OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, TAMMIKUUN 15 P:NÄ 1906 N:o 1

Tilausilmotus.

Omatunto, teosofinen aikakauslehti, astuu tällä numerolla kolmannelle vuositaipaleelleen. Sen ohjelma on ennestään tuttu vanhoille tilaajille ja lukijoille. Noudattaen Teosofisen Seuran kolmepykäläistä ohjelmaa se kykynsä ja tarmonsa takaa palvelee Veljeyden ja Totuuden asiaa, vapaana syrjävaikuttimista ja vieraista tarkotusperistä.

Tätä ohjelmaansa Omatunto vuonna 1907 on toteuttava siten, että lehti tulee sisältämään:

1) »*Uusia näkökohtia*» nimisen kirjotussarjan, joka luultavasti alkaa helmikuussa ja jossa **yhteiskunnallisia ja valtiollisia päivän kysymyksiä** käsitellään teosofisen maailmankatsomuksen, etenkin jälleensyntymisopin kannalta.

2) »*Salatiede ja salatieteilijät*» nimisen kirjotussarjan, joka vastaa noihin, varsinkin teosofeille, mieltäkiinnittäviin ja uteliaisuutta herättäviin kysymyksiin: **mitä on salatiede ja kuinka voimme kehittyä salatieteilijöiksi?**

3) Artikkelisarjan, jossa teosofisen sieluopin kannalta pohditaan **terveys- ja ravintokysymystä** ja niiden yhteydessä olevia asioita.

4) Artikkelisarjan, jossa eräitten selvänäköisten tutkimusten nojalla kerrotaan, **mitä muutamat vainajat itse tuumivat kuolemanjälkeisestä elämästään.**

5) Muinaisen kiinalaisen viisaan Laotsen **Taoteking** nimisen kirjan suomennoksen.

6) »*Näkymättömiä auttajia*» nimisen kirjotussarjan jatkoa, joka sarja viime vuonna alotettiin heinäkuussa ja jossa tunnettu englantilainen okkultisti C. W. Leadbeater tekee selkoa muutamista **astralisen elämän ihanimmista puolista.**

7) **Tilapäisiä kirjotuksia** kaikenlaisista teosofisten tutkimusten ja teosofisen toiminnan aloille kuuluvista asioista.

8) Teosofishenkisiä **kertomuksia** ja **runoja.**

9) »*Tien varrelta*» nimisen ennestään tutun **uutisosaston,** jossa silmällä pidetään koti- ja ulkomaan tapahtumia teosofisilla ja sensukuisilla aloilla.

10) »*Kirjoja, vanhoja ja uusia*» nimisen osaston, jossa ilmotetaan ja **arvostellaan etenkin suomenkielistä kirjallisuutta,** joka jossain suhteessa saattaa hyödyttää tai huvittaa Omantunnon lukijoita.

11) »*Kysymyksiä ja vastauksia*» nimisen osaston, jossa kuten tähänkin saakka **vastataan lukijoiden kirjallisesti tekemiin kysymyksiin.**

12) Tiedonantoja ja kirjotuksia lahjarahastoista y. m. eteen sattuvista seikoista.

Ohjelmansa monipuolisen ja vaihtelevan luonteensa takia toivoo Omatunto saavansa lukuisasti uusia lukijoita, tilaajia ja ystäviä vuonna 1907.

Omatunto, teosofinen aikakauslehti, ilmestyy edelleenkin kerran kuukaudessa, ainakin 16 à 20 sivuisena, kansilehteä lukuunottamatta, ja samanmuotoisena ja -näköisenä kuin tämä numero.

Omatunto, teosofinen aikakauslehti, maksaa koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1½ dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua, sekä tilataan postin kautta, asiamiehiltä, kirjakauppiailta tai suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Helsingissä, jolloin tilausmaksu lähetetään rahassa tai postiosotuksena.

Toimitus.

Salatiede ja salatieteilijät.

I.

Todistuksia etsittäessä.

Nykyaikainen teosofi on ihminen, jolla on varma elämänkatsomus ja jonka elämänkatsomus perustuu oman järkensä syvälliseen vakaumukseen. Hän uskoo tavallisesti jälleensyntymiseen, karmaan, eräihin yliaistillisiin asioihin ja erittäin ihmisten yleiseen veljeyteen, mutta olematta muuta kuin teosofi sanan jokapäiväisessä merkityksessä hänellä ei ole mitään yliaistillis-salatieteellisiin kokemuksiin perustuvia tietoja. Spiritistisiä tietoja hänellä voi olla ja joitakuita mystillisiä kokemuksia, aavistuksia, profetallisia unia y. m., joita sattuu muillekin ihmisille kuin teosofeille, mutta olematta salatieteilijä tai luonnollinen selvänäkijä, hänellä ei ole objektivisia kokemuksia luonnon ylempien tasojen salaisuuksista.

Silti meidän ei tule arvata vähäksi hänen elämänvakaumuksensa arvoa. Tunnettu amerikalainen kirjailija sanoo:

„Jokaiselle on hyvä hankkia jo varhain vähän filosofiaa elämäänsä. Se on oleva hänelle suureksi avuksi myöhemmin; se on monta kertaa koetuksen hetkinä ja myöhemmässä elämässä oleva hänelle suurena lohdutuksen ja voiman lähteenä. Teemme ehkä — kohteliaasti — pientä pilaa semmoisesta henkilöstä, jolla on pikku filosofiansa, mutta jollei meillä itsellämme ole mitään senkaltaista, tulee aika, jolloin juuri tuo varman maailmankatsomuksen puute tekee pilkkaa meistä. Sattuuhan joskus — vaikkei se mikään sääntö ole — että se, jolla on elämänfilosofiansa, ei onnistu hyvin puhtaasti rahallisissa ja afärihommissa, mutta monasti filosofia tarjoo jotakin *todellista*, jota vailla raha-asioissa onnistuneempi on nääntymäisillään, vaikkei hän tiedä, missä vika on, ja jota hän ei kaikella rahallaan voisi ostaa, jos tietäisikin.“ [1])

Juuri järjen vakaumukseen nojaava elämänfilosofia eli maailmankatsomus

---

[1]) R. W. Trine, Luonteen kasvatus. Englanninkielestä suom. P. E. Helsingissä 1903 (Teosofinen kirjakauppa ja kustannusliike.) Siv. 19, 20.

on välttämätön, sillä muuten hyväkin ihminen, semmoinen, jolla on ihanteita ja suuria tarkotusperiä, voi antaa tunteilleen liian suurta valtaa ja eksyä pois oikeuden ja totuuden tieltä. Jos meillä vain on ihanteemme selvänä, muttei keinot millä se on saavutettavissa, voimme huomaamattamme joutua siihen umpisokkeloon, jossa luulemme tarkotuksen pyhittävän keinoja. Jos uskonnollinen ihminen vain pitää mielessään jumalansa kostavaa pyhyyttä ajattelematta sitä pitkää tietä, jota ihmisten on kulkeminen, ennenkuin he saavuttavat jumalallisen täydellisyyden, tulee hänestä pian kiivas uskonkiihkoilija ja lopulta sydämetön, pahojen ja syntisten ihmisten tuomari. Jos sosialisti on liian malttamaton toivoessaan uuden yhteiskunnan tuloa, jossa oikeus, tasa-arvoisuus ja vapaus vallitsee, tulee hänestä ennen pitkää anarkisti, katsellessaan nykyisiä oloja, mutta punnitsematta, mitenkä niitä saisi itsestään muuttumaan.

Kun teosofit siis työskentelevat aatteittensa puolesta ja voimiensa takaa levittävät teosofista maailmankatsomusta, vetoovat he ihmisten järkeen ja koettavat ennen kaikkea herättää näitä ajattelemaan. Teosofinen puhuja ei menettele viisaasti, jos hän sanoo ensikertalaisille kuulijoilleen: „näin on asianlaita, sillä niin sanovat ne ja ne, ja he tietävät asian oikean laidan!“ Vaan hänen on tuotava samat asiat esiin tällä tavalla: „näin on minun vakaumukseni, sillä niin järki sanoo minulle — ja eikö se sano samaa teillekin?“ Alastominta auktoritetiuskoa olisi, jos joku uskoisi esim. jälleensyntymiseen sen nojalla, että Buddha, Jeesus, H. P. Blavatsky, Annie Besant tai C. W. Leadbeater ovat sanoneet tietävänsä, että ihmissielun kohtalo on ruumistua useampia kertoja maan päällä! Minkätähden meidän tulee uskoa reinkarnatsioniin? Tietysti sentähden, että se oppi selvittää meille monta elämän ongelmaa, jotka muuten turhaan huutavat ratkaisuaan. Toinen asia on sitten, jos meillä personallisesti on järkevää syytä luottaa toisen sanoihin esim. sen nojalla, että me tunnemme hänet rehelliseksi ja selväjärkiseksi ihmiseksi; siitä silloin on uskollemme suurta tukea. Niinpä useimpien teosofien mielestä painaa paljon vaa'assa jälleensyntymisopin puolesta se tosiseikka, että tunnetusti totuutta rakastava ja vilpitön Annie Besant sanoo tietävänsä, että se oppi on tosi. Mutta heidän uskonsa ja vakaumuksensa ei saa siihen perustua.

Kuitenkin on ihmisiä, jotka alituiseen toistavat tuon vanhan väitteen: „todistakaa, niin me uskomme. Antakaa meidän nähdä, että ihminen elää kuoleman jälkeen, niin me uskomme. Antakaa meidän kuulla vainajien omilta huulilta, että he elävät ja syntyvät jälleen, niin me uskomme“.

Mitä teosofin tulee heille vastata? Aivan yksinkertaisesti näin: „minulla ei teosofina ole suoranaista tekemistä noitten n. k. todistusten kanssa. Menkää spiritistien ja fakiirien luo. Lukekaa spiritististä kirjallisuutta ja, jos ette siitä saa tyydytystä, käykää niiden puheille, jotka tutkivat spiritistisiä ja muita yliaistillisia ilmiöitä. Ehkä silloin saatte jotakin nähdä“. Ja jos teosofi itse sattuu olemaan semmoinen tutkija, niin kysyjän ehkei tarvitse kaukaa etsiä apua.

Mutta on ihmisiä semmoisia — ja kukaties kaikkien kerran tulee joutua siihen kohtaan — etteivät tyydy kirjoihin eivätkä kokeiluihin eivätkä oikein omaan itseensäkään. „Me tarvitsemme jotain muuta“, he sanovat, „olemme lukeneet kirjat, tutkineet henget ja nähneet ihmeet, mutta yhä meidän rauhaton sielumme janoo totuutta ja tietoa. Emme mitään tiedä, emme mihinkään ulkonaiseen luota. Oma järkemmekin tuntuu liian heikolta voidaksensa ratkaista näin tuiki vakavia asioita. Nyt on kysymys elämästä ja kuolemasta. Mitä meidän tulee tehdä?“

Ja silloin kuuluu ainoa vastaus: „menkää salatieteilijäin luo. Lukekaa

suurten salatieteilijäin sanoja, tutkikaa heidän neuvojaan".

Mitä nyt ovat salatieteilijät ja mistä heitä on etsittävä?

Salatieteilijät ovat ihmisiä, jotka tietävät ja taitavat jotakin salassa, s. o. näkymättömässä maailmassa. Heitä onkin etsittävä näkymättömästä maailmasta.

Eivätkö he siis eläkkään fyysillisessä maailmassa? Elävät tietenkin, mutta fyysilliseltä ulkomuodoltaan he ovat muitten ihmisten kaltaisia. Emme ulkonaisesti voi tietää, kuka on salatieteilijä.

Kuinka heitä siis voi löytää? Ainoastaan sillä tavalla, että he itse tulevat meidän luoksemme ja ilmottavat itsensä. Ja he tulevat meidän luoksemme silloin, kun me tarvitsemme heitä. Ja tämä tapahtuu silloin, kun olemme omin voimin edenneet tiellä niin pitkälle kuin saatamme.

„Tiellä?" Millä tiellä?

Sillä tiellä, joka vie totuuden tietoon ja jonka ensi askeleista salatieteilijät ovat julkisesti puhuneet sangen selvää kieltä. Jeesus esim. oli salatieteilijä juuri siinä merkityksessä kuin me nyt käytämme tätä sanaa. Hän oli kulkenut tien totuuden tietoon, toisin sanoen jumalan luo, hänessä asui totuus eli jumala elävänä ja hän saattoi neuvoa tietä muille. Hän sanoikin: „tehkää niinkuin minä teille olen käskenyt, ja jumala on ottava asuntonsa teihin, niinkuin hän on minussa".

Pitääkö meidän siis uskoa salatieteilijän sanoihin? Emmekö täten joudu takaisin hylkäämäämme auktoritetiuskoon?

Tavallaan, emmekä kuitenkaan.

Kuinka on meidän omien tiedemiestemme laita? Jos menemme tähtientutkijan luo ja pyydämme: „antakaa meille sama tieto kuin on teillä itsellänne", niin mitä hän vastaa? „Hyvät ystävät", hän sanoo, „minä voin ainoastaan kertoa teille tutkimusteni tuloksista. Jos pyritte samaan tietoon kuin minä olen pyrkinyt, teidän täytyy kulkea sama tie, minkä minä olen kulkenut, suorittaa samat laskut, valvoa yöt, tutkia ja miettiä".

No niin, ero siis ei ole suuri menettelytapaan nähden, tutkimusala vain on toinen. Ja miksi järki, joka selvästi näkee ihanteen, s. o. saavutettavan tiedon, vastustaisi tiellä kulkemista viisaampien neuvojen mukaan?

Mikä sitten on se tieto, jonka salatiede lupaa adepteilleen?

Sanoimme äsken, että salatieteilijä tietää ja taitaa jotakin näkymättömässä maailmassa. Tämä merkitsee ensiksikin, että hän jo eläessään astuu itsetietoisena siihen valtakuntaan, johon muut joutuvat kuoltuaan. Hänen ei tarvitse mediumein välityksellä tiedustella vainajain kohtaloa, sillä hän voi itse seurustella heidän kanssaan heidän omassa maassaan ja nähdä omin silmin, mitenkä »kuolleitten saaressa» on. Toiseksi hän oppii tuntemaan ja käyttämään näkymättömän luonnon voimia, samoinkuin fyysillinen ihminen pääsee fyysillisten luonnonvoimain avulla hän voi yksin aikaansaada samanlaisia ilmiöitä fyysillisellä tasolla kuin näkymättömät olennot spiritistisessä istunnossa mediumein välityksellä. Kolmanneksi hän pääsee ihmissielun tarkaksi ja monipuoliseksi tuntijaksi ja voi katsahtaa taaksepäin omaan kehitykseensä aikojen vieriessä ja monen elämän kuluessa. Neljänneksi hän pääsee luonnon jumalallisen muiston yhteyteen ja saattaa sen ikuisista aikakirjoista lukea sekä maapallon että elävien olentojen kehityshistorian. Viidenneksi hän joutuu suurenmoisten näkymättömien olentojen pariin, jotka antavat hänelle sekä henkistä voimaa että kaikenmoista opetusta salatuista asioista. Kuudenneksi hän vihitään maailman jalojen ja viisasten vapahtajien ja opettajien »valkoiseen veljeskuntaan» ja saa itse vähitellen kehittyä vapahtajaksi. Seitsemänneksi hän koko olennollaan saa tuntea ja nähdä jumalan joka paikassa läsnäolevaa ääretöntä rakkautta ja voi-

maa ja lopulta tulla jumalaa niin likelle, että voi sanoa olevansa yhtä hänen kanssaan. Niin, emme lainkaan kykene kuvittelemaan, mitä kaikkea uskalias salatieteilijä saa kokea. Sanoihan Jeesuskin: »mitä ei silmä ole nähnyt eikä korva ole kuullut eikä ihmisen sydämeen ole astunut, on jumala valmistanut niille, jotka häntä rakastavat».

Kun salatieteilijän tulevaisuus on näin ylevän korkea, ymmärrämme muitta mutkitta, että se valmistus on vaikea, joka vaaditaan varsinaiselle tielle astujalta, ennenkuin oikea opettaja ilmestyy. Puhtaat jalat ja puhtaat kädet ja sielulla siivet on sillä oleva, joka mielii nousta taivaisia tikapuita.

Sillä kaikella on nurja puolensa. On myös olemassa pahojen ihmisten salainen tieto ja taito, n. k. musta magia. Nämä »paholaiset» tosin eivät nouse astralimaailmaa ylemmäksi, mutta paljon hypnotisia ja muita voimia heillä on käytettävänään ihmiskunnan turmioksi; niitä he kehittävät itsessään ollenkaan välittämättä siveellisistä ominaisuuksista, jopa suorastaan kuolettamalla kaiken epäitsekkyytensä, inhimillisyytensä ja myötätuntonsa. Onneton se ihminen, joka eteenpäin pyrkiessään joutuu heidän uhrikseen. Tämä vaara on kuitenkin aina tarjona, jos tavottelee salatieteellistä kehitystä, ennenkuin on pessyt sydämensä puhtaaksi. Tärkeätä on niin muodoin, että saamme niin selvät käsitykset kuin mahdollista siitä tiestä, joka vie puhtaitten ihmisten salaiseen viisauteen.

Ensi kerralla saavat lukijamme syventyä näihin asioihin, mutta silloin jätämme sanavuoron taitavammalle kynälle.

Pekka Ervast.

Teosofisen Seuran pääkortteri Adyarissa.

(Seuraava artikkeli oli luettavana *West Australian*-lehdessä 9 p. heinäk. Suomennamme sen tähän aikakauslehdestä *Theosophy in Australasia*, jonka syyskuun numeroon se on otettu huomautuksella, että se saattaa huvittaa T. S:n jäseniä.)

Monta eri mielipidettä on Teosofisesta Seurasta, mutta kukaan ei enää voi olla siitä tietämättä. Kun Englannin kruununprinssi ja hänen puolisonsa olivat Madrasissa, esitti loordi Ampthill eversti Olcottin heille ja he keskustelivat hänen kanssaan. Ja Benares-kaupungissa lähetti kruununprinsessa kutsumaan Annie Besantin kirjottamaan nimensä hänen Korkeutensa autografikirjaan. Tänä vuonna helluntaipäivänä (valittiin se päivä, koska kokouksessa kuullaan niin monta kieltä) avataan suuri teosofinen kokous Pariisissa. Lontoossa rakennuttavat teosofit paraikaa luentosalia, jonne mahtuu tuhat henkeä, kun Albemarlekadun muhkeat ja mukavat huoneustot eivät enää ole tarpeeksi tilavat niille joukoille, jotka tulevat kuulemaan teosofisia esitelmiä ja keskusteluja. Seuran jäseniin kuuluu yhteiskunnan päämiehiä Europan eri pääkaupungeissa, oppineita ja tiedemiehiä. Intiassa tunnustaa hallitus, että Teosofisen Seuran jäsenet tekevät mitä tärkeintä kasvatustyötä — nuoria miehiä tulee Englannin yliopistoista uhraamaan elämänsä nuorten hindulaisten kasvattamiseen, ja sivistyneitä naisia Amerikasta, Englannista ja Australiasta elää hindulaisten ja muhamettilaisten naisten keskuudessa kasvattaen kaikkiin luokkiin kuuluvia intialaisia tyttöjä.

Seura perustettiin Newyorkissa v. 1875 ja sen tehtävänä on eversti Ol-

cottin sanoilla: — »Tutkia luonnon lakeja ja levittää niistä tietoa ja tutkia muinaisia uskontoja ja viisausoppeja, joista kaikki uudenaikaiset ovat lähtöisin.»

»Omasta puolestani», sanoo eversti Olcott, »minä Teosofisen Seuran perustajana tahdon sanoa, että se mitä olin lukenut Buddhan- ja Zoroasterinuskosta ja muista uskonnoista, ei niin paljon saattanut minua tähän työhön ryhtymään kuin se, mitä kuulin mad. Blavatskylta, kun hän kertoi personallisia huomioitaan Aasian ja muiden etäisten maailmanosien uskonnoista ja tieteistä. Hänen esityksensä muinaisista viisausopeista olivat niin loistavia ja osottivat niin selvästi kaiken inhimillisen ajattelun ja pyrkimyksen yhteisen perustan, että sellainen seura kuin meidän näytti välttämättömältä. Jos vaan voisimme saada kaikkien uskontojen hurskaat ja kaikkien filosofia- ja tiedesuuntien oppineet innokkaasen yhteistyöhön totuuden etsimisessä, niin siitä ehdottomasti koituisi maailmalle arvaamattoman paljon hyvää. Sellainen yhteistyö voitaisiin rakentaa ainoastaan keskinäisen suvaitsevaisuuden ja keskinäisen avun yhteiselle perustalle. Katsokaa filosofiliittomme alkua. Päätettyämme perustaa seuran, meidän oli annettava sille nimi. Mikä sille sopisi? Kuinka paraiten voisimme ilmaista yhdistyksemme yleisen tarkotuksen? Tästä kysymyksestä oli paljon keskustelua, ajateltiin monta eri nimeä ja lopulta ratkaisimme valinnan seuraavilla perusteilla: — englantilaisen, ranskalaisen ja saksalaisen kirjallisuuden yleinen ajatussuunta tähtää jyrkkään materialismiin. Se pyrkii puristamaan kaikki tunteemme, huomiomme, harrastuksemme ja ilomme viiden aistimemme ahtaisiin uriin. Se kokonansa hylkää ne paljon ylevämmät, laajemmat ja tarkemmat kokemukset, joita ihminen voi tehdä, kun hänessä on herännyt vissiä uinuvia kykyjä ja voimia, joille buddhalaiset antavat nimeksi „irdhi“ ja hindulaiset „Krishnan siddhit“. Meillä on jokaisen uskonnollisen, asketisen, mystillisen ja selvänäköisen ihmisen ja tietäjän antamia todistuksia siitä, että mitä ihmisen sisäinen silmä näkee, ja hänen sisäinen korvansa kuulee on kauneudessaan, suurenmoisuudessaan ja ihanuudessaan paljon korkeammalla tämän karkeamman maailman vaihtelevia iloja ja suruja, joiden läpi me käymme. Kaikkien suurten uskontojen perustajat ovat joko käyttäneet noita tavallisesti uinuvia voimia tai ainakin on väitetty heillä olleen ne voimat hallussaan.“

Ja mainittakoon tässä, että jos tapaatte teosofiaan innostuneen henkilön, hän melkein aina on itse kokenut jotain, jota orientalistit kutsuvat irdhiksi eli Krishnan siddhiksi. Ne harvat, jotka turhasta uteliaisuudesta menevät Teosofiseen Seuraan, ne piankin „putoilevat pois“. Ihminen joka ei koskaan ole tutkinut viittä aistintaan ja joka luulee, että hänestä kuollessaan tulee loppu — s. o. tavallinen materialisti — ei tule Teosofiseen Seuraan. Monelle materialistille on ajatus jostain toisesta elämästä, kuin minkä hän nykyään tuntee, kerrassaan vastenmielinen. Jos hänen kuollessaan syntinsä eivät samalla häviä, silloin täytyisi hänen muuttaa koko elämänsuuntansa. Mistään materialisti ei tiedä niin vähän kuin viidestä aistimesta, jotka hän pitää ihmisen kaikkena.

V. 1880 eversti Olcott ja mad. Blavatsky ensimäisen kerran kävivät Ceylonissa ja silloin oli seurassa vain muutamia jäseniä ja niin vähän varoja, etteivät perustajat tienneet, kuinka saada painetuksi aikakauslehtensä, „The Theosophistin“, ensimäisen numeron. Vähän aikaa sen jälkeen he siirtyivät Intiaan ja asettuivat Adyariin, Madrasin hienoon etukaupunkiin. Sen jälestä on Seura levinnyt yli koko maailman ja nyt siihen kuuluu buddhalaisia, hindulaisia, dshainilaisia, parsilaisia, muhamettilaisia ja kristityitä. Tämän artikkelin kirjottaja keskusteli

muutamia päiviä sitten erään Englannin kirkon pappismiehen kanssa, joka on Seuran jäsen ja joka vaimoinensa on tullut Intiaan kasvatustyötä tekemään. Tosin tämä mies ei enää kanna papin pukua ja kutsu itseään papiksi, mutta hän on yhä kristitty ja sanoo, että kristillisyytensä on nyt hänelle todellinen, kouriin tuntuva asia. Kristus ei ole jossakin hyvin kaukaisessa taivaassa. Kristuksen voivat tänäkin päivänä nähdä hänen seuraajansa. Kristus on tässä maailmassa samanlaisessa ruumiissa kuin se, josta Hän sanoi: „älä minuun koske, sillä en ole vielä mennyt ylös minun Isäni tykö ja teidän Isänne tykö, minun Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö.“ Kristus on maailmassa ja ne voivat Hänen nähdä, joilla on silmät nähdä. Tämä mies ei ole hullu. Jos hän olisi hullu, ei häntä olisi lähetetty Englannista tärkeään kasvatustoimeen. Hän on kehittänyt vissejä kykyjä, jotka meissä kaikissa ovat uinuvina, ja jotka kaikki voivat itsessään kehittää, jos he tahtovat.

Teosofien kesken voi löytää, mitä eversti Olcott kutsuu „omantunnon tasavallaksi“. Jokaisella jäsenellä on täysi vapaus uskonnollisissa asioissa ja ainoa ehto on se, että hän samalla tavoin kunnioittaa muiden uskontoja.

Teosofisella Seuralla ei sinänsä ole omaa uskontunnustusta, lahkoa tai koulukuntaa; se edustaa keskinäisen suvaitsevaisuuden ja yleisen veljeyden aatetta. Tällä tavoin se on saattanut yhdistymään suuren joukon ihmisiä, joissa on kaikkien tunnettujen uskontojen tunnustajia, mutta jotka kaikki ovat enemmän tai vähemmin innostuneet „näkymättömiin asioihin“. Sellainen suvaitsevaisuus johtaa älylliseen lempeyteen ja on hyvin suositeltava. Jokainen on varmaankin huomannut, että vaikka ihmiset tavallisissa elämän toimissa osottavat toisilleen jonkunmoista kohteliaisuutta, niin heti kun uskonnollisia kysymyksiä tulee esille, säädyllisimmätkin usein näyttävät suurta henkistä raakuutta. Esim. päivällisillä ei kukaan voisi ruveta naapurinsa ruokia suolaamaan, mutta keskustelussa tyrkytetään ihmisten mieliin kaikenmoisia karvaita maustimia. Ihmiset kun valittavat, että ovat henkisesti eristetyt ja ettei heitä ollenkaan ymmärretä, niin se suureksi osaksi on henkisen raakuuden syytä. Mutta sitä raakuutta, se on myöntäminen, ei tavata teosofien joukossa, jotka kunnioittavat kaikkia uskoja ja uskovat — tietävät — että ne pohjaltaan ovat yhtä ja samaa.

Teosofien pääkortteri Adyarissa on ihanalla paikalla erään joen rannalla, joka kookospalmu-lehtojen varjossa mutkittelee merta kohti. Taloa on rakennettu lisää aika ajottain eikä se ole oikein kaunis, ennenkuin se on tullut köynnöskasvien peittoon. Mutta tasaisilta katoilta voidaan nähdä ihania auringonnousuja ja -laskuja ja yltympäri on tuuheita puita ja rehevää kasvistoa, kukkia, pensaita, lintuja ja hyönteisiä. Se että kaikki elävät olennot ovat hindulaisille pyhiä, tekee sen, että eläimet Intiassa ovat hyvin kesyjä, ja juoksevat huoneissa edestakaisin pelkäämättä ihmisiä ja häiriintymättä äänistä ja liikkeistä. Seinillä on sisiliskoja ja suuria hämähäkkejä ja lattialla leikkii pieniä oravia. Rannalla loikoo päiväpaisteessa pieniä vesirapuja, jotka tulevat kenkiänne tarkastamaan ja kaivelevat maata silmäinne edessä. Ilma on täynnä lukemattomien hyönteisten hyrinätä ja Adyarjoessa leikkivät ja molskahtelevat kalat iloisesti päivät pitkään.

Älkää luulkokaan, että Adyarissa käymällä kykenette yhtäkkiä hankkimaan okkultista tietoa. Eversti Olcott tulee teitä vastaan „marmorikäytävässä“ ja vakuuttaa, että olette „yhtä tervetullut kuin toukokuun kukat“. Talouden hoitaja kyselee teiltä, mitä toivomuksia teillä on ruuan suhteen. Melkein kaikki teosofit siellä ovat kasvissyöjiä ja kaikki eli miltei kaikki ovat ehdottomasti raittiita. Teidän täytyy maksaa puolestanne, sillä pääkortteri kuuluu kaikille teosofeille ja siellä kävijät yhtä

hyvin kuin jäsenetkin maksavat ruuastaan ja asunnostaan. Virkailijoiden käytettävänä on siromuotoiset ajoneuvot, mutta vieraiden täytyy tilata Madrasista ajureita, jollei heillä ole omia. Palvelijoita siellä on paljon, mutta joka vieraalla on oma „poikansa“, sillä Intiassa ei europpalainen tee mitään sellaista jota maassa syntynyt voi tehdä hänen puolestaan. Kun taloudenhoitaja on saattanut teidät huoneesenne ja kuullut mitä haluatte, voitte mennä esim. kirjastoon. Siellä viileissä huoneissa, missä on marmorilattiat ja suuret avonaiset ikkunat, löydätte arvokkaan kokoelman okkultisia aineita käsitteleviä kirjoja, ja näette pandiittejä, intialaisia oppineita, työssä arvaamattoman kallisten käsikirjotusten ääressä. Muutamat heistä lukevat ääneen, puoleksi laulaen, ja jollette ole paljon „edistynyt“ tunnette itsenne uniseksi. Taisteltuanne hetkisen uneliaisuutta vastaan lähetätte palvelijan hakemaan kupin mustaa kahvia, jonka teille tuo säälivästi hymyillen taloudenhoitaja, joka on ollut Adyarissa monta vuotta. Juotte kahvin puoleksi salaa palkongilla ja alatte taas lukea ja sitten tulee taaskin „tuo nukuttava tunne“, joka kenties riippuu meri-ilmasta. Menette yläkerrokseen korkeaan vierashuoneesen, missä on piano ja mukavia nojatuoleja ja katselette, kuinka kalat hyppivät joessa ja perhoset liitelevät ilmassa. Kukaan ei teitä häiritse. Eversti Olcott on kirjurinsa kanssa ahkerassa työssä; tohtori Schrader, kirjastonhoitaja, tutkii sanskritinkieltä. Muut virkailijat ovat kouluissa tai kirjapainossa. Ruokasalissa näette muutamia paikkakunnan teosofeja ja siinä kaikki. Kaikki tieto tulee hitaasti ja vaikeasti ja niin varsinkin korkein ja syvin tieto. Jokaisen täytyy itse oppia. Hänen täytyy alottaa luottamalla itseensä. Teosofit tarkkaavat häntä ja joskus hän saa nähdä sen omituisen hymyn, joka näyttää olevan heidän keskuudessaan tunnusmerkkinä. Hindulaiset etsivät itselleen *gurun* (opettajan). Tekin voitte niin tehdä, jos haluatte. Se merkitsee, että olette hinduteosofi. Kristityt etsivät käsiinsä gnostillisia evankeliumeja ja ihmettelevät, mikseivät ennen ole niitä asioita tutkineet. Se osottaa, että he ovat kristittyjä teosofeja. Toinen pitää tieteestä ja menee kirjahyllyille, missä salaperäisiä kirjoja ja vanhimpia tieteellisiä teoksia seisoo rinnakkain. Vielä joku on taipuvainen omaksumaan liikkeen johtajien, mrs. Besantin ja mr. Leadbeaterin opetukset ja hän ostaa näiden teoksia „Theosophistin“ konttorista.

Hindulaiset kirjat puhuvat erinomaisen kauniista prinsessasta, joka rakastajaan pani kaikenmoisille koetuksille ja lopuksi lähetti palvelijattarensa hänen, prinsessan, vaatteissa pettämään heitä. Sille urholle, joka kesti kaikki koetukset ja kieltäytyi katsomasta palvelijatarta sanoen: „se ei ole hän“, antautui prinsessa lopulta. Niin on totuudenkin laita, sanovat teosofit. Adyarissa tapaatte parsilaisia, buddhalaisia, kristityitä, dshainilaisia, muhamettilaisia ja hindulaisia ja kaikki he kosiskelevat kaunista prinsessaa, kukin yksinänsä kenenkään avutta. Sillä teosofit sanovat:

„Ei etsimisessä, ei loppumattomassa pyrkimyksessä ratkaisua löydy.“

„Ole hiljaa ja kuuntele; ole hiljaa ja kuuntele pimeyttä ympärillä.“

„Ei huutamisesi, ei äänekkäästi vaativan tahtosi voimasta rauha lähestynyt.“

„Lepäjä kädet ristissä, lepäjä silmäluomet kiinni. Katso! rauha on tässä.“

John Law.

Tao-Te-King.

Kiinalla on nykyään kolme valtion tunnustamaa uskontoa, Konfutsenusko, Taoismi ja Buddhan oppi, mutta niistä voidaan kuitenkin ainoastaan ensimäistä pitää varsinaisena valtionuskontona; toiset kaksi ovat pikemmin luvallisten lahkojen asemassa. Valtion kouluissa opetetaan Konfutsen oppia ja julkisissa tutkinnoissa on taoistein ja buddhistein kielletty kilpailemasta konfutselaisten kanssa. Luonnollista onkin, että Konfutsen yksinomaan maallista ja käytännöllistä elämää silmälläpitävä oppi paremmin sopii valtion virkamiehille ja niille kiinalaisille, joiden elämänharrastukset ovat „realistista" laatua. Ja kiinalainen luonne lieneekin yleensä taipuvainen ulkonaiseen huomattavaisuuteen ja älykkyyteen; onhan kiinalainen „viekkaus" käynyt miltei sananparreksi. Ei niin ollen ihmetytä, jos kiinalainen mandarini kutsuu taoisteja ja buddhalaisia tyhjänpäiväisiksi lahkolaisiksi, jotka eivät käytännöllisessä elämässä ole miksikään hyödyksi, he kun „ajattelevat vain tulevaista elämää".[1]) Semmoinen arvostelu ei itse asiassa merkitse mitään, sillä samalla tavalla kutsutaan täällä länsimailla „haaveilijoiksi" ja „idealisteiksi" niitä ihmisiä, jotka etsivät syvempää tietoa elämästä kuin sitä, mitä tavalliset oppikoulut tarjoavat.

Epäilemättä Konfutsen oppi on jaloa oppia, ja jos Kiinan kansa noudattaa sen Mestarin neuvoja suuremmalla hartaudella kuin esim. kristikunta Jeesuksen käskyjä, silloin Kiinan kansa on tunnustettava onnelliseksi ja viisaaksi kansaksi. Sillä joskaan hän ei sanonut tietävänsä mitään Jumalasta, sielusta ja näkymättömästä maailmasta, joskin hän selitti olevan parasta jättää ne kysymykset rauhaan, oli toiselta puolen hänen siveysoppinsa kristallikirkkaan ylevä ja viisas, mikä todistaa hänen hyvin tietäneen, että jalo elämä on ainoa tie tosi tietoon. Konfutse lausui vuosisatoja ennen Kristusta tuon kultaisen säännön: „mitä ette tahdo, että toiset teille tekisivät, sitä älkää te heille tehkö"; ja viisaita ovat epäilemättä seuraavatkin neuvot: „jos hallitsija hallitsee ilman laillista pohjaa, ei hänen sanojaan mielellään totella. Jos ei hänen sanojaan mielellään totella, ei valtion asioita säännöllisesti toimiteta. Jos ei valtion asioita säännöllisesti toimiteta, ei juhlamenoilla eikä soitolla voi olla vaikutusta. Jos ei juhlamenoilla eikä soitolla ole vaikutusta, ei oikeus pääse oikeaan arvoonsa. Jos ei oikeus pääse oikeaan arvoonsa, on kansa viimein joutuva epätietoiseksi siitä, mitä pitää tehdä." Puhtainta ihanteellisuutta ilmaisee hänen seuraava mietintönsä: „jos on olemassa hyve, jota en ole toteuttanut, jos on olemassa tutkinnon aine, jota en ole ehtinyt täydellisesti tutkia, jos on olemassa vanhurskas teko, josta minulla on ollut tietoa, vaikken ole ehtinyt sitä suorittaa, jos on olemassa vika, josta en ole voinut vapautua — kas se on jotakin, joka todella tuottaa minulle surua."

Kuitenkin Konfutsen oppia filosofiseen sisältöönsä nähden voi pitää pikemmin materialistisena, jota vastoin taoismi edustaa Kiinan kansan puhtaasti henkisiä ja mystillisiä pyrintöjä. (Buddhanoppi, kuten tiedämme, on indialaista syntyperää). Taoismin perustaja oli *Laotse* niminen viisas, joka eli samaan aikaan kuin Konfutsekin, siis seitsemännellä vuosisadalla ennen Kristusta.

Laotsen elämänvaiheita ei tarkoin tunneta. Hänestä tiedetään parhaasta päästä vain, että hän myöhemmässä

[1]) Vrt Pung-Kwang-Jun kirjotusta konfutsianismista kirjassa „Världens första allmänna religionsmöte i Chicago 1893". I osa, siv. 258—303.

iässään oli kuninkaallisen kirjaston hoitaja Kaossa. Tämän virkansa hän kuitenkin jätti, vetäytyäkseen yksinäisyyteen mietiskelemään. Loppuikänsä hän sitten vietti Hsien-Kun solassa Ling-Paon piirikunnassa. Hänen kuolemastaan ei tiedetä mitään.

Kerrotaan, että Laotse olisi kirjottanut tuhat kirjaa, 930 kirjaa siveysopista ja uskonnosta ja 70 magiasta.[1]) Tavallisesti otaksutaan kumminkin, että hän on jättänyt jälkeensä ainoastaan yhden teoksen, niin kutsutun *Taoteking*'in, joka sisältää hänen oppinsa ytimen ja jota yleisesti pidetään taonuskon pyhänä kirjana. Mutta tämäkään kirja ei ole säilynyt jälkimaailmalle alkuperäisessä muodossaan. Pari vuosisataa ennen kristittyjen ajanlaskua yritettiin hävittää olemattomiin koko silloinen kiinalainen kirjallisuus, jotta historia voisi alkaa uudestaan, kun Kiina oli yhdistynyt suureksi keisarikunnaksi. Vaikkei yritys polttaa kaikkia kirjoja olisi onnistunutkaan, olivat kuitenkin myöhemmät oppineet tilaisuudessa mielin määrin muuttelemaan vanhoja teoksia ja tekemään niihin lisäyksiä. On siis luultavaa, että Taotekingkin on jonkun verran kärsinyt tästä parantelemishalusta.[2]) Yhtäkaikki voimme saada siitä käsityksen Laotsen syvämietteisestä ja henkevästä elämänkatsomuksesta.

Taoteking ei ole mikään laaja teos. Se sisältää tuskin 5,000 sanaa. Mutta ajatukset ovatkin niin keskitettyjä ja niin lyhyeen muotoon puettuja, ja alkuteksti on niin vaikeatajuista, että M. Julien esim. kääntäessään kirjaa ranskankielelle oli pakotettu käyttämään apunaan enemmän kuin 60 kiinalaista kommentatoria eli selittävää teosta. Ja kuitenkin epäilemättä kiinalaiset ja japanilaiset taoistit voisivat tehdä paljon korjauksia europpalaisiin käännöksiin.

[1]) H. P. Blavatsky, Den Hemliga Läran. I osa, siv 10.

[2]) H. A. Giles, Chuang Tzu, translated from the Chinese, siv. VII—XXVIII.

Nimi Taoteking on muodostettu kolmesta sanasta: *tao, te* ja *king*. King merkitsee „kirja". Te merkitsee „toteuttaminen, tehtävä, hyve" ja vastaa sanskritinkielessä sanaa *dharma*. Tao on jumaluuden nimitys. Sitä on vaikea kääntää toiselle kielelle. Milloin se merkitsee absolutista, ehdotonta jumaluutta (hindulaista parabrahmania), milloin nähtävästi sitä ilmennyttä jumalaa, jota meidän teosofiassamme kutsutaan logokseksi (brahmâ, îshvara). Se vastaa siis filosofian määrittelemätöntä jumalakäsitettä ja samalla uskonnon elävää jumalaa, jonka tuntemiseen ihminen voi päästä omassa hengessään. Tao onkin tämän nojalla myös „tie" jumalan luo, ja taotekingnimen voi siis suomentaa näin: „kirja, joka puhuu jumalan luo vievästä hyveen tiestä" tai „hyveen tien kirja". Näin on sen englannin kielelle kääntänyt Mr. Walter R. Old, jonka käännöstä muuten suomennettaessa on noudatettu.[1]) M. Julien sitä vastoin erottaa toisistaan sanat tao ja te ja kääntää „viisauden ja hyveen kirja." Voisimmehan myös suomentaa „jumalaan vievän tien ja sen toteuttamisen" tai „kapean tien ja sen kulkemisen kirja". Teosofinen tutkija helposti ymmärtää, mitä nimi sisältää.

Emme tahdo tässä edeltäkäsin tehdä selkoa tämän merkillisen kirjan sisällyksestä. Lukijamme nauttikoot itse sen hämmästyttävistä aforismeista ja paradokseista, sen sattuvista vertauksista ja salaista tietoa uhkuvista ajatuksista. Milloin lause ensin tuntuu hämärältä ja vaikeatajuiselta, selviää tarkotus mietiskelyn jälkeen. Joskus olemme rohjenneet liittää pienen valaisevan muistutuksen, kun teksti mielestämme on kätkenyt ajatuksen, joka vasta esoteriselta kannalta on tajuttavissa.

P. E.

[1]) The Book of the Path of Virtue or a version of the Tao-Te-King of Lao-Tze, the Chinese Mystic and Philosopher, by Walter R. Old. Madras, Indian Section of the Theosophical Society, 1894.

Hyveen tien kirja.

1.

Taon määritys.

Se Tie, joka on käsittelyn aineena, ei ole Ikuinen Tie.

Se ominaisuus, joka voidaan mainita, ei ole sen todellinen ominaisuus.

Sitä, mikä oli ennen Taivasta ja Maata, kutsutaan Olemattomaksi. Olemassaolo on kaikkien olioiden Äiti.

Sentähden ihminen etsii Olemattomuuden Ensimäistä Mysteriota, kun hän siinä, mikä on olemassa, näkee olemattomuuden viimeiset tulokset.

Olemattomuus ja Olemassaolo ovat yhtä kaikessa muussa kuin nimessä.

Tätä näennäisten vastakohtien samaisuutta minä nimitän Syvyydeksi, suureksi Pohjattomuudeksi, Kummastuksen Avonaiseksi Oveksi.

2.

Täydelliseksi tuleminen.

Kun maailma puhuu Kauneudesta, että se on kaunista, silloin on rumuuskin samassa määritelty.

Kun Hyvyys nähdään hyväksi, on pahakin heti selvänä.

Siten Olemassaolo ja Olemattomuus kumpikin herättää toisen esiin; samoinkuin vaikea ja helppo, kaukainen ja läheinen, korkea ja matala, kimakka ja kumea, edellä kulkeva ja jälessä seuraava.

Viisas on ainoastaan tekemisissä sen kanssa, mikä on ennakkoluulotonta.

Hän opettaa käyttämättä sanoja; hän työskentelee ponnistamatta; hän valmistaa omistamatta; hän toimii etsimättä toiminnan hedelmiä; hän saattaa työnsä täytäntöön ottamatta lainaa; ja kun ei hän väitä mitään omakseen, ei voi sanoa hänen milloinkaan menettävän mitään.

3.

Ihmisten tyynnyttäminen.

Kateus vältetään, kun ei tehdä ansion erotusta ihmisten välillä.

Varkaus estyy, kun ei kalleuksiin panna arvoa.

Rauhaisana pysyy mieli, kun ei aistimien esineitä etsitä.

Siten viisas hallitsee, vapauttamalla sydämensä himoista; antamalla vatsalleen tarpeeksi tyydytystä, lihaksilleen lepoa ja vahvistusta luillensa; varjelemalla maailmaa pahan tiedolta ja siten sen himoilta ja pelottamalla pahan tietäjiä sitä käyttämästä.

Ei-toimintansa kautta hän toimii ja siten hän kaikkia hallitsee.[1])

4.

Syytön.

Tao on rajaton; sen syvyys on kaiken olevaisen alku.

Se tekee särmäiset kappaleet pyöreiksi; se saa aikaan järjestyksen epäjärjestyksestä; se pimentää loistavuuden, se on kokonaan väliä pitämätön.

En tiedä, kuka sen synnytti. Se on vanhempi Jumalaa.

5.

Tyhjyyden arvo.

Ei Taivas eikä Maa tunne erityistä mieltymystä; ne pitävät kaikkia ihmisiä ja olioita pyhinä uhrikuvina.[2])

---

[1]) Vrt. Bhagavad-Gitâ eli Herran laulu, viides keskustelu: „Toiminnasta kieltäytymisen tie". Siv. 70—78.

[2]) Logoksen (sekä aurinkokuntamme että maapallomme logoksen) tajunnalle koko ilmennyt elämä, ihmiset, jumalat, eläimet ja „elottomat" oliot esiintyvät vain hänen uhrautumisestaan syntyneinä ajatuskuvina. (Vrt. „Salainen Oppi" ja muita kirjotuksia, III luku: „Maailman synty". Siv. 11—17.)

Viisas ihminen ei tee mitään eroa; hän pitää kaikkia ihmisiä olioina, jotka ovat tehdyt pyhiä tarkotuksia varten.

Taivaallinen avaruus on kuin palkeet; vaikka se ei sisällä mitään kiinteätä, niin ei se milloinkaan sorru kokoon, ja mitä enemmän se joutuu liikkeesen, sitä enemmän se synnyttää.

Mutta paisunut ihminen tyhjentyy pian.

Itsensähillintää parempaa ei ole mitään.

6.

Olioiden alku.

Kuten laakson virta, niin henkikin on kuivumaton.

Minä kutsun sitä Äitisyvyydeksi.

Äitisyvyyden liikuntoa kutsun Taivaan ja Maan aluksi.

Ainiaan se pysyy, ja liikkuu ilman päämäärää.

7.

Valon salaaminen.

Sekä Taivas että Maa pysyy kauan aikaa.

Se mikä saattaa ne niin kestäviksi, on niiden välinpitämättömyys pitkästä elämästään.

Sentähden ne pysyvät.

Siten viisas, joka on itsestään välittämätön, kuitenkin on suurin ihmisten joukossa; ja vaikkei hän huolehdi itsestään, niin hän kuitenkin säilyy.

Hän on kaikkein epäitsekkäin ja sentähden — kaikkein paraimmassa turvassa.

8.

Huokea luonto.

Suurin hyve on kuin vesi.

Vesi on kaikkeen hyvä.

Se pääsee pääsemättömimpiinkin paikkoihin vaivatta.

Sentähden se on Taon kaltainen.

Se on hyveellinen niinkuin sydän olemalla syvä.

Antamalla itsensä alttiiksi on sillä hyväntahtoisuuden hyve.

Se on hyveellinen kuin puhe olemalla luotettava.

Se on hyveellinen kuin hallitus puhdistamisessa.

Se on hyveellinen kuin palvelija kyvyssään.

Se on hyveellinen kuin toiminta saapumalla aina oikeaan aikaan.

Ja koska se ei kilvottele, ei sillä ole vihamiehiä.

9.

Yhdenvertaisuuden rakentamista.

On parasta pidättäytyä rikkauden tavottelemisesta.

Alituinen käytteleminen ja terottaminen kuluttaa loppuun kestävimmänkin kappaleen.

Jos talo on jalokiviä täynnä, kuka niitä suojelee?

Rikkaus ja kunnia tuottavat huolta sekä ylpeyttä.

Vetäytyä takaisin, kun hyvä työ on tehty ja kunnia on lähestymäisillään, se on Taivaan tie.

10.

Mikä on mahdollista.

Säilyttämällä luonnolliset ja henkiset voimat ja hyveen on mahdollista olla häviämättä.

Himojen hillitsemällä ja antamalla jalouden hallita on mahdollista pysyä lapsena.

Puhdistamalla sielun silmää epäpuhtaasta on mahdollista pysyä saastuttamattomana.

Ohjaamalla ihmisiä rakkauden avulla on mahdollista pysyä tuntemattomana.

Lakkaamatta käyttämällä taivaan portteja on mahdollista säilyä ruosteelta.

Olemalla kaikilta puolin läpinäkyvä on mahdollista vaeltaa huomaamattomana.

Tuoda esiin ja säilyttää, valmistaa omistamatta, toimia toivomatta palkintoa ja levittäytyä tuhlautumatta — tämä on korkeinta hyvettä.

11.

Tyhjyyden hyöty.

Vaununpyörän kolmekymmentä puolapuuta, jotka yhtyvät keskukseen, ne tekee hyödyllisiksi keskellä oleva läpi, missä tyhjyys vallitsee.

Savesta tehdyt astiat ovat hyödyksi onttoutensa tähden.

Ovet ja akkunat ovat rakennukselle hyödyksi, sentähden että ne ovat otetut seinästä pois.

Olemassaolo on siis ikäänkuin ansio, mutta Olemattomuus ikäänkuin hyöty.

12.

Ovien sulkeminen.

Valo sokaisee ihmisen silmät; ääni tekee hänet kuuroksi; maku turmelee suulaen; metsästys tekee ihmisen villiksi; ja kalleudet koettelevat häntä.

Sentähden viisas pitää sielustaan huolta eikä aistimista.

Yhtä aistimistaan hän laiminlyö ja toisen hän ottaa molempiin käsiinsä.

(Jatk.)

Babylonin tähdet.

Mahtavana kaareutuu tähtitaivas ikimuinaisen Babylonin yli. Pimeys on hajottanut meluavat joukot jättiläiskaupungin tuhansilta kaduilta ja viileät vuoristotuulet ovat lauhduttaneet päivän tukahuttavan kuumuuden. On ihana yö.

Siinä kaupunginosassa, missä kuninkaallinen linna ja ylhäisten palatsit ovat, ei vallitse lepo. Siellä juhlitaan niinkuin tavallisesti, juodaan ja tanssitaan yöt läpeensä. Milloin ovi avautuu, näkyy sisältä ääretön loisto ja ylellisyys ja väliin syöksyy huolettomia ja ilakoivia joukkoja ulos kirkkaasti valaistuihin puistikkoihin ja pilarikäytäviin vilvottelemaan.

Mutta kauempana on pimeys. Siellä asuvat alemman kansan laajat kerrokset, joilla ei ole varoja yöllisten kemujen pitoon.

Mikä on se yksinäinen valo, joka ylhäisten asumasijoilta päin kulkee yhä kauemmaksi kautta pimeiden katujen? Se on poikanen, joka kantaa loimuavaa soihtua, ja hänen takanaan astelee nuori muhkea soturi, miekka vyöllään ja keihäs olallaan ojossa. Hän on puvusta päättäen ylhäistä sukua ja hänen silmistään kuvastuu päättäväisyys ja tarmo ja otsaltaan neuvokkuus, mutta hänen suunsa ympärillä on jo pilkallisen ja tyrannimaisen hymyn alkua.

Rohkeasti hän kulkee läpi köyhien kortteerien, missä kaikenlaiset onnesta osattomat asuvat, missä moni silmä väijyy pimeissä nurkissa ja moni nyrkki uhkaavasti puristuu. Mutta hänen silmänsä tunkevat valppaasti kaikkialle ja kätensä puristaa lujasti keihästä.

Minne hän ohjaa kulkunsa tämä mies? Jo hän on jättänyt viimeiset hökkelit ja käy kautta laajojen riissivainioiden ja puutarhaistutusten, jotka piirityksen varalta ovat kaupungin muurien sisällä, Eufratin itäpuolella. Hänen edessään näkyy muureja korkeampana tuikkiva valo, joka ei ole tähti. Siellä pyhän puiston keskellä on auringonjumalalle, Samasille, pyhitetty temppeli ja sen

korkeasta tornista loistaa valo yön pimeydessä.

Puiston portille pysähtyy soihdunkantaja. Soturi irrottaa hänen soihdustaan palavan öljypuunoksan ja laskee hänet sitten menemään. Itse hän avaa ja sulkee raskaan portin ja etsii tiensä portaille, jotka kiertävät ympäri temppelin tornia. Hän sammuttaa valonsa, iskee keihäänsä maahan ja astuu ylöspäin. Korkealle päästyään katsoo hän yli kaupungin. Tähtitaivasta hän ei huomaa, vaan hän koettaa silmillään löytää kuninkaallisen linnan, Baalin temppelin ja muut mahtavat rakennukset. Mutta tornin toisella puolen näkee hän yli ylpeitten muurien tasankojen äärettömyyden ja pimeyden ja häntä puistattaa kummasti.

Hän astuu maton peittämiä portaita hiljaa kuin peljäten häiritsevänsä hiljaisuutta. Jo hän on huipulle ehtinyt ja kiviaidakkeella kukkivien ruukkukasvien lomasta saattaa hän silmäillä yli tasakaton, samalla kun lehvät estävät häntä itseään näkymästä. Siellä istuu jaloryhtinen vanhus, jonka otsa ilmaisee syvää rauhaa ja viisautta ja jonka pitkä parta valuu kauas alas. Hänen rintaansa vastaan nojautuu nuori neito, ihana kuin aamurusko, kiharat keltaiset kuin Persian ruusuvuorien tyttärellä. Hän on kuin kasvanut vanhukseen kiinni ja seuraa tarkasti, kun tämä taululle piirtelee ihmeellisiä merkkejä. He tarkastavat pienen öljylampun valossa kuviota kirjotustaululla. Toisella sivulla seisoo Samas-jumalan kuvapatsas. Hänen kädessään on varras, jonka päässä vaskimaljassa palaa loimuava valkea.

Mutta äkkiä nostaa vanhus päätään ja sanoo:

„Tervetullut on jalosukuinen vieras.“

Ja samassa nousee neito ja kaataa ruukulla jumalan soihtumaljaan lisää öljyä ja pihkaa.

Hämmästyneenä siitä, että hänen läsnäolonsa on aavistettu, astuu vieras esiin ja tervehtii käsivarret ristissä rinnoillaan. Hän toivottaa siunausta, mutta ei mainitse jumalain nimeä eikä notkista polveansa kuvapatsaan eteen.

„Onko rauha sydämessä?“ kysyy vanhus.

„En tule vihamielessä. Pelko on turha.“

Vanhus katsoo vierastaan kauan ja tutkivasti, astuu sitten kiviaidakkeen ääreen, silmäilee yli kaupungin ja lausuu verkalleen:

„Ymmärsit kysymykseni etkä voinut salata totuutta. Rauha ei asu niissä, jotka hyörivät tuossa ihmismeressä alhaalla, jotka ajavat takaa virvatulia ja taistelevat keskenään siinä ajossa, jotka eivät tunne taivaan ikuisia tähtiä.

Mutta ääretön on taivasten sopusointu ja rauha ja onnellinen on ainoastaan se ihminen, jonka sydämeen tämä rauha on astunut ja jonka elämä on sopusoinnussa ikuisten voimien kanssa . . . Ja kuitenkin, kuitenkin minun sydäntäni aavistaa, että tuohon suureen ihmismereenkin, tiedottomien laumaan, ulottuvat taivaan mahtavat voimat, että sielläkin vallitsee järkähtämättömät lait, että hekin kaikki tietämättään kulkevat jotain suurta päämäärää kohden . . .“

Vanhus puhuu aivan kuin ypö yksikseen ja katselee ääretöntä taivaankantta kunnioituksella. Viimein hän kääntyy ja nyökäyttää päätään neidolle. Tämä noutaa viiniruukun ja tarjoaa vieraalle. Hänen kätensä eivät vapise eivätkä silmänsä laskeudu nuoren soturin edessä, vaan hänen katsantonsa on viaton kuin lapsen ja niin kummasti kysyväinen.

Ja juodessaan viiniä, joka ei tunnu päihdyttävän vaan niin ihmeellisesti elähyttävän, katsoo nuori mies vuoroin vanhusta vuoroin neitosta. Ja yhtäkkiä valahtaa hänen sieluunsa kummallinen tunne, kodin tunne. Hänestä tuntuu, että nuo eivät ole hänelle vieraita vaan hänen vanha isänsä ja nuorempi sisarensa. Niin kummallinen on se tunne, että hän heti karkottaa sen luotaan ja sanoo istuuduttuaan:

„Olen tullut tänne sanani mukaan kuulemaan, mitä tähtesi tietävät kohtalostasi kertoa. Minä en usko, mitä taidostasi huhuillaan, mutta vastustamaton halu on vetänyt minut tänne. Päivällä ilmotin syntymähetkeni, nyt sano, mitä se on ilmaissut. Mutta varo, ettet syötä minulle mielettömyyksiä, sillä vielä kunnioitan sinua, vanhus!“

„Minä tiedän“, vastaa vanhus, „että sydämesi ei ole taipuvainen eikä helposti vakuutettu. Ankarasti on isäsi sinua hallinnut, mutta hän ei saanut sinua alistumaan ja nyt, kun isäsi on kuollut, tahdot kapinoida kaikkia jumalitten ja ihmisten lakeja vastaan.“

Nuori mies hypähtää ylös, käsi miekallaan. „Miksi olet antanut palvelijoittesi seurata jälkiäni ja ottaa selkoa, kuka olen?“

Mutta vanhus viittaa rauhottavasti kädellään ja sanoo: „Muuta palvelijaa ei ole minulla kuin tämä poikani tytär, joka ei väisty viereltäni, vaan väsymättä minua vaalii ja hellästi hoitelee. Mutta kun tähtikartasta seurasin vaiheitasi tähän asti, enkö silloin nähnyt, kuinka raskas oli mahtavan auringon valta oman johtotähtesi yli? Ja niin kauan kuin nuorukainen ei ole holhouksesta päässyt, eikö aurinko ole hänen isänsä valta ja kuri? Mutta kun näin johtotähtesi kaksi kuukautta sitten nousevan taivaanrannan yli ja auringon alenevan, silloin aavistin, että olit päässyt omaksi herraksesi. Ja tarvitsiko minun epäillä, kun sormessasi näin tuon kalliin sormuksen, varmaan suvun ylpeyden, joka isäsi kuoltua hänen pojallensa jäi?“

Suonet pullistuvat nuoren miehen ohimoilla, hän seisoo jäykkänä ja ylpeänä ja huudahtaa:

„Sinä hämärien valtojen tulkki! Sanasi eivät minua vakuuta vaan kiihottavat. Sano siis minulle ja ilmota kaikki, mitä tähtesi kertovat minulle tapahtuvan, sano tarkalleen ja selvästi, niin minä tahdon taisteluun nousta noita valtoja vastaan, tahdon nähdä onko ihminen oma herransa vai täytyykö hänen nöyränä kumartaa tuntemattomia mahteja. Viimeiseen veripisaraan asti tahdon kamppailla, kunnes olen hämärien jumalien vallan tyhjäksi tehnyt ja ihmisten pilkaksi ja nauruksi!“

Mutta vanhuksen silmä ei hätkähdä eikä vavahda, vaan hiljaa nyökäyttelee hän päätään ja vastaa rauhallisesti:

„Minä tiesin sen, kun tähdistä luin luonteesi tarmon ja uljuuden. Sentähden en etsinyt esille, mitä heikommille kuolevaisille joskus etsin, tulevia onnen päiviä rohkaistakseni heitä ja onnettomuuden hetkiä valmistaakseni heitä. Mutta näin kyllä, että sinussa oli oleva mies, joka raivaa oman tiensä eikä tottele jumalien ohjausta“.

Hämillänsä istahtaa soturi, kun hän kuulee vanhuksen sattuvat sanat, mutta hän virkkaa:

„Sinua kunnioitan, vanhus, että selkeästi tunnustat, kuinka mitättömät tähtesi ja jumalasi ovat miehen tahdon edessä. Mutta turhaan olen minä siis tullut tänne taitoasi tutkistelemaan. Anna minulle öljypuusoihtu, niin tahdon rauhassa mennä matkaani.“

„Malta, poikani“, vastaa vanhus, „yö on ihana, eikä kukaan lähtöäsi toivo, ei edes oma sydämesi. Vähän sinä tunnet viisauden salaisuuksia, jos luulet meidän uhraavan elämämme arvailemiseen ja ennustelemiseen noille ihmishoukille, jotka eivät osaa surua eikä iloa hyväksensä käyttää. Mutta me viisauden palvojat tiedämme, että suurempi ja tärkeämpi kuin ulkonainen maailma on ihmisen sisäinen maailma. Joka siitä tahtoo tietoa saada, hänelle me voimme paljastaa hänen sydämensä sopukat ja antaa tietää, mitä mahdollisuuksia ja mitä vaaroja hänen sisässään piilee. Kalliimpi kultaa ja Intian jaloja kiviä on sellainen tieto.“

„Ihmeellinen vanhus, kummasti sinä mieltäni sytytät! Sinäkö tuntisit minun sydämeni? Haluni palaa kuulla kaikki, mitä aavistat, kerro!“

(Jatk.) *Subhadatta.*

Näkymättömiä auttajia.

VIII.

Kertomus tulipalosta.

Sama poikanen Cyril suoritti toisenkin pikkutyön, joka tarkalleen muistuttaa eräitä kertomuksia ennen mainitsemissani kirjoissa. Hän kuljeskeli nähtävästi eräänä yönä vanhemman ystävänsä seurassa tavallisessa työssään, kun he huomasivat alhaalla suuren tulipalon kauhean loimun ja laskeutuivat samassa katsomaan, voisivatko mitenkään olla avuksi.

Erään ison järven rannalla sijaitseva tavattoman suuri majatalo oli liekkien vallassa. Tämä monikerroksinen rakennus ympäröi kolmelta puolen kukkia ja puita kasvavaa puutarhantapaista, jota neljänneltä puolelta rajotti järvi. Molemmat kylkirakennukset ulottuivat suoraan järveen ja niiden päissä olevat suuret palkongit jatkuivat melkein veden yli niin, että kumpaisellekin puolelle vaan jäi kapea käytävä ikkunoiden alle. Portaat ja nostokoneet olivat kaikki seinien sisäpuolella, joten tuli heti päästyään irti levisi melkein uskomattoman nopeasti, ja ennenkuin ystävämme sen näkivät astralisella retkellään, olivat jo mainittujen kolmen rakennusryhmän keskikerrokset ilmitulessa.

Onneksi olivat jo kaikki asukkaat — paitsi pientä poikaa — pelastetut, vaikka muutamat heistä olivat saaneet hyvin pahoja palohaavoja. Mainittu pieni poika oli jäänyt erääsen vasemman kylkirakennuksen yläkerran huoneesen, ja vanhempien ollessa tanssiaisissa ja tietämättöminä koko tulipalosta ei luonnollisesti kukaan muukaan tullut ajatelleeksi häntä, ennenkuin oli liian myöhäistä. Tuli oli päässyt niin valloilleen sen kylkirakennuksen keskikerroksessa, ettei mitään enää olisi ollut tehtävissäkään, joskin joku olisi poikaa muistanut. Huone oli vielä edellämainitun pihatarhan puolella, joten kaikki inhimillinen apu oli mahdoton. Muuten ei hän edes tiennyt vaarasta, sillä paksu tukahuttava savu oli vähitellen täyttäessään huoneen tehnyt unen yhä syvemmäksi, kunnes hän oli melkein tiedoton. Tässä tilassa huomasi hänet Cyril, jota hädässä ja vaarassa olevat lapset erityisesti näkyvät vetävän puoleensa. Hän koetti ensin turhaan saada läsnä olevista jotakuta muistamaan poikaa, mutta joka tapauksessa olisi ollut melkein mahdotonta heidän häntä auttaa, niin että pian huomattiin sen olevan ajan tuhlausta. Vanhempi auttaja aineellistutti siis kuten ennenkin Cyrilin mainitussa huoneessa, jättäen hänen tehtäväkseen koettaa herättää enemmän kuin puoleksi tajuttoman lapsen. Monen vaivan jälkeen onnistui tämä hänelle johonkin määrin, mutta poika kuitenkin koko ajan oli sekavana ja vaan puoleksi hereillä, joten hänet täytyi vetää ulos ja auttaa ja taluttaa joka askeleelta. Molemmat pojat ryömivät ensin ulos kylkirakennuksen läpi kulkevaan keskikäytävään, vaan kun Cyril huomasi savun ja liekkien rupeavan tunkeutumaan oven läpi, joten siitä olisi ollut fyysillisen ruumiin mahdotonta kulkea, veti hän toisen pojan uudestaan huoneesen ja auttoi hänet ikkunasta kivireunukselle, joka jalan levyisenä kulki juuri ikkunoiden alta. Tätä pitkin onnistui hänen taluttaa toverinsa, itse puoleksi pysytellen tasapainossa ulkoreunalla, puoleksi leijaillen ilmassa, mutta aina itse asettuen reu-

nimmaiselle puolelle suojellakseen toista poikaa pyörtymästä ja estääkseen häntä pelkäämästä putoavansa. Kylkirakennuksen järvenpuoleisessa osassa näytti tuli vähimmän levinneen, ja siellä kiipesivät pojat sisään ikkunasta päästen taas samaan käytävään ja toivoivat, että täällä vielä voisi kulkea portaita myöten. Mutta tämäkin rakennuksen puoli oli täynnä tulta ja savua. Siksi ryömivät he takaisin käytävää pitkin ja Cyril käski toverinsa pitämään suutansa lähellä lattiaa. Siten pääsivät he ristikoilla varustetun nostokoneen luo, joka kulki majatalon kaikkien kerrosten läpi.

Itse kone oli kumminkin alhaalla pohjakerroksessa, vaan heidän onnistui kiivetä alas pitkin ristikoita konehuoneen sisäpuolelle, kunnes joutuivat itse hissin katolle. Tässä tukkeutui tie, mutta onneksi huomasi Cyril oviaukon, joka vei konehuoneesta jonkinlaiseen välikerrokseen heti pohjakerroksen päällä. Sen kautta pääsivät he muutamaan käytävään, jonka poikki kulkivat, pikku pojan ollessa puoleksi tukehtuneena savusta. Sitten menivät he vastassa olevan huoneen läpi ja kiivettyään ikkunasta ulos pääsivät vihdoin pitkin koko pohjakerrosta tarhan puolella kulkevan kuistin katolle.

Nyt oli kyllä helppo laskeutua alas verannan kannatus-pylväitä myöten puutarhaan, mutta täälläkin oli kuumuus ankara ja vaara lähellä joutua pian kaatuvien seinien alle. Cyril koetti siksi viedä holhokkiansa ensin toisen sitten toisen kylkirakennuksen päädyn ympäri, mutta kummallakin puolella oli tuli jo päässyt seinän läpi, niin että yllämainittua ahdasta rantakäytävää myöten oli mahdoton kulkea. Lopuksi pakenivat he erääsen huviveneesen. Se oli kiinnitetty portaisiin, jotka johtivat puutarhan päässä järven rannalla olevasta laiturintapaisesta veteen, ja irrotettuaan veneen soutivat he järvelle.

Cyrilin tarkotus oli soutaa palavan rakennuksen ympäri ja laskea pelastamansa poika maalle. Mutta päästyään jonkun matkan päähän sattui heidän läheltään kulkemaan laiva, josta heidät huomattiin. Koko maisema oli palavan majatalon valaisema, niin että kaikki näkyi selvänä kuin kirkkaassa päivänvalossa.

Laiva laski veneen luo ottaakseen pojat vastaan, mutta laivamiehet eivät löytäneetkään kuin yhden, vaikka olivat nähneet kaksi poikaa, sillä Cyrilin vanhempi ystävä oli samassa silmänräpäyksessä auttanut hänet takaisin astraliseen muotoonsa, hajottaen sen tiiviin materian, joka hetkeksi oli muodostanut aineellisen ruumiin. Hän oli sentähden nyt näkymätön.

Etsittiin tietysti tarkasti toista poikaa, mutta kun ei jälkeäkään hänestä näkynyt, pidettiin varmana, että hän oli pudonnut järveen ja hukkunut, juuri kun laiva saapui heidän luokseen.

Lapsi, joka pelastettiin, meni kokonaan tainnoksiin heti laivaan päästyään, niin ettei häneltä voitu saada mitään selvitystä, ja toivuttuaan ei hän voinut muuta sanoa kuin että hän oli nähnyt toisen pojan juuri ennen laivan tuloa, — sitten ei hän tiennyt enää mitään.

Laiva oli matkalla erääsen paikkaan noin kahden päivämatkan päässä sieltä ja kesti noin viikon, ennenkuin pelastettu poika voitiin viedä vanhempiensa luo, jotka tietysti luulivat hänen kuolleen liekkeihin, sillä vaikka olikin astralisesti koetettu painaa heidän mieleensä tieto, että poika oli pelastettu, huomattiin mahdottomaksi saada heidät se käsittämään. Voimme kuvitella heidän ilonsa suuruuden hänet jälleen nähdessään.

Poika on yhä hyvissä voimin ja onnellinen, eikä koskaan väsy kertomasta ihmeellisestä seikkailustaan. Monet kerrat suree hän rakasta ystävätään, joka hänet pelasti ja hävisi niin salaperäisesti juuri kun kaikki vaara näkyi olevan ohi. Mutta onpa hän joskus uskaltanut arvellakin, että ystävä ehkei kuitenkaan ole kuollut, että hän ehkä

oli taruprinssi; tietysti panee se ajatus vanhemmat ihmiset säälistä hymyilemään. Karmillista sidettä hänen ja pelastajansa välillä ei vielä olla keksitty, vaan ei ole epäilystäkään, että sellainen on olemassa.

C. W. Leadbeater.

Karma.

„Ystäväni", kirjotti nuorempi vanhemmalle, „kun viime kerralla kävin luonasi, puhuit sinä minulle siitä mahtavasta laista, jota itämaiden viisaat muinaisina aikoina nimittivät *karmaksi*. Se laki, sanoit sinä, hallitsee sekä aineellista että henkistä luontoa, näkyväisiä ja näkymättömiä maailmoita ja tuottaa kaikesta toiminnasta, teoista, ajatuksista ja tunteista niiden ehdottomat seuraukset ja antaa niiden kohdistua tekijään itseensä. Siten se johtaa koko maailman kehitystä ja saattaa itsetiedottoman jumaluuden siemenen kasvamaan suureksi puuksi, itsetietoiseksi Jumalan pojaksi, joka koko sydämensä täydellisellä tahdolla, tiedolla ja voimalla täyttää Jumalan tahtoa maailmassa. Tietämättömyys — erehdys eli synti — rangaistus — kokemus ja viisaus — niin käy kehityksen järkähtämätön laki. Se vie ihmisen erehdysten ja pahojen tekojen, ja niitä seuraavien kärsimysten kautta yhä korkeampiin maailmoihin ja antaa hänen aina elämien väliaikoina ja joskus itse elämäntaistelussa tuntea jumalallista autuutta ja rauhaa, saada lepoa ja virkistystä sopusoinnussa oman itsensä kanssa.

Siitä asti olen alinomaa tätä asiata ajatellut ja mitä enemmän sitä ajattelen, sitä pyhemmältä ja suuremmoisemmalta ja varmemmalta näyttää minusta tämä Elämän Laki ja se selittää paljon maailman lukemattomia arvotuksia. Mutta muutamiin kysymyksiin en ole löytänyt ratkaisua ja tahtoisin saada ne selvitetyiksi, kun ensi kerran tulen luoksesi.

Sinä puhuit m. m. siihen suuntaan, että jokaisella ihmisellä on synnynnäisiä „pahoja" taipumuksia, elikkä sellaisia luonteen puolia, joita hän ei ole vielä kehittänyt ja jotka luonnollisesti tulevat ilmenemään hänen elämässään ja johtamaan häntä pahoihin tekoihin eli niinkuin kristityt kutsuvat „synteihin". Ihmisen kehitys vaatii häntä käymään läpi tuon pahan ennemmin tai myöhemmin. Puhuit melkein niin, että kaikki mikä tapahtuu, on välttämätöntä ja että kaikki on hyvää korkeammalta kannalta katsottuna, koska kaikki johtaa hyvään eikä ole ehdotonta pahaa olemassa. Mutta eikö ihminen sitten oikeastaan olekaan vastuunalainen, eikö hänellä ole vapaa tahto? Olisiko sitsen yhdentekevää, kuinka kukin elää, koskapa häntä kuitenkin johtaa karman laki ja hänen tekonsa muka ovat välttämättömät? Muut kysymykset voin sitten luonasi tehdä, tämän olen tahtonut selvemmyyden vuoksi kirjeessä esittää."

Näin oli toinen kirjottanut ja kun he tapasivat toisensa ja puhe kääntyi tähän kysymykseen, sanoi vanhempi: „Vuosikausia ja oikeastaan elinkausiakin vaaditaan, jotta edes pääpiirteet tästä laista käyvät selviksi. Mutta tämä ensimäinen kysymyksesi ei ole niinkään pulmallinen. Näethän selvästi, että eläimellä ei ole vapaata tahtoa eikä vastuunalaisuutta. Korkeimmilla jumalilla taas on niin luja tahto, että

he sen kautta voivat luoda ja hallita maailmoita. Ihmisessä, joka eläimestä pyrkii jumalaksi, täytyy siis vapaan tahdon vähitellen ja asteettain kehittyä ja sen mukaan saa hän yhä enemmän edesvastuuta. Näillä sivistyneitten maittemme ihmisillä esim. on jo pitkälle kehittynyt vapaa tahto ja itsetietoisuus. Silloin todella kysytään jokaiselta heistä ehtimiseen, tahtooko hän auttaa karman lakia sen kehittämistyössä vai tahtooko hän vastustaa karmaa, elämää, Jumalaa ja tahallaan tehdä pahaa, mikä ei suinkaan ole välttämätöntä. Jos ajattelemme, että karmanlaki, niinkuin hitaasti vyöryvä virta kuljettaa meitä eteenpäin päämääräämme kohti, niin ihminen, mikäli hänellä on itsetietoista tahtoa, voipi niin sanoakseni uimalla kiiruhtaa kulkuaan myötävirtaa tai — uida aivan vasten virtaa. Ja sanotaanpa niinkin, että kun ihminen on ehtinyt puhdistuksen portille, niin hän ei voi päästä kauemma, jollei hän itse ota kehityksensä ohjaita käsiinsä ja todella omalla tahdollaan ponnista. Siis ei suinkaan ole ihmisen pakko tehdä kaikkea mitä hän tekee, eikä elää, niinkuin tavallisesti eletään, vaan äärettömän paljon maailman „pahasta“ voitaisiin välttää, jos ihmiset heräisivät itse pyrkimään Jumalan luokse.“

„Mutta jos joku virtaa vastaan ui, eikö hän voi suorastaan mennä taaksepäin?“

„Miksei niinkin voi tapahtua! Luonnossa on ääretön moninaisuus ja lukemattomia mahdollisuuksia. Esim. kun lapsi pistää sormensa liekkiin ja parahtaen vetää sen pois, niin voisihan otaksua, että hän kivusta huolimatta pistää sormensa uudelleen sinne. Mutta tuommoiset tapaukset ovat hyvin harvinaisia, että joku täysin itsetietoisesti ja lujasta tahdosta monen elämän kuluessa toimisi pahan palveluksessa. Sellaista kutsutaan „mustaksi maagikoksi“, mutta hän on sekä voimassa että iässä rajallinen, koska hän on väkisin itsestään riistänyt jumalallisen henkensä ja heittänyt sen pois.“

„Toinen seikka. Minun muistui mieleeni tapaus kotipitäjästäni siltä ajalta, jolloin rikokset olivat paljon harvinaisempia, kuin ne viime vuosina ovat olleet. Eräs talonpoika, siivo ja rauhallinen, juomaton mies, onnellisen perheen isä, kyyditsi erästä herraa läpi suuren metsän. Matkalla sattui herra laskemaan pienen kompasanan hevosesta, ja talonpoika, joka istui takana, veti puukkonsa ja iski sen läpi miehen selän. Heti ajoi hän hevosensa miltei kuoliaaksi päästäkseen lääkärin luo, ja kun mies kuitenkin ehti kuolla, meni hän ilmottautumaan nimismiehelle. Hänellä ei ollut vanhaa vihan kaunaa herraa kohtaan, joka oli hänelle melkein tuntematon, eikä mikään itsekäs etu tai voitto hänen mieleensä juolahtanutkaan, vaan koko maineensa ja elämänsä meni teon kautta piloille. Tämän luontoisia tapauksia sattuu kyllä useinkin, mutta tämä on hyvin huomattava. Voiko karma antaa tähän mitään valoa?“

„Emme ainakaan voi antaa tällaisten tapausten horjuuttaa uskoamme jumalalliseen oikeuteen ja hallintoon, koska meidän tietopiirimme on niin äärettömän pieni. Epäilemättä oli karmalla tekemistä tuon murhan kanssa ja saattaa aivan hyvin otaksua, että tuo herrasmies joskus entisessä elämässään oli tehnyt suuren vääryyden talonpoikaa kohtaan ja tämä silloin koko sydämestään oli hautonut kostoa. Hänellä ei silloin ollut siihen tilaisuutta, mutta nuo koston ajatukset olivat jääneet hänen „auraansa“, verhoonsa, ja nyt, kun toinen „sattumalta“ tuli hänen tielleen, menivät hänen ajatuksensa täytäntöön, ennenkuin hän itse huomasikaan. Häntä, s. o. nykyistä personallisuutta ei voi ankarasti tuomita tai rangaista siitä rikoksesta, jota *se* ei ole koskaan ajatellut ja joka on *sen* luonteelle vieras. Mutta tästä näkyy, kuinka äärettömän vaarallista on hautoa pahoja ajatuksia. Joka ei sitä tiedä, hänelle antaa karma kouriintuntuvan opetuksen“.

„Mutta onhan julmaa, jos karma noin yhtäkkiä pakottaa ihmistä tekemään hirveän rikoksen, muille ja vielä enemmän itselleen onnettomuudeksi. Eikö sitä voi välttää?“

„Voi kyllä. Paha kostonaije oli miehellä tajuttomana voimana sielussaan. Jos ei mikään sitä vastusta, tulee se teoksi. Mutta jos on riittävä voima sitä vastassa, niin se vähitellen heikkenee ja tulee tyhjäksi. Sellainen voima olisi esim. silloin olemassa, jos tuo murhaaja olisi syntymästään asti kohdistanut tahtonsa ja ajatuksensa siihen, ettei hän millään ehdolla tahdo tahallaan tehdä selvää pahaa tekoa. Mutta harva ihminen huolii tällaista tehdä, vaikka hän muuten olisi kylläkin siivo luonteeltaan.“,

„Mutta kuinka mies voi teostaan saada opetusta, kun hän ei tiedä mitään entisen elämänsä pahoista ajatuksista?“

„'Oikea minä kyllä tietää ja muistaa', sanoo mad. Blavatsky. Ja hypnotinen tutkimus on tämän vahvistanut, kun se osottaa, että ihmisen sisäinen tietoisuus on verrattomasti laajempi ja ylevämpi kuin hänen rajallinen päivätajuntansa.“

„Vielä yksi kysymys. Voiko sanoa että ihmisen aineellinen kohtalo on tarkalleen riippuva siitä, miten hän edellisissä elämissään on käyttänyt saamiansa onnen antimia? Suuri köyhälistö sanoo siihen, että yhteiskunta on syypää sen jäsenten onnettomuuteen, että varakkaammat luokat eivät ole siveellisesti korkeammalla muita luokkia, että epäkohdat kohtaavat kaikkia yhtä paljon ja että jos joku epäkohta korjataan, niin siitä totisesti tulee hyötyä monelle muulle kuin parannuksen toimeenpanijoille.“

„Siinä ovat aivan oikeassa. Tässä on nim. otettava huomioon hyvin tärkeä seikka, kansallinen karma. Kumma olisi, jos jokaisen kohtalo riippuisi *kokonaan* hänestä itsestään, niin että yksi ihminen voisi eristäytyä muista. Ei! vaan älköön yksi ihminen pääskö ennen nauttimaan ulkonaista etua ja menestystä, ennenkuin koko se luokka, johon hän kuuluu, on päässyt parempaan asemaan. Ne luokat, jotka ovat olleet rikkaita, tulevat seuraavalla kertaa ruumistuessaan olemaan puutteessa ja siten käy ainainen kiertokulku, kunnes koko kansa hyvästä tahdosta pyrkii tasottamaan ulkonaiset olot ja tekemään elämän *kaikille* sen jäsenille ulkonaisesti niin onnelliseksi kuin mahdollista.„

„Tässä jo vähän tuli esille, että yksilön karma johonkin määrin vaikuttaa muiden karmaan ja saa taas vaikutusta kansalliselta karmalta. Äskettäin kun tahdoin auttaa erästä ystävääni oikein tuntuvammin ja koko sydämeni oli tulvallaan riemua ja onnea, tuli kuin kylmä viima mieleeni ajatus: 'entä jos se on aivan turhaa. Eikö karma pidä hänestä huolta? En suinkaan minä voi hänen kohtaloaan paremmaksi tehdä? Jos karma suopi hänelle jotain, antaa se sen kyllä sinun avuttasikin'. — Ei siinä auttanut, vaikka muistin sen sanan, että itselleni ainakin siitä hyvästä teosta tulee olemaan palkkaa tulevassa elämässä. Enhän minä *sitä* tahtonut, vaan olisin tahtonut olla todelliseksi avuksi ystävälleni ja siirtää osan onnestani hänelle. Oliko se mahdotonta?“

„Ei suinkaan. Sehän olisi kurjaa, että vaikka kuinka toista auttaisi, se kuitenkin *kaikki* ponnahtaisi takaisin auttajaan eikä itse asiassa autettua hyödyttäisi. Kun ihminen ei pyydä mitään itselleen, vaan täydellä tahdolla ja tiedolla toivoo saada parantaa veljiensä karmaa, niin hän sen voi tehdä. Mutta ei hän voi parantaa veljensä kohtaloa vapauttamalla hänet karman rangaistuksesta, vaan opettamalla häntä rakkaudella ja elävällä esimerkillä itse vapaaehtoisesti luopumaan pahoista ajatuksistaan ja teoistaan. Ja rakkauden pitää ilmetä siinä, että koetamme kantaa lähimäistemme kuormaa, kuitenkaan siitä ylpeilemättä, sillä me emme kykene vielä karman ja Jumalan työtä johtamaan.“

„Koska sitten ihminen on niin pitkälle kehittynyt, että hän kykenee“?

„Silloin kun hän täydellä tahdolla, tiedolla ja voimalla etsii ainoastaan veljiensä hyvää eikä pyydä itsellensä edes kiitosta. Silloin hän täyttää uhrautumisen lakia, joka on korkeampana „oikeuden“, „velvollisuuden“, „hyväntahtoisuuden“ ja muiden hyveiden lakia. Sellainen ihminen — mestari —, joka hylkää taivaankin, personallisen onnen ja autuuden, saadakseen väsymättä tehdä työtä heikompien veljiensä avuksi, hän todellakin „kantaa ihmisten syntejä“ ja sovittaa äärettömän paljon pahaa.“

„Mutta eikö tällainen avunsaanti ole ansaitsematonta, eikö se ole takaisin maksettava?“

„Sitä ei voi kieltää. Epäilemättä se on takaisin maksettava, mutta ei antajalle, koska hän ei ota mitään vastaan, vaan toisille, jotka paremmin tarvitsevat apua. Tarkotan, että kun se, joka on saanut „ansaitsematonta“ apua — ja kuka ei olisi sitä saanut! — kun hän itse pääsee osalliseksi tiedosta ja voimasta ja rauhasta, niin voi hän taas auttaa alempana ponnistavia. Ja siten käy kaikkeudessa keskinäinen avunanto ja vuorottainen rakkaudentoiminta rinnan oikeuden järkähtämättömän lain, karman kanssa. Siihen vakaumukseen olen minä tullut teosofisesta kirjallisuudesta eli aikojen viisaudesta.“

„Ei minulla ole mitään sitä vastaan väitettävänä.“

V. H. V.

Matkoiltani.

X.

Joulukuulla olen pitänyt kuusi esitelmää, nimittäin kaksi Sievin asemalla (Oulun läänissä), yhden Peräseinäjoella (V. l.) kaksi Helsingissä ja yhden Kotkassa.

Sievissä puhuin 9 p:n iltana noin 200 hengelle. Kirjallisuutta ostettiin runsaasti. Tuntui siltä kuin tällä paikkakunnalla olisi ollut vanhoja vakaantuneita teosofeja, siitäkin päättäen, että muutamat kuulijat heti esitelmän loputtua tulivat majapaikkaani keskustelemaan laajan teosofisen maailmankatsomuksen eri kysymyksistä. Siinä keskustellessamme tuli puheeksi teosofisen seuran haaraosaston perustaminen Suomeen. Mainitut henkilöt lupautuivat ilolla paikkakunnalla perustettavan looshin ensimäisiksi jäseniksi. Kun heitä oli seitsemän henkeä eli alin vaadittava määrä, on siis looshi tiedossa Sievin kunnassa Oulun läänissä.

Peräseinäjoella luennoitsin jouluk. 26 p. eli toisena joulupäivänä, myös noin 200 hengen suuruiselle kuulijakunnalle. Kirjallisuuden menekki ei ollut suuri. Paikkakunnalla on kyllä niin suuri määrä teosofeja, että looshi helposti voidaan perustaa, kunhan sitä varten vaan saadaan kokous toimeen.

Kotkassa luennoitsin 31 p:n iltana Suomen Sosialistisen Reformipuolueen Kotkan haaraosaston toimentamilla luentokursseilla, jotka pidettiin kaupungin kansakoulutalolla. Yleisöä — kurssilaisia — oli parisataa henkeä. Kirjallisuutta ostettiin lähemmäs 50 markan arvosta. Tilaisuudessa pidin kolmekin esitelmää, mutta koska kaksi viimeistä sattuivat 1907-vuoden ensipäivälle, joutuivat ne tammikuun tiliin.

Kotkassa on myös siksi paljo teosofian harrastajia, että siellä pian voidaan perustaa oma looshi.

Niinä kymmenenä kuukautena, joina olen kierrellyt maaseudulla teosofisia esitelmiä pitämässä, olen tehnyt sen ilahduttavan havainnon, että aikain viisaudella tulee Suomen niemellä olemaan paljo kannattajia. Jonkinmoisella kammolla odotankin maalisk. 7 päivää, jolloin vuosilippuni loppuu. Jos näet saisin valita toisen kahdesta, joko tavallista palkaa antavan „maallisen“ toimen

tai kulkea edelleenkin pitämässä teosofisia esitelmiä, jotka tähän asti eivät suinkaan ole kukkaroa paisuttaneet, valitsisin arvelematta jälkimmäisen. Mestarit tietävät, miten valinta ratkaistaan. Epäilemättä täytyy ratkaisun tapahtua jo ennen maalisk. 7 päivää.

Aate.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

H. P. Blavatsky: *Teosofian Avain.* Tämä merkillinen kirja, joka ilmestyi painosta jouluksi, on tietysti jokaisen luettava. Olemme jo ennen puhuneet sen suurista ansioista, sen sisältörikkaudesta, monipuolisuudesta ja lennokkaasta tyylistä. Nyt tahdomme vain huomauttaa, että tämä kirja on toistaiseksi paras ase niitten suomalaisten teosofien käsissä, jotka tahtovat torjua syytöksiä madame Blavatskyn henkilöä vastaan. Kun H. P. Blavatskya moititaan epärehelliseksi, epäsiveelliseksi, petkuttajaksi, antikristukseksi y. m , silloin on parasta ja viisainta tarjota syyttäjälle „Teosofian Avain" ja kehottaa häntä sitä lukemaan. Siitä ilmenee täydellisesti madame Blavatskyn oma temperamentti eli luonnonlaatu; siitä näkyy selvästi, oliko hän kaikkea tuota, josta häntä on syytetty. Ei kukaan ajatteleva ihminen, jonka sydän sykkii oikealla paikalla, voi muuta kuin kunnioittaa ja rakastaa sitä ihmistä, joka on „Teosofian Avaimen" kirjottanut. Tällä emme suinkaan tahdo sanoa, että se kirja, enemmän kuin mikään muukaan H. P. B:n kynästä lähtenyt teos, olisi erehtymätön, virheetön tai puutteeton. Lausuuhan tekijä siinä sanoja spiritisteistä ja heidän vihamielisyydestään teosofiaa kohtaan, jotka sanat tuskin enää ollenkaan ovat paikallaan. Puhuuhan hän materialistein kuolemantakaisesta elämästä tavalla, joka tietääksemme on liioteltua, kun hän väittää, että heillä ei ole mitään itsetietoista elämää haudan tuolla puolen (siv. 150 y. m.); tämä voi olla totta, mikäli koskee taivaallista olotilaa, mutta ei ole paikallaan astraliseen elämään nähden. Ylipäänsä H. P. B. katsoo elämää korkeammalta kannalta ja välittää sangen vähäsen astralitasosta, ja siihen hänellä varmaankin oli omat syynsä, joiden joukkoon epäilemättä kuului se, että hänellä itsellään oli liiaksi laajat tiedot astralitason salaisuuksista tahtoakseen paljastaa niitä turhan uteliaille korville. Jos siis ensi lukemasta paikotellen voisi tuntua ikäänkuin „Teosofian Avain" puhuisi toisella tavalla kuin myöhemmät teosofiset kirjat, saattaa tarkemmin mietittyään huomata, että tämä näennäinen ristiriitaisuus ei riipu tiedon, vaan arvostelukannan erilaisuudesta. Ja silloin voi syystä kysyä, mikä arvostelukanta on viisaampi. Annie Besant lausui v. 1904 Tukholmassa, että tutkittuaan, kokeiltuaan ja mietittyään hän aina palaa takaisin H. P. B:n ja Salaisen Opin mielipiteihin, jotka hänen nähdäkseen sittenkin ovat edistyneimmät. Ja jos toinen katsookin asioita toiselta kannalta — onhan teosofian periaatteiden mukaan kunkin oikeus ja velvollisuus luottaa omaan järkeensä ja kokemuksiinsa — ei tämä muuta itse tosiasioita eikä vähennä H. P. Blavatskyn kynätuotteiden arvoa, jotka kieltämättä ovat viime vuosisadan merkillisimpiä. „Teosofian Avaimen" suomennos on varsin taidokkaasti tehty ja noudattaa tarkasti kolmatta englanninkielistä painosta. Kahdeksannen luvun alusta on jätetty kääntämättä kolme sivua (Mitä on muisti teosofisen opin kannalta?), jotka selittävät erotuksen kolmen englantilaisen sanan (*remembrance, recollection* ja *reminiscence*) välillä. Tekijä terottaa niillä sivuilla mieleen, että vaikka fyysillinen aivo-muisti (*memory*) käsittää ainoastaan maallisen elämän tapahtumat, on miltei jokaisella ihmisellä sielumuisti (*reminiscence*), joka hänen ymmärtämättäänkin vakuuttaa hänelle, että hän on ennen elänyt ja tulee vastedeskin elämään.

Gustav Frenssen: *Hilligenlei.* Suomentanut Volter Kilpi. Gustav Frenssen on tunnettu saksalainen kirjailija ja pappismies, joka vakaumuksensa takia on luopunut kirkon palveluksesta. Romanin „Hilligenlei" tarkotus on nähtävästi tehdä selkoa tekijän uskonnollisesta vakaumuksesta ja puolustaa sitä. Jos tekijä olisi tätä tarkotustaan koko ajan silmällä pitänyt, olisi kirjasta varmaankin tullut hyvä ja selvä kirja. Semmoinen kuin se nyt on, sitä on vaikea arvostella. Vaikka tekijä on jälkilauseessa sanonut, että „se Vapahtajan elämäkerta, joka sisältyy tähän kirjaan, on monivuotisten tutkimusten tulos", ei kirjaa lainkaan ole filosofistieteelliseltä kannalta arvosteltava. „Vapahtajan elämäkerta" käsittää tuskin sata sivua suomennoksen 484 sivusta ja sekin on kirjotettu kaunokirjalliseen tapaan. Teosta on siis ehkä arvosteleminen kirjallisena tuotteena. Silloin täytyy heti oudoksua, että yhteen romaniin on sovitettu kaksi kertomusta, joilla ei ole mitään muodollista yhteyttä. „Hilligenlei" kertoo muutaman Holsteinin pikkukaupungin elämästä ja tekee tarkalleen selkoa sangen monen sen kaupungin nykyaikaisen jäsenen elämänvaiheista. Alussa kertomus on erittäin viehättävä ja mukaansa tempaava; joka sivulla tuntee olevansa tekemisissä tosi kirjailijaluonteen kanssa. Mutta vähitellen kertomus muuttuu pitkäveteiseksi ja

yksitoikkoiseksi: tekisi mieli huudahtaa kirjailialle, että hän kertoisi hieman nopeammin eikä aina uudistaisi samoja asioita. Vihdoin tulee vapahtajan elämäkerta kirjan päähenkilön Kai Jansin kirjottamana tekeleenä, silloin kun ei siitä juuri enää välittäisi, koska mieluummin vain kuulisi, miten romanissa esiintyvien henkilöiden „lopulta kävi". Näin muodoin „Hilligenlei" ei mielestämme ole onnistunut kirja, niin suurella kirjallisella kyvyllä kun se onkin kirjotettu. Jos tekijä on tahtonut esittää nykyaikaisen totuuden etsijäin taistelua ja vaikeuksia, silloin hänen olisi pitänyt puhua enemmän Kai Jansista ja vähemmän kaikenmoisista syrjähenkilöistä tai ainakin ainoastaan heidän suhteesta päähenkilöön. Jos tekijä taas on tahtonut esittää oman uskonnollisen kantansa, kuten on luultava, silloin hän olisi jättänyt romanistaan pois „Vapahtajan elämäkerran" ja julkaissut esityksensä tästä asiasta eri kirjana.

Mitä muuten „Vapahtajan elämäkertaan" tulee, olisi kannattanut painattaa se erikseen, että köyhempikin voisi siihen tutustua (Hilligenlein hinta on Smk. 6: 50). Se perustuu, kuten tekijä itse sanoo, saksalaisten tutkijain tuloksiin, ja on todella helppotajuinen esitys uudemman teologian katsantokannasta, johon jokaisen kristityn pitäisi perehtyä. Teosofinen tutkija näkee siinä kannassa kyllä vaillinaisuuksia, niinkin suuria, että niiden yhteydessä itse kanta ei kauan voi elää. Mutta vaillinaisuudet poistuvat, kun eurooppalainen maailma tulee vakuutetuksi jälleensyntymisen ja karman luonnonlaista sekä yliaistillisten tasojen ja salaisten voimien (muittenkin kuin hypnotismin) olemassa olosta. Sen teologisen katsomuskannan suurin ansio on siinä, että se on uskaltanut viskata oikeaoppiset lasisilmät tiehensä ja arvostella mestari-ihmistäkin ihmisenä.

Emil Lassinen: *Kansan mies.* Tässä kirjassaan tekijä kertoo jalosta ja itsenäisestä nuorukaisesta, jolla olisi ollut tilaisuus kasvaa herraksi, mutta luopui koulusta ja „loistavasta tulevaisuudesta" ja asettui maalle asumaan ensin isänsä taloon, sitten pikkutilalliseksi ja talolliseksi. Koko ajan hän työskenteli ja vaikutti nuorison kesken ja myöhemmin kunnan asioissa. Lopulta hänestä tulee valtiopäivämieskin. Kirjan lukee suurella mielihyvällä sekä sisällönsä että sujuvan ja mehevän kielensä takia. Kun itseltään kysyy, mistä poika sai tuon luonteensa lujuuden ja päättäväisyyden ja nuo tiedot sielujen välisestä sähkötyksestä y. m., joista hän kerran pitää esitelmän nuorisoseurassa, tuleekin avonainen tunnustus tekijän puolelta sivulla 143: teosofisista harrastuksistaan nuorukaisvuosinaan! Kirja on siis ajan merkki. Sitä enemmän ihmetyttää tekijän onneton *lapsus calami*, kun hän samalla ja seuraavilla sivuillaan osottaa, ettei olekkaan perehtynyt teosofisen liikkeen henkeen. Miltä esim. kuuluvat seuraavat sanat: „mutta kuoleman kauhistaessa ei alkuidea (maailman sielu) avannutkaan pelastavaa syliä, järjen rakentamana piirteettömänä oletuksena katseli se välinpitämättömästi sairaan tuskia ja sielun riehuja jossakin kaukana, äärettömän kaukana. Huutoon: „auta, pelasta", esitti se inkarnatsionejaan, ja kun Jonni toden teolla yritti niihin tarttua, huomasi hän kauhukseen, että se mikä terveenä ollen ja pelastuksen tarvetta tuntematta tyydyttää järkeilevää mieltä, se voikin ahdistuksen ilmoissa tuntua narrin peliltä ja sokean tanssilta kuilun partaalla" j. n. e. Tekisipä mieli hämmästyksissään huudahtaa: „pelkurihan koko sankari olikin!", jos uskoisi tuon tapahtuman todenperäisyyttä. Mutta nyt sen lukee kirjailijan virheeksi. Joko hän on tahtonut alistua kristillisen maan yleisen maun alle tai hänen käsityksensä teosofiasta on kerrassaan vaillinainen. Olisihan hän kumminkin tunnollisena miehenä voinut lukea esim. kirjan „Mitä on kuolema?" ja siitä päivän selvästi nähdä, että kuolema ei ole teosofeille mikään kaukainen, hämärä tai kylmä käsite. Niinkuin nyt on, hänen kirjansa „Kansan mies" ei voi saavuttaa sitä suosiota, joka muuten olisi langennut sen osaksi niiden puolelta, jotka paraiten voisivat sen ymmärtää. Kristillisten kesken se ehkä leviää, mutta totuuden asiaa se ei edistä, antaessaan väärän kuvan niinkin vähäpätöisestä asiasta kuin teosofia vielä on maailman silmissä.

Uusia kirjoja. Meille on myös lähetetty arvosteltavaksi: A. H. Barley: Astrologian järjellinen perusta, B. von Suttner: Aseet pois, G. Asmussen: Aate, joista puhumme ensi numerossa.

P. E.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

40 Kysymys. M. K. *Mitä on vastattava materialistiseen vaatimukseen, että teosofiset auktoritetit näyttäisivät toteen jonkun kokeilun avulla henkimaailman olemassa olon?*

Vastaus. P. E. Semmoinen toteennäyttäminen ei kuulu teosofisille „auktoriteteille". Teosofia on elämänkatsomus, jonka mukaan ihmisen järjelle myönnetään sille tuleva etusija personallisiin tunteihin verraten. Jos jonkun mielestä ei ole järjellistä ajatella henkimaailman olemassa oloa, ei kukaan teosofinen auktoriteti tahdo häntä uskostaan käännyttää. Ne asiat tulevat paraiten itsestään ihmisten eteen

odottamattomien kokemusten, spiritististen tilaisuuksien y. m. muodossa.

41 **Kysymys. J. L.** *Onko isänmaanrakkaudella suurempaa merkitystä maailmassa vai onko se ainoastaan näennäinen sana? Onko tarpeellista kunkin kansakunnan koetettava säilyttää oma kansallisuutensa vieraihin sulautumasta?*

Vastaus. P. E. Kaikki rakkaus on suuriarvoista, mikäli se ihmistä jalostaa ja kehittää, mutta mikä toista jalostaa, se toista voi alentaa. Nurkkaisänmaallinenkin innostus on hyvä ihmiselle, jonka mieli muuten on kiinni vain hänen omassa personassaan — mutta miltä tuntuisi, jos esim. kristusihminen menisi aseelliseen taisteluun „vihollisia" vastaan? Ihminen semmoinen, jolla ei ole mihin päänsä kallistaa, joka rakastaa kaikkia olentoja tyhjentymättömällä myötätunnolla, hänellä ei ole isänmaata maan päällä.

Koska kansakunnat samoinkuin yksilöt vielä ovat kaukana kristuksenkaltaisesta täydellisyydestä, kuuluu heidän kehitykseensä ensin tulla niin itsenäisiksi, omaperäisiksi ja henkisessä merkityksessä kansallisiksi ja yksilöllisiksi kuin mahdollista. Vasta sitten kun pääsevät selville omasta itsestään voivat he antautua yleismaailmallisen hengen palvelukseen. Mutta tämä heidän oma itsensä on heitä lähempänä kuin usein aavistavatkaan. Matkan siis ei tarvitsisi olla mahdottoman pitkän.

Tien varrelta.

Eversti Olcottin terveys. Teosofisen Seuran presidentti, joka lankesi ja loukkasi jalkansa matkalla Italiaan, niin että hänen täytyi maata sairaana Genovassa koko Italiassa olonsa aikana, pääsi kuitenkin matkustamaan Indiaan marraskuun 7 p:nä, kuten päätetty oli, ja saapui Ceyloniin saman kuukauden loppupuolella. Colombossa oli tarkotus suurilla mielenosotuksilla tervehtiä häntä kuten tavallisesti, mutta heti maihin päästyään eversti tuli arveluttavan huonoksi, niin että kaikki mielenosotukset ja juhlallisuudet täytyi siirtää tuonnemmaksi. Joulukuun toisena päivänä päivätyn telegrammin mukaan presidenttiperustaja kuitenkin taas oli paranemaan päin. Toivottavasti hän on jaksanut jatkaa matkaansa Madrasiin, niin että on ehtinyt kotiinsa Adyariin Teosofisen Seuran vuosikokoukseen.

Teosofisen Seuran 31 vuosikokous. Tämä kokous oli määrätty pidettäväksi Benaresin kaupungissa pohjois-Indiassa, jossa Mrs. Besantin indialainen koti sijaitsee, mutta Mrs. Besantin ja indialaisen sektsionin pääsihterin ehdotuksesta päätettiin kokous pidettäväksi Adyarissa tänäkin vuonna presidenttiperustajan heikon terveyden vuoksi. Mrs. Besant oli valinnut luentojensa aineeksi: „Säteitä Upanishadien jumalallisesta viisaudesta". Ensi numerossa saamme ehkä tietää, miten tämä kokous on onnistunut.

Teosofisk Tidskrift. Kamreeri Herman Hellner on meille huomauttanut, että tiedonantomme Omantunnon marraskuun vihossa (siv. 253, muist.) oli erehdyttävä, koska ruotsalainen teosofinen aikakauslehtemme vuonna 1907 kuten tähänkin saakka jaetaan sektsionin jäsenille, ja että siis T. S:n skandinavilaisen sektsionin suomalaiset jäsenet saavat Teosofisk Tidskriftin lähetetyksi luoksensa myöskin vuonna 1907.

Esitelmärahasto. Tämän niminen hankkeemme saavutti paljon suosiota viime vuonna ja nähtävästi siten kootuilla varoilla on tehty paljon hyvää työtä. Eräs 20 markan lahjotus, jonka E. V. K. lähetti meille Hankoosta, jäi mainitsematta lokakuun tilityksestä. Sulkien taas tämän rahaston lukijaimme ja ystäviemme suosioon mainitsemme, että rahat kuten ennenkin lähetetään tai tuodaan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeesen, Mikonk. 11, Helsingissä.

Palomaan matkat. Ne maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, voivat siitä ilmottaa hänelle osotteella Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Helsinki.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist, joulukuu 1906. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä. H. J. Van Ginkel, Iso pyramiidi. Tri N. Chattopâdhyâya, Zoroasterin oppi. Râmâ Prasâd, Itsekasvatus. Y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, joulukuu 1906. Annie Besant, Ruumiin ylösnouseminen. A. Besant, Avataarat (jatk.) D. A. C., Joulu. A. P. Sinnett, Atlantilainen muistomerkki (loppu). Y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet: *The Bible Review, The Lotus Journal, The Theosophical Review, The Occult Review, Broad Views, The New Zealand Theosophical Magazine, Theosophy in Australasia, The Annals of Psychical Science, Väinämöinen, Pyrkijä, The Psycho-Therapeutic Journal, The Metaphysical Magazine, Modern Astrology, Nuori Suomi y. m.*

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, HELMIKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 2

Salatiede ja salatieteilijät.

II.

Käytännöllinen salatiede.

Tärkeätä pyrkijöille.

On paljon ihmisiä, jotka etsivät käytännöllistä salatieteellistä opetusta. Sentähden on välttämätöntä kerta kaikkiaan määrätä:

a) Mikä on olennainen erotus tietopuolisen ja käytännöllisen salatieteen välillä; eli toisaalta sen, mitä tavallisesti kutsutaan teosofiaksi, ja toisaalta salaisen tieteen välillä, ja:

b) Minkälaisia vaikeuksia piilee viimemainitun tutkimisessa.

On helppoa tulla teosofiksi. Jokainen, jolla on tavalliset hengenlahjat ja taipumusta metafyysillisiin asioihin; joka on elämässään puhdas ja epäitsekäs, joka enemmän tuntee iloa lähimmäistään auttaessaan kuin itse apua saadessaan; joka aina on valmis uhraamaan omat ilonsa muiden hyväksi; ja joka rakastaa totuutta, hyvyyttä ja viisautta niiden itsensä tähden eikä sen hyödyn tähden, jonka ne tuottavat — hän on teosofi.

Mutta aivan toinen asia on itse astua sille Tielle, joka johtaa tietämään, mitä on todella hyvä tehdä, ja oikein erottamaan hyvän ja pahan; sille Tielle, joka antaa ihmiselle voimaa tekemään mitä hyvää hän haluaa, usein näennäisesti sormeakaan nostamatta.

Sitäpaitsi on yksi tärkeä asia, joka pitää olla pyrkijällä selvänä, nimittäin se suunnaton, melkein rajaton vastuunalaisuus, jonka opettaja ottaa päälleen opetuslapsen tähden. Jos katsomme itämaiden *guruja*, jotka opettavat avoimesti tai salaisesti, taikka länsimaitten harvoja kabbalisteja, jotka ryhtyvät opettamaan Pyhän Tieteen alkeita oppilailleen — vaikka nämä länsimaiset *hierofantit* usein eivät itsekään tiedä mihin vaaraan he antautuvat — niin jokainen näistä „opettajista" on saman järkähtämättömän lain alainen. Siitä hetkestä, jolloin he todella alkavat opettaa, siitä asti kuin antavat jonkun voiman — psyykkisen, älyllisen tai fyysillisen — opetuslapsilleen, ottavat ne päälleen kaikki synnit, jotka heidän opetuslapsensa Salaisen Tieteen yhteydessä tekee, joko laiminlyömisen tai suoranaisen teon kautta, aina siihen hetkeen, jolloin vihkimys tekee opetuslapsen Mestariksi ja vuorostaan vastuunalaiseksi. On olemassa salaperäinen ja mystillinen uskonnollinen laki, jota suuresti kunnioitetaan ja noudatetaan kreikkalaiskatolisessa kirkossa, mutta joka on puoleksi unohdettu roomalaiskatolisessa ja tykkänään hävinnyt protestanttisessa kirkossa. Sillä on juurensa kristikunnan varhaisemmilta päiviltä ja perustansa äsken mainitsemassani laissa, jonka vertauskuva ja ilmaisija se on. Tarkotan dogmia lapsen ja sen kummien välisen suhteen ehdottomasta pyhyydestä [1]). Nämä

[1]) Niin pyhäksi katsotaan kreikkalaisessa kirkossa täten syntynyt suhde, että avioliitto sa-

„kummivanhemmat" suostuvat muitta puheitta ottamaan päälleen kaikki vastakastetun — (öljyllä voidellun, kuten vihittäesä, todellakin mysterio!) — lapsen synnit siihen päivään asti, jolloin lapsi tulee vastuunalaiseksi yksilöksi, tietämään hyvän ja pahan. On siis selvää, miksi „opettajat" ovat niin vaiteliaita, ja miksi „tsheeloilta" vaaditaan seitsemän vuoden koetusaika heidän kypsyytensä osottamiseksi ja niiden ominaisuuksien kehittämiseksi, jotka ovat sekä mestarin että opetuslapsen turvallisuudelle välttämättömät.

Salatiede ei ole magiaa. On verrattain helppoa oppia taikatemppuja ja niitä keinoja, millä fyysillisen luonnon hienompia, mutta vielä aineellisia voimia käytellään; ihmisen eläimellisen sielun voimia saadaan piankin heräämään; niitä voimia, joita hänen rakkautensa, hänen vihansa, hänen intohimonsa voi saattaa toimintaan, voidaan helposti kehittää. Mutta tämä on mustaa magiaa — noituutta. Sillä vaikuttimesta ja yksin vaikuttimesta riippuu, tuleeko jostakin voiman käyttämisestä mustaa (vahingollista) vai valkoista (siunauksellista) magiaa. On mahdotonta käytellä henkistä voimaa, jos käyttäjässä vielä on pikkuisenkaan itsekkäisyyttä. Sillä jollei pyrkimys ole täydelleen puhdas, niin henkinen muuttuu psyykkiseksi, toimii astralitasolla, ja siitä voi tulla kauheita seurauksia. Eläimellisen luonnon kykyjä ja voimia voi itsekäs ja kostonhimoinen ihminen käytellä yhtä hyvin kuin epäitsekäs ja kaikki-uhraava; mutta hengen mahti ja voimat ovat ainoastaan täydellisesti puhdassydämisen käytettävänä — ja tämä on *jumalallista magiaa.*

---

man lapsen kummivanhempien välillä pidetään pahimpana sukurutsauksena, laittomana, ja se täytyy purkaa. Tämä ehdoton naimiskielto ulottuu vielä kahden kummin lapsiinkin.

(„Kummi" tulee sanasta „gudmor" = „jumalaitt". Samaten englanninkielessä esim. „godparents", kummivanhemmat, oikeastaan merkitsee „jumalvanhemmat".

Suom.)

Mitä ehtoja vaaditaan siis siltä, joka tahtoo tulla „Divina Sapientian" (= jumalallisen viisauden) oppilaaksi? Sillä tiedettäköön, ettei mitään sellaista opetusta ole mahdollista antaa, jollei näihin määrättyihin ehtoihin ole suostuttu ja niitä mitä tarkimmasti noudatettu oppivuosien aikana. Tämä on välttämätön ehto. Ei kukaan voi uida ennenkuin hän tulee syvään veteen. Lintu ei voi lentää, jolleivät sen siivet ole kasvaneet ja jollei sillä ole edessään avointa tilaa ja rohkeutta siivilleen heittäytymään. Ihmisen, joka tahtoo käytellä kaksiteräista miekkaa, täytyy olla täydellinen mestari tylsän aseen käytössä, jottei hän heti ensi yrityksellä loukkaisi itseään — tai mikä pahempaa — muita.

Antaaksemme likimääräisen käsityksen niistä ehdoista, joita noudattamalla ainoastaan voidaan turvallisesti saavuttaa jumalallista viisautta, nim. siten ettei jumalallinen magia muutu mustaksi, otamme tähän yhden sivun niistä „yksityisistä säännöistä", jotka on jokaisella opettajalla itämaissa. Tässä seuraavat kohdat ovat valitut suuresta joukosta ja sulkumerkkien välissä on selityksiä.

1. Opetuksen vastaanottamiseksi täytyy valita paikka, joka on omiaan pitämään mieltä muista asioista erillään ja joka on täynnä „vaikutusta-suovia" (magnetisiä) esineitä. Muitten muassa pitää siellä olla viisi pyhää väriä kehään koottuina. Paikan täytyy olla vapaa kaikista vahingollisista vaikutuksista, joita ilmassa leijailee.

(Sen paikan täytyy olla erinänsä eikä se saa olla mihinkään muuhun tarkolukseen käytetty. Viisi „pyhää väriä" on prisman valon taittumat määrättyyn tapaan järjestettyinä, sillä ne värit ovat hyvin magnetisia. „Vahingollisilla vaikutuksilla" tarkotetaan häiriöitä, jotka johtuvat taisteluista, riidoista, pahoista tunteista y. m., koska näiden sanotaan painautuvan suorastaan astraliseen valoon s. o. paikan ilmakehään ja „liitelevän ilmassa." Ensimäinen ehto näyttää hyvinkin helpolta täyttää, mutta — lähemmin tarkastaessa nähdään, että se on yksi vaikeimpia.)

2. Ennenkuin oppilaan sallitaan tutkia „kasvoista kasvoihin", on hänen hankittava ymmärtämisen alkeet vali-

tussa seurassa, missä on epätasainen luku muita maallikko-oppilaita (upâsakoja).

(„Kasvoista kasvoihin" tarkottaa tässä kohden muista erillään eli riippumatta olevaa tutkimusta, jolloin oppilas saa opetusta ollen kasvoista kasvoihin itsensä (korkeamman, jumalallisen itsensä) tai — gurunsa kanssa. Ainoastaan silloin saa itsekukin hänelle kuuluvan opastuksen, riippuen siitä, kuinka hän on käyttänyt tietoaan. Tämä voi tapahtua ainoastaan oppikauden loppupuolella.)

3. Ennenkuin sinä (opettaja) saat antaa *lanu*lle (oppilaalle) *Lamrinin* hyvät (pyhät) sanat tai saat antaa hänen „panna kuntoon" Dubjedin, pitää sinun tarkata, että hänen mielensä on kauttaaltaan puhdistunut ja rauhassa kaikkein kanssa, varsinkin muitten minäin kanssa. Muuten viisauden ja hyvän lain sanat hajoavat tuuleen.

(*Lamrin* on Tsong-kha-pa'n kirjottama teos käytännöllistä opetusta varten, jossa on kaksi osaa, yksi kirkollista ja eksoteristä tarkotusta, toinen esoteristä hyötyä varten. „Panna kuntoon Dubjed" on samaa kuin valmistaa tietäjän käyttämät välikappaleet, kuten peilit ja kristallit. „Muut minät" tarkottaa oppilaskumppaneita. Jollei oppivien kesken vallitse mitä suurin sopusointu, ei edistys käy mahdolliseksi. Opettaja toimeenpanee valinnan oppivien magnetisen ja sähköllisen luonnon mukaisesti yhdistämällä ja sovittamalla mitä huolellisimmin positiviset ja negativiset ainekset.)

4. Upâsakojen täytyy oppiessaan pitää huolta siitä, että ovat yhdistetyt kuin käden sormet. Sinun pitää painaa heidän mieleensä, että mikä yhdelle tekee pahaa, tekee muillekin, ja että jollei yhden riemu löydä vastakaikua muiden rinnassa, silloin ei ole täytetty vaadittuja ehtoja ja on hyödytöntä jatkaa opetusta.

(Tämä tuskin tapahtuu, jos alussa tehty valinta täytti magnetiset vaatimukset. Tiedetään, että sellaisten isheelojen, jotka muuten ovat olleet lupaavia ja valmiita totuutta vastaanottamaan, on täytynyt odottaa vuosikausia, sentähden että heidän mielenlaatunsa on tehnyt heille mahdottomaksi asettua oikeaan sointuun kumppaneittensa kanssa. Sillä —)

5. Gurun täytyy saada yhdessä-opiskelevat soimaan kuin kanteleen (vinan) kielet, joista jokainen on erilainen, mutta jokainen antaa äänensä yhteiseen sopusointuun. Yhdessä täytyy heidän muodostaa koskettimisto, joka kaikissa osissaan vastaa (mestarin) pienintäkin kosketusta. Siten heidän mielensä avautuu viisauden sopusoinnulle, joka tietona väräjää itsekunkin kautta ja saa aikaan tuloksia, jotka ovat läsnäoleville jumalille (suojelusenkeleille) mieliksi ja lanulle hyödyksi. Siten on viisaus ainaaksi painuva heidän sydämeensä eikä lain sopusointu ole koskaan särkyvä.

6. Niiden, jotka haluavat saada *siddheihin* (okkultisiin voimiin) johtavan tiedon, on kokonaan kieltäydyttävä elämän ja maailman turhuuksista (sitten seuraa luettelo siddheistä).

7. Ei kukaan voi tuntea erotusta itsensä ja oppikumppaneittensa välillä, kuten esim. „minä olen viisain", „minä olen pyhempi ja rakkaampi opettajalleni ja piirissäni kuin veljeni" y. m. — ja siitä huolimatta pysyä upâsakana. Hänen ajatustensa täytyy olla etupäässä kiinnitettyinä sydämeen ja hänen täytyy karkottaa sieltä kaikki vihamieliset ajatukset jotakin elävää olentoa kohtaan. Sen (sydämen) täytyy syvästi tuntea, ettei ole mitään erotusta sen ja muitten olentojen ja koko luonnon välillä; muuten ei mitään edistystä voi saavuttaa.

8. Lanun on pelättävä ainoastaan ulkonaista elävää vaikutusta (elävistä olennoista lähtevää magnetismia). Tämän vuoksi, vaikka hän on yhtä kaiken kanssa sisäisessä luonnossaan, täytyy hänen huolellisesti pitää ulkonaista ruumistaan erillään kaikista vieraista vaikutuksista: ei kukaan muu kuin hän itse saa juoda tai syödä hänen kupistaan. Hänen täytyy välttää ruumiillista kosketusta (s. o. että hän johonkin koskee tai häneen kosketaan) ihmisten samoinkuin eläinten puolelta.

(Ei sallita pitää mitään mieli-eläimiä ja muutamiin puihin ja kasveihinkin on kielletty koskemasta. Oppilaan on niin sanoakseni elettävä omassa ilmapiirissään saattaakseen sen yksilöliseksi okkultista tarkotusta varten.)

9. Mielen täytyy olla tyhjä kaikkeen muuhun kuin luonnon yleisimpiin totuuksiin nähden, jottei „sydämen opetus" tulisi ainoastaan „siimän opetukseksi" (s. o. tyhjäksi eksoteriseksi muodollisuudeksi.

10. Ei minkäänlaista elimellistä ruokaa, ei mitään, jossa on henki, saa oppilas syödä. Ei viiniä, ei mitään päihdytysjuomaa eikä ooppiumia saa nauttia; sillä nämät ovat kuin *thamayin* (pahoja henkiä), jotka tarttuvat varomattomaan ja turmelevat ymmärryksen.

(Viinin ja väkevien juomien arvellaan sisältävän ja säilyttävän kaikkien niiden miesten huonon magnetismin, jotka ovat ottaneet valmistukseen osaa; kunkin eläimen lihassa arvellaan säilyvän sen psyykkiset ominaisuudet).

11. Mietiskeleminen, pidättäytyminen kaikessa, siveellisten velvollisuuksien täyttäminen, jalot ajatukset, hyvät teot ja kauniit sanat ja samoin hyvä tahto kaikkia kohtaan ja itsensä täydellinen unohtaminen ovat varmimmat keinot tiedon saavuttamiseksi ja valmistukseksi korkeimman viisauden vastaanottamiseen.

12. Ainoastaan siten että ylläolevia sääntöjä ankarasti noudatetaan voi lanu toivoa hyvään aikaan saavuttavansa arhatien siddhit, ja tämä kasvaminen saattaa hänet vähitellen tulemaan yhdeksi kaikkeuden kaiken kanssa.

Nämä kaksitoista sääntöä ovat otteita noin 73:n joukosta, joita olisi hyödytöntä luetella, kun ei niillä ole Europassa merkitystä. Mutta nämäkin harvat riittävät osottamaan, mitä lukemattomia vaikeuksia on sellaisen „upâsakaksi" pyrkivän tiellä, joka on syntynyt ja kasvanut länsimaissa.[1])

Koko länsimaisen ja varsinkin englantilaisen kasvatuksen kannustimena on kilpailun ja taistelun aate; jokaista lasta yllytetään oppimaan nopeammin, pääsemään kumppaneittensa edelle ja ohi tavalla millä hyvänsä. „Kilpailua kaikessa ystävyydessä" viljellään uutterasti ja samaa henkeä kasvatetaan ja vahvistetaan kaikissa elämän kohdissa.

Kun tällaisia aatteita tyrkytetään lapsuudesta asti, niin kuinka länsimaalainen voi saada itsessään sellaisia tunteita oppikumppaneitaan kohtaan „kuin saman käden sormet". Eivätpä nuo oppikumppanit ole edes hänen luontoisiaan tai hänen itsensä valitsemia personallisen myötätuntonsa ja arvonantonsa nojalla. Hänen opettajansa on ne valinnut aivan toisilla perusteilla, ja joka tahtoo olla oppilas, hänen täytyy ensinnä olla kyllin vahva kuolettaakseen sydämestään kaikki vastenmielisyyden ja epäsovun tunteet muita kohtaan. Kuinka moni länsimaalainen on valmis edes vakavasti koettamaan tätä?

Ja sitten jokapäiväisen elämän pikkuseikat, siinä on käsky, ettei saa koskea edes lähimmän ja rakkaimman henkilön kättä. Kuinka vastoin kaikkia länsimaalaisia käsityksiä rakkaudesta ja hyvänsäkäisuudesta! Kuinka kylmältä ja kovalta se näyttää. Ja onhan itsekästä, sanovat ihmiset, olla suomatta muille iloa oman kehittymisensä vuoksi. Hyvä, jättäköot siten ajattelevat toiseen elinkauteen yrityksensä toden teolla päästä Tielle. Mutta älköot ylpeilkö luulotellussa epäitsekkäisyydessään. Sillä itse asiassa he antavat aivan näennäisten asioiden pettää itsensä, tavanmukaisten käsitysten, jotka perustuvat turhaan, ylenmääräiseen tunteellisuuteen eli n. k. kohteliaisuuteen, epätodellisen elämän asianhaaroihin eikä totuuden käskyihin.

Mutta vaikkei otettaisikaan huomioon näitä vaikeuksia, joita voidaan pitää „ulkonaisina", vaikka ne silti ovat sangen tärkeitä, niin kuinka voivat länsimaalaiset opetuslapset virittää mielensä keskinäiseen sopusointuun, niinkuin heiltä tässä vaaditaan? Niin vahvaksi on personallinen itsekkyys kasvanut Europassa ja Amerikassa, ettei ole edes sitä taiteilijakoulua, jonka jäsenet eivät vihaisi ja kadehtisi toisiansa. „Ammatillinen" viha ja kateus on tullut sananparreksi; jokainen koettaa kostuttaa itseään millä hintaa hyvänsä ja niin sanotut kohteliaisuudetkin ovat vain onttoja naamareita, jotka peittävät pahansuopaisuuden mustia henkiä.

Idässä „erottamattomuuden" henkeä

[1]) Tahdomme muistuttaa, että kaikkia „tsheeloja", maallikko-oppilaitakin kutsutaan „upâsakoiksi" ensimäiseen vihkimiseen saakka, jolloin tulevat lanu-upâsakoiksi. Siihen päivään asti niitäkin, jotka kuuluvat luostareihin ja elävät erillään, pidetään „maallikkoina".

jo lapsuudesta asti terotetaan yhtä paljon kuin lännessä kilpailun henkeä. Personallisen kunnianhimon, personallisten tunteiden ja halujen ei anneta siellä kasvaa niin hillittömiksi. Kun maaperä luonnostaan on hyvä, niin sitä viljellään oikealla tavalla ja lapsi kasvaa mieheksi, jossa on voimakkaaksi kehittynyt tapa alistaa alempi minänsä korkeammalle. Lännessä ihmiset pitävät omaa mieltymystään ja vastenmielisyyttään muita ihmisiä ja asioita kohtaan johtavina aatteina, joiden perustuksella he ainakin toimivat, jolleivat niistä tee lakeja elämälleen ja koeta niitä muillekin tyrkyttää.

Ne jotka valittavat oppineensa liian vähän Teosofisessa Seurassa, pankoot sydämelleen nämät sanat, jotka ovat otetut *Path*'lehden viime helmikuun numerosta: — „Avain joka asteella on pyrkijä itse". „Jumalan pelko" ei ole „viisauden alku", vaan *itsensä* tunteminen, joka on *viisaus itse*.

Kuinka suurenmoiselta ja todelta siis okkultismin tutkijalle, joka on alkanut käsittää muutamia edellä olevista totuuksista, näyttääkään se vastaus, jonka Delfoin oraakkeli antoi kaikille Salaista Viisautta etsiville — joita sanoja viisas Sookrates yhä uudelleen toisti ja painoi mieleen — *ihminen tunne itsesi* . . .

H. P. B.

(Suomennos englannin kielestä.)

Uusia näkökohtia.

I.

Tärkein yhteiskunnallinen työ.

Yhteiskuntaa ja valtiota voidaan verrata ihmiseen, molemmat ovat joko terveitä tai sairaita, molemmat tekevät työtä tai lepäävät, molemmat joko kehittyvät ja kasvavat viisaudessa ja taidossa tai menevät alaspäin, joutuvat rappiolle ja kuolevat. Yhteiskunnan samoin kuin ihmisen elämä ja onni riippuu siitä, mitkä periaatteet sitä johtavat; ihminen, joka antautuu himojensa ja viettiensä orjaksi, turmelee pian sekä onnensa että elämänsä, ja valtio, joka ei osaa suojella itseään sisäisiltä eripuraisuuksilta, yksityiseltä kunnian- ja vallanhimolta, alamaistensa katkeruuden ja vihan tunteilta, se valtio lähenee perikatoaan. Työtä tehdessään ihminen keskittää huomionsa siihen, mitä hänellä on käsillä, ja pitää ajatuksensa koossa, että hänen työnsä tulisi tarkotuksenmukaista ja hyvää; hän oppii hillitsemään mielikuvitustaan ja halujaan, etteivät ne häiritsisi hänen työtään. Kysymys on itse asiassa vallasta: työtä tehdessään ihminen pitää silmällä, etteivät oikut ja päähän pistot saa häntä vietellyksi pois tieltä, antaen samalla ylimäisen johdon järjen valaisemalle tahdolle.

Sama on laita yhteiskunnan ja valtion. Siinäkin elävät ja toimivat monenlaiset voimat ja aatteet, ja kysymys on joka hetki siitä, mikä voima on vallassa. Saavatko intohimot hallita vai istuuko valtaistuimella järjen valaisema tahto, toisin sanoen viisaus? Ja samoinkuin jokainen myöntää, että ihmisen on meneteltävä järkevästi ja viisaasti, jos hän mielii onnistua työssään, samoin ei kukaan kieltäne, että valtionkin menestys ja onni riippuu hallituksen viisaudesta.

Mutta mikä hallitus on viisas?

Onko se ihminen viisas, joka ei itse viitsi työtä tehdä elättääkseen itseään, vaan joko ylpeästi seikkailuhaluisena antautuu ryöväriksi ja rosvoksi tai ilkeillä keinotteluilla varastaa muilta heidän työnsä hedelmät? Onko se hallitus viisas, joka menettelee samoin, s. o. käyttää kansaansa sotaisiin vallotusretkiin ja heikompain sortamiseen?

Onko se ihminen viisas, joka niin itsepintaisesti tekee työtä lepäämättä ja syömättä, että hänen terveytensä murtuu ja hän kuolee ennenaikaisen kuoleman? Onko se hallitus viisas, joka tavotellessaan jotakin kulttuuriihannetta antaa kansansa kuihtua ja kukistua kaikenlaiseen kurjuuteen, nälkään ja rasitukseen?

Onko se ihminen viisas, joka työtä tehdessään yksinomaan ajattelee ruumistaan ja aineellisia etujaan vähääkään välittämättä henkensä kehityksestä? Olisiko se hallitus viisas, joka vain katselisi alamaistensa aineellista hyvinvointia ja vaurastusta, muttei nostaisi kättään niiden sivistyttämiseksi?

Ei, viisas on vain se ihminen, joka katsoo sekä ruumiinsa että henkensä parasta ja joka kohtelee muita niinkuin itseään, ja samaten on se hallitus viisas, joka huolehtii kaikkien alamaistensa sekä aineellisesta että henkisestä menestymisestä ja kohtelee muita kansoja niinkuin omaansa.

Mutta minkälainen on viisas hallitusmuoto oleva? Onko se oleva yksinvaltiutta vaiko kansanvaltaa? Siitä ei ole mitään määrityksiä. Jos hallitsijana olisi viisas ja voimakas ihminen, joka yksinomaan ajattelisi kansansa parasta, eikö silloin olisi viisainta antaa hänen hallita täydellä vallalla? Epäilemättä olisi enimmän takeita viisaasta johdosta, jos viisaus olisi niin sanoaksemme ruumistuneena yhteen kaikkitietävään ihmiseen, jolla olisi ehdoton valta. Hän juuri viisautensa kautta edustaisi kaikkien muiden pyhintä tahtoa. Mutta semmoisia ihmisiä ei ole näkyvissä — ei ainakaan hallitsijain istuimilla. Heikon kädessä valtikka muuttuu ruoskaksi ja yksinvaltius annettuna vähäjärkiselle on kansalle kiroukseksi; ainoa kansan suoja on silloin lain rajottama hallitusvalta. Mutta lakikin voi olla ja on tavallisesti muutamien laatima, jotka eivät ole kyenneet tulkitsemaan kansansa pyhimpiä toivomuksia, ja sentähden on meidän päivinämme hallitusmuodon ihanteena n. k. kansanvalta.

Kansanvallalta toivotaan pelastusta, kansantahto, sanotaan, on pyhä ja viisas.

Kansan tahto on viisas. Niin, tämä lause kätkee syvän totuuden. Samaten kuin ihmisen sisin, pyhin tahto on viisaudesta kotoisin ja on niin viisas kuin saman ihmisen kautta viisautta saattaa ilmetä, samaten kansan sisin tahto on sen korkein viisaus. Mutta kuka osaa tulkita ja kertoa, mikä se tahto on? Ihminen usein erehtyy omasta itsestään. Koko hänen elämänsä on erehtymistä, kunnes hän löytää oman itsensä. Olisiko kansan toisin? Kuinka monet kansakunnat ovatkaan hävinneet maan päältä oppimatta tuntemaan omaa itseään! Ja kuinka monet ne ovat, jotka kärsimysten ja erehdysten tuliahjosta ovat vetäneet ilmoille itsensä tuntemisen ja „oman tahtonsa" kultaisen viisaudenkiven?

Kansan tahto, sanotaan, — mutta mikä on kansan tahto? Missä on se Suomen mies, joka tällä hetkellä on osannut lausua ääneen kansansa tahdon? Missä on ilmotettuna se viisas tahto, jota kaikki yksimielisesti ovat valmiit seuraamaan? Meidän kansamme on jakautunut moneen eri valtiolliseen puolueesen, ja suurin osa kansasta on kaikkien puolueiden ulkopuolella! Kuka puolue edustaa kansaa, kelle olisi valta suotava?

Kun ihminen ei ole henkisesti terve, kun hän ei tunne itseään, kuulee hän sisässään monen äänen puhuvan. Niiden kesken hänen on valitseminen ja yhdelle äänelle on johto annettava ja meneteltävä hänen on parhaimman ymmärryksensä mukaan. Kun yhteiskunnassa kaikki eivät ole yksimieliset, vaan erilaisia ääniä kuuluu, täytyy tietysti tapahtua sovittelu ja vertailu ja parhaimman ehdotuksen valinta. Mutta onko takeita siitä, että valinta tulee viisasta?

Luultava on, että ihminen erehtyy, luultava on, että yhteiskunta, sillä viisaus tulee vasta käsi kädessä itsensä tuntemisen kanssa.

Viisaan hallitsijan ehtona on, että hän tuntee kansansa pyhimmän tahdon, viisaan kansanvallan ehtona on, että kansa tuntee itsensä.

Ja mitä se merkitsee, että kansa tuntee itsensä? Että sen sisin tahto on selvänä kansalle kokonaisuudessaan ja että sen ajattelevat yksilöt osaavat tulkita tätä tahtoa sillä tavalla, että koko kansa heti tuntee sen omakseen.

Mutta kun ei kansa tunne itseään? Silloin sen on oppiminen itseään tuntemaan. Ja silloin se ei saa antautua ainoastaan elämän ohjattavaksi, vaan sen tulee kaikella tarmolla pyrkiä itsekin oppiin.

Ja miten tämä tapahtuu? Siten, että sen valistuneet yksilöt levittävät valistustaan. Sillä ainoastaan valistuksen, sivistyksen ja tiedon avulla voi kansa oppia ajattelemaan: itseään tuntemaan.

Sentähden on tärkein yhteiskunnallinen työ, niin kauan kun ei kansa vielä täysin tunne omaa tahtoaan, valistuksen, sivistyksen ja tiedon levittäminen niin laajalle kuin mahdollista.

Mutta mikä valistus, mikä sivistys, mikä oppi? Semmoinenko, joka synnyttää herrasluokan, kansasta vierottuneen? Semmoinenko, joka sokaisee silmät palvelijoiltaan, niin etteivät he näe kansansa tarpeita eivätkä osaa tulkita sen toivomuksia, vaan nousevat kansansa niskoille itseään ja kulttuuriaan jumaloimaan? Ei, vaan semmoinen sivistys, joka vastaa puheenalaista tarkotusta.

Mitenkä yksilö menettelee, kun hän pyrkii itsetuntoon? Hän etsii totuutta. Hän kysyy itseltään, mikä hänen elämänsä tarkotus on ja mitä varten hän on maailmassa. Ja hän ottaa selvän siitä, mitä muut — viisaammat — ovat sanoneet näistä asioista, kuinka he ovat ratkaisseet elämän arvotuksen. Hän kulkee vieraissa maissa ja tutustuu vieraihin kansoihin, heidän elämäntapoihinsa, uskontoonsa ja maailmankatsomukseensa, tai jos hän ei ole tilaisuudessa tätä tekemään, hän lukee kirjoja, jotka kertovat samoista asioista. Hän tutkii suurten ajattelijain ja ihmiskunnan opettajien lausuntoja elämän moninaisista kysymyksistä, ja ajattelemalla ja vertaamalla hän vähitellen pääsee oman itsensäkin tuntemiseen.

Samaten on kansankin tiedossa eteneminen. Sen on oppiminen tuntemaan oma historiansa, omien ajattelijainsa ja kirjailijainsa tuotteet ja — mikä on yhtä tärkeätä — muiden maiden, ja kansojen kehitysvaiheet ja sivistystuotteet. Mutta ennen kaikkea sen halu totuuteen on herätettävä. Sokeasta uskosta se on herätettävä, matkimishimosta ja henkisestä orjuudesta. Sen on oppiminen ajattelemaan, itse kysymään ja itse etsimään vastausta. Ja sentähden sen tulee saada tietää, mitä ihmiskunnan suurimmat ja jaloimmat opettajat ovat elämästä opettaneet. Sen on oppiminen tuntemaan ei ainoastaan omaa mestariaan, vaan muidenkin kansojen mestareita ja vapahtajia, sillä hengen valtakunnassa ei ole eroa „minun“ ja „sinun“ välillä, vaan siinä on kaikki yhteistä.

Suuri herätystyö on tapahtuva, jos kansa mielii päästä todelliseen itsetuntoon. Ja se herätystyö on oleva semmoinen, jota syystä voidaan kutsua teosofiseksi valistus- ja sivistystyöksi.

Ja siksi soisin, että ääneni kuuluisi yli Suomen salojen: oi sinä Suomen kansa, älä pimeyteen tyydy! Heitä päivän valoon kaikkien katseltavaksi, mitä sydämessäsi piilee! Aseta vaatimus kaikille opettajillesi, että he kaivavat esille kullan sinun henkesi virranuomista! Älä anna kenenkään opettaa sinulle turhuuksia ja valheita, vaan vaadi, että ne, jotka asettuvat opettajiksesi sanovat sinulle puhtaan totuuden, ja pakota heitä oman rehellisen vakavuutesi kautta ajattelemaan ja tutkimaan elämän suuria kysymyksiä, ennenkuin he ryhtyvät sinua opettamaan! Silloin vannon sinulle, että elämäsi kevät alkaa ja että onnesi kukka puhkeaa!

Pekka Ervast.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

13.

Lankeemisen estäminen.

Kunnia ja häpeä ovat samaa kuin pelko.

Onni ja onnettomuus ovat samaa kuin personallisuus.

Tämä on mitä kunniasta ja häpeästä sanotaan: häpeä on nöyryytystä, jota pelätään olkoon se lähellä tai kaukana.

Siten kunniata ja häpeätä ei voi erottaa pelosta, jota ne molemmat saavat aikaan.

Tämä on mitä onnesta ja onnettomuudesta sanotaan: Personallisuutta vain onni ja onnettomuus kohtaavat ja sen kautta ne tulevat.

Sillä kuinka minä ilman personallisuutta voisin kärsiä onnettomuutta tai sen vastakohtaa?

Sentähden hyvän onnen sattuman kautta saattaa ihminen jonkun aikaa hallita maailmaa.

Mutta rakkauden voimalla saattaa hän hallita maailmaa ainiaan.

14.

Tyhjyyden ylistäminen.

I. Tasaisuus on se, mitä ei voi nähdä sitä katsellessa.

H. Hiljaisuus on se, mitä ei voi kuulla sitä kuunnellessa.

V. Harvinaisuus on se, mitä ei voi koskea sitä yrittäessä.

Nämä kun ovat erottamattomat toisistaan, voi niitä pitää ykseytenä — IHV=Tao. [1])

Se ei ole valaistu ylhäällä eikä pimeä alhaalla.

Ääretön toiminnassaan, se on kuitenkin nimetön. Lähtien ulos se menee itseensä.

Tämä on ilmestymättömän ilmestyminen, olemattoman muoto.

Tämä on mittaamaton mysterio. Sen edellä käytäessä, ei sen kasvoja näy; sitä seuratessa ei sen selkää huomaa. [1])

Kuitenkin elämänsä hallitseminen Taon vanhan tiedon kautta on tien löytäminen.

15.

Hyveen esittäminen.

Muinaiset viisaat[2]) olivat taidokkaita ihmeellisessä syvyyksien tuntemuksessaan.

He olivat syvyydessään mittaamattomat; niin syviä he olivat, etten voi nostaa heitä mieleni silmäin eteen.

He olivat varovaisia niinkuin sellainen, joka kulkee tulvavirran yli.

He olivat salaperäisiä, niinkuin se, joka epäilee kumppaneitaan.

He olivat varuillaan niinkuin se, joka matkustaa kaukana maastaan.

He olivat itseensä vetäytyneitä, niinkuin lumi auringon alla.

He olivat yksinkertaisia niinkuin vastakaadetut puut.

---

[1]) Teksti nähtävästi tarkottaa absolutista jumaluutta (Jumalaa) ja sen kanssa yhtä olevaa kolmiyhteistä universaalista Logosta (Sanaa, kts. „Salatieteilijän sanakirja"), jota ei voi nähdä, kuulla eikä koskea, vaikka se on äärettömyyden (tasaisuuden) täysinäisyys, hiljaisuuden ikuinen ääni ja harvinaisuuden, s. o. ajassa ja paikassa erittäin ilmenevien maailmoiden, ikuisuus ja kaikkiallisuus.

[1]) Jumaluuden salaisuutta ei kukaan kykene ratkaisemaan. Joka sitä on tekevinään, hän asettuu jumalan edelle muka hänen hyvyyttään, (kasvojaan) nähdäkseen; mutta todellisuudessa hän ei niitä näe, vaan kuikee itse taaksepäin yhä kauemmas jumalasta. Tai jos hän ei itse asetu jumalaa suuremmaksi, vaan koettaa ikäänkuin takaapäin, urkkimalla ja etsimällä, päästä salaisuuden perille, hän ei huomaa edes selkää, hän ei erota pahaa hyvästä, pimeyttä valosta. Ja kuitenkin, kuten viimeisessä värsyssä sanotaan, on *tie* jumalan luo löydettävissä!

[2]) Laotsekin viittaa siihen aikaan, jolloin ihmiskunnan ensimäiset, muualta tulleet, suuret opettajat ja johtajat vaelsivat maan päällä.

He olivat alhaisia niinkuin laakso.

He olivat hämäriä, niinkuin mutainen vesi. [1])

Eikö ihminen voi ottaa mutaista vettä ja saattaa sen kirkkaaksi pitämällä sitä alallaan?

Eikö ihminen voi ottaa kuolleen kappaleen ja saatta sen eläväksi uutterasti sitä liikuttamalla? [2])

Ne, jotka seuraavat tätä Tietä (Taoa), eivät tarvitse täyttymistä, ja ollen kaikkea omaisuutta vailla he kasvavat vanhoiksi tarvitsematta tulla täytetyiksi.

16.

Kotiinmeno.

Kun olette itsestänne tyhjentäneet kaiken, pysykää siinä, missä olette. [3])

Kaikki oliot puhkeavat toimintaan sopusoinnussa ja minne näemme niiden palaavan?

Kukoistettuaan jonkun aikaa kaikki kuolee alas juuriinsa.

Tätä palautumista omaan alkuperäänsä kutsutaan rauhaksi; se on antautumista välttämättömän valtaan.

Tätä antautumista välttämättömän valtaan kutsutaan säilymiseksi.

Joka tuntee tämän säilymisen, kutsutaan valaistuneeksi.

Joka ei tunne tätä säilymistä, hän pysyy yhä kurjuudessaan.

Joka tuntee tämän säilymisen, on suuri sielultaan.

Joka on suuri sielultaan, hän on pysyväinen.

Ollen pysyväinen, hän on kuningas.

Ollen kuningas, hän on taivaallinen,

Ollen taivaallinen, hän on Taosta.

Ollen Taosta, hän pysyy ainiaan; sillä vaikka hänen ruumiinsa häviää, ei hän kuitenkaan kärsi mitään pahaa.

17.

Luonnollisena oleminen.

Ihmiskunnan ensimäisenä aikana tunnustivat ihmiset hallitsijoitaan.

Toisena aikana he palvelivat heitä ja imartelivat heitä.

Kolmantena aikana he pelkäsivät heitä.

Neljäntenä aikana he halveksivat heitä. [1])

Missä uskoa puuttuu, ei luottamus heräjä.

Kuinka varovaisia he olivat lausunnoissaan!

Tehtyään hyvän teon, sanoivat he: „Kuinka aivan luonnollisia me olemme!“ [2])

18.

Paikkaamista.

„Kun suuri Tao on kadonnut, seuraavat ihmiset hyväntekeväisyyttä ja velvollisuutta lähimäistään kohtaan.“ [3])

Kun viisaus on yhtynyt kunniaan, on maailma täynnä pyytäjiä.

Kun perhesiteet ovat katkaistut, niin lasten velvollisuus ja vanhempien hemmottelu astuvat niiden sijalle.

---

[1]) Vesi on itsessään kirkasta. Niin noiden viisaiden mieli, joka hämärtyi vain muitten suruista.

[2]) Kuten kitka synnyttää lämpöä (elämää) „kuolleessa“ kappaleessa, niin viisaan tunneruumis, joka on kuin kuollut omaan itsekkyyteensä nähden, on täynnä myötätuntoa, niin pian kuin toisten tunteet, ilot ja huolet, panevat sitä värähtelemään.

[3]) Tämä luku on ylistys kuolemalle, tuolle välttämättömälle, joka itsessään on suurin säilyttäjä. Se ihminen, joka on tyhjentänyt itsestään kaiken itsekkyytensä, hän pysyy kuollessaan siinä kohden, missä hän on jo eläessään; muut, vaikka ovat alkaneet elämänsä lapsen huolettomalla mielellä, siirtyvät kuollessaan kärsimysten tuonetaan.

[1]) Kaikki muinaisajan traditsionit puhuvat neljästä aikakaudesta. Vrt. Salatieteilijän sanakirja.

[2]) Kolme viimeistä värsyä ovat kai ivallinen kuvaus neljännen aikakauden („rautakauden“, kali yugan) ihmisistä.

[3]) Kun ihmisillä ei ole tietoa *Tiestä*, silloin he turvautuvat kaikenmoisiin ulkonaisiin. Tämä luku on ehkä samalla kirjotettu Konfutsen liian pintapuolismaterialistista oppia vastaan.

Kun kansakunta on täynnä taistelua, silloin „isänmaan ystävät" rehottavat.

19.

Luontoon palaaminen.

Jättämällä itsevanhurskautensa ja hylkäämällä oman viisautensa ihmiset suunnattomasti parantuisivat.

Kieltäytymällä hyväntekeväisyydestä ja „velvollisuudesta lähimäistä kohtaan" he voisivat palata luonnollisiin suhteisiinsa.

Jos hylätään etevyys ja luovutaan voitosta, niin ihmisillä ei enää ole varkaita.

Näiden kolmen asian [1]) viljeleminen on rauennut tyhjiin, sentähden heidän pitäisi mennä takaisin sinne, mistä tulivat.

Ja te sitten, esiintykää luonnollisessa yksinkertaisuudessanne, pitäkää kiinni totuuksista, vastustakaa itsekkäisyyttä ja vapautukaa kunnianhimosta.

20.

Etäällä pysyttäytyminen.

Jättäkää pois oppinne ja pelastautukaa murehtimisesta; erotus varmuuden ja epävarmuuden välillä ei ole niinkään suuri.

Auttavatko ne meitä erottamaan hyvän ja pahan? Sillä erotuksista täytyy aina pitää tarkkaa lukua. [2])

Mutta voi! ihmiset eivät koskaan vapaudu tyhmyydestään.

He ovat täynnä kunnianhimoa kuten läävän sonni on himollisuutta täynnä.

Minä olen yksinäinen ujoudessani, minä olen vailla kunnianhimoa, minä olen kehittymätön kuin pieni lapsi. [3])

Minä olen ainoastaan orpo, eksynyt, koditon lapsi.

Kaikilla muilla on joukottain hyviä tavaroita, mutta minä olen kuin hyljätty.

Kuinka tyhmä ja yksinkertainen minä olen! Olen hämmästyksissä.

Kaikki muut säkenöivät nerollisuutta, minä olen yksinäni hämäryydessäni.

Ihmiset ovat täynnä arvostelua; minä yksin olen tylsä.

Minua viskataan ympäri, kuin valtamerta; minä vyöryn enkä koskaan ole levossa.

Kaikilla on jotain tehtävää; minä yksin olen kykenemätön ja vailla ansiota.

Minä yksin olen vieraantunut ihmisistä, mutta minä riemuitsen äitini helmassa!

21.

Tyhjä lähde.

Suurin hyve on Taon yksinkertaisessa seuraamisessa.

Koskematon ja tutkimaton on Tao.

Koskematon, tutkimaton ja kuitenkin muotoja käsittävä.

Koskematon, tutkimaton ja kuitenkin olioita sisältävä.

Syvä ja hämärä, mutta sillä on olemus, todellinen olemus, jossa on yhtenäisyyttä.

Se on kaikissa olioissa niiden alusta saakka.

Kuinka minä tunnen olioiden alkuperän?

Minä tunnen Taon kautta.

22.

Pienten nostaminen.

Joka sovelluttaa itsensä, hän säilyy loppuun asti.

Joka taipuu, hän ojennetaan suoraksi.

Joka tyhjentää itsensä, hän täytetään.

Joka kuluttaa itsensä loppuun, hän uudistetaan.

---

[1]) Nim. itsevanhurskaus, hyväntekeväisyys ja paremmuus. Laotsea kutsuttaisiin siis meidän päivinämme suureksi sosialistiksi.

[2]) Sopiva arvostelu kaikkien aikain muodollisesta n. k. sivistyksestä.

[3]) „Ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette ollenkaan pääsè taivasten valtakuntaan". Matt. XVIII: 3.

Joka alentaa itsensä, hän korotetaan. [1])

Joka ylentää itsensä, hän alennetaan.

Sentähden Viisas riippuu yksinkertaisuudessa ja on kaikille esimerkkinä.

Hän ei ole esiintyväinen ja sentähden hän loistaa.

Hän ei ole itsekäs ja sentähden hän saa ylistystä.

Hän ei ole turhamainen ja sentähden hän on arvossa.

Hän ei ole ylpeä ja sentähden häntä kunnioitetaan.

Ja koskei hän kilpaile muitten kanssa, ei kukaan ole hänen vihamiehensä.

Vanha lause, „joka sovelluttaa itsensä, hän säilyy loppuun saakka", ei totisesti ole turhaan sanottu.

Epäilemättä hän on menevä Kotiinsa rauhassa.

23.

Yhtymättömyys.

Hillitkää puhettanne ja säilyttäkää itsenne. [2])

Pyörremyrsky ei kestä aamun yli eikä ankara sade päivän loppuun.

Kenellä on valta näitä toimittaa paitsi Taivaalla ja Maalla?

Ja jos Taivas ja Maa ei voi niitä kauaksi pitkittää, kuinka ihminen sen saattaisi tehdä?

[1]) „Sillä jokainen, joka ylentää itsensä, alennetaan, ja joka alentaa itsensä, ylennetään". Luuk. XIV: 11.

[2]) „Vaan olkoon teidän puheenne: ‚niin, niin', tahi: ‚ei, ei'. Mikä on siitä yli, se on pahasta". Matt. V: 37.

Jos joku ihminen on kaikissa asioissa sopusointuinen Taon kanssa, niin hän sen sopusointunsa kautta yhtyy Taoon. [1])

Hyveellinen ihminen yhtyy hyveesen, paheellinen ihminen yhtyy paheesen.

Joka yhtyy Taoon, hänet taoistit ottavat vastaan ilolla.

Joka yhtyy hyveesen, hänet hyveelliset ottavat vastaan ilolla.

Mutta jotka yhtyy paheesen, häntä paheelliset iloisesti paheella palvelevat.

Sillä missä luottamusta puuttuu, siellä se ei luottamusta kohtaakaan.

24.

Kunnia, joka ei ole toivottava.

Varpailla seisottaessa ei voi pysyä alallaan.

Veljistään erilleen kulkiessa ei voi edistyä.

Itsensä näytteille pannen ei kukaan loista.

Itserakkaudella ei saavuteta kunnioitusta.

Itsensä ylistäminen ei ole ansiota.

Joka itsensä korottaa, ei seiso korkealla.

Sellaiset asiat ovat Taolle mitä hylkyruoka ja ulostukset ovat ruumiille. Kaikkialla niitä inhotaan.

Sentähden Taoa seuraava ihminen ei niihin takerru.

(Jatk).

[1]) Ikivanha oppi ihmisen yhtymisestä jumalaan on kaiken uskonnollisen elämän a ja o.

Babylonin tähdet.

(Jatk).

Ja vanhus otti savisen kirjotustaulun ja alkoi:

„Minä näin ja katso! syntymähetkeäsi vallitsi kaksi mahtavaa tähteä, Daagon (Jupiter) ja Assur (Mars). Ja se merkitsee, että se sielu, joka sillä hetkellä astui ruumiisen, oli Daagonin ja Assurin sukua. Ja eikö Daagon ole kuningasten tähti ja Assur soturin?

Siis sinun sydämeesi on Daagon istut-

tanut jalouden ja ylevyyden, jokapäisyyden halveksimisen ja ainaisen kaihon korkeammalle. Ja Assur on antanut tulisen innon ja tarmon ja kiivaan pyrkimyksen. Olenko erehtynyt?

„Jatka! Tahdon kuulla valaisevampaa."

„Myöhemmin, jos tahdot, kerron tarkempia kohtia, nyt tahdon kertoa, mihin nämä luonteesi suuret pohjavirrat johtavat. Olen kääntänyt silmäni tulevaisuuteen ja katso! minä näen edessäsi kaksi tietä. Vielä et ole valinnut, mutta jompaakumpaa on elämäsi retki kulkeva. Kerronko?"

„Yö on pitkä, minä kuuntelen."

„Toinen tie on ainoa, jonka olet nähnyt, ja jollet nosta silmiäsi, olet sokeasti kulkeva ohi tienristeyksen, pysähtymättä edes valitsemaan. Sinä olet silloin noudattava luonteesi päällimmäistä vaistoa. Suurkuninkaan palvelukseen sinä astut soturina isäsi esimerkin mukaan. Hän lähettää sinut valtakunnan ääriin kukistamaan urhokkaita kansakuntia ja kokoomaan Babylonin vallalle kultaa ja kunniata. Minä näen" — ja vanhus katselee haaveksivasti yli tasankojen avaruuden — „tiesi on oleva loistava. Edellä kulkee suuren sotapäällikön maine ja takana osottavat savuavat kylät ja hävitetut laihot hänen kulkuaan. Suuria aarteita ja orjajoukkoja sinä mukaasi tuot ja karsain silmin näet, kuinka kulta kasataan kuninkaan ennestään täysiin rahastohuoneisiin ja orjat rakentavat yhä uusia palatseja tyrannille. Mutta nöyrästi sinä otsallasi kulutat hänen astinlautaansa ja odotat aikaasi. — Se on tuleva. Pian urhoutesi maine on niin suuri, ettei se voi jäädä palkatta. Mutta jo lymyilevät kadehtijat ympärilläsi ja kuiskuttelevat sinusta pahoja sanoja. Voitolle on sinun niistä päästävä, on, vaikka täytyisi sydänveren vuotaa. Daagonin jalouden lähteen sinä sydämessäsi salpaat. Alennut käyttämään samoja keinoja kuin nuo matelijat, petturit, tunnottomat vihollisesi. Ja taas pääset voitolle. Valtakunnan suurin maakunta on nyt sinun herruudessasi ja olet siinä täydellinen itsevaltias. Kaikki olet saavuttanut, mitä sydämesi toivoi: kunnian, rikkauden ja vallan.

Nyt olet miesijässä ja nuoruuden temmellysilo ja vaaranhimo alkaa suonissasi jäähtyä. Jalopeuran, totisen kuninkuuden haltijan, olet häkkiin sulkenut ja nyt se alkaa rautojaan ravistaa. Koetat laskea sen irti murtamaan muureja, jotka itse olet koonnut ympärillesi ja jotka estävät sinua onnen ja kauneuden ja totisen ihmisyyden lähteiltä. Turhaan! Jos koetat vähänkin laskeutua korkealta tyranninistuimeltasi, heti on ympärilläsi onnenonkijain parvi, ahneus, petos ja epäilys. Jos ojennat kätesi jotakin auttaaksesi, niin ajan päästä katsot ja näet vetäneesi hänet vielä suurempaan kurjuuteen. Epätoivoisna käännyt pois ja etsit edes itsellesi onnea, etsit ihmistä, jota voisit rakastaa, joka sinuakin rakastaisi, mutta katkera on pettymyksesi.... Kun korskean seurueesi kanssa ratsastat ohi maamiehen matalan mökin ja näet lasten pakenevan ja vaimon mökin ovella pelolla ja ihailulla katselevan ylhäisten menoa, silloin on huulillasi katkera ivahymy, kun vertaat omaa elämääsi noiden yksinkertaisten ihmisten puhtaasen onneen ja elämäniloon. — Yökaudet heittelehdit vuoteellasi eikä sinua miellytä kutsua huilunsoittajattaria itseäsi huvittamaan eikä ole sinulla todellista ystävää, jolle uskoa sydämesi huolia. Ajattelet elämää ympärilläsi etkä voi sokaista sielusi läpitunkevaa silmää — joka on Daagonin kuninkaallinen lahja — vaan näet koko alastomuudessaan kaiken inhottavan turhuuden ja halpamaisuuden ja epätoivoisen ilottomuuden. Sillä päiväperhoksi et ole luotu. Sinä halveksit ja vihaat sitä maailmaa, jossa elät, mutta jos tahtoisit muuttaa ikivanhoja tapoja ja sääntöjä, niin tiedät, että oma kukistumisesi heti on oven edessä. Ja sentähden olet orja ja . . ."

„Lopeta! Minä en tahdo enää kuul-

la solvauksiasi. Kuinka uskallat sinä pappi heittää tuollaisia varjoja elämäni tielle?"

Hän seisoi ja polkasi lattiata puhuessaan. Mutta muulla tavoin hän ei osottanut kopeuttaan, koska hän näki neidon pelon ja kummastuksen. Vanhus istui silmät maahan luotuina ja vastasi vihdoin:

„Minä uskallan, sentähden että rakastan. Ja rakastan sinua sentähden, että näen sinussa niin paljon suurta piilevän, ja aavistan, että sinusta voisi tulla kansan sankari ja onnen antaja tuhansille."

„Mitä, onko se ivaa? Vai tämäkö", lisäsi hän kuin itsekseen, „on se toinen tie?"

„Miksi kummastelet, kun sanon, että sinussa piilee paljon, enemmän kuin tuhansissa muissa? Eikö jo ole itseäsi monasti tympäissyt ikäkumppaniesi kehnous ja halpamaisuus ja heidän piittaamattomuutensa ja velttoutensa? Etkö ole tuntenut olevasi syntynyt suurempaan elämään kuin mikä sinua on odottanut?"

Soturi katsoi syrjään välttääkseen vanhuksen tutkivaa katsetta, mutta heikko punastus osotti aavistuksen osuneen oikeaan. Vaan hän kysyi:

„Mutta mikä on se toinen tie, jonka sanoit olevan edessäni valittavana."

Sitä tietä minä en voi sanoa, oi poikani. Itsesi on sinun löydettävä se. Minä voin ainoastaan kehottaa etsimään ja neuvoa, kuinka on etsittävä. Sillä se ei ole mikään valmis tie eikä ennalta viitotettu, vaan itsesi on raivattava se tie tuntemattomiin maihin. Ne ovat harvat ihmisten lasten seassa, jotka uskaltavat mennä omaan itseensä, aukaista itselleen uuden uran ja kulkea sitä täydellä sydämellä. Ole sinä yksi niistä harvoista, sillä jos ponnistus on suuri, on päämäärä vielä suurempi. Sinun täytyy jättää kaikki, missä nyt olet kiinni vain puolella sydämellä ja vetäytyä pois kaikesta, mikä estää henkesi ajattelua.

Ja tuska ja suuri työ on sinulla oleva, kun tutkistelet nähdäksesi, mikä on olemisesi salaisuus ja tarkotus ja mitä on maailma ja sen mahtavat voimat. Ja vanhoista aikakirjoista tulet tuntemaan kansojen vaiheita ja entisten suurten miesten tekoja, ja viisasten kirjoituksista olet juova tietoa ja voimaa ja uskoa kuin syvästä rautasuonisesta lähteestä vuoren juurella".

„Ah mikä tulevaisuus! Minäkö mustaksi papiksi, nurkissa rukouksia sopertamaan ja kansaa viekkaudella villitsemään, minäkö?„

„Miksi veresi on niin pikainen, ettet tahdo kuunnella? *Ennenkuin* olet itsestäsi selvillä, et voi mitään oikeata ulkonaisesti toimia. Mutta kun olet löytänyt oman olemuksesi sisimmän tahdon ja kaipuun ja olet antanut tämän tahdon voimakkaaksi varttua, niin että sillä hallitset omaa itseäs ja kaikkia elämän ehtoja, — silloin on edessäsi koko maailma. „Vapaana suuria sieluja varten on maa", sanoo vanha sana. „Ne, jotka ovat kutsutut uutta rakentamaan ja luomaan, eroavat torin touhusta ja pikkuihmisistä, mutta he palaavat miehinä ja kuninkaina, vaikka valtikkaa ei näy". Ja silloin kutsuu todellinen elämä, jossa löydät mitä sielusi halajaa: työtä ja ponnistusta ja taistelua. Mutta kaikki olkoon sopusoinnussa tähtien kanssa, ettei se kirouksekseksi muutu. Jos vielä rakastat veristä leikkiä, niin saat taistella, mutta vain sorrettujen puolesta. Mutta jos vanhoista kirjoista olet oppinut, että väkivalta-voitto on hetkellinen ja voittajalle turmiokas, ja että elämä on jalompi uhri kuin kuolema, silloin astut esiin kansanjohtajana ja saavutat tuhansien kiitollisuuden ja rakkauden. Ja jottet väsyisi, niinkuin niin monet, on ennenkuin aavistatkaan vierelläsi seisova sellainen elämäsi sulostuttaja, joka tuhatkertaisesti korvaa palatsien rikkauden ja kunnian. Niin sanovat tähdet.

Ja nyt, minä näen, että vielä syvästi naurat näille sanoille ja että aiot antaa ne pilkalle alttiiksi. Mutta oman menestyksesi tähden rukoilen sinua: älä niin tee. Sinä hetkenä, jolloin iloises-

sa seurassa olet ikäkumppaneittesi ivattavaksi kertonut ja paljastanut mitä täällä olet kuullut, sinä hetkenä olet heittänyt pois oman elämäsi ja kirous on sinua seuraava, kirous itsesi nostama. Ja minä annan sinulle merkin: kun sattumalta tulet jollekin ihmiselle maininneeksi jotain Samasin temppelistä ja sen papista ja samaila nostat viinimaljan huulillesi, niin juoma on kirvelevä suussasi kuin sappi ja sinä viskaat maljan pois kauhistuen."

Näin sanoen nousi vanhus ja vei kolme kertaa molemmat kämmenensä aivan vieraan kasvojen editse silmäillen häntä tiukasti ja mutisten outoja sanoja.

Hetken maailma pyöri vieraan silmissä, mutta selvittyään hän virkkoi:

„Akat kieltä kannelkohot, miehen on suunsa suistaminen. Mutta onko auringon alla mitään, joka minua käskee sinun neuvojasi tottelemaan?"

„Ei mikään, jollei oma itsesi. Nuori mies! sinä pidät minua haaveksijana ja luulet, ettei minun sydämessäni ole liikkunut tuhansia ääniä ja riehuvia tunteita. Mutta kerran olin minäkin sinun asemassasi . . . Niin, tahdon kertoa sen tarinan. Anna minulle kätesi tyttäreni."

Ja hellästi hyväillen neidon kiharia alkoi hän: „Minuakin odotti miehuuteni kynnyksellä soturin loistava tulevaisuus. Kaikki oli minulle suosiollisena, oma äiti yksin vastusti. Kyyneisilmin hän vannotti minua, etten antautuisi sellaiseen, jossa menettäisin oman sieluni ja tekisin tuhansia onnettomiksi. Hän oli paljon kokenut, äitiraukkani, ja tunsin, että hän puhui totta. Ja kuitenkaan, kuitenkaan en totellut . . . Se on elämäni katkerin muisto . . . Menin suurkuninkaan hoviin ja pian jo kilpailin suuresta päällikkyyspaikasta. Kilpailijani oli veriviholliseni, mutta kiihotin hänet kaksintaisteluun, haavoitin häntä vaikeasti ja paikka oli minulle avoimena.

Palasin voittajana sotaretkeltä, kultaa ja kunniaa ansainneena. Kun tulin talolleni, tapasin sen tyhjänä, katto palaneena ja saviseinät mustina törröttäen. Vanhalta palvelijalta sain kuulla, että taloni oli eräänä yönä sytytetty palamaan ja kun asukkaat liekkien loimusta etsivät pelastustaan, oli yön pimennoista lentänyt vaimooni sala-ampujan myrkytetty nuoli ja rakkaimpani, nuori kaunis puolisoni oli heittänyt henkensä kauheissa tuskissa, jättäen minulle vielä imeväisen pojan. — Viholliseni oli kostanut, sen näin heti.

Palvelijani asunnosta pihan perällä löysin äitini, joka pelon ja kärsimysten murtamana teki loppuaan. Maailma pimeni silmissäni. Mutta äitini ei lausunut ainoatakaan moitteen sanaa, ei muistuttanut neuvoaan, jonka olin hyljännyt, lausui vaan hyvästin minulle ja toivotti siunaten elämääni onnea.

Olin menettänyt äitini ja puolisoni ja seisoin taas yksin maailmassa Poikani lähetin Persian vuoristoon sisareni luo kasvatettavaksi. Ja taas oli edessäni suuri valinta. Minua houkutti kosto ihanana, lumoavana. Saada kostaa onneni hävittäjälle! Mitä minun nyt enää kannatti vetäytyä pois valitutta tieltäni? Sotilaaksi olin ruvennut, liian myöhäistä oli katua, siis eteenpäin taisteluihin, kostoon, kunniaan ja mahtavuuteen. Kauan taistelin tämän sisäisen ääneni kanssa. Vetäydyin hiljoilleen pois ihmisten piiristä enkä antanut kenenkään huomata, mitä sisässäni liikkui. Mutta parempi pääsi voitolle, enkä ole koskaan katunut tätä toista valintaani. Jätin kaiken, mitä minulla oli ja tulin uuteen elämään. Paljon olen senjälkeen kokenut ja vanhuuteni päivinä tulin tämän temppelin vartijaksi ja sain poikani tyttären viimeisten vuosieni sulostuttajaksi.

Mutta silmäni jo himmenevät ja tähdistä näen, ettei kuolinhetkeni ole kaukana. Sitä ennen tahtoisin jättää jollekin perinnöksi sen tiedon, jonka pitkän elämäni aikana olen koonnut. Mutta en ole löytänyt nykyisen nuorison joukossa ketään, jolle voisin uskoa viisauden syvimmät salaisuudet. To-

tuus on unohtunut. Monet, monet papit eivät enää tiedä mysterioita olevankaan jumaluskon takana eivätkä kehota nuorukaisia etsimään elämän salaisuuksia, vaan antavat heille valmiit opit ja sanovat: usko tai olet kirottu! Niillä, jotka vielä tuntevat totuuden, ei ole uroon rohkeutta astua sitä toteuttamaan. Eikö sitten missään olisi sitä sankaria, joka tahtoisi luopua itsekkyydestään, puhdistaa sydämensä ja tulla totuuden aseeksi tällä ajalla? kysyin itseltäni. Silloin sanoi minulle viisas ystäväni: „Hän tulee sieltä, mistä vähimmän toivot löytäväsi".

Mutta miksi vaivaan vierasta näillä puheilla? Hän on ehkä jo väsynyt kuulemaan vanhan sanoja".

Ja hän laski kätensä tyttärensä käsivarrelle ja viittasi syrjään. Heleä punа nousi immen kasvoille, kun hän totteli ja toi soittokoneen polvilleen ja hiljaa alkoi viritellä sitä. Se ei ollut Babylonin huulisoittimia vaan vierasta mallia: kolmekulmaisen jalustan päälle oli viritetty seitsemän kieltä. Vieras kyllä huomasi, että vanhus ei tahtonut häneltä vastausta vaan tahtoi tyynnyttää hänen ajatustensa virran.

Pian kajahti sävel yön hiljaisuudessa, vienosti ja tenhoavasti ja sitten siihen yhtyi neidon väräjävä ääni. Vieras oli lumouksissa, hän ei ollut koskaan sellaista kuullut. Hänelle aukeni ikäänkuin toinen maailma, jota hän ei ollut aavistanut olevankaan. Hänelle tuli mieleen muistoja lapsuuden ajoilta: liriseviä puroja, aurinkoisia lehtoja ja lasten huoleton, leikkivä parvi. Hän näki nuorukaisten käyvän ruusuvuorilla ja haaveksien katsovan sinitaivaan ääriä. Hetkisen autuus! — ijankaikkisuus — hän ei olisi tahtonut laskea sitä luotaan, mutta se oli jo mennyt. Jo vyöryivät surujen toivottomat laineet kantelosta ilmoille, ihmiselämän ääretön tuska ja kaiho. Mutta yli kaiken kuului neidon ihana laulu, tyynenä, uskonvarmana ja toivorikkaana kuin joutsenen riemulaulu ennen kuolemaansa ja kaikki loppui ihmeellisen rauhan ja sopusoinnun säveleesen.

Neidon katse oli liitänyt tähtitarhoja myöten kohtaamatta vierasta ja nyt kätki hän kasvonsa ja kyyneleensä vanhuksen valkoisiin hapsiin.

Kauan aikaa vallitsi hiljaisuus. Kukaan ei tahtonut häiritä tunnelmaa. Mutta soturin sydän oli vangittu. Hän tiesi, että hänen joskus vielä täytyisi palata tänne, mutta ihmeellinen kunnioitus esti häntä millään lailla ilmaisemasta tunteitaan ja hän päätti, ettei palaisi, ennenkuin olisi arvokas seisomaan vanhuksen edessä *miehenä*.

Vihdoin hän nousi tehdäkseen lähtöä. Mutta vanhus katseli ylös ja viittasi heikkoa ruskotusta itäisellä taivaanrannalla: „Viivy vielä hetkinen. Te siellä alhaalla olette harvoin nähneet auringon nousevan tasankojen takaa. Ihana on se hetki, jolloin uusi päivä koittaa maailmalle. Mutta vielä ihanampi", lisäsi hän hiljempään, „on se hetki, jolloin totuuden aurinko koittaa ihmisen sydämessä".

Eikä tarvinnut kauan odottaa. Hetkessä hävisivät yön varjot ja jo kohtasi auringon ensimmäinen säde Samasjumalan kuvapatsasta ja noita kolmea sen alla. Heidän suonissaan vavahti elämänvirta, joka auringosta valui yli koko luonnon ja heidät valtasi hetken suurenmoisuus. Vanhus seisoi, käsivarret ristissä rinnoilla ja hänen huuliltaan hymisi pyhiä rukouksia, neito oli langennut polvilleen. Ja soturi ei voinut enää vastustaa: ensimäisen kerran alistui hänen sielunsa täydellisesti elämän mahtavalle, tuntemattomalle hallitsijalle, sen kaikki omat äänet vaikenivat ja se täyttyi jumaluuden sanomattomalla rauhalla ja autuudella . . .

Hänen sielunsa oli liian täysi hänen voidakseen mitään puhua. Kun heidän silmänsä eivät enää kestäneet auringon loistoa, toivoivat he rauhaa toisilleen — viimeinen paljon merkitsevä silmäys — ja vieras oli mennyt.

Subhadatta.

Näkymättömiä auttajia.

IX.

Aineellistuminen ja heijastusvaikutus.

Kun tutkijat kuulevat edellä kerrotun kaltaisesta tapauksesta, tahtovat he useinkin ottaa selon siitä, ovatko näkymättömät auttajat itse kokonaan turvassa, tällaisten kuolemanvaarallisten tilaisuuksien sattuessa. Oliko tuo poika, joka oli aineellistettu pelastaakseen toisen pojan palavasta rakennuksesta, itse vaaralle alttiina, tai olisiko hänen fyysillinen ruumiinsa voinut kärsiä heijastusvaikutuksen (reperkussionin) kautta tavalla tai toisella, jos aineellistettu ruumis olisi kulkenut liekkien läpi tai pudonnut siltä korkealta kivireunukselta, jonka äärimmäisellä laidalla hän niin huolettomasti käveli. Kun tiedämme, että side aineellistetun muodon ja fyysillisen ruumiin välillä on kyllin läheinen tehdäkseen heijastusvaikutuksen mahdolliseksi, johdumme arvelemaan, eikö se tässäkin tilaisuudessa olisi voinut sattua.

On hyvin vaikea käsitellä kysymystä heijastusvaikutuksesta, emmekä missään tapauksessa vielä vastaiseksi voikaan täysin selittää siitä johtuvia ihmeellisiä ilmiöitä. Mutta voidaksemme paremmin ymmärtää asiata, on ehkä tarpeen, että olemme selvillä sympaatisia väreilyjä koskevista laeista useammilla kuin yhdellä tasolla. Tehtyjen huomioiden kautta tunnemme kaikissa tapauksissa muutamia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä sellaisten aikaan saamiseksi ja toisia, jotka tekevät mahdottomaksi niiden syntymisen, ja luulen, että voimme pitää varmana sen tässä tapauksessa olleen mahdottoman.

Voidaksemme käsittää miksi niin on, tulee meidän muistaa, että on ainakin kolme aivan erilaista aineellistumismuotoa, mikä on tuttua jokaiselle laajemmalti spiritismiin perehtyneelle.

Tarkotukseni ei ole tässä yhteydessä lähemmin selittää, mitenkä nämä kolme eri lajia kukin saadaan aikaan, huomautan vaan siitä kieltämättömästä tosiasiasta, että ne ovat olemassa.

1. On aineellistumismuoto, jota tavallinen fyysillinen silmä ei näe, vaikka se on käsiin tuntuva. Sitä lajia ovat ne näkymättömät kädet, jotka istunnoissa niin usein taputtelevat käsivarrelle tai silittelevät kasvoja, ja jotka kuljettelevat fyysillisiä esineitä ilman läpi tai koputtelevat pöytään, vaikka tietysti molemmat viimeksimainitut ilmiöt helposti voidaan saada aikaan aivan ilman mitään aineellistettua kättä.

2. Toinen aineellistumismuoto näkyy, vaan ei tunnu. Se on se henkimuoto, jonka läpi käsi käy kuin tyhjän ilman. Toisissa tapauksissa on tämä muoto epäselvä ja käsiin tuntumaton, toisissa taas se ilmenee niin täysin luonnollisena, ettei sen kestävyyttä kukaan voi epäillä ennenkuin siihen koskee.

3. Täydellinen aineellistumismuoto sekä näkyy että tuntuu eikä ainoastaan ulkonaisesti ole kuolleen ystävämme näköinen, vaan puristaapa vielä kättämmekin aivan tutulla tavalla.

On paljon todistuksia siitä, että heijastusvaikutus on mahdollinen erinäisillä ehdoilla kolmannenlajisen aineellistumisen sattuessa, vaan mitä tulee toisen- ja ensimmäisenlajiseen, ei se mitenkään ole varmaa. Poika-auttajan tapauksesta puhuessamme voimme pitää hyvin mahdollisena, ettei aineellistuminen ollutkaan kolmatta lajia. Pidetään nimittäin aina tarkasti silmällä, ettei käytetä enemmän voimaa kuin mikä on aivan välttämätöntä tarkotetun tuloksen saavuttamiseksi, ja on selvää, että vähemmän energiaa tarvitaan sellaisen osittaisen aineellistumisen aikaan saamiseksi, jota kutsumme ensi- ja toisluokkaiseksi. Luultavinta on siksi, että vaan käsivarsi, johon poika nojautui oli käsiintuntuva ja

muu ruumis, vaikka näyttikin vallan luonnolliselta, olisi koeteltaessa huomattu vähemmän todelliseksi.

Paitsi tätä mahdollisuutta on toinenkin kohta, joka kysyy huomiotamme. Täydellisen aineellistumisen sattuessa, olkoonpa toimiva henkilö elävä tai kuollut, on sitävarten jonkinlaista fyysillistä materiaa ollut hankittava. Spiritistisessä istunnossa on sitä saatu melkoisessa määrässä mediumin eetteriruumiista, joskus fyysillisestäkin, koska on merkitty muistiin tapauksia, jolloin mediumin ruumiinpaino on runsaasti vähennyt tällaisten ilmiöitten sattuessa.

Johtavat henget käyttävät istunnoissa tätä menettelytapaa yksinkertaisesti siksi, että se kelvollisen mediumin käytettävänä ollen on helpoin tapa saada aineellistuminen aikaan. Täten syntyy läheinen yhdysside mediumin ja aineellistetun ruumiin välillä, niin että se ilmiö, jota kutsumme heijastusvaikutukseksi, vaan jonka hyvin epätäydellisesti käsitämme, tässä esiintyy selvimmässä muodossaan.

Jos esim. aineellistetun ruumiin käteen hierotaan liitua, on se jälestäpäin mediumin kädellä, vaikka häntä koko aika on pidetty huolellisesti silmällä erityisessä huoneessa sellaisten asianhaarojen vallitessa, ettei mikään petos ole voinut tulla kysymykseen. Jos aineellistettu muoto haavotetaan, on sama haava täydellisesti kuvattuna mediumin ruumiin vastaavassa osassa. Voipa vielä joskus ruokakin, jonka henkimuoto on nauttinut, kulkeutua mediumin ruumiisen, ainakin se kerran tapahtui minun kokemukseni aikana.

Vasta kerrotussa tapauksessa muuttuu asia aivan. Cyril oli tuhansien peninkulmien päässä nukkuvasta fyysillisestä ruumiistaan ja hänen ystävänsä olisi siksi ollut mahdotonta hankkia eetterimateriaa siitä, jotapaitsi ne ohjesäännöt, joiden mukaan kaikki Viisauden Mestarien oppilaat toimivat ihmisten avuksi, varmaankin olisivat estäneet häntä jaloimmankin asian hyväksi panemasta toisen henkilön ruumista niin suuren voimantappion alaiseksi.

Sitäpaitsi olisi se ollut vallan tarpeetonta, sillä paljon vaarattomampi menettelytapa, jota auttajat poikkeuksetta käyttävätkin aineellistuttamista tarvittaissa, on aina mahdollinen. Tiivistetään nimittäin riittävä määrä materiaa ympäröivästä eetteristä, vieläpä fyysillisestä ilmastakin. Tämä toimitus on epäilemättä yli keskinkertaisesti kehittyneen istunnoissa esiintyvän henkilön voimain, vaan ei tuota vaikeutta okkultisen kemian tutkijalle.

Mutta huomaa mikä ero saavutetuissa tuloksissa! Mediumia käytettäessä on aineellistettu muoto mitä lähimmässä yhteydessä fyysillisen ruumiin kanssa, muodostettuna sen substansista, ja kykenee sentähden aikaansaamaan kaikki heijastusvaikutuksesta johtuvat ilmiöt.

Auttajien menettelytapaa käytettäessä syntyy niin ikään täydellinen fyysillisen ruumiin kuva, mutta sen on saanut aikaan mentalinen tahdonvoima materiasta, joka on kokonaan erilainen kuin ruumis, eikä se synnytä heijastusvaikutusta enemmän kuin saman ihmisen marmorikuva.

Siitä seuraa, että auttajapojalle olisi ollut aivan vaaratonta kulkea liekkien läpi tai pudota korkealta ikkunalaudalta; ja toisessa tapauksessa saattoi auttajaliiton jäsen aineellistettuna, vahinkoa tekemättä fyysilliselle ruumiilleen, hukkua uppoavassa laivassa (kertomus tästä seuraa XI:ssä luvussa).

Molemmista yllä kerrotuista tapauksista huomaamme, ettei Cyril osannut aineellistuttaa itseään vaan vanhemman ystävän piti se tehdä hänen edestään. Vielä yksi hänen kokemuksensa ansaitsee mainitsemista, sillä silloin hän hyvin kiihkeän tahdonponnistuksen ja syvän säälintunteen kautta osasi tehdä itsensä näkyväiseksi, joka tapaus vähän muistuttaa ennen kerrottua, jolloin äidin rakkaus teki hänelle mahdolliseksi aineellistuttaa itsensä pelastaakseen lastensa elämän.

Niin selittämättömältä kuin se nyt tuntuukin, on luonnossa epäilemättä olemassa tämä tahdon hämmästyttävä voima materian yli joka tasolla, niin että jos voima vaan on kyllin suuri, ei käytännössä *mikään* tulos ole mahdoton saavuttaa ainoastaan suoranaisella tahdon ponnistuksella ilman tietoa tai ajatustakaan *tavasta,* jolla se on tehtävä.

On kylläksi esimerkkejä siitä, että sellainen taito on olemassa, aineellistumisia tehtäessä, vaikka se tavallisesti on opittava kuten kaikki muu. Keskinkertaisesti kehittynyt ihminen voisi yhtä vähän aineellistuttaa itseään astralitasolta taitoa ennen oppimatta, kuin tavallinen ihminen tällä tasolla voisi soittaa viulua sitä opettelematta, vaikka yksityisiä poikkeustapauksia voi sattua, kuten seuraavasta kertomuksesta näemme.

C. W. Leadbeater.

Ulkonaisia jälleensyntymistodistuksia.

Aikamme materialististieteellisen kasvatuksen hyviä tuloksia on se, että olemme vähemmän herkkä- ja taikauskoisia, kuin yleensä oltiin esim. keskiajalla, ja vaadimme mikäli mahdollista kaikista asioista „todistuksia". Näidenkin suhteen olemme hyvin kriitillisiä emmekä usko minkäänlaisia tai kenen todistuksia tahansa, vaan tahdomme, että nekin ovat „tieteellisiä". Monessa kohdin saatamme kumminkin tieteellisissä vaatimuksissamme mennä liian pitkälle, niinkuin se vanha rouva, joka ei huolinut lainkaan tulla valokuvatuksi, kun ei se voinut tapahtua kello 10 illalla lampun valossa yhtä hyvin kuin päivällä, tai niinkuin ne tiedemiehet, jotka eivät alistu tutkimaan spiritististä „humbugia", kun eivät materialisatsioni-ilmiöt esim. tapahdu yhtä hyvin keskellä päivää auringon paisteessa kuin iltahämärässä heikossa kaasunvalossa. Mutta jos ymmärrämme, että, kun luontoa tutkimme, luonnon pitää määrätä tutkimustemme ja havaintojemme ehdot, silloin voimme tosi tieteellisellä tavalla päästä selville luonnon salaisuuksista.

Jälleensyntyminen, jos mikään, on vaikea, kenties mahdoton, todistaa ulkonaisesti. Asian omasta laadusta seuraa, että todistukset tavalla tai toisella ovat tekemisissä muistin kanssa, ja kun pidämme mielessä, kuinka vähäsen vielä tieteemme tuntee muistin ja ylipäänsä inhimillisen tajunnan psykologiaa, on luonnollista, että kaikki todistelut, jotka ovat tekemisissä näin arkaluontoisen ominaisuuden kanssa, voivat olla erehdyttäviä ja harhaanvieviä.

Joskin meidän siis toistaiseksi täytyy olla sitä mieltä, että ainoa ehdottomasti tieteellinen ja kokemusperäinen, vaikka tosin aivan yksilökohtainen, reinkarnatsionitodistus on se, että ihminen itse alkaa muistaa — ja epäämättömällä tavalla muistaa — menneitä ruumistuksiaan, on yhtäkaikki joskus tehty ja tehdään muutamia objektivisiakin havaintoja ja kokeita, jotka puhuvat vakavaa kieltä jälleensyntymisen puolesta ja joita voidaan katsoa jonkinmoisiksi ulkonaisiksi sen opin todistuksiksi. Tahdomme seuraavassa silloin tällöin tehdä niistä selkoa.

1.

Muistin takaisinsiirto hypnosissa.

Tunnettu ranskalainen tiedemies, eversti Albert de Rochas d'Aiglun, joka aikoinaan oli Parisin polyteknillisen laitoksen johtaja, vaikka hän muutamia vuosia sitten näki itsensä pakotetuksi siitä toimesta luopumaan, koska hän harjotti fyysillisokkultisia tutkimuksia,

— hän on yhdessä muitten tiedemiesten ja lääkärien kanssa tehnyt paljon tutkimuksia sielutieteellisillä, varsinkin korkeammanlaatuisen hypnotismin hämmästyttävillä aloilla.

Nämä ranskalaiset ja englantilaiset tiedemiehet, jotka viime aikoina ovat ruvenneet tutkimaan spiritistisiä ja psyykkisiä ilmiöitä, julkaisevat aikakauskirjaa *Annales des Sciences Psychiques*, josta myöskin ilmestyy englantilainen painos vuodesta 1905 lähtien.

Vuoden 1905 heinäkuunnumerossa kertoo eversti A. de Rochas muutamista huomattavista kokeista, jotka hän edellisenä talvena teki Marseille'ssa. Siellä hänellä oli hyvä mediumi, nuori sivistynyt 18-vuotias tyttö nimeltä Marie Mayo, jonka hän vaivutti hypnotiseen uneen. Jo ennen oli eversti Rochas tehnyt sen havainnon, että nukutettu henkilö voi hypnotiseraajansa käskystä siirtyä muistissaan taaksepäin ja ikäänkuin uudestaan elää läpi omat elämänkokemuksensa. Nyt hän tahtoi, tohtori Bertrandin, insinöri Lacoste'n ja osaksi komendöri Remise'n, Marseille'n teosofisen looshin esimiehen, läsnä ollessa, tehdä samanlaisia kokeita, mutta samalla edetä kauemmaksi kuin ennen.

On huomattava, että hypnotiseratun mediumin muisti on toisenlaatuinen kuin tavallisen päivätajuisen henkilön. Hereillä ollessamme voimme esim. muistaa, millaiset olimme lapsina. Me näemme itsemme lapsina ulkokohtaisesti, niin sanoaksemme perspektivissä, mutta kun mediumi suggereerataan, muuttuu hän todella omaksi entiseksi itsekseen. Tämänlainen „muisti" on tietysti luotettavampi, ja Rochas'n mieleen oli johtunut, että tällä tavalla voitaisiin saada jotain selvyyttä jälleensyntymisen mysterioihin. Hän pani nyt toimeen seuraavan kokeen.

Nukkuva henkilö, nuori neiti Mayo, käskettiin menemään yhä kauemmas ajassa taaksepäin. „Nyt te olette 16 vuotta, nyt 10 j. n. e.", määräsi tutkija. Ja tyttö puhui muuttuneella äänellä kuin pieni lapsi, viimein hän menetti puhekykynsä kokonaan ja saattoi ainoastaan nyökäyttää päällään vastaukseksi kysymyksiin, ja sitten hän meni äidin kohtuun.

„Vielä kauemmas!" käski Rochas.

Silloin neiti Mayo näytti heräävän ja sopersi: „minä olen hämärässä, harmaassa hämärässä".

„Mikä sinä olet?" kysyi eversti Rochas.

„Minä olen Liina."

Siis aivan toinen ihminen! Silloin sanoi Rochas: „no Liina, kuinka sinä olet tullut tuohon harmaasen tilaan?"

„Niin, minä tukehduin, hukuin, otin itseni hengiltä."

„Taaksepäin yhä kauemmas," kuului käsky, „nyt olet Liina maanpäällä".

Ja Rochas sai täten selville, että neiti Marie Mayo on ennen ollut nainen, joka on elänyt Bretagnessa ja hyvin nuorena mennyt naimisiin erään kalastajan kanssa ja saanut lapsen. Mutta mies kuoli, ja hän oli nuori ja suri miestään niin syvästi, ettei jaksanut kestää, vaan heittäytyi mereen ja hukutti itsensä.

Ja Rochas meni yhä kauemmas. Neiti Mayo oli ollut Liina viime vuosisadalla ja varhemmin, samalla vuosisadalla, oli hän ollut mieshenkilö Ludvig XVIII:n aikana. Tästä miehestä mediumi ei ollenkaan pitänyt. Hänestä oli hyvin vastenmielistä kertoa vieraille ihmisille itsestään eli siitä miehestä, mikä hän luuli olevansa, mutta Rochas pakotti häntä tunnustamaan ja tuli selville, että tämä mies oli elänyt huonosti. Hän sai kirjottaa nimensä: Charles Mauville ja kertoa monta yksityiskohtaa niiltä ajoilta. Vielä varhemmassa elämässä oli hän ollut hovinainen Ludvig XIV:n aikana, nimeltä Madeleine de Saint-Marc. Tässä elämässään hän oli tuntenut monta tunnettua henkilöä, Corneille'n, Racine'n, Scarron'in, Madame de Maintenon'in ja m. m. neiti Louise de la Vallière'nkin, josta neiti Mayo hereillä ollessaan ei muista koskaan mitään kuulleen.

Kaikki tämä ei tullut esille yhdessä istunnossa. Rochas ei uskaltanut kauan pidättää mediumiaan hypnotisessa unes-

sa, vaan kokeet tehtiin noin 40 päivän kuluessa, jolloin pidettiin 30 istuntoa. Vähitellen tuli tämä pitkä historia monine yksityiskohtineen ilmi[1]), kuitenkaan ei viimeisessä istunnossa vasta, vaan keskipaikoilla istuntojen sarjaa. Sitten uudistuivat aina samat kertomukset yksityiskohdittain, ja mediumi herätettiin välillä ja heitettiin yhtäkkiä taas takaisin syvään horrostilaan ja kaukaisiin aikoihin. Kuitenkaan ei kertomus koskaan sotkeutunut tai käynyt ristiriitaiseksi, vaikka Rochas olisi tehnyt milaisia kysymyksiä tahansa ja missä järjestyksessä tahansa.

Samanlaisia kokeita on sama tutkija tehnyt useampia, ja niitä on myös ennen tehty Espanjassa ja Lyons'issakin äsken. Eversti Rochas on kuitenkin liian varovainen tiedemies vielä tehdäkseen ehdottomasti sitovia johtopäätöksiä näistä ilmiöistä. Hän lausuu, että ne kyllä ovat mieltäkiinnittäviä, mutta ei vielä todistavia. Kauan täytyy vielä jatkaa näitä tutkimuksia ja tuoda esiin uusia huomioita, ennenkuin näistä kokeista voidaan mitään tarkkaa tietää.

P. E.

[1]) Rochas'n y. m. selonteko istunnoista on pitkä ja tarkka, vaikka me tässä olemme aivan lyhyesti maininneet muutamia pääkohtia.

T. S:n Suomalainen Sektsioni.

Koska nyt on tiedossa tarpeellinen määrä loosheja, nim. yksi Nokialla, Sievissä, Turussa, Peräseinäjoella, Viipurissa, ja kaksi Helsingissä, — saamme täten ilmottaa, että toinen yleinen teosofikokous pidetään Helsingissä Mikonkadun 11:ssä sunnuntaina maaliskuun 3 p:nä 1907 klo 6 j. p. p., jossa päätetään Teosofisen Seuran suomalaisen osaston perustamisesta. Helsingissä helmikuun 3 p:nä 1907.

Herman Hellner. V. Palomaa.

Pekka Ervast.

Matkoiltani.

XI.

Tammikuulta olen pitänyt seitsemäntoista esitelmää, nimittäin kaksi Kotkassa, yhden Kouvolassa, kaksi Kokkolassa, kaksi Sievissä, kaksi Oulussa, kaksi Kemissä, kaksi Tampereella, kaksi Helsingissä ja kaksi Nokian tehtaalla.

Kotkassa luennoitsin kuukauden 1 p. Kuten edellisessä numerossa mainitsin, oli Suomen sosialistinen reformipuolue siellä järjestänyt luentokurssit, joilla minä pidin kolme esitelmää teosofian alalta.

Kouvolassa puhuin 2 p. pienelle kuulijakunnalle. Kirjallisuutta ostettiin vähän, arvattavasti siitä syystä, että paikkakunnalle on teosofista kirjallisuutta jo paljon levitetty.

Kokkolassa luennoitsin 6 p. Aseman vahtimestari hra Kuni luovutti Ykspihlajassa olevan huvilansa tähän tarkotukseen. Kuulijat, joita oli satakunta henkeä, olivat enimmäkseen Pohjanpalojen (ent. Friisein) konepajan työväkeä. Kirjallisuutta ostettiin vähän.

Sievin asemalla puhuin 7 ja 8 p. pienelle kuulijakunnalle. Kuuliljain vähyyden aiheutti epäilemättä se seikka, että tieto saapumisestani tuli verrattain myöhään, ja että luennoitsin arkipäivinä.

Oulussa puhuin 10 ja 13 p. Sain käyttääkseni työväentalon suuren juhlasalin, jossa kummallakin kerralla oli noin 400 henkeä kuulemassa.

Kun 10 p. eli torstaina olin esitelmän pitänyt, pyysivät muutamat työväenyhdistyksen johtokunnan jäsenet minua luennoimaan vielä seuraavana sunnuntaina. Koska oli vielä kaksi päivää aikaa, päätin ne kuluttaakseni käydä Kemissä ja Torniossa. Sain käyttää Kemin työväentalon tilavan juhlasalin, jonne kovin puutteellisesta ilmotuksesta huolimatta tuli satakunta kuulijaa. Kirjallisuutta ostettiin runsaasti. Muutamat kuulijat lausuivat esitelmän loputtua toivomuksen, että puhuisin vielä jonakin toisena päivänä. Lupasin puhua lauantai-iltana siinä tapauksessa, etten Torniossa saisi huoneustoa käyttääkseni. Lähdin lauantaiaamuna klo 9 paikallisjunassa Tornioon. Saatuani Kemissä tietää, että Tornion työväenyhdistys oman huoneuston puutteessa käyttää kaupungin palokunnantaloa, menin sin-

ne. Vahtimestarilta sain kumminkin kuulla, että palokunnantaloa käytettäisiin mainittuna iltana muuhun tarkotukseen. Torniossa luennoimisesta ei siis tullut mitään. Koska oli monta tuntia aikaa junan lähtöön, käväsin Haaparannassa Ruotsin puolella. Saman päivän iltana pidin toisen esitelmän Kemissä noin 150 hengelle.

Tampereella puhuin sunnuntaina 20 p. rautatieläisten huoneustolla. Yleisöä oli noin 200 henkeä kumpaakin esitelmää kuulemassa. Kirjallisuutta ostettiin paikkakunnan oloihin nähden niukasti.

Helsingissä 27 p. pitämäni esitelmä kuuluu tavalliseen vuorooni. Saman päivän iltana pidin toisen esitelmän „Elämän" tuvalla Hesperiassa.

Nokian tehtaalla puhuin 30 ja 31 p. noin 100 hengelle. Sain käyttää tehtaan lukusalia. Kirjallisuutta ostettiin 19 mk. arvosta.

Kummankin esitelmän loputtua ilmotti muutama kuulija, että esitelmien johdosta keskusteltaisiin. Siihen myöntyi koko kuulijakunta. Mutta keskusteluissa ei juuri nimeksikään arvosteltu puheitteni sisällystä, kuten minä ja moni muu olisimme halunneet, vaan kierreltiin sen kysymyksen ympärillä, olisiko teosofisten esitelmien pitäminen ensinkään tarpeellinen niin kauan kuin „taloudellinen kysymys" vielä on ratkaisematta. Tällainen kysymys on, kuten tiedetään, jo aikoja sitten nostettu materialististen sosiaalidemokraattien taholta. Siihen kysymykseen vastattiin Nokialla samoin kuin monessa muussakin tilaisuudessa, että teosofisten esitelmien pitäminen on tarpeellista niistä, jotka sellaisia haluavat, sitäkin suuremmalla syyllä, että teosofinen elämänkatsomus paremmin kuin mikään muu tähän asti tunnettu kykenee antamaan sekä järkeä että oikeudentuntoa tyydyttävän selityksen kaikista — siis taloudellisistakin — asioista.

Aate.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

A. H. Barley. *Astrologian järjellinen perusta.* Nähdessään tämän kirjan nimen moni varmaan kysyy itseltään ihmetellen: „astrologia — keskiaikaista taikauskoa! Semmoistako teosofit nyt alkavat tarjota meille?" Hänen ihmettelynsä on luonnollinen, sillä niin hänelle on opetettu. Eikä ole yhtään kirjaa, ei suomen- eikä ruotsinkielellä, joka puhuisi vakavasti tästä aineesta. Ainoa kirja, joka suomen kielellä ottaa astrologian puheeksi, on Bonsdorffin „Tähtitiede"; kirjan tekijä ei ole voinut sitä välttää, koska vanhan ja keskiajan tähtitieteilijät kaikki samalla olivat astrologeja eli „tähdistäennustajia". Mainittu kirja omistaa astrologialle kokonaisen luvun eli 11 sivua, ja siinä selitetään jotakuinkin tarkkaan, kuinka horoskopi asetetaan. Vieläpä luku alkaa näillä sanoilla: „Muinaiskansat pitivät tähtitiedettä pyhänä tieteenä ja yhdistivät sen läheisesti jumaluusoppiinsa. Kaikissa temppeleissä oli tähtien tarkastusta varten erityisiä uskottuja miehiä, joiden tehtävänä oli tarkkaan merkitä taivaankappalten asennot, jos jotain tärkeämpää oli tapahtumaisillaan" (siv. 281). Kuitenkin kirja tietysti tekee pilkkaa astrologiasta — tosin selittämättä miksi, mutta nykyisen korkean sivistyksen kannalta pilkka kai on paikallaan muitta mutkitta — ja luku loppuu näihin ponteviin sanoihin: „täytyy ihmetellä miten näin järjetön oppi ja sen harjoittaminen saattoi pysyttäytyä yllä kahden vuosituhannen aikana. Sillä oli kuitenkin koko kirkko uskollisena ja voimakkaana suojelijanaan, koska katolisen papiston vahvin tuki oli taikausko, jonka vireillä pysymistä astrologia suuresti auttoi" (siv. 292).

Mutta se, joka jostain asiasta on ajatellut tai ajattelee pahaa, hän on myös velvollinen kuuntelemaan, mitä saman asian puolustajat sanovat sen eduksi. Jokainen innokas totuudenetsijä ostakoon siis itselleen ja lukekoon nyt ilmotettavanamme olevan teoksen. Se on ensimäinen laatuaan ei ainoastaan Suomessa, vaan tietääksemme yleensä pohjoismailla. Ulkomailla ovat jo vuosikausia sitten useat uskaliaa tsielut ottaneet asian puheeksi ja ruvenneet puolustamaan tuota iänikuista tiedettä ja todistamaan käytännöllisesti, että se ei ole „humbugia". Englannissa, Indiassa, Ranskassa ja Amerikassa ilmestyy aikakauskirjoja, jotka ovat kokonaan omistetut astrologialle. Kuuluisa englantilainen astrologi Alan Leo, „Modern Astrology" nimisen, suuresti levinneen aikakauskirjan päätoimittaja ja monen paksun astrologiaa käsittelevän nidoksen tekijä, lausuu m. m., puhuessaan astrologian hyödystä ja vakuuttaessaan, ettei se suinkaan ensi kädessä ole tähdistä ennustamista: „Ennen kaikkea Astrologia opettaa meitä ymmärtämään *ihmistä;* toiseksi parantamaan ja uudestasynnyttämään niitä, joiden siveellinen ja yleinen parannus saisi olla ensimäisenä huolenamme, nim. *meitä itseämme;* kolmanneksi oppimaan *suvaitsevaisuuden* ylevän läksyn, siten että me käytännöllisesti tutkimalla luonnon sisäisiä lakeja huomaamme, kuinka erilaisia kykyjä ja tilaisuuksia on suotu veljillemme. Sillä pintapuolisestikin tutkimalla joitakuita erilaisia horoskopeja ymmärrämme sen totuuden, että kaikki *eivät* synny yhdenvertaisina vapaassakaan maassa, että ani harvat ovat saaneet syntymälahjakseen semmoiset kyvyt, että voivat toteuttaa kaikki kunnianhimonsa pyyteet, jota vastoin monet sielut vielä ovat muoria viisaudessa, toiset taas „karmansa" painavan taakan raskauttamina — ja karma on seuraus heidän *omista* teoistaan menneissä muumistuksissa —; siten kaikki eivät samalla tavalla „menesty" elämässä eivätkä liioin kaikki samalla tavalla „joudu tappiolle". Mutta astrologian käytöllinen, todella *käytöllinen hyöty* on siinä, että me sen avulla voimme

1) analyserata ja *tutkia* ja 2) parantaa ja vapaasti, tieteellisesti *koetella omaa luonnettamme*. Ja luonteemme on kohtalomme."

Mr. Barleyn kirjanen „Astrologian järjellinen perusta", joka nyt on ilmestynyt suomeksi, selittää vielä tarkemmin, mitä astrologia on. Se ei opeta meitä horoskopeja laatimaan; se kyllä antaa meille muutamia viittauksia, joista näemme, kuinka mielläkiinnittävä tämä tieteen perinpohjainen käytännöllinen tutkimus olisi, mutta sen tarkotus on ennen kaikkea valaista tuota tärkeätä kysymystä: onko astrologia humbugia vai onko siinä jotain perää? Ja vaikka tekijän tyyli on hiukan raskasta — mikä ehkä paikotellen on suomennoksen vika — lukee kirjan kuitenkin mielihyväkseen; siksi sukkelasti ja elävästi se on kirjotettu. Epäilemättä lukija loppuun päästyään kaipaa enemmän, kaipaa käytännöllisiä ohjeita miten hänen on meneteltävä asettaakseen horoskopin ja kuinka hänen on sitä tulkitseminen. Sillä vasta käytäntö opettaa meille, missä todella on totuus. Paras todistuskappale astrologian totuudesta on tietenkin horoskopi, joka säännönmukaisesti laadittuna ja tutkittuna osottautuu yhtäpitäväksi asianomaisen henkilön luonteen ja elämänkokemuksien kanssa. [1]) Toivomme siis, että pian suomen kielellä ilmestyy kirja, joka antaa käteemme tämän taiteen käytännöllisen avaimen.

Pari veitikkamaista painovirhettä on kirjassa. Siv. 31, riv. 13 ylh. on: *antiqua'sti* siveeliisiä sen sijaan, että pitäisi olla: puhtaasti siveellisiä. Siv. 90 alkaa toinen kappale sanalla: Ryhtymällä, joka tietysti on oleva: Ryhtymättä.

P. E.

Maila Talvio: *Louhilinna.* Maila Talvio on kirjailijana ottanut tehtäväkseen taistella yhteiskunnallista valhetta ja kurjuutta vastaan kärsivien puolesta. Tässä kirjassa kyllä alussa liikutaan enemmän yksilöllisillä aloilla. Kaikki on hyvää ja kaunista: Louhilinnan suuressa hovissa elää vanha kenrali, joka viisaasti, huolellisesti ja ahkerasti hoitaa laajoja alusmaitaan. Pojat ovat maailmalla, mutta isänsä rinnalla kasvaa hänen silmäteränsä, kaunis Kaarina, jota kukaan ei voi olla rakastamatta ja hellimättä. Silloin sattuu kuin salama kirkkaalta taivaalta vanhan herran kuolema. Kumma kyllä, että niin luonnollinen tapaus saattoi niin tavatonta hämminkiä herättää kuin tekijä kuvaa. Kaarina ottaa veljiensä puolesta hoitaakseen perintötilaa, josta hänen on mahdotonta erota. Mutta nyt astuu jo esiin aikamme suuri kysymys. Raatajat heräävät ja alkavat tahtoa ja vaatia. Vallassaolijoilta kysytään, tahtovatko elää kansaa vai itseänsä varten. Mutta heitä edustaa tässä turvaton, hento nainen, joka ei uskalla tehdä, mitä sydän käskee. Syviä rivejä edustaa kiihkoisa sosialistiagitaattori Jolli. Kohta olot kärjistyvät; ratkaisukohta ja koko kirjan keskipiste on kohtaus Kaarinan ja Jollin välillä Louhilinnassa ja varsinkin Jollin viimeiset sanat: „Pitääkö minun vielä kerran asettaa teidän eteenne sadat työssä harmaantuneet ja yksi hurjistelussa näivettynyt herrasmies ja kysyä: kuka on teidän veljenne?"

Kaarinalla ei ole muuta vastausta tähän kuin: „mitä minä teen, mitä minä teen?" Ja hän — ei tee mitään, antaa asian mennä menojaan; veljensä „kunnian" vuoksi s. o. hänen pietarilaisten pelivelkojensa maksuksi annetaan tosiaankin satojen ihmisten elämänonni alttiiksi. Louhilinna myydään tukkiyhtiön raiskattavaksi. Siitä saakka ei ole kirjassa iloista kohtaa: paljaita epäsointuja. Veli, jota varten uhraus tehtiin, kuolee piankin hulluinhuoneessa, ja Kaarina, jonka ympäri kertomus on punottu, joutuu kauas kotiseuduiltaan, joihin hän sydänjuuriaan myöten on kasvanut kiinni. Ratkaisun hetkenä oli hän tuntemattoman tuomarin silmäyksen johdosta unhottanut velvollisuutensa ja ajatellut: „Oi, oi ... *hän* nostaa ... *hän* katsoo ... *hän* ottaa omakseen ja vie kauas pois."

Kaarina rukka! Hän sai, mitä toivoi. Hän pääsi pois näkemästä, kuinka Louhilinnan sadat alustalaiset tulivat turmioon, metsät hävitettiin, viina vuoti, viljelys jätettiin ja kansa siirtyi kaupunkeihin, lisäämään aineellisesti ja henkisesti kurjimpien ainesten lukua. Kaarina pääsi Helsingin hienoimpiin ja ylellisimpiin piireihin. Mutta kauhea oli hänen tilansa, kun hänen silmänsä aukenivat ja hän näki sen maailman tyhjyyden, jonka keskipiste hän nyt oli, kun hän näki pettyneensä rakkaudessaankin. Kirja loppuu sillä, että Kaarina on palannut Louhilinnaan ja lunastanut itselleen siellä torpanpalstan alkaakseen uutta elämää.

Kuitenkaan ei kirja jätä jälkeensä sovittavaa tunnetta. Maila Talvio osaa kyllä antaa räikeitä kuvauksia sekä ylimysten että köyhäin hökkeleistä, mutta hän ei oikein osaa herättää myötätuntoa, sillä hän ei suo meidän nähdä ainoatakaan ihmistä, jota voisimme oikein rakastaa. Kirjan loppu ei saa meitä lepytetyiksi edes Kaarinaa kohtaan. Alussa kyllä luvattiin, että hän olisi sellainen, joka kärsisi toisten tuskat omassa lihassaan, mutta emmepä sitä myöhemmin huomaa. Hänen palaamisensa maalle johtui hänen melkein sairaaloisesta luonnonihailustaan eikä muista syistä. Koko Jollin tarina ei ole omiansa herättämään muita tunteita kun katkeruutta ja inhoa, mutta se ei syytä ketään ihmistä, vaan ainoastaan maailman sokeata hallitsijaa, sattumaa, joka muka antaa parhaimpienkin edellytysten raueta tyhjiin.

Nykyaikaisten kirjailijain kanta on tältainen. He huomaavat elämässä epäsointoja ja päättävät siitä, että Elämä itse onkin suuri epäsointu. Mutta kukaties ne eivät ole sen syvemmin nähneet elämän mysteriota kuin vanhat kirjailijat,

[1]) Horoskopeja voidaan tilata englannin kielellä Alan Leolta (kts. lehtemme ilmotusta) ja suomenkielellä Uranielilta (os. Kouvola), jolta voi pyytää tarkempia tietoja.

jotka aina antoivat teostensa „loppua hyvin". Mutta kirjailijat epäilemättä kirjottavat kykynsä mukaan, lukijoiden asia on etsiä mitä hyvää kultakin voivat saada.

Bertha von Suttner: *Aseet pois.* Tekijän luvalla mukaellusta laitoksesta suomentanut Alli Nissinen. — Tässä on meillä toinen painos tätä kuuluisaa kirjaa helppohintaisena laitoksena. Kenenkään ei pitäisi jättää sitä lukematta, jolle rauhanaate vielä on vieras. Äärettömän paljon on tämä kirja saanut aikaan Europan „yleisen mielipiteen" muuttamisessa ja tekijälle onkin siitä koitunut Nobelin suuri rauhanpalkinto. Liikutuksesta väräjävällä kynällä, todellakin naisen kynällä kertoo tekijä päiväkirjan muodossa erään perheen historian, osottaa kuinka suunnatonta kirousta sota tuopi kansan ja yksityisten elämään, kuvailee sodan kauhuja ja mitä tunteita on jälkeenjääneiden sydämessä, kun puoliso tai veli tai lapsi on kevytmielisesti uhrattu sodanjumalalle, veriselle Moolokille.

Muistiinpanojen tekijä ja hänen miehensä edustavat ajattelevaa ja tuntevaa ihmiskuntaa ja heitä vastassa on vanha kenrali ja hänen hurskas sisarensa, jotka kannattavat sodan ihannetta, toinen positivisesti, toinen negativisesti. Kenralin mielestä on sota ja solaurhous ihaninta maan päällä ja hänen sisarestaan taas on sota Jumalan lähettämä ja hän pitää kauheana herjauksena, jos joku yrittää selittää sotaa ihmisten pahuuden syyksi. Kenraliin eivät mitkään järkisyyt pystyneet; „valtion kunnia" ja „isänmaanpuolustus" ovat hänen korkeimmat siveellisyyskäsitteensä. Mutta joka sodassa niittää „isänmaa" vain häpeää ja häviötä ja viimeisestä, saksalaisten sodasta saksalaisia vastaan, on seurauksena kolera, joka tekee lopun melkein koko hänen perheestään. Silloin hän, kuolinhetkellään, tyttärensä hartaista pyynnöistä sopertaa: „Toivomuksesi — olkoon — täytetty — minä — kiroon". Viimeinen sana „sotaa" jäi lausumatta, mutta aate oli hänessä voittanut. Hänen sisarensa sitävastoin lopettaa elämänsä toivomalla, että „pikku Rudolfista tulisi hyvä kristitty ja kelpo sotilas". Hän vei tyhmyytensä hautaan mukanaan. Lukija saa muun ohessa luoda silmäyksen neljään europpalaiseen sotaan, joihin Itävalta ehti ottaa osaa vuosina 1859—70. Niiden syntyhistoria on todellakin surkeudessaan kuvaava.

Suomalaiselle lukijalle tuntuvat tämän kirjan ajatukset ja kuvaukset hyvinkin luonnollisilta ja hänen on vaikea ymmärtää, kuinka kirja saattoi herättää niin suunnatonta huomiota ja hämminkiä, kiitosta ja moitetta. Mutta se kirjotettiin sotilassuurvallassa neljännesvuosisata takaperin ja oli alallaan ensimäinen. Nykyään voi lukija huomata kirjassa epätäydellisyyksiä. Esim. nimi „Aseet pois" ei tarkoin vastaa sisältöä. Kirjassa voi tuskin löytää viittausta siihen, että valtain pitäisi riisua sotavarustuksensa. Julkisotaa ainoastaan paheksutaan, koska siinä niin paljon ihmisiä kuolee. Siveellisiin vaikuttimiin vedotaan liiankin vähän. Kun siv. 228 luemme, miten äärettömän ylellistä elämää päähenkilöt elivät juuri sen jälkeen, kun olivat pyhittäneet elämänsä rauhan aatteelle, niin nykyaikainen lukija ihmetellen kysyy: „Luuleeko tekijä, että ilman aseita voidaan ylläpitää sitä yhteiskuntajärjestystä, missä kaikki on rakennettu itsekkyydelle?"

Ei! Se, joka todellista rauhaa, *aseetonta* rauhaa ajaa ja joka tunnustaa sen siveelliseksi velvollisuudeksi, hän olkoon valmis jättämään kaikki väkevämmälle, jos niin vaaditaan, tekemättä väkivallalla vastustusta. Minusta kirjan toinen päähenkilö, Fredrik, ei osottanut tarpeeksi siveellistä lujuutta, koska hän pysyi asemassaan korkeana sotaherrana, vaikka tunnusti sodan vääräksi. Se oli välttämätöntä toimeentulon tähden, arvelee tekijä, hänen puolisonsa. Ehkä oikeammin: vaatimattomamman elämän pelosta.

Kirja on mukaeltu laitos. Siitä on jätetty pois esim. kaikki mitä tekijä innostuneena puhuu darvinismista. On kuitenkin jälkiä tästä puolittain materialistisesta käsityskannasta. Esim. Fredrik lausuu siv. 60: „Löytyy niin monta mitätöntä, itsekästä, julmaa ihmistä — niitä en voi rakastaa, mutta minusta on valitettavaa, että *huono kasvatus ja epäsuotuisat olot* ovat tehneet heidät sellaisiksi." Ja aivan saman käsityksen toistaa tekijä vielä vakavasti kirjan lopulla siv. 250: „en voi rakastaa kaikkia noita ihmisiä". Jos ihminen on ikuinen olento eikä vain ympäristön ja kasvatuksen luoma ja valama, niin voimme rakastaa vaikka „mitättömiä" ihmisiä. Mutta ei voi yksi ihminen saada esim asian kaikkia puolia ja sentähden olemme kiitollisia tekijälle siitä, että hän on meille selvittänyt *sodan* kauhut. Mutta meidän suomalaisten pitää mennä pitemmälle. Me emme saa perustaa sotalaitosta lainkaan. Meidän täytyy voida luottaa enemmän maailman valistuneesen mielipiteesen kuin aseihin. „Aseet pois!"

G. Asmussen: *Aate.* Suomentanut Tuure Blässar. Tämä kirja on leimattu „raittiuskirjaksi" ehkä jo siitä syystä, että sen suomentaja on tunnettu innokkaaksi raittiusmieheksi, mutta jo ensi sivuilla huomaa, että raittiusaate ei suinkaan ole se „aate", josta kirja aikoo puhua, vaan että se tarkottaa sellaista aatetta, „joka välähtää neron aivoissa ja aivan lyhyessä ajassa voi tehdä puutetta kärsivästä miljoonain omistajan" (siv. 1). Tätä kirjaa ei mitenkään voi sanoa tendenssikirjaksi, jollainen on esim. „Aseet pois", päinvastoin on lukijan hyvin vaikeata saada selville, mitä tekijä itse ajattelee niistä aatteista ja asioista, joista kirjassa puhutaan. Ja mikä pahempaa, tuntuu kuin ei tekijä osaisikaan tai tahtoisikaan tehdä mitään johtopäätöksiä, hän vain kertoo ja kuvailee esittäen erään henkilön elämäntarinan niin luonnollisesti ja taidokkaasti, että se tuntuu olevan

suoraan todellisuudesta otettu. Herman Johannsen on mies, jolla on „aatteita", joka tekee keksintöjä, ja niiden kautta hän „patenttilain avulla" hankkii itselleen turvatun aseman elämässä. Jos kysymme, miksi tekijä häntä ihailee ja mitä meillä on hänestä, kirjan päähenkilöstä opittavaa, niin näemme, että hänen luonteessaan oli paljon päättäväisyyttä ja tarmoa. „Elämässä löytyy tuhansia tilaisuuksia, joissa tarvitaan rohkeutta ja päättäväisyyttä torjuakseen uhkaavat vaarat ja saavuttaakseen menestystä" (siv 146). Näiden ominaisuuksien nojalla Johannsen juuri „saavutti menestystä" s. o. pääsi kilpailijoista voitolle suurteollisuuden maailman ankarassa taistelussa. Mutta valitettavasti täytyy sanoa, että tämä ihanne on vähän alhainen, sillä se on kuitenkin pohjaltaan — itsekäs. Pyhä „patenttioikeus", joka on teoksen punaisena lankana, voi kyllä olla käytännössä hyödyllinen, mutta se voi myöskin olla suurimman ahneuden ja voitonpyynnin tukena. Mies, joka on „leiviskäkseen" saanut jonkunmoisen keksijäkyvyn, saa päähänsä „aatteen" ja heti hän kiiruhtaa ottamaan siitä patentin s. o. myymään niin kalliista hinnasta kuin suinkin mahdollista aatteensa. Kirjassa ei ole viittaustakaan siihen, että Johannsen tekemillään keksinnöillä olisi tahtonut hyödyttää muuta ihmiskuntaa kuin itseään.

Kirjassa esiintyy eräs hyvin herttainen vanhus Iversen, joka omisti pienen maapalstan ja siinä soman yksinkertaisen tuvan. Mutta hänellä oli päässään lujana se aate, että „minun on maa ja perustus, jolla taloni seisoo, tästä maan keskipisteesen asti; ei kukaan ihminen voi minulta sitä riistää" (siv. 49). Hän päätti tällä maapalstallaan hankkia itselleen suuria rikkauksia, kun eräs tehdasyritys välttämättä tarvitsi sitä maata. Tyttäreilensä hän muka tahtoi rahat hankkia, mutta hänen ahneutensa vei hänet yhä pahempiin selkkauksiin ja kun viina vielä tuli väliin, tapahtui onnettomuus, joka vei hänen henkensä. Ja tytär, joka kaikin voimin oli koettanut isänsä itsekkyyttä estää, oli menettää onnensa koko elämäksi isän viimeisen teon kautta. Minusta ilmenee tässä selvästi maanomistusperiaatteen heikko siveellinen arvo.

Kun ei tekijä tuo mitään erityisen uusia näkokohtia esille siinä, mikä on hänen pääaiheensa, kiintyy lukija todella enemmän siihen, mitä hän kertoo väkevien nauttimisesta. Siinä hän todella osaa hyvin sattuvasti esittää, mitenkä milloinkin syntyy halu haihduttaa huoliaan ja virkistää mieltään ryypyllä ja mitä seurauksia tästä on luonteen kehitykselle. Näissä kuvauksissa ei ole mitään liioittelua tai sentimentalisuutta, ne ovat kirjan vahvimpia puolia. Niiden johdosta tämä kirja siitenkin siirtyy raittiuskirjallisuuteen.

V. H. V.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

42 Kysymys. M. K. *Jos ihminen kärsii tuskia astralitasolla fyysisellä tasolla tekemiensä pahojen tekojen tähden, niin minkä tähden hänen vielä fyysisellä tasolla tulee kärsiä karman lain rangaistus edellisen elämän toiminnasta? Miten on mahdollista, että ihminen kaksi kertaa kärsii pahojen tekojensa seuraukset?*

Vastaus. P. E. Lyhyesti sanoen ihminen kärsii pahojen tekojensa seuraukset ainoastaan fyysillisellä tasolla — siis samassa tai seuraavassa elämässä. Tuonelassa hän sitä vastoin kärsii pahojen halujensa ja tunteittensa takia, mikäli nämä estävät hänen personallisen tajuntansa yhtymistä korkeampaan minäänsä. Tämä on periaatteena mielessä pidettävä. Juoppo esim. kärsii astralitasolla, sentähden että hän ei voi tyydyttää himoaan, vaan on pakotettu siitä luopumaan; (himosta luopuminen on helpompi fyysillisellä tasolla, jonka värähtelyt ovat karkeampia, niin että himoa vastaan taistelemineen ei tunnu niin vihlovan tuskalliselta kuin astralitasolla). Mutta seuraavassa elämässä juoppo kärsii seuraukset muille aikaansaamistaan kärsimyksistä ja saa samalla fyysillisen ruumiin, johon paheen siemen on kätkettynä. Samaten murhaaja kärsii tuonelassa verenhimonsa ja pahan tahtonsa takia ja vasta fyysillisessä elämässä tekojensa seurauksista. Mutta eräs kohta on vielä huomattava. Mikäli ihminen on pahoilla teoillaan herättänyt muissa koston ja vihan tunteita ja ajatuksia, sikäli hän myös astralitasolla kärsii näistä tunteista ja ajatuksista, joita muut ovat häntä kohtaan lähettäneet ja jotka häntä hirmuisina pelätteinä ahdistavat. Siis tässäkin kohden muistutus meille, että meidän ei pitäisi koston ja vihan ajatuksilla lisätä pahojen ihmisten kuormaa (ja samalla estää omaa henkistä kehitystämme), vaan jättää kaikki karman haltuun, koska „kosto on herran" kuitenkin.

43 Kysymys. M. K. *H. P. Blavatsky kirjoittaa: „Me emme myönnä rangaistusta kärsittävän muualla kuin täällä maan päällä, sentähden että henkinen itsemme kuoleman jälkeen tuntee ainoastaan häiritsemätöntä autuutta." (Teosofian Avain, siv. 131). Eikö tämä ole ristiriidassa sen (toisten teosofien) opetuksen kanssa, että ihminen kärsii kauheita tuskia astralitasolla ja pääsee taivaaseen — mentalitason autuuteen — ainoastaan, jos hän on „koonnut taivaallisia tavaroita"?*

Vastaus. P. E. Ei ole, jos pidämme mielessä seuraavat tosiseikat: 1) verrattain harvat ihmiset kärsivät „kauheita tuskia" astralitasolla; monelle astralinenkin elämä on täynnä tyydytystä ja onnea (Kts. „Mitä on kuolema?, siv. 192 — 194). 2) Harvat ihmiset ovat niin huonoja, etteivät pääsisi taivaasen (vrt. „Mitä on kuolema?", siv. 197); H. P. Blavatsky on täten oikeassa, sillä hän lausuu ylimalkaisen säännön. 3) Kuten jo huomautimme viime Omassatunnossa (kts. „Kirjoja, vanhoja ja uusia"), H. P. B. vältti puhua astralitason salaisuuksista. Astralinen elämä on niin lyhyt verrattuna taivastilaan, että jos meiltä kysytään: mikä on ihmisen kohtalo kuoleman jälkeen? me epäilemättä kaikki vastaamme: lepoa, rauhaa ja autuutta! Ei johdu mieleemmekään ensi kädessä puhua kiirastulen kärsimyksistä. Mutta jos kysyjä lukee tarkkuudella ensimäiset rivit sivulta 131 (Teosofian Avain) ja sivun 137 (varsinkin lauseen: „kuitenkin se on olemassa ja siellä kaikkein eläneitten olentojen, eläintenkin *eidolonit* odottavat toista kuolemaansa"), silloin hän huomaa, että H. P. B. tiesi enemmän kuin hän sillä kertaa lausui julki.

44 Kysymys. M. K. *Ei-teosofit ovat minulta kysyneet: onko oppi jälleensyntymisestä otaksuma vaiko selvästi tieteen todistama?*

Vastaus. P. E. Ei sitä ainakaan nykyaikainen virallinen tiede ole todistanut. Mutta salatieteellisissä piireissä se on tieteellisesti todistettu, kokemus- ja järkiperäinen tosiasia. Kokemusperäisesti todistettu se on niille, jotka itse muistavat ennen eläneensä, järkiperäisesti todistettu se on niille, jotka ovat yhtä vakuutetut jälleensyntymisen totuudesta kuin esim. pohjoisnavan olemassaolosta tai siitä, että maa kiertää auringon ympäri, vaikkei heillä olekkaan siitä omakätistä kokemusta.

45 Kysymys. M. K. *Pieni lapsi on alussa kovin kömpelö ja tiedoton; eikö tämä todista, että ihminen on ensimäistä kertaa tässä fyysillisessä maailmassa? Eikö jälleen syntyminen ole muuttamista tähdestä tähteen?*

Vastaus. P. E. Monelle ihmiselle näkyy ensimäinen askel jälleensyntymisuskoa kohti olevan tuo runollinen usko, että siirrymme vapaina henkinä tähdestä tähteen (kts. esim. Flammarionin „Urania"). Epäilemättä tässä uskossa piilee se totuus, että kun olemme suorittaneet työmme tällä pallolla, silloin olemme tilaisuudessa siirtymään muuanne. Mutta mikä työ on meille annettu tällä pallolla? Tulla „täydellisiksi". Kun olemme saavuttaneet kristusihmisen kehitysasteen, silloin olemme vapaita. Sitä ennen sitoo meidät oma karmamme tähän surujemme ja ilojemme näyttämöön. Syy pienten lasten saamattomuuteen on siinä, että koko personallinen käyttöväline on uusi ja kestää melkoisen ajan, ennenkuin ihmishenki ehtii rakentaa itselleen uuden fyysillisesti itsetietoisen personallisen minän ja päästä kaikkien sen „tietokanavien", aistinten y. m. herraksi ja hallitsijaksi. Emme ole täällä ensimäistä kertaa emmekä viimeistä.

46 Kysymys. M. K. *Koska ihminen on jumalasta, niin minkätähden hänen „jumalan kuvan", tulee vajota alennuksen tilaan ja vasta alennuksen tilasta nousta ja yhtyä uudestaan jumalaan?*

Vastaus. P. E. Jumalsyntyinen henki pyrkii tietoisuuteen omasta jumaluudestaan. Se itsetietoisuus saavutetaan siten, että hän kerran toisensa perästä luo itsestään kuvan ja aina hylkää luomansa, kunnes lopulta kykenee luomaan kuvan, joka todella tuo ilmi, mitä hänen sisäissään piilee ja siis tekee hänet itsetietoiseksi eli tietoiseksi omasta jumaluudestaan. Vaikein välitila ja todella „alennus" tällä matkalla on se kehityskausi, jolloin hän vastustajan (saatanan) ylpeydellä „ylentää" itsensä jumalaksi.

Tien varreita.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen vuosikokous. Tavanmukainen, nyt järjestyksessä neljäs vuosikokous pidetään teosofisen liikkeen huoneustossa Mikonkadun 11:ssä sunnuntaina maaliskuun 3 p:nä 1907. Sisäänpääsy 25 p:iä.

Palomaan matkat. Maaliskuun 7 p:nä loppuu V. Palomaan vuosipiletti. Koska Amerikasta on lausuttu toivomuksia, että Palomaa tulisi sinne luennoimaan, tahdomme ilmottaa, että tämä voi käydä päinsä, jos asiasta pian tulee päätös ja jos Palomaalle lähetetään tänne 200 dollaria matkarahaa. Aatteemme kannattajille Amerikassa tarjoutuu täten tilaisuus saada vauhtia liikkeesensä siellä, jota tilaisuutta heidän ei pitäisi päästä käsistään.

Mitä muuten tulee Palomaan matkoihin Suomessa, jatkuvat ne ainakin siihen saakka, kunnes Amerikasta saapuu varmat tiedot. Mutta maaliskuun 7 p:n jälkeen täytyy toistaiseksi niiden maaseutulaisten, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, itse vastata Palomaan matkakustannuksista.

Amerikan suomalaiset teosofit. Eräs aatetoverimme on kirjottanut meille Michiganista, Cal., kertonut, että heitä on siellä kymmenkunta teosofeja ja kysynyt, eivätkö voisi perustaa T. S:n suomalaisen osaston looshin.

Vaikka T. S:n noudattaman tavan mukaan jokaisella sektsionilla on maantieteelliset rajansa, olemme vakuutetut siitä, että saamme tehdä poikkeuksen Amerikan suomalaisten suhteen, joiden olisi hankala, jopa mahdotonkin kielen takia liittyä Amerikan englanninkieliseen osastoon. Olemme uudestaan kirjottaneet nimenomaan tästä asiasta T. S:n presidentille, joka jo viime vuonna hyväksyi kaikki ehdotuksemme ylimalkaan, ja odotamme hänen suosiollisen vastauksensa piakkoin saapuvan.

Eräs teosofiaa y. m. vastaan tähdätty kirja. Jossain tulevassa numerossa otamme puheeksi tanskalaisen papin C. Skovgaard-Petersenin kirjottaman kirjan: *Kan man lefva på religiös öfvertro?* (ruotsinnos).

Errata. Omantunnon viime numerossa siv. 5, vasen palsta, 6 rivi ylh., luetaan: sanoihan Jeesuskin: —; on tietysti oleva: sanoihan Paavalikin (1 Kor. 2: 9). Saman numeron 4 sivun oikeasta palstasta oli kokonainen rivi pudonnut pois. Palstan keskellä olevan rivin „pääsee fyysillisten luonnonvoimain" ja seuraavan rivin väliin on tuleva näin kuuluva rivi: „herraksi, ja niiden näkymättömäin voimain" avulla j. n. e.

Oikeus ja ihmisyys. Laukon torppariasiasta lukiessa muistui mieleen „Haaveilijan" sanat: „... Minä kysyn, herra pastori, onko tämä kristillistä? Minä en välitä siitä, kellä on oikein tai väärin — niitä käsitteitä saatta vääneillä sinne tänne tuleen mukaan —, vaan minä kysyn: onko tämä lähimäisrakkautta?" (siv. 210). Ja tekisi mieli lisätä: onko ollenkaan oikein, että yksityinen omistaa maata?

Tähtien sanomat. Että Suomi on „Kauriin" merkin alaisena on seikka, joka päivä päivältä tulee yhä uskottavammaksi. Tämän vuoden kuluessa asiasta tullee varmuus. Niinkuin ennen olen maininnut sijaitsee Uranus tässä merkissä v. 1905—1911 aiheuttaen *reformeja* ja odottamattomia tapauksia ja selkkauksia. Joka kerta kuin Mars tekee Uranukselle seuraa on levottomuuksia ja suuria reformeja odotettavissa. Tämä tapahtui 8/X—18/XI 1905 ja tulee taas tapahtumaan 1/IV—13/X 1907, noin 21/II —9/IV 1909 ja 30/I—10/III 1911. Ihmeellistä on, että nämä Marsin „transitit" sattuvat juuri valtiopäiväin aikana. Onko tämä sattuma vaiko sallimus? (Ja oliko se sattuma, että samana hetkenä kuin aurinko astui Kauriin merkkiin — 22/XII 1905 klo 1. 44 j. p. p. — astui kenraalikuvernöörimme urkujen soidessa juhlallisesti Nikolain kirkkoon viettääkseen valtiopäiväin vihkiäisiä?)

V. 1913 taas lähestyy meitä suuri hyväntekijä Jupiter, ja silloin odottaisin rauhallista edistystä maallemme. Silloin Venäjälläkin todenteolla alkavat reformit, Uranus kun on siirtynyt Vesimiehen merkkiin, johon myöskin Jupiter yhtyy v. 1914!

Mitä kuluvaan vuoteen erityisesti tulee, niin on mainittava, että Mars yhtyy Uranukseen 1 —2 p. toukok. ja 17—18 p. heinäk. sekä 25—26 p. elok. Kumminkinluulisin *kesäkuun* (12 —21 p.) olevan kaikistakriitillisin, sillä silloin on m. m. monenkertainen planeettojen vastakkaisuus voimassa.

Auringon pimennys 14 p. tammik. sattui myöskin Kauriin merkissä ja on kyllä jo tuhoja tuottanut (9—22 p.), mutta vasta ensi kesällä voimme sanoa, että se on tyhjentänyt maljansa.

„Ihminen päättää, Jumala säätää" täytyy kuitenkin sanoa, siihen nähden, että astrologinen tiede vielä on verrattain kehittymätön — varsinkin mitä tulee yksilön ulkopuolella oleviin asioihin. Mutta se joka elää saa nähdä. (1/2 07. *Uraniel.*)

Spiritistinen kokous Moskovassa. Ensimäinen spiritistinen kokous Venäjällä pidettiin viime marraskuun 2—10 p:nä Moskovassa. Kunniapresidenttinä oli herra Prybitkoff, spiritistisen Rebus-lehden entinen toimittaja, ja puheenjohtajana toimi herra Tshistiakoff, saman lehden nykyinen toimittaja. Osanottajia oli kolme sataa, niiden joukossa myös teosofeja ja okkultisteja. Kokoukset pidettiin varta vasten vuokratussa teatterissa, ja paitsi varsinaisia osanottajia saapui yleisöäkin runsaasti esitelmiä kuulemaan. Puheenjohtaja piti esitelmän spiritismin kehityksestä Venäjällä, herra de Meck esitti spiritistisen liikkeen yleisen historian, herra Sapriagaieff puhui okkultismista, muita esitelmiä mainitsematta. Kokouksen lopussa englantilainen mediumi herra Alfred Vout Peters — sama, joka on kirjottanut kokemuksistaan Omaantuntoon — antoi lukuisalle yleisölle käytöllisen esityksen psykometrian ja selvänäköisyyden yliaistillisista kyvyistä. (Annals of Psychical Science). Olimme kyllä kirjevaihdossa herra Petersin kanssa ja pyysimme häntä tulemaan Suomeen: hän olisi mielellään tullutkin, mutta aika ei tällä kertaa myöntänyt.

Marabutien salaiset voimat. Marabuteiksi kutsutaan tavallisesti kaikkia muhamettilaisia pappeja pohjois-Afrikassa. Mutta eräs italialaisen aikakauskirjan La Nuova Parola'n kirjeenvaihtaja herra J. B. Penne, joka kävi Tripolissa ja tutustui muutamaan todelliseen marabutiin, ilmottaa, että nämä muodostavat erityisen salaisen lahkon asketeja eli pyhimyksiä. Herra Penne sai myös nähdä todistuksia heidän salaisista voimistaan. Terävillä tikareilla he läpäisivät poskensa ja kurkkunsa, työnsivät niitä kahvaa myöten käsivarsiinsa, vatsaansa ja silmiinsä, nielasivat kolmen ja puolen tuuman pituisia rautanauloja, purivat ja söivät lasipalasia, pistivät ruumiinsa läpi miekan, joka oli niin terävä, että se leikkasi paperin, pitivät tulta suussaan y. m. — kaikki vähäkään haavottumatta. Ainoastaan pieniä punaisia naarmoja näkyi ihossa, mutta ei verenpisaraakaan vuotanut. Kun herra

Penne kysyi marabuti-tuttavaltaan, voisiko hän opettaa hänelle „syntysanansa", s. o. muutamat niistä loitsuluvuista ja salaisuuksista, joiden avulla hän hallitsi eräitä luonnon lakeja, vastasi tämä: „Miksikä opettaisin näitä asioita teille, joka olette vihkimätön? Emme voi, emmekä saa opettaa salaisuuksiamme tuntemattomille. Jos todella kaipaatte opetusta meidän uskontomme pyhissä menoissa ja opeissa, niin tulkaa ja eläkää meidän parissamme kaksi vuotta; ja antakaa ympärileikata itseänne. Näiden kahden vuoden kuluessa teidän täytyy noudattaa meidän harjotusjärjestelmäämme; ottaa osaa paastoihimme, rukouksiimme ja katumustöihimme. Sen perästä saatte tarkempia ohjeita joitakin päälliköltämme, saatte jäädä yksinäisyyteen ja hiljaisuuteen neljäksikymmeneksi päiväksi, paastoten j. n. e. Ruumis ja aistimet on kuoletettava, jotta ne tulisivat herkemmiksi sisäisille ja ulkonaisille väreilyille; salaisia ja uinuvia kykyjä herätetään täten ihmisessä ja hänen ylempi minänsä kehittyy. Lyhyesti sanoen teidän täytyy odottaa siksi, kunnes saavutatte täydellisen tasapainon ruumiin ja mielen välillä, niin etteivät lihalliset vaistot voittaisi tahtoa. („La Nuova Parola", toukokuu 1906). Nämä arabialaiset ovat nähtävästi samanlaisia hathajoogeja kuin intialaiset fakirit.

Englanninkieltä taitavat kasvissyöjät. We are glad to note the continued progress of the *„Psycho-Therapeutic Journal"*. With the january number, the title of the publication has been altered to *„The Health Record"*, and whilst pursuing the same policy as hitherto, and retaining all the old features which have been so much appreciated in the past, the scope of the Journal under its new title will be so extended as to include articles and news on matters of health and health reform generally The Journal will be published, as hitherto from the offices of the Psycho-Therapeutic Society, 3 Bayley Street, Bedford Square, London. W. C. Annual subscription 5/6.

Lahjatili.

Helmikuun 7 päään on saatu seuraava lahja: E. E. P. (Amerika) 12: 37.

Rahat tuodaan tai lähetetään Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeesen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Esitelmärahasto.

Helmikuun 7 päään on saatu seuraavat lahjat: F. S. (Amerika) 3: 75. A. P. (Terijoki) 5: 25. K. N. 7: 92. J. U. M. (Canada) 5: 65.

Rahat tuodaan tai lähetetään Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeesen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Ylimääräinen palkkio Omantunnon asiamiehille.

Paras tapa auttaa Omaatuntoa, jonka olemassaolo epäilemättä on välttämätön teosofisen liikkeen menestykselle Suomessa, on hankkia sille tilauksia, ja jokainen Omantunnon ystävä on tilaisuudessa täten työskentelemään teosofian korkean asian puolesta.

Tämmöisestä asiamiestoimesta koituu tietysti vaivoja, ja paitsi tavallista asiamiespalkkiota, joka tekee 10 %, lupaamme täten seuraavan ylimääräisen palkkion kaikille niille ystävillemme, jotka ennen toukokuun 1:stä päivää lähettävät meille keräämänsä tilaukset:

Viidestätoista koko vuoden tilauksesta saapi asianomainen valita itselleen kustantamiamme kirjoja *kolmen* markan edestä, kahdestakymmenestä tilauksesta *neljän* markan edestä, 25:stä *viiden* markan edestä, 30:stä *kuuden* markan edestä j. n. e. Se joka tässä kilpailussa voittaa ja hankkii enimmät tilaukset, saa paitsi mainitun ylimääräisen palkkion vielä kaikki tänä vuonna kustantamamme kirjat, yhden kappaleen kutakin, ilmaiseksi.

Huom.! Lehti lähetetään meiltä ilman erityistä maksua postin kautta suoraan tilaajille, joiden nimet ja osotteet ovat tarkasti ilmotettavat.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.
Mikonkatu 11, Helsinki.

Teosofinen kirjallisuus suomen kielellä:

H. P. Blavatsky, **Teosofian Avain.** Smk. 4: —, koruk. 5: 50.

Annie Besant, **Jälleensyntyminen.** Smk. 1: —.

G. W. Leadbeater, **Teosofiian ulkopiirteet.** Smk. —: 50.

H. S. Olcott, **Buddhalainen Katkismus.** Smk. 1: 50.

Bhagavad-Gîtâ eli Herran Laulu. Smk. 3: —.

Carl du Prel, **Mistä tulen, mihin menen?** Smk. 1: —.

C. S., **Omantunnon uskonto.** *Kolmas painos.* Smk. —: 75.

R. W. Trine, **Luonteen kasvatus.** Smk. —: 50.

W. W. Atkinsson, **Ajatuksen laki.** Smk. 1: —.

Pekka Ervast, **Valoa kohti.** *Toinen painos.* Smk. 1: 75 ja 2: 25.

— » —, **Mitä on kuolema?** *Toinen painos* (valmistuu tänä keväänä). Smk. 3: —, sid. 4: 50.

— » —, **„Salainen Oppi" ja muita kirjotuksia.** Smk. —: 50.

— » —, **Salatieteilijän sanakirja.** Smk. 1: —.

— » —, **Kun usko petti.** Smk. —: 20.

— » —, **Teosofia ja Teosofinen Seura.** *Toinen painos.* Smk. —: 40.

— » —, **Haaveilija.** Kertomus. Smk. 2: —.

Tuntematon, **Elämän kysymyksiä.** Smk. —: 75.

Elia, **Veljeys.** Lähetyskirje n:o 2. Hinta 5 p.

— » —, **Eräs Kristuksen lauselma.** Lähetyskirje n:o 3. Hinta 5 p.

— » —, **Kuolema.** Lähetyskirje n:o 4. Hinta 5 p.

A. H. Barley, **Astrologian järjellinen perusta.** Smk. 1: 50, sid. 2: 50.

Piakkoin valmistuu:

Annie Besant,

Karma.

Englanninkielestä suom. *V. Palomaa.*

Tärkeä uutuus!

Keväällä kuluessa odotettavissa:

Pekka Ervast,

Mitä on kuolema?

Toinen painos.

Pekka Ervast,

Ihmiskunnan historia salaisen tiedon valossa.

Sarja helppotajuista teosofista lukemista, alkuperäisiä ja suomennettuja esitelmiä y. m. Ensimäiset numerot tulevat sisältämään: **Henkimaailman salaisuudet ja kuolemanjälkeinen elämä, Eri käsityksiä Jeesuksesta, Onko teosofia kristinuskon vihollinen?** y. m.

Edullinen tarjous:

Jäiellä olevat kappaleet Pekka Ervastin kertomusta **„Haaveilija"** myydään

2 markasta.

Kaikkia näitä teoksia saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

HELSINKI, MIKONKATU 11.

3:s v. N:o 3

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

MAALISKUU, 1907

		Siv.
I.	Henry Steel Olcott (ynnä muotokuva). . . .	53
II.	Salatiede ja salatieteilijät, III. Kaita tie. *Pekka Ervast.*	55
III.	Mitä on synti? *V. H. V.*	61
IV.	Rajariita teosofian valossa, *Aate.*	64
V.	Tao-Te-King, 25—38	66
VI.	Näkymättömiä auttajia, X, *C. W. Leadbeater.*	71
VII.	Kristitty pappi arvostelee teosofiaa, *Pekka Prvast.*	74
VIII.	T. S:n suomalaisen osaston toinen perustava kokous.	78
IX.	Matkoiltani, XII, *Aate.*	78
X.	Kirjoja, vanhoja ja uusia, *P. E.*	80
XI.	Kysymyksiä ja vastauksia.	81
XII.	Tien varrelta.	81
XIII.	Lahjatili.	83
XIV.	Toimituksen työpöydältä.	81

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, MAALISKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 3

HENRY STEEL OLCOTT

HENRY STEEL OLCOTT.

Sunnuntaina helmikuun 17 p:nä Teosofisen Seuran presidenttiperustaja muutti siihen maailmaan, jossa ei ole vanhuutta eikä väsymystä, ei sairautta eikä ulkonaisia esteitä sille, joka tahtoo tehdä työtä teosofian puolesta, auttamalla ihmisiä, eläviä ja kuolleita ymmärtämään mitä elämä on — siihen maailmaan, jossa opetuslapsi saa olla välittömässä yhteydessä niiden Mestariensa kanssa, joita hän ruumiissaan eläen on oppinut rakastamaan ja palvelemaan. Mikä ilo ja riemu H. S. O:lle, kun hänen vanha ystävänsä ja taistelukumppaninsa Helena Blavatsky otti hänet nyt tervetulleena vastaan kuoleman tuonpuoleiseen valtakuntaan! Ja kuinka juhlallinen itse kuolema, kun ne korkeat olennot, ne Opettajat, jotka olivat ohjanneet sekä H. P. B:n että H. S. O:n askeleita totuuden palveluksessa, tulivat uskollisen palvelijansa vuoteen ääreen!

Monta kertaa oli kaksi Mestaria läsnä Olcottin sairashuoneessa. Muut läsnäolijat näkivät heidät, kuulivat heidän puhuvan, saivat heitä kosketella. He antoivat neuvoja Olcottille teosofisissa asioissa, vastasivat yksityisiin kysymyksiin ja sanoivat toivovansa, että Annie Besant tulisi Seuran presidentiksi Olcottin jälkeen. He pyysivät myös, että Olcott ilmottaisi Seuralle, että Mestarit ennen kaikkea katsovat meidän hyvään tahtoomme ja uskollisuuteemme, että täydellisyys tulee karman koulussa; sentähden menettelemme epäviisaasti, jos etsimme vikoja veljissämme ja tuomitsemme toisiamme. Tämän johdosta Olcott julkaisi tammikuun 13 p:nä seuraavan välittömästi hänen kauttansa tulleen sanoman Mestareilta:

„Ne jotka uskovat, että meitä on olemassa ja että me seisomme Teosofisen Liikkeen takana, sekä että me edeskinpäin aiomme sitä käyttää välikappaleena ihmiskunnan kohottamiseksi, tietäköot, että välistä olemme pakotetut käyttämään työssämme epätäydellisiä välikappaleita (täydellisten puutteessa); lakatkaa sentähden rähisemästä ja riitelemästä ja herättämästä häiriötä Veljeysyhteydessa, jonka voima siten heikkenee; vaan työskennelkää sopusoinnussa, jotta teistä tulisi hyviä välikappaleita meidän avuksemme, sen sijaan että häiritsette meidän työtämme. Me jotka olemme Teosofisen Liikkeen takana emme aina kykene ehkäisemään niitä iskuja ja häiriöitä, joiden välttämättä täytyy syntyä yksityisten jäsenten Karman takia; mutta te voitte meitä suuresti auttaa kieltäytymällä ottamasta osaa semmoisiin häiriöihin ja elämällä uskollisena Teosofian korkeimmille ihanteille. Jos mikään tapahtuma aikaansaisi näennäistä vääryyttä, luottakaa Lakiin, joka ei koskaan jätä asioita oikaisematta. Älkää syöskö umpimähkään taisteluun älkääkä ottako osaa erimielisyyksiin! Pysykää yhdessä veljellisessä rakkaudessa, koska olette osa Suuresta Yleisestä Itsestä. Ettekö pyri itseänne vastaan? Eivätkö veljenne synnit ole omianne? Rauha olkoon kanssanne! Luottakaa meihin.“

Eversti Olcott oli kuollessaan 75 ikävuodellaan. Hänen elämäkertansa julkaisemme erityisenä kirjasena, joka pian valmistuu.

Salatiede ja salatieteilijät.

III.

Kaita tie.

„Ahdas on se portti ja kaita se tie, joka vie elämään“, sanoi mestari Jeesus, ja vaikka me kristityt yleensä olemme unohtaneet panna arvoa mestarimme sanoihin, elää meissä yhä vielä vaistomainen tietoisuus siitä, että jonkinmoinen elämän tie on olemassa. Samalla aavistamme ja uskomme, että tämä elämäntie on kaita siinä merkityksessä, että se on surujen ahdistama ja yksinomaan vaivoille ja vaikeuksille altis. Ja kun nyt teosofinen liike nuortuneella voimalla julistaa tätä vanhaa oppia kaidasta elämäntiestä, kuvastuu monen hartaan kuulijan mieleen tuttu kuva maailmaa pakenevasta katumuksentekijästä. Ja ehkä moni tämän lehden lukija, käydessään läpi H. P. Blavatskyn kirjotuksen „käytännöllisestä salatieteestä“[1]), tuli ajatelleeksi kertomuksia kristityistä pilaripyhimyksistä, munkeista ja erakoista, itämaalaisista itsensäkiduttajista, fakireista ja kerjäläismunkeista, keskiaikaisista asketeista j. n. e., ja samalla kysyneeksi itseltään, mitä meidän vapautta ja valistusta rakastavalla ajallamme on niiden kanssa tekemistä?

Tosin sen, joka vähänkin tietää, mitä kaidalla tiellä tarkotetaan, täytyy myöntää, että se tie on kivikkoista ja ohdakkeista, että se kulkee ahtaiden solien läpi ja ammottavien kuilujen yli, mutta jos hänen tietonsa tähän pysähtyy, ei se käsitä muuta kuin totuuden toisen puolen. Sillä miksikä jättäisimme mainitsematta, että kaita tie on alppitie, joka oikaisee suoraan huimaavia huippuja kohti? Ja kun vuoripolkua noustaan, silloin askel askelelta puhdistuu ilma, laajenee näköala ja muuttuu maailma yhä suurenmoisemmaksi; lopulta siintää jo lumihuippujen lomitse kultainen temppeli auringonnousun ikuisessa kevätmaassaa ja kuuluu kaukaa temppelistä pyhiinvaeltajan korviin taivaallisten kuorojen kuninkaalliset symfoniat. Joskin siis kaitaa tietä kulkijan eli salatieteilijäksi pyrkijän elämä on suruissaan syvempi kuin muiden ihmisten, on myös hänen ilonsa riemukkaampi ja hänen riemunsa ylevämpi kuin muiden. Ja mitä siihen tulee, että meidän valistunut aikamme vastenmielisesti kuulee puhuttavan erityisestä elämäntiestä, ei liene totuus silti muutettavissa. Jos elämässä on olemassa kaita tie, ei sen olemassaolo riippune toisen tai toisen ajan mielijohteista, jotka pysyvät hetken ja haihtuvat kuin tunnelmat ainakin, vaan lienee sen perusta laskettu vankemmalle kalliolle.

Mikä sitten on tämä kaita tie ja miten sen olemassaolo on ymmärrettävissä? Ja mikä on se vaara, jonka kerrotaan uskaliasta astujaa uhkaavan? Näihin kysymyksiin tahtoisimme nyt koettaa vastata, ja vastaus meille selvenee, jos vähän tarkastamme ihmiselämää yleensä.

Ihmisen poveen on kätkettynä elämänhalu ja hänen sydäntään elähyttää pyrkimys onneen. Tähän vanhaan kaikkien todeksi myöntämään lauseesen voimme lisätä: häntä elähyttää myös vaistomainen tunne siitä, että jos hän osaisi ottaa elämän aivan luonnolliselta kannalta, hän olisi onnellinen. Mikä olisi sitten tämä luonnollinen kanta? Sitä hänen on vaikea yksityiskohtaisesti selvittää, mutta hänen epämääräinen vaistonsa ilmottaa hänelle luonnollisen elämän perussävelet niin sanoaksemme. Ja nämä perussävelet ovat yhtä selviä kuin yksinkertaisia. Niiden mukaan ihmisen tulisi elää luonnon välittömässä yhteydessä, täydellisessä luottamuksessa ja tottelevaisuudessa luonnon lakeja kohtaan ja täydellisessä ajattelemattomuu-

[1]) Kts. Omantunnon helmikuun numeroa 1907.

dessa filosofisessa merkityksessä. Viimeinen ehto on erittäin tärkeä: ajatella ihminen ei saisi, ei tutkia, ei etsiä, ei kysellä, vaan elää ainaisessa nykyhetkessä ja olla onnellinen. Niin pilkallisilta kuin nämä sanat tuntunevatkin, lienee tuskin sitä ajattelevaa ihmistä, joka ei joskus olisi salaisesti huudahtanut: kunpa päässisin vapaaksi tästä alati ahertelevasta kulttuuriminästäni, kunpa päässisin lapseksi luonnon helmaan!

Kuitenkin näemme, että tämä hurskas toivomus ei toteudu. Ihmiset, jotka lähtevät yhteiskuntakoneiston humua pakoon, huomaavat pian, että humu kuuluu heidän piilopaikkaansakin, elleivät sitä ennen itse ole alkaneet ikävöidä takaisin vanhaan humuun. Erakko, joka semmoisista syistä pakenee yksinäisyyteen, saapi aina kokea, ettei mikään paikka suojaa häntä siitä maailmasta ja siitä humusta, jota kutsutaan hänen omaksi minäkseen. Useimmat ihmiset unohtavatkin seuraavassa silmänräpäyksessä tuon hetkellisen tunnelmansa. Ja totta on, että kun hiukan lähemmältä tarkastamme inhimillistä sieluelämää, oivallamme, että tuommoinen luonnollinen ihanne-elämä onkin mahdottomuus.

Miksi? Sentähden että ihmisen sielussa elää paljon muuta kuin tuo lapsellinen onnen vaisto. On ikäänkuin ihmistä ajaisi eteenpäin, väsymättä eteenpäin, salaperäinen voima, joka pukeutuu tuhansiin muotoihin. Milloin se houkuttelee häntä kauneutena — silmän korvan tai mielikuvituksen — ja tekee hänestä taiteilijan, säveltäjän tai runoilijan; milloin nautinnonhimona, joka leikkaa hänen sielultaan siivet ja saa hänet loassa rypemään. Milloin sama salaperäinen kulttuurivaisto kannustaa häntä tietoon pyrkimään ja havaintoja ja keksintöjä tekemään, joista miljonille on hyötyä tai tuhoa, milloin se taas vallanhimona ja ylpeytenä houkuttelee häntä toisten hartioille kiipeemään sekä heikompia ja tyhmempiä sortamaan. Sama salaperäinen voima vetää häntä myös iankaikkisena hyvyytenä ja rakkautena puoleensa ja saa hänet polvistumaan eteensä hiljaisessa hartaudessa.

Teosofeina meidän ei ole vaikea käsittää näitä seikkoja. Lapsellinen onnen vaisto, josta äsken puhuimme, on itse asiassa sielumme muistiin jäänyt tunnelma menneistä ajoista. Jos tunnemme pääpiirteet ihmiskunnan kehitys-historiasta salaisen opin valossa, tiedämme, että Lemurian ja alussa Atlantiksenkin muinaisilla mannermailla ihmiskunta eli kultaisen lapsuutensa ajat juuri semmoisissa luonnollisissa ja alkuperäisissä sivistysoloissa, joista ajattelevammat yksilöt vieläkin uneksivat. Ne ajat ovat ainaiseksi vaipuneet muistojen yöhön, mutta ovat myös painaneet siksi syvän leiman niihin sieluihin, jotka silloin elivät mukana ja johonkin määrin osasivat ajatella, että vielä tänä päivänä niiden aikojen muistot hämärinä tunnelmina nousevat meidän tajuntaamme. Samalla tavalla vaikuttavat meihin joka ruumistuksessamme saman ruumistuksen lapsuuden muistot, mikäli ne ovat olleet onnellisia ja sopusointuisia.

Mitä taas siihen kehitysvoimaan tulee, joka ei anna ihmiselle rauhaa, tiedämme, että se on jumalallinen elämä eli jumala, joka vaikuttaa meihin meidän oman minuutemme kautta; se on ihmisessä asuva jumala, joka häntä kasvattaa ja kehittää. Ja jos silloin kysymme, kuinka jumalan voima saattaa esiintyä pahana, kuuluu vastaus, että paha ja hyvä tässä kohden ovat suhteellisia käsitteitä. Kaikki paha esiintyy ensin hyvän muodossa; kokemus vasta näyttää korkeamman hyvän, joka tuomitsee edellisen pahaksi. Tämä on jumalan tapa kasvattaa ihmistä elämän koulussa.[1])

Oppi jumalan kaikkiallisuudesta ja ihmistä elähyttävästä jumalallisesta hengestä tavataan kaikissa suurissa uskonnoissa, ja totta tosiaan emme ilman sitä ymmärtäisi elämää, emme ulkonaisen maailman emmekä ihmisen sisäisen maa-

---

[1]) Pahalla on kyllä syvempikin merkitys n. k. mustan magian yhteydessä.

ilman elämää. Mutta jumaluskon valossa pimeimmätkin kohdat kirkastuvat.

Kaikissa teologioissa tapaamme myös opin jumalan kolminaisuudesta. Yhtä järjettömältä kuin tämä oppi pintapuolisesti tuntuukin — ja järjetön se on, jos kuvittelemme jumalaa maailmasta erillään olevaksi kolmiyhteiseksi jättiläiseksi —, yhtä järjelliseksi ja filosofiseksi me sen havaitsemme, jos esim. katsomme sen tarkottavan ja kuvaavan jumalallisen elämän suhdetta ihmishenkeen. Sen takana tietysti piilee myöskin syvempi totuus, jota vähitellen voimme oppia aavistamaan, mutta piankin ymmärrämme sen tältä niin sanoaksemme inhimilliseltä kannalta.

Ihmisen hengessä erotamme kolme olemuspuolta: tahdon, tunnon ja tiedon eli ajatuksen (järjen), ja niistä päätämme nyt, että jumalallisessakin tajunnassa on nämä kolme olemuspuolta: tahto, tunto ja tieto. Emme ole tottuneet käyttämään näitä nimityksiä; ja epäilemättä kolme tuollaista abstraktista sanaa ei selvittäisi meille jumalaa läheskään niin paljon kuin jokainen ihminen voi hengessään jumalaa käsittää. Uskonnoissa on sentähden aina annettu jumalan olemuspuolille nimiä, jotka ovat samalla epäfilosofisempia ja kuvaavampia, koska ne ovat elävämpiä ja konkretisempia. Jos tahdomme niitä välttää, olemme pakotetut toisenlaisilla sanoilla kuin yllämainituilla ilmaisemaan, mitä sydämemme ja järkemme kuiskaa meille jumalasta. Jumala tahtona ei ole paljasta tahtoa, vaan on pyhää, oikeata, voittamatonta tahtoa. Samaten hän tuntona on rajatonta rakkautta ja ihanuuden riemua, ja tietona kaikkitietävää ajatusta ja viisautta.[1]) Voisimmekin vallan hyvin käyttää perin uudenaikaista monistista kolminaisuutta: hyvyys, kauneus, totuus[1]), joka mainiosti kuvaa jumalamme olemuspuolia, kunhan vain muistamme, ettei ole puhe abstraktisista käsitteistä, elottomista ihanteista, vaan korkeimmasta ja elävimmästä todellisuudesta.

Kun tällä tavalla käsitämme jumalan kolminaisuuden, ymmärrämme, minkälaisessa vuorovaikutuksessa jumalallinen ja inhimillinen henki ovat toisiinsa, ymmärrämme myös niitä erilaisia viettejä ja vaistoja, jotka heräävät ihmisen sielussa. Ihmisen henki on itse asiassa jumalallinen kolminaisuus heijastuneena yksilölliseen tajuntaan, ja ihmistä on syystä kutsuttu jumalan kuvaksi. Seuraava taulu painaa mieleemme nämä suhteet:

Jumalallinen ja inhimillinen kolminaisuus.

Jumala.

Sat	Isä	Tahto	Voima	Hyvyys
Ananda	Poika	Tunto	Aine	Kauneus
Tshit	P. Henki	Tieto	Henki	Totuus

Ihminen.

Atmâ	Tahto
Buddhi	Tunto
Manas	Tieto

Ihmiskunnan kultaisena lapsuudenaikana, jolloin ihmisen henkinen kolminaisuus oli kuin tyhjä lehti verrattuna siihen, miksi se nyt on kehittynyt, alistui ihminen luonnon pakosta viisaitten opettajiensa johdatettavaksi. Hänen järkensä ei kysellyt, ei epäillyt, hänen tahtonsa ei osannut muuta kuin nöyrästi totella ja hänen tuntonsa oppi sen vuoksi juomaan onnen ja autuuden maljasta.

Toista on nyt. Pitkinä vuosituhansina on ihmiskunta saanut kulkea omin päin, sen lapsuusaika on ohi, nyt se itse oppii hyvän ja pahan läksyn, nyt se itse elämän koulussa viisastuu ja taitavaksi kehittyy; ja lukemattomia ovat sen lankeemukset. Sen omassa povessa asuva henki ajaa sitä eteenpäin; kun ei se

[1]) Filosofinen kolminaisuus on Tietoisuus (henki) ja Ulottuvaisuus (aine) sekä niitä yhdistävä Voima (elämä), joka saa aikaan kaikki ne erilaiset Tietoisuuden ja Ulottuvaisuuden väliset suhteet (rajotukset), joita ilmennyt maailmankaikkeus edustaa. Tämän kolminaisuuden ja tekstissä esitetyn yhdenmukaisuus on ilmeinen: tietoisuus vastaa tietoa, ulottuvaisuus tuntoa (kauneutta) ja voima tahtoa.

[1]) Ernst Hæckel, Värdsgåtorna, siv 390.

tietä näe, hapuilkoon pimeässä ja kompastukoon.

Mutta johtotähti ihmiskunnalla on: jumalan henki sen oman hengen sydänmaassa. Jumala hyvyytenä herättää ihmisen tahdossa hyvyyden, pyhyyden, oikeuden kaipuun ja ihmisen sielu on valmis ottamaan vastaan *uskonnon* voiman. Jumala kauneutena herättää ihmisen tunnossa kauneuden, rakkauden ja sopusoinnun kaipuun ja ihmisen sielu kehittyy *taidetta* ymmärtämään ja luomaan.[1]) Jumala totuutena herättää ihmisen ajatuksessa totuuden, tiedon ja viisauden kaipuun ja hänen sielulleen avautuu *tieteen* ja *filosofian* uusi maailma. Ja näistä hänen kolminaisen henkensä kolmesta toiminnasta syntyy kulttuuri.

Tämä on kuitenkin vain ihmiselämän valopuoli. Jumalallinen elämä virranneena yksilölliseen tajuntaan herättää tässä tajunnassa kaihon — jumalaan. Kaihonsa tyydytystä yksilöllinen tajunta — ihminen — etsii puhtaassa muodossaan ihmishengen kolmea yllämainittua kulttuuritietä pitkin; nämä tiet kulkevat ylöspäin ja sisäänpäin. Mutta sen kautta, että jumalallinen elämä virtaa sisästäpäin ihmisen yksilölliseen tajuntaan, joka siis joutuu ikäänkuin kahden tulen väliin — sisäisen subjektivisen maailmansa ja ulkonaisen objektivisen maailman yhtymäkohtaan, ihminen ei ollenkaan heti eikä läheskään aina ymmärrä suunnata katsettaan sisään- ja ylöspäin, mistä jumala todella on löydettävissä, vaan ulospäin ilmenneesen maailmaan.[2]) Tästä on silloin seurauksena, että ihminen, etsien jumalaa ulkomaailmasta, ikäänkuin vetää itseensä jumalallista elämää ja koettaa tehdä sitä omaksi personalliseksi omaisuudekseen, sen sijaan, että hänen pitäisi antaa itsensä jumalalle. Hänen tiensä kulkevat ulospäin ja alaspäin, ja jumalallinen elämä muuttaa hänen tajunnassaan muotoa ja väriä. Jumalallisen tahdon asemasta hän näkee oman tahtonsa, jumalallisen tiedon asemasta oman viisautensa, jumalallisen tunnon asemasta omat tunteensa. Hyvyys muuttuu vallanhimoksi, totuus ylpeydeksi ja kunnianhimoksi, kauneus nautinnonhimoksi, ja niiden kintereillä seuraavat muut paheet ja itsekkyyden muodot.

Sillä kehitysasteella, jolla ihmiskunta nyt on, vallitsee niin muodoin ristiriita valon ja pimeyden valtakunnan välillä. Ihmisellä on kaksi minää, ylempi ja alempi. Ylempi vetää häntä sisäisen jumalan luo, alempi ulospäin etsimään kaiholleen tyydytystä objektivisesta elämästä. Korkeamman minän puhdas kolmio on vajotessaan aineelliseen maailmaan kääntänyt kärkensä alaspäin.

Seuraava taulu painaa mieleemme nämä suhteet:

Kolminaisuus ja sen nurin käännetty kuva.

Jumala.

Tahto Hyvyys
Tunto Kauneus
Tieto Totuus

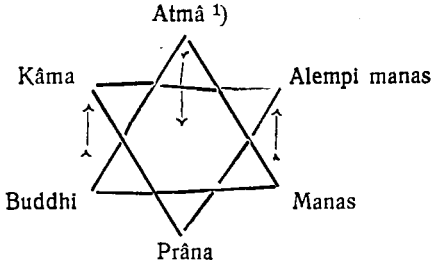

Ihminen.

Ylempi		*Alempi*	
Atmâ	Hyvä tahto	Vallanhimo	Prâna
Buddhi	Kaunis tunto	Nautinnonhimo	Kâma
Manas	Tosi tieto	Kunnianhimo, ylpeys	Alempi manas

[1]) Taidetta ei ole ainoastaan soitto, laulu, runous j. n. e., vaan koko se puoli ihmiselämästä, joka välittömästi on tekemisissä tunteen ja kauneuden luovan voiman kanssa, kuten ystävyys, rakkaus, perhe-elämä, yhteiskunnallinen elämä j. n. e.

[2]) Tarkemmin määriteltynä teosofisella kielellä: sielun silmä on korkeammalla mentalitasolla. Sen sijaan, että se kääntäisi katsettaan korkeammille tasoille, se kumartuu alaspäin kolminaismaailmaan — mikä tietysti on välttämätöntä kehitykselle.

[1]) Atmâ merkitsee *itse, henki;* buddhi on

Kuvio on sangen opettava. Henkinen tunto ja korkeampi järki muuttuvat himoksi ja alemmaksi, itsekkääksi ymmärrykseksi, ja nämä jälkimäiset nousevat ihmisen tajunnassa edellisten yläpuolelle. Mutta tahto, joka muuttuu elämänvoimaksi, pysyy yhä korkeimpana ihmisen tajunnassa, niin että hän luulee oman tahtonsa häntä hallitsevan, vaikka hallitsijana onkin himo ta ymmärrys, joita elämänvoima palvelee. Tahtonsa yhteyteen hän niinmuodoin ei laisinkaan pääse, niinkauan kuin himo ja ymmärrys sen vangitsevat.

Onko nyt tämä ristiriita ylemmän ja alemman välillä oleva ikuinen? Onko ihmiskunta aina oleva valon ja pimeyden valtakuntain taistelukenttänä? Eikö ylempi koskaan kukista alempaa?

Monet ihmiset uskovat, että taistelu on ikuinen. „Aina ovat hyvä ja paha olleet keskenään ristiriidassa", he sanovat, „aina tulee niin olemaan". Heidän viisautensa on alistumista (resignatsionia) välttämättömyyden alle, heidän uskontonsa on ivaa ja epäilystä, heidän rakkautensa on katkeruutta täynnä.

Mutta heidän uskonsa erehtyy. Kaikki tietäjät ja profetat ovat nähneet ja ennustaneet, että aika on tuleva, jolloin ihmiskunta voittaa takaisin lapsuutensa ihanuuden. „Sillä katso, minä luon uuden taivaan ja uuden maan", laulaa juutalainen Jesaias, „ja entisiä ei pidä muistettaman eikä mieleen johdatettaman. Vaan iloitkaa ja riemuitkaa iankaikkisesti niissä, kuin minä luon. Sillä katso, minä luon Jerusalemin iloksi ja hänen kansansa riemuksi." Ja hän lopettaa kuvauksensa noilla kuuluisilla sanoilla: „Ei heidän pidä hukkaan työtä tekemän eikä turmelluksessa synnyttämän: sillä he ovat Herran siunattuin siemen, ja heidän jälkeentulevaisensa heidän kanssansa. Ja tapahtuu, että ennenkuin he huutavat, tahdon minä vastata; koska he vielä puhuvat, tahdon minä kuulla. Susi ja lammas pitää ynnä laitumella käymän, jalopeura ja härkä yhdessä korsia syömän, ja käärmeet pitää maata syömän. Ei heidän pidä vahinkoa tekemän eikä turmeleman koko minun pyhällä vuorellani, sanoo Herra." (Jesaias, 65: 17—25). Samalla tavalla puhutaan kaikissa uskonnoissa tuhatvuotisesta autuuden valtakunnasta, joka kerran tuleva on ja jolloin ihmiskunta „ikuisessa taistelussaan" on antanut paremman minänsä lopullisesti voittaa alemman.

Emme tiedä, koska tämä tuhatvuotinen valtakunta astuu alas maan päälle; historiallinen kehitys on vähitellen vievä siihen: vähitellen on sivistys voittava barbarismin, järjestys anarkismin, rakkaus vihan, viisaus sorron ja kauneus himot. Mutta sen me tiedämme, että ennenkuin tuhatvuotinen valtakunta alkaa, on ihmiskunta käyvä läpi suuren koetuksen. Ennen sen ajan koittoa on jokaiselle ihmiselle tuleva, ennemmin tai myöhemmin ruumistustensa sarjassa hetki, jolloin hän herää itsetietoiseksi elämän mahdollisuuksista, jolloin hän *näkee Tien*. Ennen hän on sielunsa pakosta etsinyt jumalaa uskonnosta, tieteestä, filosofiasta, elämästä taiteesta — ja myös halujensa ja viettiensä ja mielikuvitustensa ja ylpeytensä ja vallanhimonsa tyydytyksestä; nyt hän äkkiä näkee, että todella on olemassa tie jumalan luo — ja samalla, että on olemassa tie, joka vie jumalasta pois. Hän seisoo mahtavan valinnan edessä. Onko hän kulkeva oikealle ja antava kunnian jumalalle vai onko hän astuva vasemmalle omaa personallista ylisuuruuttaan kohti? Oikea tie on alussa kolkko, yksinäinen, kylmä — hän ei näe portin luona, että edempänä tie vaalenee ja kirkastuu. Mutta vasemmalla houkuttelee tummanpunainen valo ja suuret nautinnot ja ääretön ylpeys. Minkä hän on valitseva?

Ihminen on sillä hetkellä valkoisen ja mustan magian tienhaarassa. Valkoisen magian puolella kutsuu *viisaus* ja *työ*, mustan puolella houkuttelee *valta* ja *nautinto*. Pitkin kehityksensä kulkua on elämä tuonut ihmisen eteen hyvän ja pahan kahdet mahdollisuudet. Ihminen on ensin valinnut pahan hyvänä, sittem-

---

intuitsioni eli henkinen ymmärrys, joka näkee totuuden ja kauneuden ja rakastaa kaikkia; manas on *järki, ymmärrys, ajate;* kâma on *himo, halu;* prâna on *elämänvoima, elonprinsiippi.*

min oppinut epäröimään ja punnitsemaan. Hänen lopullinen valintansa, kun hän itsetietoisena katselee elämää silmästä silmään, riippuu nyt siitä, mihin suuntaan hänen valikoimisensa ylipäänsä on käynyt. Jos hän on elämän koulussa oppinut rakastamaan totuutta, jumalaa, kauneutta, hyvyyttä, jaloutta enemmän kuin omaa etuaan, silloin hän valitsee oikean tien; mutta jos hän on tottunut asettamaan kaikessa oman minänsä etusijalle, silloin hän joko kallistuu vasempaan päin tai kauhistuu omaa sydäntään ja lykkää valinnan tuonnemmaksi.

Tämä nyt on se koetus, joka kerran tulee jokaisen ihmisen eteen, ja oikein valitessaan hän astuu sille tielle, jota on kutsuttu milloin opetuslapsen uraksi, milloin vihkimyksen asteikoksi, milloin pyhyyden tai salatieteilijän tieksi.

Me ihmiset emme onneksi vielä seiso näiden porttien luona. Meillä on vielä kehitysaikaa edessämme, tuiki tarpeellinen valmistusaika.

Mutta juuri sentähden meillä on edessämme suuri mahdollisuus. Me voimme nyt jo kasvattaa itseämme oikein valitsemaan. Ja me voimme vieläkin enemmän.

Me voimme jouduttaa tätä valmistavaa kehitystämme. Sen sijaan, että jäisimme odottamaan, kunnes elämä kuljettaa meidät Tien alkuun, me voimme itse vapaasta tahdosta vaeltaa elämän porttien luo, vaeltaa pitkin sitä *„kaitaa tietä,* joka elämään vie".

Eikä tämä kaita tie nyt enää ole mikään salaisuus. Se *on* se tie, joka askel askelelta vapauttaa meitä itsekkyydestämme ja alemmasta minästämme ja kasvattaa meissä selvänäköistä rakkautta jumalaa ja kaikkea olevaista kohtaan. Se tie on alati kasvavaa uskoa henkisiin arvoihin, uskoa hyvän voittoon, uskoa omassa itsessämme asuvaan jumalalliseen voimaan.

Senkin tien alussa on heräymys. Heräymys, joka näyttää, kuinka tyhjä elämä on ilman jumalaa — ilman kauneutta, ilman totuutta ja ennen kaikkea ilman hyvyyttä ja rakkautta, ja samalla päätös luopua itsekkyydestään ja palvella totuutta, hyvyyttä, jumalaa.

Tämäkin valmistava kaita tie saattaa näyttää kolkolta ja vaikealta. Mutta sen vaikeudet ovat verrattain helposti voitettavissa ja sen kolkkous pian haihtuu. Sillä ensimäisestä askelesta alkain astuu rauha ihmisen sieluun, se „rauha, joka käy yli kaiken ymmärryksen".

Se rauha on todellisen *asketismin* tulos. Ainoastaan asketi voi sen rauhan saavuttaa. Sillä mitä on asketi ja asketismi? Tavallisesti kauhistutaan tätä sanaa. Sanotaan, että se on itsensäkiduttamista ja viitataan Indian fakireihin ja keskiajan mielettömiin katumuksentekijöihin. Mutta miksikä itsensäkiduttaminen on niin kauhea? Eikö itsensä hemmotteleminen ole ainakin yhtä kauhea, jollei kauheampi? Itsensäkiduttaja koettaa toki saada valtaa oman alemman luontonsa yli, mutta itsensä hemmottelija antaa sille vapaat ohjakset.

Yhtäkaikki asketismi sanan järjellisessä merkityksessä ei ole itsensäkiduttamista. Itsensäkiduttaminen voi päinvastoin samoinkuin itsensä hemmotteleminen kehittää ihmistä väärään suuntaan: jos jälkimäinen kehittää hänen nautinnonhimoaan, saattaa edellinen kasvattaa hänen vallanhimoaan — ja nautinnon- ja vallanhimo ovat juuri ne kaksi tummaa varjoa, jotka valkoisen ja mustan magian tienhaarassa sokaisevat hänen silmänsä. Mutta mikä sitten on varsinainen asketismi? Kreikkalainen sana *askeesis* merkitsee yksinkertaisesti „harjottelu". Ja se harjottelu, josta on kysymys kaidalla tiellä, on ennen kaikkea oman itsekkyytensä voittaminen. Ei mitään itsensäkiduttamista ulkonaisessa merkityksessä, vaan sisällinen valvonta, sisällinen taistelu, sisällinen pyrkimys epäitsekkyyteen. Siis asketismi, joka ei vaadi mitään ulkonaisia temppuja, ei erakkoelämää eikä munkkiluostaria — vaikka toiselta puolen tietysti munkki ja erakkokin voivat olla todellisia asketeja —, vaan itsensä har-

jottelua kaikessa hyvässä ja epäitsekkyydessä, joka saattaa tapahtua — ja nykyaikana sangen mukavasti tapahtuu — keskellä jokapäiväisen elämän touhua ja pikku huolia.

Tätä harjottelua voimme syystä kutsua asketismin negativiseksi puoleksi. Positivinen asketismi taas on se älyllisruumiillinen harjottelu, jonka tarkotuksena on puhdistaa ihmisen käyttövälineitä, mentalista, astralista ja fyysillistä ruumista. Tässä harjottelussa noudatetaan monenlaisia järjestelmiä. Madame Blavatsky on edellämainitussa artikkelissaan maininnut muutamia tämänlaatuisia sääntöjä. Näitä asioita otamme vielä puheeksi useita kertoja tämän vuoden Omassatunnossa ja esitämme vielä toisenlaisia harjotussääntöjä.

Asketisen harjottelun kokonaistuloksena on, että ihminen kasvaa yhä itsetietoisemmaksi henkisesti, että hän lähenemistään lähenee jumalaa, kuolemattomuutta ja kaikkia salaisia voimia.

Jos siis tällä tavalla asketismia harjottaen etenemme kaidalla tiellä, lähestymme vähitellen elämän portteja. Ja kuta lähemmäksi niitä me joudumme, sitä selvemmin aavistamme, mitä salaisia voimia niiden takana piilee. Odottamattamme koituukin päivä, jolloin seisomme porttien luona ja eteemme avautuu Elämän Tie — kaksi tietä, joista toinen vie oikealle, toinen vasemmalle. Mutta meidän sydämemme täyttyy sanomattomalla riemulla ja kiitollisuudella, sillä vasen ei meitä houkuttele! Olemme jo ennen tottuneet valitsemaan oikein — ja nyt kiiruhdamme eteenpäin epäröimättä, sivulle vilkaisematta kohti kultaista temppeliä, josta korviimme kajahtaa taivaallisten kuorojen iloa uhkuvat tervehdyssymfoniat.

Pekka Ervast.

Mitä on synti?

Synti! Mikä suuri maailma inhimillisiä ajatuksia ja tunteita piilee tämän lyhyen sanan takana! Siinä sanassa ovat menneet sukupolvet tahtoneet jättää meille perinnöksi oman käsityksensä eräästä suuresta elämänarvotuksesta, joka kaikkialta meitä vastaan tuijottaa sfinksin silmillä vaatien vastausta. Mutta käykäämme rohkeasti sitä vastaan ja koettakaamme kukin puolestamme saada selväksi suhteemme siihen niin hyvin kuin järkemme ja omantuntomme avulla voimme.

Mitä on synti „kristillisen uskontoopin“ mukaan? Tähän vastaa Svebiliuksen katkismus: „Kaikki mikä sotii Jumalan lakia vastaan, Jumalan vihoittaa ja ansaitsee rangaistuksen.“ Ja kun kysymme, mitä on laki, saamme heti tietää, että lain on Jumala kivisiin tauluihin kirjotettuna antanut Mooseksen kautta Siinain vuorella.

Tässä on meillä nyt edessämme tähänastinen yleinen käsitys synnistä. Synti on rikos kymmeniä käskyjä vastaan. Rahvaanmies sanookin: „Ihminen on heikko eikä Jumala ole pannut päällemme suurempaa kuormaa kuin että täytämme hänen kymmenen käskyään.“ Mutta kaikkein täytyy myöntää, että se siveyskanta, joka ilmenee näissä käskyissä, on jotenkin alhainen ja matala, sillä se on paljon alempana jaloimpien pakanauskontojen siveysvaatimuksia. Muistammehan, että rikas nuorukainen valehtelematta saattoi käskyistä sanoa: „nämät kaikki olen minä nuoruudestani asti pitänyt“. (Mark. 10: 20). Silloin tulee ehdottomasti kysyneeksi: eivätkö kristityt ole sitten kehittyneet lainkaan pitemmälle kuin juutalaiset olivat Mooseksen päivinä? Eikö uudessa testamentissa ole annettu uusi korkeampi siveyslaki? Ja meille

vastataan: „ihmiset ovat kyllä kehittyneet, mutta Jumalan laki (s. o. Mooseksen käskyt) pysyy aina samana. Sentähden laaditaan ainoastaan uusia *selityksiä* näihin käskyihin.“ Ihmisten järki on sentään niin paljon kehittynyt, etteivät he voi olla tunnustamatta, kun oikein syvemmin tutkivat ajatuksiaan ja tekojaan, että ne eivät ole Jumalan tahdon mukaisia, ja he sanovat silloin rikkoneensa lain s. o. käskyjen sisäistä merkitystä vastaan. Mutta kirkko ei tahdo mitenkään myöntää, että on olemassa olennainen erotus kristillisen ja juutalaisen moraalin eli siveyskäsityksen välillä eikä se tahdo ottaa huomioon Jeesuksen ja kristillisen kirkon ensi aikojen siveysvaatimuksia.

Ja mitä merkitsee se? Se merkitsee, että yhä pidetään kiinni juutalaisten syntikäsitteestä. Jumala on antanut ihmisille käskynsä ja vaatii ja odottaa, että niitä noudatetaan. Tottelemattomuus eli rikos tätä lakia vastaan „vihoittaa Jumalan ja ansaitsee rangaistuksen,“ se loukkaa hänen vanhurskauttaan ja hänen täytyy saada siitä joku hyvitys eli korvaus. Hänen vihansa leppyy, jos hän saa rangaista eli kostaa joko väärintekijälle itselleen tai „lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen“ tai jollekin uhrieläimelle ihmisen puolesta tai lopuksi omalle pojalleen. Mutta jos ihmisellä kuollessaan on yksikin synti „sovittamatta,“ niin hänen täytyy iankaikkisesti kärsiä siitä rangaistusta. Vieläpä jos lapsi kuolee heti synnyttyään ehtimättä tehdä yhtään syntiä, mutta ei ole kastettu, niin Jumala ei voi antaa sille täydellistä armoansa sen vanhempien synnin eli perisynnin tähden.

Mihinkä tällaiset opit ja käsitykset vievät ja ovat vieneet vuosisatojen aikana? Ensiksi ovat ne muuttaneet maailman tuskan ja ahdistuksen alhoksi ja täyttäneet surulla elämän pikarin, sillä tiedämmehän, ettei kukaan meistä voi olla syntiä tekemättä ja vain harvat osaavat saada itsessään herätetyksi sellaista uskontunnelmaa, jota missäkin maassa vaaditaan anteeksiantoa varten. Ihmiset, jotka asettuvat uskonnon edustajiksi, ovat tehneet itselleen ja muille kuormaksi sellaisen jumalankuvan, jota ennen kaikkea täytyy pelätä ja kauhistua. Täten he estävät montakin ihmistä lähestymästä Jumalaa ja turmelevat heidän sielunrauhansa. Ja vieläpä he itsekin sokeassa uskoninnossaan usein tulevat Jumalansa kaltaisiksi — julmiksi. Heidän mielestään ei pahointekijä saa tarpeeksi kovaa palkintoa kuoleman jälkeen, vaan häntä pitää jo tässä elämässä vaivata ja rangaista. Ja rangaistuksen tarkotus ei niin paljon ole pahointekijän hyöty vaan ennemmin „rikoksen sovittaminen“. Tälle perustukselle on koko oikeuslaitos kristillisissä maissa ollut rakennettu meidän päiviimme asti. Ja lakikaan ei ole muka kylliksi ankara, sillä hurskas pappi sanoi minulle kerta, että jos Jumalan tahtoa noudatettaisiin, pitäisi murhasta aina seurata kuolemanrangaistus Jumalan käskyn mukaisesti (2 Moos. 21: 12).

Nyt tiedämme, että ihmiset syntyvät eriluontoisina. Toisilla on vahvasti kehittynyt sävyisyys, totuudenrakkaus y. m. eikä heille ole edes vaikeata olla pahaa tekemättä. Toisilla on sielussaan voimakkaat vietit ja taipumukset pahaan, joita vastaan he turhaan taistelevat: he lankeavat. Mutta laki on kaikille sama. Nämä ovat siis vihottaneet Jumalaa enemmän kuin nuo laupiaat ja hyveelliset ja Jumala siis vihaa heitä enemmän. Silloinpa heidän päälleen myöskin lankee raskaana kanssaihmisten viha ja ylenkatse. Ja tämä myötätunnon ja oikean ymmärtämisen puute ei suinkaan tee heitä paremmiksi, päinvastoin.

Vielä on yksi seuraus juutalaisten synti-uskosta. Me näemme, että Mooseksen käskyistä on ainoastaan neljäs alkuperäisessä muodossaan positivinen, muut eivät oikeastaan ole käskyjä vaan kieltoja. Ja tämä erotus on hyvin huomattava, sillä positivinen eli toimiva hyve on kokonaan toista kuin kielteinen. Mitä lähempänä mielipuolta

ihminen on, mitä enemmän hän eläessään on toimimatta ja ajattelematta, sitä paremmin hän täyttää kielteisen „Jumalan lain". Mihinkä tämä vie, sen on historia todistanut. Tämä käsityskanta on ollut kehityksen pyörälle mitä voimakkain jarru. Nukkuminen, paikallaanolo ihanteena! Mutta se ei ole liiottelua. Kristillinen moraali sanoi: pyrkikäämme hyvään! juutalainen: paetkaamme pahaa! Ei huomattu, mikä ääretön ero on näiden välillä, vaan otettiin juutalaisten laki virallisesti käytäntöön ja opetettiin se viattomille lapsille ensimäisenä elämän ohjeena. Ja tämä *pelon* uskonto yllytti lasta jo pienestä pitäin tukahuttamaan kaikki itsenäiset ja uudet aatteet ja pyrkimykset. Sentähden onkin melkein kaikki edistys ajatustavoissa ja oloissa saatu aikaan vasta taistelulla „uskonnollisia" ja kirkollisia vastaan. Kaikki uran-aukaisijat ovat kärsineet vainoa ja häväistystä. Onhan se luonnollista. Kaikki ne ihmiset, joiden elämä on ollut rikkaampaa, vilkkaampaa ja luomiskykyisempää, ne joutuvat siten tekemään enemmän „syntiä". Nerot ovat useimmiten pikkuihmisiä „synnillisemmät". Kun heillä nimittäin on joku suuri pyrkimys ja päämäärä ja tuntevat itsessään jotain erityistä kutsumusta palvelemaan veljiään, niin heidän sielunsa on niin voimaa tulvillaan ja heidän mielensä niin jännityksessä, että he eivät jouda huolehtimaan siitä, että heidän oma yksityinen elämänsä olisi mallikelpoinen. He ovat useimmiten muiden hyveellisten ihmisten mielestä omituisia, hulluja, pahoja. Tavallisesti saavat he lähimmäisiltään kärsiä niin paljon vastustusta, tuomitsemista ja panettelua, että he eivät voi sitä kestää, varsinkin kun heidän täytyy olla alituisessa sisäisessä taistelussa saadakseen ilmi sen, mikä sydämestä pyrkii esiin. He kadottavat järkensä tai tekevät jonkun tyhmän työn. Ja kuitenkin he kenties jättävät jälkeensä elämäntyön, joka on suuriarvoisempi kuin satojen pikkusielujen toiminta.

Mitä on yhdellä sanalla lausuttuna se tulos, johon juutalainen syntikäsitys johdonmukaisesti viepi? Se on farisealaisuus. Ja samalla kuin kristillinen maailma aikojen kuluessa vähitellen palasi takaisin juutalaisuuteen, samalla avattiin portit taas selkoselälleen farisealaisuudelle ja nykyaikana se kukoistaa yhtä voimakkaana keskellä kristikuntaa kuin konsanaan Jeesuksen aikana. On erehdys luulla, että farisealaiset yleensä olisivat salassa tehneet syntiä ja vain ulkonaisesti olleet hurskaita. Silloin heidän olisi ollut mahdotonta pysyä vallassa. Saattoihan joku heistä todella olla salainen väärintekijä, mutta useimmat epäilemättä kaikessa tarkasti noudattivat lakia — „jumalan lakia". He eivät tehneet koskaan „syntiä". Ja silloin he saattoivatkin olla aivan varmat siitä, että olivat välttäneet jumalan vihan. Korkeasta ja pyhästä asemastaan he vanhurskaan jumalan silmillä katselivat maailman lapsia, „syntisiä". He kauhistuivat niitä eivätkä tahtoneet olla heidän läheisyydessään. Onko meidän vaikeata löytää vastaavia esimerkkejä meidän ajaltamme? Onhan kaikissa piireissä tällaisia itsevanhurskaita, mutta varsinkin on sellaisia paljon oikeaoppisten „jumalan lasten" joukossa, jotka ovat horjumattoman varmoja siitä, että he yksin ovat oikealla tiellä, kaikki muut kadotuksen lapsia, suruttomia, vieläpä Antikristuksen seuraajia, jumalan ja Kristuksen vihollisia. Mutta nyt tiedämme, että Jeesus ei puhunut mitään muuta vastaan niin kovia sanoja kuin farisealaisuutta vastaan. Tietysti oli Jeesuksenkin aikana sekä pahointekijöitä että jumalankieltäjiä — — ihmisluonto on aina sama — — mutta hänellä ei ollut heille sanottavana sellaisia pyhän kiivastuksen sanoja kuin farisealaisille. Kuinka paljon onkaan kristinusko niistä päivistä laimentunut!

Mikä on nyt farisealaisten ensimäinen tunnusmerkki? Se on jumalan *pelko*. Jumala on heidän silmissään ankara kostaja, joka vihaa syntiä ja syntisiä eikä voi antaa anteeksi saamatta sovitusta. Silloin tuli Jeesus heidän keskellensä ja

sanoi: „Te ette tunne jumalaa, koska häntä pelkäätte. Minut on Isä lähettänyt maailmaan todistamaan itsestään, katsokaa minua ja oppikaa, millainen jumala on, sillä minä en puhu itsestäni vaan jumalasta". Ja hän sanoi: „Menkää ja oppikaa mitä tämä on: laupeutta minä tahdon enkä uhria, sillä en ole tullut kutsumaan vanhurskaita vaan syntisiä." (Matt. 9: 13.) Jumala ei siis vihaa syntisiä enempi kuin vanhurskaita vaan hän rakastaa kaikkia luotujaan yhtä paljon. Kun ihminen vaan tahtoo ottaa sydämeensä jumalan armon ja rakkauden, niin ettei hän kanna vihaa ketään kohtaan, silloin ei todellakaan häneltä kysytä, kuinka paljon tai kuinka vähän hän on syntiä tehnyt, jotta jumala hänet ottaisi lapsekseen. Eikä jumala vaadi sovitusta tai uhria vihansa lepyttämiseksi, niinkuin juutalaisten ikivanha oppi sanoi. Kun Jeesus puhdisti temppelin, ei hän suinkaan puhunut näin: „hyvät ystävät, kyyhkysten ja karitsojen kaupitsijat! Teidän ammattinne on kyllä sangen tarpeellinen ja hyödyllinen, jotta kansa voisi ostaa uhrieläimiä, mutta kuitenkaan ei olisi teidän pitänyt tulla esipihaan asti myymään tavaroitanne vaan pysyä portin ääressä. Sentähden pyydän teitä poistumaan". Näin hän ei sanonut, vaan hänen ruoskaniskunsa oli tarkotettu surmaniskuksi koko sille kauppaliikkeelle, missä ostettiin ja myytiin syntien sovitusta „jumalan lain" määräämän hinnan jälkeen. Nyt piti alkaa uusi aika, jolloin totiset rukoilijat rukoilisivat Isää hengessä ja totuudessa eikä Jehovaa pelvolla ja sijaissovituksella.

Jumalan *pelon* kautta olivat farisealaiset estäneet sieluilta pääsyn taivasten valtakuntaan, jonka tähden Jeesus sanoikin heille: „Voi teitä kirjanoppineet ja fariseukset, kun suljette taivasten valtakunnan ihmisiltä. Itse ette mene sisälle ettekä salli menossa olevien mennä sisälle." (Matt. 23: 13). Mutta kuinka tämä sama farisealaisuus on saattanut palata takaisin kristillisiin maihin? Siten että vaikka Jeesus on korotettu jumalaksi, ei ole hänen sanoihinsa pantu läheskään niin paljon arvoa kuin esim. apostoli Paavalin sanoihin. Paavali muka on osannut oikeammin ja selvemmin ilmottaa, mikä Jeesuksen tarkotus on ollut, kuin Jeesus itse. Ja Paavali oli farisealaisuuden kasvattama ja hän rakensi järjestelmän vanhan juutalaisuskon perustukselle. Paavalilaisen opin mukaan on jumala aivan sama ankara vanhurskas Jehova kuin ennenkin sillä ainoalla erotuksella, että hän monen uhrin sijasta syntien sovitukseksi on tyytynyt yhteen suureen uhriin: omaan poikaansa. Joka tämän sovinnon otti vastaan määrätyllä tavalla, hänelle antoi jumala armonsa, mutta muille oli jumala sama leppymättömän koston ja ikuisen rangaistuksen herra kuin ennenkin.

(Jatk.)

V. H. V.

Rajariita teosofian valossa.

Kaikki ilmenneen elämän tajuntakeskukset vetävät luokseen ja tahtovat itseensä sulatttaa oman olemuksensa mukaisia aineksia samalla kun ne työntävät luotaan niitä aineksia, jotka ovat niille epäedullisia eli vahingollisia. Tämä tosiasia, jota länsimaisella tieteellisellä nimellä kutsutaan attraktsioni- ja repulsionilaiksi, esiintyy sekä elimettömässä että elimellisessä luonnossa, käyttääksemme näitä tarkotustaan vastaamattomia sanamuotoja.

Tämä laki on tavallisissa ihmisissä luonut hyvän ja oikean tavottelemisen sekä pahan ja väärän hylkimisen halun. Mutta kehityksen merkitys on juuri siinä, että tajuntakeskus yhä enemmän laajenee, s. o. pyrkii irti eristäyty-

mistilasta. Jota tarkemmin joku tajuntakeskus on ympäristöstään eristettynä, sitä herkempi se on hyvän ja pahan vaikutuksille, sitä enemmän se itse on oikeassa ja muut väärässä.

Kaikilla tavallisilla ihmisillä on oma ahdas oikeuskarsinansa. Mutta ihminen kehittyy hitaasti siihen suuntaan, että hänen oma oikeuskarsinansa yhä laajenee, kunnes sen seinät ovat kokonaan hävineet. Sellainen olento, jonka ei omasta puolestaan enää tarvitse hakea oikeaa eikä hylkiä väärää, uhraa kykynsä muitten oikeuskarsinojen hävittämiseen.

Kaikki muodolliset kirkkokunnat, puolueet ja seurat ovat yhdistyneitä yksilöitä, joitten tehtävänä on oikean ja väärän rajan asettaminen. Mutta sellaista rajaa ei ole koskaan voitu vetää siitä yksinkertaisesta syystä, että oikeaa ja väärää ei todellisuudessa ole. „Oikea“ ja „väärä“ ovat pelkkiä suhdenimiä, joita kyllä on mukava lausua, mutta joilla ei ole vähintäkään yleistä pätevyyttä, kun ruvetaan tutkimaan niitä syitä, jotka ovat aiheuttaneet oikean ja väärän välisen rajariidan.

Ilmennyselämän ihannetta silmällä pitäen on kaikenmoinen rajankäyminen ja siitä johtuva riita aivan luonnollista, mutta ilmenemättömän elämän ihanteen kannalta on se mahdotonta. Yksilö, perhe, kansa, valtio, ihmiskunta j. n. e. ovat ilmennyselämän ihanteen luomuksia, joitten olevaisuus riippuu juuri rajariidasta.

Jos me materialistien tavalla uskomme, että n. s. luonnon lait ovat muuttumattomia, niin turhaa on pyrkimisemme elämän sopusointuun. Mutta jos me uskomme, että nuo lait ovat syntyneet aineen rajariidasta, niin on meillä toivo päästä vapaiksi edellisistä, mikäli lakkaamme työskentelemästä jälkimmäisen vireillä pitämiseksi.

Kaikki kirkolliset yhdyskunnat harjottavat sellaista kuria, että „arvottomat“ jäsenet suletaan pois parempien yhteydestä! Tällainen kuri pidetään vielä tänä päivänä tarpeellisena, vaikka kirkkohistoria todistaa, että juuri se on synnyttänyt kaikki pääkirkoista erinneet lahkot, jotka sitten taas, kun ovat saaneet kyllin suuren tunnustajajoukon, ovat julistautuneet pääkirkoiksi. Oikean ja väärän rajariitahan saattoi kreikkalaisenkin kirkon eroamaan roomalaisesta. Kumpikin kirkko julisti toisensa pannaan, jossa ne ovat vielä tänä päivänä.

Lahkokunnat harjottavat ahkeraan „ulossulkemista“, huolimatta siitä tosiasiasta, että suurin osa täten erotetuista ei enää milloinkaan katuvaisena syntisena palaa saman lahkon helmaan. Seurakunnan yhteydestä erottaminen loukkaa asianomaisten „langenneitten“ itsenäisyystuntoa siihen määrään, että he ainaiseksi kääntävät selkänsä sille „oikeaoppiselle“ joukolle, joka ei tahtonut „syntisten“ kanssa seurustella. Ja raamattu, kun sen sanoja kirjaimellisesti tulkitaan, käskee näin menettelemään. Mutta jos raamattua tulkittaisiin sisäisen (esoterisen) ymmärryksen mukaan, niin sellainen „ulossulkeminen“ olisi mahdotonta.

Mitä tahtoo joku kirkkokunta sanoa sillä menettelyllä, että erottaa jäsenen yhteydestään? Ei vähempää kuin että enemmistönä olevat „ulossulkijat“ pitävät itseään liian pyhinä ja puhtaina olemaan „syntisen“ kanssa hengellisessä yhteydessä? Mutta kokemus on jo kauan opettanut ja tulee edelleen opettamaan, ettei ihmistä saada pyhäksi ja puhtaaksi sillä, että hänet persoonallisten vikojensa tähden erotetaan siitä joukosta, jonka jäsenenä hän muuten tahtoisi olla.

Mitä olisi teosofian valossa sanottava moisesta menettelystä? Mikäli minä asian ymmärrän, osottaa se huonoa ihmisluonteen tuntemista ja sitä on siis vältettävä.

Kuinka esim. teosofien sopisi eristäytyä „syntisistä“, kun he kerran tietävät, että „synneiksi“ kutsutut viat ovat yksilön persoonallisessa karmassa? On kyllä totta, että teosofin on muovattava karmaansa omalla työllään, toisin sanoen mahdollisuuden mukaan vastus-

tettava alhaisia taipumuksiaan. Mutta yhtä totta on, ettei hän kädenkääntämällä voi menneisyyden karmaa tyhjäksi tehdä. Sellaisen valtaavan voiman tuhoamiseen tarvitsee tavallinen ihminen lukemattoman monet maalliset elinkaudet.

Tämän tosiasian tietäessämme emme saa tuomita teosofeja emmekä tietysti ketään heidän persoonallisen käytöksensä tähden. Kyllä hyveet siltä arvonsa pitävät, vaikka paheetkin pyytävät saada pitää oikeuksiaan. Tiedämmehän, että viimeksi mainitut ylöspäisessä kehityskaaressa ovat kuolemaan tuomitut, kunhan vaan päästään siksi pitkälle, että tuomio voidaan panna täytäntöön.

Syy, miksi suuret mestarit, kuten Buddha ja Jeesus, ovat kieltäneet kaiken tuomion, on päivän selvä.

Otaksutaan, että muuten hyvä ja kunnollinen ihminen on niin sanoaksemme kyllästytetty jonkin paheen, esim. murhan, ajatusmuodoilla. Jos tähän kyllästytettyyn ajatusmuotokasaan lisätään yksi ainoa ohimenevä murhanajatus, niin ajatuskuvat kiteytyvät silmänräpäyksessä fyysilliseksi teoksi, s. o. murhaksi, edellyttäen, että henkilö on muitten ihmisten lähellä. Jeesus esim. tiesi tämän tosiasian, ja sentähden hän opetti rukoilemaan: „Älä johdata meitä kiusaukseen". Kiusaus — joka vie „lankeemukseen" — on näet se ainehiukkanen, mikä silmänräpäyksessä muuttaa ylemmän aineen alemmaksi, kun edellinen on kyllästytetty.

Me tavalliset ihmiset — vaikkapa olisimmekin hartaita teosofeja — olemme sangen usein kaikellaisilla himon ajatusmuodoilla kyllästytettyjä. Jos nyt joku meistä todellakin joutuu kiusaukseen, jolloin himon ajatuskuvat muuttuvat fyysilliseksi teoksi, niin uskallammeko me heittää hänet „jumalattomana" pois joukostamme? Mistä me tiedämme, että voimme torjua luotamme sen viimeisen ajatusvärähdyksen, joka muuttaa meissä uinuvat kyllästytetyt ajatusmuodot teoksi, vielä suuremmaksi kuin se, jonka uhrin me ehkä eilen juhlallisesti heitimme sinne, missä „koirat ja velhot ovat"?

Teosofian valossa häviää kaiken rajariidan arvo. Ihminen ei tule jumalalliseksi „syntisiä" välttämällä vaan heitä opettamalla. Opetus on sellaista käytöstä, että hän tarjoaa palvelustaan heikommille, iloiten siitä, että saa auttaa. Tämä lausunto on periaate, jota sen lausuja yhtä vähän kuin moni muukaan kykenee tyydyttävästi teossa toteuttamaan. Mutta tätä ylevää periaatetta jumaloimalla lähenemme askel askelelta sen yhä suurempaa toteuttamismahdollisuutta.

Oikean ja väärän rajariitaa välttämällä me joudutamme kulkuamme täydellisyyttä kohti. *Aate.*

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

25.

Tyhjyyden käsittäminen.

Ennenkun Taivas ja Maa olivat, oli Luonnossa alkuaines. [1])

Se oli selkeä, se oli mittaamaton.

Se oli itseolevainen, se oli yhtenäinen.

Se oli kaikkialla eikä se kärsinyt rajoja.

Sitä täytyy pitää kaikkiallisena Äitinä.

Sen nimeä en tiedä, mutta kutsun sitä Taoksi.

[1]) Taivas ja maa tarkottavat joko henkisiä ja aineellisia tasoja, taikka, kuten viimeisissä lauseissa, auringon Logosta ja maan planetahenkeä.

Jos minun täytyy sitä määritellä, niin sanon sitä rajattomaksi.

Kun se on rajaton, sanon sitä käsittämättömäksi.

Kun se on käsittämätön, kutsun sitä luoksepääsemättömäksi.

Kun se on luoksepääsemätön, kutsun sitä kaikkiallaolevaksi.

Tao siis on ylhäinen, Taivas on ylhäinen, Maa on ylhäinen, kuningas on ylhäinen.

Kaikkeudessa on neljä lajia ylhäisyyttä ja niiden johto on yksi.

Ihmistä johtaa Maa, maata johtaa Taivas, Taivasta johtaa Tao, ja Taoa johtaa se itse.

26.

Arvokkaisuuden hyve.

Keveys perustuu painoon, liikunto perustuu lepotilaan.

Sentähden viisas ei koskaan kadota arvokkaisuuttaan ja rauhaansa päivästä päivään.

Vaikka hänelle kuuluisi loistavia palatseja, asuisi hän niissä rauhallisesti ja kiintymättä niihin.

Voi, että kuningas, monen vaunun herra, käyttäytyy kevytmielisesti keskellä valtakuntaansa!

Keveydellä hän kadottaa päämiehensä ja epävakaisuudella valtakuntansa. [1])

27.

Taitavuuden hyöty.

Hyvä kävelijä ei jätä tomua jälkeensä.

Hyvä puhuja ei saa aikaan väittelyä.

Hyvä laskija ei tarvitse laskuoppia.

Hyvä säilyttäjä ei tarvitse lukkoja eikä salpoja eikä kukaan voi avata hänen jäljessään.

Hyvä sitoja ei tarvitse köyttä, eikä kukaan voi irrottaa hänen jäljessään.

Viisas mies on toisten ihmisten vakava ja hyvä auttaja eikä hän hylkää ketään.

Hän on alinomainen hyvä säilyttäjä. Hän ei halveksi tai vihaa ketään.

Hänen järkensä on kaikkikäsittävä.

Hyvät ihmiset opettavat toisiaan ja pahat ihmiset ovat ne aineet, joita he käyttävät. [1])

Joka siis ei kunnioita opettajaansa eikä pitele aineitaan hyvin, hän on vielä hairauksessa, vaikka häntä kutsuttaisiin viisaaksi.

Tämä on yhtä tärkeätä kuin kummallista. [2])

28.

Lapseksi tuleminen.

Se joka ollen mies, pysyy naisena, hän tulee kaikkeuden kanavaksi. Kun hän on kaikkeuden kanava, ei ikuinen hyve häntä koskaan jätä.

Hän tulee uudestaan pieneksi lapseksi. [3])

Se joka tultuaan valoon pysyy hämäryydessä, se tulee kaikkeuden malliksi. [4])

Hänen ollessaan kaikkeuden malli, ei ikuinen hyve häntä sivuuta.

Hän menee takaisin kaikkitäydellisyyteen.

---

[1]) Sekä „ylhäisillä" että „alhaisilla" olisi nähtävästi hyötyä Laotsen neuvoista.

[1]) Laotse koskettelee tässä sitä henkisen kehityksen lakia, että meidän ei suinkaan tarvitse läpikäydä pahan kaikkia muotoja kokeaksemme, mitä paha on; me voimme järkeämme käyttäen ottaa oppia toistemme erehdyksistä ja synneistä.

[2]) Todella ihmeellisen suurenmoinen se kehityksen laki, jonka mukaan emme saa tuomita pahojakaan ihmisiä, ettemme itse olisi hairauksessa! Mitenkä lienee kristillisten yhteiskuntaimme laita? Vrt. Matt. ev. VII: 1—5.

[3]) Jokainen mystikko tietää, että Kristus syntyy hänessä vasta sitten kun hänen sielunsa on muuttunut neitsyellisen puhtaaksi. Toisin sanoen: jumalallinen tahto ihmisessä herää vasta silloin, kun hänen järkensä on miehellisen vapaa ja hänen tuntonsa naisellisen puhdas ja lempeä.

[4]) Henki on aina nöyrän salaperäinen siinä merkityksessä, että se aina piiloutuu aineen ja muodon taakse.

Se joka tuntien kunnian samalla jatkaa nöyryydessä olemistaan, tulee kaikkeuden laaksoksi.

Hänen ollessaan kaikkeuden laakso täyttää hänet ikuinen hyve. Hän palajaa ensimäiseen olemukseen.

Ensimäinen olemus on se, mikä moninaisuudessa saattaa aikaan lukemattomat asiat. [1])

Viisas mies käsittää sen ja tulee hallitsijoista viisaimmaksi.

Vapaamielinen hallitus on sellainen, mikä ei halveksi eikä loukkaa ketään.

29.

Toimettomuus.

Kun ihminen, joka tahtoo uudistaa maailman, ottaa sen käteensä, niin minä ymmärrän, ettei siitä ole tuleva loppua. [2])

Henkisiä astioita ei voi maailmassa muodostaa.

Joka tekee, hän hävittää.

Joka tarttuu, hän menettää.

Sillä välttämättä jos yksi edistyy, niin toinen jää jälkeen; jos yksi leimahtaa kuumaksi, niin toinen käy kylmäksi; jos yksi vahvistuu, niin toinen heikkenee; jos yhtä autetaan, niin toista pilataan.

Sentähden viisas jättää kaiken kiihkon, kevytmielisyyden ja prameuden.

30.

Taistelusta väistyminen.

Se joka antaa apua kuninkaalle Taon kautta, [3]) saa kansan alistumaan aseita käyttämättä. Hän ei katso tekojensa hedelmää.

Okapensaita ja orjantappuroita rehottaa siinä, missä legionat ovat majailleet.

Huonot vuodet seuraavat liikkuvien armeijoitten kintereillä.

Hyvä sotamies on urhoollinen, kun asema vaatii, mutta hän ei pane itseään alttiiksi vallan vuoksi. [1])

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei sorra.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei kerskaile.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei ole ylimielinen.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei ole halpamainen.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei kiivastu.

Oliot vanhentuvat liiallisen käytön kautta. Tätä kutsutaan ei-Taoksi.

Mikä on ei-Tao, se piankin joutuu hukkaan.

31.

Sodan lopettaminen.

Aseet, vaikka ne ovat kuinka koreat, eivät ole onnen lähteitä, vaan kaikkien pelkona.

Sentähden Taon mies ei oleskele siellä, missä sellaisia on.

Kunnon ihminen asettaa kotonaan kunniapaikan vasemmalle puolelleen; mutta sotilas taisteluun mennessään antaa kunniata oikealle puolelleen.

Sillä aseet ovat pahaenteisiä kappaleita ja valistunut mies ei niitä käytä paitsi kun hän ei muuta voi.

Hänen suuri halunsa on rauha eikä hän riemuitse voitossa.

Voiton ilo on ilo ihmiselämän menettämisessä.

Joka iloitsee verenvuodossa, ei kelpaa maata hallitsemaan.

---

[1]) Joista kukin on hyödyksi omalla tavallaan.

[2]) Nim. siitä puuhasta. Sillä maailma eli muut ihmiset eivät ole kenenkään parannettavissa. Jokaisen parantuminen riippuu viime kädessä hänestä itsestään. Ainoastaan itseään parantamalla ihminen voi muita auttaa ja muita opastaa.

[3]) S. o. tekee kuninkaan viisaaksi. Viisaan hallituksen ei tarvitse olla aseissa omaa kansaansa vastaan.

[1]) Jospa sen säännön muistaisivat sotamiehet silloin kun heitä hallitusvallan ylläpitämiseksi käsketään ampumaan omia vanhempiaan, veljiään, sisariaan ja lapsiaan.

Kun aseet ovat hyvässä kunnossa, pidetään vasenta puolta arvossa, mutta kun käy huonosti, annetaan oikealle arvoa.

Kenraaliadjutantti on sentähden vasemmalla puolella, mutta pääkenraali oikealla.

Minä käsitän, että tämä on samanlainen tapa kuin hautajaisissa käytetään.

Joka on tilaisuudessa tappamaan monta ihmistä, hän on syynä syvään suruun ja kyyneleihin.

Sentähden voittoisa sotajoukko noudattaa hautajaissaaton järjestystä. [1])

32.

Järkevä hyve.

Absolutisella Taolla ei ole nimeä.

Mutta vaikka se on näin vähäarvoinen alkuperäisessä yksinkertaisuudessaan, ei maailma uskalla sitä halventaa.

Jos kuningas voisi pitää siitä kiinni, niin maailma vapaaehtoisasti alistuisi hänelle.

Taivas ja maa tekisivät liiton häntä elättääkseen.

Ilman pakotusta ihmiset rauhassa menisivät omille luonnonomaisille paikoilleen.

Jos hän järjestäisi niitä arvonimien ja nimitysten avulla, niin hän hankkisi itselleen nimen.

Mutta jos hän tekee viisaasti, jättää hän nimen ja välttää siten luokittelun pahan.

Tao on maailmalle mitä virrat ja laaksot ovat suurille joille ja järville. [2])

---

[1]) Tämä loistava rauhanaatteen puolustus ei tarvinne kommentarioita. On vain huomattava, että Kiinassa „vasen" on onnellinen puoli ja „oikea" onneton. Raulian aikana kenraaliadjutantin kunniapaikka on sotajoukon vasemmalla puolella, sodassa kenraalin kunniapaikka on oikealla.

[2]) Sillä laakso on järven pohjana ja ehtona, vaikkei se näy.

33.

Hyveen erottaminen.

Se on viisas, joka tuntee muut.
Joka tuntee itsensä, on valistunut.
Se on vahva, joka voittaa muut.
Joka voittaa itsensä, on mahtava.
Se on rikas, joka on hyvin tyydytetty.
Se kävelee lujaan, jolla on päämäärä.
Se joka täyttää paikkansa, pysyy turvallisena.
Se joka kuolee turmeltumatta, nauttii hyvää vanhuutta.

34.

Täydellinen tila.

Mahtava Tao tunkee kaiken läpi.

Se on samalla aikaa tällä puolen ja tuolla puolen.

Kaikki elävät olennot perustuvat siihen ja ovat sen huolena.

Se työskentelee, se lopettaa eikä tunne ansion nimeä.

Rakkaudessa se työskentelee eikä vaadi itselleen etevyyttä siinä.

Se ei tiedä kunnianpyynnöstä eikä himosta.

Se voidaan panna alhaisimpain olioitten joukkoon.

Kaikki oliot palaavat siihen lopulla eikä se kasva sen kautta.

Se voidaan mainita suurimpain asioitten joukossa.

Täten viisas lakkaamatta pidättäytyy arvaamasta itseään korkeaksi ja saavuttaa sentähden suuruuden.

35.

Hyvyyden hyve.

Ota omaksesi Suuri Aate [1]) ja koko maailma liittyy sinuun.

Se liittyy sinuun eikä loukkaannu

---

[1]) Vrt. luvun nimeä.

siinä, sillä se saa levätä ihmeellisessä rauhassa. [1])

Missä on juhlimista, siihen matkamies pysähtyy.

Suulaelle on Tao laimea ja mauton.

Sitä katsellessa ei se tunnu silmälle.

Sitä kuunnellessa ei korva täyty.

Mutta käytännössä se on tyhjentymätön. [2])

36.

Salattu suostumus.

Kun luonto aikoo ottaa pois jotakin, silloin se ensin varmasti sitä kasvattaa.

Kun se aikoo heikentää, niin se ensin vahvistaa.

Kun se aikoo alentaa, niin se ensin varmasti korottaa.

Kun se aikoo riistää, niin se ensin varmasti antaa lisäksi.

Tätä minä kutsun salatuksi suostumukseksi.

Hiljainen ja heikko voittaa kovan ja väkevän. [3])

Kuten kala ulkona vedestä on vaarassa, siten kansakunta on vaarassa, kun sen sotavarustukset paljastetaan kansalle.

37.

Hallitustaito.

Tao pysyy rauhallisena eikä kuitenkaan jätä mitään tekemättä.

Jos hallitsija tai kuningas voisi pitää siitä kiinni, niin kaikki asiat itsestään saisivat hänen haluamansa muodon.

Jos muuttumisprosessissa syntyisi himoa, niin minä sen kukistaisin sanomattomalla yksinkertaisuudella.

Sanomaton yksinkertaisuus saisi aikaan himon puutteen ja rauha palaisi taas. [1])

Siten maailma syntyisi uudestaan.

38.

Hyveestä.

Ylhäistä hyvettä ei hyveenä tunnusteta ja se on sentähden hyveen oikea olemus.

Alemmalla hyveellä on hyveen leima ja sentähden siltä puuttuu sen olemus.

Ylhäinen hyve on itsestääntuleva eikä vaadi ansiota.

Alempi hyve on vehkeilevä ja vaatii tunnustusta.

Korkeampi hyväntahtoisuus toimii vaatimatta itselleen ansiota.

Alempi oikeus toimii ja sillä on myöskin vaatimuksia.

Alempi hyödynetsintä on vehkeilevä ja sentähden sitä ei kukaan kunnioita.

Sentähden se paljastaa käsivartensa ja ponnistautuu väkivallalla.

Siten tapahtuu, että kun Tao on kadonnut, hyve astuu sen sijalle.

Kun hyve on kadonnut, astuu hyväntahtoisuus sen paikalle.

Kun hyväntahtoisuus on kadonnut, astuu oikeus sen paikalle.

Kun oikeus on kadonnut, astuu hyödynetsintä sen paikalle.

Mutta hyödynetsintä on ainoastaan oikean ja toden varjo ja on hämmennyksen enne.

Pintapuolinen hyve on ainoastaan Taon kiiltokuva ja hullu käyttää sitä hyväkseen.

Sentähden todella suuri mies laskee perustuksensa vakavalle pohjalle eikä antaudu varjon varaan.

Hän pidättäytyy todellisessa ja välttää kehumista.

Toisen hän hylkää ja toiseen hän tarttuu molemmin käsin.

---

[1]) „Autuaat ovat sävyisät, sillä he saavat periä maan". Matt. ev. V: 5. Vrt. myös Omatunto, marraskuu 1906, siv. 225, art. „Uusi Testamentti ja teosofia."

[2]) Kaiken elämän ja toiminnan voimana on jumala, jota aistillisesti ei voi havaita.

[3]) Kuten rakkaus vihan ja itsekkyyden.

[1]) Jumalallinen viisaus on aina yksinkertaista — suoraa, rehellistä — toiminnassaan, maailmallinen sitä vastoin monimutkaista, viekasta, „politillista".

Näkymättömiä auttajia.

X.

Kaksi veljestä.

Seuraava kertomus on painettu The Theosophical Review'in marraskuun numerossa v. 1897 siv. 229. Se on siinä kuvailtu paljon elävämmin kuin minä kykenen ja enemmän yksityiskohtaisesti kuin tässä on tilaa tehdä. Kehotan lukijaa tutustumaan siihen, sillä oma kertomukseni tuo esille ainoastaan pääpiirteet, niin selvästi, mutta myöskin niin lyhyesti kuin mahdollista. Nimet ovat tietysti muutetut, vaan tapahtuma on kerrottu aivan tarkasti.

Toimivina henkilöinä esiintyy kaksi veljestä, herrasmiehen poikia maalta, joista toinen, Lancelot nimeltään, oli 14 vuoden ja toinen, Valter, 11 vuoden vanha. He olivat kumpikin kunnon poikia, reippaita ja miehekkäitä kuten sadat muut maassamme, eikä heillä nähtävästi ollut mitään psyykkisiä ominaisuuksia, paitsi että heidän suonissaan virtasi koko joukon kelttiläistä verta.

Huomattavin piirre heissä oli ehkä se syvä rakkaus, joka sitoi heidät toisiinsa. He olivat aivan erottamattomia, toinen ei tahtonut mennä minnekään ilman toista ja nuorempi ihaili vanhempaa pienten poikien syvällisellä tavalla.

Eräänä onnettomana päivänä putosi Lancelot ponihevosensa selästä ja kuoli ja Valterista näytti koko maailma tyhjältä. Lapsen suru oli niin todellinen ja syvä, ettei hän voinut syödä eikä nukkua, eivätkä hänen äitinsä ja hoitajansa tienneet mitä tehdä hänen suhteensa. Hän välitti yhtä vähän lohdutuksesta kuin moitteista. Kun hänelle sanottiin, että hänen surunsa oli syntiä ja että veljensä oli taivaassa, sanoi hän vaan, ettei hän voinut olla siitä varma, ja jos se olikin totta, tiesi hän, ettei Lancelot voinut taivaassa olla onnellinen ilman häntä niinkuin ei hänkään maan päällä ilman Lancelot'ia.

Niin uskomattomalta kuin kuuluukin oli lapsiraukka todellakin kuolemaisillaan surusta, ja vielä liikuttavampaa oli että aivan Valterin tietämättä, seisoi veli hänen vierellään koko ajan nähden hänen kärsimyksensä, itse epätoivoisena siitä, että kaikki kokeet kosketella veljeä ja puhella hänen kanssaan jäivät onnistumatta.

Tässä hyvin surkuteltavassa tilassa olivat asiat vielä kolmantena iltana onnettomuuden jälkeen, jolloin Cyrilin huomio kiintyi veljeksiin — hän ei itsekään tiedä mistä syystä. „Satuin vaan kulkemaan siitä ohi", sanoi hän. Varmaankin johti hänet säälin mestarien tahto paikalle.

Valter raukka makasi yksinään, uupuneena ja toivottamana, saamatta unta. Hänen tietämättään seisoi sureva veli koko ajan hänen vieressään. Vapaana lihan siteistä saattoi Lancelot nähdä Cyrilin ja puhua hänen kanssaan, niin että Cyrilin ensimäinen tehtävä oli lieventää hänen suruansa lupaamalla ystävänä auttaa häntä pääsemään veljen yhteyteen.

Heti kun toivo oli keventänyt kuolleen pojan mieltä, kääntyi Cyril elossa olevan puoleen ja koetti kaikin voimin saada häntä käsittämään, että veli oli hänen luonaan, ei kuolleena vaan elävänä, rakastaen häntä kuten ennenkin. Mutta kaikki hänen ponnistuksensa olivat turhat. Syvä, tylsentävä suru täytti niin Valter rukan mielen, ettei mikään vaikutus ulkoapäin voinut siihen tunkeutua, eikä Cyril tiennyt mitä tehdä. Nähdessään tämän surun valtasi hänet niin suuri liikutus ja sääli ja niin varma oli hänen päätöksensä auttaa tavalla tai toisella ja millä hinnalla hyvänsä, että hän yhtäkkiä huomasi voivansa koskettella ja puhutella surun murtamaa lasta.

Tänäkään päivänä ei hän voi selittää miten se tapahtui.

Jättäen vastaamatta Valterin kysymyksiin, kuka hän oli ja miten hän oli sinne päässyt, rupesi hän kohta kertomaan tärkeintä, että nimittäin Valterin veli seisoi hänen vieressään koettaen saada kuuluviin yhä uudistuvia vakuutuksiaan, ettei hän ollut kuollut vaan eli ja kaipasi saada veljeään lohduttaa.

Pieni Valter olisi niin mielellään tahtonut häntä uskoa, vaan uskalsi tuskin toivoa. Mutta Cyrilin innokkaat vakuutukset voittivat lopulta hänen epäilyksensä ja hän sanoi: „Oi, uskon sinua, koska olet niin hyvä, mutta, jos edes voisin nähdä hänet, silloin *tietäisin* itse ja olisin täysin vakuutettu. Tai jos edes voisin kuulla hänen äänensä sanovan, että hän on onnellinen, en surisi, joskin hän sitten menisi pois".

Vaikkakin Cyril oli alotteleva toimessaan, tiesi hän varmasti Valterin toivomuksen olevan sellaisen että siihen tuskin suostuttaisiin, ja hän aikoi juuri pahotellen sanoa sen hänelle. Silloin hän äkkiä tunsi lähellään Jonkun, jonka kaikki auttajat tuntevat, ja vaikk'ei sanaakaan puhuttu, selvisi hänelle heti, että sen asemasta mitä hän oli aikonut sanoa, sai hän luvata Valterille sen lahjan, jota tämän sydän kaipasi. „Odota kunnes palaan, niin saat nähdä hänet", sanoi hän ja hävisi.

Mestarin paljas viittaus oli hänelle selvittänyt, mitä hänen tuli tehdä ja kuinka se oli tehtävä, ja hän kiiruhti noutamaan vanhemman ystävänsä, joka niin usein ennenkin oli auttanut häntä. Tämä vanhempi mies ei vielä ollut mennyt levolle yöksi, vaan kuultuaan Cyrilin kiireellisen kutsun, seurasi hän häntä aikaa kadottamatta ja jonkun minuutin kuluttua olivat he Valterin vuoteen ääressä. Lapsi raukka rupesi jo luulemaan, että kaikki oli ollut kaunista unta ja hänen ihastuksensa ja ilonsa Cyrilin taas tullessa näkyviin oli liikuttava nähdä. Vielä kauniimpi oli näky seuraavalla hetkellä. Mestarin sanaa totellen aineellistutti vanhempi mies innokkaasti odottavan Lancelot'in ja elävä ja kuollut seisoivat vielä kerran käsi kädessä.

Nyt oli veljesten suru todellakin muuttunut sanomattomaksi iloksi ja yhä uudelleen selittelivät molemmat, ett'eivät he enää koskaan tuntisi surua, sillä nyt he tiesivät, ett'ei kuolemalla ollut valtaa heitä erottaa. Heidän iloaan ei himmentänyt sekään, että Cyril, vanhemman ystävänsä neuvosta, hellävaroin selitti heille, ettei tämä ihmeellinen ruumiillinen yhtyminen voisi uudistua. Mutta Lancelot saisi kyllä koko päivän olla' Valterin luona, vaikkei tämä voisi häntä nähdä, ja joka yö saisi Valter lähteä ruumiistaan ja itsetietoisesti olla veljensä kanssa yhdessä.

Kun väsynyt Valter raukka sen kuuli, nukahti hän kohta koettaakseen oliko se totta ja hämmästyi huomatessaan millä tähän asti tuntemattomalla nopeudella hän veljineen lensi toisesta tutusta paikasta toiseen. Cyril ennusti hänelle, varovaisesti kyllä, että hän luultavasti seuraavana aamuna olisi unohtanut suurimman osan tästä vapaasta elämästään. Mutta hänelle sattui se harvinaisen hyvä onni, että hän *ei* unohtanutkaan sitä niinkuin niin monille meistä käy. Ehkä oli tuo suuri ilo jollain tavalla herättänyt ne uinuvat psyykkiset ominaisuudet, joita kelttiläisessä veressä löytyy. Kuinka lieneekään, ei häneltä unohtunut pieninkään seikka siitä, mitä oli tapahtunut, ja seuraavana aamuna kertoi hän ihmeellisen tarinan, joka surun täyttämässä talossa ei oikein sattunut paikalleen.

Vanhemmat luulivat surun pimentäneen hänen järkensä ja kun hän nyt on heidän ainoa perillisensä, ovat he kauan pelolla odottaneet muita mielenhäiriön merkkejä, joita onneksi ei ole näkynyt. He ajattelevat vieläkin, että häntä siinä kohdassa vaivaa sairaaloinen mielikuvitus, vaikka he täysin tunnustavatkin sen „hullutuksen" pelastaneen hänen elämänsä. Mutta hänen vanha katolilainen hoitajattarensa uskoo varmasti, että kaikki mitä hän sanoo

on totta. Hän luulee, että Herra Jeesus, joka kerran itsekin oli lapsi, tunsi sääliä tätä toista lasta kohtaan, joka oli kuolemaisillaan surusta, ja lähetti enkelinsä tuomaan hänen veljensä kuolleitten valtakunnasta hänen luokseen palkinnoksi rakkaudesta, joka oli kuolemaa vahvempi. Välistä vie kansan taikausko paljon lähemmäksi totuutta kuin sivistyneitten epäily.

Mutta kertomus ei lopu tähän. Sinä yönä alettua hyvää työtä jatketaan yhä vielä, ja kuka tietää, kuinka pitkälle tämän ainoan teon vaikutus ulottuu. Valterin astralinen tajunta, joka näin peräti herätettiin, pysyy vastakin toiminnassa. Joka aamu panee hän fyysilliset aivonsa muistamaan, mitä hän yöllä on veljensä kanssa kokenut. Joka yö tapaavat he rakkaan Cyril ystävänsä, joka on opettanut niin paljon heille avautuneesta ihmeellisestä maailmasta ja niistä maailmoista jotka ovat vielä ylempänä. Cyrilin opastamina ovat siis nämä molemmat, — elävä ja kuollut — tulleet innokkaiksi ja totisiksi jäseniksi auttajien joukkoon. Ja luultavaa on, että kunnes Lancelot'in eloisa ja nuori astraliruumis monen vuoden perästä hajoaa, saa moni kuoleva lapsi tuntea sitä iloa, mitä nämä kolme kerran ovat nauttineet ja nyt koettavat jakaa muille.

Nämä uudet uskonveljet eivät ole olleet hyödyksi ainoastaan kuolleille. He ovat hakeneet ja löytäneetkin muutamia muita eläviä lapsia, jotka ovat tajuisia astralitasolla, ja ainakin yksi niistä, joita he siten ovat tuoneet Cyrilin luo, on jo näyttäytynyt arvokkaaksi opiskelijaksi lasten parvessa, niinkuin hän fyysilliselläkin tasolla on hyvin kiltti pienokainen.

Ne, joille kaikki nämä asiat ovat uusia, osaavat tuskin käsittää, kuinka lapset voivat olla hyödyksi astralitasolla. Tiedämme, sanovat he, että lapsen astraliruumis on kehittymätön ja että minä lapsuuden aikana on rajotusten estämä niin hyvin astralisella kuin fyysillisellä tasolla. Kuinka siis voi sellainen minä tehdä hyötyä tai edistää ihmiskunnan henkistä, älyllistä ja siveellistä kehitystä, joka, kuten meille on sanottu, on auttajien työn päätarkotus?

Tämä kysymys tehtiin ensikerran erään tällaisen kertomuksen oltua julkaistuna aikakauslehdessämme ja lähetin sen Cyrilille itselleen nähdäkseni mitä hän siitä sanoisi. Hän vastasi:

„Kuten kysyjä aivan oikein sanoo, olen pieni poika ja tiedän hyvin vähäsen ja voinkin olla paljon suuremmaksi hyödyksi, kun opin enemmän. Mutta osaan nytkin jo tehdä jotain, sillä on paljon ihmisiä, jotka eivät vielä ole oppineet mitään teosofiasta, vaikka kaikista muista asioista tietävätkin enemmän kuin minä. Ja huomatkaa, että jos haluatte päästä johonkin paikkaan, voi pieni poika, joka tuntee tien, auttaa teitä paremmin kuin sata viisasta miestä, jotka eivät sitä tunne."

Tähän voin lisätä, että kun lapsi on herätetty astralitasolla, käy hänen astraliruumiinsa kehitys niin nopeasti, että hän piankin on sillä tasolla päässyt yhtä pitkälle kuin herännyt täysikasvanut, ja mitä hyötyyn tulee, on hän siinä suhteessa paljon etevämpi viisaintakin miestä, joka ei vielä ole herännyt siellä.

Mutta sillä minällä, joka ilmenee tässä lapsen ruumiissa, täytyy välttämättä olla lujasti päättäväinen ja samalla rakastavainen luonne, jonka on selvästi täytynyt näkyä hänen edellisessä elämässään. Muussa tapauksessa ei yksikään salatieteilijä uskaltaisi ottaa vastatakseen niin tärkeästä asiasta, kuin hänen herättämisestään astralitasolla. Lapset näyttävät kuitenkin usein tulevan mitä paraimmiksi auttajiksi, kun heidän karmansa kerran on sellainen, että heidät siten voi herättää, ja he tekevät usein työnsä kauneimmalla ja syvimmällä hartaudella ja innolla. Siten vieläkin kerran menee toteen vanha ennustus: „Pieni lapsi tulee heitä johtamaan."

Vielä toinenkin kysymys johtuu mieleen lukiessa tätä kertomusta kahdesta veljeksestä. Kun Cyril nyt jollain tavoin, säälinsä, rakkautensa ja lujan tahdonponnistuksensa kautta osasi aineel-

listuttaa itsensä, niin eikö ole kummallista, ettei Lancelot onnistunut, vaikka hän paljon kauemmin oli koettanut sitä tehdä?

Ei kuitenkaan ole lainkaan vaikeata ymmärtää, miksi ei Lancelot voinut ilmestyä veljelleen, sillä se on kaikkein luonnollisinta. Ihme oli siinä, että Cyril *osasi* aineellistuttaa itsensä, eikä siinä, että Lancelot *ei* osannut. Luultavasti olivat Cyrilin rakkauden ja säälin tunteet syvemmät ja ainakin hän tiesi varmasti, mitä hän tahtoi tehdä, tiesi, että aineellistuminen ylimalkaan on mahdollista, sekä aavisti hiukan, kuinka se oli tehtävä, jota vastoin Lancelot ei tiennyt siitä mitään silloin, vaikka hän nyt tietää. *C. W. Leadbeater.*

Kristitty pappi arvostelee teosofiaa.

C. Skovgaard-Petersen: *Kan man lefva på religiös öfvertro?* En bok om lifsvärdet i spiritism, teosofi, magi m. m. (Saattaako ihminen elää uskonnollisella taikauskolla? Kirja spiritismin, teosofian, magian y. m. elämänarvosta).

Tanskalaisen papin Skovgaard-Petersenin kirja on monessa suhteessa ajan merkki, ja tekee mieleni lisätä: ilahuttava ajan merkki. Kun viime vuosisadalla hyökättiin teosofiaa y. m. vastaan, tapahtui se aina siinä mielessä, että teosofia tietysti oli humbugia, että H. P. Blavatsky oli petturi ja että »koko maailma» tämän oikeastaan jo tiesi. Tämmöisessä hengessä ovat kirjotetut esim. K. af Geijerstamin »Modern Vidskepelse» ja »Den afslöjade Isis» sekä V. Solovjoffin »A modern priestess of Isis»; niiden tarkotus on silminnähtävästi naurattaa yleisöä. Ne herättivät hetkellistä huomiota, mutta ovat sittemmin vaipuneet unholaan. Kun nyt kaikista hyökkäyksistä huolimatta madame Blavatskyn sanat ovat käyneet toteen, että teosofinen liike yhä vain kasvaisi voimassa ja tiedossa, on semmoinen hyökkäämistapa toivottavasti ainiaaksi hylätty. Ainakin on Skovgaard-Petersen pääasiallisest iymmärtänyt, että jos mielii vastustaa teosofiaa, on käytettävä toisenlaisia aseita. Pilkka ei ole paikallaan; sille ajattelevat ihmiset kääntävät selkänsä. Ja teosofian kannattajat, joita tekijä lukee miljonissa (siv 44), ovat ajattelevaa ja vakavaa väkeä. S.-Petersen on sentähden aivan toiselta kannalta ottanut arvostellakseen teosofiaa. Jos jälkikaikua vielä on vanhasta hyökkäystavasta, on sitä vastoin henki toinen. S.-Petersen tahtoo olla rehellinen; hän ei edellytä, että kaikki teosofit ovat pettureita tai petettyjä, vaan hän arvelee, että ne ovat rehellisiä ihmisiä, jotka hänen kannaltaan katsoen valitettavasti ovat joutuneet harhaan. Hän on itse kirkonmiehenä syvästi vakuutettu oman uskonsa ehdottomasta totuudesta, olematta silti ahdasmielinen dogmatikko, ja hän asettaa itselleen tuon luonnollisen kysymyksen: voiko ihminen elää ilman Kristusta? Hänen sydämensä vastaa hänelle: ei voi, ja innokkaana, ihmisystävällisenä miehenä hän ottaa oikein perinpohjin todistaakseen, että ne ihmiset, jotka koettavat elää ilman Kristusta, joutuvat ennemmin tai myöhemmin haaksirikkoon. Hän suunnittelee suurta teosta, jossa puhuu »ihmiskunnasta ilman Kristusta» ja jonka ensimäinen jakso käsittelee »uskonnollisia ihmistyyppejä». Tästä ensimäisestä jaksosta on kaksi osaa ilmestynyt: edellinen arvostelee Goetheä, Franklinia, Rousseauta ja Tolstoita (Kan man lefva på rationalism?), jälkimäinen on puheenalainen kirja teosofiasta j. n. e. Hänen kielensä on vilkasta, jaloa ja tuntehikasta; hänen kirjansa olen lukenut mitä suurimmalla mielen kiinnolla. Kerrankin rehellinen ja vakava vihollinen! Vihollinen semmoinen, joka oikeastaan on ystävä, sillä mitä hän sanoo teosofiaa vastaan on sitä laatua, että jos se olisi totta, mekin

teosofeina yhtyisimme häneen; missä kohdin hän on mykkä, siinä mekin vaikenemme; ja kumma! missä hän puhuu kauniita sanoja totuuden ja oman uskonsa puolesta, siinä hänellä on meidänkin sydämemme puolellaan — mutta me sanomme silloin: nyt sinä puhut kuin teosofi! Ja me tarkotamme tällä lauseellamme jotakin yhtä hyvää ja kiitettävää kuin jos hän sanoisi jostakin teosofista, että hän puhuu kuin oikea kristitty. Sillä kaikkihan me rakastamme totuutta ennen muuta?

S.-Petersen antaa monella sivulla kokonaisen esityksen teosofisesta järjestelmästä, kuten hän sanoo. Tämä esitys on hyvin tarkasti ja tunnollisesti laadittu, alkaen kolmesta Logoksesta, puhuen tasoista ja prinsipeistä ja loppuen nirvanaan. Tämä nyt on teosofien maailmankatsomus, hän sanoo, ja on ikäänkuin hän ihmetellen kysyisi: mitä henkeä tässä on? Mekin lukiessamme ihmettelemme: onko tämä teosofia? Tosin jokainen lause on oikea, mutta tämäkö on teosofia? Mekään emme nähneet siinä mitään henkeä. S.-Petersen oli juuri tehnyt sen, josta H. P Blavatsky varotti: hän oli tehnyt teosofiasta järjestelmän — ja järjestelmän, joka ei edes huokunut tekijänsä rakkautta. Madame Blavatsky ei luonut mitään järjestelmää. Jos hänen jälkeensä toinen tai toinen teosofi on koettanut luoda yhtenäistä järjestelmää, on tämä ollut rakkauden työtä, jonka tarkotuksena on ollut helpottaa muiden etsijäin tutkimuksia. Vaikka S.- Petersen sitä epäilee, on olemassa eräitä ikuisia teosofisia totuuksia: niitä ovat Valkoisen Veljeskunnan eli Mestarien olemassaolo, maailmankaikkeuden äärettömyys ja ikuisuus, ihmishengen kuolemattomuus ja ikuinen kehitys, jälleensyntyminen, luonnon ja elämän lakisiteisyys (karma), ihmisten veljeys, näkymättömän maailman olemassaolo j. n. e. Kaikki yksityisseikat astrali- ja muista tasoista, suurista opettajista kuten Jeesuksesta y. m., vihkimyksistä ja semmoisista ovat enemmän tai vähemmän okkultisia tiedonantoja, joita kenenkään ei tarvitse uskoa ollakseen teosofi ja pyrkiäkseen jumalalliseen viisauteen.

Tekijä ei arvostelekkaan sen laajemmin »teosofista järjestelmää». Hän tyytyy vain esittämään sen kaikessa komeudessaan, kylmyydessään ja kuivuudessaan. Ja sitten hän huudahtaa: »Mutta totuudella ei ole sijaa teosofiassa. Teosofialla on vain totuuden sirpaleita. Se ei ratkaise tärkeintä kaikista arvotuksista: ihmissydämen arvotusta. Se tuskin osaa selittää ihmissydämen janoa jumalaan, ei sen armonhuutoa» (siv. 120).

Kas siinä koko arvostelun ydinkohta. Teosofia ei ole totuus, sillä totuus on se, joka ratkaisee ihmissydämen arvotuksen, joka selittää ihmisen kaihon jumalaan ja hänen armonpyytönsä.

Ihmissydämen arvotus ja kaiho jumalaan! Tämä on todella vakava ja tärkeä kysymys. Jos ei teosofia voisi sitä tyydyttää, niin saattaisimme todella epäillä jumalallisen viisauden jumalallista totuutta. Mutta kuinka lienee?

Meidän pitäisi saada paljon teosofisia tunnustuskirjoja, tarkotan semmoisia, joissa teosofit kertoisivat itsestään ja jumalastaan. Sillä sen me tiedämme aivan varmaan, että *juuri näitä ihmissydämen kysymyksiä teosofiassa pohditaan.* Onko ketään, joka sitä kieltäisi? Epäilemättä on tuhansia, jotka yhdellä äänellä huutavat: me olemme juuri teosofian avulla löytäneet jumalan!

Entä ihmissydämen armonpyyntö?! Tekijä sanoo, että se on yleinen inhimillinen piirre, ja hän kysyy: »Miksi sukukuntamme paraimmat alati rukoilevat, että jumala kääntäisi vihansa meistä pois eikä muistaisi syntiämme?» (siv. 120). Tämä kysymys on kristillinen erehdys. Niin eivät sukukuntamme paraimmat ole kysyneet eivätkä kysy. Niin ei voi kysyä toinen kuin se, joka edellyttää, että jumala vihaa meitä syntimme tähden. Niin ei ole kysynyt Buddha eikä Zoroaster eikä Laotse. Niin kysyy ainoastaan kristitty teologi ja ihminen, joka pelkää jumalaa ja helvettiä.

Siinä kohden todella meidän jumalamme ja herra S.-Petersenin on hieman erilainen. Me emme usko vihaan, vaaan rakkauteen. Me uskomme, että jumala aivan tyynenä katselee meidän harha-askeleitamme. Hän tietää, että me saamme kärsiä erehdyksistämme ja että me kärsimyksistä viisas-

tumme. Meidän jumalamme ei vihaa, vaan odottaa. Hän puhuu jokaisen ihmisen sydämessä, ja ennen tai myöhään, tässä tai jossain tulevassa ruumistuksessa, ihminen kuulee hänen äänensä ja kiiruhtaa hänen luoksensa.

Meidän on siis itse asiassa helppo kumota S.-Petersenin moitteet ja vastaväitteet. Kaikki muu mitä hän sanoo on vähäpätöisempää. Hän väittää m. m. että esoterista kristinuskoa ei ole, että teosofian puolelta on historian väärennystä puhua salaisista opeista kristinuskon ensi aikoina. Tietysti, sillä tekijä luulee itse olevansa kaikista salaisimmassa kristinuskon sopukassa, kun hän uskoo, että Kristus tuli maailmaan kuollakseen ristillä ihmiskunnan syntien lunastamiseksi. Tämä on kuitenkin vain erilainen tapa lukea evankeliumeja ja tutkia historiaa. Tottakai herra S.-Petersen myöntää, että gnostikoilla oli salaisia oppeja? Mutta gnostikot olivat myös ensiajan kristityitä. Vasta myöhempi aika on tuominnut heidät »kerettiläisiksi». Silloin alussa oli aivan monenlaisia kristillisiä seurakuntia, joista muutamat kehittyivät kirkoiksi, kun ne möivät itsensä valtiojärjestölle. Ja myöntää S.-Petersen myös, että raamatussa puhutaan »jumalan viisaudesta» ja »salatusta viisaudesta» ja »salaisuuksista»; — hän vain lukee ne sanat omalla tavallaan, teosofia omallaan.

Tekijä on niinikään pahoillaan siitä, että teosofisten tutkimusten mukaan risti on vanha vertauskuva ja niin syvällinen. Hän tahtoisi, että risti olisi jonkunmoinen puhtaasti kristillinen taikakappale, sillä »kuinka risti muuten voisi tehdä ihmisestä uuden olennon, niinkuin me tiedämme sen tehneen?» hän kysyy, ajatellen kristillisiä kääntymyksiä. Mitä me siihen vastaamme? *Ristikö* sen on tehnyt?

Sitten tulee tekijän todistelussa kohta, jossa hän iskee kiveen. Hän on nyt saapunut tärkeimpään teosofiseen oppiin: oppiin Mestareista. Ne ovat vielä tiellä, niistä on pääseminen. Mitenkä! Tietysti vanhalla tavalla: niitä ei ole olemassa, ne ovat H. P. Blavatskyn keksimiä pelättejä.

Ei sanaakaan siitä, että Mestarein olemassaolo ei ollenkaan riipu madame Blavatskyn todistuksesta yksinomaan. Ei sanaakaan siitä, että eversti Olcott, että Annie Besant, että C. W. Leadbeater, että A. P. Sinnett ovat julkisesti tunnustaneet omasta kokemuksestaan tietävänsä, että Mestareita on. Ei sanaakaan siitä, että on olemassa kokonainen valiojoukko teosofeja, jotka omasta kokemuksestaan tietävät tämän asian totuuden.

Mutta ehkei herra S.-Petersen tiedä tästä, ehkei hän tiedä, että H. P. Blavatsky ei ollut ainoa opetuslapsi. Varmaankaan hän ei tiedä, sillä kuinka hän muuten pilaisi kirjaansa vetämällä esiin vanhat hyökkäykset madame Blavatskya vastaan, turvautumalla semmoisiin auktoriteteihin kuin K. af Geijerstamiin ja V. Solovjoffiin ja Hodgsonin rapportiin? Niitä todistuskappaleita ei kukaan asiantuntija pidä missään arvossa. Ne on kaikki teosofiselta taholta todistettu vääriksi, vaikka maailman muistissa on paremmin säilynyt itse »skandali» ja syytös kuin syyttömäksi julistus, jota maailma tuskin tunteekaan.

Vaan jääköot kaikki ne jutut omaan arvoonsa. Kukaan teosofi ei myönnä, että teosofia mitenkään olisi riippuvainen H. P. Blavatskyn hyvästä tai huonosta maineesta. Jos joku ihminen opettaa meitä kirjottamaan ja laskemaan, mitä me siitä välitämme, jos perästäpäin meille kerrotaan, että se ihminen olikin — oppimaton hutilus? Madame Blavatsky on näyttänyt meille, mitä tietä pitkin voimme etsiä jumalaa — pitääkö meidän hämmästyä sanattomiksi, jos yhtäkkiä ruvetaan huutamaan, että madame Blavatsky olikin jumalaton pahantekijä? Me tiedämme, minkä me tiedämme — ja me olemme hänelle velkaa, mitä hänelle olemme velkaa. Mutta koska hän on opettanut meitä jumalaa etsimään, kuinka hän itse olisi jumalaton, ja koska hän on opettanut meitä hyvää tekemään, kuinka hän itse olisi pahantekijä? Tämä on luonnollinen edellytyksemme. Mikään pyhimys hän ei ollut, mikään täydellinen ihminen ei. Ja kiitos jumalan, että totuuden sanoja on saanut lausua ihminen, jolla on ollut sydän kuin meillä muillakin! Kiitos jumalan, sillä nyt meidän ei tarvitse kiitollisuudesta ruveta häntä jumaloimaan.

Kaikista merkillisin puoli S.- Petersenin kirjasta — sekin ajan merkki — on kuitenkin se, että tekijä itse myöntää uskovansa sekä spiritismin että magian ilmiöihin! Hän ei saata tosiasioita kieltää. »Spiritististen ilmiöiden todellisuus on todistettu,» hän sanoo (siv 47), ja salaisista kyvyistä yleensä hän niinikään lausuu, että »niitä todella on ja että ne oman luonteensa perusteella muodostavat oleellisen puolen ihmisen uskonnollisesta luonnosta» (siv. 208). Hän tekee myös eron valkoisen ja mustan magian välillä ja tulee siihen loppupäätökseen, että kaikkia salaisia kykyjä on käytettävä jumalan kunniaksi ja että valkoinen magia on näiden kykyjen käyttö Jeesuksen Kristuksen yhteydessä (siv. 208). Kaikki muu magia on mustaa.

Epäilemättä. Mekin sanomme, että maagillisia kykyjä on käytettävä ainoastaan jumalan kunniaksi — kaikki muu on mustaa magiaa. Niiden voimien käyttö »Jeesuksen Kristuksen yhteydessä» on kristilliselta kannalta aivan oikea tapa ilmaista totuus. Samaten buddhalainen sanoisi, että niitä saa käyttää ainoastaan Buddhan yhteydessä. Me sanomme, että salaisia kykyjä saa käyttää ainoastaan *Mestarinsa luvalla,* muuten se on mustaa magiaa.

S.-Petersen tuomitsee meitä kaikkia sangen ankarasti. Hän sanoo: »Mutta me pistämme tyynesti kaikki spiritistit, teosofit ja hermetikot samaan pussiin. Kaikki heidän todellinen tai luultu seurustelunsa henkien kanssa — »vainajien», »kaukaisten mestarien» tai »taivaallisten haltioiden» kanssa — on todellisuudessa »mustaa magiaa», sillä se on yritystä hallita henkiä alistumatta personallisessa uskossa henkien herran, Jeesuksen Kristuksen alle» (siv. 214).

Hyvin kaunista ja ylösrakentavaa, mutta vähän ikävä loppupäätös meille teosofeille ja spiritisteille. Kuitenkin ainoa tapa rehellisen kristityn, joka ei voi tosiasioita kieltää, pelastua pälkähästä, sillä »se joka ei ole minun kanssani, se on minua vastaan» on aina ollut kristittyjen vanha lempilause. Joko teosofein y. m. täytyy olla kadotuksen lapsia tahi — meidän kristinuskomme on erehtynyt. Mutta koska jälkimäinen on mahdottomuus, on edellinen päivän selvä totuus.

Mutta me uskomme, että jumalan salissa on sijaa kaikille, sekä kristityille että pakanoille. Ellei juuri semmoisina kuin nyt olemme, niin ainakin sitten, kun olemme ehtineet »kehittyä» ja »tulla täydellisiksi». Älköön tämä loukatko kristityitä, jotka uskovat, että he nyt jo Jeesuksen armon kautta voivat päästä karitsan yhteyteen. Emme tahdo sitä iloa heiltä kieltää. Uskokoot. Me uskomme, ettemme tarvitse kenenkään ihmisen eikä kenenkään jumalan pojan armoa voidaksemme seista jumalan edessä. Me uskomme, että meidän vaelluksemme jumalan luo on samassa määrin varma, kuin me olemme rehellisiä totuuden etsijöitä, vilpittömiä hyvään pyrkijöitä ja himosta vapautuneita kauneuden ihailijoita, ja me uskomme, että me lähestymme jumalaa samassa määrin kuin me palvelemme ja rakastamme häntä hänen omassa ihmiskunnassaan ja hänen omassa luonnossaan.

Ja sentähden me ojennamme veljeskäden kaikille ihmisille, jotka C. Skovgaard-Petersenin tavalla koettavat parastaan ja panevat alttiiksi koko sydämensä ja koko sielunsa. Inhimillinen sydän on aina täynnä kauneutta, kun se perin pohjin paljastetaan, ja sentähden meillä sen paljastuksista on ylenmäärin oppimista.

Kehotamme kaikkia ruotsinkieltä taitavia lukijoitamme, joilla samalla on sielussaan vanhaa vetovoimaa kristinuskoa kohti, tutustumaan kirjaan ja asettamaan teosofista vakaumustaan koetukselle.

Pekka Ervast.

Teosofisen Seuran suomalaisen sektsionin toinen perustava kokous.

Maalisk. 3 p:nä klo 6 i. p. oli teosofisen liikkeen huoneustoon kokoontunut noin 80 henkeä, niiden joukossa pari edus ajaa Viipuristakin, keskustelemaan, mihin edempiin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä Teosofisen Seuran ulottamiseksi Suomeenkin. Pekka Ervast esitti, mihin tuloksiin se komitea oli tullut, joka oli valittu ottamaan selkoa, olisiko maassamme tarpeeksi asianharrastajia T. S:n osaston perustamista varten. Tiedusteluista oli käynyt selville, että saataisiin tarpeellinen määrä loosheja ja enemmänkin, nim. ainakin kahdeksan. Hän ehdotti sen vuoksi, ettei jäätäisi enää odottamaan uutta yhdistymislakia, vaan valittaisiin komitea, joka saisi tehtäväkseen jättää senaattiin anomus seuran perustamisesta ja samalla neuvotella ruotsalaisen osaston ja seuran hallinnon kanssa ja hankkia presidentiltä lupakirja sektsionille. Samalla ilmotti hän sen ikävän uutisen, ettei meillä enää ole mahdollista saada säännöillemme vahvistusta itse presidenttiperustajalta, joka aina oli lämmöllä seurannut Suomen teosofista liikettä. Eversti Olcott oli näet siirtynyt tuonelan tuville määrättyään seuraajakseen mrs Annie Besantin.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Pekka Ervast ja sihteeriksi Martti Humu ja puheenjohtaja luki sen jälkeen julki T. S:n yleiset säännöt ja ehdotuksen suomalaisen osaston säännöiksi. Jälkimäisten johdosta sukeutui keskustelu, jossa esitettiin erinäisiä muistutuksia muutamiin pykäliin, mutta lopullinen muodostelu ja päätösvalta jätettiin 7-henkiselle komitealle, johon valittiin entisen komitean jäsenet kamreeri H. Hellner, Pekka Ervast ja V. Palomaa ja sitäpaitsi A. Aaltonen, Martti Humu, rouva I. af Hällström ja neiti V. Stadius.

Kokous loppui k:lo 9 i. p. ja komitean on kutsuttava kokoon seuraava perustava kokous, milloin sen tarpeelliseksi katsoo

---

Matkoiltani.

XII.

Helmikuulla olen pitänyt yhdeksän esitelmää, nimittäin kolme Viipurissa, kolme Kurikan pitäjässä Vaasan läänissä ja kolme Helsingissä.

Viipurissa luennoitsin 9 ja 10 p. Ensiksi mainitun päivän iltana puhuin Raittiuskodissa noin 150 hengelle. Seuraavan päivän iltana puhuin kansakoulujen juhlasalissa noin 400 hengelle. Kirjallisuutta ostettiin runsaasti. Kun samassa tilaisuudessa perustettiin Teosofisen Seuran suomalaisen haaraosaston viipurilainen paikallisosasto (looshi), johon heti liittyi 50 jäsentä, pidin asian johdosta erityisen puheen.

20 p:n iltana puhuin Kurikan nuorisoseuran huoneustolla noin 200 hengelle. Kirjallisuutta ostettiin lähes 30 mk arvosta. Seuraavan päivän iltana puhuin leipuri Virtasen asunnossa pienelle kuulijakunnalle. Samassa tilaisuudessa perustettiin Kurikan paikallisosasto 7 jäsenestä.

Tähän nyt päättyy vuoden kestänyt lu-

entokauteni, jonka kuluessa olen pitänyt 93 esitelmää. Aakkosellisessa järjestyksessä mainitsen tässä esitelmäpaikat ja kussakin paikassa pitämäni puheitten lukumäärän.

Hangossa 4	Nokialla 2
Helsingissä 10	Nurmessa 1
Hämeenlinnassa 1	Nuutajärvellä 4
Iisalmessa 1	Ojajärvellä 3
Inkilässä 2	Oulussa 4
Jalasjärvellä 2	Peräseinäjoella 1
Joensuussa 1	Salossa 1
Järvenpäässä 1	Sairalassa 3
Kaipiaisessa 1	Sievissä 4
Karjalla 1	Sortavalassa 2
Kemissä 2	Säiniössä 2
Kokkolassa 2	Tampereella 2
Kotkassa 3	Turussa 4
Kouvolassa 3	Vainikkalassa 2
Kuopiossa 1	Varkaudessa 1
Kurikassa 3	Vehkajärvellä 2
Lahdessa 6	Vihdissä 1
Nerkoossa 1	Viipurissa 9

Näitä esitelmiä on yhteensä ollut kuulemassa keskimäärin 20,000 henkeä.

Minua on jo aikaa sitten eräältä taholta nuhdeltu siitä, että olen pitänyt liian vähän esitelmiä. Jos minun vallassani olisi ollut, olisin pitänyt vähintäin 2 esitelmää päivässä. »Työ tekijäänsä opettaa», sanoo sananlasku, joka tässä suhteessa on paikallaan. Hätäkö minun olisi ollut matkustella kaupungista toiseen ja milloin tahansa jäädä väliasemille, kun minulla on ollut vuoden ajan kestävä kaikkialla-matkustuslippu Suomen valtionrautateillä? Mutta esitelmäkauden kahtena ensi kuukautena tulin kokemuksestani tietämään, että minun on yksinomaan mentävä sinne, mihin milloinkin olen saanut nimenomaisen kutsumuksen.

Kun minulta huhtikuussa eräs henkilö, joka itse on käynyt luentomatkoilla ja niillä on »tehnyt paljon rahaa», tiedusteli, millä menestyksellä olin pitänyt esitelmiä, vastasin, että kyllä saisi puhua, mutta ei kannata matkustaa paikkakunnalle, jolla ei ole yhtään tuttavaa, ja jonne ei ole kutsuttu tulemaan. Tiedustelija sanoi leikilliseen tapaansa: »Kun menee markkinoille, pitää ottaa hevosta hännästä kiinni.» Tuon lakonisen lauseen hän selitti siten, että hän ottaa ovirahan, joten hänelle karttuu satoja markkoja joka paikkakunnalla. Minä puolestani huomautin, että häntä tultaisiin kuulemaan, vaikka ei hän yleisölle puhuisi yhtään sanaa, kunhan utelijaat silmät hänet vaan näkisivät, lisäten ettei minusta tiedetä, olenko »kala vai lintu».

Kumminkin päätin tehdä hänen ja erään toisen kehotuksen mukaan. Matkustin huhtik. loppupuolella Viipuriin, jossa ei minulla silloin ollut yhtään tuttavaa. Menin työväen kirjakauppaan saadakseni mahdollisesti tietää, missä voisi saada huoneuston. Saatuani kuulla, että Raittiuskodin huoneuston voisi sunnuntaiksi vuokrata tunnin ajaksi, menin paikalle ottamaan vahtimestarilta selkoa asiasta. Saatuani luvan käyttää mainittua huoneustoa sekä lauantaina että sunnuntaina, riensin viemään ilmotusta lehtiin. Ilmotin kahdessa lehdessä. Ja mikä oli tulos? Lauantai-iltana oli yleisöä 44 ja sunnuntaina 40 henkeä. Kun otin 25 penniä hengeltä oviraha, karttui sitä yhteensä 21 mk. Kun sanomalehti-ilmotukset maksoivat 4, huoneenvuokra 6 ja lipunmyynti 1 mk, jäi minulle 10 mk. Sopimuksen mukaan maksoin tästä sunnuntaista puolet eli 5 mk Teos. Kirjakaupalle ja Kustannusliikkeelle. Moni kuulija kääntyi takaisin eteisessä, kun sai tietää, että oli 25 p. ovirahaa. Mutta kuinka suurille joukoille olenkaan sittemmin saanut Viipurissa puhua, kun ei ole ollut ovirahaa, ja kun siellä asuva henkilö on jo pari viikkoa ennen tilanut huoneen sekä ilmottanut lehdissä!

Hangossa oli tulos yhtä huono, kun otettiin ovirahaa, vaikka siellä asuva henkilö olikin tiedustellut huoneen. Kaupungintalon tilavassa juhlasalissa, jonne mahtuu vähintäin 500 henkeä, istui 44 kuulijaa! Liike sai sieltä 5 mk 50 p.

Kokemus on opettanut, ettei teosofisista esitelmistä Suomessa, kun niitä pidetään tilapäisesti eikä yhtäjaksoisesti monena vuotena peräkkäin — kuten Helsingissä, jossa jo on suuri vakaantunut kantajoukko — kannata ottaa ovirahaa. Uskallan väittää, että liike onkin hyötynyt kirjallisuu-

den menekistä sitä enemmän, kun ovirahaa ei ole vaadittu.

Jos umpimähkään olisin mennyt johonkin kaupunkiin siinä toivossa, että olisin saanut pitää teosofisen esitelmän, olisi sinne pitänyt mennä vähintäinkin viikkoa ennen. Ruoka ja majotus viikon ajalla kaupungissa maksaa matkustajalta kaikkein vähimmän taksan mukaan 20 mk. Eikä ole sanottu, että onnistuisi silläkään ajalla saamaan huoneustoa. Mutta kun joku kutsuu luennoimaan, on kutsuvan velvollisuus toimittaa huoneusto. Se tehtävä ei ole vaikeakaan, kun tuntee paikkakuntansa asiat ja voi useampana päivänä uhrata kymmenkunta minuuttia huoneuston tiedusteleminen y. m.

Jos olisin yksityinen mies, olisin mielelläni käyttänyt luentokauden 6 ensimäisenä kuukautena nauttimani 100 mk kuukausipalkan esitelmäkustannuksiin, mutta suuren perheen isänä en ole voinut sitä tehdä. Olen sentään tehnyt monta matkaa, joilla olen saanut käyttää melkoisen osan omista pienistä tuloistani. Varkaudessa käyntini tuotti melkoisen tappion, Kajaanissa, Joensuussa ja Torniossa samoin. »Tappioksi» kutsun sitä epäkohtaa, etten myydyistä kirjoista saa niin paljoa prosenttirahaa, että se riittäisi menojen korvaamiseen. Suoraan sanoen olisin todellisesti ollut »hukassa», jos eivät muutamat yksityiset hyväntekijät olisi muistaneet minua pienellä lahjalla. Karma heidät kyllä aikanaan palkitsee.

Toivon, että se siemen, minkä nyt päättyneenä luentokautena olen kylvänyt, tulevaisuudessa antaa runsaan sadon.

Aate.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

Vihtori Lähde: *J. J. Rousseaun kasvatusmietteitä ja huomautuksia niiden johdosta.*

Tämä 50 sivua käsittävä vihko on hyvä opas sille, joka tahtoo saada jommoisenkin käsityksen suuren ranskalaisen ajattelijan ja vallankumousmiehen J. J. Rousseaun kasvatusmietteistä, mutta ei ole tilaisuudessa lukemaan Rousseaun omaa teosta „Emile eli kasvatuksesta". Rousseaun kanta on siksi uudenaikainen, että vaikka hänen mietteensä ovat värittäneet kaikkia viime vuosisadan pyrkimyksiä kasvatusopin alalla, emme vielä läheskään ole sulattaneet hänen opetuksensa viimeisiä johtopäätöksiä. Samoinkuin Tolstoi meidän aikanamme Rousseau ei usko ihmisen perisyntiin, vaan hänen hyvyyteensä. Kasvatus on sentähden oleva ihmisen luonnollisten hyvien taipumusten ja kykyjen eloon herättäminen ja kehittäminen. Vanha kasvatusjärjestelmä, jota Rousseau tuomitsi aivan vääräksi, oli sitä vastoin parhaasta päästä vimmattua taistelua ihmisen synnynnäistä pahuutta vastaan. Meidän aikanamme kasvatus on entisestään paljon muuttunut, mutta kuten hra Lähde huomauttaa, paljon meillä vielä on oppimista, ennenkuin kaikista ennakkoluuloista uskallamme vapautua. Nähdäkseni sekä Rousseau että Tolstoi tähtäävät oikeaan. Jälleensyntymisopinkin kannalta ihminen aina sisimmässä itsessään on sielu, siis hyvä (hänen korkeampi minänsä); ainoastaan alemmat käyttövälineet sisältävät sen pahan siemenet, mikä hänessä vielä piilee. Jos nyt kasvatus ennen kaikkea pitäisi silmällä, että ihminen on sielu, ja jokainen lapsi sekä opetuksen että vanhempien näyttämän esimerkin nojalla oppisi ja tottuisi ajattelemaan, että ruumis ja kaikki itsekkäät tunteet ja ajatukset eivät ole hänen omaa itseään, vaan ainoastaan välikappaleita, joita hänen tulee pitää hyvässä kunnossa, puhtaina, terveinä, tottelevina, silloin epäilemättä kasvaisi yhteiskunnissamme ihmisiä, jotka olisivat tottuneet itseään hillitsemään ja kieltämään alempia vaistojaan ja himojaan. Ja silloin ihmiskunnan ei tarvitsisi yhä uudelleen ja uudelleen uudistaa vanhoja kokemuksiaan pahasta, vaan saisivat inhimilliset sielut rohkeasti lähteä tutkimaan sitä vielä sangen tuntematonta maata, jota kutsutaan hyvyyden ja totuuden valtakunnaksi.

P. E.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

47 Kysymys. M. K. *Eikö Rousseaun kasvatus-suunnitelma johda materialismiin siinä suhteessa, ettei ihminen „15 vuotiaana vielä tarvitse tietää, että hänellä on sielu, ja ehkei hänellä vielä 18 vuotiaanakaan ole aika oppia sitä tietämään"? (kts Rousseaun kasvatusmietteitä, siv. 29—30).*

Vastaus. P. E. Mielestäni ihmisen ei tarvitsisi koskaan — ei nuorena eikä vanhana — oppia, että hänellä on sielu, koska semmoinen oppi ehdottomasti on valheellinen. Sitä vastoin soisin, että kaikki ihmiset sekä suullisen opetuksen että elävän esimerkin kautta saisivat oppia, että *ihminen on sielu* ja että hänellä on käytettävänään useampia aineellisia verhoja, joista fyysillinen ruumis on ulkonaisin ja karkein. Ja ellen ole väärin käsittänyt Rousseauta, on tämä hänenkin kantansa, vaikkei hän juuri näillä sanoilla osannut sitä ilmaista.

Tien varrelta.

Adyarin kokous. Teosofisen Seuran 31:nen vuosikokous pidettiin tänäkin vuonna Adyarissa (Madras, India) joulukuun 29—30 p:nä. Presidentti, eversti Olcott avasi itse kokouksen, heikkoudestaan huolimatta, ja lukuisista osanottajista oli huomattavin Mrs. Annie Besant. Meille saapuneesta Teosofisen Seuran vuosikertomuksesta, joka kokouksessa luettiin ääneen, tahdomme mainita, että Seuralla 1906 vuoden lopussa oli 893 looshia eli paikallisosastoa (860 vuoden alussa). Adyarin kirjastossa on nykyään 12,562 käsikirjotusta ja 14,326 painettua kirjaa, kaksoiskappaleita lukuunottamatta. Professori Max Müller vainaja oli aikoinaan ehdottanut eversti Olcottille, että Adyar kirjasto alkaisi tieteellisen toimintansa julkaisemalla kriitillisen laitoksen Indian 108 upanishadista. Kirjaston johtaja, tohtori Otto Schrâder ilmottaa nyt kertomuksessaan, että hän toivoo pian voivansa ruveta toteuttamaan tätä aatetta, joka tietysti on oleva suuresta merkityksestä tieteelliselle maailmalle.

Teosofinen kirjallisuus on taas melkoisesti kasvanut viime vuonna. Alkuperäisia teoksia on ilmestynyt englannin kielellä 25, joista yksi vanhan kirjan uutena painoksena, hollannin kielellä 5, ranskan kielellä 3, joista 2 uusina painoksina, italian kielellä 1 ja suomen kielellä 4, joista 2 uusina painoksina. Käännöksiä on ilmestynyt 1 englannin, 17 hollannin, 5 ranskan, 3 saksan, 2 italian, 4 espanjan, 1 ruotsin, 1 tanskan, 2 venäjän, 3 suomen, 17 guzaratin, 1 hindin, 7 bengalin ja 1 sanskritin kielellä. Kirjoja on siis julkaistu yhteensä 128 kappaletta (150 kpl vuonna 1905). Teosofisia aikakauskirjoja ilmestyi eri kielillä yhteensä 45 kappaletta (38 kpl. vuonna 1905).

Teosofisen Seuran koko omaisuus on arvioitu 330,635 rupiiksi eli noin 650,000 markaksi.

Ceylonissa toimi viime vuonna 205 buddhalaista koulua Teosofisen Seuran valvonnan alla. Oppilasten (poikien ja tyttöjen) lukumäärä kesäkuun 30 p:nä 1906 oli 25,856.

Olcottin vapaakouluja paarioita varten oli viime vuonna 5 ja oppilasten (poikien ja tyttöjen) lukumäärä oli 731.

Eversti Olcott kokouksessa. Presidenttiperustaja on vielä vuoteen omana, mutta hiljoillensa parantumassa. Tällä kertaa otettiin kokouksen paikaksi Benaresin sijasta Adyar ja osanottajia saapui sangen lukuisasti vanhan rakkaan everstin kunniaksi. Heti saavuttuaan he kyselivät hänen tilaansa ja tahtoivat nähdä hänet, mutta sitä ei sallittu, koska hänen terveytensä oli heikko. Alkaessaan luentosarjansa mrs Besant „ei voinut olla lähettämättä hänen makuuhuoneesensa rakkautensa ja kunnioituksensa ajatuksia". Hän viittasi lämpimillä sanoilla siihen työhön, „jota tämä Siunattujen Mestarien uskollisin palvelija on tehnyt kantaessaan teosofian lippua jo 31 vuotta". Varsinaisen kokouksen avasi 29 p:nä eversti itse, joka kannettiin paikalle nojatuolissaan lääkärin ja hoitajattaren saattamana. Hän lausui muutamia tervehdyssanoja tuoliltaan ja pyysi sitten mrs Besantin lukemaan hänen puolestaan hänen kirjottamansa presidenttipuheen. Intialainen osasto päätti lausua toivomuksenaan, että eversti pian taas paranisi entiselleen. Hänen pyynnöstään toimi mrs Besant kokouksen puheenjohtajana ja hänen luennoidessaan oli taas hänen paikallaan mr Keightley. Kokouksen viimeisenä päivänä tuotiin taas presidentti tuolissaan puhujalavalle. Hän puhui muutamia jäähyväissanoja osanottajille kokouksen päättäjäisiksi ja luki osan siitä vihkimyspuheesta, jonka hän oli pitänyt T. S:n perustamisessa 17 p. marraskuuta 1875 ja josta hän oli löytänyt jäljennöksen Bostonin kirjastossa Amerikan matkallaan. Hän avasi siten kuulijain silmien eteen tämän suuren liikkeen syntyhetkien erikoiset olosuhteet ja moni kuulijoista myöskin pani merkille, kuinka yksityiskohtaisesti siinä tehdyt ennustukset olivat menneet täytäntöön. Neljä singalilaista ystävää lauloi everstille siunauslauluja palinkielellä. Heidät oli lähetetty vartavasten siihen tarkotukseen samasta Ceylonin temppelistä, jossa Olcott yhdessä H. P. B:n kanssa otettiin buddhalaiseen

veljeskuntaan. Kokouksen loputtua puristi presidentti yksityisten jäsenten käsiä, kun he tulivat hänen tuolinsa ääreen, ja vakuutti kirkkaalla äänellä, että „hän toivoi elävänsä ja ottavansa osaa vuosikokouksiin vielä monta vastaista vuotta". Täyttyköön se toivo! Mrs Besantin tulinen tarmo on vielä vähentymätön ja suuri sali oli kuten tavallisesti tungokseen asti täynnä jokaisessa hänen luennossaan. Hänen luentojensa aineet olivat: „Brahman on kaikki": „Ishvara"; „Dshivâtmas"; „Syntymien ja kuolemien pyörä". Ne tulevat aikanaan ilmestymään kirjan muodossa. Kokous oli hyvin onnistunut ja kauvan muistettava. (The Theosophist).

Presidentin avauspuhe. Veljet: Taas on minulla ilo saada lausua teidät tervetulleiksi. Milloinkaan ette ole minulle tuntuneet niin rakkailta, milloinkaan ei ole sydämestäni lähtenyt vilpittömämpiä ja rakkaampia tervehdyksiä teille kaikille kuin nyt.

Olen äskettäin ollut hyvin lähellä kuolemaa ja kun ajattelin, että mahdollisesti en enää saisi teistä huolehtia niinkuin ennen olen tehnyt Seuran perustamisesta asti 31 vuotta sitten, niin se sai minut entistä paremmin ymmärtämään, kuinka tärkeä osa elämästäni tämä Seura on.

Kun lääkärit kuukausi sitten Kolombossa sanoivat minulle, että olin ollut niin lähellä kuolemaa ja että paraimmallakin hoidolla on minulla enää vain muutama vuosi elinaikaa ja voin kuolla millä hetkellä hyvänsä sydänhalvaukseen, niin en voinut alussa sitä käsittää tai uskoa, mutta kun nyt hyvä ystäväni ja terveydellinen neuvonantajani t:ri Nanjunda Row neuvoteltuaan monen etevän lääkärin kanssa kokonaan on samaa mieltä kuin Kolombon tohtorit, niin täytyy katsoa asioita suoraan silmiin ja ne kieltävät minulta kaikki väsyttävät matkat, kaikki julkiset puheet, kiihottavat väittelyt ja mielipahat.

Heidän ratkaisunsa johdosta päätin minä luopua Seuran ja Pantshamakoulujen johdosta arvellen paremmaksi, että teillä olisi sillä paikalla nuorempi ja terve mies eikä sellainen, joka ei kykene tarpeellisiin älyllisiin ponnistuksiin ja kovaan työhön. Kaksi kertaa ennen, kun olen aikonut luopua, ovat kokoontuneet edustajat yksimielisesti kieltäneet minua siitä. Kolmannella kerralla ilmestyi minulle Mahatma M. ja käski minua edelleen pysymään Seuran presidenttinä. Neljäs kerta, jolloin päätin luopua, oli noin 8 päivää sitten. Ilmotin aikomuksestani muutamille ystäville, jotka levollisesti istuivat vuoteeni ääressä, ja he vastustivat päätöstäni. Silloin esiintyi Mahatma M. taas ja moitti käskevällä ilmeellä aikomustani ja käski minun pysymään Seuran presidenttinä niin kauvan kuin olen rumiissani. Vastattuaan muutamiin personallisiin kysymyksiin, joista yhtä koskettelen jälempänä, antoi hän siunauksensa meille kaikille ja katosi.

Minulle olisi mahdotonta olla tottelematta sellaista käskyä ja niinpä tulen jäämään ja jatkamaan työtäni luottaen siihen, että ilmestyy minulle vakavia auttajia siinä erityisessä työssä, jota tähän asti olen itse toimittanut.

Tämä on ollut toimelias vuosi ja paljon asioita on tapahtunut siitä kuin viime kerran olimme täällä koossa. (Nyt seuraa puheessa lyhyt kertomus presidentin matkoista, jonka jätämme pois).

Marraskuun 7 p:nä lähdin matkalle yli meren itää kohti ja kaikki kävi mainiosti, kunnes Kolombossa sairastuin. Ja nyt kun tohtorit sanovat, että matkustamiseni on lopussa, palaan itämaiseen kotiini tuntien sanomatonta iloa ja tahdon koettaa tehdä sen paremmin kuin ennen kodiksi kaikille oikeille teosofeille ja liikkeen keskustaksi. Koska julkisesta toiminnastani on tullut loppu, niin suokaa minun ainakin toivoa, että tässä rakkaassa Adyarissa harras työni voisi tuottaa täysiä hedelmiä, ja että kun määrähetki joutuu minulle vaipua lepoon fyysillisen ruumiin vaivoista, minun sallittaisiin pysyä lähellä maata yhdessä H. P. B:n kanssa ja mestarien johdolla saada jatkaa sitä työtä, joka on sydämelleni niin kallis.

Olen hyvin pahoillani siitä että sairauteni on tehnyt minulle mahdottomaksi vastata kaikkiin kirjeisiin, joissa pyydetään neuvoa personallisiin koettelemuksiin, vaikeuksiin ja mielipahoihin, mutta käytän tätä tilaisuutta (tietäen että monta kirjottajista on täällä) lausuakseni niille muutamia myötätunnon ja neuvon sanoja.

Älkää unohtako, että maaelämä on ihmisen puhdistustuli, että fyysillisen maailman rajotukset, kehityksen epätasaisuudet ja siitä johtunut useimpien ihmisten kykenemättömyys käsittämään edes hetkeksi yhteytensä maailmankaikkeuden Itsen kanssa, on syynä niin paljoon murheesen ja niin moniin yksityisiin suruihin. Mitä siitä että veljenne halveksii teitä, nouskaa yli näkyväisen; mitä siitä että näennäinen vääryys lannistaa teidät, se on vain päivän kysymys. On voimia, jotka ohjaavat yksilön karmaa hänelle itselleen, niin että älkää epäilkö niiden viisautta niissä asioissa, vaan muistakaa että Laki on erehtymätön, tosi, oikea. Tutkikaa vaikuttimianne ja jos ne ovat oikeat, ette tarvitse hetkeäkään olla alakuloisia työnne tai teille tulevien ikävyyksien suhteen. Sillä muistakaa, että kaikki tämä epäsointu on tietämättömyyden tulosta ja sentähden älkää antako sen teihin vaikuttaa, muuten tahallanne estätte etenemistänne. Kaikkien uskontojen pyhät kirjotukset osottavat meille, että ainoastaan kärsimysten kautta voimme saavuttaa täydellisyyden, ja vähät silloin siitä, että ajoittain tunnette itsenne liian heikoiksi kulkemaan eteenpäin. Olkaa levollisia ja vaikka koko maailma näyttäisi teitä hylkivän, olkaa rohkeita! Tietäkää, että sellaisina aikoina voimanne pannaan koetukselle, ja jos pidätte ihanteestanne kiinni ja tottelette omaa korkeampaa luontoanne, ette ole yksin vaan totuuden jumalallisten käsivarsien suojeluksessa ja se on teidät aikanaan johdattava siihen iloon ja rauhaan, joka käy yli kaiken ymmärryksen.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen neljäs vuosikokous. Tämä kokous pidettiin Mikonk. 11:ssa t. k. 3 päivänä k:lo 11. Kokoukseen oli saapunut noin 160 henkeä ja soiton jälkeen piti toimikunnan puheenjohtaja Aaltonen tervehdyspuheen, jossa hän huomautti kuinka tärkeä tehtävä liikkeellämme on keskellä nykyajan kirjavia rientoja ja materialistista „taistelua olemassaolosta". Sitten puhui Pekka Ervast teosofisen maailmankatsomuksen kahdesta puolesta, negativisestä ja positivisesta. Negativinen puoli on se, että vaikka veljeskuntamme aikojen kuluessa kasvaisi kuinka suureksi tahansa, niin se ei milloinkaan tule tahtomaan itselleen valtaa ihmisen ruumiillisen tai sielullisen elämän yli. Sen ainoa tehtävä on vakaumuksen voimalla levittää elämään enemmän totuuden valoa ja rakkautta. Samalla tavalla itse totuus, elämä, jumala ei suinkaan meitä *pakota* mihinkään eikä väkisin meitä estä mistään pahasta. Jumalan ääni puhuu ainoastaan hiljaisesti sisässämme, kunnes sielumme vapaaehtoisesti kääntyy hänen puoleensa ja sanoo: sinun minä tahdon olla. Ja tässä on teosofisen liikkeen positivinen puoli. Se tahtoo opettaa ihmisiä pyrkimään ja pääsemään todelliseen jumalan yhteyteen, ei ulkonaisilla menoilla vaan sisäisesti, ei vasta kuoleman jälkeen vaan jo nykyisessä elämässä. Ja sentähden se on ikuinen liike, vaikka sen muodot kuinka vaihtelisivat.

Senjälkeen teki puhuja selkoa liikkeen viimevuotisesta toiminnasta, teosten menekistä, uusista kirjoista y. m. Huomattavia seikkoja oli huoneuston muutto, Palomaan matkat ja valmistukset suomalaista T. S:n osastoa varten.

Kun oli puhetta johtamaan valittu F. Korpi, lukivat tilintarkastajat tilikertomuksen ja liikkeen toimikunnalle ja taloudenhoitajalle myönnettiin yksimielisesti tilinvapaus. Puh. johtaja lausui vielä kiitoksen kaikille niille, jotka vapaaehtoisella uhrautuvaisuudella olivat auttaneet liikettä pääsemään moninaisista vaikeuksista voitolle ja huomautti varsinkin, että Omaatuntoa oli suurimman osan vuotta toimitettu palkatta. Entinen komitea valittiin uudelleen hoitamaan liikettä, kunnes se saattaisi uskoa asiat valmiin suomalaisen T. S:n osaston huoleksi.

Väliajalla koottiin vapaaehtoisia lahjoja kustannusliikkeen ja Omantunnon hyväksi ja merkittiin listalle 276 mk. 50 p.

Väliajan jälkeen piti Martti Humu esitelmän „merkillisestä yhteiskunnasta". Kalevalan 4:nnen runon 489—493 värsyjen johdolla hän esitti, millä eri tavalla rakkaus ilmenee eri kehitysasteilla, kunnes se kehittyy korkeimmilleen, kaikkialliseksi rakkaudeksi „merkillisen yhteiskunnan" jäsenissä, joita on kaikkialla, kaikissa maissa ja kaikissa kansoissa. Heissä ei rakkaus enää koske omaa itseä tai vain muutamia, vaan kaikkia eläviä, eikä se katso muotoihin vaan yksin henkeen.

V. Palomaa taasen piti esitelmän kasvatuksesta. Hän selitti, kuinka nurinkuriset nykyaikaiset kasvatuksen periaatteet ovat, kuinka kouluissa ei käydä tietojen ammentamista varten vaan todistusten ja niistä johtuvan „huokeamman toimeentulon" vuoksi. Tietoihin sinänsä ei panna merkitystä, vaan melkeinpä pidetään vahinkona, jos joku on hankkinut sivistystä ja syystä tai toisesta ei käytä sitä maallisen „asemansa parantamiseksi". Tulevaisuudessa on kasvatus ja kouluopetus oleva aivan toisenlaista.

Kokous päättyi kello puoli kolme.

Seura psyykkista tutkimusta varten. Helsingissä on perustettu tanskalaisten ja englantilaisten mallien mukaan seura, jonka tarkotuksena on tutkia psyykkisiä, spiritistisia ja yliaistillisia ilmiöitä yleensä. Seuran perustamisen ovat lähinnä aiheuttaneet tanskalaisen herra Faustinuksen antispiritistiset istunnot. Herra Faustinus on ottanut innokkaasti osaa perustamispuuhiin ja osottanut olevansa harras yliaistillisten asioiden tutkija. Teemme hankkeesta lähemmin selkoa ensi numerossa.

Lahjatili.

Maaliskuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

Omantunnon tiliin: I. af H. 100: —. S. af H. 100: —. V. P. 1: 75. J. S. 2: 50. V. H. 5: —. F. K. 5: —. R. 5: —. M. —:50. P. 2: —. T. 5 —. R. 10: —. L. 15: —. J. R. 2: —. X X 5: —. I. G. 10: —. D. R. 10: —.

Kirjojen tiliin: F. A. J. 40: —. V. P. 5: —. J. S. 2: 50. X. X. —:50. X. X. —:50. V. B. 1: —. X. X. 1: —. F. 5: —. A. N. 10: —.

Rahat tuodaan tai lähetetään Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Toimituksen työpöydältä.

Toimitukselle ovat tavallisuuden mukaan saapuneet seuraavat aikakauslehdet: *The Theosophist, The Theosophical Review, Revue Théosophique Française, The Bible Review, The Lotus Journal, The Occult Review, Broad Views, The Health Record, The New Zealana Theosophical Magazine, Theosophy in Australasia, The Annals of Psychical Science, Modern Astrology, The Metaphysical Magazine, Väinämöinen, Pyrkijä, Nuori Suomi.*

Vaalikiireiden tähden on Omantunnon tämä numero myöhästynyt kirjapainossamme.

Kirjapainoyhtiö Valo.

Teosofinen kirjallisuus suomen kielellä:

H. P. Blavatsky, **Teosofian Avain.** Smk. 4: —, koruk. 5: 50.
Annie Besant, **Jälleensyntyminen.** Smk. 1: —.
C. W. Leadbeater, **Teosofiian ulkopiirteet.** Smk. —: 50.
H. S. Olcott, **Buddhalainen Katkismus.** Smk. 1: 50.
Bhagavad-Gîtâ eli Herran Laulu. Smk. 3: —.
Carl du Prel, **Mistä tulen, mihin menen?** Smk. 1: —.
C. S., **Omantunnon uskonto.** *Kolmas painos.* Smk. —: 75.
R. W. Trine, **Luonteen kasvatus.** Smk. —: 50.
W. W. Atkinsson, **Ajatuksen laki.** Smk. 1: —.
Pekka Ervast, **Valoa kohti.** *Toinen painos.* Smk. 1: 75 ja 2: 25.
— » —, **Mitä on kuolema?** *Toinen painos* (valmistuu tänä keväänä). Smk. 3: —, sid. 4: 50.
— » —, **„Salainen Oppi" ja muita kirjotuksia.** Smk. —: 50.
— » —, **Salatieteilijän sanakirja.** Smk. 1: —.
— » —, **Kun usko petti.** Smk. —: 20.
— » —, **Teosofia ja Teosofinen Seura.** *Toinen painos.* Smk. —: 40.
— » —, **Haaveilija.** Kertomus. Smk. 2: —.
Tuntematon, **Elämän kysymyksiä.** Smk. —: 75.
Elia, **Veljeys.** Lähetyskirje n:o 2. Hinta 5 p.
— » —, **Eräs Kristuksen lauselma.** Lähetyskirje n:o 3. Hinta 5 p.
— » —, **Kuolema.** Lähetyskirje n:o 4. Hinta 5 p.
A. H. Barley, **Astrologian järjellinen perusta.** Smk. 1: 50, sid. 2: 50.

Piakkoin valmistuu:

Annie Besant,

Karma.

Englanninkielestä suom. *V. Palomaa.*

Tärkeä uutuus!

Keväällä kuluessa odotettavissa:

Pekka Ervast,

Mitä on kuolema?

Toinen painos.

Pekka Ervast,

Ihmiskunnan historia salaisen tiedon valossa.

Sarja helppotajuista teosofista lukemista, alkuperäisiä ja suomennettuja esitelmiä y. m. Ensimäiset numerot tulevat sisältämään: **Henkimaailman salaisuudet ja kuolemanjälkeinen elämä, Eri käsityksiä Jeesuksesta, Onko teosofia kristinuskon vihollinen?** y. m.

Edullinen tarjous:

Jälellä olevat kappaleet Pekka Ervastin kertomusta **„Haaveilija"** myydään

2 markasta.

Kaikkia näitä teoksia saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

HELSINKI, MIKONKATU 11.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ✿ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI – TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

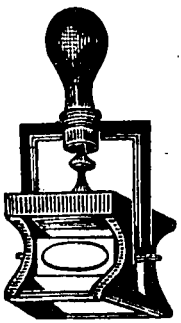

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja **J. E. Waldén** Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia **Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numeroimis- ja Pagineerausleimoja** y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on eteväu ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja **YRJÖ WEILIN**, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Länsiranta 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpajussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.

Mikonkatu 11.

Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin

ELAVIEN KUVIEN TEATTERI

on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

„ELÄMÄ"

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä" maksaa 6: — vuosikerta, ½ v. 3: —, kk. 50 p.

Konttoori: Erottajakatu 7. Puhelin 5453.

A. B. Oskar Eriksson & Co O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:.

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muuta sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Uusia kirjoja.

H. P. Blavatsky, **Teosofian avain.** Suomennos 3:nnesta korjatusta engl. painoksesta.. Hinta Smk. 4: —, korukansissa 5: 50.

A. H. Barley, **Astrologian järjellinen perusta.** Suomennos englanninkielestä. Hinta Smk. 1: 50, korukansissa 2: 75.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja mikäli mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee se urata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 4

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

HUHTIKUU, 1907

Siv.

I. Teosofisen Seuran perusta, *Annie Besant* . . 85
II. Mullistava ja rauhottava maailmankatsomus, *Aate* 89
III. Maailman loppu, *V. H. V.* 91
IV. Uusia näkökohtia, II. Onko veljeysaate toteutettavissa? *Pekka Ervast* 95
V. Mitä on synti? (loppu), *V. H. V.* 99
VI. Näkymättömiä auttajia, XI, *C. W. Leadbeater* . 104
VII. Tao-Te-King, 39—46 106
VIII. Palveleva veljeskunta 108
IX. Kirjoja, vanhoja ja uusia, *P. E.* 111
X. Kysymyksiä ja vastauksia 113
XI. Tien varrelta 114
XII. Toimituksen työpöydältä 116

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, HUHTIKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 4

Teosofisen Seuran perusta.

Viimeaikaiset tapahtumat[1]) ovat saaneet aikaan paljon tutkistelua ja mielipiteiden vaihtoa siitä, mikä on Teosofisen Seuran oikea perusta, ja selvästikin on olemassa ajattelevien jäsenten kesken mielipiteiden jako. Tämä jako on aivan luonnollinen, sillä paljon voidaan sanoa tästä kysymyksestä: „onko vai eikö ole yleisen veljeyden ydin oleva kaikkikäsittävä?“ Olisi hyvä, että jäsenet harkitseisivat, mitä kummaltakin puolelta on sanottavana, ja että jokainen ratkaisee, millä perustalla hän seisoo. Ne jotka jommallakummalla puolella kauniisti jättävät miettimisen sikseen, ikäänkuin heidän oma näkökantansa olisi eittämättömästi oikea ja ainoa, mikä sopii järkevälle ihmiselle, ne osottavat enemmän ennakkoluuloisuutta kuin viisautta. Tähän kysymykseen voidaan sovittaa suuren Buddhan sanat: „Te teitte oikein epäillessänne, sillä se oli epäiltävä asia.“

Toinen puoli lähtee seuraavasta väitöksestä: „Seura on yleinen veljeys ja perustuu henkiseen yhteyteen; henki on kaikkikäsittävä, ja henkeen perustuva yleinen veljeskunta ei voi ketään sulkea pois; sentähden ei ketään pitäisi erottaa Teosofisesta Seurasta.“ Tämä todistelu tehoo hyvin suureen joukkoon ihmisiä ja sillä on vakuuttavainen kaiku. Mutta onko se yhtä pätevä kuin miltä se kuuluu? Eikö se perustu erehdykseen? Teosofinen Seura ei ole samaa kuin yleinen veljeys, vaan ainoastaan ydin ja ydin ei ole kaikkikäsittävä. Ihmiskunnan yleistä veljeyttä ei Teosofinen Seura muodosta; ihminen ei tule yleiseen veljeyteen tullessaan Teosofiseen Seuraan eikä lakkaa olemasta siinä veljeydessä erotessaan Seurasta. Yleinen veljeys on luonnon tosiasia, jota me emme voi luoda emmekä hävittää; puhtain pyhimys ja halvin roisto ovat toden teolla veljiä, eikä olisi mitään järkeä tai hyötyä sellaisen seuran muodostamisessa, joka olisi samansisältöinen kuin ihmiskunta. Se seikka jo yksistään, että Seuralla on tarkotusperiä, joita jäseneksi pyrkijän täytyy hyväksyä, erottaa sen muusta ihmiskunnasta ja on rajotuksena. Sellainen henkilö, joka kieltää yleisen veljeyden, ei voi olla Teosofisen Seuran jäsen, mutta hän on ja on aina oleva ihmisveli. Ei siis veljeyden tosiasia vaan sen tunnustaminen oikeuttaa pääsemään Seuran jäseneksi, „ytimen“ yhdeksi osaksi, ja koska kahdelta jäseneltä vaaditaan takeita siitä, että pyrkijä „on sopiva ja kelvollinen olemaan Teosofisen Seuran jäsen“, osottaa se, että tätä tunnustusta pidetään ei ainoastaan huuli- vaan elämäntunnustuksena. Jos näin on asianlaita — ja eittämättömästi niin on —, seuraa siitä, että jäsen voidaan erottaa, jos hän lakkaa olemasta „sopiva ja kelvollinen henkilö“, lakkaa olemasta ytimen osana. Sisäänpääsemisen ehdot edellyttävät, että on oikeus erottaa, kun ehtoja ei enää täytetä. Sisäänpääsy ja erottaminen vastaavat toisiaan, joka lasketaan sisään,

[1]) A. B. tarkottaa tässä erään jäsenen viime vuonna tapahtunut Seurasta erottaminen, jota jäsentä oli syytetty siveellisyysrikoksesta.

voidaan myös sulkea ulos. Se seikka, ettei ketään voida erottaa yleisestä veljeydestä; johtuu siitä, ettei häntä kukaan voi laskea sisälle yleiseen veljeyteen. Niinmuodoin niiden henkilöiden, jotka väittävät, ettei ole oikein erottaa ketään Teosofisesta Seurasta, niiden pääväitös perustuu ajatussekaannukseen, väärään käsitykseen Seurasta, sillä Seura on vain sen veljeyden ydin, johon se itse sisältyy.

Voidaan väittää, että vaikka tämä onkin totta, olisi parempi, että Seuralla olisi erilainen perusta ja että se luopuisi erottamisvallastaan. Tätä kantaa voidaan puolustaa, mutta vaikeata on nähdä, mitenkä sellainen seura määrittelisi jäsenehtonsa ja tuntuu siltä kuin sillä ei voisi olla mitään ehtoja tai määrättyä jäsenyyttä. Kuinka tahansa, olisi sillä seuralla erilainen perusta kuin Teosofisella Seuralla ja me olemme tekemisissä Seuran kanssa niinkuin se nyt on. Niillä, jotka kaipaavat erilaisella perustalla toimivan seuran, on tietysti oikeus perustaa sellainen, mutta ymmärrettävästi on se uusi seura.

Seuraava kysymys on: „Mikä on se sopivuus ja kelvollisuus, jota vaaditaan jäseniltä tässä ytimessä, n. k. Teosofisessa Seurassa?“ Ydin on elonvoimain keskus, josta ne säteilevät ulos saaden aikaan ainesten vaihdost ja kasvamista ympäröivässä ruumiissa. Tämän puheenaolevan ytimen kautta vaikuttavat voimat, jotka tekevät ihmiskuntaa henkisemmäksi ja johtavat sitä käsittämään yleisen veljeyden. Kun jokainen sen käsittää, ei enää tarvita sen terottamista, ja Seura, joka on tämän veljeyden ydin, lakkaa sitä olemasta. Jos se yhä edelleen pysyy pystyssä, on siihen täytynyt ruumistua uusia tarkotusperiä.

Ensimäinen ja — huomaamme kenties — ainoa jäsenelle välttämätön sopivuus ja kelvollisuus on, että hän tunnustaa veljeyden totuuden ja halua auttaa sitä pääsemään uinumisestaan eloisuuteen. Pyrkimys siihen, että kaikkialla käsitettäisiin yleinen veljeys, on ensimäinen kelpoisuusehto. Se tekee ihmisen välikappaleeksi, jonka kautta veljeyttä edistävät voimat saattavat vaikuttaa. Ja minä luulen, että tämä auttamishalu, joka ilmenee työssä yleisen veljeyden puolesta, on ainoa sopivaisuuden ja kelvollisuuden ehto, jota Seuramme täydellä oikeudella voi vaatia.

Tunnustan täydellisesti ja myönnän avoimesti, että tämän katsantokannan hyväksyminen saattaa pysyttää joukossamme jäseniä, jotka pilaavat Seuran mainetta maailman tavallisten ihmisten silmissä, siten että he joko ovat alempana aikansa ja paikkakuntansa hyväksymää siveellisyyspintaa tai niin paljon sitä ylempänä, ettei heitä ymmärretä ja että heitä sen vuoksi tavalliset ihmiset vihaavat ja epäilevät. Mutta minä luulen, että tämä tuottaa vähemmän ja hetkellisempää vahinkoa kuin jos itsevanhurskauden ja ylenkatseen hävittävät voimat pääsisivät tunkeutumaan Seuraan ja ilmenemään jäsenten vainoomisessa ja erottamisessa siveellisten vikojen vuoksi. Vaikka Seurassa on joku henkilö, joka jossain suhteessa seisoo alemmalla yleisesti hyväksyttyä siveellisyyden tasapintaa, ei se voi paljon pahaa aikaan saada, jos kaikkialla ymmärretään, että Seura pyrkii kohottamaan siveellisyyttä oikealla opetuksella ja parempien jäsentensä esimerkillä eikä antamalla rangaistuksia huonommille jäsenilleen. Ihminen voi tehdä mitä pahimpia tekoja, sellaisia, jotka ansaitsevat ja todella saavatkin osakseen ankarimman siveellisen tuomion, ja kuitenkin pysyä „sopivana ja kelvollisena henkilönä“ Teosofisen Seuran jäseneksi, jos hänellä on pääasia nim. halua ja pyrkimystä auttamaan itseään ja muita. Jos pahan tekemisestä on rangaistava, on sangen vaikeata vetää rajaviivaa sellaisen pahan välillä, jota Seurassa voidaan suvaita ja jota ei voida suvaita. Jos irstaisuutta on rangaistava, niin kuinka suuren täytyy irstaisuuden olla, jotta Seu-

ran olisi pakko erottaa jäsenensä? Satunnainen lankeemusko vai ainainen epäpuhdas elämä vai „pahan siemenen kylväminen“ monen vaimon ja neidon turmioksi? Oikeuttaako se inkvisitsionin tavalla urkkimaan jäsenten yksityistä elämää ja yllyttämään salaisia syytöksiä vai pitääkö rangaista ainoastaan niitä, jotka rikkovat 11:nnen käskyn: „älä anna itsesi joutua kiinni?“

Jäsenellä voi olla mitä teologisia mielipiteitä tahansa; häntä ei voida erottaa, vaikka hän opettaisi ikuisen piinan oppia tai että kastamattomia lapsia ikuisesti poltetaan ja kuitenkin ihmeellisesti säilytetään palamasta, tai että vielä luomattomat sielut jo ovat ennalta määrätyt kadotukseen tai että pelastettuja on vain muutamia tai että mrs. Eddy tai Hiram Butler fyysillisesti ovat kuolemattomia j. n. e. Kaikki nämä asiat ovat jätettävät järjen ja arvostelukyvyn asiaksi eikä mitenkään voida rangaista teosofia hänen uskonnollisista käsityksistään, vaikka ne olisivat kuinka mielettömiä ja erehtyväisiä. Totta on, että erehdystä paremmin vastustetaan järkisyillä kuin rangaistuksella, ja vaikka yhdeltä puolen sanottaneekin, että tämä lempeys ja suvaitsevaisuus avaa portit kaikenmoiselle teologiselle vallattomuudelle, niin tuntuu kuin tämä vaara olisi sangen pieni verrattuna siihen, mikä syntyisi, jos hyväksyttäisiin periaate, joka johdonmukaisesti veisi inkvisitsioniroviolle. Uskonnollinen ajatusvapautemme — uskonnollinen mielivalta, sanovat dogmatikot — on horjumaton.

Mutta vaikka meillä uskonnon asioissa pitää olla vapaus, niin eikö kuitenkin ole vaadittava ulkonaisessa elämässä joku yleinen aste, jonka yläpuolelle jäsenet voivat kohota, mutta jonka alapuolelle he eivät saa laskeutua? Pitääkö meidän myöntää ajatusvapautta siveyskysymyksissä samoinkuin uskonnollisissa? Tässä pysähtyvät monet jäsenet. He eivät sallisi jäsenien kannattaa mielipiteitä, jotka johtavat murhaan, varkauteen, aviorikokseen, johonkin sukupuolisäännöttömyyteen tai muille pahoille teille. Pakottaako siis Teosofinen Seura jäsentensä noudatettavaksi jonkun siveyslakikirjan, jonka rikkomisesta rangaistaan erottamisella? Minä en luule Teosofisella Seuralla olevan mitään siveyslakikirjaa, joka olisi sitova sen jäsenille. Että sellaista kirjaa itse asiassa ei ole olemassa, on päivänselvää, sillä ei kukaan voi näyttää kirjotettua tai painettua kappaletta siitä. Mutta ehkä lakina on yleinen mielipide? — vaikka se ei olekaan mikään kirja. Jos näin arvellaan, niin mikä se yleinen mielipide on? Onko moniavioisuus siveellistä vai epäsiveellistä? Mutta monet itämaisista jäsenistämme ovat moniavioisia. Onko monimiehisyys siveellistä vai epäsiveellistä? Meillä on jäseniä sellaiseen yhteiskuntaan kuuluvia, missä monimiehisyys on käytännössä. Onko prostitutsioni siveellistä vai epäsiveellistä? Pelkäänpä, etteivät kaikkien jäsentemme muistikirjat ole tässä kohden aivan puhtaat; pitääkö heidät erottaa? Sukupuoliasioissa ovat monet hyvin suuret vihityt menneisyydessä opettaneet mitä kummallisimpia ja meidän mielestämme kauheimpia oppeja; pitääkö meidän erottaa Sokrates, Plaato, Mooses, Vyâsa? Meillä ei ole siveyslakikirjaa; me kannatamme korkeita ihanteita, innostutiavia esimerkkejä, ja luotamme siihen, että nämä ovat ainoat tehokkaat keinot jäsentemme siveellisen kannan kohottamiseksi, mutta meillä ei ole lakikirjaa ja rangaistuksia sen rikkomusten varalle.

Voimmeko ottaa jonkun ajan ja jonkun paikkakunnan keskimääräisen yhteiskunnallisen mielipiteen laiksi, ja pitäisikö esim. lännessä karkottaa moniavioinen ja idässä pitää häntä sopivana ja kelvollisena jäsenenä? Yleinen mielipide siis tulisi siveelliseksi vaatimukseksemme. Mihin se johtaisi? Se tietää seisahdusta eikä kehitystä, kuolemaa eikä elämää. Sellainen periaate sulkisi riveistämme menneisyyden suurimmat marttyyrit, kunkin ro-

dun ja ajan uranaukaisijat. Onko Teosofinen Seura oleva niitä, jotka tappavat oman aikansa profeetat ja kauan jälestäpäin rakentavat hautapatsaita heille, kun ajan pyörä on ehtinyt marttyyriprofeettansa tasalle? Vaikka kukin aika kyllä on vakuutettu siitä, että se tappaa ja vainoo ainoastaan pahoja ihmisiä, niin jälkimaailma usein peruuttaa tuomion ja korottaa kunniaan ne, joita esi-isät polttivat. Juutalainen, joka ensimäisen pääsiäisperjantain illalla onnitteli itseään ja ystäviään siitä, että he olivat puhdistaneet juutalaisen yhteiskunnan tappamalla herjaajan, kansan pettäjän ja villitsijän, hän ei suinkaan uneksinut, että myöhempi yhteiskunta pitäisi marttyyriksi tehtyä pahantekijää vapahtajanaan pahasta. Sellaisia kostoja on historian lehdillä ja viisaat, jotka tutkivat sen opetuksia, eivät äkkipikaa poimi kiviä tappaakseen.

Otaksukaamme, että joku asettuu vastarintaan ehdottomalle enemmistölle ja koettaa koota ympärilleen samoin ajattelevat, siten epäilemättä saaden aikaan kiihotusta ja häiriötä yhdistyksessään ja osastossaan, niin mitä hänelle pitää tehdä? Minun vastaukseni on: „Jättäkää hänet hetkeksi rauhaan; jos hän pakolla tunkeutuu looshin kokouksiin tai käyttäytyy niin, että enemmistö ei voi käyttää yhdistyksen huoneustoa, silloin voidaan häneltä oikeudenmukaisesti kieltää pääsy looshihuoneustoon ja pakottaa häntä jatkamaan kiihotustaan ulkopuolella, mutta Seurasta ei häntä saa karkottaa. Enintään voidaan hänet erottaa looshista eli paikallisyhdistyksestä, missä fyysillinen yhdessäolo tulee kysymykseen ja missä yksi voi satoja häiritä.“ Jokainen uudistus alkaa harvoista ja jos sillä on arvoa laajenee se, kunnes enemmistö sitä kannattaa. Yhdysvalloissa pidettiin orjuutta vastaan työskenteleviä ruttoa levittävinä agitaattoreina, joita vieritettiin tervassa ja höyhenissä ja ajettiin kaupungeista ulos. Mutta ajan pitkään nuo kirotut agitaattorit tekivät orjuudesta lopun. Se, mitä enemmistö leimaa yhteiskuntaa häiritseväksi, pitää vähemmistö usein suuren periaatteen puolustamisena. Aika yksinään ratkaisee eikä hetkellinen ihmisluku. Jos aate on väärä, niin aika sen hävittää. „Totuus yksin voittaa eikä vääryys:“ Jos se on oikea, niin aika sen kruunaa ja suuri on niiden palkka, jotka sitä tunnustivat sen alennuksen päivinä. „Antakaa totuuden ja valheen mitellä voimiaan; kuka on nähnyt, että totuus olisi jäänyt tappiolle selvässä taistelussa?“

H. P. B. sanoi varotellen meitä, että Seuran suurin vaara on lahkoksi muodostuminen. Ennen kaikkea sentähden pitää meidän säilyttää ajatuksen- ja lausunnonvapaus ja kaikkein kiihkeämmin silloin, kun ajatus ja lausunto on vastakkainen kuin omamme. Totuus on puhdasta kultaa, se ei pala väittelyn tulessa, vaan ainoastaan kuona kuluu pois. „Tuli on koetteleva joka miehen työn minkälaatuinen se on.“

Tästä todistelusta seuraa silminnähtävästi, että se sopivuus, jota vaaditaan Teosofisen Seuran jäseneltä, riippuu hänen halustaan auttaa yleisen veljeyden aatteen kasvamista. Ja jos tätä halua jossain erityisessä tapauksessä epäillään, koska hän muka opettaa vääriä oppeja tai vääriä teitä, ja sentähden on esteeksi eikä avuksi, silloin täytyy välttämättä kysyä, onko hän todenteolla auttanut muita ymmärtämään veljeyttä, ja jos hän niin on tehnyt, on se lopullinen todistus.

Minä en edes pane kysymykseen, onko paikallisyhdistyksellä oikeus pidättää puhujalavaltaan ketään henkilöä; tietysti voi se valita puhujiksi kokouksiinsa ainoastaan sellaisia, joilla on enemmistön mielipiteet uskonnon, filosofian ja siveysopin alalla; tähän sillä on oikeus, olkoon se viisasta tai ei. Mutta se ei saa tahtoa, että kaikkien paikallisyhdistysten puhujalavoilta kiellettäisiin pääsy sellaisilta, joista se ei pidä.

Tiedän, että monet kunnon Seuramme jäsenet, joita minä kunnioitan, tulevat

arvelemaan, että tässä kirjotuksessa esitetään mitä vaarallisinta oppia, ja kysyvät: „Eikö meidän pidä erottaa perheestämme saastuttavia vaikutuksia? Eikö meidän pidä säilyttää ydin puhtaana, niin että henkinen elämä voi sen kautta vaikuttaa?“ Ensimäiseen kysymykseen vastaan: „Kyllä, sentähden että perheessä on lapsia, joita on varjeltava, kunnes ovat kyllin vahvat pitämään itsestään huolta; mutta Teosofisessa Seurassa ei ole lapsia vaan täysikasvaneita miehiä ja naisia eikä se kaipaa suojaa, jota lapsille syystä kyllä annetaan.“ Toiseen kysymykseen minä vastaan: „Mitä puhtaampi on ydin, sitä enemmän sen kautta virtaa henkistä elämää, mutta tuleeko ydin puhtaaksi siten, että karkotetaan yksi siellä, toinen täällä, joita me tuomitsemme syypäiksi huonoihin opetuksiin tai tekoihin? Siihen jää kuitenkin satoja, jotka ovat muuhun pahaan syypäät, emmekä voi karkottaa jokaista, jonka poistuminen tekee ytimen puhtaammaksi, sillä silloin tulemme lopulta siihen eukkoon, joka sanoi vääräoppisia karkottavasta seurakunnasta: „Ei ole muita jälellä kuin Janne ja minä, enkä ole oikein varma Jannestakaan.“

Uskon vakavasti, että puhdistamme ydintä parantamalla itseämme eikä erottamalla veljiämme; että paremmin voimme ehkäistä pahaa pitämällä ihanteitamme korkealla kuin halveksien erottautumalla niistä, joita tuomitsemme; että Seura on vahvistuva, mitä enemmän sen jäsenet osottavat henkisyyttä eikä maailman kiitosten tai moitteiden mukaan; että lujennamme Seuraa mitä enemmän rakastamme ja anteeksi annamme, ja heikennämme sitä tuomitessamme toisiamme. Näin minä uskon. Muuta en voi.

Annie Besant.

(Suom. englanninkielestä.)

Mullistava ja rauhottava maailmankatsomus.

Kaikki nykyään länsimaissa tunnetut ajatus- ja toimintasuunnat, puolueet, yhdistykset ja seurat sairastavat yksipuolisuuden tautia. Ne koskettelevat ja pohtivat suuren elämänkysymyksen jotakin erikoisosaa. Jos voisi kaikista niistä koota n. s. hyvät puolet, eivät ne ensinkään tyydyttäisi henkilöä, joka etsii järjen ja tunteen yhtymäpistettä eli täydellisen sopusoinnun lakia.

Sanoma- ja aikakauslehdet ovat täynnä „tietoja“. Mutta minkälaisia ne ovat? „Uskonnolliset“ lehdet sisältävät asioita, jotka suorastaan ovat vastenmielisiä ja tuiki lapsellisia totuuden etsijälle. Aikakauslehdet, jotka pohtivat elämänkysymyksiä „tieteen valossa“, ovat joko puhtaasti materialistisia tai — kuten spiritismiä käsittelevät — jonkun n. s. yliaistillisen ilmiön vaikutuksesta halvautuneita. Taloudellisia ja valtiollisia kysymyksiä käsittelevät lehdet ovat puoluehengen värittämiä ja pysyttelevät yksinomaan fyysillisen elämän pinnalla. Ne rikastuttavat lukijainsa tietovarastoa fyysillisen elämän temmellystantereilta kootuilla pirstaleilla.

Tyhjentäköön elämän sopusoinnun ehtojen tutkija vaikka kaikki nykyään arvossapidetyt tiedon ja tutkimuksen aarteet, jää hänen tiedonhalunsa kuitenkin tyydyttämättä. Koko tämä monipuolinen tietovarasto ei kykene rauhottavasti vastaamaan kysymykseen: Miksi elämä on sellaista kuin se nykyään on?

Missä sitten on vika? Siinä, että kaikki nuo tietojärjestelmät joko julkisesti tai salaa ovat oikeaoppisuuden leimalla merkittyjä.

Mutta on olemassa yksi ainoa julkinen maailmankatsomus, joka ei ole oikeaoppinen.

Tämä maailmankatsomus on teosofia. „Mutta eikö se ole oikeaoppinen, jos se kerran on kaikista paras?“ ehättänee joku kysymään.

Ei missään tapauksessa, koska se ei tunnusta ehdotonta totuutta löytyvän missään elämän osassa vaan kokonaisuudessa. „Oikea“ ja „väärä“ ovat vaihtelevaisuuden luomuksia, ja kun teosofinen maailmankatsomus ei näitä tunnusta elämän kokonaisuudeksi, ei sillä itsellään ole minkäänlaista „oikeaa“ eikä „väärää“.

Sanotaan, että se ja se tieteellinen keksintö tulee saamaan aikaan „täydellisen mullistuksen“ sillä ja sillä alalla. Mutta mikä on se „keksintö“, joka vaikuttaa samallaisen mullistuksen koko elämän ymmärtämisen alalla? Se on teosofinen maailmankatsomus. Se tietysti ei ole mikään „keksintö“ muitten kuin niitten tajunnassa, jotka luulevat H. P. Blavatskyn sen „keksineen“. Mutta jos se todellakin olisi „keksintö“, olisi se laatuaan ainoa, joka mullistaa kaikki tunnetut elämänkatsannot ja antaa sen tunnustajalle niin täydellisen sisäisen rauhan kuin on mahdollista elämän kokonaisuudesta eristetylle tajuntakeskukselle.

Missä on toinen sellainen maailmankatsomus, joka samalla tyydyttää tutkivaa järkeä ja mitä ylevimpiä oikeuden, puhtauden ja pyhyyden tunteita?

Paraskin uskonnollinen ja filosofinen lohdutusoppi saarnaa nöyrää alistumista ja „kohtaloon tyytymistä“. Paraskin ihmisoikeuksiin vetoava materialistinen yhteiskuntaoppi saarnaa „pää pystyssä käymistä“ elämisoikeuden hankkimisessa. Teosofinen maailmankatsomus ei saarnaa erityisesti kumpaakaan ja yhtä paljon molempia. Se ei käske „alistumaan“ eikä „pää pystyssä käymään“.

Teosofisen maailmankatsomuksen mullistava vaikutus näyttäytyy jo itse siinä kielessä, jota teosofisessa kirjallisuudessa käytetään. Kun henkilö, jolla muuten on hyvä lukutaito ja „hyvä järjen juoksu“, ja joka menestyksellä lukee tieteellis-filosofista kirjallisuutta, ensi kerran saa käteensä teosofisen kirjan, ei hän ymmärrä siitä kuin yksityisiä sanoja ja lauseita. „Mitä tämä on? Minä en ymmärrä tästä mitään“, hän sanoo. Kun hän kirjasta lukee ihmisen erilaisista „käyttövälineistä“ ja „eri ruumiista“, ei hänen hämmästyksellään ole rajoja. Kun hän edelleen lukee, että ihmisen tietoisuus toimii eri „tasoilla“, joutuu hän aivan ymmälleen. „Mitä on ‚käyttöväline‘, mitä saman ihmisen ‚eri ruumiit‘, mitä ‚tasot‘, kysyy hän hämmästyneenä. Olkoon hän materialisti tai „uskonnollisesti mieltynyt“, tuntuu moisista asioista lukeminen hänestä yhtä kummalliselta ja „satumaiselta“.

Kun hän lukee, ettei paikkaa, aikaa ja avaruutta semmoisinaan ole olemassa, kun hän lukee, että on olemassa „fyysillinen maailma“ ja paljon muita maailmoja, joita ei semmoisinaan *ole*, vaan että niitten olevaisuus riippuu erilaisista tajuntatiloista, niin alkaa hänestä tuntua hullulta ja mielettömältä. „Eikö esim. maapallo ole olemassa, vaikka ei sillä olisi ollenkaan tajullista elämää“, kysyy hän itseltään ja vastaa kysymykseensä myöntävästi.

Mutta jos tuo lukija on rehellinen, ja jos hänessä uinuvat korkeammat kyvyt jo silloin pyrkivät toimintaan, niin hakee hän outoihin käsitteihin tarkempaa selitystä, ja hänen sitä tehdessään valkenee hänelle uusi, ennen aavistamaton maailma ihanuuksineen. Silloin hän tulee myös tuntemaan sen lohdutuksen, jonka tämä mullistava maailmankatsomus tarjoaa. Hän tulee tietämään, ettei ole mitään „epätoivoa“, ettei ole „menetetty“ mitään, jota ei parempana saataisi takaisin, että „hukkaan kulutettu aika“ merkitsee vaan tilapäisesti hieman vähempää kulkunopeutta ehdotonta elämää kohti, ja että *hän itse* on kaikkivaltijas maailman luoja, s. o. ehdottoman elämän ikiolemusta, vaikka kehityksen pyörän määrätyllä kohdalla suhteellisesti tästä olemuksesta eristettynä.

Teosofinen maailmankatsomus sisäl-

tää kaiken sen hyvän, suuren, jalon, ylevän, pyhän ja korkean, mitä kaikki kirkkokunnat „ajavat takaa“, ja mikä „kuolevaisille“ lukemattomina vuosimiljoonina on antanut lohdutusta ja kestävyyttä „elämän taistelussa“. Tämän maailmankatsomuksen tunnustaja on siinä merkillisessä asemassa, ettei hänen tarvitse mitään *kieltää*. Kun muut pääsevät heille vastenmielisistä, järjettömistä ja mahdottomista asioista yksinkertaisesti ne kieltämällä tai olemalla niistä puhumatta, niin hän pyrkii *selittämään* kaikkia suhteellisuuden lain kannalta.

Papit ja heidän hengenheimolaisensa, jotka ovat jotakin pintapuolisesti kuulleet teosofiasta, mutta jotka eivät vielä ole kypsyneet sitä tarvitsemaan, kysyvät: „Voiko ihminen todellisesti onnellinen ollakseen elää ilman Kristusta?“

Tähän kysymykseen teosofi vastaa: „Ei hän voi eikä luonnollisesti tahdokaan, jos Kristuksella ymmärretään sitä korkeaa henkielämää, jota meidän kirjallisuudesa kutsutaan buddhiksi, ja josta Paavali sanoo, että se „käy yli kaiken ymmärryksen“, koska tuo korkein elämä on kaiken alemman ainemaailmankin voimassapitäjä ja „vapahtaja“. „Mutta jos ‚Kristuksella‘, hän lisää, tarkotetaan *yksinomaan* ihmistä Jeesus natsaretilaista — joka tosin oli suuri salatieteilijä ja pyhä mestari — niin silloin kyllä voidaan elää ‚ilman Kristusta‘, s. o. henkinen elämä ja ‚pelastus‘ eli ehdottoman elämän yhteyteen pääseminen ei riipu yhdestä ainoasta maailman vapahtajasta, olkoon hän miten jumalallinen tahansa.“

Muuten tuo kysymys paljastaa sen tekijän tietämättömyyden. Teosofisen maailmankatsomuksen valossa „ei voida elää“ ilman suurinta lurjusta ja pahantekijää enempää kuin kristillisen jumaluusopin Kristustakaan. Edellinen on ilmiöelämän tuote yhtä hyvin kuin jälkimäinenkin. Molemmat ovat siis yhtä välttämättömät ja tarpeelliset ilmennyselämän taloudelliselle tasapainolle. Nykyinen „lurjus“ on jossakin kaukaisessa tulevaisuudessa ruumistunut „vapahtava Kristus“.

Teosofit voisivat yhtä hyvin kysyä kristityiltä „jumaluusoppineilta“: „Voiko ihminen elää ilman Gautama Buddhaa, ilman Zarathustraa, ilman Apollonios tyanalaista tai ilman Ammonius Saccasta?“ Kaksi viimeksi mainittua ovat kristillisten kirkkoisienkin lausunnon mukaan tehneet enemmän ja suurempia „ihmetöitä“ sekä parantaneet enemmän sairaita kuin Jeesus. Ammonius Saccasta sanotaan, että hän herätti kuolleita kaikkina vuodenaikoina ja kaikkialla, missä hän liikkui. Hän oli suurilla hengenlahjoilla varustettu, ylevä ja pyhä mies, joka ilolla ja riemulla uhrasi kaikkensa muitten hyväksi. Epäilemättä semmoinen suuri olento oli Kristus yhtä hyvin kuin Jeesus natsaretilainenkin.

Teosofinen maailmankatsomus on niin mullistava, että entisestä materialistiskirkollisesta tuskin „jää kiveä kiven päälle“, mutta se on samalla niin rauhottava, että toivon ja lohdutuksen tunne on lukemattomin kerroin voimakkaampi kuin ennen.

Aate.

Maailman loppu.

Monen ihmisen mielessä kummittelee eräs omituinen aate: maailman loppu. Historiasta tiedämme, että kun kansojen elämässä tai ihmisten käsityskannoissa on tapahtunut huomattavia muutoksia, on aina esiintynyt profeettoja huutamaan: maailman loppu on ovella! Ja kansan seasta, tuhansien yksinker-

taisten sydämistä on kaiku vastannut: „jaa, eiköhän niin olekin". Niinpä täällä Suomessakin nykyään, kun kansan pohja-aineksetkin alkavat elää ja liikahtaa, jo moni oikein tosissaan ajattelee: se on maailman lopun enne. Jotenkin levinnyt lahko, „adventistit", julistavat pääuskonkappaleenaan, että Kristuksen tuleminen („adventus", lat. = tulo) eli „viimeiset ajat" on jo aivan lähellä. Ja olen kuullut, että esim. Turussa papit julkisesti ovat kirkossa saarnanneet, että kyllä nyt voimme odottaa maailmanlopun kohta tulevan.

Mitä tämä merkitsee? Ajatteleva ihminen, joka edes niin paljon on tutustunut tähtitieteeseen, että on saanut käsityksen maailmanavaruuden äärettömyydestä ja siitä ihmeellisestä järjestyksestä, mikä vallitsee kaikkialla tähtitarhoissa samoinkuin maankin päällä, hän ei voi olla ihmettelemättä sitä hurjaa houretta, että maailmankaikkeus lukemattomine tähtineen kaikkineen häviäisi ja menisi tyhjiin. Koska tämä omituinen haave kumminkin on jokseenkin yleinen ja koska se suorastaan on otettu „kristilliseen uskonoppiin" dogmiksi, niin katsokaamme vähän, miten se on syntynyt ja mikä totuuden rahtu mahdollisesti saattaisi piillä sen paksun kuoren alla. Onhan niin monessa kansan säilyttämissä uskoissa alkuaan ollut totuuden jyvänen sydämenä, vaikka se jo aikoja sitten on peittynyt kuoren eli muodon taakse ja — unohtunut.

Tiedämme, että uudessa testamentissa on paljon hämäriä ennustuksia „Ihmisen pojan tulemisesta". Mateuksen 24 luvussa on meillä ne Jeesuksen sanat, jotka ovat antaneet alun näille ajatuksille. Melkein sananmukaisesti toistavat Markus ja Luukas nämä puheet, joten näkyy, että ne ovat jättäneet syvän jäljen kaikkiin opetuslapsiin. Meillä on kuitenkin täysi syy päättää, että mitä Jeesus lieneekään sanonut, hänen oppilaansa ovat aivan väärin käsittäneet hänen sanansa ja niiden merkityksen. Joka paikassa on nimittäin Jeesuksen ennustukset Jerusalemin hävityksestä pantu yhteyteen Ihmisen pojan tulemisen kanssa. Opetuslapset kysyvät Jeesukselta: „koska tämä (Jerusalemin hävitys) tapahtuu ja mikä sinun tulemuksesi ja maailman lopun tunnusmerkki on?" Vastauksessaan, joka käsittää koko luvun, ei Jeesus mitenkään erota Jer:n hävitystä ja maailman loppua vaan esim. keskellä lukua sanoo hän: „silloin ne, jotka Judeassa ovat, paetkoot vuorille". Ja kaikissa kolmessa evankeliumissa lausuu Jeesus saman juhlallisen vakuutuksen: „totisesti sanon minä teille: tämä sukukunta ei katoa, ennenkuin kaikki tämä tapahtuu". „Kaikki tämä" tarkottaa siis m. m. pari värssyä edellä olevan „Ihmisen pojan tulemisen taivaan pilvissä enkeliensä kanssa".

Kaikilla kristityillä oli siis se käsitys ensi aikoina, että Kristus tulisi hyvinkin pian tuomiolle, „miespolven kuluessa", niinkuin oli luvattu. Kaikissa kirjotuksissa siltä ajalta huomaamme, kuinka vahva se usko oli. Ja ihmeellinen kannustin tämä „viimeisen päivän" odotus oli, sen tiedämme historiasta. Kristityt pidättäytyivät kaikesta pahasta maailman menosta, eivät vastustaneet pahaa pahalla, omaisuus oli enemmän tai vähemmän yhteistä, eivätkä ne tahtoneet avioliittoakaan suvaita „viimeisten päivien tähden". Ne ajat olivat todella ihmeelliset, täynnä palavaa uskonintoa ja hurjaa ponnistusta lihan tukahuttamiseksi.

Mutta odotus oli turha. Koko kristillinen kirkko oli käsittänyt väärin Jeesuksen sanat, mikäli se luuli niiden merkitsevän ulkonaista „loppua". Tuhat vuotta j. Kr. uudistui tämä sama odotus. Ihmiset jättivät joukossa kotinsa, jakoivat tavaransa köyhille ja ääretön jännitys oli koko kristillisessä maailmassa. Mutta tässä ajassa ei enää näy mitään kaunista: itsekäs pelko ja taivaallisen autuuden himo oli vain tullut kiihdytetyksi eikä totista Jumalan ja ihmisten rakkautta ilmennyt.

Turha on sellaista haavetta säilyttää, että meidän maapallomme olisi ikään-

kuin maailmankaikkeuden keskipiste, että meistä riippuisi, kuinka kauan avaruus säilyy. Virallisesti ilmottaa kirkko, että kun kaikille pakanoille[1]) on „sana" saarnattu ja juutalaiset palanneet Jerusalemiin, tulee loppu. Ensin tulee Antikristus ja sitten tapahtuu kaikenlaista kauheata, josta ilmestysraamatussa tarkemmin vaikka kyllä hämärästi kerrotaan. Viimein tulee tuomio, hyvät ja pahat erotetaan ikuisiksi ajoiksi ja luodaan uusi taivas ja uusi maa.

Mutta kuinka moni ihminen voi säilyttää tämän mahtavan dogmirakennuksen silloin, kun hänessä on herännyt halu etsiä totuutta? Pian se häneltä sortuu kaikkine epäjohdonmukaisuuksineen ja haaveineen. Se lepää yhtä heikoilla perustuksilla kuin se usko, että tämä maailmanloppu tapahtuisi silloin kun Jerusalem hävitettiin. Silloin kysymme: mitä sitten tarkottivat Jeesuksen kuvaukset niistä ajoista, jotka käyvät „lopun" edellä ja hänen hämärät puheensa „maailman lopusta"?

Ja jos kerran ajattelevina ihmisinä emme tahdo emmekä voi omaksua mitään, joka suorastaan sotii järkeämme, meille annettua jumalallista valoa vastaan, täytyy meidän vastata: „Jos maailman loppu jotain merkitsee, ei se voi merkitä mitään muuta kuin *yhden* maailman loppumista, *yhden* aikakauden päättymistä ja — uuden alkamista". Sillä ikuisuus on ääretön ja sen ilmennykset lukemattomat. Ja olkoon kysymyksessä pienen historiallisen ajanjakson päättyminen tahi vaikkapa itse aurinkokunnan astuminen takaisin perusolemukseensa, niin aina on sen takana uusia maailmoita, uusia aikoja ja ikuisesti uudistuvaa elämää. Tässä valossa meille selvenee koko tämä kysymys: Jeesus puhui suuresta aikakautisesta laista, siitä laista, joka ohjaa kaikkea elämää kierroksissa ja sarjoissa. Ja kristillinen kirkko ei ollut väärässä noina ensimäisinä aikoinaan, jolloin se odotti maailman loppumista valvoen ja rukoillen, luottaen Mestarinsa sanoihin. Useimmat kirkon jäsenet ehkä erehtyivät muotoon nähden — *muodot* eivät uskonnonkaan alalla kestä ikuisen totuuden edessä — mutta henki oli heillä oikea. Heidän valvomisensa ja hehkuva intonsa ei ollut turha; se sai todella aikaan „maailman lopun", vaikka toisella tavalla kuin moni heistä ehkä luuli. Tapahtui ihme ihmeitten joukossa. Ylpeän Rooman valtakunnan, jonka vertaista mahtavuudessa ei ole historiallisina aikoina nähty ennen eikä jälkeenpäin, johon kuului koko silloinen länsimainen sivistynyt maailma, sen vallotti ja kukisti natsarealaisen kirvesmiehen oppi ja hänen köyhät, oppimattomat ja vainotut seuraajansa. Jerusalem hävitettiin, koko silloinen maailma loppui ja alkoi uusi maailma, uusi aika.

Tämän ajan jälkeen ovat kyllä ajattelemattomat ihmiset monta monituista kertaa säikähtyneet huutamaan maailman loppua, milloin joku pyrstötähti on taivaalle ilmestynyt tai jotain muuta oudompaa on sattunut siellä tai täällä tai milloin suurempi turmelus on ihmisten seassa astunut päivänvaloon. Mutta nykyaikana, jolloin ihmiset kadottavat kykynsä uskoa, on enää hyvin harva, joka vakavasti odottaisi „ihmisen pojan tulemista taivaan pilvissä enkeleittensä kanssa" fyysillisesti ja puustaimellisesti. Eikä „pyhiä menoja ja jumalisuutta" meidän päivinämme paljoakaan herätettäisi, jos kuinkakin puhuttaisiin viimeisestä päivästä, „joka on tuleva niinkuin varas yöllä, ja silloin taivaat suurella pauhinalla menevät pois, mutta elementit pitää palavuudesta sulaman ja maa kaikkinensa palaman ylös", niinkuin Pietarin tunnetut sanat kuuluvat (2 Piet. 3: 10).

Luonnollisesti maapallomme on rajallinen ja sekin aika kerran tulee, jolloin sen alkuaineet (stoikheia) taas liukenevat (alkutekstin mukaan) takaisin astraliseen aineeseen ja vielä edem-

[1]) Näitten umpiuskoisten ajatus ei koskaan uskalla lentää niin korkealle, että se kysyisi, voiko mahdollisesti olla muuallakin ihmisiä kuin pienen maapallomme päällä.

mäksi, mutta se aika on äärettömän kaukana sekä tavallisen tieteen että salatieteen kannalta. Toinen kysymys, joka täydellä syyllä ansaitsee huomiotamme, on kysymys aikakautisen maailman lopusta. Olemmeko nyt juuri lähellä tällaista käännekohtaa, vai onko uskonnollisten hämärä aavistus tuulesta temmattu? Tarkastakaamme siinä suhteessa ajan merkkejä, jottemme tietämättömyydessämme vastustaisi ajan ratasta ja kehityksen vaatimuksia.

Ensimäinen, joka meille antaa vastauksen, on Leo Tolstoi, tuo suuri tietäjä, joka syvemmältä kuin kenties kukaan muu on tarkannut ajan virtaa ja sen myrskyisiä laineita. Viime vuonna julkaisi hän pienen teoksen „Vuosisadan lopulla", jossa hän m. m. lausuu:

„Uusi vuosisata merkitsee evankelisessa hengessä ei uutta sataa vuotta, vaan uutta uskoa, uutta yhteiskuntamuotoa. Evankelista sanoo, että jokaisen sellaisen aikakauden alkaessa ihmiskunta kärsii hirveitä onnettomuuksia ja koetuksia: tulee sotia ja verenvuodatuksia, petoksia, valhetta ja — tämän luonnollisena seurauksena — ihmisrakkaus kylmenee . . .

Minä luulen, että nyt — juuri nyt — kristityt kansat seisovat rajalla, joka erottaa vanhan elähtäneen ajan uudesta. Luulen, että nyt on alkanut ihmiskunnan suuri uudistuminen, jota 2000 vuotta on kristikunnassa valmistettu, että nyt väärennetty kristinusko ja siihen perustunut tyrannimainen harvainvalta väistyy ja sijalle astuu totinen Kristuksen oppi ja järkevien olentojen yhdenvertaisuus ja vapaus. Tämän ulkonaisina merkkeinä on minun nähdäkseni: säälimätön taistelu olemassaolosta sekä valtioiden että yksilöiden kesken, rikkaiden kylmäkiskoinen julmuus ja köyhien viha ja epätoivo, kaikkien maitten mielettömät, vuosi vuodelta kasvavat, kansaa näännyttävät sotavarustukset, sosialismin leviäminen itsevaltaisuuksineen ja monine kevytmielisine teorioineen, nuo kaikki tyhjänpäiväiset oppineet saivartelut ja yksipuoliset hedelmättömät tutkimukset, joita mainitaan „tieteen" korealla nimellä, taiteen sairalloinen turmelus ja ennen kaikkea vallassaolijoiden alhainen henkinen kanta, he kun ovat aivan kokonaan totista uskonnollisuutta vailla ja vielä saarnaavat ja n. k. laeillaan pyhittävät vallan ja siis eivät mitenkään kelpaa kansan johtajiksi. Nämä ovat suuren maailmanmullistuksen yleiset merkit."

Saman ennustuksen eli johtopäätöksen tapaamme monella muulla taholla. Niinpä äsken ilmestyneessä „Astrologian järjellisessä perustassa" (siv. 112) sanotaan: „Suunnilleen joka 2000:s vuosi tulee uusi eläinradan merkki vaikuttavaksi ja suuria muutoksia tapahtuu maailman uskonnollisessa ajatuselämässä (ja sen johdosta kaikilla muillakin aloilla) . . . Sellainen aikakausi lähestyy taas; helposti sen huomaavat ne, jotka osaavat nähdä ajan merkit."

Mutta millainen on tämä uusi aika oleva, hyvä vai paha? Ne, jotka koko sielullaan riippuvat kiinni vanhoissa muodoissa eivätkä jaksa luopua omista oloistaan, ne katsovat uutta aikaa pelolla ja näkevät siinä vain pahaa, turmelusta, huonontumista ja taistelevat kaikin voimin sitä vastaan. Mutta ne, jotka ovat kokeneet vanhan ajan kaiken puutteellisuuden ja tyhjyyden ja kiihkeästi janoavat uutta elämää, he kyllä myöskin kärsivät murrosajan temmellyksestä, mutta he luovat silmänsä tulevaisuuteen ja näkevät siellä uuden paremman, nykyistä ja entisiä paremman ajan kangastavan. Ja he ovat oikeassa, sillä eteenpäin käy kehityksen järkähtämätön kulku.

Mutta koska tulee tämä suuri mullistus, joka on oleva perinpohjaisempi kuin „keskiajan" kukistuminen, vieläpä suurempi kuin „vanhanajan" hautaansa vaipuminen? Kärsivällisyyttä! huutavat Vartijat synnytystuskissa huokaavalle maailmalle. Hitaasti kiertyy ajan ratas. Ennenkuin kaikki vanha on hävinnyt, ei voi uutta rakentaa. Ja ennenkuin on olemassa nuori ja terve ja vastaanotta-

vainen ihmiskunta, jotta suuri henkinen vuodatus voi tapahtua, kuluu kyllä vielä kokonainen vuosisata.

Mad. Blavatsky sanoo „Teosofian Avaimen“ viimeisellä lehdellä, että joka vuosisadan lopulla ihmiskunnalle annetaan suuri sysäys eteenpäin. Me emme siis vielä voi pitkään aikaan odottaa sitä suurta opettajaa, joka niinkuin Jeesus aikanaan on antava viimeisen surmaniskun — armoniskun — elähtäneelle maailmalle ja perustava uuden maailman. Mutta meidän on taas jatkettava sitä sysäystä, joka vastikään viime vuosisadan loppuessa annettiin, ja tehtävä suurta valmistustyötä.

Kaikki, jotka ovat olleet tilaisuudessa seuraamaan henkisiä virtauksia ja säänmuutoksia sivistysmaitten ilmapiirissä, tunnustavat, että ihmeellinen, uskomaton muutos on viimeisinä vuosina tapahtunut. Suuret sanomalehdet, jotka samalla hallitsevat ja edustavat yleistä mielipidettä, pohtivat täydessä todessaan henkimaailman ihmeellisimpiä ilmiöitä, joille vielä joku aika sitten ainoastaan naurettiin. Tiedemiehet seisovat sanattomina sellaisten kuulumattomien „ajatussähkötysten“ edessä, joita esim. Mr. ja Mrs. Zancig esittävät Englannin hovin ja hienoston edessä. Salatieteellinen ja yliaistillinen kirjallisuus ja sanomalehdistö kasvaa uskomattomasti.

Mutta nämä ilmiöt ovat vain „maailman lopun“ merkkejä. Ne eivät voi ketään auttaa tai pelastaa, joka ei tahdo ottaa kohtaloansa omaan käteensä ja taistellen voittaa itselleen lujaa maaperää hengen maailmassa. Onnellinen se, joka keskellä vedenpaisumuksen kuohuja saa kulkea tietoisuutensa arkissa odotellen uutta huomenta.

Lopetan runoilijan sanoilla:

Ryskyen kaatuvat suuret puut,
Vanhat vakaumukset.
Tulleeko synkät syksykuut
Vai kesän kukoistukset?
Tiedä en. — Nään minä maailman
Muuttavan muotojansa. —

Kiitos Jumala julkinen
Että mun elää annoit
Ajassa suurten aaltojen.

V. H. V.

Uusia näkökohtia.

II.

Onko veljeysaate toteutettavissa?

Me ihmiset näemme ympärillämme osaksi muita ihmisiä, osaksi luonnon ja maailmankaikkeuden. Meidän suhteemme toisiimme aiheuttaa kaiken inhimillisen yhteiselämän, meidän suhteemme luontoon ja maailmankaikkeuteen synnyttää uskonnolliset, filosofiset ja tieteelliset harrastuksemme. Inhimillisen yhteiselämän tähänastinen korkein muoto on ollut valtio, ihmisten uskonnollisten harrastusten tähänastinen korkein tulos on kirkko. Viime aikoina ovat länsimaalaisessa sivistyksessämme filosofia ja tiede synnyttäneet epäilyksiä sekä valtion että kirkon pätevyydestä. Näiden epäilysten edustajina ja kannattajina ovat esiintyneet sosialismi ja materialismi.

Sosialismi on huomauttanut, että nykyinen valtio ei ole korkein mahdollinen yhteiselämän muoto, koska se on tulvillaan kurjuutta, vääryyttä ja sortoa. On ajateltavissa yhteiskunta, sanoo sosialismi, jossa vallitsee veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus, jossa ei näännytä nälkään eikä työttömyyteen, jossa ei turhaan sairasteta ja jossa ei lapsia kuole ennenaikaiseen kuolemaan. Tä-

män ihanne-yhteiskunnan toteuttamista vaatii sosialistinen liike.

Materialismi on ottanut lähtökohdakseen sen tieteen väitteen, että jos ihminen tahtoo saada todellisen kuvan luonnosta ja maailmankaikkeudesta, silloin hän ei saa turvautua kirkollisiin ennakkoluuloihin, vaan ainoastaan havaintoihin, kokemuksiin ja tieteellisiin tutkimuksiin. Mutta materialismi on samalla uskonut, että tiede nyt jo on tutkinut luonnon ja osottanut, minkälainen maailmankaikkeuden elämä on, ja sen nojalla materialismi on asettunut kirkon vastustajaksi ja sanonut täydellisesti korvaavansa uskonnon.

Sosialismista tuli nykyisen valtiomuodon vihollinen, materialismista nykyisen kirkon. Koska kirkko ja valtio olivat vahvassa liitossa keskenään, eikö ollut luonnollista, että niiden vastustajatkin yhtyivät mahtavaksi liitoksi? Niinpä sosialismista ja materialismista tuli ystävät.

Mutta miksikä solmitaan liitto? Kahdesta syystä: joko rakkaudesta tahi himosta.

Rakkaudesta solmittu liitto perustuu totuuteen, se on sielullinen liitto kahden olennon korkeamman minän välillä. Se on luonnon pakosta syntynyt eikä sillä ole minkäänlaisia tarkotusperiä ulkopuolella itseään, s. o. ulkopuolella totuutta.

Himosta solmittu liitto on sopimus kahden olennon alemman minän välillä ja sen tarkotuksena on aina yhdistynein voimin tavotella nautintoa tahi valtaa.

Minkälaatuinen on sosialismin ja materialismin välinen liitto?

Katsokaamme ensin sen vaikutuksia. „Hedelmästä puu tunnetaan". Onko sen tarkotuksena ainoastaan totuus vai tavotteleeko se jotain? Joka maassa, missä sosialismi ja materialismi ovat lyöttäytyneet yhteen kirkkoa ja valtiota vastustamaan, huomaamme, että nämä liittolaiset tavottelevat — valtaa. „Antakaa meille valtaa niin me teemme ihmiset onnellisiksi! Me toteutamme ihanteellisen yhteiskunnan ja me opetamme ihmisiä ymmärtämään luontoa!"

Samalla tavalla huusivat vuosisatoja sitten valtio ja kirkko. „Kun me pääsemme valtaan, niin me teemme ihmiset onnellisiksi". Kirkko sanoi: „minulla on tositieto luonnosta ja maailman kaikkeudesta. Minä tiedän luonnon elämän, minä tunnen jumalan. Minä osaan pelastaa kaikki ihmissielut, jotka pakenevat minun helmaani, epäuskosta, tietämättömyydestä, synnistä ja pahasta." Ja valtio lisäsi: „minä osaan toteuttaa kristillisen veljeyden. Minä olen jumalan valtakunta maan päällä."

Perustuiko heidän liittonsa totuuteen? Historian lehdet todistakoot.

Kuinka on nyt käyvä sosialismin ja materialismin, jos ne pääsevät valtaan?

Epäilemättä samalla tavalla, sillä totuus on ainoa, joka voittaa ja pysyy ikuisesti.

Totuus? Eikö siis sosialismin ja materialismin liitto perustu totuuteen? Ei, sillä sen jo niiden hedelmä näyttää: ne pyrkivät valtaan. Ja valtaan pyrkimys on aina veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden sortoa. Mutta veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus oli alkuaan sosialismin ihanne, sen totuus. Sosialismi niistä luopui, samalla kun se yhtyi materialismiin.

Miksi? Eikö materialismi opeta veljeyttä, vapautta ja tasa-arvoisuutta?

Ei. Materialismin mukaan ihminen on aineellinen olento, jossa aikojen kuluessa on kehittynyt n. k. sieluelämä. Koska sieluelämä on ruumiillisuuden tulos, ovat ihmisen ruumiilliset tarpeet ainoat välttämättömät. Tästä johtuu:

1) että veljeys on mahdottomuus, koska ihmisten täytyy olla alituisella sotakannalla keskenään. Itsekkyys on ainoa luonnollinen vaisto. Taistelu olemassaolosta ja parhaiden eloonjääminen on sen suora seuraus;

2) että vapaus on mahdottomuus, koska itsekkäiden ihmisten kesken, jotka luonnostaan ovat sotakannalla keskenään, järjestetty yhteiselämä on toteutettavissa ainoastaan pakon avulla; ja

3) että tasa-arvoisuus on mahdoton, koska pakollisesti järjestetyssä yhteiskunnassa muutamien aina täytyy olla järjestyksen valvojina, käskijöinä ja hallitsijoina.

Materialismi puolustaa yhteiskuntaa, joka on nykyisen yhteiskunnan kaltainen, ja saatamme hyvällä syyllä sanoa, että nykyinen yhteiskuntamuoto juuri on rakennettu materialismin pohjalle.

Sosialismi taas tavottelee jotakin aivan toista. Jos „veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus“ on sen tunnussana, silloin se oman luontonsa nojalla on materialismin vastakohta, sen vihollinen ja vastustaja.

Himosta siis on syntynyt materialismin ja sosialismin avioliitto — vallanhimosta. Ja se oli sosialismin lankeemus.

Kysykäämme nyt: miksikä sosialismi lankesi? Miksi se rupesi tavottelemaan valtaa?

Mitä on yksityisen ihmisen lankeemus ja miksi hän lankee? Yksityinen ihminen lankee silloin, kun hän uskoo ja sanoo itsellänsä olevan käsitys oikeasta ja totuudesta, jota hän ei käytännössä noudata; kun hänellä on ihanne, jota hän ei toteuta. Ja hän lankee sentähden, että hän uskoo ja sanoo voivansa toteuttaa ihannettaan. Jos ihmisen ihanne on suuttumattomuus, niin hän lankee joka kerta kun hän suuttuu. Ja hän lankee sentähden, että hän ei tunne itseään, vaan uskoo voivansa aina olla suuttumatta. Hän lankee sentähden, ettei hän tiedä tai ota huomioon, millä keinoin hän voi ihannettaan toteuttaa. Mutta ensimäisen lankeemuksensa jälkeen hän ymmärtää, että jokin keino on hänelle tarpeen. Hän tarvitsee valtaa. Itsensäkö yli? Niin päättäisi viisas. Mutta hän ei ole vielä viisas. Hän tarvitsee valtaa muiden yli ja hän sanoo muille: „te ette saa suututtaa minua“. Jos hän ei sitä sano, hän sen ajattelee. Ihminen syyttää aina ensin muita.

Kuinka kävi sosialismin? Sen ihanteena oli veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus. Ja se huudahti: „tämä on totuus. Tämä on heti toteutettava! Emme enää jaksa vaeltaa valheessa!“ Samassa se lankesi, sillä se ei voinut totuuttaan toteuttaa. Sillä ei ollut keinoja. Sillä ei ollut valtaa. Itsensä yli? Sitä se ei tullut ajatelleeksi. „Minä tarvitsen valtaa maailman yli. Silloin voin ihanteitani toteuttaa!“

Totta kyllä. Jos ihminen voi pakottaa ympäristöään tottelemaan hänen pienimpiäkin oikkujaan, silloin ei kukaan häntä suututa, silloin hän ei suutu. Silloin hän ei lankee. Samaten jos sosialismi saa vallan maailman yli, niin että se voi pakottaa kaikkia ihmisiä kulkemaan sen talutusnuorissa, silloin se saattaa sanoa: „nyt olen toteuttanut ihanteeni. Nyt olen näyttänyt, että veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat minun toteutettavissani“.

Mutta onko silloin ihanne totisesti toteutettu? Onko tuon ihmisen „suuttumattomuus“ muuta kuin törkeintä valhetta? Onko tuon sosialismin „veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus“ muuta kuin koreita sanoja?

Ei ole. Kumpikin on käyttänyt ulkonaista valtaa, vääriä keinoja.

Mutta juuri näitä keinoja sosialismi rupesi käyttämään, kun se lankesi ja yhtyi materialismiin.

Se lankesi, kun ei se osannut toteuttaa ihanteitaan. Ja se ei osannut niitä toteuttaa, sentähden että se ei tuntenut itseään, sentähden että sillä ei ollut valtaa itsensä yli.

Ainoastaan se ihminen voi väittää, että suuttumattomuuden ihanne on saavutettavissa, joka itse ei suutu. Ja ainoastaan se ihminen ei suutu, jolla on valtaa itsensä yli ja joka tuntee itsensä.

Ainoastaan se sosialismi voi väittää, että veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden yhteiskunta on rakennettavissa, joka itse toteuttaa veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden ihanteen. Ja ainoastaan ne sosialistit voivat toteuttaa veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuu-

den ihanteen, jotka täydellisesti tuntevat itsensä ja toisensa ja joilla on täydellinen valta itsensä ja samalla toistensa yli.

Mutta missä on tämä sosialismi?

Sosialistisen liikkeen kehitys oli luonnollinen. Se oli nuoren ihmisen tavallista kehitystä. Hän uskoi liian suurta itsestään ja lankesi.

Kuinka viisas olisi menetellyt? Hän olisi menetellyt totuuden mukaan.

Viisas ihminen, jonka ihanne on suuttumattomuus, sanoo: „tämä on minun ihanteeni ja sitä kohti minä pyrin". Ja hän pyrkii totisesti ihannettaan kohti ja hänen pyrkimyksensä herättää muissa samaa pyrkimystä. Muutkin näkevät saman ihanteen — ja kaikki suuttuvat harvemmin kuin ennen. Jokainen pyrkii saavuttamaan valtaa itsensä, omien himojensa ja tunteittensa yli. Ja kaikki tulevat entisestään onnellisemmiksi.

Viisas sosialismi, jonka ihanne on veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus, sanoo: „Tämä on minun ihanteeni, tätä kohti minä pyrin. Eikö olisi suurta ja ihanaa, jos tämmöinen onni olisi saavutettavissa?" Ja viisas sosialismi pyrkii sitä toteuttamaan vähässä; innostuneita sosialisteja liittyy yhteen kokemaan ja tutkimaan, ovatko ihanteet saavutettavissa. He muodostavat pieniä yhteiskuntia, siirtoloita ja liittoja, joille maailma nauraa, mutta jotka tosi teossa tahtovat nähdä ja näyttää, missä määrin veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat toteutettavissa. He onnistuvat — tai he eivät onnistu. Mutta heidän uskaliaista kokeiluistaan kaikki oppivat. Ja yhä laajempiin piireihin tunkeutuu halu todella koettaa jotain. Maailma kääntyy vähitellen itsestään, omasta vakaumuksestaan sosialismiin. Ja tämä on rehellisyyden ja totuuden tie.

Niinkuin asiat nyt ovat, voimme olla vakuutetut siitä, että sosialismin suuret ihanteet, veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus eivät ole toteutettavissa eivätkä toteudu. Pyrkiköön sosialismi valtaan ja saavuttakoon. Sen valta ei tule pysyväistä siunausta tuottamaan. Vallalla on merkillinen halu tulla väärinkäytetyksi. Anna valtaa jollekulle ja hän tulee tyranniksi. Ja vaikkei sosialismista tulisikaan anarkistista tyrannia, ei se liioin pysty toteuttamaan suuria ihanteitaan. Se ei ole pysynyt sillä tiellä, jota pitkin ihanteita toteutetaan.

Mutta mitä on sanottava teosofisesta liikkeestä? Eikö se toteuta yleistä veljeyttä? Eikö Teosofinen Seura ensimäisessä ohjelmapykälässään väitä, että se on yleisen veljeyden ydin?

Ei. Vielä ainakin Teosofinen Seura on pysytellyt viisaan miehen kannalla. Se tunnustaa uskovansa ihmisten yleiseen veljeyteen ja se vaatii joka jäseneltään tämän tunnustuksen. Ihmisten yleinen veljeys on luonnon tosiasia. Meidän uskomme tai epäuskomme ei voi sitä kumota. Mutta Teosofinen Seura ei väitä sitä toteuttavansa. Se ei väitä olevansa yleisen veljeyden ydin. Se sanoo ainoastaan, että sen tarkotus on muodostaa yleisen veljeyden ydin. Muodostaa — siis pyrkiä, tavotella. Teosofinen Seura pyrkii kasvamaan yleisen veljeyden ytimeksi, se pyrkii toteuttamaan yleistä veljeyttä.

Teosofinen maailmankatsomus on toinen kuin materialismin. Se myöntää, että materialismin tieteellinen lähtökohta on oikea. Kokemukseen ja tutkimukseen on tieto perustuva. Mutta se väittää tietävänsä juuri kokemuksen ja tutkimuksen nojalla, että ihminen onkin henkinen olento, ei aineellinen. Hän on sielu, joka on pukeutunut ruumiisen. Hän on syntynyt maailmaan oppiakseen. Hän on tullut tänne juuri veljesrakkautta oppiakseen ja veljeysaatetta toteuttaakseen. Ja hän tulee tänne uudestaan ja uudestaan, kunnes hän opittavansa oppii, kunnes hän kehittyy ihmiseksi, joka todella on kaikkien veli.

Semmoinen on teosofinen maailmankatsomus.

Sentähden se sanoo totuuden mukaisesti: veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus eivät ole muitta mutkitta toteu-

tettavissa. Ne ovat ihanteita, joita kohti meidän tulee pyrkiä, mutta meidän ei pidä luulla, että heti osaamme niitä toteuttaa.

Veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat hengestä syntyneet. Niiden juuri on hengessä, ja sentähden ne hengessä kasvavat ja toteutuvat.

Kaikki suuret ihanteet toteutuvat sisästä päin. Ainoastaan mikäli ihmiset alkavat itsessään kehittää veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden jaloja ihanteita, ainoastaan sikäli ne maan päällä toteutuvat.

Pekka Ervast.

Mitä on synti?

(Jatk.)

Kristinuskon alkuaikoina vallitsi Jeesuksen seuraajain joukossa mitä ihanteellisin vapaus ja suvaitsevaisuus. Siellä suvaittiin Paavalin oppia, koska sekin saattoi monelle sielulle olla joksikin avuksi, mutta sen rinnalla oli paljon jalompia ja korkeampia käsityksiä, niin että jokainen saattoi itselleen omistaa ja uskoa niin paljon kuin hän kykeni. Siihen aikaan nimittäin ei kysytty, mitä jokainen uskoi ja mitä hän ei uskonut, vaan kysyttiin ennen kaikkea elämää, kysyttiin: tahdotko seurata mestaria koko elämälläsi? Vasta vuosisatojen jälkeen kohosi yksi oppisuunta — juuri paavalilainen — valtaan, pääsi valtionuskonnoksi ja puhtaan opin varjolla se asevoimalla kukisti ja hävitti kaikki toisin ajattelevat seurakunnat. Senjälkeen hävitettiin niiden jäljetkin niin tyystin, että aivan viime aikoihin asti on luultu ensimäistä kristillistä kirkkoa yhtenäiseksi, tarkkoihin opinkaavoihin sidotuksi seurakunnaksi, jossa oikea oppi erinomaisen puhtaana säilytettiin. Saattoihan Luterus esim. väittää erästä raamatun kirjaa, Jaakopin epistolaa, kerettiläiseksi ja hylättäväksi, koska siinä Paavalin lunastusoppi ei ollut aivan puhtaana. Ja kuitenkin on Jaakopin kirje yksi eheimpiä ja kauneimpia epistoloita uudessa testamentissa. Mutta mitä enemmän valoa tutkimukset luovat noihin hämäriin aikoihin, sitä selvemmin huomaamme, että „yhteinen apostolinen usko“ on ollut suuri erehdys. Yhtä vähän kuin neljästä evankeliumista voimme löytää puhdasta, yhtenäistä oppijärjestelmää, yhtä vähän voimme löytää sellaista vanhimmassa kirkossa, joka kuitenkin seisoi mestaria niin paljon lähempänä kuin me. Sama henkinen elämä oli kaikilla kristityillä, mutta sen muodot olivat hyvin erilaiset ja kaikkien välillä vallitsi vapaus ja arvonanto.

Mutta mikä oli seurauksena, kun Kristuksen tunnustaminen tuli valtion pakolliseksi uskonnoksi ja kun Jeesuksen rakkaudenjumalan sijaan otettiin juutalaisten vanhurskas kostaja? Seuraus oli, että kirkko taas antoi siunauksensa väkivallalle, aseille, oikeuslaitokselle ja rangaistukselle eli [1]) kostolle. Jeesus oli kieltänyt ihmisiä rankaisemasta toisiaan. „Älkää tehkö vastarintaa sille, joka on paha.“ „Jos joku tahtoo käydä oikeutta kanssasi ja ottaa ihokkaasi, anna hänen saada muukin vaate“. (Matt. 5: 40.) Miksikä menivät kristityt näin kauas pois Jeesuksen sanoista? Olisivathan he voineet sanoa esim. näin: „Ihmis-

---

[1]) Sanon „eli kosto“ sentähden että jos tarkastetaan lainsäädäntöä ensimäisestä kristitystä keisarista kautta koko keskiajan ja vielä viimeisiin aikoihin asti, niin on siinä aina ollut vallalla juutalainen käsitys, jonka mukaan rangaistus ei tarkota yksinomaan pahointekijän parantamista vaan jotain muuta, kuten oikeuden ylläpitämistä, rikoksen sovittamista tai pahojen pelottamista, ja silloin se on samaa kuin kosto.

ten pahuuden ja sokeuden tähden täytyy ehkä mahtavien käyttää oikeutta ja rangaista lainrikkojaa, mutta kirkko ei voi olla sen kanssa missään tekemisissä eikä antaa sille tunnustusta tai pyhitystä, sillä kirkon tehtävä on aivan toisella tasolla. Se julistaa rakkauden ja anteeksiannon oppia ja uhrautuvaisuuden lakia, joka on korkeampi kuin oikeuden laki." Silloin ei olisi kristillisen uskonnon nimessä annettu siunausta ja kannatusta kaikille esivallan hirmutöille noina pimeinä aikoina, jolloin „esivalta" merkitsi samaa kuin mahtavamman nyrkkivalta. Silloin ei olisi miljonien tarvinnut kaatua sotatantereilla puolustaessaan jonkun vallanhaluisen „jumalallista" oikeutta johonkin kruunuun. Mutta henkisillä tasoilla olivat tämän menettelyn tulokset paljon kauhistuttavammat kuin fyysillisellä.

Hyvin läheisessä yhteydessä tämän jumalanpelon ja koston periaatteen kanssa on toinen farisealaisten helmasynti: tuomitseminen. Niinkuin farisealaiset Jeesuksen aikana aina olivat valmiit tuomitsemaan kaikkia muita, samoin yhä vieläkin „kristillismieliset" tuomitsevat muita ihmisiä, ulkopuolisia, hyvin ankarasti heidän synneistään. Ja kristillisestä kasvatuksesta riippuu, että tämä pahe on levinnyt myöskin kaikkiin muihin piireihin. Jos osaisimme nähdä kaikkien asiain ytimeen, niin varmaan meidän täytyisi kauhistua sitä kaikkea lukematonta pahaa, mitä tuomitseminen päivästä päivään vaikuttaa, kuinka moneen ihmiselämään se tuottaa kovempia kärsimyksiä kuin kidutukset ennen aikaan olivat ja kuinka monta hyvää tekoa arvostelun pelosta jää tekemättä. Mutta Jeesus sanoi vakavasti: „älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi". Ja hän on myöskin selvittänyt meille syyn, miksemme saa tuomita, siinä vertauksessa, jossa puhutaan palvelijoitten erilaisista leivisköistä (Mat. 15). Tämän vertauksen henkeä eivät ole lainkaan ymmärtäneet ne, jotka luulevat, että „leiviskät" tarkottavat yksinomaan käytännöllisiä lahjoja ja kykyjä ja että siveellisessä suhteessa saattaa ja pitää kaikilta ihmisiltä vaatia yhtä paljon. Jos ihmiset olisivat todellisella veljellisellä rakkaudella katsoneet ympärilleen, niin he olisivat nähneet, että yhtä varmasti kuin ihmisillä syntyessään on erilaisia ulkonaisia lahjoja, kuten hyvä muisti, puhelahja, kätevyys j. n. e., yhtä varmasti on heillä jo syntyessään erilaiset siveelliset luonteet. Silloin he eivät olisi hairahtuneet farisealaiseen tuomitsemiseen vaan myöntäneet, että sama synnin teko voi yhdelle ihmiselle olla kuolemansynti, toiselle vähempi hairahdus ja kolmannelle välttämättömyys.

Kolmas farisealaisten pahe, joka johtuu heidän kielteisestä syntikäsityksestään, on se, että he vetäytyvät omaan puhtauteensa ja synnittömyyteensä ja antavat kurjan maailman mennä omia teitään. He tietävät, että maailman pyörteissä on paljon enemmän kiusauksia ja lankeemuksia, eivätkä he tahdo astua ulos turvallisista suojistaan auttamaan kärsiviä ja ponnistavia veljiään taistelussa kaikkien yhteistä pahaa vastaan, jotteivät saastuttaisi käsiään sillä loalla, jota maailman kujilla on niin paljon. Sellaiset olivat farisealaiset Jeesuksen aikana ja sellaisia ovat ne nytkin. Kaikkialla tapaamme sunnuntaikristityitä, noita siivoja ja arkoja ihmisiä, jotka eivät tahdo tehdä pahaa kellekään, mutta joista ei myöskään ole muille kuin ehkä uskon-veljille ja -sisarille paljonkaan iloa. He eivät tahdo eivätkä uskalla nauttia elämästä vaan välttävät sitä, ei mistään ihanteellisesta syystä vaan kiusausten pelosta, synnin pelosta. Ja — mikä pahempi — he eivät tahtoisi antaa muidenkaan ihmisten nauttia elämästä vaan koettavat usein tehdä heidän ilonsa happameksi. He tahtoisivat säilyttää kaikki asiat paikoillaan, hiljoillansa ja rauhassa, sillä vaikka siten paljon hyvää jää tulematta, niin — mikä heistä on pääasia — moni synti jää tekemättä: missä tulta, siinä myöskin savua. Farisealaiset pelkäävät synnin savua enemmän kuin he rakastavat hengen tulta ja sentähden ei heistä kos-

kaan tule maailmaa puhdistavia ja kohottavia sieluja, tulisia ja innokkaita työntekijöitä maailman suuressa kehitystyössä vaan pikemmin ovat he aina esteenä kaikille välttämättömille uudistuksille ja mullistuksille.

Me näemme siis, että juutalainen syntikäsitys johdonmukaisesti vei siihen farisealaisuuteen, jota mestarimme tahtoi opettaa meitä koko sydämestämme kammoomaan. Meidänkin ajallamme uhkaa käydä samoin ja seurauksena siitä on, että totinen uskonnollisuus vähitellen katoo ja muuttuu ihmisten pilkaksi. Sentähden täytyy meidän aikanaan herätä ja alkaa etsiä uutta ja samalla kuitenkin vanhaa valoa uskontosysymyksiin. Näemmehän selvästi, mikä on ollut seurauksena siitä, että on unohdettu uskonnon koko sisäinen merkitys. Voidaanhan uudesta testamentistakin saada tukea melkeinpä mille opille tahansa, jos sitä puustaimen mukaan luetaan. Silloin täytyy meidän turvautua niihin vanhoihin viisausoppeihin, joita aina on julistettu uskontojen sisäisenä puolena, ja löytää niistä johtopäätöksiä.

Ja ensimäinen johtopäätös, minkä tähän kysymykseen saamme, on se että synti on välttämätön. Jos vähänkin ajattelemme tätä väitöstä, täytyy kaikkien myöntää, että jollei se olisi tosi, jollei synti olisi ollut maailman kehitykselle välttämätön, niin maailman johdossa ei olisi ollut jumala s. o. täydellinen kolmiyhteys: voima, rakkaus ja tieto. Jumalan tajunnassa on täytynyt olla aikojen alusta asti selvänä kuvana koko maailman kohtalo, syntiinlankeemus, pahan valta ja — lopullinen pelastus. Ennaltakaikkinäkevä jumala ei olisi astunut esiin täydellisestä autuudestaan maailmaa luomaan, jos hän olisi tiennyt, että hänen teostaan tulisi olemaan enemmän pahaa kuin hyvää, enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Ja onhan selvää, että jos kerran synti on rikos jumalan lakia vastaan ja jumala Jeesuksen nimessä käskee meitä olemaan täydellisiä, niin voidaksemme olla synnittömiä pitäisi meidän olla jumalia viisaudessa, rakkaudessa ja puhtaudessa. Sellaisia eivät suinkaan Aatami ja Eeva olleet yhtä vähän ennen kuin jälkeen syntiinlankeemuksen. Ainoastaan vanhan testamentin synnistä he saattoivat olla vapaita, mutta uuden testamentin siveysihanteen edessä heidät kyllä olisi köykäisiksi havaittu. Siis on synti välttämätön ja armojärjestykseen kuuluva kirkonkin kannalta katsoen. Aikojen viisaus taas sanoo, että maailma on ainaista elämää, kehittymistä ja pyrkimistä eikä ikuista paikallaanoloa ja yhdenlaisuutta. Me olemme lähteneet pienestä jumaluuden kipinästä ja siitä asti kuin saavutimme itsetietoisuuden, on meillä ollut raskaana taakkana ääretön puutteellisuus, josta meidän täytyy kehityksen mittaamattomassa kiertokulussa vähitellen päästä. Ja jotta me pääsisimme tästä puutteellisuudesta, joka on uuden testamentin synti, on meidän aikojen kuluessa täytynyt tehdä äärettömän paljon vanhan testamentin syntiä s. o. ulkonaisia pahoja tekoja. Muulla tavoin emme olisi voineet päästä eteenpäin ja oppia etsimään ja pyrkimään jumalaa kohti. Emme suinkaan olisi voineet kehittyä siten, että olisimme saaneet olla vapaita kaikista kiusauksista, vaan ainoastaan siten että olemme itse lankeemusten kautta oppineet tuntemaan hyvän ja pahan ja taistelemaan pahaa vastaan. Ja samoin kuin ihmiskunnan elämässä, samoin käy kunkin yksityisenkin elämässä. Farisealaiset pakenevat ulkonaisia synnillisiä tekoja ja niiden kiusauksia ja luulevat siten voittavansa pahan, mutta varmaankin monasti olisi heidän kehitykselleen paljon suuremmaksi hyödyksi, että he saisivat olla keskellä maailman kirjavaa temmellystä, jotta he lankeemuksesta nöyrtyneinä osaisivat muita rakastaa ja ymmärtää ja tulessa koeteltuina oppisivat tietämään, mitä kielteiseltä hyveeltä puuttuu.

Kun käsitämme, että ilman syntiä on meidän kaikkien ollut mahdotonta kulkea kehityksessä eteenpäin, silloin ymmärrämme, kuinka mieletöntä on ihmi-

siä arvostella ja tuomita sen mukaan, kuinka paljon syntiä kukin heistä tässä yhdessä e ämässä on tehnyt ja tekee. Emmehän voi tietää, kuinka terveellinen kullekin hänen silmäinsä avaamiseksi mikin synti ja harha-askel on. Kuinka suurisydäminen ja todella viisas onkaan se ihminen, joka muitten hairahduksista, suurista ja pienistä, vaikka ne häntä itseäänkin kipeästi loukkaisivat, aina osaa sanoa: „se oli heikkoutta, erehdystä". Tämä on nimittäin teosofinen käsitys tavallisesta synnistä.

Ja ihmeellistä! Aivan sama merkitys on sillä sanalla, jota uudessa testamentissä käytetään syntiä merkitsemässä. Se sana on *hamartia,* joka tulee tekosanasta *hamartanoo,* „tehdä syntiä". Mutta jokainen kreikankieleen tutustunut tietää, että tämä tavallinen tekosana *hamartanoo* oikeastaan merkitsee „olla osaamatta" ja käytetään esim. nuolenampujasta, joka ei osaa maaliinsa. *Hamartia* siis oikeastaa merkitsee „osaamattomuus, erehdys, virhe". Sehän on jotain aivan toista kuin tahallinen rikos, niinkuin juutalainen käsitti synnin. Pintapuolisesti katsoen voi tuntua väärältä, että synti olisi jotenkin samaa kuin osaamattomuus. Kaiketi jokainen tietää, ettei saa valehdella, murhata, juopotella j. n. e. Mutta jos lähemmältä ja syvemmältä voisimme tarkastaa jokaisen rikoksen ja pienemmän synnin syntyhistoriaa, niin useimmissa tapauksissa näkisimme, kuinka vähän siinä on ollut tahallista ja kuinka suurena syynä on ollut järjen ja tunteiden pimeys. „Kaikki ihmiset etsivät Itseä" — sanoo muistaakseni Annie Besant —, mutta he eivät tiedä mitä etsivät ja sentähden he sokeudessaan ajavat takaa yksi yhtä, toinen toista tarkotusperää. Sillä tapaa ajattelee filosofi ja okkultisti ja sentähden hän ei kauhistu nähdessään maailmassa niin äärettömän paljon syntiä eikä anna sen näkemyksen pimittää sydäntään koska hän näkee kaiken pahankin sisällä jotain kaunista, nim. hengen ainaista pyrkimystä ja taistelua. Juuri meidän „rautaisella" aikakaudellamme täytyy ihmisten saada tyhjentää sydämestään kaikki kuona, jotta oikea kulta jäisi jälelle. Jos katsomme entisiä aikoja esim. meillä muutama vuosikymmen sitten, niin kenties silloin yleensä tehtiin vähemmän syntiä (nim. ulkonaista), mutta ihmisten kehitys kävi siitä huolimatta hitaammin eteenpäin, heidän elämänsä ei ollut niin rikasta, vaan he tukahuttivat usein oman tahtonsa ja omat mielihalunsa ja elivät orjallista ja koneellista, ruumiillista ja mitätöntä elämää.

Yksi sangen tärkeä asia on farisealaisilta kokonaan salattu. He eivät tiedä mitään ihmisten erilaisista velvollisuuksista ja vaatimuksista. Heidän mielestään on jumalan laki yksi ja sama kaikille, ja kun he luonnossaan tavallisesti itse ovat perineet vähemmän himoja ja kiusauksia, niin he arvelevat täyttäneensä jumalan lain, kun vaan tekevät saman minkä muilta ihmisiltä vaativat. Tällainen käsitys on hyvin vaarallinen, ja sentähden teosofia johdattaa mieleemme itämaisten uskontojen *dharman.* Dharma merkitsee buddhalaiselle ja hindulaiselle sitä, mikä on hänelle annettu tehtäväksi, velvollisuudeksi, uskonnoksi. Tämä dharma on erilainen eri ihmisillä. Vähemmän kehittyneen ihmisen dharma — se vastaa tässä omaatuntoa — vaatii häneltä ainoastaan tavallisia kansalaishyveitä, ettei hän loukkaa muita ihmisiä, että hän pitää huolta vanhemmistaan ja perheestään j. n. e. Mutta kehittyneemmän ihmisen dharma — omatunto — on paljon äänekkäämpi. Se muistuttaa hänelle monta kertaa elämän kuluessa: tee näin! älä niin! Se voi vaatia häntä tekemään sellaista, jota muut ihmiset ankarasti tuomitsevat, mutta hän ei saa kysyä: miksi minun pitää tehdä enemmän kuin muilta ihmisiltä vaaditaan? Vaatimus on erilainen. Viisas ei koskaan saa muilta ihmisiltä vaatia paljoakaan, mutta hän saa ja hänen täytyy vaatia itseltään kuinka paljon tahansa, sillä kukaan ei koskaan voi tehdä liika paljon. „Koska

te olette kaikki tehneet, mitä teille on käsketty, niin sanokaa: me olemme ansiottomia palvelijoita (Luuk. 17: 10)". Niin nöyriä tulee meidän olla täydellisyyden saavuttamattoman ihanteen edessä.

Mutta nyt varmaan moni sanoo: „Jos kaikki synti on vain tietämättömyyttä ja erehdystä ja välttämättömyyttä, niin siten voidaan puolustaa mitä kehnoutta ja pahuutta tahansa, kun sanotaan, että se kehityksen vuoksi oli välttämätöntä. Onhan tavattoman paljon tahallistakin syntiä". Tämä onkin totta. Me tapaamme sentähden uudessa testamentissä toisenkin sanan kuin *hamartia* nim. *paraptooma,* joka käännetään „rikos" ja „ylitsekäyminen". Sananmukaisesti se merkitsee „lankeeminen, putoominen tien viereen". Kun nyt rinnakkain puhutaan synnistä ja ylitsekäymisestä, eivät nämä käsitteet siis saata olla yhtäpitäviä, sillä „jokaisesta sanasta, jonka ihmiset lausuvat, pitää heidän tekemän tili tuomiopäivänä (Matt. 12: 36)", Me huomaammekin, että *paraptooma* aina tarkottaa jotain pahempaa kuin *hamartia*, synti. Kun siis synti on enemmän tai vähemmän hairahdusta ja erehdystä, on *paraptooma* tahallinen pahateko, s. o. kun ihminen, joka näkee tien, kuitenkin astuu viereen tieten tahtoen. Sellaisia ylitsekäymisiä tekee jokainen ihminen lukemattomia kehityksen kuluessa. Mutta niitä hänen ei tarvitse tehdä eivätkä ne vie hänen kehitystään eteenpäin vaan hänen täytyy koettaa jättää ne kaikki niin pian kuin mahdollista. Meidän täytyy myöntää, että sellaista pahuutta on erinomaisen paljon juuri meidän ajallamme kaikissa yhteiskuntakerroksissa, emmekä voi sitä millään tapaa puolustaa.

Mutta kuinka hienotunteinen tämäkin sana *paraptooma* on! Kaikkein pahinta rikkomusta sanotaan kompastukseksi. Jeesus on myöskin opettanut meitä pyytämään taivaalliselta isältä anteeksi näitä pahempia rikkomuksia ja heti annettuaan „isä meidän" rukouksen hän lupaa: „Jos annatte ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa (paraptooma), niin taivaallinen isänne myös antaa teille anteeksi". Anteeksianto ei tietysti merkitse, ettei meidän pitäisi kärsiä syntien seurauksia. Kuinka voisimme ajatellakaan tai toivoa, että jonkun muun ihmisen kuin itsemme pitäisi kärsiä meidän synteimme seuraukset! Anteeksianto merkitsee jotain aivan toista, jota en minä kykene selittämään, mutta jota jokainen hengen elämää elänyt kyllä on saanut tuntea sydämessään.

Esimerkkinä siitä kuinka lempeät kaikki uuden testamentin sanat ovat, mainitsen vielä sanan *planee,* joka käännetään eksytys. Eksyminenhän merkitsee, ettei löydä tietä. Siihen voi siis sisältyä sekin, että tahtoo löytää tietä, mutta ei löydä. Siinäkään sanassa ei ole mitään juutalaisten syntikäsitystä muistuttavaa. Sitten sana *poneeros,* jota aina käytetään pahasta ihmisestä puhuttaessa esim. Matt. 5: 39: „Älkää tehkö vastarintaa sille, joka on paha (too paneeroo)." Vieläpä perkelettä väliin kutsutaan *poneeros.* Tämä sana tulee nimisanasta *ponos,* „vaiva" ja merkitsee „vaivaloinen" ja siitä vähitellen pahempaa: „hyödytön, mitätön, kiusallinen" ja lopuksi „paha".

Me olemme siis nähneet, että alkuperäisessä ja johdonmukaisessa kristinuskossa piilee paljon jalompi ja kauniimpi käsitys synnistä kuin juutalaisuudessa, entisessä ja nykyisessä. „Mutta" — sanoo joku — „eikö ihminen käy veltoksi ja leväperäiseksi synnin suhteen, kun se esitetään näin lievänä ja anteeksiannettavana? Eikö juutalaisten „jumalan viha" ollut paljon tehokkaampi kannustin hyvään kuin se käsitys, että synti on puutteellisuutta, josta meidän täytyy vähitellen päästä?" Minä olen kuitenkin vakuutettu siitä, että sillä kehityskannalla kuin me ihmiset nykyään olemme on paljon parempi apu meille saada nähdä täydellisyyden ihanne korkeana ja kauniina kuin että kääntäisimme silmämme alaspäin välttääksemme ulkonaisia syntejä. Onhan pelotuksen ja vihan periaatetta käytännössä koeteltu

vuosisatojen aikana, mutta mitä tuloksia siitä on ollut? Kestävätkö kristilliset maamme siveellisessä suhteessa vertailua minkään edes nykyisen saatikka hävinneen pakanallisen sivistysmaan kanssa? Juutalaisten laki oli kielteinen ja sanoi: älä tee tätä, älä tuota! Mutta Jeesus käänsi lain aivan toisiapäin ja julisti sen käskynä: rakasta jumalaa yli kaiken ja lähimäistäs niinkuin itseäs! Kun siis vanhan lain mukaan synti oli pahan tekemistä, niin Jeesuksen sanain mukaan on synti enemmän hyvän laiminlyömistä. Apostoli Jaakoppi sanoikin: „Joka taitaa hyvää tehdä eikä tee, se on hänelle synniksi (4: 17).“ [1]) Olkoon meidänkin ihanteemme se, että kaikilla voimillamme koetamme tehdä jotain hyvää maailmassa, koska meidät kerran on lähetetty tänne sitä varten. Ja ensimäinen askel, ennenkuin voimme saada näkyväistä aikaan, on se, että opimme aina rakastamaan ja tahtomaan hyvää. Älkäämme siitä niin paljon huoliko, vaikka seppään aina tarttuu nokea pajassaan. Siinä piilee paljon itsekkyyttä, jos omaa „synnittömyyttämme“ liiaksi etsimme, mutta oppikaamme sen sijaan myötätunnolla tuntemaan toisten synnit omiksemme ja rakkaudella kantamaan niitä niinkuin ne oisivat omiamme. Se on veljeyden ihanne.

V. H. V.

Näkymättömiä auttajia.

XI.

Haaksirikkoja ja tapaturmia.

Toisinaan onnistuu jollekin auttajista ehkäistä suurempiakin tapaturmia. Usein on tapahtunut, että tuntematon virta on vetänyt laivan hyvin kauas oikealta väylältä, tai että laivan päällikkö on antanut väärän käskyn, niin että laiva siten on syössyt suureen vaaraan. Sellaisissa tapauksissa on haaksirikko voitu estää, yhä uudelleen koettamalla painaa päällikön mieleen, että jotain on hullusti, ja vaikkei se tavallisesti ole vaikuttanut kuin epäselvän varottavan tunteen, on tämä kuitenkin yhä uudistuessaan herättänyt hänen huomiotaan ja lopulta saanut hänet ryhtymään niihin varokeinoihin, jotka samalla johtuvat mieleen.

Niinpä oli kerran päällikkö ohjannut laivan lähemmäksi maata kuin itse luuli, jolloin häntä moneen kertaan kehotettiin heittämään pohjaluoti veteen. Ensiksi vastusti hän jonkun aikaa tätä „päähänpistoa“, pitäen sitä tarpeettomana ja mielettömänä, mutta käski vihdoin puolittain vastoin tahtoansa niin tekemään. Nähdessään tuloksen pelästyi hän ja suuntasi kohta laivan ulommaksi maasta. Mutta vasta aamun valjetessa selvisi hänelle täydellisesti, kuinka lähellä kauheata onnettomuutta hän oli ollut.

Monasti on kuitenkin tapaturma karmasta johtuva, eikä sitä silloin tietysti voi estää tapahtumasta; mutta emme kuitenkaan saa edellyttää, ettei silloin mitään apua voisi antaa. Voi olla, että puheenalaiset ihmiset ovat määrätyt kuolemaan eivätkä siksi voi pelastua, mutta he voivat kuitenkin monasti tulla jollakin tavalla valmistetuiksi kuolemaan tai ainakin saada apua toisella puo-

[1]) En voi olla samalla huomauttamatta siitä verrattomasta hämmingistä, mikä on saatu aikaan, kun tämä lause — 13:nnella vuosisadalla, jolloin raamattu jaettiin lukuihin — on pantu viimeiseksi värsyksi lukuun, jonka kanssa sillä ei ole mitään tekemistä, vaikka selvästi näkyy, että se on aiottu alkulauseeksi seuraavaan lukuun, jossa rikkaita ankarasti vitsotaan.

lella kuoltuaan. Joka tapauksessa voimme olla siitä vakuutetut, että missä joku suuri onnettomuus tapahtuu, sinne myöskin erityisesti lähetetään apua.

Kahdessa tapauksessa äskettäin annettiin apua sillä tavalla, nim. kun *The Drummond Castle* niminen laiva upposi, ja kun kauhea pyörremyrsky hävitti *St. Louis*-kaupungin Amerikassa. Kummallakin kerralla ilmotettiin tapahtumasta muutamia minuutteja ennen, ja auttajat tekivät parastaan lohduttaen ja rauhottaen ihmisten mieliä, niin että he onnettomuuden sattuessa pelästyivät vähemmän kuin muuten olisivat tehneet. Molemmissa tapauksissa toimitettiin tietysti suurin työ onnettomuuden uhrien keskuudessa astralitasolla, heidän jätettyään fyysilliset ruumiinsa. Tähän palaamme myöhemmin.

Ikävä kyllä, usein onnttomuuksien tapahtuessa auttajien hyviä aikeita estää se hurja kauhu, joka valtaa vaarassaolijoita, tai joskus vielä surkeammin — autettavien mieletön päihtyminen. Moni laiva on mennyt pohjaan siten, että melkein joka henki kannella on ollut tajuttomasti juovuksissa ja siksi kykenemätön hyötymään siitä avusta, jota heille tarjotaan joko ennen kuolemaa tai vielä kauan aikaa sen jälkeen.

Jos joskus sattuisimme joutumaan uhkaavaan vaaraan, jonka välttämiseksi emme voisi mitään tehdä, tulee meidän koettaa muistaa, että apu on varmasti lähellä ja että itsestämme vain riippuu, onko auttajien työ oleva helppoa vai vaikeata. Jos katsomme vaaraaa silmiin levollisesti ja rohkeasti, tietäen, ettei korkeampi minämme missään tapauksessa voi tulla siitä kärsimään, silloin on mielemme altis ottamaan vastaan johdatusta, jota auttajat koettavat meille antaa, ja se on meille onneksi, kun auttajien tarkotus on pelastaa meidät tai sitten, jos se on mahdotonta, kun he turvallisesti johtavat meitä kuolon porttien läpi.

Viimeksi mainitulla tavalla on useinkin autettu sekä yksityisiä henkilöitä että yleisempien tapaturmien sattuessa kokonaisia joukkoja. Riittänee ehkä, kun kerron yhden esimerkin kuvatakseni, mitä tällä tarkotan. Niiden kovien myrskyjen aikana, jotka muutamia vuosia sitten aikaansaivat niin paljon onnettomuutta rannikoillamme, sattui eräs kalastajavene kaatumaan kaukana merellä. Siinä ei ollut muita ihmisiä kuin vanha kalastaja ja eräs poika, ja edellisen onnistui pysytellä kiinni kaatuneessa veneessä muutamia minuutteja. Fyysillistä apua ei ollut lähelläkään ja joka tapauksessa olisi sitä ollut mahdoton saada niin kovassa myrskyssä, niin että vanha kalastaja hyvin tiesi tilansa aivan toivottomaksi ja kuoleman olevan käsissä. Hän ajatteli sitä pelolla, varsinkin häntä kauhistutti suuren ulapan ääretön yksinäisyys, ja huolella hän ajatteli vaimoaan ja lapsiaan ja mitä vaikeuksia hänen äkillinen kuolemansa heille tuottaisi.

Eräs auttaja näki kaiken tämän kulkiessaan ohi, ja koetti häntä rauhottaa, mutta huomasi kalastajan mielen liian kiihtyneeksi ottamaan vaikutuksista vaarin ja päätti silloin näyttäytyä hänelle paremmin voidakseen auttaa. Kun hän jälkeenpäin kertoi tapahtumasta, sanoi hän, että muutos kalastajan kasvojen ilmeissä hänen näyttäytyessään oli ihmeellisen kaunis. Kun hän näki loistavan olennon vierellään veneen päällä seisomassa, piti hän sitä luonnollisesti enkelinä, joka oli lähetetty häntä hätääntynyttä lohduttamaan, ja siksi hän tunsi, että hän nyt itse pääsisi onnellisesti kuoleman porttien läpi ja että hänen perheestänkin pidettäisiin huolta. Kun kuolema sitten muutaman hetken kuluttua tuli, oli hänen mielensä kokonaan rauhottuneena siitä kauhusta ja levottomuudesta, joka vähää ennen oli hänet vallannut. Saatuaan takaisin tajuntansa astralitasolla ja nähdessään „enkelin“ vielä vierellään, kotiutui hän siellä pian ja kuunteli mielellään tämän neuvoja sen uuden elämän suhteen, johon hän nyt oli tullut.

Jonkun aikaa myöhemmin joutui sama auttaja uuteen, melkein samantapaiseen

työhön, josta hän on kertonut seuraavaa:

„Muistatte kai sen laivan, jonka hirmumyrsky upotti viime marraskuun lopulla. Menin kajuuttaan, jonne oli suljettu alun toistakymmentä naista. Nämä valittelivat, nyyhkien ja itkien pelosta mitä surkeimmalla tavalla. Ei mitään apua ollut saatavissa, niin että laivaa ei voitu pelastaa uppoamasta, mutta lähteminen tästä maailmasta näin rajaton kauhu mielessä tekee tulon uuteen elämään mahdollisimman vaikeaksi. Siksi aineellistutin itseni heitä rauhottaakseni ja tietysti ihmisraukat luulivat minua enkeliksi. Kaikki laskeutuivat polvilleen ja pyysivät minua pelastamaan heitä, eräs äitiraukka pani pienen kapalolapsen syliini, pyytäen että edes pelastaisin sen. Kuitenkin rauhottuivat ja vaikenivat kaikki keskustellessamme ja pieni lapsi nukahti hymy huulillaan. Pian nukahtivat kaikki muutkin aivan rauhallisesti ja minä täytin heidän mielensä taivaallisilla ajatuksilla, eivätkä he heränneet edes laivan syöksyessä syvyyteen. Seurasin heitä sinne tullakseni vakuutetuksi siitä, nukkuivatko he vielä viime hetkeen asti, ja näin, etteivät he liikkuneetkaan unen vaihtuessa kuolemaan.“

Ne, joita näin autettiin, olivat tietysti erittäin onnellisessa tilassa, kun voivat astua kuolemaan rauhallisesti ja järjellisesti. Mutta sitäkin suurempi etu oli heillä siinä, että heidät saattoi toiselle puolelle henkilö, jota he jo ennestään rakastivat ja johon he luottivat — henkilö joka hyvin tunsi sen maailman, jossa he nyt olivat, ja joka kykeni rauhottamaan heidät täydellisesti ja neuvomaan, miten elämä näissä niin perin muuttuneissa oloissa oli järjestettävä. Tämä johtaa meitä tutkimaan, millä tavalla näkymättömät auttajat opettavat ja neuvovat kuolleita, joka työala on heidän laajimpiaan ja tärkeimpiään.

C. W. Leadbeater.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

39.

Lähteen perillä.

Muutamat asiat ovat, Ykseyden kautta, säilyneet ammoisista ajoista, nimittäin:
Taivaan läpikuultavuus;
Maan vankkuus;
Henkien ruumiittomuus;
Laaksojen vesiperäisyys;
Kaikkien luomusten elämä;
Kuninkaitten ja ruhtinaitten hallitus;
Kaikki nämä säilyvät ykseyden kautta.

Taivas, jollei sillä olisi tätä läpikuultavuuttaan, olisi vaarassa tulla pimitetyksi. Maa, jollei sillä olisi tätä vankkuuttaan, olisi vaarassa raueta tyhjiin.

Henget, jolleivät olisi näin ruumiittomia, olisivat vaarassa kuolla.

Laaksot ilman tätä vesiperäisyyttään olisivat vaarassa tulla hedelmättömiksi.

Kaikki luodut olisivat vaarassa tulla hävitetyiksi, jollei niillä olisi tätä elinvoimaa.

Ruhtinaat ja kuninkaat ilman tätä kunniatansa ja suuruuttansa olisivat kukistumisen vaarassa.

Täten näemme, kuinka kunnia johtuu siitä, mikä on erityisyyttä vailla, ja kuinka suuruus perustuu ja pysyy pystyssä sen kautta, millä ei ole merkitystä.

Tämän johdosta kutsuvat ruhtinaat ja kuninkaat itseään „orvoiksi“, „eristetyiksi“ ja „pyörättömiksi vaunuiksi“.

Eivätkö he siten tunnusta, että heidän ylemmyytensä nojautuu ja perustuu heitä alempana oleviin?

Kuka voi sitä kieltää?

Epäilemättä pyörätön vaunu ei ole mikään vaunu!

Kovaa on ihmiselle olla eristettynä, niinkuin jalokivelle kadota ihmisjoukkoon kuin mikä tavallinen kivi hyvänsä. [1])

40.

Työstä kieltäytyminen.

Taon tie käy taaksepäin. [2])

Taon ominaisuus on lempeys.

Kaikki maailmankaikkeudessa johtuu olemassaolosta ja olemassaolo olemattomuudesta.

41.

Samanlainen ja erilainen.

Kun viisas kuulee Taosta, seuraa hän sitä.

Kun tavallisella älyllä varustettu kuulee siitä, pysyy hän siinä ajan ja kadottaa sen pian.

Kun hullu mies kuulee siitä, niin hän vain nauraa sille.

Jolleivät sellaiset ihmiset pitäisi sitä pilkkanaan, ei sitä kunnolla voisi kutsua Taoksi.

Sentähden, niinkuin runoniekat sanoisivat:

Joka Taon seurassa loistaa, hän katoaa varjoon;
Hänen tiensä Taossa taaksepäin kulkee,
Ja kaikki hänen toimensa hämäriä ovat.
Korkeimmalla hyveellä ei ole nimeä,
Himmeältä näyttää suurin puhtaus,
Todellinen viisaus epävarmimmalta,
Synnynnäinen hyve ihmeellisimmältä.
Kauimmin kestää muuttumaton muutos,
Suorakulmaisuus ei kulmia tee.
Suurinta venettä ei kukaan voi vyöttää.
Kovinta ääntä ei koskaan ole kuultu.
Suurin olio ei pukeudu muotoihin.

Sillä Tao on salattu ja nimetön, mutta se on hvvä alussa ja lopussa.

[1]) Koko tämä luku on nähtävästi luettava satiirina.

[2]) Taon tie käy „taaksepäin", s. o. takaisin itseensä. Ihminen, joka kulkee Taon tietä ei enää käy „eteenpäin", hän ei enää kehity aineellisessa elämässä, vaan irtautuu siitä.

42.

Taon muutokset.

Taosta valui ulos Yksi.

Yhdestä valui Kaksi.

Kahdesta valui Kolme. Ja Kolmesta ovat johtuneet kaikki oliot. [1])

Kaikkien olioitten takana on ilmenemätön ja edessä ilmennyt.

Niitä yhdistää aineeton Hengitys.

Orpoutta, eristystä ja pyörättömiä vaunuja kansa kammoo; mutta kuninkaat ja viisaat lukevat sellaisia nimiä itselleen.

Sillä oliot kasvavat, kun niiltä riistetään, ja kun niihin lisätään, vähenevät ne.

Mitä ihmiset teoillaan opettavat, sitä minä vuorostani käytän heitä opettaakseni.

Esim. ne, jotka ovat rajuja ja yltiöpäisiä, eivät sorru luonnolliseen kuolemaan.

He antavat hyvän opetuksen ja minä käytän heitä hyväkseni.

43.

Rajaton hyödyllisyys.

Maailman pehmoisin asia on kukistava väkevimmän.

Olematon tunkee kaiken läpi, vaikkei olisi mitään aukkoa.

Tästä minä ymmärrän, kuinka tehokas toimimattomuus on.

Opettaa sanoja käyttämättä ja olla hyödyksi ilman toimintaa — harvat ihmiset pääsevät niin pitkälle!

44.

Hiljaa pysyminen.

Mikä on lähempänä sinua, nimesi vai personasi?

Mikä on arvokkaampaa, personasi vai rikkautesi?

[1]) Absotulisesta jumaluudesta valui ulos ensimäinen, toinen ja kolmas Logos (vrt. Salatieteilijän sanakirjaa).

Mikä on suurempi paha, ansaitseminen vai menettäminen?

Suuri hartaus vaatii suurta uhrausta.

Suuri rikkaus aiheuttaa suuren menetyksen.

Joka on tyydytetty, ei kärsi tappiota.

Joka voi seisoa hiljaa, ei tule vaaraan.

Nämä ihmiset ovat kestäviä.

45.

Rajaton hyve.

Joka näkee, että hänen korkeimmat saavutuksensa ovat epätäydellisiä, voi jatkaa työtään loppumattomiin.

Joka näkee, että hänen suurimmat omistuksensa ovat tyhjyyttä, voi jatkaa hankkimistaan ainiaan.

Hänen suurin suoruutensa on vain vääryyttä.

Hänen korkein viisautensa on vain sopertamista.

Toiminta voittaa kylmyyden, toimimattomuus kuumuuden.

Hyveellä ja rauhallisuudella voidaan maailma voittaa.

46

Himon hillintä.

Kun Tao on mailmassa, käyvät hevoset laitumella.

Kun Tao on jättänyt maailman, kasvatetaan korvissa sotahevosia.

Ei ole suurempaa syntiä kuin himon noudattaminen.

Ei ole suurempaa tuskaa kuin tyytymättömyys.

Ei ole mitään onnettomampaa kuin ansion ahneus.

Sentähden tyytyväisyyden kyllyys on ainainen elatus.

Palveleva veljeskunta.

Theosophical Review'n mukaan.

Elämä — Kristuksen opin mukainen elämä, joka on rakkautta ja palvelemista, jumalalliselle laille alistumista ja ainaista kulkua täydellisyyttä kohti, — kas siinä ihanne, joka mahtavasti viehätti nuorta jalosukuista venäläistä ja sai hänet koko sielullaan ottamaan huolekseen köyhät ja sorretut ja pyhittämään elämänsä heidän hätänsä lieventämiseksi.

Tämä aate ei ollut uusi — ei mikään hyvä aate ole uusi — mutta se tapa, jolla hän pani sen täytäntöön, oli kieltämättä sangen omintakeinen.

Neplujeff oli mainitun aatelismiehen nimi ja v. 1879 oli hänellä toimi Münchenin venäläisessä lähetystössä. Vähän hän välitti hovielämän houkutuksista tai nuoruuden nautinnoista, vaikka kaikki maailman edut olivat hänellä tarjona, sillä suurimman osan ajastaan ja ajatuksistaan hän käytti miettiäkseen maailman kierouksia ja kristittyjen elämän kiusottavaa ja hämmästyttävää kaksinaisuutta nim. erotusta heidän teoriainsa ja käytännön välillä. Itse hän vielä oli epätietoinen siitä, kuinka paraimmalla ja hyödyllisimmällä tavalla järjestäisi elämänsä, ja kauan hän vartoi vastausta tähän kysymykseen korkeammalta johdolta, mutta ei mikään valonsäde pilkottanut hänen mielensä synkkään pimeyteen.

Eräänä iltana palasi hän silloisen prinssihallitsijan toimeenpanemista tanssijaisista huolestuneempana ja masentuneempana kuin milloinkaan ennen ja ajatteli niinkuin ennenkin räikeätä ero-

tusta töllien puutteen ja palatsien ylellisyyden välillä. Hän koetti saada lepoa ja nukahtikin vihdoin. Silloin hän näki kauniin unen. Hän näki itsensä pienessä „isbassa", mushikin (venäläisen talonpojan) tuvassa keskellä kalpeita ja huonostipuettuja pieniä lapsia, sitä köyhää kansaa, jota hän niin koko sydämestään rakasti. Hän puhui heille jotakin, jota hän myöhemmin ei voinut muistaa, mutta varmaankin olivat hänen sanansa pyhiä ja siunauksellisia, sillä pienet kasvot näyttivät kuin kirkastetuilta. Kun nuorukainen heräsi, täytti hänet syvä rauha ja riemu. „Minä tunsin — kertoo hän itse — paremmin kuin koskaan ennen näiden sanojen totuuden: 'Jumalan valtakunta on teidän sisässänne'". Vastaus oli tullut.

Kun valo nyt vihdoinkin oli koittanut hänelle ja hän oli tullut selville siitä, mihin suuntaan hänen vastainen elämänsä tulisi kulkemaan, ryhtyi hän valmistamaan suunnitelmaa tulevalle toiminnalleen. Siinä hän ei hetkeäkään ajatellut tehdä kansasta — venäjäksi narodnik — erehtymätöntä epäjumalaa itselleen, niinkuin „narodnikot" ja useimmat sosialistit tekevät, siksi paljon hän oli ylimysmielinen ja kaunosielu, on hän itse lausunut. „Venäläinen kansa — kirjottaa hän — on vanhastaan oppinut alistumaan eikä sen ole helppoa tottua vapauteen. Nyt meidän päivinämme on avautunut monta uraa ja elämänalaa sen pojille ja tyttärille. Ne alkavat yhä voimakkaammin tuntea kykenemättömyytensä ja tietämättömyytensä ja heiden luonnonomainen vanhanaikainen uskonsa ei voi antaa vastausta niihin tuhansiin uusiin kysymyksiin, jotka tunkeutuvat esille. Sentähden ovat he alkaneet etsiä vastauksia kreikkalaisen kirkon rajojen ulkopuolelta. Vaihtelevainen tehdasliike ja kaupunkilaiselämä hankkii heille helpomman toimeentulon ja avaa heille siten huokeamman pääsyn maallisiin huvituksiin. Tietymätön ja pimeä tulevaisuus on todellakin edessä Venäjällä, jonka miljonat sykkivät sydämet ovat täynnä hehkuvaa mielikuvitusta ja äärettömiä, hillitsemättömiä intohimoja ja kiihkoisia vaatimuksia. Jos kristittyjä liittyisi yhteen järjestelmällisesti työskentelemään ja todellakin elämään vakaumuksensa ja tunnustamansa siveysopin mukaan, niin se olisi ainoa keino, millä epäilijöitä voitaisiin saada vakuutetuiksi siitä että niilläkin, jotka pysyvät ortodoksisessa kirkossa, saattaa olla elävä, todellinen ja suvaitsevainen usko. Ja mitä tulee sellaisen veljeskunnan siveelliseen vaikutukseen, niin sen työn menestyminen olisi omiaan lähentämään työnantajia ja alustalaisia toisiinsa ja siten vähitellen kohottamaan jokapäiväisen elämän raadantaa, niin että se vastaisi koetuksen puhdistavaa tulta Kristuksen tähden.

Elokuussa v. 1881 teki Neplujeff ratkaisevan päätöksen. Urhoollisestl kesti hän ankaran vanhan isänsä vastustuksen ja koko ympäristönsä ivahymyt ja pistosanat ja jätti kotinsa ja sivistyneen maailman mukavuudet alottaakseen uuden elämäntyönsä. Tässä tarkotuksessa lähti hän päivänpaisteiseen Ukraineen, missä hänellä oli pienenlainen maatila noin 20 virstaa Glukoffin kaupungista Tchernigowin maakunnassa. Tämä talo — nimeltään Vosdvigenka — muuttui pian jonkunlaiseksi alemmaksi maanviljelyskouluksi, jolle valtion opetuskollegio antoi suostumuksensa ja johon alussa otettiin 10 orpolasta. Noin 20 vuotta on sen perustaja nyt aina horjumattomalla huolella ja mitä suurimmilla ponnistuksilla pitänyt sen pystyssä ja jo kauan aikaa on se ollut yleisesti tunnettu. Opetusta annetaan siellä ensiksikin tavallisissa kouluaineissa, mutta alemmilla luokilla koetetaan valmistaa työntekijöitä maanviljelyksen alalle ja ylemmillä kasvatetaan oppilaita kykeneviksi hoitamaan painavampia toimia, esim. tarkastajina, työnjohtajina, puutarhureina, jopa kyläkoulujen opettajina. Molemmat sukupuolet ovat yhdessä sekä koulussa että puhtaasti käytännöllisissä toimissa nim. pellolla ja puutarhassa, kyökissä ja na-

vetassa, talous- ja työhuoneissa. Jotta kotielämä venäläisen talonpojan köyhässä majassa tulisi vähän valoisammaksi ja rikkaammaksi, tarvitaan siihen, arvelee Neplujeff, ennen kaikkea taitava naisen käsi, ja sen vuoksi hänen kouluunsa otetaan myöskin tyttöjä ja ne asuvat erityisessä rakennuksessa puistikon keskellä, joka keväisin on valkoiseen kukoistukseen verhottu. Yhdessä lapset käyvät koulua ja vapaahetkinä on heillä käytettävänään kaksi kokoontumissalia, yksi suurempia, toinen pienempiä lapsia varten. Lisäksi on siellä apteekki, muutamia suuria veistosaleja, mallitupa, hyvässä kunnossa oleva rakennus siipi- ja muuta karjaa varten sekä toinen rakennus työaseiden ja viljelystuotteiden säilyttämistä varten.

Asuinhuoneet ja suuri koulurakennus ovat vanhan puutarhan tai oikeammin puiston sisällä, joka on täynnä ruusuja ja liljoja ja vanhoja tammeja. Ukrainen lämpimään ja tyyneesen ilmaan suovat nuoret lehmukset suloista, voimakasta tuoksua. Kultakukkainen akasia reunustaa peltoja, missä lapset toimittavat kaiken työn, ja puita kasvaa teiden varsilla ja sen pienen järven ympärillä, missä lapset aamuin illoin kylpevät.

Kokonaan kukkivien köynnöskasvien peitossa ja vanhojen jykevien puitten varjossa on Neplujeffin oma talo, hyvin matala rakennus, jota veranta joka taholta kiertelee, ja joka siis elävästi muistuttaa etelämaiden maataloja. Avonaisella paikalla aivan sen vieressä ja lähellä koulutaloa on pieni kappeli, jonka muurit ovat harmaita mutta kirkkaat akkunaruudut heleän sinisiä. Kirkon sisälläkin on sama sininen väritys, ainoastaan yksinkertainen alttari on valkeata kirjailtua tammipuuta. Alttarin sivuilla seisovat sisäisen yhdyskunnan elikkä kahden puhtaasti henkisen piirin liput: toinen, joka on sinisen ja hopean värinen, kuuluu lasten piiriin, toinen, purppuran ja kullan värinen, nuorukaispiiriin. Matto alttarin rapulla on purppurasamettia, johon on kudottu vaaleita silkkikukkasia.

Tämän omituisen yhdyskunnan kaikkien ajatusten ja haaveiden ja kaipausten keskipiste on kuitenkin rukoushuone Neplujeffin kodissa, neliskulmainen aivan pieni huone, joka on täynnä rikkainta hellyyttä ja kuolematonta toivoa, sillä täällä opettajan vakavan katseen ja lempeitten neuvojen johdolla tapahtuu nimittäin juhlallinen vastaanotto siihen sisäiseen henkiseen yhdyskuntaan, jonka hän on asettanut koulunsa ulkonaisen toiminnan perustaksi ja avuksi.

Lapset, jotka tämän miehen hellän uhrautuvaisuuden kautta ovat päässeet näin onnellisiin oloihin, ovat syntyperään ja entisiin elämänsuhteisiin nähden hyvin erilaisia, sillä muutamat pojista ovat syntyneet ylhäisissä mutta rappiolle joutuneissa aatelisperheissä, mutta useimmat ovat kuitenkin yksinkertaisten rutiköyhien talonpoikien lapsia ja muutamat ovat vielä hurjien Donin kasakkain poikia. Naisoppilaat taas ovat kaikki Ukrainelaisia talonpoikaistyttöjä, paitsi yhtä, joka on köyhän papin tytär. Kaikilla pojille ja tytöillä on yksinkertainen rahvaanpuku, joka niin hyvin sopii tyyppiin ja oloihin. Heidän täytyy myöskin kaikkien alistua samaan ankaraan kuriin yleisessä käytöksessä ja uskonnollisissa menoissa, ja säännöllisesti he käyvät läpi usein hyvinkin vaikeitten koetusten kiirastulen milloinkaan horjumatta tai valittamatta.

Oppilaat lukevat aina läksyjään eri ryhmissä harjaantuakseen ajatusten keskittämiseen ja tarkkaavaisuuden hallitsemiseen. Itse kouluopetusta johtavat erikoisopettajat, mutta vapaatunteina illalla tulee Neplujeff itse keskustelemaan lasten kanssa elämän vakavista kysymyksistä. Joka lauantai iltajumalanpalveluksen jälkeen pidetään rippi ja kerran kuussa on se juhlallinen tunnustus jonka yksi edustaja kummastakin piiristä suurimmalla hienotuntoisuudella esittää. Omasta alotteesta ovat van-

hemmat oppilaat asettaneet jonkinlaisen viran, jonka tarkotuksena on antaa siveellistä johdatusta pienille vasta-alkaalkajille, varsinkin sellaisille, joissa näkyy huonoja taipumuksia ja huonolahjaisuutta. Jokainen vanhempi veli valvoo niin huolellisesti kuin voi oman erikoisen pienen holhokkinsa elämää, luonnetta ja käytöstä, jotta hän vuoden lopulla voi esittää niin sanoakseni sielutieteellisen kuvan hänestä ja osottaa, mitä edistystä on saavutettu, mitä vikoja on vielä korjattavana sekä mitä apua on annettu ja kaivattu. Tämä veljellisen moitteen ja kiitoksen järjestelmä on osottautunut mitä paraimmaksi keinoksi kannustamaan yleistä kehitystä ja on saanut aikaan kiitollisuutta ja rakkautta suojelijaa kohtaan. Neplujeff sanoo useamman kerran lapsissa huomanneensa, kuinka tällä tavoin on saatu aikaan käytöksen ja tunteiden parannus, joka on tapahtunut niin äkkiä kuin valmiin kukan puhkeaminen lämpöisen ja aurinkoisen kesäaamun ensimäisinä hetkinä. Hänen oma lempiaatteensa on aina ollut koettaa rakkaudella ja lempeydellä nostaa lasten sydämet korkeampaa valoa kohti. Hän ei koskaan rankaise heitä eikä tahdo käyttää mitään pakotusta heidän tahtoonsa ja tunteisiinsa nähden vaan hän koettaa aina vaikuttaa heihin ainoastaan omalla esimerkillään ja muutamien yksinkertaisten siveellisten periaatteiden terottamisella, jota hän niin paljon kuin mahdollista sovelluttaa kunkin oppilaan kehitysasteen mukaan. Hän luottaa „siihen rakkauteen, joka kaikki voittaa". Vieläpä silloinkin kun kaikki yritykset näyttivät turhilta ja useat oppilaista vaan yhä enemmän etenivät opettajistaan ja veljistään, niin että he tosin ottivat vastaan ulkonaisen opetuksen, mutta itsepintaisesti sulkeutuivat pois sisäisestä lämpimästä yhteydestä, silloinkin uskoi hän aina hyvän voittoon. Ja kuinka kävikään, hänen vahva luottamuksensa ei joutunut tappiolle. Neplujeff huomasi aikaa myöten, että hänellä kasvavien oppilastensa joukossa oli halullisia ja luotettavia auttajia, joiden hartioille hän huoletta saattoi siirtää osan henkisen johtajatoimensa taakasta ja joille hän saattoi antaa täyden vapauden nuorempien luonteenkehityksen valvonnassa.

(Jatk.)

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

W. Bölsche: *Ihmisen polveutuminen.* Suom. U. B.

Saksalainen Wilhelm Bölsche on vallan oikean periaatteen ohjaamana ottanut tehtäväkseen esittää suurelle yleisölle kansantajuisessa muodossa luonnontieteellisen tutkimuksen tuoreimpia tuloksia. Hänen kynänsä on sujuva ja hänen tyylinsä helposti luettava. Hänen kantansa ei ole jyrkästi materialistinen; perustuen Darwinin kehitysoppiin ja turvautuen yksityiskohdissaan Haeckelin ja Klaatschin teorioihin se on sitä uudenaikaista monismia, joka meidän päivinämme on voittanut paljon suosiota maallikkopiireissä. Meneepä Bölsche niinkin pitkälle, että hän iloitsee siitä, että „evankeliumin yksinkertainen oppi, että jokainen ihmisolento poikkeuksetta on veljeni, on levinnyt koko maanpiirin yli" (siv. 5), ja siitä, että hänen sielunsa syvyydestä kaikuu toinenkin ääni, joka „ilmaisee vanhojen intialaisten viisautta", ja joka „sanoo, että yhteinen veljeyden side yhdistää, ei ainoastaan ihmisen ihmiseen, vaan kaikki mitä maapallon piirissä on, koko luomakunnan, joka ikuisten luonnonlakien ja auringon vaikutuksesta on olemassa, versoo ja kehittyy kukoistukseensa" (siv. 6). Mutta vaikka Bölschen kanta uskonnon suhteen on suvaitsevampi kuin Haeckelin (vrt. kirjan viimeiset sivut), on se kuitenkin nykyistieteellisesti eikä teosofisesti monistinen, sillä näkymättömiä olemassaolon tasoja Bölsche ei ollenkaan ota lukuun — vaikka hän kyllä silti on voinut ottaa vaikutuksia vastaan teosofialta.

Itse asiassa on huvittava nähdä, kuinka tieteelliset teoriat vähitellen lähenevät teosofisia opetuksia. Tässä kirjassa on kolme kohtaa, jotka ansaitsevat huomiotamme.

1. Suurimman tilan kirjasta ottaa mieltäkiinnittävä selonteko ihmisen polveutumisesta. Mennen ajassa taaksepäin tekijä kertoo, kuinka nykyinen ihminen on kehittynyt alkuapinasta, tämä kärsäeläimestä, tämä salamanteristä, tämä

haista, tämä amfioxuksesta, tämä gastraeasta ja vihdoin monisoluinen gastraea yhdestä ainoasta solusta, sillä „kaiken elimellisen elämän voi johtua solusta, joka on kaiken elämän alhaisin raja“ (siv. 76). Ja silloin nousee kysymys: mistä on tullut solu? Onko se ihmeen kautta luotu vai onko sekin kehityksen tulos? Niin — „tässä ei ole vähintäkään todistuksen oiretta tarjolla, tällä alalla on kaikki mahdollista“ tunnustaa tekijä (siv. 77). Mutta tieteellinen ajattelu kieltää häntä uskomasta ihmeihin. „Luonnollisista syistä“ on elämä syntynyt, sen „tiedämme varmasti“, vaikkemme vielä kykene saamaan niitä selville“ (siv. 87). Ja Bölscheä tyydyttää Haeckelin ja Fechnerin teoria, jonka mukaan kaiken materian (myös epäelimellisen) perusominaisuus on tunne (tunteisuus) semmoisenaan (siv. 86). Jonkunmoisen alkukehityksen kautta on sitten elimellinen elämä „luonnollisella tavalla“ syntynyt elimettömästä, kun maapallo ei enää ollut hehkuvassa tilassa, vaan kun sen lämpösuhteet olivat tulleet siedettäviksi. (Siv. 86).

Vaikkei tämä otaksuminen mitään selvitä, on se huomattavaa salatieteellisten opetusten lähentelemistä. Ennen oli elimellinen luonto niin jyrkästi erotettu organittomasta, että jälkimäistä kutsuttiin elottomaksi ja puhuttiin „kuolleesta materiasta“. Nyt sanotaan — aivan niinkuin salatiede opettaa —, ettei ole sitä avaruuden atomia, jossa ei olisi elämää; mennäänpä niin pitkälle, että myönnetään tietoisuudenkin piilevän joka aineen hiukkasessa! Ennen tajunta, järki, henki oli aineen tulosta, nyt se on ainakin aineen perusominaisuutta, siis yhtä vanhaa kuin materia. Pitkäkö askel on tästä siihen salatieteelliseen lauseesen, että aine onkin vain hengen, tajunnan, järjen ilmennystä — itsessään harhaa, mâyâa!

2. Seuraava kohta on vielä merkillisempi. Yleinen käsitys Darwinin opista on ollut ja on se, että ihminen on polveutunut apinasta; onhan „puuttuvaa rengasta“ ihmisen ja apinan välillä uutterasti etsitty. Kun Madame Blavatsky „Salaisessa Opissaan“ väitti, että nykyinen apina onkin polveutunut ihmisestä, herätti hänen väitteensä yhtä paljon hämmästystä kuin naurua. Nyt sanoo Wilhelm Bölsche nimenomaan näin: „Darwinin mielipide oli seuraava: Joskus kaukaisina aikoina on maapallolla elänyt imettävä eläin, jonka haamussa piili ei ainoastaan silloinen „ihminen“, vaan myöskin gorilla, simpanssi, orang-utang ja gibbon. Kaikilla viidellä lajilla on siis ollut sama, yhteinen kantaisä eli alkumuoto; ja aikojen kuluessa on siitä kehittynyt nämä eri eläinlajit, ikäänkuin samasta isästä voi syntyä hyvin erinäköisiä ja -luontoisia poikia. Ja tämä olento oli epäilemättä enemmän nykyisen ihmisapinan kuin nykyisen ihmisen kaltainen — se muistutti enimmin nykyistä gibbonia, vaikka sillä oli enemmän inhimillisiä tuntomerkkejä kuin täyskasvuisella gibbonilla. Ja jos tahdomme nimittää „ihmiseksi“ tätä merkillistä olentoa, josta nykyinen ihminen polveutuu ja joka muutenkin on ollut hyvin ihmisen näköinen, niin voisimme täydellä syyllä lausua väitteen, että *nykyinen ihmisapina on polveutunut ihmisestä,* eikä niinkuin tavallisesti väitetään, että ihminen polveutuisi gorillasta tahi urang-utangista! Eihän Darwin ikinä ole lausunut, että „ihmisen kantaisä oli apina“, vaan että ihmisellä ja apinalla oli yhteinen alkujuuri.“ (Siv. 30, 31).

Madame Blavatsky puolusti siis totuutta silloisia tiedemiehiä vastaan! Onko nyt Bölsche kaikessa tieteellisyydessään ammentanut viisautensa teosofiasta? Olkoon miten oli, „Salaisen Opin“ arvo on tällä vuosisadalla suuresti kohoava maailman silmissä, kuten ennustettu on!

3. Darwinin materialistisen opin mukaan ihmisen henkinen elämä, hänen itsetietoisuutensa on aineellisen kehityksen tulos. Darwinin työtoveri A. R. Wallace, jonka luonne ei taipunut materialistiseen ajatteluun, ei saattanut ymmärtää, kuinka itsetietoisuus olisi kehittynyt aineesta; hän sentähden otaksui jonkinmoisen „toisen luomisen“, jolloin inhimillinen olento näkymättömän maailman puolelta varustettiin älyllä ja itsetietoisuudella. Monismin mukaan, jota Bölsche kannattaa, ei minkäänlaista ihmettä ole tarpeen, koska aineen perusominaisuus jo alusta saakka on tajunta. „Jokainen yksinkertainen tunneilmiöhän on jo itsetietoisuutta ja epäilemättä oli jo alkuaikojen elävällä solulla tämmöinen yksinkertainen tunnekyky“. (Siv. 80, 81.)

Tässä kohden uudenaikainen tieteellinen käsitys ei vielä ole noussut salatieteen tasalle. Salatiede myöntää kyllä monistisen teorian periaatteellisesti oikeaksi, mutta samalla se tunnustaa, että Wallace on aavistanut kehityksen käytöllisen juoksun.

Salatiede opettaa nimittäin, että ihmiskunta ei meidän maapallollamme ole kehittynyt eläinkunnasta ihmiskunnaksi. Tämä kehitys tapahtui „kuuketjussa“ aikoja ennen maapallomme elinaikaa. Ja ihmiskunnan syntyminen merkitsee aina, että kuolevaisista yksilöistä (eläimistä) syntyy kuolemattomia yksilöitä (ihmissieluja). Meidän ihmiskuntamme kuuketjussa syntyneet sielut jäivät taivaalliseen tilaan odottamaan tilaisuutta kehityksensä jatkamiseen. Tämä tilaisuus annettiin heille maan päällä, ja he ruumistuivat tänne niin pian kuin sopivat asunnot oli heille valmistettu. Tämä on se „toinen luominen“, josta „Salainen Oppi“ puhuu ja jonka Wallace aavisti.

Sitäpaitsi on olemassa kehityksen laki, jota nykyajan tiedemiehet eivät vielä ole „keksineet“. Se on avunannon ja uhrautumisen laki. Sen mukaan ei aineellinen eikä henkinen kehitys koskaan tapahdu ilman apua semmoisten olentojen puolelta, jotka itse jo ovat pitemmällä kehityksessä. Mitä erityisesti ihmiskuntamme kehitykseen tulee, on pidettävä historiallisena tosiseikkana, että ihmisten keskuuteen on silloin tällöin ilmestynyt ihmeellisen täydellisiä ihmisiä johtajiksi ja opettajiksi. Mistä he äkkiä ovat tulleet? Tiede ei osaa kajota näihin asi-

oihin, ennenkuin se myöntää näkymättömän maailman olemassaolon ja ihmisen kuolemattomuuden.

Mutta kuka tietää, mitä tämä 20 vuosisata on tuova mukanaan? Jo on alettu tieteellisesti tutkia kaikenlaisia yliaistillisia ilmiöitä, jotka ovat omiansa luomaan vallan uutta valoa ihmissielun salaisuuksiin. Varmaankin saatamme huoletta odottaa sitä päivää, jolloin tiede tässäkin kysymyksessä ihmisen sielullisesta kehitys historiasta on tunnustava „Salaisen Opin" ja salatieteellisen tutkimuksen osuneen oikeaan.

P. E.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

48 Kysymys. J. L. *Mille kannalle teosofin tulee asettua nykyistä sosialidemokratista liikettä kohtaan? Useimmat sosialistit ovat materialisteja ja väittävät, cttä ihmisten on ensitilassa korjattava taloudellinen elämä, ennenkuin heillä on mitään mahdollisuutta kehittää itsessään ihanteellisia aatteita. Onko tämä oikein?*

Vastaus. P. E. Materialistit, jotka uskovat, että ihminen on ymmärryksellä varustettu ruumiillinen olento, eivät ensi kädessä saata välittää muusta kuin hänen ruumiillisesta hyvinvoinnistaan. Ymmärryksen kehitys ja ulkonaisten tapojen parannus seuraa perästä huolena n:o 2.

Ne, jotka uskovat, että ihminen on ruumiillinen olento, varustettuna „sielulla", eivät näe, miksikä toinen laiminlyötäisiin toisen kustannuksella. Heidän mielestään on „sielua" kehitettävä rinnakkain taloudellisen hyvinvoinnin kanssa.

Teosofit, jotka uskovat, että ihminen on sielu, varustettuna ruumiillisella käyttövälineellä, ymmärtävät, että kaikki kehitys ja parannus käy sisästäpäin. Ensimäinen ehto taloudellisen aseman parantamiseksi on, että ihminen herää itsetietoisuuteen ja henkiseen elämään. Niin ovat kaikki suuret opettajat neuvoneet. Sanoi Jeesus:

„Älkää siis murehtiko sanoen: Mitä syömme? tahi: Mitä juomme? tahi: Millä vaatetamme itsemme? Sillä kaikkea tätä „pakanat" tavottelevat. Taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän tätä kaikkea tarvitsevan. Vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan, niin *tämäkin kaikki sen ohessa annetaan teille*". (Matt. VI, 31—33.)

Kysyttekö nyt: onko siis teosofinen liike sosialistisen vastakohta? Vastaus: maailmankatsomuksena tietysti teosofia on sosialismin vastakohta, mikäli sosialismi on jyrkkää materialismia, mutta käytännöllisiin tuloksiin nähden, s. o. mikäli sosialismi on työtä sorrettujen ja köyhäin hyväksi ja yleensä ihmiskunnan taloudellisen ja sivistyksellisen tilan kohottamiseksi, teosofia eli jumalallinen viisaus on se henki, mistä sosialismikin on saanut alkunsa.

49 Kysymys. M. K. *Koska läheisessä tulevaisuudessa uskonnon opetus kouluissa tulee olemaan tieteellistä siveysoppia, niin eikö olisi hyödyllistä vakaannuttaa kasvavaa nuorisoa siihen tietoon, että henkimaailma on olemassa?*

Vastaus. P. E. Epällemättä, jos nim. henkimaailman olemassaolo ehtii tulla „tieteelliseksi" tosiasiaksi. Mitä muuten on „tieteellinen siveysoppi?" Jos se perustuu materialismiin, hylätten jumalan, henkimaailman y. m. vanhanaikuiset, „todistamattomat" käsitteet, tulee siitä „tieteen haara", jota toiset „tutkivat", toiset eivät. Jos se perustuu jumalan, henkimaailman y. m. tieteellisesti todistettuun olemassaoloon, tulee siitä ehdottomasti „uskonto", johon useimmat ihmiset uskona saavat tyytyä, ja silloin ollaan samassa kohdassa, jossa aina on oltu: aina on ollut ihmisiä, joille jumalan, henkimaailman y. m. olemassaolo on ollut yhtä varma ja kokemusperäinen tosiasia kuin konsanaan „tieteellinen faktumi" tiedemiehille. Tuntuu oikeastaan turhalta ruveta muuttelemaan nimityksiä, niin kauan kun ei ihmiskunta tule toimeen ilman uskontoja lankeamatta raaimpaan materialismiin.

50 Kysymys. D. L. *Jos kerran „rukous kuolettaa itseluottamuksen", kuten kirjassa „Teosofian avain" (siv. 71) sanotaan, miksi siis Kristus opetuslapsilleen opetti tuon yhden ainoankaan rukouksen „Isä meidän?" Eikö teosofin siis tule rukoilla?*

Vastaus. P. E. Jos rukouksessa käännymme ulkonaisen jumalan puoleen, silloin rukous epäilemättä kuolettaa itseluottamuksemme. Mutta itseluottamuksemme kasvaa ja voimistuu, jos rukoilemme sisäistä jumalaamme, „Isää, joka on taivaissa". Jeesuksen esoterinen rukous „Isä meidän" on erinomainen tämmöisen sisäisen mietiskelyn kaava. Jos joka päivä käymme hengessä ja totuudessa läpi Jeesuksen rukouksen (kts. „Salainen Oppi ja muita kirjotuksia", art. Jeesuksen rukous) ja toimimme ja elämme sen hengen mukaisesti, silloin meistä pian katoaa kaikki pelko ja tulemme tietoisiksi siitä jumalallisesta rakkaudesta ja voimasta, joka ihmisessä voi ilmetä. Muuten mielestäni H. P. Blavatskyn selitys siv. 65—74 on sangen täydellinen, vaikka meidän aina tulee muistaa, että

kukin teosofinen kirjailija itse vastaa sanoistaan eikä suinkaan soisi, että häntä pidettäisiin erehtymättömänä auktoritetina.

51 **Kysymys. D. L.** *Miksi Kristus, jos hän kerran on ainoastaan jumalaksi tullut ihminen, sanoo: „Joka uskoo Pojan päälle, hänellä on iankaikkinen elämä, mutta joka ei usko Pojan päälle, ei hänen pidä elämätä näkemän, mutta jumalan viha pysyy hänen päällänsä" (Joh. III, 36)? Eikö tämä ole selvä kehotus uskomaan Kristuksen jumaluuteen?*

Vastaus. P. E. Epäilemättä, sillä Kristus on „jumalan poika", joka asuu jokaisen ihmisen hengessä. Siihen jumalan poikaan täytyy ihmisen uskoa, jos hän tahtoo vapautua pahasta ja kärsimyksestä, s. o. „jumalan vihasta" eli Karman laista ja jälleensyntymisen pakosta, mutta meidän tulee muistaa, voidaksemme ymmärtää raamattua oikein, että Kristus ei ole samaa kuin Jeesus. Jeesus oli ihmisen nimi ja häntä „kutsuttiin Kristukseksi" (Matt. I, 16) sentähden, että hän oli kasvattanut itsestään personallisuuden, jonka avulla ja kautta „jumalan poika" eli Kristus saattoi ilmetä.

Tien varrelta.

H. S. Olcottin elämäntyö. Jokainen teosofian ystävä tahtoo tietysti tutustua Teosofisen Seuran presidentti-perustajan elämäkertaan, ja olemme sentähden julkaisseet kirjan, joka kertoo tämän merkillisen miehen sekä aikaisemmista että myöhemmistä elämän vaiheista. Siinä puhutaan hänen teosofisesta työstään, hänen työstään buddhalaisten ja hindulaisten hyväksi, hänen ihmeellisestä parantamiskyvystään, hänen ensimäisestä kohtauksestaan Mestarin kanssa y. m. Kirja sisältää myös hänen valokuvansa. Koska hinta on vain 75 p:iä, rientänee jokainen lukijamme ostamaan tai tilaamaan sen Teosofisesta Kirjakauppa ja Kustannusliikkeestä.

(Huom.! Kansil. ilmot. hinta ei ole oikea.)

Teosofisen Seuran presidentti. Kuka on nykyään T. S:n presidentti? Tammikuussa eversti Olcott nimitti Annie Besantin seuraajakseen. Yleinen vaali on kuitenkin tapahtuva, ennenkuin Annie Besant virallisesti voi astua toimeensa. Vaali tapahtuu toukokuussa. Presidenttinä toimii siihen saakka varapresidentti A. P. Sinnett Lontoossa.

T. S:n suomalainen sektsioni. Siihen katsoen, että jonkinmoinen *interregnum* vallitsee Teosofisessa Seurassa, kunnes uusi presidentti on valittu, lykkäytyy ehkä suomalaisenkin osaston perustaminen kesään tai syksyyn. Olemme kyllä kirjottaneet Annie Besantille, mutta tuskin hän voinee päättää asiasta, ennenkuin on virallisesti valittu.

Annie Besantin kanta. Tässä numerossa julkaisemamme Annie Besantin kirjotus „Teosofisen Seuran perusta" on herättänyt mitä suurinta huomiota teosofisessa maailmassa. *Theosophical Review*'n huhtikuun vihko (joka kuten aina sisältää 96 suurta sivua) on täynnänsä kyhäyksiä Annie Besantin kirjotuksen johdosta. Kaikki sitä yksimielisesti moittivat ja paheksuvat, arvellen, että Annie Besantin kanta johtaa leväperäisyyteen ja siveettömyyteen. Mieleemme muistuu se kynäsota, joka syntyi täällä meillä viime vuonna Palomaan punaisen kirjan johdosta. Kellä on nyt oikein? Siitä jokainen itse päättäköön.

Teosofisia luentoja Viipurissa. Helmikuun 10 p:nä eräät viipurilaiset liittyivät yhteen teosofiseksi paikallisyhdistykseksi, jonka puheenjohtajaksi valittiin kauppias Aug. Öhberg ja kirjuriksi lääninsihteeri V. Suhonen. Looshin ensimäisenä toimena oli pyytää Pekka Ervast Viipuriin luennoimaan. Pääsiäisen aikana tämä kävikin Viipurissa, piti kolme looshikokousta jäseniä ja yksityisiä varten ja puhui julkisesti kolme kertaa suomeksi ja kerran ruotsiksi. Ruotsalaisen esitelmän aineena oli „Teosofia ja meidän aikamme" ja sitä oli kuulemassa satakunta henkeä. Suomalaisissa esitelmissään puhuja teki selkoa „Veljeysaatteesta", puhuen teosofiasta ja sosialismista, „Teosofiasta ja uskonnoista" sekä „Ihmisen salaisista kyvyistä". Esitelmät herättivät huomiota, koska kuulijakunta kerta kerralta kasvoi; ensimäisessä suomalaisessa esitelmässä oli kuulijoita noin 400, toisessa noin 600 ja kolmannessa yli 700. Vaikka kansakoulujen juhlasali on sangen iso ja tilava huone, oli viimeisessä esitelmässä sali ääriään myöten täynnä väkeä („täpösen täynnä" se „Karjalan" mukaan oli jo toisessa luennossa) ja ilma kävi toista tuntia kestävän puheen aikana melkein sietämättömän raskaaksi ja kuumaksi. Yhtäkaikki kuulijat suurella tarkkuudella ja mielenkiinnolla seurasivat puhujan jokaista sanaa. Vaikka pääsymaksu oli vapaaehtoinen, korjautuivat kaikki menot esitelmien tuottamien tulojen kautta.

Helsingin psyykkinen seura. Tämä seura, jonka perustamisesta mainitsimme viime numerossa, on nyt alkanut toimintansa siten, että se on jakantunut pienempiin osastoihin, joihin kuuluu 15 henkilöä kuhunkin; näiden osastojen tehtävänä on panna toimeen, kukin omassa piirissään, tieteellisiä kokeita yliaistillisten ilmiöiden alalta. Kokeillaan ajatusten siirrossa ja lukemisessa, klärvoajansissa, mediumismissä j. n. e. Kokeiden tuloksista tehdään selkoa kuukausikokouksissa, joihin seuran ulkojäsenetkin pääsevät. Seuran puheenjohtajaksi on valittu professori Arvid Grotenfelt, varapuheenjohtajiksi prof. Valdemar Ruin ja toht. G. Renvall, sihteeriksi neiti Selma Kajanus ja rahastonhoitajaksi kirjakauppias J. Holmberg. Hallintoon kuuluu neljä muutakin jäsentä, joiden joukossa kirjailija Pekka Ervast. Seuran hallinto toimii m. m. kirjallisena

komiteana, joka kokoo todistettuja kertomuksia toteenkäyneistä aavistuksista, unista, ennustuksista y. m. yliaistillisista tapahtumista.

Miltä tuntuu kuoleminen? *Hindu Spiritual Magazine* kertoo, mitä personallisia kokemuksia oli eräällä lääkärillä St. Louisin kaupungissa, t:ri Wiltsellä, joka oli valekuollut ja perästäpäin palautui elämään.

Oman kertomuksensa mukaan t:ri Wiltse kuoli lavantautikuumeesen — ainakin oli niin kuollut, että kirkonkelloja soitettiin hänen kuolemansa johdosta. Hänen sydämensä ei tykyttänyt ja hän makasi puolen tuntia aivan elottoman näköisenä. Neuloja pistettiin hänen jalkoihinsa niiden vaikuttamatta mitään. Tohtorin maatessa liikkumattomana, silminnähtävästi kuolleena, hänen sielunsa, niinkuin hän itse kertoo, oli yhtä eloisan elävä kuin konsanaan ennen:

„Minä tunsin oman tilani ja ajattelin tyyneesti näin: „Olen kuollut, niinkuin sitä nimitetään, mutta olen ihminen yhtä hyvin kuin ennenkin. Olen eroamaisillani ruumiistani". Ja niin tarkkasin sielun ja ruumiin eroamisen mieltäkiinnittävää prosessia.

Jonkun voiman kautta, joka ei tuntunut olevan omani, liekuteltiin minääni edestakaisin aivan niinkuin kätkyttä liekutetaan, ja tämän kautta katkaistiin sen yhteys ruumiin kudosten kanssa. Vähän ajan päästä lakkasi edestakainen liikunto ja pitkin jalkapohjiani varpaista alkaen ja nopeasti siirtyen kantapäihin tunsin ja olin kuulevinani kuin lukemattomien pienten lankojen poikki näpähyttämistä. Kun tämä oli tehty, aloin hitaasti vetäytyä jaloista päätä kohti lyhentyen niinkuin kummilanka.

Muistan kuinka pääsin vyötäisiin asti ja sanoin itsekseni: „nyt ei ole elämää vyötäisten alapuolella". En nyt enää muista, kuinka vatsan ja rinnan läpi siirryin, mutta muistan, milloin koko minäni oli kokoontunut päähän, että ajattelin näin: „nyt olen päässä ja pian olen vapaa". Asetuin aivojen ympärille, kuin olisin ollut ontto, puristin keveästi joka puolelta aivopoimuja yhteen kasaan ja liukahdin ulos pääkallon saumojen kautta niinkuin kalvosta tehty pussi yhteen litistettynä. Muistan selvästi, kuinka omasta mielestäni näytin jotenkin samanlaiselta kuin hyytelökala (maneetit) sekä värin että muodon puolesta.

Kun tulin ulos päästä, liehuin ylös ja alas ja sivuille kuin saippuapallo, joka on kiinni puhaltimen päässä, kunnes viimein pääsin ruumiista irti ja putosin kevyesti lattialle, mistä hitaasti nousin ja kohottausin miehen täyteen kokoon. Olin mielestäni läpinäkyvä, sinertävä ja aivan alasti. Tuskallisesti hämmentyneenä pakenin raoillaan olevaa ovea kohti päästäkseni kahden naisen näkyvistä, jotka näin yhtä hyvin kuin muutkin huoneessaolijat, mutta päästyäni ovelle huomasin itseni vaatetetuksi ja siitä rauhottuneena palasin muitten joukkoon".

Hänen kokemuksensa oli miltei tarkalleen sama kuin se, josta „Julia" kertoo Mr. Steadin kirjassa „After Death" (Kuoleman jälkeen). Hän näki surijat ruumiin ympärillä ja koetti turhaan saada heitä käsittämään hänen läsnäolonsa. Kuten „Julia" ihmetteli hän, kuinka ihmeen hyvissä voimissa hän oli ja samaten hän myöskin meni ulos ja kulki nopeasti läpi ilman. Mutta hän ei joutunutkaan toiseen maailmaan. „Kolme kummallista kalliota sulki häneltä tien". Hänen hetkensä ei ollut vielä tullut:

Hän meni taas tainnoksiin ja heräsi maaten vuoteessaan ja virkosi jälleen pian elämään. Tämän kertomuksen kirjotti hän kahdeksan viikkoa ihmeellisen kokemuksensa jälkeen, mutta hän kertoi sen heti toinnuttuaan vuoteen ääressä oleville. Läsnäollut lääkäri kertoi, että hengitys oli täydellisesti lakannut mikäli suinkin voitiin nähdä ja kaikki merkit osottivat potilaan kuolleeksi.

Astralinen vieras. Eräs kirjeenvaihtaja kirjottaa The Englishmanin toimitukselle seuraavasti: „Merkille pantavan kertomuksen on eräs New Yorkista äskettäin palannut pappi kertonut siitä kaupungista. Hän on erään hyvin tunnetun lääkärin personallinen tuttava. Tämä tohtori on käytännöllinen mies, täydellen vapaa kaikesta taikauskosta. Eräänä iltana joku aika sitten istui hän salissaan rouvansa kanssa, kun palvelija tuli ilmottamaan, että pieni tyttö oli odotushuoneessa ja halusi saada tavata häntä. Tohtori vastasi, että oli liian myöhäistä sinä iltana häiritä häntä ja pyysi lasta sanomaan asiansa. Palatessaan kertoi palvelija, että lapsen äiti oli hyvin sairas ja tarvitsi apua heti paikalla. Lääkäri sanoi, ettei hän voisi täyttää pyyntöä ja kirjotti paperille toisen lääkärin nimen ja osotteen, jonka puoleen tyttö saisi kääntyä. Vielä kerran palasi palvelija ja sanoi, että pieni tyttö ei tahtonut lähteä, ennenkuin hän saisi nähdä suuren tohtorin. Hän menikin sitten ulos katsomaan lasta ja palasi muutaman minuutin kuluttua kertomaan vaimolleen, että lapsi oli tehnyt häneen merkillisen vaikutuksen ja että hän tunsi täytyvänsä mennä sen äitiä katsomaan. Tilattiin hevonen ja tytön seurassa ajoi tohtori erääsen New Yorkin köyhimmistä kaupunginosista. Lapsi osotti erästä taloa, astui ulos vaunuista ja saattoi häntä ylös portaita huoneesen, missä hän sanoi äitinsä makaavan. Lääkäri astui sisään — likaiseen kurjaan asuntoon — ja löysi niinkuin lapsi oli sanonut vanhan vaimon makaamassa yhdessä nurkassa. Pieni tyttö ei kuitenkaan tullut huoneesen. Kun sairasta vaimoa tutkittiin, huomattiin, että hänellä oli hyvin vaikeata kurkkumätää. Tohtori sanoi hänelle: „Teillä on hyvin pahaa difteriaa ja teidän täytyy päästä oikeaan sairashuoneesen. Ajatelkaa missä vaarassa on tyttärenne". Vaimo purskahti itkuun ja sanoi, ettei hänellä ollut tytärtä. „Mutta" — sanoi lääkäri — „pieni tyttönne kävi juuri minun luonani ja vaati minua tulemaan teidän luoksenne". Vaimoraukka sanoi silloin: „Minulla ei ole lasta. Ainoa mikä minulla oli, pieni tyttö, kuoli eilen aamulla kurkku-

mätään ja makaa viereisessä huoneessa". Lääkäri avasi oven ja tapasi siellä hämmästykseksen sen lapsen kuolleen ruumiin, joka oli hänet saattanut paikalle ja joka silminnähtävästi oli kuollut monta tuntia sitten kuten äiti oli sanonut". (*A. B.*) (Theosophist.)

Uudenaikainen uskontunnustus.

Ei yksi pyhäpäivä, vaan seitsemän.
Jumalaa palvelemaan, ei kellon kutsusta,
Vaan oman sieluni kutsusta,
Ei tahtipuiden jälkeen laulaen,
Vaan sydämeni tahdin mukaan;
Rakastain, koska minun täytyy,
Ja hyvää tehden suuren riemun vuoksi.
(Muriel Stode.)

Horoskooppia tulkittaessa. Äskettäin ilmestyneesen „Astrologian järjelliseen perustaan" on m. m. otettu H. K. K. Aleksein horoskooppi selityksineen. Siinä hän tosin mainitaan suureksi uudistusten mieheksi, mutta kuitenkin tuntunee monesta yllätykseltä kuulla, että hän tulee pysymään hallitsijana aina 37:nteen ikävuoteensa asti. Alan Leo näyttää ilman muuta edellyttävän tämän, mutta on huomattava, että kaikki horoskoopin ennustukset sekä Venäjän että Suomen tulevaisuudesta raukeevat, jos hän ei tule olemaan hallitsija vaan tavallinen kuolevainen. Ja horoskooppia silmäillessä huomaa heti, ettei ole mitään todistuksia tai merkkejä siitä, että hän tulisi olemaan maailman mahtavimpia miehiä. Hänen hallitseva planeettansa Mars oli hyvin huonossa merkissä ja A. Leo sanoo itse kirjassaan n:o 2 siv. 36, että Mars johtavana planeettana ollen hallitsee ennen kaikkea kohtaloa, ja käskee panemaan tarkasti merkille, miskä merkissä se on syntyessä. Paitsi että Mars nyt on huonossa merkissä on se vielä kaikkein huonoimmassa aspektissa „kuninkaallisen" Jupiterin kanssa. Ainoastaan aurinko on hänellä „kuninkaallisessa" merkissä, mutta nyt tiedetään, että aurinko edustaa isän pikemmin kuin asianomaisen kohtaloa ja A. Leo sanoo käsikirjassaan n:o 4 siv. 75, että useimmiten se planeetta, jolla on voimakkain aspekti auringon kanssa, määrää ulkonaisen aseman. Ainoa auringon huomattava aspekti on *vastakkainen* „pahan" Saturnuksen kanssa, joka vielä on horoskoopin alimmalla kohdalla. Vaikea on ollut Leon löytää suurta asemaa merkitseviä kohtia, kun hän on turvautunut *kiintotähti* Regulukseen (merkitsee „pikkukuningas"). Aurinko 9:nessa huoneessa merkitsee Leon mukaan menestystä tieteen ja uskonnon asioissa. Horoskooppi on kyllä sangen hyvä ja osottaa etevää ja suurta henkilöä, mutta näyttää siltä kuin ei hän tulisi maailmassa kuitenkaan seisomaan mahtavan hallitsijan asemassa. (V—e.)

Tähtien sanomat. Helmikuun numerosta jäi mainitsematta planeettojen (näennäisesti) taaksepäin menevä liikunto, joka vahvistaa niiden vahingollista vaikutusta. Uranus kulkee taaksepäin 18 p:stä huhtik. 19 p:ään syysk. ja Mars samoin 6 p:stä kesäk. 7 p:ään elok. Viimemainittuna aikana kulkevat siis molemmat planeetat taaksepäin. Kun vielä ottaa huomioon että kuun ja auringon yhtymähetkenä (uusikuu) 11 p. kesäkuuta klo 1,30 e.p.p. Uranus ja Mars sijaitsevat keskitaivaalla, niin on selvää, että ainakin kuukauden aika eteenpäin tästä päivästä laskettuna on maallemme hyvin kriitillistä.

Englantilainen kuuluisa astrologi „Sephariel" kertoo lähimäisestä tulevaisuudesta seuraavasti: Huhtikuun viimeisen viikon aikana tapahtuu myrskyjä, maanjäristyksiä, tulipaloja ja räjähdyksiä, sekä poliitillisia riitoja. Toukokuun kolme ensimäistä päivää ovat myös vaarallisia. Saman kuun loppupuolella Jupiterin yhtymä Neptunukseen ja vastakkainen asema Uranukseen saa aikaan levottomuuksia maassa, ilmassa ja ihmisten mielissä (agitatsionia). — Mitä toukokuun ilmaan muuten tulee, niin se on (Englannissa) huono alussa, sitten kaunis ja lämmin noin 13 p:ään; kylmempi 15—20 p.; kaunis 24 p:ään; lämmin ja vähän tuulista 27 p:ään; myrskyistä 28 p: sitten kylmempi kuukauden loppuun. (Uraniel).

Uusia kirjoja. Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kustannuksella on nyt ilmestynyt kolme uutta teosta:

Annie Besantin kirjottama *Karma,* jonka V. Palomaa on suomentanut. Jokainen „Jälleensyntymisen" lukija lukee mielenkiinnolla „Karman", joka merkillisellä tavalla valaisee reinkarnatsionin mysteriot. Kirjan hinta on Smk. 1: —, sidottuna 2: —.

P. E:n kirjottama *H. S. Olcottin elämäntyö,* josta jo edellä on mainittu ja jonka hinta on 75 p:iä. (Kansil. ilmotuksessa hinta ei ole oikea).

Teosofisen esitelmäsarjan ensimäinen vihko: *Henkimaailman salaisuudet ja kuolemanjälkeinen elämä,* kaksi esitelmää, jotka on pitänyt Pekka Ervast. Tämän kirjan hintana on vain 50 p:iä. Liikkeemme tarkotus on, että tämä sarja tulisi eteväksi teosofisten aatteiden levittäjäksi. Erittäin helppotajuisessa muodossa se aikoo esittää suuria teosofisia totuuksia. Näyttäköön nyt tämä ensimäinen vihko, että se vastaa tarkotustaan.

Toimituksen työpöydältä.

Toimitukselle ovat tavallisuuden mukaan saapuneet seuraavat aikakauslehdet: *Theosophist, Theosophical Review, Revue Théosophique Française, Bible Review, Lotus Journal, Occult Review, Broad Views, Health Record, New Zealand Theosophical Magazine, Theosophy in Australasia, Annals of Psychical Science, Modern Astrology, Metaphysical Magazine, Väinämöinen, Pyrkijä, Nuori Suomi.*

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ✿ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

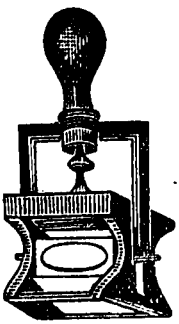

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja J. E. Waldén Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Länsiranta 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.

Mikonkatu 11.

Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin

ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI

on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

„ELÄMÄ"

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä" maksaa 6:— vuosikerta, 1/2 v. 3: —, kk. 50 p.

Konttoori: Erottajakatu 7. Puhelin 5453.

A. B. Oskar Eriksson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muuta sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Uusia kirjoja.

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

TEOSOFISIA ESITELMIÄ N:o 1. Pekka Ervast, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. Hinta 50 p:iä.

P. E., H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 1/2 shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 5

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

TOUKOKUU, 1907

Siv.

I. Avoin kirje Omantunnon lukijoille, *Pekka Ervast* 117
II. Ruumis hengen temppelinä, I. Uusi lääketiede, *V. H. V.* 118
III. Ruumis hengen temppelinä, II. Vegetarismi teosofian valossa, *Annie Besant* 121
IV. Eräs merkillinen tosiasia, *Aate* 125
V. Nykymättömiä auttajia, XII. *C. W. Leadbeater* 127
VI. Tao-Te-King, 47—55 132
VII. Palveleva veljeskunta (loppu) 134
VIII. Kirjoja, vanhoja ja uusia, *P. E.* ja *V. H. V.* . 136
IX. Kysymyksiä ja vastauksia 139
X. Tien varrelta 141
XI. Lahjatili 143
XII. Toimituksen työpöydältä 143

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, TOUKOKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 5

Avoin kirje Omantunnon lukijoille.

Veljet ja sisaret! Luotan siihen, että te rakastatte tätä lehteä teosofisen maailmankatsomuksen suomalaisena äänenkannattajana ja tulkkina; luotan siihen, että teidän silmänne ovat auenneet näkemään sen valon, jonka teosofia luo elämään ja kuolemaan; olen varma siitä, että tekin olette tunteneet sen rauhan, joka seuraa totuuden näkemystä, ja sen kiitollisen ilon, joka täyttää ihmisen sydämen, kun hän ymmärtää lauseen: »te olette maailman valkeus»; olen vakuutettu siitä, että olette valmiit tekemään minkä voitte Omantunnon hyväksi ja käännyn kaikkien teidän puoleenne kuin ystävien puoleen.

Tietäkää siis, että tämä meidän Omatuntomme ei kannata taloudellisesti. Monet teistä ehkä luulevat, että tämä on melkoisen hyvä afääri, tietämättä kuinka paljon yksityisiä uhrauksia se kysyy. Ajatelkaa sitä työtä, jota tehdään lehteä toimitettaessa, ja ajatelkaa, että tämä kaikki tehdään ilmaiseksi. Ja onhan kuitenkin sanottu, että »työmies ansaitsee palkkansa». Mutta ei siinä kyllin. Yksityisistä ponnistuksista huolimatta Omatunto käy tappiolla. Viime vuoden tappio oli yli 700 markkaa ja tämän vuoden tappio tulee vielä paljon suuremmaksi, vaikka pienentäisimmekin lehtemme kokoa. Ja yhtäkaikki on niitä, jotka valittavat tilausmaksun suuruutta!

Jos tässä nyt olisi kysymyksessä tavallinen rahallinen hanke, voisimme tietysti ajatella: »yritys ei kannata, siis lopettakaamme. Antakaamme lehden kuolla».

Mutta kuinka saattaisimme niin ajatella? Vai onko Omatunto teidän mielestänne siksi huonosti suorittanut tehtävänsä, ettei se ole ansainnut elää? Sen tehtävä ja tarkotus on korkea ja kuinka paljon hyvin menestyviä lehtiä on maailmassa, joiden tarkotusperä on suorastaan mitätön! Minä en soisi, että Omatunto nääntyisi nälkään; uskon sen kannattamaan asiaan ja uskon, että Omatunto on tarpeellinen ja paikallaan, niin kauan kuin ei ole suomenkielellä parempaa teosofian äänenkannattajaa.

Sentähden luotan siihen, että te, veljet ja sisaret, mielellänne teette sen, minkä nyt teille ehdotan:

Jokainen teistä hankkii Omalletunnolle yhden vuositilaajan lisää, joko siten, että saatte jonkun ystävän tai tuttavan tilaamaan, tahi siten, että tilaatte itse yhden vuosikerran esim. lahjaksi jollekin ystävällenne. Siten Omatunto leviää ja sen taloudellinen ahdinko poistuu.

Tämän numeron mukana seuraa tilauslippu. Parasta on, jos siihen kirjotatte uuden tilaajan nimen ja lähetätte lapun ynnä rahan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeesen, Mikonkatu 11, Helsinki. Toinen mahdollisuus on, että palautatte lapun varustettuna tilaajan nimellä avonaisessa 5 pen-

nin kuoressa, jolloin jo ilmestyneet numerot ensi tilassa lähetetään jälkivaatimuksella; tätä jälkimäistä keinoa voitte varsinkin käyttää, jos otatte lehden omalle nimellenne.

Jos tällä tavalla Omantunnon tilaajamäärä kasvaa kahdenkertaiseksi, on sen taloudellinen asema taattu. Tarvitseeko minun mainitakaan, kuinka sydämellinen on silloin oleva kaikkien työntekijäin ilo? Meidän rakas Omatuntomme saa ilmestyä edelleenkin 28 à 32 sivuisena kansilehteä lukematta ja pohtia palstoillaan niitä monenlaatuisia tärkeitä kysymyksiä, joita teosofia valollaan valaisee. Ja tietysti tekin, rakkaat lukijat, olette siitä mielissänne?

Nyt on kevät, nyt on toiveiden aika! Älkää antako kesän tehdä toiveita tyhjäksi. Kiiruhtakaa toimintaan. Ojentakaa auttava käsi ystävälle, joka on sen tarpeessa. Totuuden täytyy voittaa.

Veljellisesti tervehtien teidän

Pekka Ervast.

Ruumis hengen temppelinä.

I.

Uusi lääketiede.

LOUIS KUHNE: Uusi lääketiede eli oppi tautien yhtenäisyydestä ja niiden siihen perustuvasta parantamisesta ilman lääkkeitä ja leikkauksia. Suomennos 93:sta saksalaisesta painoksesta.

Paljon lupaava nimi! Mutta jos luemme tämän teoksen, joka on ilmestynyt 25 eri kielellä, huomaamme selvästi, ettei tässä ole kysymys mistään muotihulluudesta tai keinottelusta vaan monivuotisiin laajoihin tutkimuksiin ja kokemuksiin perustuvasta uudesta parannustavasta, joka jo on hankkinut tuhansille kärsiville ympäri maapallon takaisin heidän terveytensä, niinkuin näkyy kirjan loppuun otetuista (melkeinpä liiankin) lukuisista parantuneitten potilaitten kirjeistä. Tekijä kertoo itse järjestelmänsä synnystä seuraavasti:

„Sisäinen taipumus johti minua tutkimaan luontoa, vaikea sairaus ja surulliset kokemukset koululääketieteestä opastivat minua luonnonlääkintätaitoon. Alituinen elävän luonnon tutkiminen opetti minulle, mitä tauti on ja mistä taudit johtuvat. — Mutta minulle selvisi, ettei ollut kyllliksi keksiä teoria tautien synnystä ja niiden parantamisesta — sekä ettei liioin ollut suurta hyötyä siitä, että koettelin uuden parannustapani menestystä vaan itseni, omaisteni, ystävieni ja tuttavieni suhteen. Minun oli käännyttävä menettelytapoineni suuren yleisön puoleen ja luotettavilla esimerkeillä näytettävä, että se lukemattomissa tapauksissa voittaa tavallisen lääketieteen, istuttaakseni ylhäisiin ja alhaisiin vakuutuksen menettelytapani ehdottomasta oikeudesta ja yhtäpitäväisyydestä luonnonlakien kanssa. — Tämä vakaumus sai minut ankaraan taisteluun. Minun täytyi lakkauttaa tehdasliike, jota jo 40 vuotta olin menestyksellä harjottanut, voidakseni täysillä voimillani antautua uudelle alalle, jossa tiesin saavani kokea vaan häpeää, pilkkaa ja suurta tappiota ilman minkäänlaista aineellista etua. — V. 1883 aukaisin minä vihdoin nykyisen laitokseni. — Tuhannet ovat ne henkilöt, jotka ovat parantuneet käyttämällä minun parannustapaani, ja monta olen voinut suojella suurilta vaaroilta edeltäpäin huomatessani heissä sieme-

niä tuleviin tauteihin. Juuri tähän panen mitä suurimman painon. Sillä ainoastaan sen kautta käy meille mahdolliseksi voida luoda todellisesti terve suku. — *Kaikki taudit,* minkä nimellisiä ne lienevätkin, ovat mahdollisia parantaa. *Kaikki taudit*, sanon minä, *ei kaikki sairaat.* Sillä se, jonka elimistö on jo liian suuressa määrin heikontunut, se, joka varsinkin, käyttämällä pitemmän aikaa lääkkeitä, on kokonaan myrkytetty, voi tosin minun menettelytapaani käyttämällä saada huojennusta tuskilleen, mutta häntä ei aina voida pelastaa eikä täydellisesti parantaa. — Minulla on ollut johtona keksintöihini tarkka, huolellisiin havaintoihin ja kokeisiin perustuva tutkimus, ja jos siitä huolimatta minulla ei tunnusteta olevan ammattitieteellistä sivistystä voidakseni harjoittaa nykyistä tointani, niin kestän minä sen täydellisellä tyyneydellä ja mielenmaltilla. Ovathan ihmiskunnan suurimmat hyväntekijätkin ja varsinkin keksijät ja uran uurtajat olleet suurimmaksi osaksi n. s. „hutiloitsijoita" eikä varsinaisia ammattimiehiä."

Miehekkäät ja vakavat ovat tekijän sanat ja niistä kuvastuu hyvän omantunnon antama riemullinen vakaumus ja tyydytys. Tässä on meillä esimerkki siitä, kuinka paljon enemmän todellista hyvää yksinkertainen epäitsekäs harrastus voi saada aikaan kuin suuri oppi ja laajat tiedot. Miksei kukaan ammatillisista lääkäreistä, jotka kymmenkunnan vuotta ovat tiedettänsä yliopistossa tutkineet, ollut tämän uuden tehokkaan parannustavan keksijä vaan tavallinen „maallikko", ja miksikä lääkärit, kun kokemus osotti uuden keksinnön todella arvokkaaksi, viimeiseen asti sitä itsepintaisesti vastustivat? Siinä kysymys, johon emme löydä muuta vastausta kuin: he eivät puitten paljoudelta nähneet metsää!

Mikä nyt sitten on hra Kuhnen uusi keksintö? Se on niinkuin nimi sanoo „oppi tautien yhtenäisyydestä". Onhan lääkärin ensimäinen ja tärkein tehtävä tullessaan sairaan luo „diagnoosin" laatiminen, taudin nimen määrääminen, ja vasta sitten voi hän antaa sopivan lääkkeen. Mutta oudonkin on helppo huomata, kuinka häilyväiset ja epävarmat nämä tautien nimittelyt tavallisesti ovat. Toisena päivänä puhuu lääkäri vatsakivusta, toisena vilutaudista ja kolmantena hän tunnustaa, ettei tauti ole lainkaan määrättävissä. Nyt esittää Kuhne sen rohkean väitteen, että taudit oikeastaan kaikki ovat aivan samaa laatua. Kaikki ne ovat *kuumetta* ja kuume merkitsee, että ruumiissa on vieraita ja sopimattomia aineita, joista se tahtoo päästä vapaaksi. Tässä laajassa teoksessaan tekijä perusteellisesti koettaa todistaa väitteensä ja koskettelee kaikkia yleisempiä „tauteja" hammassärystä sukupuolitauteihin jopa aina spitaaliin asti ja näyttää, että ne kaikki johtuvat samasta syystä ja parannetaan samalla tavalla. Kaikki ne parannetaan siten, että vieraat aineet tavalla tai toisella poistetaan ruumiista, kun taas virallinen lääketiede juuri pidättää ne ruumiissa ja vielä lisää niiden lukua kaikenmoisilla myrkyllisillä ja vahingollisilla rohdoillaan. „Tuntuu ihmeelliseltä, ettei kukaan vielä ole tehnyt kysymystä, mihin märkä joutuu, kun lääkkeet ovat estäneet sen vuotamasta ulos, ja mikä tarkotus sillä oikeastaan oli. Kuten tiedämme ei luonnossa tapahdu mitään ilman määrättyä syytä ja tarkotusta. Luonnollisia ilmiöitä voidaan auttaa ainoastaan luonnollisilla keinoilla, mutta ei koskaan luonnon vastaisilla. Tämä koululääketieteen turmiollinen väärinkäsitys on ollut syynä siihen, että houruinhuoneita, sairaaloita ja parannuslaitoksia kasvaa kuin sieniä sateella".

Näiden ruumiille vahingollisten aineitten poistamiseksi, siis kaikkein tautien parantamiseksi, käyttää Kuhne erilaisia kylpyjä ja tahtoo varsinkin väkevän höyryn avulla synnyttää hikoilemisen, joka juuri karkottaa pahan ruumiista. Mieleemme johtuu paikalla ikivanha suomalainen sauna, jota sanotaan kansamme ainoaksi keksinnöksi. Eivätpä olleet niinkään väärässä entisen ajan mie-

het, kun pitivät kuumaa saunalöylyä ainoana varmasti tepsivänä keinona kaikkia sairauksia vastaan. Hienostunut ihminen kammoo savolaisen tulikuumaa saunaa, mutta luonnonomaiselle maalaiselle se on suurin nautinto, minkä hän tuntee, ja nytpä näkyy, että lääketiede suurine oppeineen ei ole ollut häntä viisaampi.

Kun potilas etsii Kuhnelta apua esim. sydäntaudille, määrätään hänelle sopivia kylpyjä ja usein sattuu silloin, että hän saa takaisin muita tauteja, joita hänellä ennen on ollut ja joita lääkkeiden avulla on tukahutettu ja peitetty näkyvistä. Ne ilmenevät nyt paljon lievemmässä muodossa ja voidaan lopullisesti ja pysyväisesti poistaa ruumiista. Muutaman ajan kuluttua on potilas täysin vapaa entisistä ja nykyisistä taudeistaan, ja jos hän vastedes varoo saamasta vahingollisia aineita ruumiisensa, on hänellä oleva erinomainen terveys.

Millä tavalla nämä vieraat aineet tulevat ruumiisen? Osaksi keuhkojen kautta mutta paljon enemmän vatsan kautta sopimattoman tai liiallisen ravinnon muodossa. Siinä tautien perussyy! Sentähden Kuhne antaa aivan yksinkertaisen neuvon jokaiselle, ken tahtoo terveyden saavuttaa ja säilyttää: luopukoon kaikesta epäpuhtaasta, luonnottomasta ja ylellisestä ruuasta ja juomasta! Nälkä ja jano on tyydytettävä, mutta ei hiukkaakaan siitä yli! Useinhan sekä terveitä että sairaita kehotetaan syömään, vaikkei ruokahaluakaan olisi, muka ruumiin kunnossa pysymiseksi, mutta Kuhne sanoo, ettei edes sairaskaan koskaan saa pakottaa itseänsä syömään siitä selkeästä syystä, että ruumiille ei ole mitään muuta kuin vahinkoa siitä nauttimastaan ravinnosta, jota se ei voi sulattaa. Ruokahalu taas mikäli se on pilaantumaton varmasti määrää, kuinka paljon ruokaa ja juomaa on nautittava. Vahinko vain, että niin harvalla on ruumiinsa luonnollinen vaisto pilaantumattomana jälellä.

Jos sitten tahdomme tietää, minkälaiset ravintoaineet ovat luonnonmukaisia, niin emme voi suinkaan luottaa kieleemme, jota tavallisesti jo lapsuudesta alkain lahjomme. Mutta äärettömän tärkeätä on, että hankimme oikeata ravintoa ruumiille, jottemme johda siihen vahingollisia aineita taudinsiemeniksi. „Ja kun emme voi luottaa vaistoomme, täytyy meidän tarkoilla havainnoilla ja johtopäätöksillä päästä asiasta selvyyteen," sanoo Kuhne. Sellaisia aineita, jotka jo on todistettu enemmän tai vähemmän myrkyllisiksi ja ihmisruumiille vahingolliseksi, on: alkoholi kaikissa muodoissaan, tupakka, morfiini ja yleensä melkein kaikki yleiset ja harvinaisemmat lääkkeet, kahvi ja muutkin n. s. nautintoaineet jossakin määrin, useimmat ryydit ja maustimet j. n. e. Näitä aineita, arvelee Kuhne, täytyy jokaisen sairaan, joka tahtoo tulla terveeksi, mitä tarkimmasti välttää ja samoin myös jokaisen terveen.

Mutta sitten on erinomaisen tärkeä kysymys: kuuluuko liha, joka on ravintoaineistamme yleisimpiä, vahingollisiin vai välttämättömiin aineisiin? Jokainen tunnollinen lääkäri kieltää kyllä sairaalta lihansyönnin, mutta koululääketiede ei ole myöntänyt, että liha muuten terveille olisi muuta kuin ehdottomasti tarpeen muka ruumiin ylläpitämiseksi. Tämän päättää tiede kemiallisten tutkimustensa mukaan. Mutta „se että jossakin ravintoaineessa kemiallisen analyysin mukaan on samoja aineita kuin ihmisruumiissa, ei suinkaan todista, että ne ovat meille soveliaimpia ravinnoksi. Ihmisruumis voi kaikkein yksinkertaisimmasta ravinnosta, kuten esim. viljan jyvistä, itse valmistaa itselleen kaikki ne aineet, joita kemia pitää sille välttämättöminä", sanoo Kuhne. Sitten hän lyhyvin piirtein selvittää, mihin tuloksiin yksinkertaisella järjellä tullaan, kun katsotaan ihmisen hampaita, ruuansulatuskanavaa, aistimia ja sikiöiden elättämistä. Niistä tullaan siihen johtopäätökseen, että ihminen on ruumiinsa puolesta luotu hedelmän- ja viljansyöjäksi, eikä kaikkiruokaiseksi. Kun sitten monen monet ovat käytännössä koettaneet noudattaa

luonnon ääntä ja kokonaan jättäneet pois liharuuan ja samalla kaikki kiihotusaineet, ovat he antaneet elävän ja epäämättömän esimerkin siitä, että kasviruoka on ihmiselle terveellisin elanto ja että ei voida luoda uutta tervettä sukua, jollei kaikkia kiihotusaineita, joihin m. m. liha on luettava, jätetä pois. Kuhnen järjestelmän pääponsi on siis lyhyesti sanoen vegetarismi.

Tosiaan näyttää siltä kuin Saksanmaalla nykyään yhä voimakkaampi virtaus alkaisi pyrkiä samaan ihanteesen, jota jo muinaisajan suuret viisaat, Pytaagoras, Plato, Apollonios y. m. julistivat, ja niinkuin nyt alettaisiin huomata myöskin hyödylliseksi se, mitä siveellinen tuntomme meille jo kauan on käskenyt. Hyvin ajattelemattomia ovat monet väitteet, joita itse kokemattomat henkilöt esittävät vegetarismia vastaan, esim. kun n. s. „henkisellä“ työllä elävät ihmiset sanovat syövänsä lihaa sen vuoksi, että kasviruoka ei anna kylliksi ruumiinvoimia. Kannattaako heidän panna terveytensä alttiiksi otaksutun lihasvoiman tähden, josta heille ei kuitenkaan koskaan tule olemaan käytännöllistä hyötyä ja tarvetta? Muuten on huomattu aivan perättömäksi se teoria, että liha antaisi enemmän ruumiillista voimaa kuin viljaravinto. Maalaistyöväki esim., joka juuri tekee raskaimman työn, nauttii kaikkialla paljon vähemmän eläimellistä ravintoa kuin kaupunkilaiset ja yleensä ruumiillisestä työstä vapaat kansanluokat, jopa monessa maassa se elää suurimman osan vuotta pelkällä kasviruualla. Monen on käynyt hullusti ruvetessaan vegetariaanina kokeilemaan juuri sen vuoksi, että hän on luullut tarvitsevansa lihan korvaukseksi runsaampaa ravintoa ja sentähden turmellut ruuansulatuksensa liikarasituksella, vaikka painvastoin kasvissyöjä elää vähemmällä kuin lihansyöjä.

Ennen aikaan, jolloin ihmiset olivat rajumpia ja eläimellisempiä, kaipasivat he kukaties lihaa kiihottimekseen, mutta mitä sielullisemmaksi ja henkisemmäksi ihmissuku kehittyy, sitä enemmän muuttuu sen ruumiin laatukin vaatien puhtaampia ja hienompia aineita ravinnokseen. Jollei tätä luonnonlakia noudateta, vaan toisen tai toisen tekosyyn nojalla hemmotellaan alempaa nautinnon ja kiihotuksen halua, kostaa luonto rikkomuksen kaikenmoisilla taudeilla, jotka turmelevat ja katkeroittavat niin monen ihmisen elämän. Se ääni, joka sisässämme yhä voimakkaammin vaatii meitä luomakunnan kärsimyksiä huojentamaan ja tappamattomuusihannetta toteuttamaan, se myöskin on ikäänkuin takeena siitä, että luonto itse on puolellamme ja palkitsee pyrkimyksemme terveydellä eikä sairaudella. Muistakaamme, että jokainen askel, olkoon se suuri tai vähäinen, johtaa lähemmäksi päämäärää. Ja se on ainakin minun toivomukseni, että Suomen vanhemmat, jotka rakastavat lapsiaan, eivät antaisi noille pienille „viiniä ja väkeviä juomia“, mutta eivät myöskään väkeviä ruokia, eivät saastuttaisi lastensa ruumiita ja totuttaisi heidän makuaistiaan väärään suuntaan syöttämällä heille eläinten raatoja vaan antaisivat heille luonnon puhtaita antimia, leipää, hunajaa ja rieskaa. Ainoastaan siten on Suomeen kasvava uusi suku, jolla on „terve sielu terveessä ruumiissa“.

V. H. V.

II.

Vegetarismi teosofian valossa.

Ystävät! Täniltaisen esitelmäni nimi osottaa jo, missä rajoissa ja puitteissa tulen pysyttelemään aineen käsittelyssä. Tahdon puhua „vegetarismista teosofian valossa“. Kieltämättä voidaan sekä aatteessa että käytännössä pohtia ja puolustaa vegetarismia monelta näkökannalta. Sitä voidaan katsella ruumiin terveyden kannalta, voidaan vedota fysiologian ja kemian tutkimuksiin, ja tehokas puolustus sille saadaan, kun tarkas-

tetaan, kuinka läheisessä yhteydessä alkoholi ja lihansyönti ovat keskenään ja toiselta puolen vegetarismi ja raittius. On olemassa muitakin näkökohtia, läsnäolijoille kai hyvinkin tunnettuja, sellaisia, joista saadaan kuulla vegetarisissa lehdissä ja luennoissa.

Sama on teosofiankin laita. Jos käsittelisin sitä erikseen, pitäisi minun kuulijoilleni yleispiirtein esittää sen tarkotuksen ja sen opit — kenties saisin kuvata sen historian ja näyttää sen oppijärjestelmän järjellisyyden ja johdonmukaisuuden ja sen filosofian suuren arvon ihmisille.

Mutta nyt on minulla toinen tehtävä. Aion käsitellä molempia aineita yksinomaan mikäli ne suhtautuvat toisiinsa, s. o. tahdon koettaa antaa niille teistä, jotka jo ovat vegetarianeja, muutamia aatteita, joita ehkä tunnette vähemmän kuin vegetarismin tavallisia puolustuksia. Koetan myös näyttää niille, jotka eivät ole vegetarianeja, että teosofian puolelta voidaan tuoda esiin muitakin todistusperusteita kuin niitä, jotka koskevat ruumiin ravintoa, kemiallisia ja fysiologisia kysymyksiä tai väkijuomain kauppaa — sillä teosofian ajatussuunta on aivan toisenlainen ja ansainnee juuri tämän eroavaisuuden perustuksella huomiota; aivan niinkuin tuotaisiin vereksiä apujoukkoja tuleen tukemaan sotajoukkoa, joka jo taistelee suurta ylivoimaa vastaan.

Tahdon tänä iltana puhua siitä vegetarismista, jonka kaikki tunnette ja joka on: pidättäytyminen kaikesta sellaisesta ruuasta, mikä edellyttää eläinten tappamista tai niille tehtyä julmuutta. En suinkaan aio kosketella toista tai toista vegetarismin lajia tai astetta enkä puhua niistä eri mielipiteistä, jotka erottavat vegetariset puolueet toisistaan. En puhu erittäin viljaruuasta tai hedelmistä tai niistä monista eri ravintomuodoista, jotka nykyään ovat niin vilkkaan pohdinnan alaisina. Esitelmäni tulee ainoastaan koskemaan kaikenlaisesta eläinravinnosta pidättäytymistä ja koetan näyttää, mitä syitä ja puolustuksia tuohon pidättäytymiseen teosofian opeista voidaan löytää eli sennimisestä maailman- ja elämänkäsityksestä.

Ennenkuin ryhdyn päivän ainetta käsittelemään, saan ensin mainita, että vaikka pidän todistusperusteitani täysin pätevinä ja kumoamattomina teosofiselta kannalta, niin kuitenkaan en luule voivani velvottaa Teosofista Seuraa kokonaisuudessaan hyväksymään niitä, siitä syystä että, niinkuin monet läsnäolevista tietävät, me emme vaadi niitä, jotka tulevat seuraamme, omistamaan kaikkia niitä oppeja, joita yhteisellä nimellä sanotaan teosofiaksi. Me velvotamme heitä ainoastaan hyväksymään ensimäisen kohdan, yleisen veljeyden, ja kehotamme heitä etsimään totuutta yhteisvoimin ja yhteishengessä eikä ylpeyden hengessä. Se on, me pyydämme jäseniltämme, etteivät he hätyytä kanssaihmistensä uskonnollisia tai muita vakaumuksia vaan, kun on mielipiteistä kysymys, osottavat muille samaa kunnioitusta kuin itselleen haluavat.

Tähän ainoaan suostumukseen tyydymme.

Emme koeta tyrkyttää teosofisia käsityksiä jäsenillemme. Ne meistä, jotka ovat vakuutetut oppiemme todenperäisyydestä, luottavat vahvasti totuuden omaan voimaan, ja sen tähden annamme jäsenille täyden vapauden omaksua tai hylätä niistä mitä he suinkin tahtovat.

Vegetarismista teosofian valossa puhuen tahdon ensiksi kääntää huomionne seuraavaan suuntaan:

Teosofia katsoo ihmistä suuren kehitysjärjestön yhdeksi osaksi. Tämä mahtava kehitysketju, jonka ensimäinen ilmennyt jäsen on välittömästi itse jumalallisessa kaikkeudenelämässä, laskeutuu korkeasta alkuperästään askel askeleelta alaspäin kautta kehittyvien henkiolentojen suurten joukkojen, kunnes se lopulta tällä hengen aineesenastumisen tiellä ilmenee sinä maailmana, jonka me tunnemme omaksemme.

Teosofia opettaa vielä, että tämä maailma kaikkine lakeineen on juma-

lallisen ajatuksen ilmaus ja kauttaaltaan jumalallisen elämän täyttämä, niin että luonnossa ilmenevien lakien tutkimus samalla on jumalallisen järjen tutkimusta. Siis ei maailmaa suinkaan saa pitää ainoastaan aineena ja voimana, niinkuin materialistinen tiede väittää, vaan olennaisesti elämänä ja tajuntana, joka ilmaantuu ja asustaa siinä, mitä me näemme ja tunnemme aineeksi ja voimaksi.

Jos lähtien tältä näkökannalta seuraamme hengen ja elämän aineesen astumista sen alimpaan kohtaan asti, tulemme kivikuntaan. Tästä elämä taasen lähtee ponnistautumaan ylöspäin, aine tulee venyvämmäksi ja taipuisammaksi ja helpommin muovailtavaksi tämän ylöspäin kehittyvän elämän voimasta, kunnes kivikunnasta on kehittynyt kasvikunta.

Senjälkeen, kun aine kasvikunnassa työskennellen tulee vielä taipuisammaksi ja kykenee paremmin ilmaisemaan sisäistä elämäänsä ja tajuntaansa, tulemme eläinkunnan kehitykseen, missä voimavirrat ovat vielä enemmän erkautuneet, muodot tulleet moninaisemmiksi ja niiden kokoonpano mutkikkaammaksi, missä niille on kasvanut suurempi kyky tuntea iloa ja tuskaa mutta ennen kaikkea suurempi yksilöllisyys. Nämä olennot muuttuvat näet yhä enemmän yksilöllisiksi tyypeiksi, niiden tajunta erkautuu yhä enemmän ja niissä alkaa näyttäytyä korkeamman tajunnan ituja.

Se kaikkeuden peruselämä, joka kaikessa asuu, voi täten täydellisemmin ilmaantua tässä korkeammin järjestetyssä hermostossa, joka siihen harjaantuu tulemalla yhä tietoisemmin yhteyteen ulkonaisen maailman kanssa. Ja lopuksi tämä elämä, joka alituisesti pyrkii ylöspäin, saapi paljon korkeamman ilmennysmuodon ihmisessä, jossa asuu sielun ja hengen elämä. Sielu ilmenee ruumiin kautta ajatuksena, tahtona ja tunteena, ja henki tulee sielun kehityksen kautta vähitellen ilmi tässä ulkonaisessa maailmankaikkeudessa. Niin voidaan ihmistä hänen itsetietoisen sielunsa nojalla sanoa kehittyvän elämän korkeimmaksi ilmaukseksi — maan päällä kun ei ole aineellisessa muodossa korkeampaa kehitystä. Hänen pitäisi sen vuoksi myöskin olla suuren luonnonlain täydellisin ilmaus.

Mutta ihminen on saanut kehittyväisen tahdon ja valitsemisvallan, hän voi sanoa: „minä tahdon“ tai „en tahdo“. Hän eroaa alempimuotoisista olennoista juuri tämän itsetietoisen määräämisvaltansa kautta, ja juuri sentähden että hän on lähempänä jumaluuden olemusta, näyttäytyy hänessä tällainen ajatuselämä ja itsenäinen toiminta, joka on korkeimman aineessa esiintyvän elämän huomattavana piirteenä.

Mutta juuri kaiken tämän nojalla on ihmisellä myöskin kaksinkertainen mahdollisuus, suurempi vastuunalaisuus ja hän on määrätty joko korkeammaksi tai alemmaksi. Hänellä on valintavapaus. Alemmissa elonilmauksissa on muotoon painettu laki, jota se niin sanoakseni pakosta tottelee. Kivikunnassa se ei anna kivennäisatomeille varaa valita; kasvikunnassa se myöskin on pakollinen laki ja kehittää kasveja määrättyihin suuntiin ilman että mikäli voimme nähdä ne oikeastaan voivat sitä vastustaa; eläimessä se ilmenee vaistona, jota eläin aina tottelee. Mutta kun noudattaen järjestystä tulemme ihmiseen, niin tämä laki muuttuu.

Ihminen on luonnon sopusointua rikkova aines. Hän korkeista mahdollisuuksistaan huolimatta tuopi häiriöitä lain piiriin, hän kehittyneen tahtonsa kautta kykenee asettumaan lakia vastaan ja ajaksi pääsemään siitä voitolle.

Ajan pitkään laki kuitenkin hänet musertaa.

Ja aina kun ihminen asettuu lakia vastaan, muistuttaa se hänelle rikkomusta tuottamalla kärsimyksiä. Itse asiassa hän ei voi rikkoa lakia, mutta voi kyllä tuottaa epäjärjestystä ja epäsointua, voi tahtonsa nojalla kieltäytyä kulkemasta korkeinta ja parasta tietä ja ehdoin tahdoin valita alemman ja huonomman.

Ja juuri sentähden että hänellä on tämä valta — valitsemisvalta —, on hänellä myöskin korkeampia mahdollisuuksia kuin mitä on kivi-, kasvi- ja eläinkunnassa. Sillä paljon korkeamman laatuinen sopusointu on yhtäläistyminen luonnon suuren lain kanssa kuin oleminen koneena, jota laki pitää liikkeessä ilman sen omaa tahtoa ja itsetietoista suostumusta.

Ihminen on siinä asemassa, että hän *voi* langeta eläintä alemmaksi, mutta myöskin nousta äärettömän paljon korkeammalle. Sentähden hänen vastuulleen lankee alemman luonnon kasvattaminen, niin että hän on sen muovailija, joka vähitellen antaa maailmalle korkeampia olemusmuotoja ja jalompia, ylevämpiä elämäntyyppejä. Ja ihmisen pitäisi, minne hän tuleekin, olla kaiken ja kaikkien ystävä ja auttaja ja rakastaen kaikkia olla koko elämässään hänessä asuvan jumalallisen luonnon ilmennys. Hänen pitäisi jokaista alempaa olentoa kohtaan käyttää ei ainoastaan kasvattavaa valtaansa vaan myöskin rakkauttaan, joka on omiansa kohottamaan tätä alempaa olentoa korkeammalle olemassa-olon asteelle.

Tahdomme nyt sovittaa tosioloihin, mitä tässä on sanottu ihmisen asemasta maailmassa — että hän nim. todellakin on sijaismaaherra, maailman yksinvaltias, jolla myöskin on vapaus olla joko huono tai hyvä hallitsija, ja on vastuunalainen koko maailmankaikkeudelle siitä, miten hän käyttää valtaansa. Katsokaamme siis tältä kannalta ihmistä hänen suhteessaan alempana oleviin eläimiin.

On sangen selvää — jos ajattelemme häntä tässä asemassa — että hän ei mitenkään saa tappaa eläimiä oman huvinsa vuoksi tai tarpeittensa tyydyttämiseksi. Hän ei saa mennä metsien maitten onnellisten olentojen kesken viemään hirmua ja kuolonkauhua, niin että hänen jälkiään seuraa hävityksen kauhistus; hän ei saa varustautua koukuilla, pyssyillä tai muilla aseilla, joitten valmistamisessa hän on niin taitava, hän ei saa tehdä tätä, huomatkaa se, yksin ja ainoastaan järkensä perustuksella, sen ajatuksen, tahdon ja tunnon kokonaisuuden, joka hänessä on kehittynyt.

Hän käyttää väärin näitä korkeampia sielunkykyjään ollakseen niille olennoille, jotka hänen kanssaan asuvat maan päällä, hengenvaarallinen vihollinen, ja järkeään, jolla hänen pitäisi auttaa ja kasvattaa alempiaan, käyttää hän levittääkseen joka suunnalle uusia onnettomuuden ja hävityksen voimia.

Jos ihminen menee metsäeläinten sekaan, pakenevat ne hänet nähdessään, koska kokemus on opettanut mitä he ihmiseltä voivat odottaa. Mutta niissä kertomuksissa, joita matkustajat ovat kirjottaneet käytyään jossain etäisessä maankolkassa, minne ihminen ei vielä ole ehtinyt tunkeutua, voimme lukea, kuinka he ovat kuljeskelleet lintujen ja muiden arkojen eläinten seassa kuin ystävät ystävien luona ilman että ne ovat säikkyneet edes heidän kosketustaan. Ja vasta silloin kun tulokkaat ovat alkaneet käyttää hyväkseen heidän luottamustaan heitä tappaakseen, ovat ne huomanneet mitä merkitsee ihminen, ja oppineet epäluottamuksen ja pelon läksyn, oppineet pakenemaan ihmistä.

Kaikissa sivistyneissä maissa, milloin ihminen menee metsään, säikkyvät kaikki elävät olennot hänen askeleittensa ääntäkin. Kun hänen pitäisi olla kaikkien luotujen ystävä, on hän heidän pahin vihollisensa ja kauhistuksensa. Ja kuitenkin on ollut miehiä, joista on säteillyt sellainen rakkauden henki, että heidän kulkeissaan metsiä maita villieläimet ovat keräytyneet heidän ympärilleen. Pyhästä Fransiskus Assisilaisesta kerrotaan, että linnut laskeutuivat istumaan hänen olkapäillensä, niin voimakkaasti tunsivat ne sitä rakkautta kaikkea elävää kohtaan, mikä aina häntä ympäröi kuin kunniakehä. Samaten voidaan vielä tänä päivänä Intiassa tavata miehiä, eikä niinkään harvoja, joissa sama rakkauden ja laupeuden henki

ilmenee, ja viidakoissa, vuorilla ja erämaissa voivat nämä miehet vapaasti käyskellä eivätkä petoeläimet heille mitään pahaa tee.

Voisin kertoa teille täysin todistettuja kertomuksia n. s. joogeista eli viisaista, joiden jokainen ajatus, jokainen teko todistaa lempeyttä ja armahtavaisuutta ja jotka voivat käydä tiheikköjen läpi, missä tiikerit väijyilevät, ja joskus tulee tiikeri ja laskeutuu heidän jalkojansa nuolemaan yhtä lauhkeana rakkauden hengen edessä kuin kissanpoika.

Sellainen voisi olla meidän suhteemme kaikkiin eläviin olentoihin, jos olisimme luonnon ystäviä eikä sen vihollisia. Ja vaikka todella vaaditaan monta vuosisataa sen pahan parantamiseksi, mikä on saatu aikaan verisessä menneisyydessä, niin tämä parantaminen on mahdollinen, ystävällinen mielenlaatu voidaan herättää ja jokainen mies, jokainen nainen, joka elämänsä aikana on ollut hyvä ja auttavainen alempia luotuja kohtaan, antaa oman osansa lisäksi maailman rakkaudenmäärään — siihen rakkauteen, joka kerran on saapa kaiki valtaansa. (Jatk.)

Annie Besant.

Eräs merkillinen tosiasia.

Olen jo vuosia sitten tehnyt havaintoja sen merkillisen tosiasian perusteella, että hyveitä toteuttamaan pyrkivän henkilön tekoja arvostellaan aivan kuin hän olisi epäiltävämpi olento kuin ne, jotka elävät tuiki huolettomasti. Tunnen henkilöitä, jotka tarkkatuntoisesti koettavat täyttää velvollisuutensa ja tehdä työnsä huolellisesti. Mutta mikä on tulos? Heidän työtoverinsa näyttävät aina epäilevän heitä. Sangen usein he julkisesti syyttävät heitä huolimattomuudesta ja velttoudesta, siis juuri niistä asioista, joita syytetyt kaikin mokomin koettavat välttää.

Tunsin henkilön, — nimitän häntä J:ksi — joka oli „kääntynyt“ tavallisista elämäntavoista ja saarnasi „väärää oppia“. Hän ei tietysti puukko ja viinapullo kädessä kulkenut kylänraitilla, kuten paikkakunnan „kunnon miehet“, mutta häntä vihattiin ja vainottiin, sen sijaan että tappelupukareista ei lausuttu moitteen sanaa. J. kummasteli usein, että häntä nyt kohdeltiin pahantekijänä, kun taas ennen, jolloin hän vietti hurjaa elämää, häntä kehuttiin ja kiitettiin miehekkyydestä ja reippaudesta. Kun hän oli tavallinen „uskovainen“, ei hän voinut asiaa muuten selittää kuin että „saatana vihaa jumalan lapsia“ ja tietysti usuttaa palvelijansa näitten kimppuun.

Tunsin toisen henkilön — olkoon hän V. — jota työtoverit aina syyttivät juuri niistä asioista, mitä hän hermostuneen huolellisesti koetti välttää. Vieläpä muut työtoverit koettivat hänen „laskuunsa“ tehdä semmoista, jota tiesivät hänen kaikin mokomin karttavan, ja kun „asia kävi ympäri“, sai V. kantaa syyllisen nimeä. Moni sivullinenkin henkilö jäi siihen vakaumukseen, että V. todella oli huolimaton ja moitittava ihminen.

V. ei koskaan puhunut asiaa toisin kuin hän sen tiesi. Jos joku asia oli sellainen, ettei hän tahtonut siitä mitään puhua, sanoi hän suoraan, ettei hän puhu siitä ensinkään. Mutta voi ihmettä! Hänelle sanottiin usein „päin silmiä“, että hän valehteli. „Valehtelija“ oli se kunnianimi, joka hänelle useimmiten annettiin. Moni taas valehtelee, s. o. puhuu asian toisin kuin tietää, aivan kuin urheillakseen, saamatta juuri koskaan kuulla „valehtelijan nimeä“.

Kerran yritti V. jalan kävellä pienen matkan rautatienrataa — Suomessa, jos-

sa radalla käyminen on tavallaan rikoksellista. Heti otettiin hänet „kiinni“ ja pakotettiin poistumaan radalta. Vielä sai hänen seurassaan oleva toinen henkilö, aivan kuin hänen tähtensä, jakaa hänen kohtalonsa, vaikka tämä toinen henkilö vuosikausia oli aivan häiritsemättä saanut käydä tällä rataosalla, jota yleisö näytti käyttävän aivan maantienään.

Mainittu tapaus sai V:n suuresti ihmettelemään, miksi hänet heti poistettiin radalta, jolla kaikki muut saivat vapaasti kulkea. „Minun henkeni tietysti maksaa enemmän kuin muitten“, huomautti hän leikillisesti toverilleen.

Tällaisia esimerkkejä voisi luetella paljon, mutta ne eivät selittäisi enempää kuin tässä mainitutkaan.

Mutta miten on tämä merkillinen tosiasia selitettävissä? Materialistit tietysti puhuvat „sattumista“, mutta teosofian valossa ei mikään asia ole sattuma.

Minun mielestäni on asia helposti selitettävissä. Nykyajan sivistyneetkään ihmiset eivät ole aivan tyystin kadottaneet sitä tuntemisvälinettä, jota eläimistä ja „villikansoista“ puhuttaessa kutsutaan „vaistoksi“. Kun henkilön koko olemusta elähyttää korkeampi maailmankatsomus, vaikka ei hän tästä olisi itsetietoinenkaan, niin tavallinen vaisto sanoo tavallisille ihmisille, että tuossa henkilössä on jotakin, joka ei ole „aivan paikallaan“. Tämä vaiston opastus menee määrätyissä tapauksissa niin pitkälle, että se synnyttää epäluuloa ja pelkoa. Itse tämä vaisto ei ole muuta kuin n. s. magnetismia. Magneettiset virrat risteilevät kaikkialla, ja ne henkilöt, joitten magneettisuus on erilaista, työntävät vaistomaisesti luotaan toisiaan.

Jos henkilö esim. on monessa eri asiassa n. s. yleistä mielipidettä vastaan, ei hänen tarvitse sanaakaan lausua tuon mielipiteen kytkyessä kulkeville, kun nämä heti tuntevat, „minkä hengen lapsi“ on tullut heidän lähettyvilleen.

Sanotaan, että „rehellisyys maan perii“, että „rehellisyys palkitaan“ y. m. Nuo sananlaskut eivät pidä paikkaansa kirkollis-materialistisen yksielämäkäsityksen kannalta. Jos yksilö elinaikanaan on mahdollisimman rehellinen, on hän — sangen harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta — aineellisesti hyvin tukalissa oloissa. Jos hänellä on suuria, itsenäisiä aatteita, joutuu hän kokonaan unohduksiin tai parhaassa tapauksessa saa pilkatun „haaveilijan“, ja „tuulenpieksijän“ nimen. Mutta elämän kokonaisuuden kannalta rehellisyys kyllä palkitaan. Karman laki on se „vanhurskaan jumajan käsi“, joka ylettyy kaikkialle. Jossakin elämässä osotettu rehellisyys palkitaan runsaasti joko seuraavassa tai jossakin kaukaisemmassa elämässä. „Rehellisyydellä„ ei tarvitse ymmärtää edes kauttaaltaista jossakin elämässä osotettua oikeudellisuutta. Ihminen voi olla sangen epärehellinen monessa muussa asiassa ja siltä saada palkan jostakin niin sanoaksemme paikallisesta rehellisyydestä.

Älköön kukaan tässä elämässä olko rehellinen sentähden, että hän myös tässä elämässä saa siitä palkan. Mutta kun hän kummastellen luulee jumalan tai luonnon pilkkaavan hänen rehellisyyttään tässä elämässä, saa hän esim. seuraavassa elämässä yhtä suureksi kummastuksekseen nauttia sellaisia etuja, joista silloiset rehelliset ja siis „ansiokkaammat“ ovat tykkänään syrjäytetyt. Itse asiassa ei siis tapahdu vähintäkään vääryyttä.

Teosofisen elämänymmärryksen valossa selviävät mitä pulmallisimmat asiat. Kun pulmallisia kysymyksiä koetetaan selvittää nykyisen kristinopin kannalta, muuttuu rakkauden jumala ehdottomaksi tyranniksi, jonka oikkuja ja mielivaltaa ei mikään voima kykene rankaisemaan. Kun niitä taas tutkitaan materialismin valossa, tullaan siihen lohdutuksettomaan loppupäätökseen, että luonnossa taistelevat sokeat voimat keskenään. Silloin tekee toisin ajattelevan vaan mieli kysyä: „Miksi eivät sitten ihmiset luonnon sokeain voimien tuotteina saa sokeasti, umpimähkään ja tarkotuksettomasti taistella?“

Monen hartaan kristityn pään on pannut pyörälle ja hänen olentonsa täyttänyt surulla se omituiselta tuntuva tosiasia, että hän „syntiä“ välttäessään tuntee itsensä „syntisemmäksi“ kuin ennen. Moni kristitty, joka itsetiedottomasti etsii johdonmukaisuuden lakia kirkollisessa opinkappaleuskossa, on menettänyt tasapainonsa huomatessaan aina vaan „lankeevansa“, vaikka hän tulisella innolla koettaa „syntiä“ välttää. Jos hän ymmärtäisi enemmän, ei hän tällaisia kokemuksia tehdessään huolestuisi. Luonnossa esiintyvä tosiasia on se, että kehitys on hidasta. Jos tätä yleismaailmallista lakia jossakin suhteessa rikotaan, saa lainrikkoja aina kärsiä, kunnes hän kärsimyksestä oppii huomaamaan, missä vika on ollut.

Kun meteori putoaa maata kohti, joutuu se hehkuvaan tilaan. Ja kuitenkin oli tuo meteori ennen maan vetovoiman piiriin joutumistaan kylmä kappale. Sen hehkumistila oli fyysillisen luonnon „kostoa“ ja johtui siitä, että kappale suurella nopeudella kiiti ilman läpi, joka puolestaan tahtoo tehdä yhtä kiivasta vastarintaa, täyttääkseen putoavan kappaleen tekemän „tyhjän paikan„ omalla aineellaan, s. o. ilmalla. Fyysillisen luonnon lakia rikkoessaan menetti meteori silloisen fyysillisen olemuksensa, joutui hehkumistilaan ja hajosi. Sama on äsken mainitun „rikoksen“ laita.

Maanjäristykset ja tulivuorenpurkaukset ovat samallaisia rikoksia. Sama on niitten tulosten laita, jotka aiheutuvat ankaran tuulen ja sitä vastustavien esineitten välisestä taistelusta. „Itsessään“ ei ole mitään rikosta. „Rikos“ on ilmiö, joka syntyy siten, että erilaisessa väreilytilassa liikkeelle pannut syyt kiteytyvät seurauksiksi ihan toisellaiseen väreilytilaan kuuluvassa aineessa.

Pyhyyttä kohti pyrkivä ihminen tekee „rikoksen“ fyysillistä elämänjärjestöä vastaan, koska hän lähtee kulkemaan kehityksen „ylöspäistä“ kaarta, kun taas fyysillinen elämänjärjestö on „alaspäisen“ kaaren lain alainen. Jota suurempi hänen vauhtinsa on, sitä kovempaa vastarintaa hän saa kokea.

Asiain näin ollen on selvää, että todellinen into synnyttää aina vastarintaa. Ihmistä, joka ihan tosissaan tahtoo olla suora ja rehellinen, vastustaa koko se elämänjärjestö, joka nykyhetkenä on kiteytyneenä nykyiseksi kulttuurimaailmaksi. Tästä tosiasiasta johtuu se huono kohtelu, jota itsenäiset ihmiset aina ovat saaneet ja tänä hetkenä saavat aikalaisiltaan „oikein ajattelevilta“, olkoon edellisten itsenäisyysihanteen esine mikä tahansa.

Joka tuntee itsensä heikoksi vastarintaan, tyytyköön hitaaseen kehityskulkuun, joka taas tuntee vastustusta kestävänsä, pitäköön varansa, ettei hän tuonnempana tee yhtä suurta harppausta taaksepäin kuin hän nyt tekee eteenpäin.

Aate.

Näkymättömiä auttajia.

XII.

Työ kuolleiden keskuudessa.

Se perin väärä oppi ihmisen kuolemanjälkeisestä tilasta, jota länsimailla valitettavasti yleisesti saarnataan, on saanut aikaan paljon onnettomuutta. Päästessään maallisista kahleistaan hämmästyvät useimmat ja toisinaan pahasti pelästyvätkin huomatessaan kaikki toisenlaiseksi, kuin mitä heidän uskontonsa

on opettanut. Sen mielialan, joka vastakuolleissa on tavallinen, ilmaisi äskettäin sangen sattuvasti muuan englantilainen kenraali, joka kolme päivää kuolemansa jälkeen tapasi erään henkilön auttajajoukosta, jonka hän eläissään oli tuntenut. Tulkittuaan ilonsa siitä, että vihdoinkin oli tavannut jonkun, jolle sai huojentaa huolensa, oli hänen ensimäinen kysymyksensä: „Jos olen kuollut, niin missä olen? Sillä jos tämä on taivas, en siitä paljoakaan maksaisi, jos taas olen helvetissä, on täällä parempi olla kuin luulin".

Vaan valitettavasti ottavat useimmat ihmiset asiat vähemmän filosofiselta kannalta. Heille on opetettu, että paitsi muutamia erityisesti suosituita, yliinhimillisen hyviä ihmisiä, ovat kaikki muut määrätyt ikuiseen tuleen. Jotensakin pieni itsetutkistelu tuo ilmi, etteivät he *siihen* luokkaan kuulu, ja siksi ovat he usein kurjassa epätoivon tilassa peläten joka hetki, että se uusi maailma, jonne ovat joutuneet, häviäisi ja syöksisi heidät paholaisen kynsiin, johon ovat oppineet uskomaan. Usein vaivaa heidän mieltään kauan aikaa tulinen tuska, kunnes pääsevät vapautumaan tämän jumalattomien ikirangaistusten turmiollisen opin vaikutuksista, — kunnes oppivat käsittämään, ettei maailmaa johda julma oikullinen demooni, joka nauttii ihmisten pelosta, vaan hyvänsuopa ja ihmeellisen kärsivällinen kehityksen laki, joka on ehdottomasti oikeudenmukainen ja kuitenkin yhä uudelleen tarjoo ihmisille edistymisen tilaisuuksia joka askeleella, jos hän vaan niistä välittää.

Ansaitsee todella mainitsemista, että ainoastaan niissä kirkkokunnissa, jotka kutsuvat itseään protestanttisiksi, esiintyy tämä paha kauheimmassa muodossaan. Koko suuri roomalaiskatolilainen kirkko lähenee kiirastulioppineen paljon likemmälle käsitystä astralitasosta. Ainakin sen hurskaat jäsenet ymmärtävät, että se tila, jossa he huomaavat olevansa heti kuoleman jälkeen, on vain hetkellinen ja että heidän itsensä tehtävänä on pyrkiä siitä pois niin pian kuin mahdollista hartaan henkisen kaipuun kautta, ja mitä kärsimyksiä heitä kohdanneekin, pitävät he niitä välttämättöminä, jotta heidän luonteensa puutteet kulutettaisiin pois, ennenkuin he voivat nousta korkeampiin ja valoisampiin maailmoihin.

Näemme tästä, että auttajilla on paljon työtä vastakuolleiden keskuudessa, sillä he tarvitsevat melkein aina rauhottamista, lohdutusta ja opetusta. Astralisessa, samoin kuin fyysillisessä maailmassa tavataan useita, jotka eivät välitä parempitietoisten neuvoista, mutta juuri heitä ympäröivien olojen eriskummaisuus saattaa monta vainajaa taipuvaiseksi ottamaan vastaan johdatusta niiltä, jolle nämä olot selvästi ovat tuttuja. Ja monen oloaikaa tällä tavalla on huomattavassa määrässä lyhentänyt tämän tarmokkaan auttajajoukon vakava ponnistelu.

Kuolleen karmaa ei tietysti voi missään tapauksessa estää. Hän on maallisessa elämässään kehittänyt astraliruumiinsa enemmän tai vähemmän tiheäksi, ja ennenkuin tämä ruumis on kokonaan hajonnut, ei hän voi päästä ylempiin taivaallisiin maailmoihin, mutta hän voi pidentää tätä välttämätöntä aikaa asettumalla väärälle kannalle oloihin nähden.

Kaikkien tutkijoiden tulee selvästi oivaltaa totuus, että ihmisen astralisen elämän pituus hänen fyysillisesta ruumiista päästyään riippuu pääasiallisesti kahdesta seikasta, eletyn elämän luonteesta ja hänen mielialastaan „kuoleman" jälkeen. Maallisen elämänsä aikana kokoaa ihminen alituiseen rakennusainetta astraliruumiisensa. Hän vaikuttaa siihen välittömästi niitten halujen, mielenliikutusten ja intohimojen kautta, joiden hän antaa itseään hallita; välillisesti hän siihen vaikuttaa ylhäältä päin ajatustensa kautta ja alhaaltapäin fyysillisen elämänsä asianhaarojen kautta — kohtuudellaan tai kohtuuttomuudellaan, puhtaudellaan tai epäsiisteydellään, ruuallaan ja juomallaan.

Jos ihminen jatkuvasti kehittää paheitaan johonkin näihin suuntiin, niin hän tyhmyydessään luo itselleen karkean ja raskaan astaliruumiin, ja kun se on tottunut vastaamaan vain astralitason alhaisimpiin väreilyihin, sitoo se ihmisen kuoleman jälkeen tähän tasoon aina kunnes ruumis pitkällisen ja hitaan prosessin kautta on haihtunut. Jos taas ihminen kauniisti ja tunnollisesti eläen kutoo verhonsa kokoon pääasiallisesti hienommasta aineesta, on hänellä kuoleman jälkeen paljon vähemmän huolia ja vaikeuksia ja hänen kehityksensä edistyy paljoa nopeammin ja helpommin.

Tämä muistetaan tavallisesti kyllä, vaan toinen suuri tekijä — mieliala kuoleman jälkeen — näyttää usein unohtuvan. Olisi toivottavaa, että kuollut tuntisi asemansa tällä erikoisella pienellä kehityskaarella, ymmärtäisi, että hän tällä asteella vähitellen vetäytyy sisäänpäin oman todellisen minänsä tasolle päin ja että hänen tehtävänsä siis on niin paljon kuin mahdollista irrottaa ajatuksensa fyysillisistä asioista ja yhä enemmän kiinnittää huomionsa niihin henkisiin, jotka taivaallisessa maailmassa tulevat täyttämään hänen elämänsä. Siten hän paljon helpottaa luonnollista astralista hajoamista ja välttää tuon liiankin tavallisen erehdyksen, että turhaan viivytään matalammilla tasoilla, joiden ei pitäisi olla kuin lyhytaikainen olinpaikka.

Mutta useat kuolleet pidentävät melkoisesti hajaantumisprosessia itsepintaisesti pitäen kiinni maasta, jonka ovat jättäneet. He eivät edes tahdokaan kääntää ajatuksiaan ja tunteitaan ylöspäin, vaan ponnistelevat kaikin voimin pysyäkseen täydellisessä yhteydessä fyysillisen tason kanssa, siten tuottaen paljon vaivaa sille, joka koettaa heitä auttaa. He eivät koskaan ole tunteneet elävää harrastusta muuhun kuin maallisiin asioihin ja siksi he epätoivoisen itsepäisesti riippuvat niissä kiinni kuolemankin jälkeen. Aikaa myöden tulee tietysti yhä vaikeammaksi heille seurata asioiden kulkua täällä alhaalla, mutta sen sijaan että ilolla edistäisivät tätä asteettaista puhdistusta ja hengellistymistä, vastustavat he sitä kaikilla mahdollisilla keinoilla.

Tietysti mahtava kehityksen virta vetää heidät lopulta mukaansa heidän omaksi onnekseen, mutta joka askeleella he taistelevat sitä vastaan ja tuottavat siten itselleen paljon aivan turhaa kärsimystä ja surua sekä hidastuttavat suuressa määrässä nousemistaan ja pidentävät oloaan astralitasoilla melkein rajattomiin. Niiden, jotka koettavat heitä auttaa, suurimpana työnä on vakuuttaa heille, että tämä tyhmä ja onneton kaikkeuden lain vastustelememinen on luonnon lakeja vastaan sotivaa, ja kehottaa heitä muuttamaan mielentilansa aivan päinvastaiseksi.

Sattuu joskus, että kuolleen sitoo maailmaan joku huoli, joskus levottomuus laiminlyödyn velvollisuuden tai maksamattoman velan tähden, mutta paljon useammin huoli turvattomiksi jääneistä lapsista ja vaimosta. Tällaisissa tapauksissa on usein ollut välttämätöntä, että ennenkuin kuollut on tyytynyt rauhallisesti jatkamaan matkaansa ylöspäin, auttajan on täytynyt johonkin määrin toimia hänen sijaisenaan fyysillisellä tasolla ja ryhtyä hänen puolestaan järjestämään ne asiat, jotka häntä huolestuttavat. Seuraava kuvaus viimeisten kokemustemme joukosta ehkä selvittää tätä paremmin.

Eräs oppilasjoukon jäsen koetti auttaa erästä miesraukkaa, joka oli kuollut jossakin läntisistä kaupungeistamme, mutta huomasi mahdottamaksi irrottaa hänen mieltään maallisista, koska hän huolehti kahdesta pienestä lapsestaan, jotka hänen kuoltuaan olivat jääneet aivan turvattomiksi. Hän oli ollut työmies eikä ollut voinut säästää mitään heidän varalleen, vaimonsa oli jo kuollut pari vuotta aikaisemmin. Heidän talonemäntänsä oli sangen hyväntahtoinen ja valmis tekemään lasten puolesta minkä voi, mutta hän oli liian köyhä voidakseen ottaa heidät omik-

seen ja tuli lopulta vasten tahtoaankin siihen päätökseen, että hänen tulisi jättää heidät kunnan hoidettaviksi. Tämä oli kuolleelle isälle kovaksi suruksi, vaikkei hän voinutkaan moittia emäntää eikä itsekään voinut tietää muuta neuvoa.

Ystävämme kysyi, eikö hänellä ollut ketään sukulaista, jonka huostaan hän voisi uskoa lapset, mutta isä ei tiennyt ketään. Hänellä oli tosin nuorempi veli, joka varmasti olisi tässä hädässä jotenkin auttanut, mutta hän ei viiteentoista vuoteen ollut kuullut hänestä mitään eikä tiennyt edes, oliko hän elossa. Kun hän viimeksi oli kuullut veljestään, oli tämä puusepän oppilaana Pohjois-Englannissa ja hän mainittiin silloin kunnon nuorukaiseksi, joka hyvinkin edistyisi, jos saisi elää.

Osviitat olivat tosiaan sangen vähäiset, mutta kun ei lasten suhteen ollut muita avun toiveita, arveli ystävämme, että maksaisi vaivan erityisesti koettaa seurata noita jälkiä. Ottaen vainajan mukaansa alkoi hän kärsivällisesti etsiä veljeä mainitussa kaupungissa, ja monen vaivan jälkeen onnistui heidän todella löytää hänet. Hän oli nyt itse puusepänmestari ja jotenkin hyvissä varoissa, naimisissa mutta ilman lapsia, vaikka hän hartaasti olisi niitä toivonut, joten hän silminnähden oli omiansa orpojen isäksi.

Kysymys oli nyt siitä, miten asia paraiten saataisiin hänelle ilmotetuksi. Onneksi oli hän siksi vastaanottavainen, että hänen veljensä kuolema ja lasten onneton tila saatiin hänelle unessa elävästi kuvatuksi ja tämä toistettiin kolmeen kertaan, paikka ja emännän nimikin ilmotettiin selvästi. Tämä uudistunut näky teki häneen syvän vaikutuksen ja hän harkitsi vakavasti asiaa vaimonsa kanssa, joka kehotti häntä kirjottamaan annetulle osotteelle. Tätä hän ei kuitenkaan tahtonut tehdä vaan aikoi kovasti itse lähteä tuohon läntiseen paikkakuntaan hakemaan, löytäisikö siellä unessa näkemänsä talon, jossa tapauksessa hän kyllä voisi keksiä jonkun syyn pistäytyäkseen sisällä. Kuitenkin hän, ahkera toimimies kun oli, lopulta päätti, ettei hänellä ollut varaa laiminlyödä koko päivän työtä asian vuoksi, joka luultavasti kumminkin tulisi näyttäytymään pelkäksi unikuvaksi.

Kun ei siis koe tällä tavoin näkynyt onnistuvan, päätettiin koettaa toista keinoa, ja eräs auttajista kirjotti miehelle kirjeen, kuvaten veljen kuoleman ja lasten aseman aivan niinkuin hän oli unessa nähnyt. Tämän vakuutuksen saatuaan ei hän enää epäillyt vaan lähti seuraavana päivänä mainittuun kaupunkiin, jossa hyvä emäntä hänet otti avosylin vastaan. Auttajat olivat helpostikin saaneet tämän hyväntahtoisen ihmisen pitämään lapsia vielä muutamia päiviä luonaan siltä varalta, että joku onni heille sattuisi, ja hän on nyt varsin hyvillään siitä, että niin teki. Puuseppä vei tietysti lapset mukanaan ja tarjosi heille onnellisen kodin, ja isävainaja, jonka ei enää tarvinnut huolehtia, jatkoi iloisena matkaansa ylöspäin.

Koska useat teosofiset kirjailijat ovat pitäneet velvollisuutenaan voimakkain sanoin huomauttaa niistä tuhoista, joita niin useasti johtuu spiritististen istuntojen pitämisestä, niin on syytä toiselta puolen tunnustaa, että toisinaan on mediumin tai jonkun istunnon läsnäolijan toimesta tehty hyvääkin työtä, jotenkin samanlaista kuin auttaja äskenkerrotussa tapauksessa teki. Jos siis spiritismi liiankin usein on hidastuttanut sielujen kulkua vapauteen päin, on kuitenkin sille mainittava ansioksi, että se toisille on tarjonnut vapautuskeinon ja siten avannut heille edistyksen tien. On sattunut tapauksia, jolloin kuollut ilman apua on voinut näyttäytyä omaisilleen tai ystävilleen ja ilmottaa heille toivomuksensa, mutta se on tietysti harvinaista, ja moni sielu, jota mainitunlaiset huolet ovat sitoneet maahan, on tullut tyydytetyksi ainoastaan mediumin tai itsetietoisen auttajan palvelusten kautta.

Toinen hyvin tavallinen ilmiö astralitasolla on ihminen, joka ei voi uskoa olevansa kuollut. Todellakin useimmat ihmiset pitävät sitä tosiseikkaa, että he vielä ovat tajuisina, ehdottomana todistuksina siitä, etteivät he ole kulkeneetkaan kuolon porttien läpi. Miten ivallisesti tämä kuvaa sitä käytännöllistä hyötyä, mitä on paljonkehutusta uskostamme sielun kuolemattomuuteen! Kuinka he eläissään lienevätkin itseään nimittäneet, osottavat useimmat ainakin tässä maassa käytöksellään kuoleman jälkeen, että he ovat olleet sielultaan ja mieleltään piintyneitä materialisteja. Niiden, jotka maan päällä rehellisesti ovat itseään kutsuneet materialisteiksi, niiden kanssa on usein paljon helpompi tulla toimeen kuin niiden, joita yksin se nimi olisi pahasti loukannut.

Hiljakkoin sattui, että eräs tiedemies kuoltuaan huomasi olevansa aivan täydessä tajunnassaan ja kuitenkin perin toisenlaisissa oloissa kuin hän milloinkaan ennen oli kokenut, ja hän tuli siihen johtopäätökseen, että hän vielä oli elossa ja ainoastaan pitkän ikävän unen vallassa. Onneksi sattui niiden joukossa, jotka astralitasolla voivat toimia auttajina, olemaan erään hänen vanhan ystävänsä poika, nuori mies, jolle isänsä oli antanut toimeksi hakea käsiinsä kuollut tiedemies ja koettaa antaa hänelle jotain apua. Kun nuorukainen vähän vaivaa nähtyään löysi hänet ja rupesi puheisiin, tunnusti tiedemies avoimesti olevansa hyvin hämillään ja neuvotonna, mutta piti vielä itsepintaisesti kiinni siitä, että uni-teoria oli todennäköisin selitys siihen, mitä hän näki, menipä vielä niin pitkälle, että sanoi luulevansa vierastaankin pelkäksi unikuvaksi.

Viimein hän kuitenkin myöntyi niin paljon, että ehdotti jonkunlaisten todistusten hankkimista ja sanoi nuorukaiselle: „jos olette, kuten väitätte, elävä ihminen ja vanhan ystäväni poika, niin tuokaa häneltä joku tervehdys, joka minulle voi todistaa objektivisen olemassa-olonne". Mestarien oppilailta on ankarasti kielletty minkäänlaisten ilmiöllisten todistusten antaminen tavallisissa oloissa fyysillisellä tasolla, mutta tämänkaltainen tapaus ei juuri näyttänyt kieltoon sisältyvän. Sentähden, kun oli otettu selvä siitä, ettei korkeammilla auktoriteteilla ollut mitään sitä vastaan, käännyttiin isän puoleen, joka kohta lähetti terveisiä muistuttaen sarjan tapauksia,-jotka olivat sattuneet ennen pojan syntymää. Tämä sai kuolleen miehen vakuutetuksi nuoren ystävänsä olemassa-olosta ja sen johdosta koko tason, jossa molemmat toimivat. Ja niin pian kuin hän piti tämän todistettuna, ilmeni heti hänen tieteellinen tottumuksensa ja hän alkoi kiihkeästi hankkia niin paljon tietoja kuin mahdollista tästä uudesta olinpaikastaan.

Tietysti ei tervehdys, jonka hän heti hyväksyi todistukseksi, ollut lainkaan mikään todistus, sillä ne tapahtumat, joihin se viittasi, olisi kuka hyvänsä astralisilla aisteilla varustettu voinut lukea hänen omista ajatuksistaan tai akaashisista asiakirjoista, mutta hänen tietämättömyytensä näistä mahdollisuuksista teki mahdolliseksi tämän vaikutuksen tekemisen, ja se teosofinen opetus, jota hänen nuori ystävänsä nyt joka yö hänelle antaa, vaikuttaa epäilemättä hämmästyttävällä tavalla hänen tulevaisuuteensa, sillä se varmaan suuresti muuttaa sekä hänen oloaan taivaissa, jonne hän on kohta tulemaisillaan, että myöskin hänen seuraavaa uutta ruumistustaan.

Auttajien pääasiallisin tehtävä vastakuolleiden keskuudessa on siis heitä rauhottaa ja lohduttaa — pelastaa heidät jos mahdollista siitä kauheasta vaikka järjettömästä pelosta, joka niin usein heidät valtaa ja joka vaikuttaa tarpeettomia kärsimyksiä ja vielä hidastuttaa heidän nousemistaan korkeampiin piireihin — ja toiseksi opettaa heitä ymmärtämään niin hyvin kuin mahdollista sitä tulevaisuutta, mikä heitä odottaa.

Muut, jotka jo kauemmin ovat olleet astralitasolla, voivat, jos tahtovat, saada neuvoja ja selityksiä kulkunsa suhteen eri osastojen läpi. Heitä voidaan esim. varottaa siitä vaarasta ja viivytyksestä, joka koituu, jos koettaa päästä elävien kanssa yhteyteen mediumin kautta, ja toisinaan vaikka harvoin on olento, joka jo on vedetty spiritistiseen piiriin, voitu johtaa korkeampaan ja terveellisempään elämään. Täten annettu opetus astralitason asukkaille ei suinkaan ole mennyt hukkaan, sillä joskaan ei muistoa siitä voi suoranaisesti viedä mukanaan ensi ruumistukseen, jää kuitenkin mieleen sisällinen, tosi tieto ja synnynnäinen taipumus sen omaksumiseen, heti kun sen uudestaan kuulee uudessa ruumistuksessa.

C. W. Leadbeater.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

47.

Kauaksi katsominen.

Ihminen voi tuntea maailman lähtemättä ulos omasta talostaan.

Omien ikkunainsa läpi voi hän nähdä ylhäisen Taon.

Mitä kauemmaksi hän menee, sitä vähemmän toivoa hänellä on löytämisestä.

Sentähden viisas tietää ja tuntee matkustamatta, nimittää olioita näkemättä niitä ja suorittaa kaiken ilman toimintaa.

48.

Tiedon vaiva.

Ruumiillinen ja henkinen vaiva kasvaa joka päivä tiedon tavottelemisessa.

Mutta tämä vaiva vähenee päivittäin Taon saavuttamisen kautta.

Lyhennättekö alituiseen ponnistustanne, kunnes siitä ei ole mitään jälellä?

Ei ole mitään, johon ei toimimattomuus voisi vaikuttaa.

Ihminen voisi pienimmättäkään tuskatta ryhtyä maailmaa hallitsemaan. Mutta ne, jotka pitävät suurta ääntä maailman hallitsemisesta, eivät ole siihen valmiit.

49.

Myönnytyksen hyve.

Viisaalla ei ole kiintonaisia mielipiteitä, joita hän kutsuisi omikseen. [1])

Hän mukautuu muitten ajatuksiin.

Minä tahdon maksaa hyvän hyvällä. Tahdon myöskin maksaa pahan hyvällä.

Hyve on hyvä.

Luottamukseen vastaan luottamuksella; samaten vastaan epäluuloonkin luottamuksella.

Hyve on luottavainen.

Viisas elää maailmassa kainosti itseään hilliten ja hänen sydämensä uhkuu myötätuntoa kaikkia kohtaan.

Ihmiset uskovat hänelle luottamuksensa ja hän pitää heitä kaikkia lapsinaan.

50.

Elämän arvo.

Ihmiset lähtevät elämästä ja tulevat kuolemaan.

Elämän portit ovat kolmetoista luvultaan ja yhtä monta on kuoleman portteja.

---

[1]) Nim. ajatuksen (alemman ymmärryksen) tasolla. Koko hänen elämänsä on yhden suuren periaatteen toteuttamista.

Yhtä monta tietä myöten elämä nopeasti käy kuolemaa kohden. Ja minkätähden?

Sentähden että ihmiset tavottelevat ainoastaan aisti-elämää.

On sanottu, että ihminen, joka osaa turvata elämänsä, voi vaeltaa kautta maan varustautumatta sarvikuonoa tai tiikeriä vastaan.

Hän voi mennä taistelun tuoksinaan miekkaa pelkäämättä.

Sarvikuono ei löydä paikkaa, mihin sarvensa työntää.

Tiikeri ei löydä paikkaa, mihin kyntensä iskeä.

Miekka ei löydä paikkaa, mihinkä tunkeutua.

Ja miksikä niin?

Sentähden että hän on voittanut kuoleman.[1])

51.

Hyveen suosittelemista.

Tao synnyttää ja *Teh* (hyve) elättää.

Kaikki oliot pukeutuvat moniin muotoihinsa ja luonnolliset voimat vievät niitä täydellisyyteen.

Sentähden kaikki oliot yhtyvät Taoa ylistämään ja hyvettä suosimaan.

Mutta tämä Taon ja *Teh*in kunnioitus ei tapahdu mistään käskystä.

Se ei ole pakotettua ja sentähden se kestää ainiaan.[2])

Sillä Tao synnyttää kaikki oliot ja *Teh* elättää, enentää, kasvattaa, täydentää, kypsyttää, suojelee ja valvoo niitä.

Synnyttäminen omistamatta, työskenteleminen odottamatta siitä mitään, suurentaminen anastamatta — se on ylhäistä hyvettä!

52.

Palaaminen alkusyyhyn.

Se, mistä maailmankaikkeus puhkesi esiin, voidaan pitää sen Äitinä.

Tuntemalla Äidin pääsette lapsen perille.[1])

Ja jos tuntien lapsen pidätte Äitiä korkeampana, niin vaikka ruumiinne häviääkin, ette kärsi mitään pahaa.

Pitäkää suunne lukossa ja sulkekaa näön ja äänen ovet, niin ei teillä pitkin elämäänne tule olemaan mitään ikävyyksiä.

Mutta avatkaa suunne ja olkaa kyseliäitä, niin teille koko elämänne ajan tulee harmillisuuksia.[2])

Käsittää olioita niiden siemenessä on älyä.

Pysyä lempeänä on olla voittamaton.

Seuratkaa valoa, joka johtaa teitä kotia kohti, niin ette joudu hukkaan pimeässä.

Tätä minä kutsun ikuisen käyttämiseksi.

53.

Selvyyden kasvaminen.

Oi jospa olisin kylliksi viisas seuraamaan suurta Taoa!

Hallitseminen on suuri työ.

Suuri Tao on äärimmäisen helppo, mutta ihmiset kulkevat mieluummin monimutkaisia teitä.

---

[1]) Ihminen on voittanut kuoleman silloin, kun hän on tullut itsetietoiseksi ylemmällä mentalitasolla. Niin kauan kun hän tavottelee „kolminaismaailman" (fyysillisen, astralisen ja alemman älytason) aisti-elämää, hän on kuoleman orja. Elämän ja kuoleman kolmetoista porttia ovat: fyysillisen ruumiin viisi aistia, astaliruumiin seitsemän elonkeskustaa eli tshakraa ja mentaliruumis, joka kokonaisuudessaan on yhtenä aistina.

[2]) Voisimmehan kuitenkin sanoa, että vastakaiku ihmisen omassa rinnassa pakottaa häntä kunnioittamaan Hyvää.

[1]) Kaikki salatieteilijät ja mystikot ovat yhtä mieltä siitä, että on olemassa kaksi tietoa: alempi ja ylempi. Alempi tieto käsittää kaikki tieteet: se on tietoa ilmenneestä maailmasta, fyysillisestä, astralisesta ja mentalisesta. Ylempi tieto on henkinen tieto, joka ei tule aistimien avulla, vaan siten, että ihminen hengessään yhtyy jumalalliseen tajuntaan. Silloin hän tuntee „äidin" ja saattaa ylhäältäpäin tietää kaikki, mikä koskee kolminaismaailmaa („lasta").

[2]) Viittaa siihen, että viisauden, korkeamman tiedon polku on ajallisestikin rauhallisempi kuin uteliaisuuden tieteellinen tie.

Kun palatsi on erinomaisen hyvin varustettu, voivat pellot olla rikkaruohoja täynnä ja jyväaitat tyhjiä.

Kauniisti pukeutumista, terävien miekkojen kantamista, ylellistä syömistä ja juomista ja suuren rikkauden kasaamista — sitä minä kutsun koreaksi varkaudeksi.

Ettei se ole Taoa, on ainakin varma.

54.

Juuri ja oksat.

Joka oikein istuttaa, ei koskaan kisko istutuksiaan ylös.

Joka oikein tarttuu kiinni, ei hellitä. Hänen jälkeläisensä kunnioittavat häntä lakkaamatta.

Joka itsessään kehittää Taon, hän on juurtuva hyveesen.

Joka kehittää Taon perheessään, on saattava hyveensä leviämään.

Joka kehittää Taon kylässään, on kasvattava onnellisuutta.

Joka kehittää Taon valtakunnassaan, on saattava onnen voitolle.

Joka kehittää Taon maailmassa, on tekevä hyveen kaikkialliseksi.

Minä tarkastan itseäni ja tulen tuntemaan muita.

Tarkkaan perhettäni ja kaikki muut tulevat tutuiksi kuin perheen jäsenet.

Tarkkaan valtakuntaani ja opin tuntemaan muutkin.

Tarkkaan tätä maailmaa ja muut maailmat tulevat minulle tunnetuiksi.

Kninka muuten voisin oppia tuntemaan ne lait, jotka kaikkia hallitsevat, kuin siten että tarkkaan niitä itsessäni?

55.

Ihmeellinen sopusointu.

Se mies, joka on Taon täyttämä, on kuin pieni lapsi. [1])

Myrkylliset eläimet eivät häntä pistä; villieläimet eivät käy häneen käsiksi eivätkä petolinnut iske kynsiänsä häneen. [2])

Hänen nuoret luunsa eivät ole kovia eivätkä jänteensä vahvoja, mutta hänen kädentartuntansa on luja ja varma.

Hän on täynnä miehevyyttä, vaikka sukupuolestaan tietämätön.

Vaikka hän huutaisi kaiken päivää, ei äänensä koskaan käy käheäksi.

Tästä näkyy hänen sopusointunsa Luonnon kanssa.

Tämän sopusoinnun tieto on Ikuinen Tao.

Tämän Ikuisen Taon tieto on valistus.

Kohtuuttomat tavat puhkeavat ihmisessä, ja kun mieli antaa intohimoille perää, kasvavat ne päivä päivältä.

Ja kun ne ovat päässeet huippuunsa, sortuvat ne.

Tämä on vastoin Taon luontoa. Mikä on vastoin Taoa, sen loppu on lähellä.

---

[1]) „Ellette tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan." Matt. 18: 3.

[2]) „Ja nämä tunnusteot ovat niiden tehtävissä, jotka uskovat: minun nimelläni he ajavat ulos riivaajaisia, puhuvat uusilla kielillä, poistavat käsin käärmeitä, ja jos juovat jotakin kuolettavaa, ei se vahingoita heitä; he panevat kätensä sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi" Mark. 16: 17—18.

Palveleva veljeskunta.

Theosophical Review'n mukaan. (Jatk.)

Yhdessä viikon iltakokouksista on tapana valita ulomman koulun piiristä joku, joka on sen ansainnut, kokelaaksi sisäistä piiriä varten. Kun sitten itse suuri vihkimyspäivä saapuu, vievät hänen uudet veljensä hänet messun

jälkeen Neplujeffin yksityiseen rukoushuoneesen, missä hän ehkä ennenkin — yksinään rakastetun johtajan ja ystävän kanssa — on viettänyt monta onnellista hetkeä vakavissa rippikeskusteluissa ja jalojen päätösten tekemisessä. Sininen lippu tuodaan nyt hänen käteensä ja hän viedään huoneen alttarille, missä ihanat kukat tuoksuvat. Katse kiinnitettynä kristikunnan leppeän mestarin kuvaan, joka verhoutuu pyhään savuun, tämä uusi veli toisten hiljaa rukoillessa tekee lupauksen pyhittää nuoren elämänsä totuudelle, rakkaudelle, laupeudelle ja uhrautuvaisuudelle. Neplujeff lausuu muutamia koruttomia rakkaita sanoja, jokainen tovereista syleilee nuorta veljeä ja niin on hänelle alkanut uusi elämänkausi. Tästä hetkestä alkain saa hän ottaa osaa siihen tuttavallisempaan seurusteluun, missä tuumitaan ja suunnitellaan toverien ja ulkopuolisten auttamista, mikä kaikki on omiansa yhä lujemmilla siteillä liittämään sielut ja sydämet toisiinsa.

Vuodet kuluvat. Oppilas siirtyy korkeammille koululuokille. Ja lopulta tulee hänelle aika lähteä koulusta ulos maailmaan leipäänsä ansaitsemaan. Monet menevät, mutta monet myös jäävät ja pyhittävät elämänsä vapaaehtoisessa köyhyydessä ja palvelemisessa opettaakseen veljeyden ja uhrautuvaisuuden aatetta uusille joukoille pyrkijöitä. Samalla kuin koulu kokonaisuudessaan tasaisesti voimistuu, kasvaa siten sen opettajienkin luku ja perustaja on jo voinut ihanteensa lipun alle koota vahvan valiojoukon innokkaita koeteltuja sieluja, puhtaita vakavia mieliä. Ne jotka menevät ulos maailmaan, pysyvät kuitenkin yhä sidottuina tähän kotiin, missä rakkaus, usko ja toivo ovat yhtä läheisesti kuuluneet heidän lapsuuteensa kuin taivaan raikkaat tuulet, kaste ja aurinko kuuluu kukille. Monet kirjeet, tervehdykset ja onnentoivotukset, useat runomuodossakin, joita entiset oppilaat lähettävät, suovat suloista valoa tälle nöyrälle ja maailmalta salatulle maatalolle, jonka lehmusten takana avarat arot levitteleivät. Rakkaus ja työnteko, palveleminen ja tutkimus kuuluu siellä päiväjärjestykseen ja kaiken yli, kaiken sisältä loistaa sama hiljainen hohde, soipi sama syvä sävel kirkkaasti palavaa uskoa ja vahvaa luottamusta, tuntuu sama voittamaton kaipuu siihen elämään, joka on pysyväinen — Hengen ja Jumalan elämään.

Kouluelämän vapaahetkiä käytetään ilmestyskirjan ja evankeliumien tutkimiseen ja selvittelemiseen, pitkiin ja syvällisiin keskusteluihin, joiden arvoa on lisäämässä Neplujeffin vakavat opetukset ja kehotukset uskon ja elämän yhdistämiseen, uskonnollisten tapojen tarkkaan noudattamiseen ja jumalanpalvelukseen, jota kesällä pidetään tummien piniapuitten ympäröimällä vihreällä kedolla, ja raamatun tai muun ylevän kirjan lukemiseen. Joskus pidetään sunnuntai-iltana opettava luento, jota valaistaan varjokuvilla ja tätä kuulemaan kutsutaan ulkopuolisiakin, joita kaikkia kohdellaan yhtä veljellisesti.

Mitä tulee maalaisväestöön — sorrettuihin ja epäluuloisiin talonpoikaisraukkoihln — niin nekin ovat vähitellen oppineet kunnioittamaan Neplujeffia ja hänen Vosdvigenkakouluaan ja uskomaan niihin.

Tässä koulussa ei kuitenkaan myötätunnolla ajatella ainoastaan venäläisiä ja kreikkalaisia uskonveljiä. Se on paljon auttanut myöskin vanhakatolilaista liikettä, joka tahtoo yhdistää eri kirkot, ja se tarjoaa apuaan jokaiselle, joka työskentelee samalla päämäärällä kuin se, nimittäin Kristuksen käskyjen eli veljeyden ja laupeuden yleismaailmallisten lakien täyttämiseksi. Lopettaessaan kertomuksensa 20-vuotisesta työstään sanoo Neplujeff: „Nämä 20 vuotta olen koettanut käyttää Venäjän ja kristillisen uskon palvelemiseen. Ne eivät ole hukkaan menneet, mitä tuloksia sitten lieneekin koulun työstä yleensä, sillä ne ovat antaneet omalle elämälleni sen kuolemattoman varmuuden, joka yksin oikeuttaa elämään“.

Tästä kauniista kirjasta, joka käsittelee kaikkia koulun sekä ulkonaisia että sisäisiä oloja lähes neljännesvuosisadan kuluessa, välkehtii monta kirkasta henkistä valonsädettä.

On yö. Kaikki ikkunat ovat auki ja tähdet pilkistävät sisään hiljaa humisevien jalavien lomasta, joissa linnunlaulu ensimäisessä aamunkoitteessa kaikuu kehottaen nousemaan. Tarkkaavainen korva voi kuulla varovaisten askeleiden lähenevän ja etenevän. Siellä joku opettajista tai vanhemmista oppilaista käy yöllisellä kierroksellaan valvomassa pieniä nukkujia, jotka lepäävät valkoisissa vuoteissaan. Niinkuin varhaisin päivänsäde saapi linnut liikkeelle, niin kellon ensimäinen ääni heti saattaa lapset jalkeille, sillä laiskuutta ja velttoutta ei sallita. Puolessa tunnissa ovat kaikki ehtineet kylpeä pienessä järvessä ja ovat nyt täydessä työssä pellolla tai eläimiä ruokkimassa. Vielä on hämärätä, mutta aamutähti kalpenee yhä enemmän ja itäinen taivaanranta hehkuu yhä ruusuisemmassa hohteessa. Aamutuulen hiljainen leyhkä tuo mukanaan heinän ja kukkaisten tuoksua. Päivän kultainen valo leviää vähitellen yli aron äärettömän, hiljaisen lakeuden ja kun aurinko nousee, kajahuttavat lapset riemulaulun. Laululla on kaihoisan valittava sävel, jollainen aina kaikuu Venäjän kansan sydämen pohjalla, ja sisällys tuntuu puhuvan hämäryydestä ja yöstä ja syntymisestä uuteen elämään, aamunkoitteesta, kuolemasta ja suloisesta vaipumisesta Suureen Tuntemattomaan.

Kun päivän kultainen kehrä taas on kierroksen tehnyt, ja illan varjot palajavat, silloin muutamia valittuja, jotka äskettäin ovat päässeet vanhempain piiriin, kokoontuu henkisen isänsä kotiin suuren valkoiseen verhotun pöydän ympärille, missä taiteellisissa maljakoissa tuoksuu harvinaisia punaisia kukkia. Tällaisena hetkenä on Neplujeffin tapana hartaiden pyyntöjen taivuttamana avata pianonsa ja soittaa joko oman ylevän sielunsa säveleitä tai jonkun suuren, kauan sitten manalle menneen mestarin sävellyksiä. Kansan lapset kuuntelevat ja harras ymmärtämys, joka todistaa mielen jalostumista, valaisee silloin slaavilaisen hämäriä silmiä. Ja yhtäkkiä huudahtaa nuori Rodion, koulun runoilija, kasvoillaan innostunut, mutta samalla epäröivä ja kummasteleva ilme: „Kuinka ihmeellistä, mestari! — Kun sinä soitat noita ääniä, näen minä näyn. Näen upean puutarhan — vihreässä hämärässä oudon majan — mutta täysikuun valo kasvaa ja nyt ymmärrän että se on aivan vieras seutu. Se on varmaankin etelämaissa, joista olet puhunut matkoistasi kertoessasi — en tiedä, mistä se johtuu, mutta mitä enemmän katselen, näyttää ympäristö minulle yhä tutummalta — mutta mitä sitten vielä on, jota en voi muistaa — ja miksen voi muistaa — mestari — sano!“

Puhdas henkinen elämä kyllä ennemmin tai myöhemmin johtaa sielun selvänäköisyyden heräämiseen. Tämä on jo saanut nämä yksinkertaiset kansanlapset miettimään olemassaolon arvotuksia ja saanut heidät kummastelemaan ja kyselemään: — mistä? — ja mihin? —

(Teosofisk Tidskrift).

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

J. Stern: *Tulevaisuuden valtio.* Saks. suom. Kaarlo Vaahtera.

Tämä kirja ei ole vilkkaan mielikuvituksen luoma kuvaus tulevaisuuden yhteiskunnasta, kuten nimestä sopisi päättää, vaan väitelmäin muodossa kirjotettu esitys nykyisen sosialismin pääopinkappaleista. Väitelmiä on kolmetoista, ja kunkin nimi ilmaisee jonkun väärinkäsityksen sosialismista, jonka tekijä torjuu: sosialismi ei ole sama kuin valtion yksinoikeus, sosialismi ei

tahdo poistaa omaisuutta, sosialismi ei tahdo tehdä kaikkea yhdenmukaiseksi, sosialismi ei tahdo hävittää uskontoa j. n. e. Kirjan lukee mielihyväkseen, koska tekijän tyyli on sujuva ja helppotajuinen, huolimatta siitä, että todistelu paikotellen on lapsellinen.

Meidän huomiomme kiintyy tietysti siihen, mitä tekijällä on sanottavaa uskonnosta. Tämä nyt ei ole mitään uutta, J Stern on vain niitä sosialisteja, jotka „eivät uskontoa halveksi". Sosialistisen ohjelman pykälä „uskonto on julistettava yksityisasiaksi" merkitsee tekijän mukaan: 1) „jokainen tulkoon uskonsa mukaan autuaaksi" ja 2) „kirkko on erotettava valtiosta". „Seurakuntain asiat niinkuin muutkin", sanoo tekijä, „jättää sosialismi yksilöiden asiaksi, heidän uskonnollisista ajatussuunnistaan välittää sosialistinen yhteiskunta aivan yhtävähän kuin siitä, onko jollakulla sininen vaiko harmaa takki, paranteleeko joku itseään luonnollisilla vaiko keinotekoisilla parannustavoilla" (siv. 21). Tämä kuulostaa hyvältä, mutta seuraavalla sivulla on toinen ääni kellossa. „Helposti käsitettävissä on kuitenkin, ettei sosialistisesti sivistynyt työväki ole antava tunnustustansa kirkolle" (joka suosii kapitalisteja) ja „tällä emme kuitenkaan ole sanoneet, että pysyisimme välinpitämättöminä nähdessämme uskonnon nimessä esiytyvien pimeyden ystävien villityshankkeita" y. m. (siv. 22). Ja vaikka tekijä tälläkin sivulla toistaa vakuutuksensa, että „minkälainen maailmankatsomus jollakin yksilöllä lieneekin, ei se hänen henkilökohtaista arvoansa meidän silmissämme mitenkään vähennä eikä estä häntä täysikelpoiseksi toveriksemme tunnustamasta", hän heti lisää: „jos hän muuten seisoo ohjelmamme pohjalla".

Niin, *jos hän seisoo sosialistisen ohjelman pohjalla!* Mutta mikä on uskonnon kysymyksessä sosialistinen ohjelma? Emme Sterniltä enemmän kuin muiltakaan sosialisteilta ole saaneet tyydyttävää vastausta. Käytännössä he aina osottautuvat materialisteiksi. Teosofia, joka ei suosi humbugia uskonnon alalla, mutta samalla itse on materialismin vastakohta, on „oikeiden" sosialistein mielestä myös sosialismin vastakohta. Johtopäätös tästä on, että sosialismi on liittoutunut materialismiin, kuten Omantunnon viime numerossa väitimme. J. Stern sanoo tosin, että sosialismilla ei ole mitään tekemistä materialistisen maailmankatsomuksen kanssa (huomatkaa, herrat materialistit!), vaan että sosialistiseen teoriaan ainoastaan sisältyy n. k. materialistinen historiankäsitys (siv. 51), mutta mitä auttavat sanat, kun teot puhuvat toista kieltä?

Meidän täytyy yhä jäädä vanhaan käsitykseemme, että sosialismi „lankesi" silloin kun se yhtyi materialismiin. Se ei jaksanut pysyä sinä miltei teosofishenkisenä maailmankatsomuksena, mikä se alussa oli, eikä liioin tyytynyt olemaan vain kansallistaloudellinen teoria, ja sentään se liittyessään materialismiin kadotti alkuperäisen puhtautensa ja voimansa. Sosialistinen liike näyttää kyllä nykyään erittäin elinvoimaiselta ja mahtavalta, mutta me ennustamme kuitenkin, että sillä on vain kaksi keinoa tarjolla nousta lankeemuksestaan: joko hylätä materialismin ja yhtyä ajan henkisiin virtauksiin taikka sitten tosi teossa jättää muut asiat rauhaan ja julistaa itsensä „yksinomaan kansantalouden asiaksi" (jota J. Stern väittää sen olevan nyt jo, siv. 20, 21). Jos se hyväksyy jälkimäisen keinon — ja siihen päin merkit viittaavat —, silloin se saa puoltajakseen kaikki ajattelevat ihmiset. Eikä tämä ole mikään vähäpätöinen asia: sen ymmärtävät ne, jotka tietävät, mikä voima on tarkasti määritellyllä ajatuksella.

Paul Lafargue: *Laiskuuden evankeliumi.* Suom. mukaelma.

Omituinen kirja, helposti ja pian luettu, ja tavallaan herättävä. Tekijän mielestä kaikki yhteiskunnallinen kurjuus johtuu siitä työnhimosta, joka pitää työväenluokkaa vallassaaan. Hän saarnaa sentähden „laiskuuden evankeliumia" ja siteeraa puolustuksekseen muutamia vanhan ajan filosofeja ja kirjailijoita, jotka ovat lausuneet halveksumisensa ruumiillista työtä kohtaan ja erittäin sitä työtä kohtaan, jota tehdään rahasta. Tekijä antaa sydämeen käyviä esimerkkejä liikatyön ja liikatuotannon turmiollisista seurauksista ja ihailee 17 vuosisadan työmiehiä, jotka tekivät työtä ainoastaan viitenä päivänä viikossa ja joilla oli „lepoaikaa voidakseen nauttia tämän maailman iloja, seurustellakseen, harjottaakseen kujeita ja pitääkseen pitoja laiskuuden suuren jumalan kunniaksi" (siv. 31).

Useimmissa kohdin olemme yhtä mieltä tekijän kanssa, mutta ei itse pääkysymyksessä: emme ihaile *henkistä laiskuutta.* Kehitys näkyy kyllä käyvän siihen suuntaan, että ruumiillisen työn määrä vähenee. Kauheata on meistäkin liikatyö ja liikatuotanto ja — turhien tavaroiden tuotanto. Mutta ruumiillinen lepo ei meistä ole samaa kuin henkinen laiskuus. Semmoinen elämä ei saa olla kenenkään järkevän ihmisen ihanne. Vapaus ruumiillisesta työstä on oikeutettu ainoastaan silloin, kun työ on siirtynyt fyysilliseltä tasolta toiselle. Meidän päämäärämme on siis oleva asteettain suureneva vapaus ruumiillisesta työstä, jotta meillä olisi yhä enemmän ja enemmän aikaa henkiseen toimintaan. Tämän käsitämme olevan aikamme pyrkimyksenä ja ihanteena eikä laiskuuden, mikä sana muuten perin vakavan kirjan nimenä tuntuukin pilanteolta.

T:ri Eugen Losinsky: *Oliko Jesus jumala, ihminen vai yli-ihminen?* Suomennos.

Tämän kirjasen tekijä tahtoo raamatullisilla otteilla y. m. näyttää, että „todellista Jesusta historiallisena henkilönä ei voi eikä saa asettaa uskonnollissiveelliseksi ihanteeksi, meidän sisällisen olentomme täydellisentymisen esikuvaksi, yhteiskunnalliseen edistykseen pyrkivälle ihmiskunnalle" (siv. 20). Siihen kelvatakseen Jeesus

tekijän mielestä on liian sivistymätön, raakamainen ja taikauskoinen.

Mutta lukija ei tule vakuutetuksi. Ainoa tunne, mikä lukijassa herää, on häpeän tunne. Hän häpeää tekijän tietämättömyyttä, hänen kykenemättömyyttään lukea evankeliumia ja hänen sokeata materialismiaan. Jos hän jaksaa lukea vihkon loppuun, hän sulkee sen ajatellen: „mitätön tekele". *P. E.*

Max Nordau: *Uskonnollinen valhe.* Suomennos.

Mieluista olisi voida joka kirjasta lausua edes jotain hyvää, mutta jollei sitä parhaimmallakaan tahdolla voi keksiä, täytyy päättää: hukkaan on mennyt paperi ja kirjotusmuste siinä kirjassa ja hukkaan menee niiden aika, jotka joutuvat sen lukemaan. Ja kun niin monta maailmankirjallisuuden merkkiteoksista vielä on suomenkielelle kääntämättä, tuntuu surkealta, että sellaista vanhaa rojua kuin on ylläoleva kirjanen, maahamme levitetään kansan valistamiseksi. Sanon „vanhaa" rojua, sillä meille on todellakin liiaksi vanhentunutta lukea, mitä neljännesvuosisata sitten (kirja ilmestyi v. 1883) täydellisesti aikansa „tieteen" tasapinnalla oleva henkilö ajatteli uskonnosta. Sellaiset kirjat, jotka perustuvat filosofiseen ajatteluun, henkisiin ja sielullisiin kokemuksiin ja uskonnolliseen elämänviisauteen, pysyvät usein vuosisatoja vanhentumatta, mutta jos joku henkilö ei tahdo eikä voi nousta askeltakaan oman aikansa tieteen *tuloksia* ylemmälle, niin hänen teostensa arvo on tietysti silloin lopussa, kun tiede on ehtinyt vähän edemmäksi ja saavuttanut uusia tuloksia. Ja me tiedämme, että juuri uskonnollisissa ja yliaistillisissa tutkimuksissa viimeiset 25 vuotta merkitsevät suuren käännekohdan. Voi meitä suomalaisia! pitänee huoata, kun olemme niin paljon jälellä muista maista, että meille syötetään vanhuuttaan homehtunutta ravintoa, mikä muualla jo on pois viskattu.

Jospa edes tämä kirjanen (ja moni muu sen kaltainen) olisi huolellisesti toimitettu, mutta kieli on huonoa, käännös virheellinen ja painovirheitä vilisemällä, esim. veronalainen *pro* europpalainen, muot*o*filos*i*fia *pro* muotifilosofia j. n. e. Siten voipi syntyä seuraavakin lause (s. 24): „Elimistön, joka sopukassa saa tuntea elintoiminnan halua ja levottomuutta on mahdoton käsittää että niiden hyödyllinen ja ilahuttava toiminta kokonaan loppuisi". Niin tosiaankin, „on mahdoton käsittää!"

Millainen on sitten kirjan sisällys? Se huokuu raskasmielisyyttä ja katkeruutta, sokeata pintapuolisuutta ja liiottelua. Tekijä näyttää päässeen tiedon päämäärään, „tulleen selville luonnontieteellisestä maailmankäsityksestä", ja katsoo halveksivasti, kuinka koko muu ihmiskunta vaeltaa lohduttomassa pimeydessä. Hänen laskujensa mukaan (jotka tietysti ovat vanhentuneet) ei Europassa ole edes 1,600 ihmistä, jotka johonkin määrin olisivat vapaat uskonnollisen valheen saastasta. Nimi „uskonnollinen valhe" ei kenties ole oikein paikallaan, sillä hän ei suinkaan tahdo sanoa, että uskonnoissa olisi valheita. Se olisi yhtä hullua kuin jos sanoisi, että ihmisellä on ruumis. Uskonto *on* valhe ja ihminen ruumis, yksin ja ainoastaan. Ja se juuri tekee kirjottajan mielen niin katkeraksi, että „tämä valhe täyttää ja turmelee meidän yleisen ja yksityisen elämämme". Siitä ei saa haudassakaan rauhaa, koska sitäkin „joka puolelta ympäröivät uskonnolliset kirjotukset".

Tahtoessaan antaa kuoliniskun tälle ihmiskunnan suurimmalle kiroukselle hän meille selvin, yksinkertaisin piirtein kuvaa sen kehitys-historian alkuasukkaasta, luolaihmisestä alkaen. „Kun hänen vaimonsa hankaa puunkappaleista tulta, huomaa hän syyn tulen leimuamiseen ja kun myrsky kaataa hänen majansa, ei hän epäile, että jonkun on täytynyt se tehdä, joku on sitä tahtonut." — „Tästä pelontunteesta johtuu alkuperäinen uskonnollinen jumalanpalvelus kokonaisuudessaan." Mutta mistä on sitten johtunut usko sielun kuolemattomuuteen, kaikkien uskontojen yhteinen taikausko? Tekijä turvautuu omituiseen viisasteluun. Hän sanoo: „Käsitys olemattomuudesta on voimainponnistus, joka nousee yli inhimillisen ajatuskoneiston kykyjen". Sekin siis niinkuin kaikki uskontojen opit on „ajatuskykymme vaillinaisuuden aikaansaama heikkous".

Ja kun alkuihminen siten „vaillinaisten havaintojensa" ja aivojensa heikkouden vuoksi oli luonut itselleen uskonnon, niin se on välttämättömyyden pakosta elänyt kaikissa jälkeläisissä. „Perinnöllisyyttä me emme mitenkään voi välttää. Yhtä vähän kuin me voimme mielemme mukaan määrätä ruumiimme ja kasvojemme muotoa, yhtä vähän voimme me muuttaa henkistä olemustamme." Siinä on selitys uskonnolle, „jonka me surullisesta kokemuksesta tiedämme löytyvän hyvinkin teräväpäisissä ihmisissä". Ja koska varsinkin „runollisilla lahjoilla varustetuissa luonteissa" perinnöllisyys vallitsee (?), voimme usein heissä havaita „taipumusta uskonnolliseen hellämielisyyteen".

Koska tekijä kieltää tahdon ja itsenäisyyden useimmilta ihmisilta, ei hän, ollakseen johdonmukainen voi heissä olettaa mitään vastuunalaisuutta. „Uskonnollinen tarve on poistumaton ja riippuu fysioloogisista syistä ja sitä voi mukavammin tyydyttää uskolla jumalaan, sieluun ja kuolemattomuuteen. Näissä yliaistillisissä peruskäsitteissä pysyminen ei ole enemmistöllä mikään tietoinen valhe taikka tarkotuksellinen sielun petos.[1]) Se on rehellistä heikkoutta, tapa j. n. e." Tämä kirjanen siis ei mitenkään ole aiottu kansalle vaan ainoastaan „valistuksen kukkuloilla oleville henkilöille, jotka vielä osottavat kunnioitusta uskonnoille". Uskonto on

---

[1] Minun täytyy sitaateissani jättää pois pahimmat käännösvirheet. Tässä esim. kääntäjä sanoo huomaamatta „tahdoton" tarkottaessaan vastakohtaa.

heissä „niin paksua valhetta ja teeskentelyä, että kasvoilla aina saisi olla häpeän puna". Jos taas joku valistunut rehellisesti uskoo yhteen tai toiseen muinaisaikaiseen käsitykseen, se on „arveluttavinta *a*lavismia". Kun esim. „Schopenha*n*er otaksui tahdon kaik[ki]en olotilojen perusehdoksi", niin hän perustui „samoille oletuksille, joista ensimäisen maailmankatsantokan*nan* [p. o. -ka*nta*!] luolakarhujen aikalaisilla ja meidän päiviemme austraaliaisneekerillä on saanut alkunsa".

Mikä on sitten tekijän ihanne? Millainen on se harvinainen yksilö, jossa „yliaistillisten käsitteiden ja perinnöllisyyden lähteet ovat kuivatut ja jolla on luontainen vietti käsitellä maailman ilmauksia luonnontieteelliseltä ja järjelliseltä katsantokannalta?" Hän on sellainen, „joka itsetietoisena voimastaan ja varustettuna korkealle kehittyneellä itsetunnolla on valmis pitämään elämää taisteluna, jossa hänen tulee viisaudella käyttää asettaan päästäkseen voittajana taikka vahingoittumattomana taistelusta. Tuommoiset poikkeusihmiset, jotka ovat sukumme korkein ja täydellisin muoto, tulevat puoluejohtajiksi, vallanpitäjiksi ja kansanjohtajiksi." Tekisipä mieleni huudahtaa: varjele meitä saamasta liian paljon sellaisia täydellisiä ihmisiä!

Eikö sitten mitään ole tekijällä tarjottavana uskonnon sijalle? On vähäsen: „ajatus ihmisen ja hänen sukunsa läheisestä soli*t*ariteetista". Tästä hän saa „sanomattoman suuren lohdutuksen olemuksensa kärsimyksissä ja lyhyt-ikäisyydessä". Ja tämän lohdutuksen hän saavuttaa käsittämällä „tieteen paljastaman maailman sopusoinnun (?)" ja „seurustelulla yhtä sivistyneitten ja syvämietteisten henkilöiden kanssa".

Tekijä on niin suorapuheinen, ettei minun tarvitse muuta kuin toistaa hänen omia sanojaan, käsittääksemme, kuinka tyhjä ja kolkko ja ylpeän luulottelevainen on se maailmankäsitys, jolla hän tahtoo korvata kaikki maailmanuskonnot ja suurten sielujen viisaudenopetukset. Ja aivan löyhällä pohjalla lepää se todistus, jolla hän tahtoi osottaa uskonnon arvottomaksi. Tiede ei ole löytänyt tarpeeksi tukea teorialleen, että uskonto olisi kehittynyt luolaihmisen haaveiluista, vaan kaikki suuret uskonnot ovat syntyneet korkean henkilön, „yli-ihmisen" opetuksista, jotka vasta myöhemmin ovat kadottaneet henkensä ja alkuperäisen merkityksensä ja siten usein näyttävät arvottomilta. Koko kirjassa ei sanallakaan mainita edes sellaisten henkilöiden kuin Jeesuksen ja Buddhan olemassaoloa ja siten tekijä välillisesti tunnustaa, ettei hän kykene selvittämään heid n mysteriotaan. Vieläpä kun on tutkittu raakalaiskansojen uskonnollisia käsityksiä, on aina huomattu, että ne viittaavat taaksepäin aikaisempaan puhtaampaan uskontoon, jota heille joku suuri henki on opettanut. Kaikki viimeaikaiset uskonnolliset tutkimukset ovat olleet omiansa vain lisäämään ja tukemaan uskonnon arvoa ja merkitystä ja varmaan tekijä meidän päivinämme kauhistuisi kuullessaan, että jo aivan vakavat ja sivistyneet tiedemiehet täydessä todessaan tutkivat raakalaisen vaillinaisesta ajatuskyvystä johtunutta taikauskoa — sielua, jopa väittävät että ihmisellä on sieluruumiita j. n. e.

Kirjanen on epäilemättä kirjotettu sydämen kyllyydestä ja vilpittömyydestä enkä luule, että se voi ketään vahingoittaa. Se usko ei ole suurenkaan arvoinen, jota se voi horjuuttaa. Mutta kuitenkaan ei teoksesta ole enää mitään hyötyä uuden vuosisadan ihmisille, siksi ahdasmielinen ja dogmatinen se on. Meidän ajan ihmiset, jos eivät kaikki olekkaan omaksuneet henkistä maailmankäsitystä, ainakin tahtovat etsiä totuutta ja odottaa, eivätkä umpimähkään ja itsepintaisesti tyrkytä toisilleen teoriojaan.

V. H. V.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

52 Kysymys. P. S. *Raamatussa puhutaan monessa paikassa, että Herra tutkii sydämet ja munaskuut ja antaa jokaiselle hänen töittensä jälkeen. Minä nöyrimmästi pyytäisin teitä vastaamaan Omassatunnossa, mitä paikkaa ihmisessä sanotaan siksi sydämeksi ja mitä paikkaa ihmisessä sanotaan munaskuiksi, joita Herra erityisesti tutkii?*

Vastaus P. E. Nimitykset „sydän" ja „munaskuut" (s. o. munuaiset) ovat tietysti kuvannollisia ja niillä tarkotetaan jotain vastaavaa sisäisessä ihmisessä. Jos käytämme ikivanhaa astrologista avainta, tiedämme, että sydäntä hallitsee aurinko ja munuaisia Venus-tähti. Mutta astrologisesti aurinko kuvaa elämää, henkeä ja ihmisen yksilöllistä eli korkeampaa minää, ja Venus rakkautta ja personallisen minuuden korkeinta tunne-elämää. Kun siis sanotaan, että Herra tutkii sydämet ja munuaiset, voidaan tämä ymmärtää näin: Herra tutkii ja tuntee ihmisten sekä yksilölliset että personalliset minät, sekä heidän korkeammassa minässä piilevän hyvyytensä että heidän salaisimmat personalliset halunsa ja pyyteensä. Ja koska Herrasta sanotaan, että hän antaa jokaiselle töittensä jälkeen, tarkotetaan Herralla nähtävästi karman herroja, jotka jokaiselle mittaavat hyvää ja pahaa hänen ansionsa jälkeen ja joilta ei mitään voida salata.

53 Kysymys. M. K. *„Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni; joka uskoo ja kastetaan, hän pelastuu,*

joka ei usko, hän joutuu kadotukseen.“ Jos Issa on lausunut nuo hirmusanat, jotka m. m. tuomitsevat kaikki pakanakansat kadotukseen, mitä hän niillä on tarkottanut? Luulisi melkein, että kirkko on ne perästäpäin lisännyt.

Vastaus P. E. Sanat luetaan Mark. 16: 15—16. Kysyjä on arvannut oikein. Paraimpien auktoritetein mukaan Markuksen evankeliumi loppuu 16 luvun 8:een värssyyn. V. 9—20 ovat myöhempää lisäystä. (Vrt. Tischendorfin kreikkalaista alkutekstiä.)

54 Kysymys M. K. *„Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi.“ „Voi teitä, te kirjanoppineet, te olette valkeaksi sivuttuin hautain kaltaiset j. n. e.“ Miten tämä ristiriita on ratkaistava? Jos Issa oli yli-ihminen, niin miksi hän ei käyttänyt „sivistyneempää puhetapaa“ epäkohtien paljastamisessa? Eikö yllä oleva todista Issalla olleen omat heikkoutensa?*

Vastaus P. E. Mistä arvoisa kysyjä tietää, että „yli-ihminen“ (joka hänen suussaan tarkottanee samaa kuin „mestari“) välttämättä käyttää „sivistynyttä puhetapaa“? Tai mikä on „sivistynyt puhetapa“? Onko totuuden julkilausuminen epäkohtien paljastamiseksi ja poistamiseksi „sivistymätöntä“? Älkäämme sitäpaitsi unohtako, että juutalainen henki oli yksinkertaisen jyrkkää ja miehekästä — että siltä puuttui kreikkalainen sulo ja hilpeys.

Muuten en voi nähdä mitään ristiriitaa ylläolevien Jeesuksen sanojen välillä! „Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi“, tarkottaa sanasta sanaan, että jos tahdomme olla Jeesuksen opetuslapsia, emme saa olla missään tahallisessa tekemisessä maallisten tuomioistuinten kanssa: älkää syyttäkö toisianne, älkää menkö oikeuteen, älkää istuko tuomareina. Kreikkalainen sana *krinoo* merkitsee „erotan, tuomitsen, istun oikeudessa“, eikä suinkaan „panettelen“.

55 Kysymys. M. K. *„Joka syö minun lihaani ja juo minun vertani, hänellä on iankaikkinen elämä; minä olen hänet herättävä viimeisenä päivänä.“ Jos Issa on lausunut nuo sanat, mitä hän niillä tarkotti?*

Vastaus P. E. Noilla sanoilla, kuten raamatunkielellä yleensä, on kuvannollinen merkitys. Mitä tarkotetaan sanalla „minun“ eli „Kristuksen“? Korkeamman minuuden jumalallista tajuntaa (tietoa, tuntoa, tahtoa). Mitä on „veri“? Se on elämänvoima. Mitä on siis „Kristuksen veri“? Ihmisen korkeamman minän jumalallinen voima. Tämä näkyy lauseesta: „Jeesuksen Kristuksen, hänen poikansa veri puhdistaa meitä kaikesta synnistä“ (1 Joh. 1—7). „Juoda Kristuksen verta“ merkitsee antaa korkeamman minänsä jumalallisen voiman puhdistaa sielun pahan vetovoimasta. Tämä on kristukseksitulemisen mysterion ylempi puoli. „Syödä Kristuksen lihaa“ on saman mysterion alempi puoli ja merkitsee, koska liha ylipäänsä on aineellisuuden ja näkyväisyyden vertauskuva, että kaikki personalliset kokemukset ulkonaisessa maailmassa on pidettävä korkeamman minän „ruokana“ (vrt. „anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme“), josta se kasvaa ja voimistuu: maailma ei ole murheen laakso eikä nautintojen ilopaikka, vaan „ihmisenpojan“ oppikoulu.

56 Kysymys. M. K. *Kuinka kauan viipynee, ennenkuin Suomen kansan enemmistö on teosofisen elämänkatsomuksen kannalla? Kuinka kauan viipynee, ennenkuin Suomen kirkoissa velton lunastusopin sijaan saarnataan „karman lakia“? Koska kirkko avannee auki „luentosaliensa“ ovet teosofisille y. m. „totuuden puhujille“?*

Vastaus P. E. Silloin kun teosofisen maailmankatsomuksen henki on päässyt elähyttämään Suomen papistoa.

57 Kysymys, M. K. *Mistä johtuu, että jo 3—4 vuoden vanha kuoleva lapsi näkee kaikenlaisia kauniita näkyjä, kuten „enkeleitä“ y. m.? Kai nämä ovat henkisiä ilmiöitä eikä näköhäiriöitä?*

Vastaus P. E. Epäilemättä. Kuoleva ihminen ylipäänsä näkee astralimaailmaan (vainajia y. m.), joskus taivaalliseenkin maailmaan („vapahtajan“, enkeleitä y. m.) Lapsi, joka muutenkin elää osaksi astralitajunnassaan, näkee vilaukselta taivaallisen autuuden kuollessaan.

58 Kysymys. S. P. *Olen velvollisuuden ristiriidassa. Raamattu ja omatunto käskevät kunnioittamaan isää ja äitiä. Olen monen lapsen äiti, joten minun olisi velvollisuus opettaa lapsiani kunnioittamaan isäänsäkin. Mutta näitten lasten isä elää sellaista elämää, etten minä voi mitenkään hyväksyä sitä, vielä vähemmin häntä kunnioittaa. Miten voin minä terottaa lasteni mieliin kunnioitusta tuota isää kohtaan? Mitä on näin ollen tehtävä?*

Vastaus P. E Teidän tulee ajatella näin: „minun täytyy avata sydämeni ainakin vanhemmille lapsilleni. Minun täytyy kertoa heille suruni.“ Mutta ennenkun ryhdytte kertomaan, ajatelkaa tätä ajatusta, kunnes sydämenne täyttyy säälillä, myötätunnolla ja rakkaudella lasten isää kohtaan. Ja kun oma sydämenne on rakkautta täynnä, mitä vaikeutta teillä sitten on herättää rakkautta ja kunnioitusta lapsissa? Rakkaus on itsessään kunnioitusta. Ja eikö meitä ole käsketty rakastamaan toisiamme sillä rakkaudella, jolla Mestari on meitä rakastanut?

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran perusta. Annie Besantin artikkeli *The Basis of the Theosophical Society,* joka oli luettavana helmikuussa Seuran virallisessa aikakauskirjassa, Intiassa ilmestyvässä *Theosophist*'issa, maaliskuussa englantilaisessa *Theosophical Review*'ssa ja huhtikuussa suomalaisessa Omassatunnossa, on, kuten tekijä itse kirjotuksessaan ennustaa, herättänyt suurta paheksumista Englannissa ja Amerikassa: Annie Besant, tunnettu ja tunnustettu teosofinen opettaja, lausuu sanoja semmoisia kuin että „ihminen voi tehdä mitä pahimpia tekoja, sellaisia, jotka ansaitsevat ja todella saavatkin osakseen ankarimman siveellisen tuomion, ja kuitenkin pysyä sopivana ja kelvollisena henkilönä Teosofisen Seuran jäseneksi, jos hänellä on pääasia, nim. halua ja pyrkimystä auttamaan itseään ja muita"! Mutta mitä „halua auttamaan itseään ja muita" on nähtävänä jäsenissä, jotka kannattavat „mielipiteitä, jotka johtavat murhaan, varkauteen, aviorikokseen, johonkin sukupuolisäännöttömyyteen tai muille pahoille teille"? Ja kuitenkin Annie Besant vakuuttaa, että „Teosofisella Seuralla ei ole mitään siveyslakikirjaa, joka olisi sitova sen jäsenille", ja päättää, että parasta on olla erottamatta jäseniä semmoisten rikosten nojalla! Näin huudahtavat ja kysyvät ne arvoisat Englannin ja Amerikan teosofit, jotka eivät hyväksy Annie Besantin kantaa, ja mieluista on nähdä, kuinka rohkeasti he ilmaisevat mielipiteensä, vähääkään ujostelematta kuuluisan toverinsa „auktoritetia". Erimielisyys koskee tuota tärkeätä kysymystä, minkälaisia jäseniä Teosofinen Seura on oikeutettu sulkemaan ulos, ja syrjäinen tulee heti ajatelleeksi, että Seuran perustuslaissa ja säännöissä on jonkinlainen vaillinaisuus, koska niin tärkeässä kysymyksessä saatetaan olla aivan eri mieltä. Itse asiassa Seuran nykyisissä säännöissä ei ole muuta mainittu eikä määrätty kuin että presidentillä ja päähallinnolla on oikeus myöntää ja lakkauttaa jäsenyys. Tämmöinen epämääräinen pykälä voi tietysti johtaa mielivaltaisuuteen. Vanhemmissa säännöissä olikin tarkoin määritelty, minkä rikoksen nojalla jäsen oli erotettava. Miksikähän ne pykälät on poistettu? Olisihan voitu säilyttää ne, vaikkapa muutettuina; silloin olisi kuitenkin laillisesti varmaa, koska jäsen on erotettava, koska ei. Aivan toinen kysymys on, kuten Annie Besant huomauttaa, onko katsottava sopivaksi ja hyväksi, että Teosofisella Seuralla on erottamisoikeus. Se on aatteellinen kysymys ja sen ratkaisu riippuu siitä, mitä Teosofisella Seuralla ymmärretään. Mutta jos pidetään kiinni siitä katsantokannasta, mikä tähän saakka on Seurassa vallinnut, nim. että sillä on oikeus sulkea piiristään jäsen, jota se ei saata hyväksyä, silloin olisi epäilemättä käytännöllisempi, että säännöissä olisi määrätty, minkälaisen rikoksen nojalla jäsen on katsottava jäsenyytensä menettäneeksi.

Mitä on Teosofinen Seura? Luonnollinen vastaus tähän kysymykseen on, että T. S on teosofisen maailmankatsomuksen elävä äänenkannattaja, edustaja ja julistaja. Jokainen T. S:n jäsen on johonkin määrin samaa kuin T. S. kokonaisuutena, siis teosofisen maailmankatsomuksen kannattaja, edustaja ja julistaja. Tämä on sivullisten luonnollinen käsitys T. S:sta ja sentähden he — ainakin osaksi — arvostelevat teosofista maailmankatsomusta sen kannattajien mukaan. Jos T. S:n jäsenet osottavat olevansa suhteessa tai toisessa muita ihmisiä alemmalla kehityskannalla, silloin teosofiaakin arvostellaan saman mittakaavan mukaan. Jos sitä vastoin teosofit esiintyvät edukseen maailmassa, jos ihmiset tottuvat kunnioittamaan heitä totuutta rakastavina, vapaamielisinä ihmisystävinä yhtä hyvin kuin suurenmoisten aatteiden julistajina ja salaperäisten asioiden tutkijoina, silloin sama kunnioitus lankee teosofiankin osalle ja puu tunnustetaan hyväksi, koska hedelmät ovat hyviä. Emme saata paheksua tätä maailman arvostelutapaa, vaikka tiedämme, että se on väärä. Väärin on arvostella teosofian mahtavaa elämänfilosofiaa ainoastaan sen heikkojen julistajien mukaan. Me tiedämme teosofian sisältävän niin paljon, ettei kukaan meistä edusta sitä täydellisesti. Teosofia on jumalallinen viisaus, ja kuka meistä olisi jumalallisesti viisas? Jumalallisesti viisas on ainoastaan täydellinen ihminen, ja täydellinen ihminen on ainoa, jolla ei ole heikkouksia eikä puutteita. Hän on meidän ihanteemme, mutta me emme häntä edusta. Väärin siis arvostelee maailma, jos se odottaa meiltä täydellistä. Jospa edes niin voisimme esiintyä maailman silmissä, että se uskoisi meidän vilpittömyyteemme, meidän ihanteelliseen pyrkimykseemme ja meidän vaikuttimiemme puhtauteen!

Teosofisen Seuran uskontunnustus. Mutta, ehättänee joku kysymään, jos T. S. on teosofisen maailmankatsomuksen edustaja ja julistaja, eikö se silloin ole lahko, niinkuin sen vastustajat väittävät? Ja kuinka tämä sopii yhteen sen vapauden kanssa, joka T. S:n jäsenillä on kaikissa uskonasioissa? Kun ihminen astuu T. S:aan, ei häneltä kysytä hänen uskoaan; kysytään ainoastaan, tunnustaako hän ihmisten yleisen veljeyden, uskontunnustukseen j. n. e. katsomatta. Jos hän nyt astuessaan T. S:aan tulee teosofian kannattajaksi, niin kuinka hän voi ruveta jäseneksi, ellei hän hyväksy kaikkia teosofisia oppeja? Ja jos hänen jäseneksi ruvetakseen täytyy hyväksyä teosofiset opit, missä silloin on tuo kuuluisa ajatuksen- ja uskonvapaus?

Tämä todella näyttää ristiriidalta ensi katsannolla. Mutta onko se todellinen ristiriita?

Teosofinen Seura on teosofisen maailmankatsomuksen elävä äänenkannattaja. Teosofisen Seuran jäsenten ei tarvitse hyväksyä kaikkia teosofisia oppeja, kunhan tunnustavat yleisen veljeyden. Tämä näennäinen ristiriita tulee heti ratkaistuksi, jos teemme seuraavan kysymyksen: mikä on teosofinen maailmankatsomus? ja vas-

taamme siihen, että sen ydin on ihmisten yleinen veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus.

Sillä mikä on teosofia? Onko se yksistään vertailevaa uskontotutkimusta? Tai onko se usko karmaan ja reinkarnatsioniin? Tai Mestarien olemassaoloon? Tai onko se usko henkimaailmaan? Tai onko se salaisten voimien kehittäminen? Tai onko se esoterista kristinuskoa? Se ei ole sitä eikä tätä. Se on kaikki yhteensä — ja paljon muuta vielä. Ja se olisi toivoton sekamelska, ellei kaiken takana piilisi, ellei kaikkia osia yhdistäisi teosofian suurenmoinen henki, teosofisen maailmankatsomuksen ydin, sen *a* ja *o*: ihmiset ovat vapaita ja tasa-arvoisia veljiä, sentähden että kellään ei ole koko totuutta, vaan jokainen näkee totuutta puolittain; kaikki ovat Elämän edessä etsijöitä, ei tietäjiä. Tämän ajatuksen on T. S. lausunut vaalilauseessaan: „Totuus on korkein uskonto", joka merkitsee täydellistä vapautta inhimillisen tutkimuksen kaikilla aloilla. Se merkitsee, että teosofisen maailmankatsomuksen silmämääränä on totuus. T. S. ei ole „totuuden" äänenkannattaja, se ei väitä, että teosofinen maailmankatsomus on „ehdoton totuus"; sen väitteen se jättää kirkoille ja lahkoille. Se näkee totuudessa ihanteen, jota kohti ihmishenki ikävöi, se väittää, että kukaan kuolevainen ei ole ehdottoman totuuden tietäjä, vaan että kaikki olemme pyhiinvaeltajia, jotka kuljemme totuuden luvattua maata kohti, toinen hitaammin, toinen nopeammin Sentähden ihminen, joka herää tämän tosiasian näkemiseen, on tullut yhteyteen teosofian hengen kanssa ja on oikeutettu liittymään Teosofiseen Seuraan. Ja sentähden T. S:n jäsenillä ei ole muuta yhteistä uskontunnustusta kuin ihmiskunnan veljeys.

Teosofisen Seuran tuomio-oikeus. Kun T. S:n uskontunnustus on näin jalo — jalompi kuin minkään muun yhdistyksen maailmassa —, niin mikä käytännöllinen kanta on parempi: että Seura sulkee ulos semmoiset jäsenet, jotka jonkun synnin tai rikoksen takia alentavat T. S:n arvoa maailman silmissä, vai että se antaa niille synnit ja rikokset anteeksi? Meidän mielestämme jälkimäinen. Sillä veljeyteen kuuluu — meidän ymmärtääksemme — että annamme anteeksi ja kannamme toistemme taakat, ei että pelkäämme maailman tuomiota. Kuinka maailma voisi meitä kärsiä ja rakastaa, ellemme me edes kärsi toisiamme? Kun kerran ihminen vapaaehtoisesti liittyy T. S:aan, niin älköön häntä pakolla ajettako ulos. Määrätköön hänen oma omatuntonsa, koska hänen tulee vetäytyä pois. Älköön hän meiltä saako muuta kuin rakkautta ja hyvää kohtelua osakseen ja kaikkea hyvää opetusta niin paljon kuin kykenemme antamaan. Ja olemme vakuutetut siitä, että maailmakin lopulta oppii meitä kunnioittamaan — ei sentakia että olisimme moitteettomia — vaan sentakia, että todella osotamme rakkautta, suvaitsevaisuutta ja myötätuntoa toisiamme kohtaan. Sillä tätähän kaikki suuret opettajat ovat mieleemme terottaneet. Näin ollen saattaisi mielestämme pyyhkiä pois T. S:n säännöistä koko sen pykälän, jonka mukaan Seuran päähallinnolla on oikeus erottaa sopimaton jäsen, ja vaikka muuten hyväksymme Annie Besantin mielipiteet, menemme tässä kohden pitemmälle kuin hän.

Teosofisen Seuran tehtävä. Presidenttivainajan lausunto. Amerikkalaisen osaston vuosikokouksessa viime syksynä (1906) lausui eversti Olcott presidentti-puheessaan m. m. seuraavat sanat: „Ne jotka sosialismissa näkevät yleiskeinon kaiken aineellisen pahan torjumiseksi, moittivat alituiseen teosofiaa siitä, että veljeysaatteestamme huolimatta emme tee mitään käytännöllistä työtä. Tämä todistaa, etteivät he laisinkaan ymmärrä Seuramme perustuksen luonnetta. Sen tehtävänä on täyttää ihmiskunnan ajatuspiiri aatteilla, joiden on laskettu tulevan hyödyksi koko maailmalle; antaa selvät ja tarkat käsitykset ihmisen velvollisuudesta; osottaa keinoja kansainvälisen rauhan ja hyvän tahdon turvaamiseksi, ja näyttää, millä tavalla yksilö voi saavuttaa onnen itselleen ja levittää sitä muille noudattamalla erityistä elämäntapaa ja millä tavalla tietämättömyys — jonka Buddha julisti kaiken pahan alkujuureksi — on poistettavissa.

„Teosofisen Seuran päätehtäviä on paljastaa ja saattaa päivänvaloon se yhteinen pohja, jolle kaikki uskonnolliset järjestelmät ovat perustetut, ja tehdä ihmistä suvaitsevaksi ja suosiolliseksi jokaisen uskonnon tunnustajia kohtaan pelastamalla hänet itsensä uskonkappalten orjuudesta. Ei ole ikänä kuulunut T. S:n kaukaisimpiinkaan tehtäviin koota pääomaa minkäänlaisten seurojen, uskonnollisten, taloudellisten tai sosialististen, järjestämiseksi; ja omasta puolestani olen aina vastustanut, että Seura tehtäisiin vastuunalaiseksi jäsenten mielituumista tai että se missään kohden hylkäisi puolueettoman kantansa.

„Jos jättäisimme sen puolueettomuuden tien, jolla olemme menestyneet, ja lausuisimme seurana myötätuntomme sosialistisia, raittius-, vegetaarisia, orjuutta vastustavia, esoterisia, vapaamuurari-, valtiollisia tai filosofisia seuroja kohtaan, silloin joutuisimme sekasortotilaan. Meidän myötätunnonosotuksemme käytettäisiin hyväksi markkinoilla, ja koko arvokkuutemme häviäisi hillittömän tunteellisuuden tuulispäihin.

„Minä puolustan T. S:n etuoikeuksia, mutta minulla ei ole vähintäkään halua rajottaa yksilöllistä vapautta. Päinvastoin rohkaisen tovereissani kaikkea, joka tähtää yleiseen hyvään".

Uusia kirjoja. Kolme teosofista teosta on paraikaa painettavana ja valmistunevat tämän kuun lopulla; yksi niistä on Pekka Ervastin *Mitä on kuolema?* jonka ensimäinen painos on ollut loppuunmyytynä jo puolen vuoden ajan, toiset kaksi ovat uutuuksia:

Annie Besantin *Ihminen ja hänen ruumiinsa*, suom. V. Palomaa, joka kirja on erityisesti kan-

santajuinen, opettavainen ja mieltäkiinnittävä, sekä

Pekka Ervastin *Enkelein lankeemus*, piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin" valossa (Teosofisia esitelmiä n:o 2), joka sisältää suurta mielenkiintoa herättäneen esitelmäsarjan inhimillisistä roduista, ihmissielun syntymishistoriasta, syntiinlankeemuksesta, mustasta magiasta y. m. m.

Lontoon kokous v. 1905. Kuten tunnettu pitivät Teosofisen Seuran „europpalaiseen liittoon" kuuluvat sektsionit toisen vuosikokouksensa Lontoossa heinäkuussa v. 1905, johon kokoukseen oli lähetetty edustaja Suomestakin. Tämän kokouksen pöytäkirja on nyt valmistunut painosta ja on meillekin lähetetty kappale ilmotettavaksi: *„Transaction of the Second Annual Congress of the Federation of European Sections of the Theosophical Society held in London July 6 th, 7 th, 8 th, 9 th, and 10 th, 1905.* London, published for the Council of the Federation, 1907". Se on 461 sivua käsittävä nidos isoa 8:voa ja sisältää paitsi varsinaisia pöytäkirjoja 42 pitempää ja lyhempää kirjotusta, jotka kokouksessa luettiin ääneen. Koska Lontoon kongressissa on tehty laajalti selkoa Omantunnon elokuun numerossa v:lta 1905 (saatavana Teos. Kirj. ja Kust.:stä 60 pennillä), emme tässä tahdo kertoa siitä toistamiseen. Pöytäkirjan hinta on Smk. 15: — ja voidaan se tilata liikkeemme kautta.

Tähtien sanomat. Koska en ole tilaisuudessa ottamaan vastaan horoskooppitilauksia ennen syksyä tahdon nyt korvaukseksi kertoa vähäsen tulevan kesän transiiteista. Näiden perusteena on aurinko, ainoa taivaankappale joka vuoden kuluessa kulkee suunnilleen samaa rataa zodiakissa. Jos esim. olette syntyneet noin 2 p. tammikuuta minä vuonna tahansa, niin aurinko horoskoopissanne sijaitsee Kauriin merkin 11:ssa asteessa. Nyt kulkee *Uranus* takamatkallaan Kauriin läpi mainitun asteen ohitse tämän vuoden kesäkuussa ja heinäkuussa, aiheuttaen kummallisia, odottamattomia (ja romantillisia) tapauksia ja muutoksia tai ainakin sisällisiä kokemuksia tavatonta laatua. Jos olette syntynyt 1 p. tammik., niin transiitti sattuu heinäkuun loppupuolella, jos 31 p jouluk. — elokuussa ja syyskuussa sekä lokakuussa. Nämät transiitit vaikuttavat melkein samalla tavalla vastapäätä aurinkoa, siis jos olette syntyneet 4—1 p. heinäkuuta.

Saturnuksen transiitti on ainakin yhtä huomattava ja vaikuttaa tänä kesänä niihin, jotka ovat syntyneet noin 18 p. maalisk. tai 20 p. syysk. aiheuttaen esteitä ja viivytyksiä, vastoinkäymisiä ja tappioita. Elonvoima heikkenee ja elämänilo kärsii. Pitäköot järkähtämättä kiinni siitä mitä he ovat päättäneet (jos se on hyvää); vastustakoot synkkämielisyyttään ja varokoot vilustumista jä kosteutta. Kävelyretket ovat hyödyllisiä. — Tämä transiitti vaikuttaa ehkä enemmän kesän loppupuoliskolla, jolloin Saturnus liikkuu taaksepäin.

Vielä on mainittava *Marsin* transiitit, joiden vaikutus on *kiihottava* ja *Jupiterin* yleensä *hyvänlekevä* voima. Mars vaikuttaa *kesäkuussa:* 10—6 p. tammik. tai 12—8 p. heinäk. syntyneihin; *heinäkuussa:* 6/I—30/XII tai 8/VII —30/VI syntyneihin; *elokuussa:* 29 XII—1/I tai 29/VI—3/VII syntyneihin. — Jupiter *kesä kuussa:* 6—12 heinäk.; *heinäkuussa:* 12—20 p. heinäk; *elokuussa:*20—27 p. heinäk. syntyneihin. (Uraniel).

Omantunnon hyväksi. Teosofinen luentokausi Helsingissä loppuu sunnuntaina kesäkuun 2 p:nä, jolloin Mikonkadun 11:ssä pidetää n. k. pitkä luento. Teosofinen laulukööri laulaa, Martti Humu, V. Palomaa ja Pekka Ervast puhuvat. Sisäänpääsy on 1 markka ja kaikki tulot lankeavat tällä kertaa Omantunnon hyväksi.

Lahjatili.

Toukokuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

Omantunnon tiliin: T. B. 5: —. V. 3: —.

Kirjojen tiliin: F. 1: —.

Toimituksen työpöydältä.

Toimitukselle ovat tavallisuuden mukaan saapuneet seuraavat aikakauslehdet: *The Theosophist, The Theosophical Review, Revue Théosophique Française, The Bible Review, The Lotus Journal, The Occult Review, Broad Views, The Health Record, The New Zealana Theosophical Magazine, Theosophy in Australasia, The Annals of Psychical Science, Modern Astrology, The Metaphysical Magazine, Väinämöinen, Pyrkijä, Nuori Suomi.*

Teosofinen kirjallisuus suomen kielellä:

H. P. Blavatsky, **Teosofian Avain.** Smk. 4: —, koruk. 5: 50.
Annie Besant, **Jälleensyntyminen.** Smk. 1: —.
C. W. Leadbeater, **Teosofiian ulkopiirteet.** Smk. —: 50.
H. S. Olcott, **Buddhalainen Katkismus.** Smk. 1: 50.
Bhagavad-Gîtâ eli Herran Laulu. Smk. 3: —.
Carl du Prel, **Mistä tulen, mihin menen?** Smk. 1: —.
C. S., **Omantunnon uskonto.** *Kolmas painos.* Smk. —: 75.
R. W. Trine, **Luonteen kasvatus.** Smk. —: 50.
W. W. Atkinsson, **Ajatuksen laki.** Smk. 1: —.
Pekka Ervast, **Valoa kohti.** *Toinen painos.* Smk. 1: 75 ja 2: 25.
— » —, **Mitä on kuolema?** *Toinen painos* (valmistuu tänä keväänä). Smk. 3: —, sid. 4: 50.
— » —, **„Salainen Oppi" ja muita kirjotuksia.** Smk. —: 50.
— » —, **Salatieteilijän sanakirja.** Smk. 1: —.
— » —, **Kun usko petti.** Smk. —: 20.
— » —, **Teosofia ja Teosofinen Seura.** *Toinen painos.* Smk. —: 40.
— » —, **Haaveilija.** Kertomus. Smk. 2: —.
Tuntematon, **Elämän kysymyksiä.** Smk. —: 75.
Elia, **Veljeys.** Lähetyskirje n:o 2. Hinta 5 p.
— » —, **Eräs Kristuksen lauselma.** Lähetyskirje n:o 3. Hinta 5 p.
— » —, **Kuolema.** Lähetyskirje n:o 4. Hinta 5 p.
A. H. Barley, **Astrologian järjellinen perusta.** Smk. 1: 50, sid. 2: 50.

Äskettäin ilmestynyt:

Annie Besant,

Karma.

Englanninkielestä suom. *V. Palomaa.*

Hinta 1: —, sidottuna 2: —.

P. E.,

H. S. Olcottin elämäntarina.

Hinta —: 75.

Teosofisen esitelmäsarjan ensimäinen numero:

Pekka Ervast,

Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä.

Hinta —: 50.

Odotettavissa:

Pekka Ervast,

Mitä on kuolema?

Toinen painos.

Pekka Ervast,

Enkelein lankeemus.

Piirteitä ihmiskunnan historiasta »Salaisen Opin» valossa. (Teos. esitelmäsarja n:o 2.)

Annie Besant,

Ihminen ja hänen ruumiinsa.

Engl. suom. *V. Palomaa.*

HUOM.! Kirjain ostajat, joiden paikkakunnalla ei ole kirjakauppaa, — tilatkaa meiltä suoraan kirjanne jälkivaatimuksella!

Kaikkia näitä teoksia saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

HELSINKI, MIKONKATU 11.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ❁ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 23 03 HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

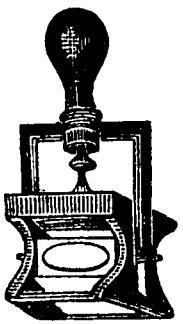

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta

Kaivertaja **J. E. Waldén**

Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia **Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numeroimis- ja Pagineeraus-leimoja** y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLIINLIIKE KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vieraitupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja **YRJÖ WEILIN**, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Länsiranta 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.

Mikonkatu 11.

Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin

ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI

on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka kokoja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

„ELÄMÄ"

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä" maksaa 6: — vuosikerta, ½ v. 3: —, kk. 50 p

Konttoori: Erottajakatu 7. Puhelin 5453.

A. B. Oskar Eriksson & Co O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muuta sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Uusia kirjoja.

ANNIE BESANT, **Karma.** Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

TEOSOFISIA ESITELMIÄ N:o 1. Pekka Ervast, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. Hinta 50 p:iä.

P. E., H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 3940

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 6

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

KESÄKUU, 1907

Sivu

I. Epäilys ja usko, *V. H. V.* 145
II. Ruumis hengen temppelinä, II. Vegetarismi teosofian valossa (jatk.), *Annie Besant* . . . 149
III. Käsitysten selvittämiseksi, *Aate* 152
IV. Uusia näkökohtia, III. Rikollisuus ja musta magia, *Pekka Ervast* 155
V. Nykymättömiä auttajia, XII. *C. W. Leadbeater* 161
VI. Tao-Te-King, 56—59 163
VII. »Rajariita teosofian valossa», *—kki.* . . . 164
VIII. Kysymyksiä ja vastauksia 165
IX. Tien varrelta 166
X. Lahjatili 168

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, KESÄKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 6

Epäilys ja usko.

Nykyaikaisen ajatuselämän huomattavin piirre on epäilys, kykenemättömyys ja haluttomuus uskomaan. Se on ajan henki, maailmankehitykselle välttämätön, niinkuin sen vastakohta usko on aikanaan ollut. Mutta yhtä vähän kuin meidän sopii Ajatarta ankarata sadatella, yhtä vähän sopii meidän itsenäisinä ihmisinä alentua sitä palvelemaan ja jumaloimaan. Kaikella on aikansa, ihmiskunnan niinkuin yksityisen kehityksessä.

Mistä on johtunut tämä suuri epäilys, jonka vertaista tuskin milloinkaan ennen on ollut maailmanhistorian aikana? Sokeasta uskosta. Kehityksen pyörän vieriessä käy maailma huipusta huipulle, toisesta äärimmäisyydestä toiseen. Ja onko koskaan ollut aikaa, jolloin uskon mahti olisi ollut niin rajaton kuin Europassa keskiaikana? Uskon valtikalla hallitsi kirkko paaveineen pappeineen kristikuntaa ja voimakkaimmatkin valtiaat ja ylpeimmätkin yksilöt olivat pakotetut sille nöyrtymään ja alistumaan. Kun paavi Clermontin kokouksessa tiesi ilmottaa, että „Jumala tahtoo“ kristityitä lähtemään sotaan pyhän haudan pelastamiseksi vääräuskoisten vallasta, niin vastasi hänen sanoihinsa kaiku koko uskovaisesta maailmasta: „Jumala niin tahtoo“, ja tuhannet, miljonat jättivät kotinsa ja kontunsa ja samosivat vieraisiin maihin taistelemaan ja kuolemaan. Ei siinä ajatuksen mieltä kysytty, olisiko todellista arvoa sillä haaveella, jota lähdettiin takaa ajamaan. Selvä esimerkki uskon voimasta!

Surkuteltavaa on nähdä, miten julkeasti papit ja muut osasivat uskoa käyttää itsekkääksi edukseen. Aivan uskomattomia summia maksettiin esim. Pietarin tai Paavalin kymmenistä peukaloista ja Kristuksen ristin tai Noakin arkin lukemattomista kappaleista j. n. e. Meidän on miltei mahdotonta täysin oivaltaa, kuinka pitkälle herkkäuskoisuus silloin saattoi mennä. Sitä ylläpidettiin pelon avulla, sillä se, mikä erotti kirkon piirissä olevat ulkopuolisista, oli juuri usko. Kun kristitty vaan tarkasti uskoi, mitä kirkko ja paavi tahtoi, saattoi hän varmasti toivoa pääsevänsä autuaaksi kiirastulen jälkeen, jollei hän ollut tehnyt n. s. kuolemansyntiä. Mutta kirkon ulkopuolella olevat, „uskottomat“, joutuivat ikuiseen kadotukseen. Näin opetettiin ulkonaisesti eikä uskoon pantu mitään mystillistä merkitystä, se tarkotti yksinkertaisesti totena pitämistä.

Yksi asia on varma: ajatuselämää ja järkeä tämä ei kehittänyt, miten sitten muut puolet ihmisluonnossa mahtoivatkin edistyä. Läpi koko uuden ajan meidän päiviimme asti on kehitys sitten tasaisesti ja varmasti käynyt aivan toiseen suuntaan: uskosta pois. Uskonpuhdistus paljasti ensi kerran järjen kaksiteräisen miekan ja antoi surmaniskun monelle piintyneelle harhaluulolle. Monet kansat rohkenivat kokonaan erota „ainoasta autuaaksitekevästä“ kirkosta ja itse emäkirkossakin tapahtui samaan aikaan suuri puhdistus. Mutta kauaksi eivät protestanttiset kirkot uskaltaneet vielä mennä; ne hylkäsivät paavinvallan, mutta ottivat sen sijaan n. s. paperipaavin, raamatun, jonka sanojen piirissä ihmisjärjen ehdottomasti täytyi pysy-

tellä. Muuten oli usko sama kaikkivaltias kuin ennenkin. Nytkin se oli ainoa autuuden määrääjä ja jotta vapautunut järki jälleen saataisiin aisoihin, tarvittiin vielä suurempi pelotus: kiirastuli poistettiin. Kirkon jäsenkin saattoi joutua ikuiseen kadotukseen, jollei hän uskonut. Uskonpuhdistajat koettivat tosin panna usko-sanaan jonkunmoisen syvällisemmän merkityksen ja puhuivat „suloisesta luottamuksesta Kristuksen ansioon“ y. m., mutta mitä enemmän henki katosi protestanttisista kirkoista, sitä vähemmin pantiin painoa uskon „mystilliselle“ merkitykselle, ja enemmistölle, joka ei elänyt todellista uskonelämää eikä ollut maistanut uskon suloisuutta, merkitsi usko yhä totena pitämistä s. o. järjen tukahuttamista. Sentähden sama näytelmä jatkui, että ihmiset kaikissa oloissaan äärettömillä ponnistuksilla ja tuskilla koettivat pitää ajatuksiansa etäällä kirkon oppien arvostelemisesta, jotteivat hairahtuisi epäilemään tai toisin ajattelemaan. Ja vaikka järjen voima on suuri, on ihmisellä vielä tahdon voima ja hän voi pakottaa itseänsä ajattelemaan ja uskomaan melkeinpä mitä tahansa. Sentähden nykyajan ihmisistä, joita kadotuksen liekit eivät pidä enää alituisessa pelossa, monasti voi tuntua kummalliselta, että oppineimmat ja järkevimmät miehet tässä yhdessä kohdassa, uskossaan, kaikki olivat samalla tasalla: he uskoivat sokeasti.

Ranskan suuren vallankumouksen jälkeen kulki taasen vapaampi tuulahdus yli maan ja silloin myöskin protestanttinen kirkko monin paikoin otti askeleen, josta se sittemmin on peräytynyt takaisin. Monet kirkon etevimmistä jäsenistä tunnustivat silloin, että kristityn tarvitsee uskoa ainoastaan sellaista, mikä ei sodi hänen järkeään vastaan. Tämä suunta, joka sai nimekseen ratsionalismi („järkeisyys“), hylkäsi järjenvastaisina raamatun ihmeet, perkeleen ja monet tärkeät kirkon opit ja vaati kaikilta kristityiltä uskoa ainoastaan sellaisiin „luonnollisiin“ totuuksiin kuin „kaitselmukseen, sielun kuolemattomuuteen, hyveesen“ j. n. e. Tämä oli jonkunlaista harjottelua vapaasen ajatteluun, mutta muuten ratsionalismi oli aivan höllällä perustuksella. Suuri saksalainen filosofi Kant teki lopun heidän järkeilystään. Kirjassaan „Kritik der reinen Vernunft“ hän nerokkaasti todisti, että ihmisen „puhdas järki“ ei vaadi uskomaan ratsionalismin yksinkertaisiin totuuksiin. Tavallinen järki on äärettömän vaillinainen ja pettäväinen, jos se tahtoo arvostella sellaisia korkeita kysymyksiä kuin jumaluutta, kuolemattomuutta, henkimaailman mahdollisuuksia j. n. e. Eihän ajatuksemme kykene nousemaan edes ajan ja paikan rajallisten käsitysten yläpuolelle. Jos siis tahdotaan tunnustaa totuuden ja vapauden periaatteet, ei ole muuta mahdollisuutta kuin että kritiikin oikeus myönnetään *kaikissa* asioissa.

Kantin oma kanta oli niin paljon hänen aikansa yläpuolella, että ainoastaan hänen negativinen eli kielteinen todistelunsa omaksuttiin. Kun siis käsitettiin, ettei meidän järkemme ole mikään kruunattu totuuden tuomari, joka „luonnostaan“, ilman kehitystä ja kokemusta ja korkeampaa valistusta kykenee ratkaisemaan, mikä on totta, mikä ei voi olla totta, silloin ymmärrettiin, ettei „järjellinen“ jumaluusoppi ole sen sitovampi ihmisjärjelle kuin entinen järjenvastainen. Viimeinen johtopäätös kehityksen edetessä oli: „minä en tahdo uskoa mitään, jota en tiedä“. Kun tähän vielä lisättiin: „me emme voi mitään tietää uskonnollisista asioista“, oli sokeasta uskosta tultu niin sanoakseni magnetin vastakkaiseen päähän, täydelliseen uskottomuuteen.

Prof. Huxley antoi parikymmentä vuotta sitten tälle uudelle käsitykselle nimeksi „agnostisismi“ ja määräsi selvästi sen sanan merkityksen.[1] Hän selitti, että „ihmisellä on aistimet, joilla hän

[1]) Vanhasta ajasta kotoisin oleva sana „skeptisismi“, skeptillisyys, ei katsottu oikein sopivaksi nimeksi, koska se sanallisesti merkitsee ai-

voi tehdä havaintoja ulkomaailmassa, ja järki, jolla hän voi tehdä johtopäätöksiä näistä havainnoistaan, mutta hänellä ei ole mitään voimia tai kykyjä, joilla hän voisi nousta järjen ja aistimien yläpuolelle ja tulla suoranaiseen yhteyteen henkisten maailmoitten kanssa, jos niitä on olemassa". Hän ei tahtonut muuta uskoa kuin mitä saattoi varmasti tietää eli mitä aistimet kumoamattomasti vahvistivat. Uskontoja ja filosofian oppeja hän ei uskonut mutta ei myöskään väittänyt vääriksi — ei vaan tahtonut olla tekemisissä niitten kanssa.

Ei kestänyt kauan, ennenkuin tämä tuli yleiseksi mielipiteeksi eli oikeammin kulttuurin huomattavimpien ja kuuluisimpien edustajien katsantokannaksi. Heikommat sielut eivät jaksaneet pysyä tällä puhtaasti epäilevällä kannalla, joka hylkää kaikki uskot ja maailmankäsitykset, ja sentähden on aina agnostisismin kanssa rinnan kukoistanut materialismi, joka kuitenkin on aivan toisenlainen katsantokanta. Agnostikko ei usko sitä tai tätä, materialisti sitävastoin uskoo sellaista, jota hän ei voi tietää eikä todistaa, hän uskoo, ettei ole elämää kuoleman jälkeen eikä henkisiä maailmoita. Sentähden hyvin harva oppinut tai tieteellisesti sivistynyt teoretisesti puolustaa materialismia, vaikka se olisikin hänen käytännöllinen uskonsa. Materialismi on filosofiaa, ja joka sitä julkisesti kannattaa, hänen täytyy olla valmis tekemään selkoa vakaumuksensa perusteista ja selvittämään, kuinka hänen teoriansa sopii yhteen kaikenmoisten historian ja luonnon tosiasioiden kanssa. Hänen on myöskin vaikea löytää positivisia todistuksia ja tiedemiesten uusimmat havainnot saattavat usein epäjärjestystä hänen todistuskokoelmiinsa. Sentähden on materialismi jo aikoja sitten menettänyt tieteellisen ja filosofisen arvonsa ja merkityksensä. Paljon arvokkaampaa ja samalla — mukavampaa on tietysti kohautella olkapäitään kaikelle uskonnolle ja elämänfilosofialle ja sanoa: „minä en tiedä enkä usko mitään. Paljon mahdollista, että uskovilla on oikein, mutta sitä ei voi kukaan ihminen tietää". Tällaista katsantotapaa ei mikään uusi tosiasia tai todistus voi järkyttää tai näyttää vääräksi, koskei se mitään myönnä eikä kiellä.

Tätä agnostisismia eli skeptillisyyttä on monta muotoa. Ihanteellisin tyyppi on tutkija, joka ei halveksi mitään ajatussuuntaa, joka ei innostu puolustamaan mutta ei myöskään vastustamaan niitä, jotka syystä tai toisesta tahtovat jotain uskoa. Hän ei tuhlaa aikaansa epäilyksiin ja turhiin spekulatsioneihin vaan tahtoo koota uusia „eksaktisia" havaintoja ihmiskunnan yhteiseen tietovarastoon. Hän tietää, ettei hänen uskonsa tai epäuskonsa vaikuta mitään luonnon tosiasioihin ja sentähden hän mieluummin pitää itsensä vapaana kaikesta uskosta, jottei se häiritsisi häntä työssään, totuuden etsinnässä, joka on hänelle kaikki kaikessa.

Tällainen muoto agnostisismia ansaitsee täydessä määrin kunnioitusta ja ihailua. Juuri tällaisen skeptillisen ja ennakkoluulottoman tutkimuksen kautta on tiede saavuttanut ennätyksensä ja tehnyt suuret keksintönsä, joilla nykyaika voi ylpeillä menneitten aikojen sivistysten rinnalla. Mutta muistettakoon myöskin, että tällainen agnostisismi ei sovi pikkusieluille, koska se vaatii tavatonta rehellisyyttä ja itsenäisyyttä. Jos esim. tavallinen ihminen lukee, että intialainen fakiiri kykenee näkymättömän voiman kautta istualtaan kohoutumaan ilmaan ja pysymään siinä, voi hän heti huudahtaa: „se ei ole mahdollista", tai „se ei ole totta". Silloin hän ei ole agnostikko vaan dogmatikko.

Paitsi tätä skeptillistä tutkijaa, joka virkansa vuoksi kokoilee tosiasioita ja siinä kykenee säilyttämään täydellisen puolueettomuuden ja epäilyksen ja samalla palavan tiedonhalun, on muita vähän heikompia tyyppejä. On niin lä-

---

noastaan „harkintaa" ilmaisematta mitään harkinnan laadusta. Sentähden tekaistiin uusi sana Ap. T. 17: 23:n mukaan.

hellä kiusaus monelle oppineelle ja sivistyneelle, joka tahtoo ylpeillä vapaaaatteisuudellaan ja älykkyydellään, että hän nauraa kaikelle yliaistilliselle ja niille, jotka siihen uskovat. Silloin hän on käytännöllisesti astunut materialistien riveihin, ja jos hän vielä kieltäytyy itse tutkimasta maailman lukemattomia salaperäisiä ilmiöitä ja ottamasta selvää muiden tutkimusten tuloksista, niin hän kaikesta päättäen kuuluu valon vihollisiin, pimeyden ja ainaisen paikallaanolon ystäviin. Heti kun sanoihin „emme niitään tiedä“ lisätään: „emmekä voi tietää“, niin ollaan kaltevalla pinnalla, joka johtaa koko elämän tarkotuksen kieltämiseen, ja jonka vaikutukset ovat sitä turmiollisemmat mitä yksinkertaisempiin ne kulkevat.

Maallikkojen s. o. ei-tutkijoiden piirissä esiintyy tämä skeptillisyys myöskin monessa eri muodossa. Paljon on sellaisia, jotka vain nimeksi ovat epäilevällä kannalla, vaikka tosiasiassa heidän johtava elämänkatsomuksensa on materialismi, johon he ovat tyytyväisiä. Menestyksensä ja mukavuutensa vuoksi he ovat kaikin puolin siivoja ihmisiä, mutta heiltä puuttuu usein korkeammat harrastukset. Toiset taas ovat kyllä rehellisiä epäilijöitä, ovat ehkä nuorempana uskoneet ihanteisiin ja muuhun, mutta ovat sittemmin terävällä älyllään huomanneet, ettei ihmistä mikään muu pakota uskomaan kuin hänen oma tahtonsa, ja ettei ole mitään sitovia todistuksia olemassa.

Silloin useat ylpeilevät tästä nerokkaasta maailmankatsomuksestaan. He halveksivat sivistymättömiä ja yksinkertaisia, jotka voivat uskoa vanhoihin kirkon oppeihin tai johonkin muuhun maailmankäsitykseen, mutta eivät suinkaan tahdo horjuuttaa kenenkään uskoa, koskei heillä ole muita vakaumuksia antaa tilalle. Kun tähän luokkaan kuuluvat usein ovat ulkonaisesti hyvässä asemassa, ovat he myöskin tyytyväisiä tilaansa. Mutta on toisia, joille kykenemättömyys uskomaan on tullut elämän suurimmaksi murheeksi, jotka tahtoisivat uskoa jotain mutta eivät voi. Heidän kiihkeästi toimiva järkensä tuo aina vastaväitteitä ja epäilyksiä loppumattomiin eivätkä he löydä ajatuksiltaan rauhaa, vaan viimein he ehkä epäilevät kaikkea maassa ja taivaassa, epäilevät omaa olemassa-oloaankin. Jos ei ihminen jaksa tästä irtautua, voi hän joutua aivan epätoivon partaalle. Hänelle ei olisi miksikään hyödyksi, vaikka jonkun asian puolustukseksi tuotaisiin esiin kuinka paljon syitä ja todistuksia tahansa, vaikkapa niinkuin raamatussa sanotaan „kuolleet nousisivat haudoistaan“. Tämä on sairaloisuutta, sanotaan, mutta se on johdonmukainen seuraus, jos skeptillisyyttä ja uskottomuutta pidetään ihanteena, kun sen pitäisi olla ainoastaan hetkenaikainen palvelija ja välikappale.

Luonnollisesti ei voi eri yksilöitä luokittaa tämän mukaan, mutta nämä eri ajatussuunnat ovat olemassa ja voidaan selvästi huomata. Ajan henki esiintyy kaikissa piireissä, se on tarttunut uskonnonkin edustajiin. Niinpä uusin teologinen suunta on, rehellisesti kyllä, tunnustanut, ettei se usko kirkon vanhoihin dogmeihin vaan ainoastaan „siveellisiin“ totuuksiin. Kaunis enkelien usko esim. jo on näistä jumaluusoppineista liian lapsellinen. Ja kaikki vanhatkin papit ja uskovaiset ovat niin paljon ottaneet vaikutuksia ajan hengeltä että he ovat yhtä valmiit kuin muutkin nauramaan kaikelle „taikauskolle“, joka ennen kyllä sai kirkolta suojaa. Käytännöllisesti puhuen eroaa kirkollinen usko materialismista vain siinä, että se uskoo jumalan viimeisenä tuomiopäivänä herättävän kuolleet haudoistansa ja antavan heille uudet *ruumiit* ja uuden *maan* asuinsijaksi. Se puhuu kyllä ihmisen sielusta, mutta uskoo ainoastaan kaikkeen ruumiilliseen, aineelliseen ja kouraantuntuvaan. (Jatk.)

V. H. V.

Ruumis hengen temppelinä.

II.

Vegetarismi teosofian valossa.

(Jatk.)

Nähtyämme, mikä on ihmisen velvollisuus maailman hallitsijana, siirrymme seuraavaan teosofiseen näkökohtaan, joka kieltää elävien olentojen tappamisen.

Muutamat kuulijoistani tietänevät, että meidän oppimme mukaan fyysillinen aistimaailma on toisen hienomman aineellisen maailman läpäisemä ja ympäröimä, jota kutsutaan astraliseksi maailmaksi; että siihen maailmaan kuvastuu kaikki, mikä tapahtuu fyysillisellä tasolla ja että ajatuksetkin siellä pukeutuvat muotoihin — ja tämä astralimaailma on aineellisen maailman ja ajatusmaailman välillä.

Mentalimaailma, joka on täynnä ihmisten ajatuksia, lähettää keskitettyjä voimavirtoja astralimaailmaan; siellä ne pukeutuvat muotoon, joka vaikuttaa fyysilliseen maailmaan ja jonka „herkkätuntoinen" ihminen usein voi tuntea. Kun sellainen tulee johonkin huoneesen, taloon tai kaupunkiin, voi hän sanoa erinomaisen hienon havainnon kautta, jota hän tuskin kykenee lähemmin selittämään, mitä yleisiä ominaisuuksia on sen paikan ilmakehässä, — tuntuuko se hänestä puhtaalta vai pilaantuneelta, ystävälliseltä vai vihamieliseltä häntä kohtaan ja onko sillä terveellinen vai vahingollinen vaikutus häneen.

Tämän astralimaailman vaikutusten ymmärtämiseksi sopii ajatuksissa yhdistää se — niinkuin tiede nykyään alkaa tehdä eetterin suhteen — kaikenlaisiin magneti- ja sähkövirtoihin. Ottakaamme esimerkiksi puhujan vaikutus ihmisjoukkoon. Tämä riippuu juuri eetterisen aineen olemassa-olosta, missä aineessa magnetiset voimat toimivat, niin että suusanallinen lause, joka on puhujan sähköllä kyllästytetty, vaikuttaa aivan toisella tavalla kuulijoihin kuin jos hän lukisi sen sanomalehdestä tai kirjasta.

Ja miksikä niin? Sentähden että puhujan voima saa muodon äskenmainitussa hienossa aineessa, joka on hänen ja kuulijoiden välittäjä, ja panee sen värähtelemään hänen omien värähtelyjensä mukaan. Hänen magnetisminsa täyttää sen, saa sen aaltoilevaan liikkeesen ja nämä aallot kohtaavat kuulijoissa olevaa samanlaista ainetta. Siten laine lakaisee koko salin ja tämä ainoa ajatusväreily saa hetkeksi kaikki läsnäolijat tuntemaan sen voiman, vaikka he ehkä jälestäpäin eivät sitä voi. Tottunut puhuja voi aina puhuessaan julkisesti tuntea, kuinka hän, mikäli magnetinen virta on voimakas, tempaa kuulijat mukaansa, vaikka niiden joukossa saattaa olla sellaisia, jotka eivät myönny hänen sanoihinsa. Voi tapahtua, että hän näkee kiihkeästi taputtamassa käsiään puheelle jonkun henkilön, jonka hän tietää vastaesitetyn ajatussuunnan jyrkäksi vastustajaksi. Jos tapaat hänet seuraavana päivänä, on hän hyvin harmissaan itselleen siitä, että hän salli hetken tunnelman niin tenhota itseään.

Mikä tämän sai aikaan? Juuri tämä magnetinen myötätuntoisuus ja eetteriaaltojen nostattaminen, jotka sattuivat häneen niinkuin muihinkin ja herättivät vastakaikua hänen ruumiissaan ja aivoissaan, niin että puhujan magnetivoima hetkeksi sai hänet valtaansa. Olen tässä vain maininnut yhden esimerkin näyttääkseni, mitä tarkotan astraliaineella ja kuinka magnetivirrat voivat panna sen värähtelemään. Tahdon nyt sovittaa tämän aineeseni.

Pyydän kuulijoitani ajattelemaan astralista ainetta teosofiselta kannalta, fyysillistä maailmaa ympäröivänä ja lä-

päisevänä. Sitten kehotan teitä ajatuksissanne seuraamaan minua teurastuslaitokseen. Koettakaa jos voitte mielessänne kuvitella — jos ette ole sattuneet sitä todellisuudessa näkemään — millaisia kiivaita tunteita ja mielenliikutuksia siellä herätetään. En puhu teurastajasta nyt vielä, vaan eläimistä, joita tapetaan. Huomatkaa mikä kauhu heidät valtaa, kun he vainuvat verenhajun. Nähkää, millä kauhealla tuskalla ja pelolla he ponnistautuvat ajajiaan vastaan eivätkä tahdo kääntyä sille kadullekaan, missä tuomio heitä odottaa! Seuratkoon se, jolla on rohkeutta, niitä aina teurastuspaikalle ja katsokoon, kuinka ne tapetaan, ja astukoon sitten mielikuvituksessaan askeleen edemmä, tai jos kellä on psyykkinen taipumus astralisten värähtelyjen tuntemiseen, katselkoon ja muistakoon näkemiänsä: hirmun ja kauhistuksen kuvia, jotka syntyvät, kun elämä väkivaltaisesti riistetään ruumiista ja eläinsielu tässä kauheassa pelossa astuu astralimaailmaan jäädäkseen sinne pitkäksi aikaa, kunnes se hajoaa ja häviää. Ja muistakaa, että missä vaan eläimiä näin tapetaan, siellä nämä intohimoiset tunteet kokoontuvat polttopisteesen, muistakaa, että ne vaikuttavat sekä aineelliseen maailmaan että ihmisten mieliin ja että kuka tahansa psyykkisesti herkkätuntoinen tullessaan tällaisen paikan läheisyyteen näkee ja tuntee nämä kauheat värähdykset, kärsii niistä ja tietää, mistä ne ovat lähtöisin.

Otaksukaamme, että joku matkustaa esim. Chikaagoon. Otan tämän esimerkin, koska minulla on siitä personallista kokemusta. Chikaago on niinkuin tiedätte teurastuskaupunki. Siellä on huolellisimmin valmistettuja teurastuslaitoksia, mitä ihmisnero suinkin on voinut keksiä ja melkein kaikki käy koneitten avulla. Siellä tapetaan viikko viikolta vuoden pitkään kymmeniä miljonia eläimiä.

Nyt tietäkää, että kukaan vähänkin herkkätuntoinen, puhumattakaan siitä, joka harjottelulla on herättänyt muutamia sisäisiä aisteja eloon, ei voi tulla Chikaagoon tai edes peninkulman päähän kaupungista tuntematta syvän painostuksen kouristavan itseään, niin että tekisi mieli päästä kauas pois siitä saastutuksesta, jota kohtaan nousee aivan selittämätön ja sanoin kuvaamaton inho.

Puhun omasta kokemuksesta. Tapani mukaan istuin lueskellen rautatievaunussa. Juna lähestyi kaupunkia enkä edes tiennyt siitä — se on näet niin valtaavan suuri, että se ulottuu paljon kauemmaksi kaikkiin suuntiin kuin muukalainen osaa arvatakaan ja kestää kauan, ennenkuin saavutaan sen keskukseen. Silloin huomasin yhtäkkiä tuon painostavan tunteen, josta äsken puhuin. Ensiksi en sitä käsittänyt, ajatukseni olivat kaukana Chikaagosta, mutta se kävi niin voimakkaaksi, että aloin ajatella ja tunnustella, mikähän se niin omituisesti vaikutti. Pian huomasinkin syyn, kun muistui mieleeni, että olin matkalla Yhdysvaltojen jopa koko maailman suurimpaan teurastuspaikkaan. Oli kuin fyysillinen ruumisvaate täynnä mustaa saastaa ja turmiota olisi laskeutunut päälleni. Sellainen on se psyykkinen ja astralinen paarivaate, joka on levitettynä tuon suunnattoman kaupungin yli.

Minä vakuutan teille, että joka vähänkin tietää näkymättömistä maailmoista, sille merkitsee tämä alituinen eläinten tappaminen vakavaa vaaran uhkaa, lukuunottamatta kaikkia muita näkökohtia asiassa. — Sillä kun näin lakkaamatta tuollaiset tuskan ja kauhun, kiukun ja koston magnetiset väreet kohtaavat niitä ihmisiä, joiden keskuudessa ne synnytetään, niin ne ovat omiansa tekemään heidät raaoiksi ja julmiksi, vetämään heidät lokaan ja eläimellisyyteen. Eläinten liha ja veri ei ainoastaan saastuta ruumista vaan myöskin ihmisen hienompia voimia. Paljon, hyvin paljon kaupunkilaiselämän ja ennen kaikkia teurastajien elämän raaemmista ja alemmista puolista johtuu suorastaan tästä astralimaailman vastavaikutuk-

sesta vastalauseena väkivaltaisesti hengiltä saatetuilta eläimiltä.

Olen nyt lyhyesti esittänyt, mitä teosofia opettaa eläinten tappamisen yleisestä turmiollisuudesta, mutta en ole vielä puhunut niistä miehistä, joilla on tappaminen ammattina. Mutta tuskinpa voidaan jättää heidät lukematta, kun pohditaan lihansyönnin kysymystä. Onhan selvää, ettei meistä kukaan voi syödä lihaa, jollemme joko itse tapa eläimiä ravinnoksemme tai saata toisia sitä tekemään. Niinmuodoin olemme suoranaisesti vastuunalaisia niiden miesten siveellisen luonteen turmelemisesta, joiden niskoille me heitämme teurastustyön, kun olemme liian hienotunteisia, niinkuin sanotaan, itse tehdäksemme sen.

Mitä nyt tulee tähän teurastajaluokkaan, niin tietäähän jokainen, ettei kukaan hyvin kasvatettu ja hienostunut henkilö tahtoisi antautua sille alalle, ei mies eikä nainen — en näet käsitä, miksi naiset pidettäisiin tästä erillään, kun ne kuitenkin ylipäänsä ovat yhtä suuria lihansyöjiä kuin miehet. Luulenpa, että hyvin harvat sivistyneet miehet ja naiset olisivat taipuvaisia tarttumaan lampaisiin, vasikkoihin ja sonneihin, itse tappamaan niitä ja syömään suuhunsa.

Yleisesti myönnetään, että eläinten tappaminen vaikuttaa haitallisesti luontoon ja mielenlaatuun. Tämän tunnustaa lainsäädäntökin, sillä ainakaan Amerikassa ei sallita teurastajan istua valamiehenä, kun on käsiteltävä murhajuttua, siitä yksinkertaisesta syystä, että hänen ainainen askaroimisensa verenvuodatuksessa, niin arvellaan, tekee hänet enemmän tai vähemmän tunnottomaksi senluontoisissa asioissa.

Yksi asia on varma ja yleisesti tietty: sellaisessa kaupungissa kuin Chikaagossa ja sen teurastajaluokissa on rikosten ja väkivallantekojen luku paljon suurempi kuin missään muissa yhteiskuntaluokissa; veisten käyttö on siellä paljon tavallisempi ja on huomattu, — kuulin Chikaagossa kerrottavan — että näiden tottuneiden teurastajien puukoniskut melkein poikkeuksetta ovat tappavia, koska he vaistomaisesti käyttävät sitä erikoista kädenliikettä, joka on tavallinen alempia eläimiä tapettaessa. Tämä tunnustetaan tosiasiaksi Chikaagossa, mutta sikäläinen väestö ei näy vähääkään ymmärtävän, että tämä tosiseikka merkitsee asukkaiden olevan siveellisesti vastuunalaisia tämän vastenmielisen ihmistyypin esiintymisestä. Tämä koskee eläinten tappamista sekä tässä kaupungissa että kaikkialla.

Ettekö koskaan ole ajatelleet, että voisi olla siveyden-lakia, joka sanoo, ettei teillä ole oikeutta omaksi eduksenne asettaa toiselle ihmisolennolle velvollisuutta, jota ette itse olisi valmis suorittamaan? On kaunista ja mukavaa hienolle ja arkatunteiselle rouvasihmiselle ylpeillä tunteellisuudestaan ja hienostumisestaan ja kauhistua sitä ajatustakin, että teurastaja pääsisi tulemaan hänen seurapiiriinsä. „Sehän on niin raaka, niin epämiellyttävä.“

Niin oikein, mutta miksikä hän on sellainen? Siksi että arvoisa rouvamme saisi syödä lihaa, josta hän pitää. Hänen tähtensä on toisella raaistuttava ammatti, josta rouva tai neiti inhoten vetäytyy pois, vaikka samalla nauttiikin ruokahalunsa tyydyttämiseksi hedelmät kanssaihmisensä eläimistymisestä.

Jos kerran ihmiset tahtovat lihaa syödäkseen, niin tappakoot myös itse eläimiä, sillä heillä ei ole oikeutta heittää toisille tätä alentavaa tointa. Jos he väittävät, että vaikka luopuisivatkin lihasta, tappaminen siitä huolimatta jatkuisi, niin tämä on vain huono tapa päästä siveellisestä edesvastuusta.

Jokainen lihansyöjä ottaa osaa tähän vertaistensa alentamiseen — hänelle ja hänelle *personallisesti* lankee siitä vastuu. Jos kerran tätä maailmaa johtaa lahjomaton laki, jos tämä laki vaikuttaa ei ainoastaan fyysillisessä maailmassa vaan myöskin järjen, siveyden ja hengen maailmoissa, niin jokaisella, jolla on osallisuutta rikoksessa, on osal-

lisuutta rikosta seuraavassa rangaistuksessakin. Siten ihmisen oma luonto vedetään lokaan sen julmuuden kautta, jonka hän tekee välttämättömäksi nauttimalla sen seurauksista.

Mutta asialla on toinenkin puoli. Paitsi yhteiskunnan edesvastuuta teurastajiin nähden — olkoon se heillä ammattina tai tilapäisenä toimena — ovat lihansyöjät vielä syypäät kaikkiin niihin kärsimyksiin, jotka syntyvät siitä, että tuntevia, voisipa sanoa ajattelevia eläimiä käytetään ravinnoksi. Lihansyöjille lankee vastuu sekä teurastuksen hirmuista että kaikista nälän ja janon ja pelon tuskista, joita eläinraukkojen täytyy kestää kuljetuksen aikana, jotta ihminen saisi tyydyttää lihanhalunsa.

Jos tahdotte kokemusta tästä, menkää satamaan tai rautatieasemalle ja katsokaa, millainen pelko ja tuska kuvastuu alempien luontokappaleitten silmissä ja koko olemuksessa. Minä sanon: teillä ei ole oikeutta tuottaa niille tätä kärsimystä, ja sitäpaitsi tämä tekee esteitä ja viivytyksiä myöskin ihmissuvun kehitykselle, sillä ihminen ei voi noin vaan erottautua muusta maailmasta ja yksinään mennä eteenpäin kehityksessään, tallaten toisia maahan. Ne joita hän jalallaan polkee, estävät hänen edistystään. Hänen muille tuottamat kärsimykset ovat niin sanoakseni liejua, johon hänen jalkansa tarttuu hänen ponnistaessaan ylemmä, sillä meidän täytyy yhdessä kohota tai yhdessä langeta ja kun kidutamme muita kärsiviä olentoja, vaikuttaa tämä sen, että ihmiskunta voi paljon hitaammin kulkea eteenpäin ihannetta kohti. (Jatk.)

Annie Besant.

Käsitysten selvittämiseksi.

Teosofisen Seuran jäsenten kesken on äskettäin syntynyt sanan vaihto, joka käsitysten selvittämiseksi on tervetullut.

Annie Besantin „Teosofisen Seuran perusta“ niminen kirjotus, joka julaistiin m. m. Omantunnon 4 n:rossa tänä vuonna, näyttää jakaneen Teosofisen Seuran jäsenet kahteen pääryhmään siihen kysymykseen nähden, minkälaisen syyn perusteella Seuran jäsen on erotettava jäsenyydestä.

Allekirjottanut oli jo kauan sitten kuullut huhuttavan, että yksi Seuran etevimmistä jäsenistä mr C. W. Leadbeater olisi erotettu jonkun n. s. siveysrikoksen tähden. Tunnustan suoraan, että tuon huhun tuoma tieto oli sellainen, että pidin sitä perättömänä. Mutta kun samassa Omantunnon numerossa oleva nootti todistaa sen oikeaksi, en voi muuta kuin syvästi surkutella sitä ahdasmielisyyttä, sanonpa raukkamaista farisealaista puhdasoppisuutta, jonka uhriksi on joutunut sellainen lahjakas mies kuin C. W. Leadbeater, mies, joka on paljoa ylempänä meitä muita „kuolevaisia“ siinä suhteessa, että hän liikkuu täysin itsetietoisena sekä astralisella, että deevakhaanisella tasolla, mies, joka itse kokee, mitä hän meille puhuu ja kirjottaa näistä mieltäkiinnittävistä yläimaailmoista.[1])

Jo edeltäpäin saattoi tietää, mille puolelle semmoinen meistä jokapäiväihmisistä yli-ihmiseltä tuntuva olento kuin Annie Besant tällaisessa asiassa äänensä antaisi.[2]) Juuri se seikka, että hän ehdottomasti hylkää mokoman ulossulke-

---

[1]) Pyydämme lukijaa huomaamaan, mitä osastossa „Tien varrelta“ sanotaan Leadbeater-asiasta. *Toim.*

[2]) Mikä Annie Besantin kanta on Leadbeater-asiassa ja miksi hän kirjotti artikkelinsa „Teosofisen Seuran perusta“, selitetään osastossa „Tien varrelta“, johon lukijaa viitotaan. *Toim.*

misen — vaikka ei hän kirjotuksessaan mainitse Leadbeaterin nimeä — osottaa, että hän on kohonnut tavallisten ihmisten oikeus- ja vääryyskäsitysten yläpuolelle yhtä paljon kuin maatamme valaiseva aurinko on kuumme yläpuolella.

Annie Besant on selityksessään lausunut, että Teosofisen Seuran jäsenenä on oikeutettu olemaan jokainen, jolla vaan on halua jollakin tavalla auttaa itseään ja muita, olkoon hän yksityisenä henkilönä sitten minkälainen tahansa. Nyt kysyvät muutamat ulkomaiset — ja hyvin luultavasti jotkut suomalaisetkin — teosofit huudahtaen: „Mitä halua auttaa itseään ja muita on nähtävänä jäsenissä, jotka kannattavat mielipiteitä, mitkä johtavat murhaan, varkauteen, aviorikokseen, johonkin sukupuolisäännöttömyyteen tai muille pahoille teille?"

Tuntuu siltä kuin nämä kysyjät olisivat Englannin Cromwellin aikaisia puritaaneja, eivätkä 20:nnen vuosisadan valistuneita ihmisiä, puhumattakaan teosofin nimeä kantavista filosofeista. Pitäisihän heidän tietää, ettei Teosofinen Seura ole mikään kuria käyttävä kirkkokunta, vielä vähemmin kasvatuslaitos, joka pakolla yrittää saada kaikki holhottinsa yhtäläisiksi matkijoiksi.

Miten saattaa olla mahdollista, että teosofit puhuvat hyveistä ja paheista aivan kuin tavalliset yksielämäkannalla olevat kirkkokristityt? Epäilemättä siitä syystä, että suuri osa teosofeja elää kristillisen kirkon uskonkappalehengessä ja katsoo elämää kirkollisten lasisilmien läpi.

Hyveet ja paheet ovat teosofisen filosofian kannalta jotakin muuta kuin kirkkokuntien opin. Murhaaja, varas, avionrikkoja j. n. e. saattaa olla yhtä hyvin teosofi kuin kirkollisen sanan tulkitsemisen mukaan mitä puhdasmaineisin ihminen. Tietäväthän kirkkokristitytkin, ettei yksikään tavallinen ihminen tee murhaa sen itsensä tähden, s. o. siitä syystä, että hän olisi vannoutunut ihmisvihollinen ja haluaisi hävittää kaikki muut ihmiset maan päältä, saadakseen elää yksin maailmassa. Tahallisellakin murhalla on joku murhaajan mielessä väikkyvä siveellinen tarkotus. Jos edes tavallisen jokapäiväisen järjen valossa tutkittaisiin jokaista eri murhatapausta, tultaisiin huomaamaan, että se murhaajan kannalta on välttämättömyys. Kun jokapäiväisyyden kannalta puhuen heikko luonne vuosikausina on nähnyt ympärillään mitä häikäilemättömintä itsekkäisyyttä, tavallisimpienkin ihmisyysvaatimuksien mitä julkeinta polkemista, voi hän, kiusauksen ja aineellisen pulan äärimmäisillään ollessa, suunnata kostonhalunsa johonkin mielestään enimmin syylliseen yksilöön ja murhata hänet. Moni sellainen murhaaja käyttäytyy ihan niinkuin hän olisi tehnyt kärsivälle ihmiskunnalle suuren siveellisen palveluksen. Mutta tällainen murhaaja voi olla teosofi. Hän saattaa uskoa, että karma on määrännyt hänen tuollaisen ikävän työn suorittajaksi. Hän saattaa vaistomaisesti tuntea, että murhattu on edellisessa elämässä murhannut hänet ja hänen läheisensä. Hän voi jälkeenpäin katua tekoaan tietäessään, että hän murhanteolla loi uusia karmallisia syitä, joitten lieventämiseen hän uhraa koko fyysillisen elämänsä loppuajan.

On teosofeja, jotka astraalimaailmasta tuntevat saavansa hirvittäviä murhakehotuksia, mutta he ovat sillä kehitysasteella, että pystyvät voittamaan nämä kiusaukset ja siten lieventävät entistä karmaansa.

Toisilla ihmisillä on siksi kiivas luonto, että tavattoman solvauksen ja kunnian loukkauksen painosta unhottavat ylemmän minänsä hiljaisen, jumalallisen äänen ja lyövät silmänräpäyksessä solvaajansa kuolijaaksi, ollen jo seuraavassa silmänräpäyksessä valmiit katkerasti katumaan tekoaan. Tällaiset ihmiset voivat olla yhtä hyviä teosofeja kuin nekin, joitten itsekkäisyys ei enää voi nousta niin sanoaksemme kiehumapisteeseen.

„Varkaus"-käsite on tavattoman venyvää laatua. Nykyinen länsimainen

hyötyperuste ja yhteiskunnallinen ahnehtimisjärjestelmä tarjoavat sangen hyvän maaperän sille astraaliselle yllätykselle, joka ilmenee varkaustekona. Jos liikemies, joka järjestelmällisesti lain turvissa varastaa, s. o. hyötyy muitten työstä, voi olla nuhteeton teosofi, niin miksi ei silloin henkilö, joka on syypää yksityiseen varkaustekoon, minkä kantavuus ei suinkaan ole yhtä suuri kuin järjestelmällisesti luvallisen?

Omistusoikeuden luuloteltu pyhyys kuuluu himomaailmaan eikä ansaitse edes nykyisen kristinopin suojelusta.

Mitä sitten on avionrikos? Mikä on se mittayksikkö, jota olisi käytettävä tällaisen rikoksen tutkimisessa? Mikäli minä ymmärrän on kristillinen kirkko ja samalla koko länsimainen siveyskäsitys surkeasti eksynyt. „Avioliiton sakramentillä“ ei ole mitään tekemistä miehen ja naisen toisilleen antautumiskysymyksen kanssa. Se koskee yleismaailmallisia, suuria luonnonlakeja. Nykyinen puhe avionrikoksesta on sekä kovin lapsellista että epäfilosofista. „Säännöttömyys“ sukupuoliasioissa on näet monin kerroin suurempi itse muodollisessa avioliitossa kuin sen ulkopuolella. Jos mielitään valvoa puhtautta ja luonnollisuutta sukupuoliasioissa, on pantava toimeen ankara tutkimus aviopuolisojen elämässä. Miehen on ankaran rangaistuksen uhalla kiellettävä käyttämästä sukupuoliyhteyttä laillisen vaimonsa kanssa tämän raskaana ollessa. Samoin on mieheltä kiellettävä kaikki oikeus sukupuoliyhteyteen vaimonsa kanssa, tämän ollessa yli-ikäinen, s. o. kykenemätön tulemaan raskaaksi. Kun nämä kiellot pannaan toimeen ja niitä noudatetaan, niin epäilemättä ei enää tarvitse puhua avionrikoksista.

Länsimainen yksiavioinen, elinkautinen sukupuoliyhteyssopimus on kääntänyt kaikki luonnolliset puhtausasiat tällä alalla ylös-alaisin. Jos joku menettelisi niin, että pellon oraalle tultua kyntäisi ja kylväisi sen, jälleen tehdäkseen samalla tavalla, kun uusi oras tulee näkyviin, niin pidettäisiin sellaista maanviljelijää lievimmin sanoen mielipuolena. Pian hänet pantaisiin telkien taakse. Mutta nyt tehdään täällä länsimaissa vielä suurempia hulluntekoja „kristillisessä“ avioliitossa. Ja kuitenkin ovat asiat hyvin ja puolisot nuhteettomia, kunhan eivät vaan sivullisiin sekaannu! Jos valkeus on muuttunut pimeydeksi, niin kuinka suuri onkaan itse pimeys?

Annie Besant sanoo yhdennentoista käskyn kuu'uvan: „Älä anna itsesi joutua kiinni“. Tämän käskyn turvissa pysyy moni aviomies ja -vaimo usein koko ikänsä nuhteettomana. Mutta voi sitä, joka on siksi varomaton, että „antaa itsensä joutua kiinni!“ Hän on „epäsiveellinen“ ihminen, „avionrikkoja“ y. m.

Nyt muutamat hyvät teosofit tahtovat panna kysymykseen, voiko ja tahtooko auttaa itseään ja muita sellainen henkilö, joka on avionrikkoja kristillisen opinkappaleuskon mukaan. Miksi ei ihminen voisi auttaa ja tehdä hyvää siltä, vaikka hän antautuukin sukupuolisuhteihin muiden kuin „omansa“ kanssa? Laajemman perhekäsityksen kannalta hän voi vielä enemmän edistää muitten hyvää. Yhtämittainen yksiavioisuusprostitutsioko tekisi ihmisen hyväsydämiseksi?

Kuten nähdään elää suuri osa nykyajan teosofeja mitä piintyneimmässä kirkollis-materialistisessa vanhoillisuudessa ihan jokapäiväisiin elämänkysymyksiin nähden. Jos Teosofinen Seura olisi koottu yksinomaan näistä, olisi se vaan uusi kirkkokunta ahdasmielisine tunnustuksineen eikä mikään vapaa filosofinen tutkimusala. Mutta mitä merkitystä olisi karman lailla ja jälleensyntymis-opilla tämmöisessä ummehtuneessa vanhoillisuudessa? Eikö karman lain kannalta ole hyvin selvänä esim. sellainen tapahtuma, että joku aviomies tai -vaimo määrättynä aikana mielistyy johonkin toiseen? Eikö se osota, että tämä toinen on esim. edellisessä elämässä ollut häneen sellaisessa suhteessa, että kummankin nyt täytyy maksaa velkansa?

Eikö jälleensyntymisopin kannalta ole selitettävissä, että esim. henki, joka ei voi ruumistua samoista aviopuolisoista tässä elämässä, tarvitsee ja vaatii vaan toisen puolison apua, kun taas toisen paikan täyttää joku muu, jonka karma on tähän toimeen määrännyt?

Tietysti tulee jokaiselle sekin aika, jolloin hänen nykyisiä persoonallisia tarpeitaan, sekä „hyviä“ että „huonoja“, hallitseva karma on loppuunkulutettu, mutta siihen aikaan ei nykyisyydestä päästä hyppäämällä vaan aikaa kysyvien vaivojen ja ponnistusten kautta.

Tällaisissa alhaisissa oloissa onkin käsitysten selvittäminen tarpeellista. Parempi on elää paremmuuden toivossa kuin itsekylläisyyden petoksessa hakea rikoksellisia veljistään ja sisaristaan, joissa ei ole muuta vikaa kuin että ovat kokonaisiässään toisiaan vanhempia ja nuorempia. *Aate.*

Uusia näkökohtia.

III.

Rikollisuus ja musta magia.

Kaikilla yhteiskunnilla on ollut ja on lakinsa, joiden mukaan kansalaisten yhteiselämä on järjestetty. Niitä lakeja elämässään noudattamalla yksilö pysyy kunnollisena yhteiskunnan jäsenenä. Jos hän niistä suhteessa tai toisessa poikkeaa, tekee hän itsensä syypääksi lakien rikkomiseen, ja semmoisten tapausten käsittelemiseksi on olemassa erityinen rikoslaki, jonka mukaan syyllistä rangaistaan.

Tämä yhteiskunnallinen oikeuslaitos on tarkotettu olemaan jonkinmoinen inhimillinen vertauskuva siitä luonnon oikeuslaitoksesta, jota kutsutaan karmaksi eli jumalallisen koston laiksi.

Ero on kuitenkin silmiinpistävä. Luononlaki ei erehdy, karma antaa jokaisen niittää minkä hän on kylvänyt, ei enempää eikä vähempää. Kuinka vaillinainen taas on inhimillinen oikeuslaitos, kuinka erehtyväinen, kuinka väärä monessa tapauksessa! Sen edessä usein suurin syyllinen esiintyy viattomuuden valkoisessa puvussa ja rikoksen tekijäksi leimataan ihmistä, joka yhteiskunnan lakeja rikkoessaan on mielestään tavotellut korkeinta hyvää!

Tarkotuksemme ei kuitenkaan tässä ole arvostella inhimillistä oikeutta; pikemmin tahdomme tarkastaa sitä ihmistä, joka pahantekijänä rikkoo sekä inhimillisiä että jumalallisia lakeja. Mutta hänenkään syyllisyyttään emme aio tutkia maallisen tuomioistuimen edessä. Tahdomme tutkia, koska ja missä määrin ihminen on syyllinen luonnon järkähtämättömän lain, karman, edessä, koska hän sielullisesti katsoen on rikollinen ja koska hän on pahuudessaan vajonnut siihen syvyyteen, jota kutsutaan mustaksi magiaksi eli perkeleellisyydeksi.

Silloin meidän heti on tehtävä ero rikoksen ja rikollisuuden välillä. Toista on tehdä rikos, toista olla rikollinen.

Rikollisuus on sielun tila, mutta rikokseen voi tehdä itsensä syypääksi ihminen, joka ei sielussaan ole rikoksentekijä. Asian valaisemiseksi tahdomme ensin puhua pari sanaa rikoksesta eli pahasta teosta.

Paha teko on fyysillisen tason pahuutta ja sen aiheuttajana on astralinen voima, toisin sanoen sokea himo, kehityksen alkuaikoina myös mentalinen voima, nimittäin tietämättömyys. „Tietämättömyys on kaiken pahan juuri“, sanoi Buddha, ja jokainen ihminen, joka arvostelee elämää kehityksen kannalta, ymmärtää, että kaikki meidän tietomme hyvästä ja pahasta tulee kokemuksen

kautta; ellemme ensin tietämättömyydestä tekisi ja kokisi pahaa, emme tietäisi mitään pahasta. Tämä tietämättömyydestä tehty paha on kehitykselle välttämätön. Vanhempain oikeus oman korkeamman päätöksensä nojalla määrätä tyttäriensä aviopuolisot saattaa olla tietämättömyydestä aiheutunut rikos semmoisissa tapauksissa, jolloin pakollinen avioliitto loukkaa tyttären sisimpiä tunteita. Murha tai muu väkivalta, joka tapahtuu oikeutetuksi uskotusta kostonhimosta, on niinikään tämänlaatuinen pahanteko. Samaten uskonsodat, vainot j. n. e., mikäli tekijät ja toimeenpanijat uskovat niiden oikeudellisuuteen, puhumattakaan viattomien lasten tietämättömyydessään tekemistä rikoksista.

Hieman toisin on sen pahan teon laita, joka ei aiheudu tietämättömyydestä, vaan himosta — hetkellisestä himosta, viettelyksestä, kiusauksesta. Se ei ole kehitykselle välttämätön, mutta koska sen ehtona on sielullinen heikkous, karaistumaton tahto, on se omiansa edistämään kehitystä niitten kärsimysten, ajatusten ja omantunnonvaivojen kautta, jotka tekoa seuraavat. Tämmöisiin pahoihin tekoihin kuuluvat esim. ne murhat, rosvoukset, varkaudet ja väkivaltaisuudet, jotka tapahtuvat sodassa. Ei sotaurhoja voi kutsua rikoksentekijöiksi siinä merkityksessä, jota tässä tarkotamme ja josta kohta puhumme, mutta kuka sotamies kykenee vastustamaan sitä murhan- ja verenhimoa, joka herää hänessä taistelun temmellyksessä? Ja kun vallotetussa kaupungissa päällikkö — niinkuin ennen oli tapana — julisti sotamiehilleen, että he niin ja niin monen tunnin aikana saivat vapaasti ryöstää ja murhata, niin ei löydy sanoja kyllin realistisia kuvaamaan niitä kauhuntekoja, joihin tilaisuus vietteli siivoimmatkin sotilaat. Sokean himon synnyttämiä pahantekoja ovat niinikään ärsytetyn ihmisen tekemä väkivalta, hädässä tai puutteessa tapahtuva varkaus, uudesta lemmestä aiheutuva avionrikos j. n. e.

Kaikkien tämänlaatuisten rikosten tunnusmerkki on, että niiden takana ei ole paha tahto. Ne tapahtuvat tietämättömyydestä tai heikkoudesta, mutta niiden tekijä ei ole pahaa tahtonut ehdoin tahdoin. Ne luovat tietysti fyysillistä karmaa[1]) ja niiden sielullinen vaikutus asianomaiseen voi olla turmiollinen, mutta niiden tekijöitä ei saa pitää varsinaisessa merkityksessä rikoksellisina ihmisinä, niin kauan kuin heidän tahtonsa vielä on pahan ulkopuolella.

Sillä mitä on rikoksellisuus? Se on sielun tila, joka ilmenee rakkautena eli vetovoimana erityiseen pahan muotoon eli syntiin, ja se on astralitason pahuutta, jonka synnyttäjänä on mentalinen voima, nimittäin ajatus. Ottakaamme esimerkkejä.

Milloinka varkaus ei tapahdu tietämättömyydestä eikä sokeasta himosta, vaan siitä pahasta tahdosta, jonka omistajaa syystä voimme kutsua todelliseksi varkaaksi? Silloin kun varas on ajatellut tekoaan edeltäkäsin, tietää mitä hän tekee, nauttii siitä tai pitää sitä oikeana, omana „elinkeinonaan“ tai tapanaan hankkia itselleen varoja ylelliseen ja nautintorikkaasen elämään. „Miksikä minä en varastaisi?“ kysyy itseltään semmoinen ihminen. „Yhteiskunta“, ajattelevat filosofisemmat varkaat, „ja kaikki ihmiset etsivät kuitenkin onnea ja nautintoa; jokainen koettaa haalia itselleen minkä hän voi“. Ja vaikka he tuntevat omassatunnossaan, että varkaus ei ole oikea, vaikka sille annettaisiinkin toinen nimi: että petos ja huijaus missä muodossa tahansa on yhtä rikoksellinen kuin varsinainen varkaus, he kuitenkin mieluummin kuuntelevat himojensa ääntä ja toistavat itselleen, etteivät ole muita huonompia, kunnes tulevat siveellisesti välinpitämättömiksi.

---

[1]) Esim. huonon ympäristön tulevassa ruumistuksessa. Tavataanhan usein kaupunkein „roistoväen“ kesken syntyneiden ja kasvaneiden „pahankuristen“ lasten joukossa semmoisia, jotka eivät ollenkaan ole pahoja sydämessään, vaikka ympäristö on kasvattanut heistä pahantekijöitä. Tämmöiset sielut ovat sitäpaitsi usein kotoisin raakalaisroduista.

Paljon on puhuttu „pyhästä omistusoikeudesta“ ja väitetty, että jos ei sitä olisi, ei olisi varkauttakaan. Jos voisimme ajatella yhteiskuntaa, jossa ei kukaan omistaisi mitään, olisi tosin ulkonainen varkaus mahdoton, mutta olisiko silti ihmisten rikokselliset taipumukset poistettu? Kun eivät ne enää ilmenisi varkauden muodossa, täytyisi niiden puhjeta tekoihin toisella tavalla, ja ihmisen ikuisen kehityksen kannalta ei ole niin tärkeätä, minkälaiset yhteiskuntamuodot kulloinkin ovat, kuin mille kannalle ihminen asettuu niiden suhteen. Itse asiassa nykyisetkin yhteiskuntamuodot kaikkine vääryyksineen saattavat kasvattaa ihmisyksilöitä: omistusoikeuden tarkat rajat „minun“ ja „sinun“ välillä voivat opettaa meitä mieluummin kärsimään ja tulemaan toimeen tyhjällä kuin varastamaan. Täten meissä voi kehittyä sekä kärsivällisyyttä, että kieltäymyskykyä — ja kuinka muuten voisimme onnellisemmissa yhteiskuntaoloissa pysyä vajoamatta laiskuuteen, ylellisyyteen, nautinnon himoon ja lopulta mustaan magiaan? Jälleensyntymisopin valossa ymmärrämme, että nykyisissä oloissa syntyy sama sielu milloin köyhänä, milloin rikkaana. Osaako se ihminen oikein käyttää rikkauttaan, joka tuhlaa varansa nautintoihin ja laiskuuteen? Eikö hän ole semmoinen sielu, joka köyhänä syntyen kehittyisi varkaaksi? Ja hyvin luultavaa on, että hän ensi elämässään syntyykin semmoisiin oloihin, että hänestä täytyy tulla varas, ellei hän tahdo luopua ylellisestä nautinnonhimostaaan.

Koska taas sukupuolielämän alalla rikos ei kuulu ensimäiseen luokkaamme, vaan on suora tulos siitä pahasta tahdosta, joka on rikoksellisen ihmisen tunnusmerkki? Silloin kun rikoksen tekijä nauttii teostaan sukupuolisyntinä, kun ei ole kysymyksessä yllättävä lempi tai sokea himo, vaan edeltäkäsin mietitty ja hyyäksytty askel tai suorastaan himollinen ja hekumallinen elämäntapa.

Tämä kysymys on nyt sangen laajaperäinen. Sillä missä määrin sukupuolihimo on oikeutettu, missä määrin se on „luonnollinen“? Vai onko se oikeutettu ollenkaan?

Näyttää todella siltä, että on ihmisiä, joiden mielestä koko sukupuolielämä on „alhaista“, „epäpuhdasta“, miltei „luonnotonta“. He asettuvat samalle kannalle kuin katolinen kirkko uskonnon palvelijoiden suhteen, kun se määräsi, että papit ja piispat tekisivät kauhean synnin, jos menisivät naimisiin. Seurauksena tästä todella luonnottomasta määräyksestä oli tietysti, että niitä kirkon palvelijoita, yksin paavienkin joukossa, oli harvassa, joilla ei ollut jalkavaimoja ja sukupuolisia syrjäsuhteita; täytyihän kirkon nimenomaan lopulta tehdä semmoiset suhteet „luvallisiksi“, joskaan ei „laillisiksi“. Mutta joskin meidän siis heti täytyy syrjäyttää kysymys sukupuolihimon luonnottomuudesta ja myöntää että sillä on asemansa ja tehtävänsä ihmiselämässä — harvoja yksilöitä lukuunottamatta —, emme tällä vielä suinkaan ole ratkaisseet toista kysymystä, nim. missä määrin sukupuolinen elämä on luonnollista ja oikeutettua.

Tästä asiasta ollaan teoretisesti, muodollisesti eri mieltä; se on mielessä pidettävä, jos tahtoo asiaa puolueettomasti pohtia. Eivät ainoastaan yksilöt, vaan kokonaiset kansakunnat ja uskonnot ja historialliset ajat ratkaisevat kysymyksen eri tavalla. Kristitylle on luonnollista ajatella, että kysymys on valmiiksi ratkaistu elinkautisen yksiavioisuuden kautta, vaikkei käytännössä aina noudateta lakia täällä länsimaillakaan, mutta muhamettilaiselle esim. moniavioisuus on yhtä laillinen ratkaisu. Kreikkalaiskatolisessa kirkossa avioero on mahdoton, mutta protestanttisissa maissa pyritään yhä suurempaan vapauteen siinä suhteessa. Meidän aikanamme katsotaan epäilevin silmin kaikkia lähempiä tunteita samaan sukupuoleen kuuluvien henkilöiden välillä, mutta vanhassa Kreikassa esim. epäiltiin sitä nuorukaista pahoista tavoista, joka ei voittanut itselleen vanhempaa ystävää ja

opastajaa, kuten Cornelius Nepos meille kertoo.

Näin ollen tuntuu miltei mahdottomalta asettaa ikuisesti päteviä rajoja luonnollisuuden ja luonnottomuuden välille. Ja vaikka kunkin ajan ja yhteiskunnan laeissa ja määräyksissä saattaa olla ja on paljon väärää ja ennakkoluuloihin perustuvaa, jopa epäinhimillistäkin, on kuitenkin pääasiallisesti asetettu niissä jonkinmoinen ihanne eli yleisnormi sille sivistykselle, jota sama aika ja yhteiskunta edustaa. Kun sitten ihanteet muuttuvat, kun tieto ja kokemus laajenee, saattaa aika ja yhteiskunta muuttaa lakejaankin.

Mutta meidän ei tarvitsekaan tässä kirjotuksessa yrittää sen kysymyksen ratkaisua. Olkoon yhteiskunnalliset lait minkälaiset tahansa, niiden rikkominen on yhteiskunnan silmissä rikos; tämä ei suinkaan merkitse, että rikoksen takana seisoisi rikoksellinen ihminen — suurimmat ja jaloimmatkin ihmiset voivat olla lainrikkojia! Meidän tehtävämme tässä on tarkastaa, mitä rikoksellisuus on psykologisena ilmiönä, ja saatamme sentähden käytännöllisesti vastata kysymykseen, missä määrin sukupuolielämä on luonnollinen.

Itse asiassa vastaus siihen kysymykseen on yksinkertaisempi ja helpompi kuin luulisimme.

Sukupuolielämä on luonnollinen siinä määrin kuin se pysyy suoranaisena, niin sanoaksemme puhtaana himona, joka luonnon voiman tapaan vaikuttaa ihmisessä. Se kadottaa raikkaan luonnollisuutensa niin pian kuin siihen sekottuu ajatus, niin pian kuin se — teosofisesti puhuen — astralisesta nousee mentaliseksikin väreilyksi. Ja koska sitä ihmistä tuskin on — sivistysmaissa ainakaan —, jossa himo läpi elämän säilyttäisi paradiisillisen viattomuutensa, on meillä tarjona kaksi mahdollista tapaa, joilla ajatuksen ja himon yhtymä saattaa tapahtua.

Ensimäinen on se, että ihminen käyttää ajatustaan himonsa hillitsemiseksi ja siis taistelee sitä vastaan, milloin se tahtoisi vietellä tekoihin, jotka järki ja tunto päättää vääriksi; tai että hän välttää kaikkia sukupuolielämään kuuluvia ajatuksia ja siis itsetieten koettaa säilyttää „viattomuuttaan".

Toinen on se, että ihminen ajatuksessaan alkaa hemmotella omaa viettiään, antautuu himollisen mielikuvituksen valtoihin ja miettii keinoja, millä hän voisi himoaan tyydyttää ja nautintoaan lisätä — ja tämä leimaa hänet rikokselliseksi yksilöksi. Hänenkin omatuntonsa alussa varottaa ja nuhtelee. Mutta aivan kuin varas ajattelee: „miksikä en varastaisi?" niin ajattelee irstailijakin: „miksikä en tyydyttäisi himoani?" ja lopulta hän ei kuulekkaan omaatuntoaan, vaan pitää elämäänsä aivan luonnollisena ja oikeana. „Niinhän kaikki muutkin tekevät. Jokaisella on jokin himo, jota hän koettaa tyydyttää. Ja mitä erityisesti sukupuolielämään tulee, en ole siinä muita huonompi . . ." Toisten suru, kyynelet ja rukoukset eivät häntä järkytä. Hän tahtoo olla himonsa orja seurauksista huolimatta, kanssaihmisten särkyneestä onnesta välittämättä. Vasta kovat kärsimykset ja tuskat saavat hänet jälleen herätetyksi näkemään, millä tiellä hän kulkee, ja usein nämä tuskat kohtaavat häntä vasta tuonelassa kuoleman jälkeen. Ruumistuessaan uudelleen maan päälle häntä odottaa fyysillisen karman kostava käsi, mutta sen lisäksi hän vielä tuo mukanaan vanhan himon elinvoimaisen siemenen, joka harvoin jää itämättä. Jotkut ihmiset syntyvät täten voittamattomilla intohimoilla, ja kauan heidän täytyy taistella, jos suuntaavat katseensa hyveesen päin ja mielivät voittaa.

Samoin kuin varkaan ja irstailijan on murhaajan laita, milloin hän ei ole tilapäinen rikoksen tekijä, vaan sielussaan rikoksellinen. Hänkin on silloin ajatuksillaan yllyttänyt himoansa ja tukahduttanut omantuntonsa äänen. Voimme erottaa ikäänkuin kaksi tietä, joita myöten ihminen kehittää itsessään murhanhimoa. Toinen on koston ja vihan, toinen julmuudesta nauttimisen tie; jälki-

mäinen kulkee miltei säännöllisesti käsi kädessä sukupuoli-irstailun kanssa.

Aikana, jolloin sotaa vielä muutamilta tahoilta puolustetaan, jolloin valtioissa ja yhteiskunnissa tapahtuu kaikenlaisia vääryyksiä lain varjon alla, on ymmärrettävä, että koston ja vihan tunteita herää sorretuissa ja kärsivissä. Välistä nämä tunteet johtavat rikoksiinkin, väkivaltaisuuksiin ja murhiin, mutta semmoiset tapaukset kuuluvat ensimäisen luokkamme fyysillisiin pahantekoihin eivätkä ole rikoksellisen sydämen aiheuttamia. Mutta rikoksellinen on se ihminen, joka kasvattaa sydämessään vihaa sortajaansa kohtaan, joka miettii kostoa ja keinoja sen toimeenpanemiseksi, jonka mielestä murha kadottaa vääryytensä ja muuttuu luonnolliseksi keinoksi vihan ja kostonhimon tyydyttämiseksi. Ja kuta itsekkäämmät vaikuttimet ovat, kuta personallisempaa laatua viha on, sitä suurempi on rikoksellisuus. Vaikka murha on rajumpi ja enemmän luonnon voiman kaltainen teko kuin esim. petos ja varkaus, on murhaaja yhtä rikoksellinen ja vastuunalainen ilkitöistään, mikäli hän on niitä mielessään hautonut ja synkistä ajatuksistaan nauttinut.

Ankara on sitä vastoin kaikkien ihmisten siveellinen tuomio julmurin yli. Lapsi, joka kiduttaa eläimiä omaksi nautinnokseen, metsästäjä, joka julmalla tavalla hätyyttää ja ajaa takaa metsän asujaimia omaksi huvikseen, eivät tosin aina saa niin ankaraa moitetta osakseen kuin ansaitsisivat. Mutta harva on se ihminen, joka ei kauhulla käänny pois semmoisista julmuuksista, joihin monet hallitsijat, Nerot ja livana julmat, ja monet muut onnettomat sielut, ritari Siniparrat ja Jack halkaisijat ovat tehneet itsensä syypäiksi. Me ymmärrämme, että he ovat asettaneet inhimillisen järkensä miltei kokonaan oman eläimellisyytensä palvelukseen, ennenkuin ovat vajonneet niin syvälle rikoksellisuuteen, että heidän ainoa onnensa ja nautintonsa on veljien veressä ja tuskassa. Katkerat ovat heidän kokemuksensa, vihlovat heidän sieluntuskansa, ennenkuin omatunto herää, ja ylenmääräisesti he saavat ponnistella, ennenkuin kuilustaan jaksavat nousta. Millä tavalla he syntyvät jälleen? Monta kertaa perätysten idioteina, rampoina, tautien kiduttamina.

Näistä esimerkeistä on nyt selvinnyt, mitä rikollisuudella tarkotamme. Olemme nähneet, millä tavalla rikoksellisuus syntyy, ja ymmärrämme, että on epäviisasta ja väärää syyttää kohtaloa tai jumalaa tai elämää siitä, että ihminen tulee maailmaan varustettuna rikoksellisilla taipumuksilla. Ihminen on itse vastuunalainen pahuudestaan. Rikoksellisuus on hänessä kehittynyt siten, että hän on antanut ajatuksensa ja mielikuvituksensa juosta intohimojen viittaamaan suuntaan. Intohimot meillä on perintönä kaukaisista ajoista ja itsessään — puhtaassa muodossa — ne eivät ole „pahoja". Ihminen vasta ne siksi tekee. Ja ihminen on vastuunalainen, sentähden että hän ei ole luonnon orja, vaan vapaa. Ehdottoman vapaata tahtoa hänellä ei ole, mutta ajatus on hänen vallassaan. Hän voi antaa ajatuksilleen vapaat ohjakset, hän voi myös niitä hillitä. Hän voi valita ajatuksensa esineen ja hän voi oppia puhdistamaan sielunsa sisältöä. Hän voi päästä ajatuksensa herraksi.

Välinpitämättömyys, leväperäisyys ja tunteellinen anteeksiantavaisuus ei siis ole paikallaan, kun on kysymys rikoksellisista taipumuksista omassa itsessämme tai muissa. Meidän tulee heti ruveta harjottamaan vastaavia hyveitä ja kääntyä pois pahan teiltä ja auttaa kykymme mukaan toisiakin kääntymään. Millä tavalla tämä jälkimäinen on tapahtuva, on toinen kysymys. Onko ylläpidettävä vankiloita ja kuritushuoneita vai onko ne kerrassaan muutettava kasvatuslaitoksiksi? Tai ehkä koko oikeuslaitoksemme semmoisenaan on hylättävä? Näistä kysymyksistä meidän ei tällä kertaa ole aikomus puhua. Yksityistä ihmistä on aina kohdeltava lempeydellä ja osanotolla. Harva rikoksentekijä on niin paatunut ettei hänessä olisi hyviäkin taipumuksia. Ihmeellisiä

vastakohtia mahtuu usein pahantekijän sieluun. Ja toiselta puolen huomaamme, että mitä jaloimmilla ja nerokkaimmilla ihmisillä saattaa olla rikoksellisiakin taipumuksia. Asia on täten siksi monimutkainen, että sen oikeudenmukainen yhteiskunnallinenkin ratkaisu tuottaa suuria vaikeuksia.

Rikoksellisuus ei tosin vielä ole mustaa magiaa, mutta koska rikoksellinen ihminen on askel lähempänä n. k. mustaa maagikkoa kuin siveellinen ihminen, on hänellä vaara tarjona joutua näitten salaperäisten olentojen pauloihin, ja sentähden tahdomme mainita pari sanaa niistäkin.

Maailma yleensä ei tiedä mustia maagikoita olevan olemassakaan, ja ihmiset, jotka ensi kerran kuulevat niistä puhuttavan, pitävät koko juttua mielettömänä taikauskona. Tosin niitä henkilöitä on harvassa, jotka omasta kokemuksestaan tietävät, että semmoisia olentoja on, mutta jos teosofisella tavalla uskomme ihmisen vapaasen tahtoon ja olemme selvillä ihmisen olemusperusteista, on meidän helppo käsittää teoretisesti, mitä musta maagikko eli noita on.

Hän on ihminen, joka rikoksellisen ihmisen tavalla rakastaa pahaa, mutta voimakkaammin ja kaikkia pahan ilmennysmuotoja, ei ainoastaan erinäisiä syntejä. Hän nauttii itse pahasta ja hän asettaa ajatuksensa kokonaan pahan palvelukseen, ei puolittain eikä muutamien rikoksellisten taipumustensa. Yhtä päättävästi kuin hyveiden harrastaja ja valkoisen magian opiskelija pyrkii vapautumaan pahasta, yhtä päättävästi musta maagikko vastustaa hyviä taipumuksiaan ja koettaa niistä irtautua. Tietäjän suurin vihollinen on viha, velhon on rakkaus omassa povessaan. Hän kehittää rakkautensa pahaan täyteen itsetietoisuuteen. Tajuntansa painopisteen hän siirtää astralitasolta mentaliselle, himosta ajatukseen.

Rikoksellinen ihminen hemmottelee ajatuksillaan astralisia himojaan ja kasvattaa siten taipumusta pahaan, itsekkäästä ajattelemiseen. Musta maagikko hemmottelee koko sielullaan pahoja, itsekkäitä ajatuksiaan ja kehittää itsensä tällä tavalla todelliseksi pahaksi olennoksi eli perkeleeksi. Sanotaankin sentähden, että hänen pahuutensa on henkistä laatua ja että se on sitä syntiä totuuden pyhää henkeä vastaan, joka on anteeksiantamaton. Hän saattaa hillitä himojaan, milloin tahtoo, sillä hän nousee niiden herraksi, mutta hän antautuu vapaaehtoisesti pahan ajatuksen ja pahan tahdon orjaksi. Hänen synkkä syntinsä on ylpeys ja vallanhimo, joka asettuu Elämän suurta lakia vastustamaan.

Juuri sen kautta, että hän nousee himojensa ja siis astralitason herraksi, hänen suhteensa fyysilliseen tasoon myöskin muuttuu. Rikoksellinen ihminen hakee ja saa tyydytystä fyysillisistä teoista, musta maagikko astralitason himovärelyistä; s. o. mustan maagikon ei tarvitse tehdä tavallisia rikoksia nauttiakseen — hän on onnellinen voidessaan vietellä muita pahoihin tekoihin, rikoksiin ja synteihin. Ja hänen kykynsä sitä tekemään ei ole vähäinen; hän on itsetietoinen astralitasolla ja saattaa näkymättömänä vaikuttaa muihin. Minkälaisille vaaroille olisimme me ihmiset alttiit, ellei meitä suojelemassa olisi Laupeuden Mestarein valkoinen veljeskunta! „Kiljuvain leijonain“ kaltaisina kulkisivat mustat ympäri etsien keitä voisivat pauloihinsa kietoa ja ansaitsemattoman ja voittamattoman kovat olisivat meidän kiusauksemme. Mutta Mestarit suojelevat ihmiskuntaa; ketään ihmistä ei kiusata yli voimien eikä ainakaan vastoin karman säädöksiä. Ainoastaan ne, jotka antautuvat pahan valtaan voivat joutua velhojen uhriksi, ja samaten ne, jotka tahtovat kulkea salaista tietä jumalan valtakuntaan, saavat osakseen taistella mustia vastaan ja oppia voittamaan heidän lumoavia viettelyksiään.

Mustan maagikon olemassaolo riippuu itse asiassa siitä, paljonko pahaa hän voi saada aikaan. Hän tietää varsin hyvin, että hän vannoutuessaan pahan

palvelukseen on irrottanut itsestään oman jumalallisen Itsensä ja että hänellä siis ei ole mitään kuolemattomuuden toivoa. Kaikin mahdollisin keinoin hän sentähden koettaa ylläpitää elämäänsä niin kauan kuin mahdollista, sillä kun hänelle viimeinen päivä koittaa, virnistää sen takana olemattomuus. Ja elämä on hänelle kallis; se on ainoa, mikä hänellä on. Sanoin kuvaamattomat ovat ne sieluntuskat, jotka ahdistavat häntä siinä „lakkaamattomassa helvetissä", jota buddhalaiset kutsuvat aviitshiksi ja joka on hänen lopullinen kohtalonsa, ennenkuin (astralisen) kuoleman viikate katkaisee ainiaaksi hänen elämänsä langan.

Muutamat ihmiset tuntevat ylenkatsetta ja vihaa pahantekijöitä ja rikoksellisia kohtaan; ylpeästi kummastellen he kysyvät itseltään: „mitähän ihmisiä nuokin ovat?" Toisten sydän täyttyy kauhunsekaisella säälillä kuullessaan lapsesta, joka on saatu kiinni varkaudesta, tai palvelijasta, joka on murhannut „hyväntekijänsä", tai vaimosta, joka on tuomittu aviorikoksesta; he ihmettelevät itsekseen, mikä se kohtalo on, joka ajaa toisen ihmisen rikoksen helmaan ja säilyttää toisen eheä-sieluisena kiusauksissa. Edellisten mielestä on aivan luonnollista, että pahantekijä erotetaan muista, siveellisistä ihmisistä, teljetään vankeuteen ja rangaistaan. Jälkimäiset epäilevät yhteiskunnallisen koston oikeudellisuutta ja soisivat mieluummin, että rikoksellisiakin ihmisiä koetettasiin kasvattaa hyvällä.

Teosofia puhuu säälillä kaikista ihmisistä, se ei tuomitse ankarasti pahantekijääkään. Kaikki ihmiset ovat koulua käyviä sieluja, toiset vähän vanhempia ja kokeneempia, toiset nuorempia. Ainoastaan täydellinen ihminen, Mestari, on asetettu muitten vanhurskaaksi tuomariksi, toiset voivat korkeintaan opastaa ja siten „tuomita" veljiään siinä suhteessa, missä he itse ovat täydellisesti voittaneet pahan: ainoastaan se, joka itse on ilman syntiä, saa heittää ensimäisen kiven. Ja merkillistä! Se joka on täydellisin, hän on myös säälivin. Hän ei heitäkkään kiveä, vaan hän avaa sylinsä, niin pian kuin syntinen katuu. Kokemattomat sielut vain tuntevat vihaa ja ylenkatsetta pahantekijää kohtaan. Vähänkin kokeneet tietävät, että me ihmiset olemme veljiä siinäkin suhteessa, että kaikki kuljemme ikäänkuin kuilun partaalla: me voimme kaikki kehittyä pahantekijöiksi ja rikoksellisiksi, vieläpä mustiksi maagikoiksikin, ellemme „rukoile ja valvo". Pahan mahdollisuus asuu jokaisessa meissä. Se, joka seisoo, katsokoon, ettei hän lankea. Rakkaus yksin on meidän pelastajamme pahasta.

Pekka Ervast.

Näkymättömiä auttajia.

XIII.

Muita työaloja.

Tutkittuamme kaikin puolin tärkeätä työtä kuolleiden valtakunnassa käännymme taas tarkastamaan työtä elävien keskuudessa ja meidän täytyy silloin ottaa lyhyesti puheeksi eräs tärkeä asia, jota koskettelematta esityksemme näkymättömien auttajien toimista jäisi epätäydelliseksi. Tarkotan sitä suunnatonta työtä, jota tehdään suggestionin kautta, siten että suorastaan nostatetaan hyviä ajatuksia sellaisten mieleen, jotka ovat valmiit niitä vastaanottamaan.

Älköön ymmärrettäkö väärin mitä tällä tarkotan. Auttajan olisi hyvin helppo, — niin helppo, että ne, jotka eivät käytännöllisesti käsitä asiata, tuskin voisi-

vat sitä uskoa — pitää täydellisesti vallassaan jokaisen tavallisen ihmisen ajatusmaailma ja saada hänet ajattelemaan aivan niinkuin hän tahtoo, vieläpä niin, ettei tuo henkilö edes aavistakaan ulkoa tulevaa vaikutusta. Ihmeellisen hyvä olisi kenties tästä seuraus mutta sellainen menettelytapa on aivan luvaton. Enempää ei voi tehdä, kuin lähettää henkilön sieluun hyvä ajatus niiden satojen joukkoon, jotka alituiseen kulkevat sen läpi. Ihmisen omassa mielivallassa on ottaa se vastaan omakseen ja toimia sen mukaan. Muussa tapauksessa tulisi tietysti kaikki hyvä karma tästä työstä ainoastaan auttajalle, sillä ihminen olisi silloin ollut vain välikappale eikä itse toimija — joka ei olisi tarkotuksen mukaista.

Tällaista apua annetaan monella tavalla. Kärsiviä ja surevia luonnollisesti lohdutetaan ja niitä koetetaan johtaa totuutta kohti, jotka todella sitä etsivät. Jos joku on kauan kiinteästi miettinyt jotain henkistä tai metafyysillistä kysymystä, voi ratkaisun usein painaa hänen mieleensä, ilman että hän ollenkaan huomaa sen tulleen ulkopuoliselta olennolta.

Sattuupa vielä, että oppilasta käytetään välittäjänä asiassa, jota tuskin voi muuksi kutsua kuin rukouksen kuulemiseksi. Sillä vaikka harras henkinen toivomus, joka purkautuu rukouksena, on itsessään voima ja tuottaa ilman muuta määrättyjä seurauksia, niin on myöskin totta, että sellainen henkinen voimainponnistus tarjoo Hyville Voimille tilaisuuden, jota ne ovat varsin valmiit käyttämään hyväkseen, ja välistä on halukkaalla auttajalla etuoikeus olla se kanava, jonka kautta heidän voimansa virtaa. Minkä tässä on tehnyt rukous, sen saa vielä paljon suuremmassa määrässä aikaan meditatsioni (mietiskely), kun ihminen kykenee tähän korkeampaan sieluntoimintaan.

Paitsi näitä kaikille auttajille yhteisiä työtapoja on erikoisia, joihin ainoastaan muutamat kykenevät. Kelvolliset oppilaat ovat usein saaneet toimekseen antaa tosia ja kauniita ajatuksia kirjailijoille, runoilijoille, soittoniekoille ja kuvaamataiteilijoille; mutta tietysti ei joka auttajaa voida tähän tarkotukseen käyttää.

Toisinaan, vaikka harvemmin, voidaan varottaa ihmisiä vaaroilta, jotka uhkaavat heidän siveellistä kehitystään jossakin hankkeessa; poistaa pahoja vaikutuksia joistakin henkilöistä tai paikoista tai vastustaa mustien maagikkojen vehkeitä. Ihmisille, jotka eivät kuulu salatieteen opiskelijoiden piiriin, ei usein voida antaa suoranaista opetusta luonnon suurista totuuksista, mutta silloin tällöin voidaan jotakin tehdä siihenkin suuntaan laajentamalla saarnaajien ja opettajien ajatusmaailmaa tai antamalla heille jostakin asiasta vapaamman käsityksen, kuin mitä heillä muuten olisi ollut.

Kuta pitemmälle salatieteen tutkija Tiellä edistyy, sitä laajemman vaikutusalan hän tietysti saa. Ainoastaan yksityisiä autettuaan hän oppii auttamaan ihmisluokkia, kansakuntia ja rotuja ja ajan pitkään hänelle uskotaan yhä suurempi osa siinä korkeammassa ja tärkeämmässä työssä, jota adeptit itse toimittavat. Saavutettuaan vaaditun kyvyn ja tiedon saa hän käsitellä akâshan ja astralivalon suurempia voimia ja saa tietää, kuinka suurinta mahdollista hyötyä on hankittava jokaisesta suotuisasta ajanjaksollisesta vaikutuksesta. Hän pääsee yhteyteen suurten Nirmânakayahenkien kanssa, joita kuvannollisesti joskus kutsutaan Varustusmuurin Kiviksi, ja hänestä tulee — tietysti ensin hyvin vaatimattomassa määrässä — yksi heidän almunjakajistaan ja saa oppia, kuinka niitä voimia levitetään, jotka ovat heidän ylevän itsensä uhraamisen hedelmiä. Siten kohoaa hän asteettain korkeammalle, kunnes hän lopuksi saavuttaa täydellisen adeptiuden, jolloin hän on kypsynyt saamaan täyden osansa siitä edesvastauksesta, joka on Viisauden Mestareilla, ja auttamaan toisia eteenpäin sillä tiellä, jonka hän itse on kulkenut.

Työ deevakaanisellatasolla eroaa jossakin määrin siinä, että siellä annetaan ja vastaanotetaan opetus paljon suoranaisemmin, nopeammin ja täydellisemmin ja samalla liikkeelle pantu vaikutus on äärettömästi voimakkaampi toimiessaan niin paljon ylemmällä tasolla. Täälläkin ja vielä ylempänä on työtä yltäkyllin, kun vaan teemme itsemme kykeneviksi sitä tekemään, vaikka siitä vielä on turha puhua tarkemmin, kun meistä niin harva voi eläessään itsetietoisesti siellä toimia. Ei todellakaan ole syytä pelätä, ettemme tulevien lukemattomien maailmankausien aikana aina löytäisi epäitsekkäälle työlle toiminta-aloja.

C. W. Leadbeater.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

56.

Ihmeellinen hyve.

Joka Taon tuntee, ei siitä väittele, ja ne, jotka siitä lavertelevat, eivät sitä tunne. [1]

Pitää huulet sulettuina, sulkea näön ja äänen ovet, tasottaa kulmikkaisuudet, vienontaa häikäisyä ja olla samalla tasalla kuin maan tomu — tämä on ihmeellinen hyve.

Joka tämän huomaa, hän katsoo samoilla silmillä avomielisyyttä ja umpimielisyyttä, hyväntahtoisuutta ja loukkausta, kunniaa ja häpäisyä.

Tästä syystä häntä kaikki ihmiset suuresti kunnioittavat. [2]

57.

Oikea hallitus.

Oikeamielinen hallitkoon kansakuntaa. Ovela johtakoon sotajoukkoa.

Mutta se, joka pidättäytyy tehokkaasta toimeenpanemisesta, olkoon kuningas. [3]

Mistä tiedän, kuinka asioiden laita on oleva?

Tiedän tämän kautta:

Kun ihmisten toimia johtamassa on estäviä lakeja, köyhtyy maa yhä enemmän.

Kun kansan sallitaan vapaasti aseita käyttää, on hallitus vaarassa.

Mitä sukkelammaksi ja taitavammaksi kansa tulee, sitä enemmän tulevat keinotekoiset kappaleet käytäntöön.

Ja kun viekkaat keinot ovat saaneet yleistä arvoa, silloin varkaat menestyvät.

Sentähden sanoo viisas: „Minä en mitään määrää ja kansa on muodostava itsensä.

Tahdon pysyä rauhassa ja kansa on löytävä leponsa.

En tahdo tunkea esille ja kansa on menestyvä.

Tahdon panna pois kunnianhimon ja kansa on palaava luonnolliseen yksinkertaisuuteensa.“

58.

Sallia muiden parantaa itsensä.

Vapaa ja lempeä hallitus antaa kansalle kehittymisen mahdollisuuden.

---

[1]) Ensimäisiä neuvoja joogiksi pyrkijälle on, että hänen tulee välttää kaikkea kinastelua henkisistä asioista. Jumalan tuntoon pääsee ainoastaan sisäisesti pyrkimällä ja hiljaisilla harjotuksilla.

[2]) Koko luku nähtävästi kuvaa joogia, joka harjottelee meditatsionia eli mietiskelyä.

[3]) Totinen hallitsija on oleva samassa suhteessa kansaansa kuin ihmisen sisin minuus hänen näkyväiseen persoonallisuuteensa: samalla omatunto, viisas järki ja innostava ihanne, muttei pakottaja eikä toimeenpanija. Seuraavat säkeet ja luvut yhä täydentävät ja valaisevat samaa ajatusta.

Kun hallitus on jäykkä ja vaativainen, on kansa kuihtunut ja viheliäinen.

Kurjuus on vain olemisen varjo.

Onnellisuus on vain kurjuuden verho.

Koska niistä on tuleva loppu?

Jos ja'amme oikeuden mukaan, tulee hävitys itsestään valtiolle, ja mikä oli omalla tavallaan hyvää, on antava tilaa pahalle. [1])

Todella kansa on ollut pilven peitossa kauan aikaa.

Sentähden viisas on täynnä oikeutta, mutta hän ei veistele ja kavertele muita. Hän on oikeamielinen, mutta ei moiti muita.

Hän on suora, mutta ei suorista muita.

Hän on valaistu, mutta ei loukkaa valistuksellaan.

59.

Taon varjeleminen.

Ihmisten hallitsemisessa ja taivaan palvelemisessa ei ole mitään kohtuuden veroista.

Kohtuuden kautta ihminen saapuu ensimäiseen tilaansa. [1])

Kun tämä tila on saavutettu, omistaa ihminen rajattoman määrän hyvettä.

Sellaisen hyveen voimalla on hän voittava kaiken.

Ja tästä mestaruudesta ei ole oleva loppua.

Siten hän esteettä on omaksuva kuninkuuden.

Sellaisella ihmisellä on äidin rakenne [2]) ja hän kestää rajattomasti.

Hän on kuin kasvi, jonka juuret ovat syvällä ja jonka varsi on luja.

Siten ihminen elää kauan ja näkee monta elonpäivää. [3])

[1]) Laotse jo ymmärsi, että omaisuuden tasajaosta ei olisi paljon apua kärsivälle yhteiskunnalle.

[1]) S. o. tulee tietoiseksi syyruumiissaan korkeammalla älytasolla.

[2]) Sillä hän voi itsetietoisesti „synnyttää" itselleen personallisuuksia kolminaisuusmaailmassa.

[3]) Ruumistusta.

„Rajariita teosofian valossa."

Pyydän Omantunnon lukijana lausua muutamia sanoja Aatteen maaliskuun numerossa olleen kirjotuksen johdosta „Rajariita teosofian valossa". Mielestäni Aate kyllä on aivan oikein tahtonut esittää yhden puolen totuudesta, mutta ehkä asia tulee selvemmäksi, kun myöskin toinen puoli tuodaan esiin.

Aate sanoo, että kaikilla tavallisilla ihmisillä on oma ahdas oikeuskarsinansa, jonka kehityksen kuluessa täytyy yhä laajeta ja viimein hävitä. Hän ei lähemmin selvitä, mitä tämä karsina sisältää, mutta se ei tietysti voi tarkottaa asiain karsinaa vaan ihmisten. Ihminen tulee kehittyessään yhä suvaitsevaisemmaksi veljiään kohtaan, mutta samalla hänen suvaitsevaisuutensa *omia tekojaan* kohtaan — vähenee. Hän itse vapaaehtoisesti ja hyvillä mielin vähentää oman vapautensa, niin ettei hän tahdo tehdä mitään, jonka tietää — vääräksi. Ennen muinoin hän esim. saattoi tuntea tyydytystä kostosta, mutta kerran hän kehittyessään tulee sille asteelle, ettei hän kellekään tahdo vihastua tai kostaa vaan jättää sen asian karmalle. Joskus ennen on ovela kepponen ja vale voinut tuntua hänestä varsin oikealta, mutta joskus hän huomaa, että tahallinen vale aina on väärää eikä voi koskaan luoda hyviä seurauksia. Oikein ymmärrettyinä ja korkealta katsottuina lienevät hyvinkin tosia Aatteen sanat: „'oikea' ja 'väärä' ovat suhdenimiä, joilla ei ole vähintäkään yleistä pätevyyttä". Mutta yhtä totta on, että niillä on sangen varma „yksityinen" pätevyys.

Syy, miksemme saa tuomita toisiamme, on Aatteen mielestä siinä, että pahan tekijä on himon ajatusmuodoilla kyllästytetty ja että joku vähäpätöinen ajatusvärähdys silloin muuttaa uinuvat kyllästetyt ajatusmuodot teoiksi jopa suuriksi rikoksiksi. Olkoon niin, että viimeinen ajatus on ollut verrattain viaton täytäntöönpanija, mutta kuka on vastuullinen niistä entisistä kyllästetyistä ajatuksista? Kuka muu kuin hän itse — hän, joka on ne synnyttänyt. „Oikean ja väärän rajariitaa välttämällä me kehitymme täydellisyyttä kohti", sanotaan loppupontena. Se on totta, jos riita sisältää jotain vihamielisyyttä tai toisten pakottamista, mutta tavallinen ajatuksenvaihto ja viisaamman vakaumuksen terottaminen on kyllä kehitykselle sangen tarpeellista.

Aate joskus tahtoo sanoa, että rikokset ovat karman syytä. Mutta eiköhän luonnon tosiasiata voisi paremmin sanoiksi pukea siten, että karma tuottaa seuraukset rikoksesta ja paheesta, ne kärsimykset, jotka kohtaavat tekijää ja muita, paha teko sitävastoin luo uutta karmaa eikä ole seurausta edellisestä karmasta. Eivät läheskään kaikki maailman epäkohdat ja rikkomukset luonnon tahtoa vastaan ole välttämättömiä. Ihmisellä on kai vapaa tahto ja mitä enemmän hän kehittyy itsenäiseksi ja itsetietoiseksi, sitä enemmän hän *voi* tehdä pahoja tekoja, jotka eivät vie hänen kehitystään eteenpäin.

—*kki.*

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

59 Kysymys. S. H. *Mitä on totuus?*

Vastaus. P. E. Jos teidän kysymyksenne olisi tehty ajatusurheilijan hengessä, voisin helposti näyttää, että siihen on mahdoton vastata. Vaikenihan Mestari Jeesuskin, kun Pilatus teki hänelle saman kysymyksen. Sillä jos „totuus"-sana otetaan absolutisessa merkityksessä ja kirjotetaan isolla alkukirjaimella, silloin emme voi sitä määritellä, koska kukaan meistä ei koko totuutta tunne.

Mutta koska uskon, että kysymyksenne on tehty paljon vaatimattomammassa hengessä, saatan siihen vastata yhtä vaatimattomasti, yksinkertaisesti ja käytännöllisesti. Ja silloin vastaan: totuus on minulle se, että ihminen on henkiolento, joka syntyy tähän maailmaan uudestaan ja uudestaan, kunnes Kristushenki kasvaa hänessä niin eläväksi, että hän itsetietoisena jumalan poikana kuvastaa täydellisyyden ihanteen.

60 Kysymys. S. H. *Mitä on täydellisyyden ihanne?*

Vastaus. P. E. Kaikki suuret uskonnot antavat meille kuvan täydellisyyden ihanteesta, osaksi alkuperäisillä opeillaan, osaksi perustajansa personassa. Semmoisia „yli-ihmisiä", jotka ihanteina nousevat meidän yläpuolellamme, ovat Jeesus, Buddha, Zoroaster, Krishna, Laotse. Lukekaa evankeliumeja, niin tutustutte Jeesukseen; lukekaa „Herran laulua" (Bhagavad Gîtâ), niin saatte kuvan Krishnasta; „Buddhalainen katkismus" näyttää teille Buddhan, „Tao-te-king" Laotsen ja „Otteita Zoroasterin opista"(Omatunto 1906) Zoroasterin. Tunkeutumalla heidän opetustensa ytimeen, te näette ihanteen.

Teosofisesti voimme määritellä täydellistä ihmistä aivan uudella tavalla. Olette kai teosofisesta kirjallisuudesta lukeneet eri tasoista, aineen ja tietoisuuden eri tiloista eli maailmoista? Niitä on viisi: fyysillinen eli näkyväinen, astralinen eli tunteitten, mentalinen eli älyn maailma; buddhinen eli totuuden näkemyksen ja veljesrakkauden maailma, ja nirvaaninen eli puhtaasti henkinen maailma, jossa ihmisen tajunta on „yhtä Isän kanssa". Me tavalliset ihmiset olemme itsetajuisia ainoastaan fyysillisessä eli alimmassa maailmassa: tunne- ja älytason ja joskus buddhi-tason voimat vaikuttavat meihin, mutta ainoastaan kulkemalla kaitaa tietä täydellisyyttä kohti heräämme itsetietoisiksi muissa maailmoissa. Täydellinen ihminen, täydellinen mestari on saavuttanut itsetietoisuuden kaikissa viidessä maailmassa. Hän on kaikkitietäväinen ja kaikkia rakastava. Hänen katseensa tunkee läpi kaikkien salaisuuksien. Hänen kätensä auttaa kaikissa kärsimyksissä. Hän on yhtä ihmiskunnan kanssa ja yhtä jumalan kanssa.

61 Kysymys. J. R. H. *Jos ihminen ruumistuu useamman kerran ja sillä tavalla kehittyy täydellisyyttä kohti, niin mistä silloin*

johtuu, että samojen vanhempien lapset ovat useastikin sekä ruumiiltaan että hengeltään sangen paljon toistensa kaltaiset?

Vastaus. P. E. Yhdenkaltaisuus on useimmiten vain ulkonaista laatua, s. o. peritystä fyysillisestä ruumiista riippuvaa, ja näyttäytyy liikkeissä, ulkomuodossa, puhe- ja ajatustavoissa; henkisesti jokainen ihminen on oma itsensä ja henkinen samankaltaisuus näyttää olevan verrattain harvinainen ilmiö. Sielut syntyvät samaan perheesen, sentähden että niillä on velvollisuuksia toisiaan kohtaan, toisin sanoen yhteinen karma.

62 Kysymys. J. R. H. *Koska ihmiskunta vuosittain lisääntyy muutamilla miljonilla, niin täytyy kai noita korkeampiakin miniä samassa suhteessa lisääntyä, ellei niitä alkuaan ole äärettön joukko jossakin varastossa?*

Vastaus. P. E. Tätä maapalloa käyttää koulunaan määrätty joukko ihmissieluja, joista kukin syntyy monen monituisia kertoja uudestaan maan päälle. Ruumistuneiden luku on nykyään noin 1,500 miljonaa, mutta sielujen koko lukumäärä on noin 20 kertaa suurempi, välttävät eräät salatieteelliset tutkijat. Ihmiskunta saa siis huoleti lisääntyä monin verroin lukuisammaksi kuin nykyään, eivätkä taivaat sittenkään jää tyhjiksi asujamista.

63 Kysymys. J. R. H. *Kuinka täydellisen hyvä, kaikkivoipa ja kaikkitietävä jumala voi aiheuttaa, synnyttää, itseensä verraten niin epätäydellisen olennon kuin ihmisen? Tai miksi erkaantuu joku aihe jumalasta lähteäkseen kulkemaan tuota kärsimysten tavatonta taivalta taas palatakseen takaisin lähtökohtaansa, jumalaan?*

Vastaus. P. E. Älkäämme uskoko kaikkivaltiaasen taikuri-jumalaan! Olemassaolon syvin salaisuus on: Välttämättömyys. Korkein ilmennyt jumala tottelee välttämättömyyden lakia luodessaan. Ja mitä on luominen? Itsensä rajottamista, itsensä uhraamista, jotta voisi antaa elämän muille. Luominen on työtä. Kaikki työ valmistuu vähitellen. Lapsesta kasvaa mies. Jumala on elävä tuli. Ihmissielut ovat kipinöitä, jotka jumala luodessaan on sinkahuttanut palavasta sydämestään. Kunkin kipinän tarkotus on tulla eläväksi liekiksi. Jokainen ihmissielu on jumalan yksisyntyinen („ainokainen") poika, s. o. on yksin isästä jumalasta syntynyt. Jokainen ihmissielu tarvitsee aineellisen elämän kokemukset päästäkseen aineen herraksi ja voidakseen ottaa osaa jumalalliseen luomistyöhön. Ja pitkä se kokemusten koulu on. Harvat vielä ovat ne täydelliset ihmiset, joissa jumalallinen kipinä on kasvanut aurinkoiseksi tuleksi — useimmissa se vain tuikkii pienenä toivon tähtenä! „Palaaminen jumalaan" ei niin muodoin ole käsitettävä aineellisesti; se tarkottaa, että jumalsyntyinen ihmishenki, joka aineellisessa elämässä eläessään luulee olevansa kaukana jumalasta, herää totiseen itsetuntoon ja siten ikäänkuin „palaa takaisin" jumalaan.

Tien varrelta.

C. W. Leadbeaterin asia. Viime vuoden alussa Teosofisen Seuran amerikkalaisen osaston hallinto valitti presidenttivainajalle, että Mr. C. W. Leadbeater luentomatkallaan Amerikassa oli tehnyt itsensä syypääksi jonkunmoiseen siveysrikokseen antamalla epäsiveellisiä neuvoja parissa yksityistapauksessa; ja vaati samalla, että syytetty oli tämän johdosta Seurasta erotettava. Koska Mr. Leadbeater oli brittiläisen osaston jäsen, määräsi eversti Olcott, että asia tutkittaisiin tämän osaston hallinnossa, kun hän itse ja myös Mr. Leadbeater saapuisivat Englantiin toukokuussa (1906). Hallinnon kokouksessa Mr. Leadbeater heti pyysi Seurasta eron, tunnustaen itsensä syylliseksi, mutta selittäen samalla, että hän antaessaan mainitut opetukset oli ollut vakuutettu niiden oikeudesta. Hallinnon pyynnöstä presidentti suostui erohakemukseen, ja Teosofinen Seura oli täten menettänyt yhden etevimmistä jäsenistään.

Annie Besantin kanta. Kun H. S. Olcott nimitti Annie Besantin seuraajakseen ja Annie Besant kirjotti huomiota herättävän kirjotuksensa Teosofisen Seuran perustasta, rupesivat Amerikan ja Englannin johtavat teosofit pelkäämään, että Annie Besant, tultuaan presidentiksi, päästäisi Mr. Leadbeaterin takaisin Seuraan. Tämän johdosta Annie Besant kirjottaa toukokuun *Theosophist*'issa: „Mr. Leadbeater on ystäväni ja minä pidän häntä hyvänä ihmisenä, joka on langennut kauheaan erehdykseen, enkä pahana ihmisenä; mutta en tahtoisi uhrata Seuraa hänen tähtensä, eikä hän itse suinkaan toivoisi minun sitä tekevän. Jos hän voisi nähdä erehdyksensä ja tunnustaa sen julkisesti, silloin päästäisin hänet — melkoisen ajan kuluttua, sanokaamme kaksi vuotta tunnustuksen jälkeen ja suuren enemmistön sitä vaatiessa yleisessä Seuran äänestyksessä — takaisin Seuraan, jos olisin presidentti. En muuten. Ymmärtääkseni olisi hänen takaisin ottonsa, ilman semmoista äänestystä, väärin tehty Seuraa kohtaan,[1]) ja jos jäsenellä on mielipide, joka on vahingollinen sen maan kansalle, jossa hän asuu, on parempi, että hän jättää Seuran kuin että hän omituisella mielipiteellään herättää vihaa Seuraa kohtaan. Mr. Lead-

---

[1]) Uskallan tässä huomauttaa, että Teosofinen Seura ei suinkaan kokonaisuudessaan ole vaatinut Mr. Leadbeaterin erottamista. Ehkä moni jäsen minun kanssani ajattelee, että amerikkalainen ja brittiläinen osasto menettelivät kiittämättömästi Mr. Leadbeateria kohtaan. P. E.

beater osotti hyväksyvänsä tämän näkökannan, koska hän jätti eronhakemuksensa, *ennenkuin hänelle oli pantu pakkoa*". (Ohimennen olkoon mainittu, että Mr. Leadbeater itse kirjeessä *Theosophical Review*'lle selittää, että hän ei aio uudelleen hakea Seuran jäseneksi.)

Miksi Annie Besant kirjotti artikkelinsa „Teosofisen Seuran perusta?" Tähän kysymykseen Annie Besant itse vastaa toukokuun *Theosophist*'issa seuraavalla tavalla:

„Muutamat kirjottavat minulle valittaen, että artikkelini „Teosofisen Seuran perusta" on tarkotettu Mr. Leadbeaterin takaisinoton puolustukseksi. Tietääkseni Mr. Leadbeater ei pyri Seuraan takaisin enkä minä ajatellut häntä kirjottaessani; sehän onkin selvää, koska hän itse otti eronsa eikä tullut erotetuksi. Mutta minä olin jo jonkun aikaa tuntenut sellaisen kirjotuksen tarpeellisuuden ja tiesin ettei kukaan muu sitä kirjottaisi. Ja kun tiesin tulevani presidentinehdokkaaksi, arvelin, ettei olisi kunniallista antaa Seuran äänestää tuntematta minun mielipiteitäni. Päällekirjotus oli sama kuin eräässä Mr. Jinarâjadâsan artikkelissa [1]), jossa esitettyjen mielipiteitten vuoksi hänet oli karkotettu, ja minä tahdoin vaatia saman tuomion itselleni tai sitten näyttää, että toinen jäsen saattoi turvallisesti sanoa saman, jonka vuoksi toinen karkotettiin. Minä vielä toistin yhden niistä lauseista, jotka olivat olleet yhtenä syytöksenä häntä vastaan. Hänen karkotuksensa ja sitä seuraavat tapahtumat olivat artikkelini aiheena. Mitä Mr. Jinarâjadâsaan tulee, pyysin minä everstiä peruuttamaan päätöksensä sillä perustuksella, että hän oli saanut väärän tiedon tosiasioista ja erehtynyt menettelytavassaan: kun todistukset esitettiin hänelle, oli hän hyvin pahoillaan siitä vääryydestä, jonka hän tietämättään oli tehnyt. Olinko oikeassa vai ei tätä pyytäessäni, sen saa T. S. tietää, kun Pääneuvosto on kokoontunut huhtik. 4 p:nä; minun ei sovi tässä ilmottaa annettuja ääniä. [2]) Minä olen yksin vastuunalainen tämän kysymyksen nostamisesta, näin vapauden olevan vaarassa ja sen vanhana puolustajana alotin nytkin taistelun. Minulla ei ole mitään kaduttavaa, vaikka tekoni panisi alttiiksi kaikki amerikkalaiset äänet.

Kirjotukseni takana on kuitenkin muutakin kuin tämä yksi tapaus. Kun oli päästy Mr. Jinarâjadâsasta, alkoi muitten vainoominen; amerikkalainen toimeenpaneva valiokunta uhkasi peruuttaa jokaisen paikallisyhdistyksen lupakirjan, joka vaan olisi tekemisissä erotetun jäsenen kanssa; Pääneuvosto on minun vaatimuksestani selittänyt, että se ei ole amerikkalaisen osaston vallassa. Yksityisiä jäseniä ahdistettiin; eräs yli 60 vuoden vanha rouva, joka kauan oli työskennellyt Chikagon yhdistyksessä, erotettiin siitä komiteasta, missä hän oli toiminut, koska hän ei ollut sopusoinnussa enemmistön hengen kanssa; eikä hän ollut ainoa tällä tavalla „poisperattu"; 30:ltä yhdistyksen jäseneltä tiedusteltiin heidän mielipiteitään ja heidät uhattiin karkottaa, jos kieltäytyisivät vastaamasta inkvisitsioni-kysymyksiin; he ovat yksityisiä eivätkä julkisia jäseniä ja heidän juttunsa ei ole vielä lopussa. Erästä paikallisyhdistyksen esimiestä syytti julkinen luennonpitäjä useammista pahoista teoista; kun hänen yhdistyksensä piti hänen puoltaan, levitettiin syytöksiä rahapetoksista ja hänen täytyi vedota oikeuden apuun pelastaakseen luottonsa. Mr. Pahdit, intialainen yhdistysten tarkastaja, jolla oli suosituskirjeitä täkäläisistä korkeimmista yliopistoista, eversti Olcottilta, intialaisen osaston ylisihteeriltä ja minulta, sai osakseen Mr. Fullertonin [1]) epäsuosion sen kautta, että hän, niinkuin luonnollista, kieltäytyi muukalaisena käymästä kummallekaan puolelle amerikkalaisessa kiistassa, ja nyt hän ei voi luennoida yhdistyksissä, sillä sihteerit kirjottavat, etteivät uskalla häntä kutsua, jottei heidän yhdistyksiään lakkautettaisi. Minulla on asiakirjoja jotka näyttävät tosiksi ylläolevat asiat, ja on myöskin viralliselta taholta tulleita voitonriemuisia kirjeitä. Hillitäkseni sitä *henkeä*, joka oli saanut aikaan tämän asiain tilan kirjotin artikkelini ja se on jo vähäsen vaikuttanut. Tärkeintä on *henki*, ja vihan ja vainon henki on hävittävä T. S:n paljon nopeammin kuin muutamien pahaluontoisten — jos sellaisia on — jäsenyys. Minä seison mieluummin sen Suuren rinnalla, jota juutalaisten viisas yhteiskunta ei hyväksynyt, sentähden että Hän oli „publikanien ja syntisten ystävä", kuin sen fariseuksen rinnalla, joka kiitti Jumalaa siitä, että hän ei ollut niinkuin muut ihmiset, syntiset."

Teosofisen Seuran säännöt ja erottamisoikeus. Saman huomautuksen Teosofisen Seuran sääntöjen vaillinaisuudesta, mikäli koskee presidentin oikeutta erottaa jäsen Seurasta, jonka huomautuksen me teimme Omantunnon viime numerossa (kts. Tien varrelta), on Annie Besantkin tehnyt *Theosophist*'in toukokuun numerossa, jossa hän kirjottaa: „Mr. Jinarâjadâsan karkottaminen veti huomioni siihen vaaralliseen sääntöön, joka jätti karkottamisoikeuden yksinomaan presidentin käsiin. Varhemmissa säännöissä oli määrätty muutamia ymmärrettäviä periaatteita, ja ne periaatteet, jotka mainitaan XIII pykälässä sen v. 1890 korjatussa muodossa voisivat jälleen saada sijansa Seuran säännöissä herättämättä suurempaa vastarintaa; niissä osotetut henkilöt eivät tunnusta veljeyttä elämässään ja voidaan sentähden karkottaa (vrt. kirj. „Teosofisen

---

[1]) Mr. Jinarâjadâsa on ceylonilainen teosofi, joka on ollut luentomatkoilla Amerikassa ja viime vuonna otti siellä julkisesti puolustaakseen Leadbeaterin. Toim.

[2]) Päätös peruutettiin 16 äänellä kahta vastaan ja neuvosto kieltäytyi uudestaan käsittelemästä asiaa 17 äänellä yhtä vastaan. Selitykslä ei kaivata. Kuitenkin tämä suuri vääryys oli saanut olla muistutuksetta, kunnes minä sen tein.

[1]) Amerikkalaisen osaston ylisihteeri.

Seuran perusta"); T. S:lla oli silloin määrätty „siveyslakikirjansa"; sen poistaminen v. 1896 asetti jokaisen meistä presidentin mielivallan alaiseksi: Päähallinto sai aikaan muutoksen minulle tuntemattomista syistä."

Annie Besantin matkat. Tuleva presidenttimme on nykyään Europassa. Helluntain aikana hän toimi puhcenjohtajana Münchenin europpalaisessa kongressissa, heinäkuussa hän ottaa osaa brittiläisen sektsionin vuosikokoukseen Lontoossa ja lokakuussa hän saapuu Skandinaviaan viipyäkseen viikon ajan Tukholmassa.

Uusi voitto yliaistilliselle tutkimukselle. Tunnettu italialainen neurologian (hermotieteen) professori Enrico Morselli Genovassa on nyt tunnustanut uskovansa spiritismin fyysillistenkin ilmiöiden todellisuuteen, joista korkein ja kehittynein on n. k. täydellinen aineellistuminen (haamun esiintyminen). Hän ei katso ilmiöiden todistavan vainajain myötävaikutusta — joka harvoin tapahtuukin salatieteellisten tiedonantojen mukaan —, mutta hän on vakuutettu yliaistillisten voimain olemassaolosta. Tutkittuaan vuosikausia spiritismin älyllisiä ilmiöitä on hän nyt kääntynyt uskomaan fyysillisiäkin ilmiöitä, kokeiltuaan äskettäin italialaisen fysikalisen mediumin Eusapia Paladinon kanssa. Tämä „sivistymätön nainen" on viime vuosikymmenenä tullut sangen kuuluisaksi ja saanut monen oppineen uskomaan ilmiöiden todenperäisyyteen, kuten professori Cesare Lombroson, prof. Camille Flammarionin, eversti Rochas d Aiglunin, prof. Pio Foàn, prof. Charles Richetn, toht. Ochorowiczin, prof. Schiapparellin y. m.

„Suuri on totuus ja voittaa". Ihmeellinen ajan merkki. Englannin tunnetuimpia spiritistejä on arkkirovasti (archdeacon) T. Colley. Lokakuun 6 p:nä v. 1905 piti hän merkillisen esitelmän Weymouthissa, jossa hän kertoi muutamista harvinaisen mieltäkiinnittävistä ja vakuuttavista kokemuksistaan spiritististen aineellistumien alalla. Esitelmä herätti tavatonta huomiota ja rovasti Colley oli itse niin vakuutettu kokemustensa todellisuudesta, että hän sitoutui maksamaan tuhat puntaa (25,000 mkaa) tunnenetulle silmänkääntäjälle, Mr. Maskelynelle, jos tämä „millä tavalla, milloin ja missä tahansa silmänkääntötempuillaan" voisi matkia niitä ilmiöitä, joita rovasti oli nähnyt. Mr. Maskelyne, joka Suomessa käyneen herra Faustinuksen tavalla on valinnut elinkeinokseen „paljastaa" spiritistisiä ilmiöitä, vastasi ensin pilkallisesti rovasti Colleyn vaatimukseen, mutta otti lopulta todistaakseen yhden ihmeellisen materialisatsioniilmiön valheellisuuden. Lokakuun 8 p:nä 1906 Mr. Maskelyne antoi paljastus-istuntonsa St. George's Hallissa Lontoossa. Mielestään onnistuneen istuntonsa johdosta Mr. Maskelyne sitten vaati rovastin maksamaan vetosumman ja haastoi hänet oikeuteen, kun hän ei maksanut. Mutta rovasti Colley selitti, että Mr. Maskelyne ei suinkaan osannut häntä vakuuttaa, koska hän heti oli nähnyt Mr. M:n käyttämät temput, ja antoi puolestaan vastahaasteen Mr. Maskelynelle. Tämä yhtä harvinainen kuin huomiota herättävä oikeusjuttu oli esillä viime huhtikuun 24 p:nä ja seuraavina päivinä. Rovasti Colleyn puolustukseksi esiintyi oikeudessa vanha tohtori A. R. Wallace, Darwinin kuuluisa työtoveri, ja teki kaikkiin läsnäolijoihin syvän vaikutuksen kertoessaan omista samankaltaisista kokemuksistaan. Juryn päätös oli, ettei se katsonut Mr. Maskelyneä vetosummaa ansainneeksi. Ja koska M. muutamassa painetussa kirjotuksessa, jota hänen istunnoissaan jaettiin kuulijoille, oli valheellisesti panetellut rovasti Colleyta, tuomittiin hän maksamaan 75 punnan (1900 mkan) sakko.

Aikomuksemme on jossain tulevassa Omantunnon numerossa julkaista otteita rovasti Colleyn esitelmästä.

Lahjatili.

Omantunnon tiliin: I. K. 10: —.

Kauan odotettu teos nyt valmistunut:

Pekka Ervast,

Enkelein lankeemus.

Piirteitä ihmiskunnan historiasta »Salaisen Opin» valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2.) 66 sivua.

Hinta ainoastaan 75 penniä.

Niinikään on valmistunut:

Pekka Ervast,

Mitä on kuolema?

Toinen painos.

Hinta 3: —, sid. 4: 50.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ❁ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

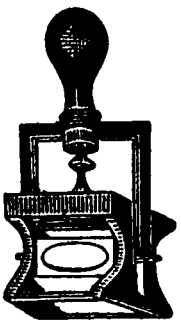

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja **J. E. Waldén** Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia **Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numeroimis- ja Pagineerausleimoja** y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA

RÄÄTÄLINLIIKE
KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy.* Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja **YRJÖ WEILIN,** Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Länsiranta 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.

Mikonkatu 11.

Vastapäätä asemaa

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin

ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI

on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

„ELÄMÄ"

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä" maksaa 6: — vuosikerta, 1/2 v. 3: —, kk. 50 p.

Konttoori: Erottajakatu 7. Puhelin 5453.

A. B. Oskar Eriksson & Co O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muuta sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Uusia kirjoja.

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

TEOSOFISIA ESITELMIÄ N:o 1. Pekka Ervast, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. Hinta 50 p:iä.

P. E., H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 1/2 shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 7

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

HEINÄKUU, 1907

Siv.

I. Ruumis hengen temppelinä, II. Vegetarismi teosofian valossa (loppu), *Annie Besant* . . . 169
II. Epäilys ja usko, (jatk.), *V. H. V.* 172
III. Vapaa tahto ja välttämättömyys, *Aate* . . . 175
IV. Tao-Te-King, 60—63 179
V. Ulkonaisia jälleensyntymistodistuksia, II . . 180
VI. Kysymyksiä ja vastauksia 181
VII. Tien varrelta 184
VIII. Lahjatili 184

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, HEINÄKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 7

Ruumis hengen temppelinä.

II.

Vegetarismi teosofian valossa.

(Loppu).

Jos nyt katsomme vegetarismia tältä laajalta näkökannalta, voimme jättää sikseen kaikki tavalliset pienet riitakysymykset, niinkuin esim., onko liha ravitsevaa vai ei, onko se ihmisruumiille hyödyksi vai ei. Me asetumme tälle horjumattomalle perustalle: mikään, joka estää maailman edistystä, joka lisää sen kurjuutta ja kärsimystä, joka hidastuttaa sen kulkua korkeampia elämismuotoja kohti — mikään sellainen ei voi millään ehdolla olla oikeutettua, joskin näyttäytyisi, että ihmisruumiin fyysillinen väkevyys kasvaisi sillä tiellä. Ainoastaan siten on meillä luja perusta allamme tässä kysymyksessä.

Tuotakoon vaan esiin todistettuna asiana, että ruumis voi olla täysin työkykyinen ja voimakas ilman eläimellisiä ravintoaineita, mutta minä puolestani tahdon asettua korkeammalle kannalle s. o. sille käsitykselle, että korkeammalle luonnolle on välttämätöntä yleisesti ja kaikkialla kehittyä täysin sopusuhtaisesti ja että ihmisen velvollisuus on saattaa tämä sopusointu yhä suuremmaksi maailmassa, kunnes se lopuksi on täydellinen.

Niinkuin huomaatte, olen tähän asti esityksessäni jättänyt yksityisen lihansyöjän aseman sikseen. En niinmuodoin kehota eläimellisestä ruuasta pidättäytymiseen, jotta sen kautta personallista parantumista, kehitystä ja kasvua saavutettaisiin. Olen tahtonut laskea kysymyksen korkeammalle perustalle, velvollisuuden ja armahtavaisuuden tunteelle, jotka ennen kaikkea muuta ovat olennaisia ja huomattavia ominaisuuksia maailman korkeammalle kehitysjuoksulle.

Mutta meidän on sekä oikeus että velvollisuus katsoa vähän myöskin, mitä tämä kysymys lihasyönnistä tai sen jättämisestä voi vaikuttaa yksityiseen ihmiseen, hänen ruumiisensa, sielunkykyihinsä ja yleensä henkiseen kehitykseen. Ei voi kieltää, että se vaikutus on olemassa. On aivan totta, että kun katsotaan ruumista sielun työaseeksi, jonka on määrä kehittyä hengen työaseeksi, niin on sangen tähdellistä, millä erityisellä ruualla tätä uskottua omaisuutta, ruumista, elätetään. Ja tässä teosofia sanoo: ruumis, sielun asunto, on haihtuvainen, se on kokoonpantu pikkuosasista, joilla kullakin on elämä itsessään, ja nämä elävät olennot ovat alituisen muutoksen alaisia ja kulkevat lakkaamatta toisesta ruumiista toiseen suurena virtana ja vaikuttavat kaikkiin näihin ruumiisiin tullessaan niiden yhteyteen joko hyvin tai pahasti.

Muistakaamme, että tiede puolestaan alkaa tunnustaa tämän tosiasiaksi. Se on tauteja tutkiessaan huomannut,

että ne kieltämättä lisääntyvät ja leviävät pienten elimistöjen kautta, joita kutsutaan mikrobeiksi, mutta se ei ole vielä tullut siihen tietoon, että koko ruumis on koottu äärettömän pienistä elävistä olennoista, jotka tänään ovat muodostamassa meidän ruumistamme, huomenna jonkun toisen ruumista, tullen ja mennen lakkaamatta, niin että alituinen ainesten vaihto tapahtuu miesten, naisten, lapsien, eläinten j. n. e. välillä. Otaksukaamme nyt, että hetkeksi katsoisimme ruumista tältä kannalta; silloin on ensinnä vastassamme edesvastuu kanssaihmisiimme nähden. Nämä pienet eläimet, jotka ovat ruumiimme rakennusaineita, saavat sen leiman, jonka niille annamme ravitessamme ja elättäessämme niitä ja ne saavat siitä huomattavat piirteensä. Me annamme niille joko puhdasta tai epäpuhdasta ravintoa, me joko myrkytämme niitä tai annamme niille terveyttä ja sitten ne menevät pois luotamme ja vievät muihin ruumiisiin niitä ominaisuuksia, joita me olemme niihin painaneet niiden ollessa meidän luonamme. Siis mitä me syömme tai juomme ei koske ainoastaan itseämme vaan koko sitä yhteiskuntaa, jonka jäseniä olemme. Jokainen, joka ei pyri ruuassaan ja juomassaan olemaan puhdas, pidättyväinen ja kohtuullinen, tulee fyysillisen pahan polttopisteeksi asuinseudullaan, ja myrkyttää kanssaihmisiään ja turmelee heidän elämänvoimansa puhtauden. Tässä on lihansyönnin ja juovutusjuomien suuri edesvastuu. On selvää, että ruuan laatu sangen paljon vaikuttaa fyysilliseen elimistöön ja että se niin sanoakseni tarjoo fyysillisen asunnon jollekin erityiselle ominaisuudelle.

Vaikka niinkuin tiettyä ominaisuudet asuvat sielussa, ovat ne kuitenkin esiintyessään riippuvat ruumiista ja aivoista. On siis erinomaisen tärkeätä, mistä aineesta aivot ja ruumis ovat rakennetut, sillä niinkuin värillisestä akkunasta lankeeva valo esiintyy värillisenä eikä valkoisena, niin sielunkin ominaisuuksien täytyy aivoissa ja ruumiissa vaikuttaessaan omaksua muutamia näitten ominaisuuksista ja saada siitä leimansa. Alemmissa eläimissä huomataan selvästi, että niiden ruuan laatu vaikuttaa niiden luonteensävyyn; koira voidaan esim. kasvattaa joko hyvänluontoiseksi tai ärtyisäksi sen mukaan, mitä ruokaa sille annetaan. Jos sitä ravitaan maidolla ja kasviaineksilla, tulee se sävyisäksi, jos sitävastoin se saa yksinomaan raakaa lihaa, tulee se tavallisesti vihaiseksi ja vaaralliseksi.

Nyt on kyllä totta, että eläin on paljon enemmän fyysillisen ruumiinsa vallassa ja on paljon vastaanottavaisempi ulkonaisille vaikutuksille kuin ihminen, jolla on vahvempi, itsemääräävä tahto. Mutta on myöskin totta, että koska ihmisellä on ruumis ja hän ainoastaan sen kautta voi vaikuttaa aineellisessa maailmassa, niin hänen tehtävänsä, sielunsa kykyjen ilmaiseminen, tulee helpommaksi tai vaikeammaksi sen mukaan, minkälaista fyysillistä työasetta sielun on käytettävä ilmetäkseen ulkonaisessa maailmassa. Jos ihminen antaessaan ruumiilleen ravintoa samalla ravitsee näitä pikkueläimiä, joista se on koottu, sellaisilla aineilla, jotka herättävät eloon alempiin eläimiin ja hänen omaan alempaan luontoonsa kuuluvia vaistoja ja himoja, niin hän luopi itselleen karkeamman ruumiin, joka paremmin tottelee eläimellisiä himoja ja vähemmän järjen korkeita kutsuja, ja hän pakottaa sielunsa työskentelemään tällaisella ruumiilla.

Eikö ole kyllin vaikeata oppia puhdistamaan ajatuksiaan ja hillitsemään himojaan? Eikö ole kyllin vaikeata olla kohtuullinen ruuassa, juomassa ja kaikissa ruumiillisen asumuksemme tarpeissa? Kun sielulla jo ilmankin on kyllin vaikea tehtävä, pitäisi meidän todella varoa, ettemme tee sitä vielä vaikeammaksi saastuttamalla sitä asetta, jolla sen täytyy työskennellä. Kun ajattelemme, että kaikella on seurauksensa, että lihasyöjä lujittaa alempia

halujaan ja tekee ruumiinsa molekyylit vastaanottaviksi ulkopuolisille pahoille vaikutuksille, pitäisi meidän totta tosiaan koettaa saada vertaisiamme harjottamaan ja puhdistamaan ruumistansa.

Jos tämä nyt on kauhistuttavassa määrässä totta väkijuomien nauttimiseen nähden — sillä alkoholi vaikuttaa väkevänä myrkkynä leviten jokaisesta, joka sitä nauttii — niin se myöskin koskee tätä ihmisruumiin niin sanoakseni eläimistyttämistä, kun meidän juuri pitäisi tehdä sitä sielullisemmaksi ja henkisemmäksi.

Yhteydessä ihmissielun kehityksen kanssa ovat nämä aina uudistuvat kysymykset: mikä on elämämme tarkotus? miksikä olemme täällä? miksikä elämme? Ainoastaan yhdellä tavalla on ihmisen elämä oikeutettu, ainoastaan yhdellä tavalla voi hän tuntea tyydytystä ja tuntea täyttäneensä velvollisuutensa, nim. kun hän antaa elämänsä alituiseksi uhriksi maailman palvelukseen, niin että joka kohdasta hänen elämässään on maailmalla jotain hyvää eikä vahinkoa. Ihminen on henkeensä, sieluunsa ja ruumiisensa nähden vastuunalainen siitä, mitenkä hän käyttää elämänsä. Emme voi riistäytyä veljistämme irti, meidän ei pitäisi sitä tahtoakaan, jos voisimmekin, sillä tämä elämä on ainaista kiipeämistä jumalallista ihannetta kohti, ja jokaisen ihmissielun, joka tämän oivaltaa, pitäisi auttaa maailman kohoamista tavalla tai toisella. Joka elämämme päivä annamme maailmalle pienen sysäyksen joko ylöspäin tai alaspäin. Mutta pitäisihän jokaisen oikein ajattelevan sielun pyrkiä olemaan avuksi eikä esteeksi, siunaukseksi eikä kiroukseksi. Ja jokainen vilpitön sielu tahtookin tätä, olkoon sillä sitten voimaa tämän tarkotuksensa toteuttamiseen tai ei. Mutta eiköhän meidän ainakin pitäisi asettaa tätä ylevää päämaalia, maailman auttamista, ihanteeksemme ja olla pahoillamme joka kerta kun sen petämme joko ruumiin ravitsemisessa tai sielun kehittämisessä?

Minusta näyttää, kun katselen maailmaa teosofian valossa, että se, mikä antaa elämälle elämisen arvon, on juuri yhteistyö luonnon jumalallisen elämän kanssa, jonka työn kautta maailma saa yhä ihanamman muodon ja yhä enemmän lähestyy täydellisyyden ihannetta.

Jospa saisimme miehet ja naiset ymmärtämään tämän, jospa voisimme saada heitä edes huomaamaan, että heillä on sellainen voima käytettävänään, jolla voivat auttaa maailman alituista luomistyötä ja ottaa osaa kaikkeuden kehitykseen! Jos he voisivat ymmärtää, että tämä maailma kuuluu heille, että se on, saattaapa sanoa, uskottu heidän käsiinsä ja hoitoonsa, että maailman kehitys riippuu heistä, että jolleivat he tahdo sitä auttaa, itse jumalallinen elämä ei voi löytää muuta asetta, jolla se saattaa työskennellä tällä aineellisella tasolla — jos voisivat tämän kaiken käsittää, astuisivat he varmaan sille tielle, joka vie ylöspäin; vaikkakin monen monen taka-askeleen, erehdyksen ja hairahduksen kautta kulkisivat he kuitenkin oikeaan suuntaan ja heidän katseensa kiintyisi tuohon vielä kaukaiseen ihanteesen, jota haluavat toteuttaa.

Ja silloin koko elämää — sielun työtä voiman sisäisessä maailmassa ja ruumiin työtä toiminnan ulkonaisessa maailmassa — johtaisi tämä ainoa ajatus: onko tämä tekoni tai ajatustoimintani kohottava vai alentava maailmaa, auttaako vai estääkö se veljiäni? Jos vaan se ajatus tulisi elämän keskusvoimaksi, silloin sielu, milloin se unohtaisikin tehtävänsä, aina taas uudestaan alkaisi taistelun tunnustamatta itseään voitetuksi.

Jos kaikki voisimme näin tehdä ja ajatella, silloin suru pakenisi maan päältä, olemassa-olon tajuttu tuska ja hätä lakkaisi, ihmisestä, joka olisi tullut yhdeksi jumalallisen lain kanssa, säteilisi rakkautta kaikkeen maailmaan auttaen sitä yhä korkeampaan sopusointuun.

Ja jokaiselle, joka kääntää katseensa

tähän suuntaan, joka koettaa puhdistaa ajatustansa, ruumistansa ja elämäänsä, on hänen sisäisten henkisten mahdollisuuksiensa kehitys tuleva palkaksi hänen osanotostaan maailman auttamisen työhön.

Annie Besant.

Epäilys ja usko.

(Jatk.)

Nyt on Teosofinen Seura perustettu puolustamaan uskontoa epäuskoa vastaan, ei koreilla sanoilla vaan kaikilla tieteen, filosofian, vertailevan uskontotutkimuksen ja salaisen tiedon aseilla. Ja kuitenkin on kuulunut teosofienkin piirissä ääniä, jotka väittävät, että teosofia johdonmukaisesti on samaa kuin agnostisismi, että oikea teosofi juuri sen kautta eroaa kaikista muista(?) ihmisistä, ettei hän tahdo mitään uskoa, ainoastaan tietää. Ihmisen henkinen syntyperä, kehityksen laki, jälleensyntyminen, Mestarit ja muut suuret opit ovat muka vain tutkimuksemme esineitä ja siinä kyllä yhtä hyviä kuin maailman viisasten teoriat, mutta meidän täytyy varoa, ettemme niihin usko, ennenkuin niistä jotain varmaa tiedämme.

Mitä tämä merkitsee? Huomatkaamme, että tässä ei ole nyt kysymys sokeasta uskosta vaan vapaan ihmisen sisällisestä vakaumuksesta. Alusta pitäin on teosofinen liike nostanut täydellisen ajatus- ja sananvapauden lipun ja kieltänyt uskomasta mihinkään yksistään sen nojalla, että joku auktoriteti — kirja tai ihminen tai jumala — on niin sanonut. Mutta nyt vaaditaan, ettemme saa ylläpitää mitään uskoa, olkoon se kuinka elähyttävää, innostuttavaa ja järjellistä tahansa, ettemme saa mitään uskoa, jota emme tiedä.

Mitä tämä merkitsee? Itsessään sananmukaisesti se on mahdottomuus. Ehkeivät kaikki epäilijät ole tulleet itsekään ajatelleeksi, kuinka äärettömän paljon joka ihminen uskoo sellaista, jota hän ei voi „varmasti tietää“ ja todistaa. Koko ihmiselämä on uskomista, alituista uskomista pienissä asioissa niinkuin suurissa. Jos tiedolla tarkotetaan jotain sellaista, mikä aistimilla voidaan havaita epäämättömän todeksi, emme voi ottaa askeltakaan elämässä alati nojautumatta aineettomiin tosiasioihin. Ja kaikki se, minkä aistimillamme voimme havaita, on itse asiassa sangen vähäarvoista meille verrattuna siihen, mikä on todistamatonta ja mikä antaa elämälle sen varsinaisen sisällyksen. Mitä on ilo, suru, kauneus, rakkaus, pyrkimys hyvään, ihmisen kehitys ja ihminen itse, tämä tajuava minä, onko mitään sellaista olemassa ja mitä se on? Ainakaan se ei ole mitään „objektivista“, „eksaktista“, todistettavaa.

Katsokaamme toiselta puolen sitä aineellista maailmaa, joka muka ainoastaan on luotettavan varma, katsokaamme esim. teräspatsasta, joka kestää suunnattomia painoja ja joka totta tosiaan näyttää vankalta, yhtenäiseltä ja liikkumattomalta. Mitä sanoo kokeellinen tiede siitä? Kaikki sen näkyvät ominaisuudet ovat aistien harhaa; se on kokoomus atomeja, äärettömän pieniä olioita, joista mikään ei kosketa toista ja jotka alituisesti suunnattoman nopeasti värähtelevät. (Tämä on helposti huomattavissa m. m. jo siitä, että teräs laajenee lämpimässä ja supistuu kylmässä puhumattakaan sähkön ja Röntgenin säteitten vaikutuksesta siihen). Mutta mitä sanoo käsite äärettömän pieni? Se sanoo, että atomit voivat olla toisiinsa vaikkapa samassa suhteessa kuin maamme aurinkoon ja

ehkä kieppoavat verrannollisesti yhtä kaukana toisistaan kuin kiertotähdet taivaalla. Ja mikä voima sitten niitä yhdistää ja samalla pitää erillään vaikuttaen niiden välisessä aineettomassa avaruudessa?

Arvotuksia, käsittämättömiä käsitteitä! Järkemme pysähtyy väristen, aina kun ajattelemme näitä olioitten viimeisiä perusteita. Mutta terveellistä on joskus mittailla järjen voimaa jotta ymmärrämme, kuinka mitätön se on verrattuna kaikkeuden henkeen ja kaikkeen, mitä ääretön avaruus sylissään kätkee. Älköön yksikään meistä kuvielkokaan mielessään, että hänellä voisiolla hallussaan ehdotonta, absolutista totuutta *mistään asiasta*. Joka tahtoo koettaa, kuinka pitkälle hänen fyysillisten aivojensa kyky ulottuu, koettakoon pitää mielensä liikkumattomana kuin kivi, niin että hänellä on yksi ainoa ajatus tai kuva muuttumattomana edessään tai niin että hänen mielensä on aivan vapaa ja tyhjä kaikista ajatuksista. Enpä luule, että Suomessa on ainoatakaan ihmistä, joka kykenee *viiden minuutinkaan* ajan siten hallitsemaan mieltänsä. Ja kuitenkaan se ei itsessään ole mahdottomuus s. o. luonnonlakeja vastaan sotivaa, vaikka se meille tätä nykyä on mahdotonta.

Riittäköot nämä esimerkit osottamaan, kuinka kykeneviä me olemme täydellistä totuutta vastaanottamaan. Kaikki agnostikot ja skeptikot myöntävät, että meillä ei voi olla ehdotonta tietoa; että tiedoksi käytännöllisyyden vuoksi kutsutaan ainoastaan vissiä todennäköisyyden s. o. uskon määrää; että kukaan ajatteleva ihminen ei voi, vaikka hän kuinka tahtoisi, olla uskomatta lukemattomiin asioihin, joista hänellä ei ole omakätistä varmaa tietoa ja että koko tämä elämä olisi helvetti, jos kaikki voisivat lakata uskomasta siveellisiin arvoihin ja sielullisiin tosiasioihin.

„Mutta — väittää agnostikko — tämä kaikki riippuu ihmisen heikkoudesta ja kykenemättömyydestä, ja koska hänen tarkotuksensa on päästä totuuteen, täytyy hänen koettaa vapautua *niin paljon kuin suinkin* uskosta ja ainoastaan etsiä tietoa.“ Tässä meillä siis on kysymyksen käytännöllinen puoli: onko meidän pidettävä uskoa pahana ja taisteltava sitä vastaan, vai onko meidän käytettävä sitä hyväksemme ihmiskunnan hyvänä voimana? Tiedämme, että skeptikko katsoo halveksien jokaista, joka uskoo enemmän kuin hän itse, joko tuo toinen sitten on enemmän kokenut tai luonteeltaan on taipuisampi uskomaan. Tuntuu usein kuin skeptikko pitäisi uskomista melkein siveellisesti ala-arvoisena tai ainakin heikompaa järkeä ja teeskentelyä todistavana. Kun hän sanoo: „tuo olisi kaikki hyvää, kunhan vaan voisin siihen uskoa“ — silloinkin on hänellä usein ivallinen hymy huulillaan, joka osottaa, että hän kuitenkin pitää omaa kantaansa siveelisesti korkeampana. Mutta millä perusteella hän niin tekee? Olen turhaan koettanut etsiä, mistä syystä skeptikkojen mielestä uskominen johonkin hyvään asiaan on siveellisesti huonompaa kuin epäusko. Kun esim. keskiajalla joku itsepintaisesti uskoi, että ääretön maailmanavaruus ei pyöri maan ympäri vaan maa pikemmin auringon ympäri, niin olivatko epäilijät oikeassa tuomitessaan hänen herkkäuskoisuuttaan? Tekikö hän väärin uskoessaan tuohon tärkeään totuuteen, joka hänen järkensä kannalta oli ainoa luonnollinen, mutta jota hän ei voinut todistaa, koskei silloin vielä ollut riittävästi maan- ja tähtitieteellisiä tosiasioita tarjolla? Jos minun luokseni tulee hyvä ystäväni aprillipäivänä ja kurillaan peijaa minut, olenko tehnyt väärin uskoessani hänen sanoihinsa? Ja jos „Shakespearin näytelmät“ huomataan suuren filosofin Francis Baconin sepittämiksi, onko maailma tehnyt jotain pahaa uskoessaan ne Shakespearen tuotteiksi?

Tuntuu kuin skeptikot tahtoisivat vastata näihin kysymyksiin myöntävästi ja ajattelisivat näinikään: „Jos uskom-

me siihen, mikä on todenmukaista, joudumme uskomaan ja vakuuttamaan paljon sellaista, joka kuitenkin on erehdystä ja valhetta. [1]) Täydellinen epäilijä on otollisempi totuuden palvelija kuin uskovainen, joka uskoo paljon oikeata mutta myöskin paljon väärää. Joka ei mitään usko, hän ei myöskään usko mitään väärää, sitä ihannetta kohti siis on pyrittävä."

Tämä ajatusjuoksu on, luvalla sanoen, lyhytjärkistä. Se edellyttää, että ihmiskunnan pitäisi iankaikkisuuden ajat istua ristissä käsin odottamassa, että totuus täydellisenä ja epäämättömänä astuisi taivaasta alas eli että ihmisen pitäisi yhdellä ainoalla hyppäyksellä saavuttaa totuus. Skeptikko, jonka henkinen painopiste on ymmärryksen tasolla, tekee tällä alueellaan saman erehdyksen kuin farisealainen tekojen maailmassa sanoessaan: „kaikki ihmisen teot ovat puutteellisia ja synnillisiä. Sentähden pysykäämme erillään kaikesta pahasta, välttäkäämme kaikkea syntiä, niin saavutamme täydellisyyden." Oikeampi olisi hänen sanoa: voittakaamme kaikki synti! ja samoin epäilijän: voittakaamme kaikki erehdys! Samoinkuin ihmiskunnan siveellinen kehitys käy lukemattomien syntien ja erehdysten läpi, samoin ei totuuteenkaan ole muuta tietä kuin usko, joka aina on puutteellinen ja erehtyväinen ja aina muuttuu ja muodostuu yhä korkeammaksi, yhä järjellisemmäksi, yhä varmemmaksi, mikäli hänen tietopiirinsä laajenee. Usko on se porras, jota pitkin ajattelun täytyy kulkea. Meidän täytyy tarjolla olevien tosiasioiden ja havaintojen nojalla tehdä johtopäätöksiä, ja alussa teemme vääriä, sitten yhä oikeampia. Mutta joka aina pysyy täydellisen epäilijän kannalla, häneltä on kaikki kehitys sulettu.

[1]) Valhetta se ei voi olla *meille*, jos kerran siihen uskomme, sillä valhe on aina itsetietoinen petos, vaikka sitä sanaa joskus käytetään aivan väärällä tavalla.

Mikä siis on johtopäätös? Että epäilys on samoinkuin usko ainoastaan keino ja välikappale totuuden löytämiseksi eikä suinkaan ihanne. Jokainen ihminen käy kehityksessään monta kertaa epäilyksen kiirastulen läpi, jolloin kaikki hänen vanhat vakaumuksensa horjuvat ja jolloin hän työllä ja tuskalla perkaa pois sydämestään vanhentuneet uskot, jotka estävät hänen henkensä kehitystä. Hänen sielunsa riemuitsee päästessään vapaaksi entisistä kahleistaan, vaikka ei hänellä vielä olekkaan mitään revittyjen rakennusten tilalle.

Epäilys on järjen työtä ja kehittää älyä. Mutta muistettakoon, että äly ei ole ihmisen ainoa eikä edes korkein osa. Meidän aikamme näyttää useinkin unohtavan tämän, mutta se on vaarallinen erehdys, jos se pääsee juurtumaan. Ihminen on myöskin tunteva olento ja ennen kaikkea tahtova. Hän on tahtovana yksilönä ylempänä ajatuksiaan ja uskojaan ja hänen tehtävänsä on kehittyä kaikilla aloilla sopusuhtaisesti. Ja se, jolla on vähemmän ennakkoluuloja ja väärää uskoa, ei suinkaan aina ole henkisesti korkeampi. Ihminen — tämä suuri salaisuus — kätkee paljon muuta kuin älyn, ja jos yleensä voidaan verrata eri ihmisten kehitystä, ei sitä voi mitata yhden osan mukaan.

Sellainen ihminen, jolla on heikko henkinen tahto, joka ei tunne erityistä tarvetta auttaa eteenpäin itseään ja muita, ja tehdä työtä jumalan, elämän tahdon täyttämiseksi, hän mielellään jää koko elämänsä ajaksi epäilemään, hän käy yhdestä asiasta toiseen löytämättä mistään vakaumusta ja luulottelee joskus itseään, että ihmisen ihanin tehtävä on juuri tämä alituinen harhaileminen nim. etsiminen tahtomatta löytää. Hän voi tällä tavoin tulla hyvin teräväpäiseksi, mutta kun hän on mennyt maan päältä pois, ei hänestä ole ollut paljon iloa tai hyötyä ja hän itsekin voi kenties silloin surulla huomata laiminlyöneensä huonompien asi-

oiden tähden tärkeämpiä. Sanotaan skeptillisen ajatustavan puolustukseksi, että se on ihmisen kehitykselle välttämätön, mutta eipä se aina ole, usein se on vain sokeata ajanhengen tottelemista ja hypnotisoitua itseluulotusta. Voi ehkä olla hyvinkin tarpeen, että asia tulee puheeksi. (Jatk.)

V. H. V.

Vapaa tahto ja välttämättömyys.

Vielä kerran.

Vaikka olen tästä aineesta jo eri lehtiin kirjottanut useamman kerran, täytyy siitä vielä kerran kirjottaa.

Omantunnon 6 n:rossa on nimimerkki —kki kajonnut minun maalisk. numerossa julkasemaani „Rajariita teosofian valossa„ nimiseen kyhäykseen, jossa hän on huomannut aukkoja. Siitä syystä on mainitun aineen käsitteleminen vieläkin tarpeellista.

Itämaisen viisausopin kärki on aina ollut käännettynä kysymykseen: Miksi olot ovat sellaiset kuin ne ovat?

Jos tavallinen länsimainen teosofi tahtoo saada tähän kysymykseen lyhyen, tyydyttävän vastauksen, täytyy hänen tunnustaa, että välttämättömyyden laki ne sellaisina pitää. Mutta ei suinkaan tämä tunnustus estä häntä jokapäiväisissä oloissa toimimasta niinkuin ei mitään välttämättömyyttä olisikaan vaan kaikki olisi vapaan tahdon erilaisen käytön tulosta.

Otetaan selvä esimerkki. Tuskin kukaan viisaustieteilijä, joka tunnustaa välttämättömyyden lain kaikkivaltaisuuden, olisi rientämättä apuun, nähdessään ihmisen hukkumaisillaan heikkoon jäähän. Vaikka hyvin ymmärtäisi, että jään heikkous tässä tapauksessa oli se välttämättömyyden laki, joka painoi tuon henkilön veteen, ei hän siltä käskisi muita ihmisiä antautumaan tämän lain alaiseksi tällä tavalla. Mutta hän ei myöskään voisi sanoa tuolle pelastamalleen henkilölle, ettei hänen ollut välttämätöntä mennä noin heikolle jäälle.

Tämä tavallinen esimerkki kelpaa valaisemaan minkälaista ilmiöelämän kohtausta tahansa. Asiaa tutkiessamme täytyy näet meidän huomata, että *me ryhdymme hävittämään entistä välttämättömyyttä nykyisellä, jolle annamme esim. vapaan tahdon nimen.*

Otetaan taas esimerkki. Me sanomme petoeläimestä, että välttämättömyyden laki käskee sen hyökkäämään saaliin kimppuun. Me sanomme n. s. alhaisessa aistillisuudessa rypevästä ihmisestä, että hän on himojensa orja. Fysiologian tutkijat luulevat jo edeltäpäin voivansa sanoa, mitä määrättyyn luokkaan kuuluva petoeläin tekee, kun määrätyt ehdot täytetään, ja miten sillä ja sillä luonteen ominaisuuksilla varustettu ihminen käyttäytyy niissä ja niissä tapauksissa.

Me sanomme mielellämme, että alhaisemman luonnon orja on sidottu välttämättömyyden lakiin.

Mutta otetaan esimerkin valaisemiseksi kolmaskin tekijä, suuri mestari eli mahaatma. Asetetaan selvyyden vuoksi esim. tiikeri ja mahaatma vastakkain. Tiikeri *ei voi* olla hyökkäämättä saaliinsa kimppuun. Mutta mahaatmakaan *ei voi* olla auttamatta siinä tapauksessa, että hän tietää apunsa olevan tarpeen. Siis: tiikerin *täytyy* tappaa, mahaatman *täytyy* auttaa.

Voiko ajatella että valkoisen koulun mestari milloinkaan voisi itsekseen järkeillä tähän tapaan:

„Minä olen nyt vapaa kaikista ihmisellisistä tarpeista ja aineellisen elä-

män suhteista. Minä en enää ole välttämättömyyden kahleilla sidottuna. Nyt minä elän vapaata elämää enkä välitä kärsivästä maailmasta mitään?"

Eikö semmoinen olento, jota ei välttämättömyys enää vaadi omia itsekkäitä pyyteitään valvomaan, sen sijaan ole sitä enemmän pakotettu muitten hyväksi työskentelemään? Minä puolestani uskallan väittää, että sen lain henki, joka vaatii mestarin uhrautumaan muitten hyväksi, on paljoa vaatelijaampi kuin sen lain, joka käskee tiikerin hankkia itselleen veristä lihaa.

H. P. Blavatsky kertoo, että hän Intian eläinsairaaloissa näki sairaan tiikerin loikoilevan riissipuurokaukalon ääressä, ja sanoo, että tämä peto söi riissipuuron ennemmin kuin kuoli nälkään.

Tiikerin esti välttämättömyys veristä lihaa saamasta. Tulos oli se, että peto sairaalasta päästyään oli hieman vähemmin raaka kuin sinne jouduttuaan.

Mutta miten olisi mestarin laita, jos välttämättömyyden laki pakottaisi hänet luopumaan omasta elementistään, s. o. maailman hyväksi elämisestään? Epäilemättä hän semmoisen välttämättömyyden painostamana myös muuttuisi. Mutta mihin suuntaan? Koska luonnossa ei ole mitään paikallaanpysymistilaa, täytyisi omasta elementistään riistetyn mestarin ruveta palvelemaan itseään ja siten taantua.

Välttämättömyyden laki on samalla koko elämän laki. P. E:kin sanoo Omantunnon 6 n:rossa, vastatessaan 63 kysymykseen:

„Olemassaolon syvin salaisuus on: Välttämättömyys."

Mutta mitä sitten on vapaa tahto, jos kerran itse olemassaolon syvin salaisuus on välttämättömyys? Ei itse asiassa mitään. Vapaata tahtoa ei olekaan olemassa muulta kuin syyttäjän kannalta. Kun syyttäjä ei tunne syytetyn vaikuttimia, on hänen sangen mukava puhua vapaan tahdon väärinkäyttämisestä. Ja me tavalliset ihmiset olemme toisten meistä moitittavilta tuntuvia tekoja arvostellessamme aina syyttäjän kannalla.

Jos vapaata tahtoa todellakin on olemassa, niin pitää kai voida sitä esimerkeillä valaista. Mutta minä puolestani en löydä tähänastisesta elämästäni ainoatakaan esimerkkiä, joka vapaata tahtoa valaisisi. Ja kun en omasta elämästäni semmoista löydä, en usko sitä muittenkaan elämässä olevan.

Otetaan kumminkin koetteeksi esimerkkejä. Henkilö tekee itsemurhan. Hänen tekoaan arvostellaan sillä tavalla, että hän on käyttänyt vapaata tahtoaan väärin. Niin, joukon mukana on helppo kulkea. Mutta jos hieman osaa järkeillä, täytyy sanoa, ettei itsemurhantekijä voinut toisin menetellä. Hän saattoi vuosikausia harkita ja punnita sitä askelta, jonka tulisi astumaan. Mutta selvää on, että hänen joskus täytyi tehdä ratkaseva päätös, ja sen tekemisessä ohjasi häntä välttämättömyyden laki. Hän näki itsemurhassa suuremman hyvän kuin elämisessä, ja sentähden hän valitsi tämän suuremman hyvän. Se seikka, että hän kuoleman jälkeen tuli huomaamaan valinneensa huonosti, ei suinkaan asiaa muuta. Hän tarvitsi juuri sitä opetusta, voidakseen seuraavassa lihaantumisessa antaa suuremman arvon fyysilliselle elämälle. Mutta välttämättömyyden laki antoi hänelle tämän opetuksen yhtä hyvin kuin toiselle sen, että kukaan ei ole oikeutettu itse lyhentämään fyysillistä elämäänsä.

Juoppous on suuri pahe. Moni tämän paheen orja menee kapakkaan. Voiko nyt joku olla kapakkaan menemättä yhtä hyvin kuin sinne mennäkin? Ei. Jompikumpi kahdesta hänen täytyy tehdä.

Kun joku lakkaa juoppoudesta, tapahtuu se välttämättömyyden lain pakotuksesta yhtä hyvin kuin juopottelukin. Välttämättömyys käskee toisen käyttämään väkijuomia, toiselta se taas kieltää ne jyrkästi.

Välttämättömyys on kaikkeudellinen

laki, olkoot sen johtamat teot sitten millaisia tahansa. Kulettaahan sama tuulikin kahteen vastakkaiseen suuntaan laivoja, kunhan laivoissa olevat ihmiset vaan osaavat käyttää sitä hyväkseen.

Kun ei ole totuttu filosofisesti järkeilemään, on laadittu sellainen sovinnaiseksi tullut opinkappale, että ihminen muka käyttää vapaata tahtoaan oikein silloin kun hän elää n. s. hyveissä. Mutta hyveissä eläminen on toisille yhtäläinen välttämättömyys kuin paheellinen elämä toisille. Vai voiko kukaan noin vaan koetteeksi poiketa hyveen tieltä? Kaikkea muuta! Henkilö, joka vakaumuksestaan on ehdottomasti raitis väkijuomista, ei suinkaan voi päihdyttää itseään. Välttämättömyyden laki estää häntä siitä.

Kehityksen n. s. alas- ja ylöspäinen kaari — tai kirkolliselta kannalta syntiinlankeemus ja lunastus — ovat luoneet sen aatteellisen näköhäiriön, että on olemassa sekä vapaa tahto että välttämättömyys. Todellisuudessa on olemassa vaan yksi ainoa, itsessään muuttumaton elämä, joka ilmenee lukemattomissa tajuntatiloissa ja muodoissa, ja tämä elämä on:

Ainoa Välttämättömyys.

Ei suinkaan meidän rajallisten olentojen tarvitse hävetä rajattomuuden luontoa. Jos kerran rajaton elämä itsessään on välttämättömyys, niin ei suinkaan meille pitäisi olla alentavaa se tieto, että me välttämättömyyden vaatimuksesta olemme semmoisia kuin olemme. Tietysti me pyrimme epäitsekkyyteen ja pyhyyteen, mutta siihenhän pakottaa meitä välttämättömyyden laki yhtä hyvin kuin päinvastaiseen suuntaankin. Käsitysten selvittämiseksi me puhummekin ylös- ja alaspäisestä kaaresta.

Kaikkeuden elämä käsittää kaikki. Ei se ole itseään vastaan, vaikka se ilmenee niin eri tavoilla. Mätänevä lanta on erinomaisen hyvää ja tarpeellista, vaikka ei se ruokapöydälle semmoisenaan kelpaa.

Jos koko ilmiö-elämä on harhaa, niin ei suinkaan vapaa tahtokaan muuta voi olla, erittäinkään kun ei sitä voi edes kokeellisesti todistaa. Mutta välttämättömyys on kaikkialla ilmeisenä eikä kaipaa mitään todisteluyrityksiä.

Kristillinen kirkko on pahasti sotkenut välttämättömyys-käsitteen armonjärjestysopeillaan. Vaikka se opettaa, että kaikki ihmiset ovat syntisiä, niin se toisaalta väittää, että ihmiskunnan suuri enemmistö kumminkin vapaaehtoisesti menee jonkinmoiseen kadotukseen! Tämä kirkko sallii jumalansa pestä kätensä viattomana kaikesta niin sanotusta synnistä. „Ei ole minun syytä, ett' syntinen tuomitaan", lauletaan vanhassa virsikirjassa.

Tällaisen moraalin kannalta moni teosofikin katselee elämää, kun puhuu ihmisen vapaasta tahdosta. On näet ollut välttämätöntä keksiä tämä vapaan tahdon oppi, jotta itse jumala pääsisi onnellisesti pakoon silloin kun häntä ruvetaan synnistä tilille vetämään.

Vapaan tahdon oppi on kristillisen jumaluusopin hirmuisin ase, jolla se pitää ihmisiä epätoivossa. Mikä näet on kauheampaa kidutusta kuin sanoa ihmiselle, joka itsekin pahottelee kulunutta elämäänsä, että hän on lakkaamatta käyttänyt vapaata tahtoaan väärin. Ja tuhannet uskovat vielä tänä päivänä, että ihminen todellakin voisi tehdä toisin kuin hän tekee! Ei silloin ole vaikea tuomita toisiaan.

Itämainen suuri viisausoppi ei salli jumalain pestä käsiään kaikesta siitä, mikä kristittyjen kielellä on „syntiä". Päinvastoin juuri edesvastuu „synnistä" on sitä suurempi jota korkeampi joku tajuntakeskus on. Viimein on itse ikielämä, ikuinen valkeus tai pimeys, kaikkein syntisin ja samalla kaikkein pyhin. Siinä ikielämässä uinuvat kaikki meidän kielellä puhuen mitä inhottavimmat paheet ja rikokset. Kokonaisuus on syypää siihen mitä osat tekevät.

Miksi tuo ikielämä rupeaa määrättyjen aikojen kuluttua „luomaan" maail-

moja, joissa synnit ja kärsimykset kukostavat?

Kristillinen jumaluusoppi vastaa, että jumala tahtoo kunniaa saadessaan ensin syöstä luomansa olennot kurjuuteen ja sitten armosta pelastaa osan näistä!

Aikojen viisaus vastaa:

Se on välttämättömyys.

Mutta tämä välttämättömyys on suloista. Siinä ei ole mitään sellaista, mikä voitaisiin pitää kirouksena ja onnettomuutena kristillisen sanantulkitsemisen mukaan. Aikojen viisauden mukaan edustaa kehityksen ylöspäinen kaari ilmiöelämän surkastumista ja katoamista sekä alaspäinen sen esiintulemista ja voimistumista. Riippuu siis siitä, kumman kaaren kannalta elämää milloinkin arvostellaan.

Kun tajuntakeskus tuntee pian vapautuvansa alemman ilmiöelämän kahleista, nähden edessään ajan jolloin saa vajota jumalan olemisen syvyyteen, niin on näitten eri tilojen välinen erotus niin suuri, että sivullinen mielellään huudahtaisi:

„Nyt on välttämättömyyden kahleet katkaistu, ja sielu on vapaan tahtonsa ohjaamana!“

Mutta tämän näin vapautuneen sielun yläpuolella oleva kokonaiselämä sanoo:

„Sinä et ole vapaampi kuin ennenkään. Sinun nykyinen tilasi, kun saat vaipua jumalaan, on yhtäläinen kehityksellinen välttämättömyys kuin sekin, jolloin olit raivoisa peto“.

Jos tahdomme huvitella itseämme sanaleikillä, niin sanokaamme, että itse korkein jumala, persoonaton äärettömyys käyttää vapaata tahtoaan väärin, kun rupeaa kiteytymään aineeksi. Sanokaamme, että persoonaton äärettömyys tekee itsemurhan, kun se käsittämättömästä pimeydestään lähettää ensimäisen „luomista“ ennustavan valonsäteen. Tuollainen sanominen ei ole liikaa. Kaikkeuselämän itsemurhan tuottamaa kirousta on kaikki kärsiminen. Ja kumminkin on tämmöinen asiaintila välttämättömyys.

Kaikkeuselämä niin sanoaksemme kyllästyy omaan olemukseensa. Kun ei se voi enää nousta korkeammalle, niin se lankee, taas noustakseen ja palatakseen pitkiksi ikuisuuksiksi omaan itseensä.

Sanokaa, missä on semmoisen rajallisen olennon kuin ihmisen vapaa tahto, kun itse äärettömyyden *täytyy* „langeta“ ja „nousta“.

Elämä on välttämättömyyttä.[1])

Aate.

---

[1]) Allekirjottanut ei uiteakaan ole fatalisti tai deterministi, jommoisena Aate kirjotuksessaan esiintyy. Uskon yhtä hyvin ihmisen „vapaasen tahtoon“. Absolutinen jumaluus on ehdoton välttämättömyys, mutta välttämättä myös ehdoton vapaus, koska ei ole mitään ulkonaista vapautta rajottamassa ja koska kaikki vastakohdat siihen katoavat. Kaikki ilmiöt ovat sentähden ehdottoman välttämättömiä ja samalla ehdottoman vapaita. Ihminen samoin kuin korkein ilmennyt jumala (Logos) on välttämättömyyden orja ja samalla vapaa, sillä molemmat ovat jumaluudesta kotoisin. Ihminen tuntee itsensä vapaaksi, mutta ajatellessaan hän huomaa vapautensa menneen karmansa rajottamaksi. Vapaus on nykyhetken nuorukainen, tulevaisuuden isä ja menneisyyden lapsi. Missä määrin ihminen on vapaa? Hän voi joko hidastuttaa tai jouduttaa kehitystään. Elämän ja kehityksen välttämättömyydestä hän ei voi irtautua, mutta hän voi eri tavalla käyttää elämän mahdollisuuksia. Kohtalo ei määrää, kuinka nopeasti tai kuinka hitaasti hänen tulee kehittyä; sen hänen oma tahtonsa määrää. Ilman omaa tahtoa ei olisi siveellistä vastuunalaisuutta. Jos ei ihminen voisi jouduttaa kehitystään, olisi uskontojen työ turha; turha olisi puhua hyvästä ja totuudesta ja kauneudesta! Ja jos ei ihminen voisi hidastuttaa kehitystään, olisi turha varottaa pahasta ja synnistä ja vääräst ä. Korkeimmalta filosofiselta kannalta vapaus kyllä haihtuu välttämättömyyteen ja välttämättömyys vapauteen, mutta käytännöllisesti katsoen vapaa tahto on yhtä tosiperäinen ilmiö kuin välttämättömyyskin. (Vrt. muuten, mitä on sanottu kirjassa Valoa kohti, siv. 79—81, 2 painos.)

P. E.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

60.

Valtaistuimen täyttäminen.

Valtioita olisi ohjattava niinkuin keitämme pieniä kaloja, suuretta puuhatta.

Kun tao saatetaan valtakuntaa ohjaamaan, on se antava lepoa kuolleitten varjoille. [1])

Ei että henget tulisivat toimettomiksi, vaan että ne lakkaavat häiritsemästä kansaa.

Mutta — mikä on tärkeämpää — kansan viisas johtaja ei ole tekevä niille pahaa.

Ja kun ne eivät häiritse toisiansa, tähtää niiden vaikutus yhteiseen hyvään.

61.

Nöyryyden hyve.

Valtakunta niinkuin virta tulee suureksi olemalla matala. Se tulee keskustaksi, johon koko maailma pyrkii.

Samoin on naisen laita: hän voittaa miehen yhtämittaisella rauhallisuudella.

Ja rauhallisuus on samaa kuin kestäväisyys.

Sentähden suuri valtio laskeutumalla niitten luo, jotka ovat sitä alempana, voi päästä niitä hallitsemaan.

Samaten pieni valtio, alistumalla jollekin suurelle voi taata itselleen sen liittolaisuuden.

Siten toinen hankkii uskollisuutta, toinen suosiota.

Vaikka suuri valtio haluaa saada valtaansa ja elättää muita, niin taas pieni valtio haluaa tulla liittolaiseksi ja palvella suurempaa.

Siten molemmat tulevat tyydytetyiksi, jos vaan suurempi tahtoo alentua. [1])

62.

Käytännöllinen Tao.

Tao on kaikkien olioitten hiljainen johtaja.

Se rikastuttaa kunnon miestä ja torjuu pahantekijän.

Sen neuvo on aina paikallaan, sen hyväntahtoisuus tulee aina tarvittaissa.

Niitäkään, jotka eivät ole hyviä, se ei hylkää.

Sentähden, kun hallitsija astuu valtaistuimelleen ja määrää ylimyksiä, niin se, joka tulee hänen eteensä prinssin arvomerkeillä ja ratsasjoukon saattamana, ei ole sen veroinen, joka nöyrästi esittää tämän Taon.

Sillä miksikä vanhat pitivät Taon niin suuressa arvossa?

Eikö sentähden että se oli kaikille avoinna ilman suurta etsimistä ja että sen kautta ihminen pääsi synnistä?

Tämän tähden sitä pidetään maailman suurimpana asiana.

63.

Eteensä katsominen.

Toimiva ilman suunnitelmaa, puuhaava olematta olevinaan, löytäen suuren siinä, mikä on pientä, ja paljouden vähässä, kostaen vääryyden hyvyydellä, voittaen vaikeita asioita silloin kun ne ovat helppoja, ja ohjaten suuria asioita niiden alussa — se on Taon tapaista.

Kaikilla vaikeilla asioilla on alkunsa

---

[1]) Laotse tiesi hyvin, kuinka levotonta on „tuonelassa" (astralitasolla), kun maallinen elämä on uhkunut huonosti hallitun yhteiskunnan synnyttämiä intohimoja.

[1]) Moni arvelee epäilemättä, että Laotse tässä luvussa on liian „optimistinen".

siinä, mikä on helppoa, ja suurilla asioilla siinä, mikä on vaikeata.

Sentähden viisas voi toteuttaa suuria asioita edes kajoomatta niihin.

Joka keveästi suostuu, pitää harvoin sanansa. Joka pitää kaikkia asioita helppoina, hänellä on oleva paljon vaikeuksia.

Sentähden viisas pitää paljon lukua pienistä asioista eikä hänellä siten ole mitään vaikeutta.

Ulkonaisia jälleensyntymistodistuksia.

II.

Harvinainen tapaus.

Kuten tiedämme syntyy inhimillinen sielu, teosofisten opetusten mukaan, uudestaan maan päälle vasta sitten, kun se taivaallisen kauden loputtua on pudistanut päältään vanhan personallisuuden viimeisetkin jäännökset, jonka tähden on sanottu, että ihminen ei ole personallisesti, vaan ainoastaan henkisesti kuolematon. Personallisesti kuolemattomaksi hän tulee ainoastaan kulkemalla salaista „kaitaa tietä" ja jouduttuaan sillä niin pitkälle, että hänen personallinen tajuntansa täydellisesti yhtyy korkeamman minän ylipersonalliseen, yksilölliseen tajuntaan, jolle eri ruumistukset ovat kuin eri päiviä alemman tajunnan elämänkirjassa.

Välistä sattuu kuitenkin, että sielu syystä tai toisesta on tilaisuudessa syntymään jälleen astralitasolta; silloin tosiaan vanha personallisuus pukeutuu uuteen ruumiisen ja säilyttää joskus muiston edellisestä ruumistuksestaan. Madame Blavatsky tarkottaa tämmöistä tapausta, kun hän ensimäisessä suurteoksessaan *(Isis Unveiled)* väittää, että uudestaan ruumistuminen on sangen harvinaista; hän ei siinä kirjassa laisinkaan puhu siitä luonnon laista, jota me olemme oppineet kutsumaan jälleensyntymiseksi.

Seuraava kertomus on esimerkki tämänlaatuisesta astralitasolta tapahtuvasta jälleenruumistumasta. Sen on eräs rouva O. S. New Mexicosta kertonut kirjeessä amerikkalaisen spiritistisen lehden *The Progressive Thinker*'in toimitukselle, jossa lehdessä se julaistiin joulukuun 13 p:nä 1902. Mr. C. W. Leadbeater on toistanut kertomuksen kirjassaan *The Other Side of Death* (Kuoleman tuolla puolen). *(P. E.)*

Erään jälleensyntymän historia.

Minä kerron personallisen kokemukseni epäämättömänä tosiasiana, mutta ei minkään erityisen teorian tukemiseksi. Kun tein tämän kokemuksen (28 vuotta sitten), en tiennyt kerrassaan mitään mediumisuudesta enkä ollut luullakseni koskaan kuullut sanaa jälleensyntyminen. Olin silloin 16 vuoden vanha ja olin ollut vuoden naimisissa.

Minulle oli juuri sarastanut tieto siitä, että olin tulemaisillani äidiksi, kun jollakin hämärällä tavalla aloin tuntea vierelläni näkymättömän personallisuuden. Tiesin ikäänkuin intuitivisesti, että näkymätön seuralaiseni oli nainen ja melkoisesti minua vanhempi. Vähitellen tämä läsnäolo tuli tuntuvammaksi. Kolmantena kuukautena senjälkeen kun ensin tunsin hänen läsnäolonsa saatoin mieleennostatuksen kautta saada häneltä pitkiä sanomia. Hänellä oli mitä suurin huolenpito terveydestäni ja yleisestä menestyksestäni ja aikaa myöten saatoin jo kuulla hänen äänensä ja monta tuntia keskustella hänen kanssaan. Hän kertoi minulle nimensä ja kansallisuu-

tensa ja monta yksityiskohtaa elämäntarinastaan. Hän näytti hartaasti tahtovan, että minä tuntisin ja rakastaisin häntä hänen itsensä vuoksi, niinkuin hän sanoi. Useamman kerran yritettyään onnistui hänen lopulta tulla näkyväksi minulle. Senjälkeen hän oli minulla yhtä todellisena kumppanina kuin jos hän olisi ollut lihaa ja verta. Minun tarvitsi vain vetää uutimet ikkunain eteen ja saattaa huoneesen rauhottava hämärä, jolloin hän saattoi ilmaista itseään minulle sekä näkyvänä että kuultavana.

Pari viikkoa ennen lapseni syntymistä ilmotti hän minulle, että hänen läsnäolonsa oikea tarkotus oli se, että hän aikoi ottaa asuntonsa tuohon uuteen muotoon sen syntyessä, täten lopettaakseen maalliset elämänkokemuksensa, jotka liian varhain oli katkaistu. Tunnustan, että minulla oli vain hämärä käsitys hänen tarkotuksestaan ja että olin hyvin huolissani asian johdosta.

Yöllä ennen tyttäreni syntymää näin viimeisen kerran kumppanini. Hän tuli luokseni ja sanoi: 'aikamme on tullut; ole urhoollinen ja kaikki käy meille hyvin'.

Tyttäreni syntyi ja oli näöltään henkiystäväni täydellinen pienoiskuva ja aivan erilainen kuin sen perheen jäsenet, johonka hän nyt kuului, ja melkein kaikki, jotka hänet näkivät ensi kerran, huudahtivat: „oh! ei hän ole ollenkaan lapsen näköinen. Hän näyttää ainakin 20 vuoden vanhalta".

Hämmästyin suuresti muutamia vuosia jälkeenpäin, kun eräässä vanhassa kirjassa satuin näkemään sen naisen elämäntarinan, jonka nimen ja elämänvaiheet henkiystäväni väitti olleen itsellään maaelämänsä aikana. Se mitä hän oli kertonut minulle, oli kaikissa kohdissa yhtäpitävä kirjan kertomuksen kanssa lukuunottamatta muutamia personallisia asianhaaroja, joita vieras ei saattanut tietää. Koko tämän kokemuksen säilytin omana syvänä salaisuutena, sillä vaikka olinkin nuori, käsitin kyllä, minkä tuomion maailma antaisi sellaisen tarinan kertojalle.

Kerran, kun tyttäreni oli 15 vuoden vanha, tuli minun henkiystäväni nimi ensi kerran mainituksi hänen läsnäollessaan. Hän kääntyi paikalla minun puoleeni hämmästyneen näköisenä ja sanoi: „Äiti, eikö isä kutsunut minua sillä nimellä?" (Hänen isänsä oli kuollut hänen ollessaan vuoden vanha). Minä sanoin: „ei rakkaani, sinua ei koskaan kutsuttu sillä nimellä". Hän vastasi: „mutta minä muistan sen varmasti, jossakin joku kutsui minua siten".

Lopuksi tahdon mainita, että tyttäreni luonne on hyvin samanlainen kuin sen naisen historiallinen luonne, jonka naisen henki sanoi aikovansa ottaa tämän uuden muodon asunnokseen.

Nämä ovat tosiasiani. En tarjoo mitään selitystä; jos ne mahdollisesti sopivat johonkin teoriaan, niin onneksi sille teorialle. Teoriat tavallisesti kaipaavat tosiasioita tuekseen; tosiasiat ovat riippumattomia ja kykenevät seisomaan omin jaloin.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

64 Kysymys. O. V. *Jälleensyntymisopin mukaan jälleensyntyvä minä etsii vanhemmat, jotka sopivat sen saavuttamalle kehitykselle. Kuinka on silloin selitettävä se tapaus, että sangen vähälahjaisille vanhemmille saattaa syntyä lapsi, jonka henkiset ominaisuudet todistavat loistavata kehitystä edellisissä elämissä?*

Vastaus P. E. Semmoinen tapaus on nähdäkseni selitettävissä paraiten juuri jälleensyntymisopin valossa. Sillä kuinka vähälahjaisista

vanhemmista syntyisi nerokas lapsi, jos lapsi vain perisi vanhempainsa ominaisuudet? Mutta kehittynyt sielu voi olla pakotettu syntymään yksinkertaisiin oloihin, sentähden että karmallisia siteitä on olemassa hänen ja niiden sielujen välillä, jotka tulevat hänen vanhemmikseen.

65 **Kysymys. O. V.** *„Kuoltuaan" joutuu ihminen astralitasolle. Täällä, kâmalokassa, hänen henkensä tulee puhdistua kaikista personallisista pyyteistä ja paheista, ennenkuin voi siirtyä „taivaasen", devakhaniin. Eikö siis jälleensyntyvän minän pitäisi olla puhdas uudelleen ruumistuessaan? Mistä johtuu, että hän yhä edelleenkin „synnissä syntyy"?*

Vastaus. P. E. Ihmisen henkinen kehitys on tapahtuva hänen omasta vapaasta tahdostaan ja hänen omien ponnistuksiensa kautta. Astralitason kärsimys on luonnon pakosta tapahtuva puhdistus eikä voi kuolettaa pahan *siementä*, joka yhä jää ihmisen sieluun ja sopivassa tilaisuudessa herää uudelleen eloon. Kaikki suuret opettajat muistuttavat meitä sentähden alituiseen fyysillisen elämän tärkeydestä. „Nyt on otollinen aika", jolloin voimme vapaasti kehittyä, sillä kuoleman jälkeen olemme sidotut, s. o. me emme ole astrali- ja mentalitasolla itsetietoisia niinkuin tällä fyysillisellä. Merkityksetön astralitason kärsimys ei silti ole. Sen muisto jää sieluun ja vaikuttaa meihin omantunnon varottavana äänenä, kun olemme aikeessa antautua saman himon valtaan, jonka surullisia seurauksia jo olemme kokeneet. Mutta kaikki emme tottele omantuntomme varottavaa ääntä. Käymme sentähden uudelleen ja uudelleen läpi saman nautintojen ja kärsimysten koulun, kunnes lopulta henkemme totisesti herää ja me alamme vapaasta tahdosta ponnistella eteen- ja ylöspäin.

66 **Kysymys. O. V.** *Onko olemassa minkäänlaista yhtenäistä esitystä teosofian kannasta raamatun eri kysymyksissä, toisin sanoen, minkäänlaista teosofista raamatunselitystä?*

Vastaus. P. E. Suomenkielellä ei ole erityistä kirjaa, mutta viittauksia on melkein kaikissa teosofisissa kirjoissa. „Omatunto" on v. 1905 ja 1906 sisältänyt joitakuita raamattua ja sen tulkitsemista koskevia kirjotuksia. Englantilaisesta kirjallisuudesta mainittakoon seuraavat teokset: *Esoteric Christianity* kirj. Annie Besant (tanskaksi: Esoterisk Kristendom), *The Christian Creed* kirj. C. W. Leadbeater (ruotsiksi: Den kristna trosbekännelsen), *The Perfeet Way* kirj. Anna Kingsford, *The Esoteric Basis of Christianity* kirj. W. Kingsland.

67 **Kysymys. J. V.** *Koska järki ja tunne usein ovat ristiriidassa, mistä on löydettävissä se mitta, jolla voi määrätä, kuinka paljon on sekotettava tunnetta järkeen tai päinvastoin, että siitä syntyy oikea sopusointu?*

Vastaus. P. E. Veljesrakkaudesta. Ihmisen ajatus on korkeampi itsekkäitä tunteita, mutta epäitsekkäät tunteet ovat ajatusta korkeammat ja kallisarvoisemmat Sopusointu saavutetaan siten, että järki palvelee epäitsekästä minäämme, mutta hallitsee ja ohjaa itsekästä.

68 **Kysymys. I. L.** *„Kun siis näette hävityksen kauhistuksen, josta on puhuttu Daniel profetan kautta, seisovan pyhässä paikassa — joka tämän lukee, se tarkatkoon — silloin ne, jotka Juudeassa ovat, paetkoot vuorille" j. n. e. „Mutta rukoilkaa, ettei teidän pakonne tapahtuisi talvella eikä sabbattina; sillä silloin on oleva suuri ahdistus, jonka vertaista ei ole maailman alusta tähän asti ollut, eikä tule. Ja ellei sitä aikaa lyhennettäisi, ei yksikään liha pelastuisi; mutta valittujen tähden se aika lyhennetään." (Matt. 24: 15—22). Kuinka teosofia nämä salaisuudet selvittää? Mitä paikkaa ihmisessä Herra nimittää pyhäksi sijaksi, jossa näin syviä asioita tapahtuu? Milloin ne tapahtuvat? Mikä on talvi ja sabbatti? Ja miksi hän lukitsee salaisuudet henkensä sinetillä?*

Vastaus. P. E. Koko kertomus „maailman lopusta", „Kristuksen toisesta tulemisesta" ja „viimeisestä tuomiosta" — joka muuten tavataan kaikissa kolmessa synoptisessa evankeliumissa — on hyvä esimerkki siitä, kuinka vaikeata on lukea raamattua ja ryhtyä sitä yhtenäisenä kirjana esoterisesti tulkitsemaan, ennenkuin historiallinen kritiikki on päässyt lopullisiin tuloksiin raamatun alkutekstin suhteen. Mateuksen 24 luku esim. on silminnähtävästi mystillinen kirjotus, ja tarkkaavainen lukija rupeaa heti epäilemään, ettei Jeesus ole kaikkia sanoja lausunut. Ei hän ainakaan ole voinut puhua maailman, s. o. aurinkokunnan tai maailmankaikkeuden, historiallisesta lopusta kaukaisessa tulevaisuudessa, sillä silloin hänen kuvauksensa tosiaan olisi hyvin epätieteellinen. Mahdollisesti voisi ajatella hänen kuvailleen jonkun historiallisen kauden loppumista, kuten Tolstoi arvelee ja jommoisesta käsityksestä tässä aikakauslehdessä ennen on puhuttu (kts. art. „Maailman loppu" tämän vuoden huhtikuun n:ssa). Mutta historiallinen kritiikki on epävarma siitä, onko Jeesus ollenkaan puhunut mitään semmoisista asioista, ja professori Wernle Baselista arvelee, että koko Markuksen 13 luku on „apokalyptinen katkelma juutalaissodan alkuajoilta", jolla ei siis ole mitään varsinaista tekemistä Jeesuksen elämänhistorian kanssa, vaikka evankeliumein kirjottajat ovat panneet sanat hänen suuhunsa.

Käsittääkseni asia on historiallis-eksoterisesti ymmärrettävissä tällä tavalla: Jeesus samoinkuin muutkin profetat ja vihityt opettajat lausui silloin tällöin ennustuksia tulevaisuudesta. Muuan

tämmöinen ennustus, joka teki syvän vaikutuksen kaikkiin hänen opetuslapsiinsa, koski Jerusalemin häviötä ja Juudan kansan hajoamista. Ken siis kertoi Jeesuksen elämäkerran toiselle, ei unohtanut tätä hänen merkillistä ennustustaan. Toiselta puolen Jeesuksen oli tapana opettaa varsinaisia opetuslapsiaan salassa, antamalla heille esoterista opetusta. Hän selitti ja tulkitsi silloin mystillisellä ja salatieteellisellä tavalla profetallisia y. m. pyhiä kirjotuksia. Hän joko silloin itse tulkitessaan keksi semmoisia sananparsia kuin „maailman loppu", „ihmisen poika" j. n. e.[1]), joidenka merkityksen opetuslapset tarkoin painoivat mieleensä, tai oli mahdollisesti olemassa joku apokalyptinen kirjotus, jossa semmoisia nimityksiä käytettiin ja jota Jeesus käytti opetuksessaan. Kaikissa tapauksissa evankeliumein kirjottajat ovat sekottaneet yhteen Jeesuksen eksoterisen ennustuksen Jerusalemin häviöstä ja hänen esoteriset opetuksensa „maailman lopusta" j. n. e.; tämä sekotus on voinut helposti tapahtua, jos oli olemassa tuo apokalyptinen kirjotus.

Tämä mitä koskee asian eksoterista eli ulkonaista puolta. Mitä taas tulee näiden raamatun paikkojen esoteriseen eli sisäiseen tulkitsemiseen, on tietysti ainoastaan apokalyptinen osa mystillisesti selitettävissä. Mutta jos otamme nuo salaperäiset käsitteet „maailman loppu", „ihmisen pojan tulemus" j. n. e. ja koetamme nähdä niiden esoterista merkitystä, joudumme heti siihen johtopäätökseen että ne tarkottavat sielullisia tiloja sekä yksilöissä että yhteiskunnissa, kuten myös Tolstoi ja kristillinen tietäjätär Mrs. Anna Kingsford ovat selittäneet. „Maailman loppu" on aina semmoinen aika, jolloin materialismi, epäilys, ateismi ja uskottomuus pääsevät valtaan. Useimmat jälleensyntyvät sielut ovat silloin nuoria iältään. Kokeneempia sieluja — „valituita" — jotka jo ennen eläessään ovat pyrkineet „Tietä" kohti ja päässeet „Judeaan", uskon luvattuun maahan, on verrattain harvassa. „Hävityksen kauhistus" on suuri, koska ihminen „pyhimmässä paikassaan", hengessään, ei näe eikä palvele jumalaa. Semmoisina materialistisina aikoina täytyy valittujen „paeta vuorille", s. o. pysytellä henkensä ylängöillä ja näyttää korkeata esimerkkiä muille. Heitä käsketään rukoilemaan, ettei tämä heidän „pakonsa" olisi tarpeellinen semmoisina hetkinä, jolloin heidän hengessään vallitsee „talvi", s. o. alakuloisuus, voimattomuus ja väsymys, tai „sabbatti", s. o. itsekyllänen lepo ja huomaamaton rauhallisuus. Mutta opettaessaan muita he saavat joitakuita herätetyiksi ja heidän työnsä ja ponnistustensa kautta ahdistuksen aikaa vähän lyhennetään, sillä jos ainoastaan nuoria, kokemattomia sieluja eläisi yhdessä, tulisi tuskin loppua ajan materialismille.

[1]) Tämä ei ole mitään ihmeellistä tai uskomatonta, sillä käytetäänhän esim. nykyaikaisessa teosofiassa kaikenmoisia semmoisia nimityksiä (astralirunmis, pyörä, rotu, planetahenki, järjenpoika, manvantara, pralaya, nirvâna y. m.), joita ei teosofisesti oppimaton heti ymmärrä ja joiden merkitys tuhannen vuoden perästä on voinut peräti unohtua.

69 Kysymys. I. L. *„Sillä lihan sielu on veressä, ja minä olen sen teille antanut alttarille, että teidän sielunne pitäisi sen kautta sovitettaman. Sillä veri on sielun sovinto." (3 Moos. 17: 11.) „Ja paitsi verenvuodatusta ei yhtään anteeksiantamusta tapahdu." (Hebr. 9: 22). Näiden sanojen mukaan nuo onnettomat pahantekijät, jotka Kristuksen kanssa ristiinnaulittiin, sovittivat kuolemallaan omat rikoksensa. Mutta kenenkä syntein edestä Kristus sitten kuoli, jos ihmiset kerran voivat sovittaa syntinsä omalla verellään? Ja vaatiiko Jumala muuten kuoleman ja veren vuodatusta kehittymättömäin ihmislasten ylösnousemukseksi?*

Vastaus. P. E. Tarkastakaamme ensin ulkonaisesti noita kahta kirjotusta, Leviticusta ja Hebrealaisepistolaa. Minun täytyy tunnustaa, että 3 Mooseksen kirja tekee inhottavan vaikutuksen vihaa ja kostoa uhkuvan henkensä kautta. Selvästi siinä kuvastuu vanha juutalainen siveyskanta alhaisuuksineen, julmuuksineen ja pintapuolisuuksineen. Todella täytyy ihmetellä, että ihmiset, jotka saivat tutustua Jeesuksen valoisaan ja rakkautta uhkuvaan oppiin, koettivat etsiä vastaavaisuuksia Mooseksen kirjoista, ja että yhä vielä tänäpäivänä Leviticus ja evankeliumit sidotaan samoihin kansiin! Hebrealaisepistola on eksoterisesti katsoen juuri tuommoinen yritys sovittaa yhteen vanhan testamentin siveettömyydet ja uuden ihanteelliset opit käyttämällä yhdyssiteenä Paavalin-tapaista jumaluusopillista järjestelmää.

Mutta jos koetamme „ymmärtää kirjotuksia", tunkemalla niiden esoteriseen henkeen, voimme löytää järkeä niissäkin, jotka kirjaimen mukaan vain tulkitsevat oman aikansa raakaa henkeä. Ensiksikin sana „sielu" yllä toistetuissa lauseissa ei tarkota kuolematonta sielua, vaan elonhenkeä eli praanaa (hebrealainen sana on *nephesh*); lause merkitsee siis samaa kuin 2 Moos. 21: 23--25: „Mutta jos kuoleman vahinko tulee, niin pitää hänen antaman henki hengestä (nephesh nepheshistä), silmä silmästä, hammas hampaasta j. n. e." ja kuvaa esoterisesti karman lakia, joka lahjomattomalla oikeudella antaa jokaisen niittää mitä hän on kylvänyt. Se ei suinkaan merkitse, että meidän pitäisi kostaa pahantekijälle, sillä „kosto on Herran"; se vain kuvaa meille luonnonlain oikeudellisuutta.

Mikä sitten on „Kristuksen sovinto"? Jokainen vihkimätön ihminen on karman orja, mutta ihminen, joka kulkee „Tiellä", vapautuu askel askelelta karman vallasta. Hänessä kasvaa Kristusihminen, joka voittaa synnin ja pahan ja hän tulee „sovitetuksi jumalan kanssa", s. o tajunnassaan hän yhtyy jumalaan. Hän ei ainoastaan lakkaa luomasta uutta pahaa karmaa, vanhankin vaikutuksia hän kykenee muuttamaan

Vastaukseni teidän kysymykseenne on siis, että Jeesuksen personallinen kuolema ei ollut mikään mystillinen „sovitusuhri", jota vastoin Kristushenki, joka itsekussakin ihmisessä kerran on heräävä täyteen toimintaan, on tällä hetkellä useimmissa ihmisissä vielä „kuollut", odottaen ylösnousemustaan. Ja se Kristushenki on todella meidän „sovittajamme jumalan kanssa", se on todella „Isän poika" ja „jumala itse„, joka piilee kunkin ihmisen sisimmässä sisässä.

70 Kysymys. L. L. *Mikä tarkotus on Elämän Isällä rangaistessaan lapsiaan mielenvikaisuudella, riistäen siten heiltä henkisen kehittymisen mahdollisuuden?*

Vastaus. P. E. Miksi ihminen, jolla olisi tilaisuutta kehittymään henkisesti, usein laiskuudesta tai välinpitämättömyydestä tai muusta syystä laiminlyö tilaisuutensa? Muistakaamme, että kehittymisen tie sille, joka on saanut jotakin — esim. sivistystä ja tietoja, — on sama kuin antamisen, jakamisen ja palvelemisen tie. Mutta kuinka paljon on ihmisiä, jotka tämän selvästi näkevät ja ymmärtävät? Eikö ole viisaasti järjestetty, että elämä toisella kertaa antaa meidän syntyä oloihin, joissa me opimme ymmärtämään avunannon tarpeellisuuden esim. siten, että meidän on tuiki vaikeata hankkia itsellemme sivistystä ja että meitä pyrkimyksissämme tylysti kohdellaan?

Tämä suhde mielessä voitte analogian mukaan löytää vastauksen kysymykseenne. Mielenvikaisuuden karma on siinä, että ihminen — joko tässä tai jossain edellisessä elämässä — on niin perin pohjin turmellut oman ruumiinsa (esim. nautintojen kautta) tai jonkun toisen ruumiin, että kaikki kehittyminen siinä ruumiissa on ehkäisty.

Mielenvikaisena ollessaan ihminen sieluna on ikäänkuin elävältä haudattu. Vika on vain fyysillisissä aivoissa. Toisella tasolla sielu on tajuissaan ja kärsii — kärsii, näkee ja ymmärtää.

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran presidentti. Valtaavalla äänten enemmistöllä on nyt Mrs. Annie Besant valittu Teosofisen Seuran presidentiksi. Koska hän sitä paitsi Madame Blavatskyn kuolemasta saakka v. 1891 on ollut Esoterisen Koulun „ulkonaisena päänä", on täten yhteen käteen uskottu ne molemmat luottamustoimet — julkinen ja salainen, — jotka edustavat maailmassa Teosofisen Seuran työtä ja tehtävää. Annie Besant on syntynyt lokakuun 1 p:nä 1847 ja nykyään siis 60 vuoden ikäinen. Hän liittyi Teosofiseen Seuraan v. 1889.

T. S:n suomalainen osasto. Uusi presi, denttimme on kirjeessä ilmottanut ilonsa siitä, että Suomeen perustetaan T. S:n osasto, ja luvannut kaikella tapaa olla avuksi asian käytännöllisessä järjestämisessä.

Amerikan suomalaiset teosofit. Kysymykseemme, eivätkö Amerikan suomalaiset saisi kirjottautua Teosofisen Seuran suomalaisen osaston jäseniksi ja muodostaa saman osaston paikallisyhdistyksiä Amerikassa, on Annie Besant vastannut, että asia on hieman vaikea järjestää, koska T. S:n n. k. osastot (sektsionit) ovat maantieteellisesti rajotettuja. Hän on kuitenkin suosiollisesti luvannut puhua asiasta amerikkalaisen osaston ylisihteerin kanssa, jonka hän ensi syyskuussa tapaa Chicagon vuosikokouksessa.

Omantunnon koko. Kesäkuun 3 p:nä pitämässään kokouksessa Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen toimikunta päätti, että aikakauslehtemme heinäkuusta lähtien julkaistaan ainoastaan 16-sivuisena. Tämän taloudellisesti tärkeän toimenpiteen kautta lehden sisältö — tänä kuten viimekin vuonna — melkoisesti supistuu, joten toimituksen on tästäkin numerosta täytynyt jättää pois muutamia jatkoy. m. kirjotuksia.

Elämä. Matti Kurikan alkuunpanema ja puolitoista vuotta väsymättömällä innolla toimittama Elämä-lehti on nyt kuollut. Sen työ teosofisen maailmankatsomuksen levittämiseksi ei ole ollut merkityksetön, ja mitä hyvää se on tehnyt, on rehellisesti kirjotettu muistiin Elämän Kultaiseen Kirjaan. Onko se kerran vielä jälleensyntyvä, sen aika näyttää.

Uusia kirjoja. Ilmotettavaksemme on lähetetty:

Sointula-aate. Yhteiskunnallista kehitysoppia. Kirj. Matti Kurikka. (Elämä Osuuskunnan kustantama).

V. Kososen kustannuksella ilmestyneet:

„Elä varasta". Henry Georgen puhe. Arvid Järnefeltin julkaisuja n:o 2.

Köyhyys on rikos. Henry Georgen puhe. Arvid Järnefeltin julkaisuja n:o 1.

Kuinka evankeliumia on luettava? Sisältää Leo Tolstoin neuvom. Arvid Järnefeltin julkaisuja n:o 3.

Kaikki nämä kirjaset ovat erinomaisen hyvää luettavaa.

Lahjatili.

Kesäk. 7 p:stä — heinäk. 7 p:ään:

Omantunnon tiliin: M. L. (Venäjä) 7: 15. O. R. (Amerikka) 10: 20.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ✱ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

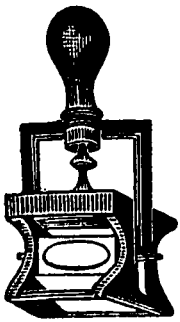

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja J. E. Waldén Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numerolmis- ja Pagineeraus-leimoja y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLIINLIIKE KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja **YRJÖ WEILIN**, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Länsiranta 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.
Mikonkatu 11.
Vastapäätä asemaa
HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin
ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI
on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka kokoja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, **Karma.** Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

ANNIE BESANT, **Ihminen ja hänen ruumiinsa.** Valmistuu piakkoin).

PEKKA ERVAST, **Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä.** (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, **Enkelein lankeemus.** Piirteitä ihmiskunnan historiasta »Salaisen Opin» valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2). Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, **H. S. Olcottin elämäntyö.** Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki :: :: :: :: :: Mikonk. 11.

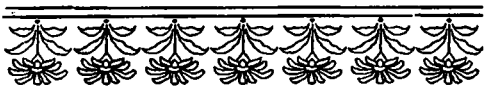

A. B. Oskar Eriksson & Co O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muuta sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 8

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

ELOKUU, 1907

Siv.

I. Epäilys ja usko (loppu), *V. H. V.* 185

II. Tietämättömyyden siunaus, *Aate* 188

III. Uusia näkökohtia, IV. Mitä on vapaa tahto? *Pekka Ervast* 192

IV. Näkymättömiä auttajia, XIV, *C. W. Leadbeater* 197

V. Tao-Te-King, 64—66 200

VI. Kysymyksiä ja vastauksia 201

VII. Tien varrelta 203

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE MIKONKATU 11

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE

tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Nummela.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, ELOKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 8

Epäilys ja usko.

(Loppu.)

Kant sanoo ennen mainitun teoksensa lopussa: „Tähän asti on ollut valittavana joko dogmatinen menettelytapa (nim. totuuden etsimisessä) tai skeptillinen. Kriitillinen tie on ainoa jälellä oleva". Samoin ajatteli myöskin viisas Sookrates; viimeisessä keskustelussa sanoo esim. hänen ystävänsä Simmias: „Minä olen näissä asioissa aivan samaa mieltä kuin sinä, Sookrates, että tässä elämässä on joko mahdotonta tai sangen vaikeata tietää näistä asioista mitään varmaa, mutta ainoastaan perin velton miehen sopii olla niitä asioita kaikilta puolin punnitsematta. Sillä jompaankumpaan täytyy tässä päästä, joko saada muilta tai itse löytää tietoa, kuinka näiden asioiden laita on, [1]) tai jos tämä on mahdotonta, täytyy ottaa parhain ja epäämättömin inhimillinen mielipide ja sillä perustalla ikäänkuin lautan varassa purjehtia läpi elämän, jollei ole mitään vielä turvallisempaa kulkuneuvoa, kuten jumalallista viisautta saatavana".

Näin ajattelivat länsimaisen maailman kaksi suurinta ajattelijaa. Oppineet osottavat heille melkein orjamaista kunnioitusta, mutta halveksivat niitä, jotka nykyaikana tahtovat käydä heidän jälkiään. Ja kuitenkin, samanlainen on ollut kaikkien maailman suurmiesten elämänkatsomus. Kukaan heistä ei ole tuhlannut voimiaan alituiseen epäilykseen, vaan niin pian kuin he ovat tulleet itsetietoisiksi omasta ihmisarvostaan ja oikeudestaan ja vapautuneet aikansa yleisen mielipiteen orjuudesta, ovat he alkaneet luoda itselleen omaa uutta maailmankatsomusta sortuneen auktoriteti-uskon raunioille. Ja joka tahtoo olla mukana ihmishengen kehitystyössä, hän valitsee tämän Kantin „kriitillisen" tien, hän „koettelee kaikkea ja pitää sen, mikä hyvää on". Hän kysyy hengeltä, Jumalaltaan, millä nimellä hän sitä kutsuneekin: „mitä sinä tahdot, että minun pitää tekemän, mitä ajatteleman, mitä uskoman?" Ja hänen sydämensä sisimmästä vastaa totuuden aavistus, Jumalan ääni hänelle opettaen asioita ja totuuksia, joita on mahdoton todistaa ja usein mahdoton sanoin ilmaista ja ajatuksellakaan täysin käsittää. Mutta jos hän antaa sen äänen puhua, kasvaa se mahtavaksi tunteeksi, joka kerrassaan pyyhkäisee pois itsekkään ymmärryksen alinomaiset vastaväitteet. Tällaisella korkeammalla „uskolla" on paljon enemmän vaikutusta ihmiselämään kuin millään muulla ja ihmiskunnan jaloimmat työt on suoritettu sen voimalla. Me näemmekin, että mystikot aina ovat olleet toimintakykyisimmät historian luojat, Johanna d'Arc, Cromwell, Muhammed ja monet muut.

Uskon suuren merkityksen ovat kaikki uskontojen perustajat oivaltaneet ja kaikkein eniten kristillinen kirkko. Sel-

[1]) He olivat etupäässä puhuneet jälleensyntymisestä, joka oli Sookrateen oma vakaumus, vaikkei hän tahtonut sitä oppilaillensa dogmina terottaa.

lainen ihminen, joka ei itse ole saavuttanut suurempia henkisiä kokemuksia, voi saada paljon voimaa ja herätystä henkiseen pyrkimykseen, jos hän lujasti uskoo johonkin suureen Mestariin, joka on käynyt täydellisyyden tien, voittanut kuoleman ja helvetin ja noussut ylös. Sellaiseen Mestariin uskominen merkitsee hänelle monen muun henkisen totuuden mahdollisuuden, ja vaikka tuo jumaloitu ei olekaan samaa kuin ääretön jumaluus, niinkuin hän ehkä yksinkertaisuudessaan luuli, on hänen uskonsa kuitenkin kyennyt saamaan suuria aikaan. Johanneksen evankeliumi ja yleensä Paavalin oppi, vaikkeivät ne historiallisesti puhukaan samaa kuin Jeesuksen oma oppi, sisältävät kuitenkin suuren sielutieteellisen totuuden. Heprealaisepistolan 11 luvussa on sattuva kuvaus uskon voimasta. ja niistä miehistä, „jotka uskon kautta ovat valtakunnat voittaneet, tehneet vanhurskautta, tukinneet jalopeurain suut, sammuttaneet tulen voiman, — — muutamat taas ovat pilkkoja ja haavoja kärsineet, ovat rikki hakatut, läpitse pistetyt, ovat vaeltaneet lammasten nahoissa korvessa ja vuorilla ja mäen rotkoissa".

Mutta muistettakoon myös, ettei uskokaan ole päämäärä vaan välikappale. Kirkko ja varsinkin protestanttinen osa siitä on tässä mennyt kauas pois alkuperäisestä hengestä.

Jos katsomme kristikunnan ensi aikoja, oli silloin suuri joukko siveellisesti, älyllisesti ja henkisesti etevimpiä kristityitä, jotka kutsuivat itseään gnostikoiksi. Gnostikko on sanallisesti ja olennaisesti agnostikon vastakohta. Historia on siten antanut selvän vertauskuvan eikä ole vaikeata sanoa, kumpaa teosofia paremmin muistuttaa, gnostisismia vai agnostisismia, sillä kaikki teosofian peruskäsitykset löytyvät gnostikoillakin. Kun agnostikot väittävät, ettei ihmisellä ole mitään keinoa korkeamman tiedon saavuttamiseksi, on gnostikkojen pääväite, että on olemassa „gnoosis", tieto, johon ihmisen tulee pyrkiä. Ihminen on hengessään yhtä jumalan kanssa, ja kun hän voi nousta tähän henkeen, on hän saavuttanut totuuden tiedon ja koko maailman viisaus on hänelle avoinna.

Monet kirkkoisistäkin, kuten Clemens Aleksandrialainen ja Origenes puhuivat paljon tästä korkeammasta gnoosiksesta. Kaikkein vanhimpia kristillisiä kirjoja on „Barnabaan epistola", kirjotettu noin sata vuotta j. Kr., siis myöhemmin kuin Paavalin epistolat mutta varhemmin kuin evankeliumit tunnetaan; sen alkulauseessa sanotaan: „Tahdon kirjottaa tämän kirjeen, jotta te saisitte uskon ohessa täytännön (eli vihkimyksen) ja tiedon *(hina meta tees pisteoos hymoon teleian ekhete kai teen gnoosin)*. Kolme on näet Jumalan säädöstä: elämän toivo, alku ja täytäntö". Kristillinen kommentaattori muistuttaa: „tämä merkitsee: Jumala on säätänyt sellaisen *kehityksen* uskossa ja tiedossa, että hän itse on määrännyt pelastuksen saamiseksi *kolme astetta*" (harvennukset kommentaattorin). Usko on siis ainoastaan ensimäinen askel totuuden tiellä. Mutta se on silti tärkeä, jos sen voimaa osaamme hyväksemme käyttää. Ja huomatkaamme: sokea uskokin on voima, joka oikealla ajallaan kehittää ihmistä suuresti eli oikeammin sallii hänen vapaasti kehittää muita puoliaan, vaikka järki pidetään uskon kuuliaisuudessa. Tämä käsitettiin pimeällä keskiajallakin.[1])

---

[1]) Esim. nominalistit tunnustivat, että kaikki *tieto* voi nojautua ainoastaan kokemukseen, että uskonkappaleita ei voi todistaa, ei edes Jumalan olemassaoloa, ja sentähden teologia ei voi olla tiede aivan päinvastoin kuin muut skolastikot arvelivat. „Jää siis ainoastaan usko ja tahto uskoa todistamatonta on ansiokas". Tämähän on aivan totta ja sentähden ei meidän sovi liiaksi tuomita sokean uskon aikoja: tunneelämää ja tahtoa silloin suuresti kehitettiin, vaikkei älyä. Eipä tavatakaan enää tätä nykyä niin ihmeellistä tahdon lujuutta kuin keskiajan asketit y. m. osottivat. Mainitsin kirjotukseni alussa esimerkkinä sokeasta uskosta ristiretket. Mutta siinäkin sattuvasti näkyy, kuinka usko myös osaltaan palvelee hyvän voittoa. „Jumala niin tahtoo" — uskoi kansa ja — Jumala niin todella tahtoikin. Eli toisin sanoin: karman

Nyt elämme toisessa ajassa. Vanhalla uskolla ei ole enää sitä vaikutusta elämään ja silloin se on merkityksetön. Pelkkä asiain totena pitäminen, olkoot ne asiat kuinkakin hyviä, ei ihmistä paljonkaan auta. Niin kauan kuin epäilys saattaa sivistystyössä suuria hedelmiä tuottaa, vallitkoon epäilys. Paljon hyvää onkin viime vuosisadan epäilys tuottanut monella alalla. Sanon viime vuosisadan, sillä nyt elämme jo uudessa ajassa. Madame Blavatsky sanoi aikoinaan, että v. 1898 loppuisi suuri aineellisuuden ja materialismin aikakausi ja alkaisi uusi henkisempi aika. Ja ne, jotka voivat tuntea ajan valtasuonten tykinnän, sanovatkin, että niin on käynyt. Hiljaisesti ja huomaamatta on ihmiskunta astunut uuteen aikaan.

Kuinka mahtava olikaan materialismi tieteellisissä piireissä esim. 30 vuotta sitten. Kuinka se riemuitsi voitostaan ja luuli pian hallitsevansa koko maailmaa. Materialistin silmissä on ihmiskunta nyt ottanut taka-askelen. Jälleen kukostaa „taikausko", salaiset tieteet, uskonnollinen tunneherkkyys, ja saa lumotuksi terävimmät ajattelijat ja sivistyneimmät henkilöt.

Itse asiassa ei ihmisten mieliala ole vielä paljon ehtinyt muuttua. Mutta tosiasia on, että maailman valtiaat ovat vähän raottaneet sitä verhoa, joka kätkee suuret tuntemattomat maat, ja antaneet muutamien yliaistillisten ilmiöitten tulla selvään päivänvaloon. Suurilla epäilijöilläkin, jotka ovat tahtoneet „paljastaa" petokset, on ollut lopulta vain kaksi tietä valittavana: joko julistaa itsensä hulluiksi, kun kaikki aistimet näyttävät hourivan, tai tunnustaa, että ilmiöt ovat luonnon tosiasioita. Mutta lystilliseltä on yliaistillisille tutkijoille mahtanut tuntua nähdessään, miten piintynyt epäilyksen dogmatisuus ja ahdasmielisyys todella voi olla, kun heidän parhaimmat ystävänsäkin epäilevät heidän sanojaan.

Melkein käy väliin sääliksi oppineita, kun he varomattomuudessaan paljastavat suurinta typeryyttä, heti kun on kysymys vähän oudommista asioista. Mutta on jotakuinkin yhdentekevää, mitä kamarioppineet ajattelevat spiritististen y. m. ilmiöitten mahdollisuudesta, niinkauankuin eivät ole ottaneet niistä selvää. Ei ole mitään kiirettä. Jokaiselle, joka vain tahtoo saada vakaumuksen siitä, että on olemassa yliaistillinen maailma, on nyt jo tarjolla riittävästi todistuksia, ja uusia tulee päivä päivältä aivan kylliksi. Meidän aikanamme ei ole todistuksista puutetta ainakaan suurissa sivistysmaissa.

On jo tultu niin pitkälle, että monet tutkijat, kuten prof. Hyslop, t:ri Hodgson, F. V. H. Myers tunnustavat todistetuksi ihmisen kuoleman jälkeisen olemassa-olon. Myersin suurteos „Ihmisen personallisuus ja sen olemassaolo ruumiillisen kuoleman jälkeen", jossa on kaksi osaa, kussakin n. 700 sivua, läpeensä tieteellinen tutkimus, on herättänyt paljon huomiota ja vakavasti horjuuttanut skeptillisyyttä *tässä asiassa*. Teoksensa lopussa sanoo tekijä: „Niin, rajattomassa maailmankaikkeudessa ihminen voi nyt ensi kerran tuntea olevansa kotonaan. Pahin pelko on poissa, todellinen varmuus on voitettu. Pahin pelko oli hengen sammuminen tai henkinen eristys, todellinen varmuus on telepatisessa laissa". Tällä teoksellaan on Myers pystyttänyt itselleen ainaisen muistomerkin tieteen historiassa, se on jo otettu moneen yliopistoonkin metafysiikan tutkimuskirjaksi.

Näemme siis, että me nykyajan lapset olemme sangen edullisessa asemassa menneihin sukupolviin nähden. Entisajan ihmiset saattoivat uupumukseen ja epätoivoon asti ajatella tätä suurta kysymystä: onko mitään tämän maailman ulkopuolella, vai onko kaikki se puhe houretta? Nykyajan ihminen näyttää voivan *tietää* tämän yhtä hyvin kuin

---

herrat olivat nähneet, ettei ollut parempaa keinoa herättää kristikuntaa sen unellaisuudesta ja lärettömästä ahdasmielisyydestä kuin lähettää heidät kaukaisiin maihin kokoomaan uusia vaikutelmia.

hän tietää, että Madagaskar on olemassa tai että Aleksanteri Suuri kuoli Babylonissa. Tietysti se ei tiedä, joka syystä tai toisesta ei ole voinut ottaa tutkimuksista selvää, yhtä vähän kuin oppimaton voi tietää historian tosiasioita.

Nykyaikainen metafyysillinen ajattelu lepää siis varmalla perustalla. Kukaan ei voi nyt sanoa: „syökäämme ja juokaamme, ihminen on eläin“ tai „ihminen on kone“. Nyt kysytään vaan jokaiselta, mitä hän tämän perustuksen päälle rakentaa. On ollut aika sellainen, jolloin naurettiin sille, joka uskoi haudantakaiseen elämään. Naurajat ovat joutuneet surkeasti häpeään. Mutta onko nyt opittu mitään tästä erehdyksestä? Jos tiede on voinut lopullisesti näyttää toteen sen, minkä kaikkien aikojen suuret mystikot ovat tienneet, ja jos kuitenkin yhä jatketaan toisella puolen uskonnon halveksimista ja toisella puolen uskonnon asettamista totuuden yläpuolelle, niin ihmiskunta pysyy yhä entisessä pimeydessään. Mutta kun elämme uudessa ajassa, niin olkaamme myös uuden ajan todellisia lapsia. Pois ainiaaksi kaikki pilkka ja halveksiminen uskonnollisissa asioissa. Uskontoa — kaikkia eri uskontomuotoja — alettakoon tutkia täysin vapaasti ja täysin kunnioittavasti. On jo aika nähdä ja huomata, että vanhat pyhät kirjat ovat todellisten *tietäjien* kirjottamia, että uskonnot eivät ole lähteneet haaveiluista vaan todellisesta korkeammasta tiedosta, joka eri ihmisten erilaisen kyvyn mukaan on eri lailla tulkittu ja eri muotoihin puettu. Kuinka nurinkurista on sellainen uskonnontutkimus, joka takertuu syrjäseikkoihin ja hakee esiin uskontojen heikot puolet ja petolliset muodot ja niitten vuoksi unohtaa, että vaillinaisissa muodoissakin on asunut elämää ja että kaikki suuret uskonnolliset henget ovat ajatelleet ja tunteneet ja tietäneet paljon enemmän kuin ovat voineet tajuttavasti ilmi tuoda.

Teosofisen Seuran toinen tehtävä on „edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia“. Eikä tämä koske vain valittuja, vaan kaikkia seuran jäseniä. Jokainen voi kohdastaan olla mukana tässä työssä ainakin siten kuin Jeesus sanoi: „Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, tulee hän tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta vai puhunko minä omiani“ Joh. 7: 17. Ja kerran, ennemmin tai myöhemmin, tämä tulee jokaiselle ihmissielulle välttämättömyydeksi, jota ei enää voi jättää. Uskonto on elävää elämää ja joka ihmisen täytyy omassa sydämessään ratkaista elämän ja kuoleman arvotukset, voittaa vihollinen ja löytää Jumalan valtakunta.

V. H. V.

Tietämättömyyden siunaus.

Omantunnon 7 n:rossa olevan „Vapaa tahto ja välttämättömyys“-nimisen kyhäelmäni loppuun on P. E. liittänyt nootin, jossa hän sanoo, ettei hän kuitenkaan ole „fatalisti tai deterministi, jommoisena Aate kirjotuksessaan esiintyy“. Ja kumminkin hän samassa nootissa sanoo, että „korkeimmalta filosofiselta kannalta vapaus kyllä haihtuu välttämättömyyteen ja välttämättömyys vapauteen“.

Kirjotukseni oli juuri laadittu tuolta „korkeimmalta filosofiselta kannalta“. Mutta koska ei mistään asiasta saa sanoa „viimeistä sanaa“, niin on aina tilaa vastaväitteille, seikka, joka ihmiselämässä on yhtä hyödyllinen ja tarpeellinen kuin se on välttämätön.

Jotta ei enää tarvitsisi käyttää samaa „kulunutta“ otsikkoa, pyydän valaista tätä suurta aatetta uudella otsakkeella.

Olen nähnyt semmoisia sanayhteyksiä kuin „suloinen tietämättömyys“ ja „runollinen tietämättömyys“. Ovatko tällaiset sanayhteydet „filosofista mielettömyyttä“ sentähden, että tavalliset kulttuuri-ihmiset päinvastoin pitävät tietämättömyyttä onnettomuuden ja kurjuuden synnyttäjänä?

Tähän kysymykseen täytyy vastata kieltävästi.

Suomen kansan sananlaskuissa on eräs, joka kuuluu:

„Siitä tauti paranee, mistä se tuleekin“.

Tämä sananlasku valaisee kansamme vanhoja loitsutapoja. Täytyi päästä taudin syyn perille ennen kun voitiin sitä ruveta poistamaan. Jos taudin synnyttämiseen oli käytetty määrättyjä välineitä, saatiin se poistetuksi samoja välineitä käyttämällä päinvastaiseen suuntaan, s. o. siten, että niitten vaikutus kohtasi niitten alkuperäistä käyttäjää.

Kun koko ihmiselämä on lankeemusta, harhaa ja tautia ilmenemättömän elämän kannalta, on tietämättömyys kärsimyksen muodossa se parantava voide, joka viimein kuluttaa koko ihmiselämän ja vie potilaat alkuperäiseen elämään.

Koko tieteenkin tunnustama suhteellisuuden laki on tietämättömyyttä. Samaa asiaa tulkitaan esim. näin:

„Jumala ei pane kenenkään kannettavaksi suurempaa kuormaa kuin hän voi kantaa“.

Tavallinen ihminen on tietämättömyyden kannalta vapaa olento. Kun hän tekee jonkun suunnitelman, ei hän varmasti tiedä sen onnistumista, mutta tietämättömyydessään hän jo edeltäpäin nauttii sen onnistumisesta. Jos se onnistuu, niin varmistuu hän siinä luulossa, että hän vapaasta tahdostaan teki oikean valinnan. Jos ei se onnistu, pahottelee hän tietämättömyyttään ja tyhmyyttään.

Mutta kummassakin tapauksessa oli hänen takanaan suurempi järki, joka edeltäpäin tiesi, kuinka tulee käymään, Tämä suurempi järki ei kumminkaan ollut oikeutettu rikkomaan kehityksen lakia eikä siis ilmottamaan, miten kävisi, vaan sen täytyi sallia tuon alemman olennon itse tehdä työtä, kunnes tämä tietämättömyytensä tuotteista tulisi hieman kokeneemmaksi.

Otetaan pari selvää esimerkkiä.

Vanhemmat menevät kaukaiselle paikkakunnalle vierailemaan, ottaen monen-ikäisiä lapsia mukaansa. Itse he pitävät seuraa täysi-ikäisten kanssa; lapset taas seurustelevat ja leikkivät vertaistensa kanssa.

Lapsille sanotaan, että he saavat vapaasti leikkiä. Ei kukaan voikaan väittää, että lasten nurmikolla tekemät liikkeet olisivat vanhempien välttämättömyyslain alaisia. Mutta se seikka, että heidän lapsensa juuri sinä päivänä tällä kaukaisella nurmikolla juoksevat, on lain alainen. Ilman vanhempiensa päättämisvaltaa eivät lapset olisi sinne päässeet. Tästä tosiasiasta eivät ainakaan nuoremmat lapset ole tietoisia. Leikeissään täysi-ikäisiä matkiessaan he todella elävät siinä luulossa, että he ovat sitä mitä leikkivätkin.

Mutta kun tulee poislähdön aika, niin saavat he tuntea vanhempien välttämättömyyslain voimaa. Vaikka he tahtoisivatkin vielä jatkaa leikkejään, täytyy heidän kumminkin totella vanhempiaan ja lähteä näitten mukana kotia. Jos joku lapsi on siksi itsepäinen, ettei huoli vanhempien ystävällisistä sanoista, niin tälle näytetään kovuutta.

Eikö tämä esimerkki osota, että vapaan tahdon voimaperuste on pienempi kuin välttämättömyyden? Eikö se todista, että vapaa tahto on alistettu välttämättömyyteen? Eikö se vielä todista, että asianomaisten vapaata tahtoaan käyttävien tietämättömyys luo vapaan tahdon eri ilmausmuodot?

Mies lähtee hevosella ajaen kaupunkiin, jossa hänellä on tärkeitä asioita toimitettavana. Hän on raitis ja varovainen ihminen. Mutta matkalla hevonen pelästyy jotakin tien vieressä ole-

vaa esinettä ja laukkaa metsään, jolloin ajaja singahtaa maahan, lyö päänsä kiveen ja menee tainnoksiin. Kun hän tulee tajuihinsa, makaa hän sairaalassa. Kaikki hänen asiansa jäivät sillä kertaa toimittamatta.

Oliko tämä mies mainitussa tapauksessa vapaan tahtonsa vai välttämättömyyden alainen? Halusiko hän tulla ruhjotuksi ja jättää asiansa valvomatta? Eikö hän päinvastoin nauttinut siitä toivosta, että pääsee kaupunkiin ja sieltä kotiin entisessä kunnossaan?

Tämän henkilön ylempi minä epäilemättä tiesi tuon onnettomuustapauksen jo aikoja ennen alemman minän esiintyessä tässä fyysillisessä ruumiissa, mutta sillä ei ollut oikeutta kajota alemman minän karmaan, ja koska tämä ei aavistuksen kautta tietänyt jo aikoja sitten ruveta vaihtamaan tätä karman muotoa toiseen, esiintyi se juuri sellaisena.

Iloisesti vihellellen menee kivityömies aamulla työpaikalleen. Hänellä ei ole mitään pahaa aavistusta. Mutta jonkun tunnin kuluttua makaa hän sairaalassa murskaksi mennyt jalka poikki sahattuna. Oliko hän vapaan tahdon vai välttämättömyyden alainen? Miten hän saattoi olla iloinen ja huoleton tuollaisen kauhean onnettomuuden ollessa niin lähellä? Vastaus on selvä. Hän ei siitä tietänyt.

Kuinka hirmuista olisikaan tämä elämä, jos ihmiset edeltäpäin varmasti tietäisivät, minkälainen kamala tapaturma tai hirvittävä kuolema heitä odottaa, voimatta kaikella varovaisuudellaan kohtaloaan muuttaa! Mutta onnellinen tietämättömyys pelastaa heidät edeltäpäisistä sieluntuskista ja epätoivosta.

Tietysti kaikki ihmistä kohtaavat onnettomuudet ovat hänen karmassaan, joko sitten persoonallisessa tai laajemmassa. Mutta sama on kaikkien onnellisuuskohtauksien laita. Ihan sama on myös kaikkien siveellisten hyvyys- ja pahuusmuotojen laita.

„Kuka on vastuullinen niistä entisistä kyllästetyistä ajatuksista", kysyy nimimerkki —kki t. l. 6 n:rossa minulta.

Vastaus:

Välillisesti hänen edellinen persoonansa ja koko ihmiselämäketju, mutta välittömästi itse ikuinen pimeys eli ehdoton elämä. Ja välittömyys on aina suurempi välillisyyttä!

Tietämättömyys on se vaippa, johon vapaa tahto kääriytyy, pysyäkseen elinvoimaisena luomistyössä; kaikkitietäväisyys on muuttumaton välttämättömyys eli Se On. „Vapaan tahdon" sijasta voi aatetta ollenkaan loukkaamatta käyttää „hyötyperustetta".

Kun joku sanoo, että ihminen totisesti herättyään alkaa „vapaasta tahdostaan" ponnistella eteen- ja ylöspäin, niin voi toinen yhtä hyvällä syyllä sanoa, että tuo ponnistelu aiheutuu paremmasta hyötyperusteesta. „Hyötyä" ei tarvitse ymmärtää persoonallisuutta elähyttäväksi tavotteluksi. Jos liikemies kutsuu „hyödyksi" sitä tapausta, että hän vähällä vaivalla voitti satatuhatta markkaa, niin voi mestari vielä suuremmalla syyllä kutsua hyödyksi sitä henkistä sysäystä, minkä hän saa ajoittain antaa ihmiskunnalle, joka on nääntymäisillään aistillisuuteen.

Tavallinenkin ihminen, joka „riemuitsee hengessä" ja iloitsee siitä, että saa palvella muita, tuntee palvelevansa suurempaa hyötyperustetta kuin yksin omaa hyväänsä valvoessaan ja omia nautinnonhimojaan tyydyttääkseen ahmastellessaan.

Mutta „totisesti herännyt" ihminen ei voikaan toisin tehdä. Se pitkällinen kärsimysten sarja, jonka läpi hän on käynyt, on hänelle opettanut, että oman persoonallisuuden hyvittäminen tuottaa yhä samallaisia kärsimyksiä, joista hän tuntee jo tarpeeksi saaneensa. Kuinka hän voisi siis olla muuta kuin mikä hän silloisessa olemuksessaan on?

Miksi teosofisten filosofien pitäisi turvautua yksielämäkannalla olevien kirkollisten sanantulkitsemistapaan? „Vapaa tahto" on hyvä ja kaunis sananmuoto niin kauvan kun luullaan elettävän yksi ainoa kerta täällä maan päällä. Mutta käytöstä voi luopua, kun tietää elämän

ikuisesti jatkuvaksi, vaikka muodot muuttuvatkin.

Teosofeille sopii esim. „kokonaisikä“ tulkitsemaan ihmisyksiön eli -monadin vaellusta ihmiselämän harhojen läpi. Kun toinen ihminen on toista niin paljoa alhaisempi henkisesti, niin sanokaamme, että edellinen on kokonaisiältään jälkimmäistä niin paljoa nuorempi. Silloin ei meidän tarvitse syyttäjinä huutaa, että hän on käyttänyt vapaata tahtoaan väärin eli „ehdoin tahdoin“ tehnyt pahaa, sillä moinen väitelmä on filosofinen mielettömyys.

Ei „musta maagikkokaan“ niin tee. Hän kuuluu vaan ylempien elämänluokkien suuruushulluihin.

Miksi kristilliset kirkkokunnat ja n. s. profaninen filosofia kauhistuvat välttämättömyysoppia? Siksi että kristillinen kirkko on luonut sen hullunkuriseksi. Reformeeratun kirkon armovalitsemisoppi on tehnyt jumalasta vielä pahemman tyrannin kuin muut kirkkokunnat. Kun välttämättömyysoppi rajottuu aikaan ja paikkaan, niin se on epäfilosofinen, mutta kun se ei tunnusta kumpaakaan, niin se tyydyttää sekä järjen että tunteen vaatimukset.

Muhammedilaisia surkutellaan siitä, että he muka ovat fatalisteja, s. o. uskovat jumalan edeltäpäin nähneen ja määränneen elämän pienimmätkin tapaukset. Mutta niinhän kristitytkin uskovat. Jos he lisäävätkin, että jumala on ihmiselle antanut vapaan tahdon, niin ei se asiaa muuta. Jos näet jumala edeltäpäin tietää, miten ihminen kaikesta valintavapaudestaan huolimatta tulee toimimaan, niin mitäpä se muuta on kuin välttämättömyysoppia?

Jos muhammedilaiset olisivat fatalisteja, niin eivät he rankaisisi muitten pahuutta. Mutta itse Turkin sulttaani rankaisee säälimättä ja julmasti pahantekijöitä. Jos hän olisi tavallinen fatalisti, niin hän asettuisi pahantekijän kannalle. Mutta nyt on hän yhtäläinen syyttäjä kuin paras kristitty.

Armenian verilöylyjä ei koskaan olisi pantu toimeen, jos turkkilaiset „sydämestään“ olisivat fatalisteja. Silloin he jättäisivät kaikki rikokset karman — eli kristittyjen kannalta „jumalan vihan“ — kostettavaksi.

Vapaa tahto on epäfilosofinen aate. Mitä näet merkitsee valintavapaus? Sitä, että jompikumpi kahdesta tai yksi monesta on valittavana. Mutta mikä määrää valitsijan vapaudenkäytön? Tietysti joku tarkotus. Ei todellinen valinta koskaan tapahdu ilman määrättyä tarkotusta. Mutta jos valitsijan kerran valitessaan täytyy pitää tarkotusta silmällä, ei hän voi valita miten ja mitä tahansa. Se tai ne tarkotuksen esineet, jotka ratkaisun silmänräpäyksenä ovat parhaat — huolimatta siitä, että ratkaisuasiaa on vuosikausiakin valmisteltu — määräävät valinnan. Mutta silloinhan ei valitsija olekaan vapaa vaan tarkotuksen orja, toisin sanoen välttämättömyyden lakiin sidottu.

Otetaan taas esimerkki.

Joukko puutteessa olevia saa joulun aikana, esim. joulun edellä, vapaasti valita elintarpeita sillä ehdolla, että kukin ottaa vaan yhtä lajia tavaraa. Varastossa on esillä kaikenmoista ruoka- ja vaatetavaraa.

Avunsaajilla on vapaus valita mitä tahansa. Mutta voiko siinä kukaan käyttää vapauttaan väärin? Jos joku tarpeensa tarkasti punnittuaan valitsee esim. jalkineet, niin ei suinkaan voi sanoa, että hän yhtä hyvin olisi voinut valita takin. Kun toinen taas valitsee housut, ei suinkaan hän yhtä hyvin olisi voinut valita voikiloa.

Joku voi väittää, ettei tämä esimerkki kelpaa valaisemaan siveellisen elämän kulkua semmoisenaan, selittäen, etteivät ihmiset ylimalkaan harkitse ennen valitsemista.

Tulee näet huomata, ettei moraalin kannalta ole selviä ehtojakaan tarjona. Valitseminen on ihan ehtojen mukaista. Tilapäinen nautinto on aina etualalla vaatimassa tyydytystä. Jos ihminen kieltäytyy valitsemasta persoonallisen himon tyydytystä, täytyy hänen sisimmässään kuvastua jonkinmoinen tausta,

jota vasten hänen aikomansa teko näyttää ala-arvoiselta. Jos ei tämä juuri kriitillisenä silmänräpäyksenä ole asianlaita, niin hän valitsee persoonallisen himon esineen. Kun tietoisuus ei sellaisena hetkenä kirkasta tätä taustaa, kohdistuu valinta palvelemaan verrattain alhaisempaa tarkotusta.

Menneisyyteen painuneita valintoja ei enää voida poistaa. Ne ovat olleet välttämättömyyksiä. Tulevaisuudessa tapahtuvan valinnan muodot ovat tietämättömyyden peitossa.

Tietämättömyys pitää kumminkin jokapäiväisen ihmisen normaalitilassa. Mutta suurempi kehitys paljastaa ihmiselle sen salaisuuden, että hänen toimintansa on välttämättömyyden lain palvelemista.

Aate.

Uusia näkökohtia.

IV.

Mitä on „vapaa tahto"?

Vapaan tahdon käsite lienee useimmilla ihmisillä hämärä. Enemmistö kyllä uskoo sen olemassaoloon, sillä niitä on verrattain harvassa, jotka Aatteen tavalla kieltäen vapaan tahdon uskovat ainoastaan ehdottomaan välttämättömyyteen, mutta kuka voi tyydyttävästi selittää, mitä vapaa tahto on?

Teosofia tulee meille avuksi tässä kuten muissakin kohdissa. Kuitenkin ollaan teosofeinkin kesken eri mieltä, koska muutamat Aatteen tavalla kallistuvat jyrkkään determinismiin eli fatalismiin (sallimususkoon), väittäen ja vakuuttaen, että se juuri on aikain viisaus. Ja uskovathan kaikki „oikeauskoiset" teosofit karmaan, lohduttavathan he itseään vastoinkäymisissä sanomalla: „se on karma", aivan kuin aito suomalainen samankaltaisissa tapauksissa päättää: „se on sallittu", jonka tähden teosofit maailman silmiin kuvastuvatkin jonkinmoisina kohtaloonuskojina. Epäilemättä useimmat, jotka kantavat teosofin nimeä, yhtäkaikki ovat vakuutetut siitä, että vapaa tahto on olemassa, vaikkeivät he tätä asiaa itselleenkään osaisi selittää. Minäkin luen itseni näiden viimemainittujen joukkoon ja tahdon nyt koettaa lyhyesti tuoda esiin ne perusteet, joiden nojalla uskon ihmisen vapauteen, vaikken suinkaan silti uskalla toivoa, että Aate enemmän kuin kukaan muu fatalisti, joka tämän kyhäykseni lukee, tulisi siitä „käännetyksi". Vapaa tahto on ongelma, joka on pannut kaikkien ajattelijain päät pyörälle, ja rohkein toivoni on voida näyttää niille, jotka ovat samalla kannalla kuin itsekin olen, minkätähden ja millä tavalla aikojen viisaus tässä kysymyksessä nähdäkseni onkin meidän puolellamme.

Jokapäiväinen käsitys vapaasta tahdosta tarkottaa parhaasta päästä ihmisen fyysillistä vapautta ja kallistuu usein vallattomuuteen. „Jos minä olisin rikas ja jos minulla olisi valtaa, niin voisin tehdä mitä tahdon!" Kuka ei joskus niin olisi ajatellut? Ja voiko kukaan kieltää, että ero ulkonaisessa toiminnan vapaudessa on melkoisen suuri köyhän ja rikkaan välillä, vankikopissa istujan ja vapaan ihmisen välillä? Moni harras vaikka köyhä teosofi on varmaan ajatellut, että jos hän olisi rikas, ei teosofinen työ Suomessa koskaan kärsisi hätää, sillä silloin hän olisi „vapaa" sitä aineellisesti kannattamaan. Ja kaikki, jotka rikkauksista haaveilevat, myöntävät, että heidän toiveittensa toteutuminen lisäisi heidän „vapauttaan", jos

kohta he sitä väärinkäyttäisivät, jos kohta vapaus heidän käsissään muuttuisi vallattomuudeksi.

En olisi ollenkaan ottanut puheeksi tätä alkeellista käsitystä vapaasta tahdosta, ellei Aate edellä olevassa kirjotuksessaan olisi käyttänyt samanlaisia esimerkkejä välttämättömyysoppinsa tueksi. Hän sanoo: „vihellellen iloisesti menee kivityömies aamulla työpaikalleen. Hänellä ei ole mitään pahaa aavistusta. Mutta jonkun tunnin kuluttua makaa hän sairaalassa murskaksi mennyt jalka poikki sahattuna." Ja Aate kysyy: „oliko hän vapaan tahdon vai välttämättömyyden alainen?" Tähän vastaan: „hän oli oman karmansa alainen". Ja mitä se merkitsee? Se merkitsee, että hänen omista teoistaan jossain edellisessä elämässä tämmöinen onnettomuus oli seurauksena; tämä onnettomuus oli itse asiassa vanhan velan kuittaamista. „Kuinka hirmuista olisikaan tämä elämä", huudahtaa Aate, „jos ihmiset edeltäpäin varmasti tietäisivät, minkälainen kamala tapahtuma tai hirvittävä kuolema heitä odottaa, voimatta kaikella varovaisuudella kohtaloaan muuttaa!" Hyvin mahdollista. Ehkä elämä „ihmisten" mielestä silloin olisi kamala. Mutta minä rohkenen kuitenkin kysyä: minkätähden? Minkätähden tieto olisi niin kamala? Onko niin kamala tietää, että vanha velka täytyy maksaa? Onko niin vastenmielistä maksaa velkojaan? Minun ymmärtääkseni rehellinen ihminen iloitsee, kun hän voi suorittaa velkansa. Tahtooko kunnon ihminen paeta tekojensa seurauksia? Päinvastoin hän juuri tahtoo ottaa ne päällensä. Ja minun nähdäkseni tieto juuri olisi se siunaus, joka muuttaisi suhteellisen „välttämättömyyden", toisin sanoen karman, vapaaehtoiseksi velvollisuudeksi.

Välittömän tiedon puutteessa voimme ainakin uskoa karmaan. Voimme uskoa, että onnettomuuden kohdatessa tämä on „sallittua", on vanhaa karmaamme, josta nyt vapaudumme, ja silloin kärsimyksemme muuttuu meille lohdutukseksi. Myönnän, että tämä joskus on vaikeata, mutta tiedän, ettei se ole mahdotonta. Iloilla voimme siis, palataksemme alkuperäiseen esimerkkiin, kantaa köyhyytemme, tietäen, ettei tämä köyhyytemmekään ole mikään ehdoton välttämättömyys; se on vain oma karmamme, vaikka se kestäisi läpi koko nykyisen ruumistuksemme. Mutta kuka tietää, minkälaisessa asemassa olemme ensi kerralla? Kuka tietää, kuinka „vapaa" tahtomme silloin on oleva fyysillisestikin?

Yhtäkaikki voimme mielellämme myöntää Aatteelle, että tämänlaatuisissa tapauksissa ihmiskunnan nykyisellä kehitysasteella tahtomme ei ole vapaa; se on oman kohtalomme, oman karmamme sitoma. Harva meistä tahtoisi tulla onnettomaksi; personallisen minämme toivo on, että karmamme olisi niin hyvä kuin mahdollista; mutta jos „tähdissä on kirjotettu", että toinen tai toinen „sattuma" meitä kohtaisi, emme voi siihen mitään. Meidän täytyy nöyrtyä kohtalon edessä.

Mutta fyysillisen elämämme laajempi puoli ei olekkaan menneen kylvön niittämistä. Joskin elämämme kokonaisuudessaan, sen tausta niin sanoaksemme, on menneisyyden tulos, eivät osat sitä ole. Omassa piirissään tekomme ovat fyysillisesti vapaita. Kukin ihminen on teoissaan fyysillisesti vapaa oman kehänsä sisäpuolella. Eivätkö kaikki tätä myönnä? Onhan meillä vaalivapaus! Otetaan esimerkki, Aatteen oma. Kapakan pöytä hienoine juomineen viehättää ja viettelee, mutta minä hillitsen itseni. Kyllä voisin juoda ja juopua, mutta en tahdo. Ei juomattomuus ole minulle mikään ehdoton välttämättömyys, se on oma vapaa tahtoni. Aate kumminkin tuntuu arvelevan, ettei ole varaa valita: ellen juo, on se minulle välttämättömyyttä, en osaa juoda, vaikka tahtoisinkin! Ja hän väittää, ettei hän omasta elämästään tiedä yhtäkään tapausta, jolloin hän olisi voinut valita. Kaikki hänen tekonsa ovat olleet välttämättömyyden alaisia. Tämä on san-

gen ikävä, mutta luulen, että Aate leikkii sanoilla. Sillä epäilemättä hän muistaa monta tapausta, jolloin hän on ollut vapaa juuri sillä tavalla, josta tässä on puhe.[1])

Tiedän kyllä, että heti saan takaisin tämän veljellisen letkaukseni. „Sinä itse leikit sanoilla", huudahtaa Aate. „Kutsut vapaudeksi sitä, joka silminnähtävästi on välttämättömyyttä. Sanot, ettet tahdo juoda. Mutta kerroppa minulle, hyvä veli, miksi et tahdo juoda. Joku syy kai sinulla on? Joku ihanne, joku hyötyperuste? Tietysti. No niin, se syy, se hyötyperuste on tahtosi hallitsija. Sinun tahtosi onkin orja. Ihanteesi on se välttämättömyys, joka tahtosi sitoo."

Tällä tavalla Aate todella järkeilee. Mutta pyydän anteeksi: eiköhän se ole käsitteiden väärinkäyttöä? Aatteen mielestä on järjetöntä puhua vapaudesta, mutta minun nähdäkseni on tämmöisessä tapauksessa ainakin yhtä järjetöntä puhua välttämättömyydestä. Sillä voimmehan heti sopia siitä, ettei vapaus ole samaa kuin mielivalta tai mielettömyys? Kai vapaus on järjellistä? Erotus välttämättömyyden ja vapauden välillä on pinnalta katsoen juuri siinä, että välttämättömyys näyttää järjettömältä! Jos minä olen alkoholismin orja, niin etten sitä himoa osaa hillitä, silloin olen mielestäni siinä suhteessa järjetön. Mutta jos tahdollani osaan sitä himoa hillitä, olenko silloin mielestäni järjetön? Pois se. En ole järjetön enkä minkään välttämättömyyden orja, vaan siinä suhteessa olen vapaa, järjellinen ja oman itseni herra.

[1]) On olemassa eräs tapaus, jolloin ihmisen teostakin voi sanoa, että se on karma. Se on teko, joka tapahtui niin äkkiä, niin yllättämällä, niin aavistamatta, ettei ihminen hetkeäkään ehtinyt sitä punnita. Semmoinen teko on menneitten halujen ja ajatusten tuote, jotka kauan ovat odottaneet tilaisuutta muuttua teoiksi. Tämmöinen karma voi johtua edellisistäkin ruumistuksista, kuten Annie Besant jossain huomauttaa, ja siten ymmärrämme, miten esim. on mahdollista, että siivo ja moitteeton ihminen äkkiä saattaa „langeta". Mutta semmoiset tapaukset ovat harvinaisia.

Käytänkö minä sanoja väärin? Eikö vapaus tässä suhteessa ole luonnollisempi, sopivampi ja vastaavampi nimitys kuin orjuus tai välttämättömyys? Mutta rauhottukaamme: emme tällä vielä ole ratkaisseet vapaan tahdon ongelmaa.

Nyt vasta siirrymme vapaan tahdon metafyysilliseen eli filosofiseen määrittelyyn. Sanon vieläkin kerran: vapaan tahdon käsitteesen ei sisälly mielivalta tai mielettömyys; vapaa tahto on järjellinen. Aatteen kieltä käyttäen voisin sanoa, että vapauden „välttämättömyys" on siinä, että se on järjellistä.

Mikä on nyt vapaus?

Toistan Omantunnon viime numerossa olevan noottini sanat: Korkeimmalta filosofiselta kannalta katsoen vapaus on sama kuin välttämättömyys. Elämän syvin salaisuus on välttämättömyys, mutta yhtä hyvällä syyllä — vapaus.

Tulee vain ymmärtää, mitä tarkotamme. Vapaus ja välttämättömyys ovat vastakkaisia käsitteitä, toinen on teoretisesti toisen vastakohta.

Olisiko nyt absolutinen jumaluus ainoastaan toinen näistä kahdesta? Ainoastaan välttämättömyys? Mutta emmekö teosofialta ole oppineet, että absolutisen jumaluuden tunnusmerkki on varsinaisesti siinä, että se on vastakohtien yläpuolella („jenseits von Gut und Böse"), että siihen kaikki ristiriidat ja vastakohdat uppoutuvat ja häipyvät olemattomiksi?

Epäilemättä ehdoton elämä on yhtä välttämätöntä kuin vapaata tai paremmin sanoen ei kumpaakaan. *Tertium non datur,* sanotaan, mutta absolutinen jumaluus on juuri se kolmas, jota aina kaivataan.

Kuinka nyt on ymmärrettävissä, että vapaus ja välttämättömyys absolutin „kolmannuudessa" sulavat yhteen? Ehdoton jumaluus on vapaa, koska ei ole eikä voi olla mitään sen vapautta rajottamassa. Se on Ainoa Elämä. Mutta sen oma olemus on samalla välttämättömyyttä, koska se ei voi astua ulkopuolelle itseään, vaan ikuisesti on oman

itsensä rajottama. Se on oman itsensä rajottama, sentähden että se on ääretön ja iankaikkinen; kaikki äärellinen ja rajallinen voi astua itsensä ulkopuolelle. Tämä on ongelman yksinkertainen ratkaisu.

Koko ilmennyt elämä on absolutisesta jumaluudesta kotoisin. Absolutissa piilevä välttämättömyys on täten ilmenneen elämän tunnusmerkki. Mutta ainoastaan välttämättömyyskö? Ei suinkaan. Absolutissa piilevä vapaus on yhtä paljon ilmenneen elämän tunnusmerkki. Voisimmehan sanoa toisella kielellä, että välttämättömyys on ilmenneen elämän „järjetön" eli „aineellinen" puoli, vapaus sen „järjellinen" eli „henkinen" puoli. Aine ja henki ovat vanhoja tuttuja vastakohtia. Aineessa vallitseekin välttämättömyys, hengessä vapaus.

Ja muistakaamme, että kaikki viisaat ovat kutsuneet ainetta maajaaksi, harhanäöksi, illusioniksi! Meille on näennäisesti vankin todellisuus, mikä korkeammalta kannalta katsoen on harhanäköä. Uskallammeko vetää johtopäätöksen, että ne ihmiset, jotka näkevät vain välttämättömyyden, ovat tieten tai tietämättään — materialisteja?

Filosofisesti puhuen en materialisteja moiti. He ovat ottaneet ensimäisen askeleen tiedon tiellä ja omalla ajattelullaan tulleet siihen johtopäätökseen, ettei ole mitään ilman ainetta, että aine on ainoa todellisuus ja että välttämättömyys on elämän laki. Kun he ottavat seuraavan askeleen, he näkevät, ettei liioin ole mitään ilman henkeä ja että henki on yhtä suuri todellisuus kuin aine ja että vapaus on elämän laki. Kun he ottavat kolmannen askeleen, joutuvat he abolutisen elämän kynnykselle, ja siellä ihminen aina polvistuu ja peittää katseensa, sillä hänen sielunsa silmä ei kestä sitä Tietoisuuden ja Vapauden elävää valoa, jonka hän siellä aavistaa Ainoaksi Todellisuudeksi.

Nyt siis kysymme: mikä on ihmisen vapaa tahto? Ihminen on absolutisesta jumaluudesta kotoisin hänkin. Tämä ei merkitse, että hän olisi kuin matkustavainen, jonka koti on kaukana, vaan se merkitsee, että hänen varsinainen olemuksensa iankaikkisesti on absolutisessa jumaluudessa, vaikkei hänen personallinen tajuntansa sitä tietäisikään. Ja samoin kuin korkein ilmennyt jumala on hän samalla välttämättömyyden alainen ja olemukseltaan vapaa. Mikä on hänessä välttämätöntä, mikä vapaata? Absolutisessa olemusperustassaan nämä ovat yhtä, mutta ilmenneessä elämässä voimme ihmisessäkin erottaa kaksi olemuspuolta eli luontoa: henkisen, joka on vapaa, ja aineellisen, joka on välttämättömyyden lain alainen.

Hänen „aineellinen" luontonsa on silloin se „alempi minä", joka ilmenee karman hallitsemassa kolminaismaailmassa, jota vastoin henkistä olemuspuolta edustaa „ylempi minä". Alempi eli personallinen minä on täten välttämättömyyden lain alainen, ylempi minä eli varsinainen ihminen taas vapaa.

Mitkä ovat nyt ihmisen korkeamman minän (hänen sielunsa) perusominaisuudet? Tahto, tunto ja tieto eli toisin sanoen: vapaus (valta), rakkaus ja järki. Alempaan minään heijastuneina nämä ovat eri toimintoja, jotka saattavat olla ristiriidassa keskenään, mutta ylemmässä ne ovat yhtä. Vapaa tahto, rakkaus ja järki ovat yhtä, joten tahto aina on järkevä ja rakkautta uhkuva, ajatus (järki) aina voimakas (vapaa) ja hyvää tekevä, rakkaus aina viisas (järkevä) ja apuun kykenevä (vapaa).

Ihmisen ylemmässä, henkisessä minässä piilee varsinainen vapaus, alempaan heijastuu vain illusoorinen vapaus. Metafyysillisesti puhuen ihminen siis on vapaa henkiseltä olemukseltaan, mutta käytännöllisesti tämä merkitsee, että hänen varsinainen vapautensa toistaiseksi on ainoastaan mahdollisuus. Elämän tarkotus on tehdä tästä mahdollisuudesta todellisuus. Ruumistusten tehtävä on kehittää ihmisen vapaata tahtoa. C. W. Leadbeater sanoo jossain, että useimmat ihmiset eivät vielä lainkaan ole kehittäneet tahtoaan. Tuntoa on

jossain määrin kehitetty, järkeä verrattain paljon, mutta tahtoa sangen vähän. Rotujen historian kannalta voimmekin sanoa, että sen järjestyksen mukaan, jota noudattaen neljäs, atlantilainen rotu kehitti kaamaa (himoprinsippiä) ja nykyinen viides kehittää ymmärrystä (manasta), tulee kuudes juurirotu kehittämään buddhia (rakkautta) ja seitsemäs aatmaa (tahtoa). Mutta tämä historiallinen järjestys ei tietysti estä yksityistä ihmistä kehittämästä itseään nopeammin, roduista riippumatta, omaa tahtoaan käyttämällä.

Kuinka voisin nyt määritellä vapaata tahtoa semmoisilla sanoilla, että tarkotukseni käsitettäisiin js että kaikki epävarmuus sen todellisesta olemuksesta poistuisi?

Sanonpahan näin:

Vapaa tahto on vapaa himoista, haluista, erehdyksistä ja kaikista „vaikuttimista", siveellisistä ja muista.

Vaikuttimista vapaa? Siveellisistäkin? Mutta vapaan tahdon piti olla järkevän ja rakkautta uhkuvan!

Niinpä niin. Sentähden se juuri onkin vaikutteista vapaa. Sillä sen oma *olemus on järkeä ja rakkautta.* Järki ei ole sen yläpuolella eikä rakkaus. Se ei ketään palvele eikä mitään. Se on vapaa. Mutta sen vapaus on neron vapautta: korkeinta järkeä ja ylevintä rakkautta.

Tämmöinen tahto meillä ihmisillä on. Mutta vielä se on piilossa. Vasta tulevaisuus on näkevä sen todellisentuneena.

Heittäkäämme lopuksi silmäys nykyiseen todellisuuteen. Sen nojalla, että sisimmässä sisässämme piilee jumalallinen vapaus, sen nojalla tunnemme itsemme personallisesti vapaiksi ainakin johonkin määrin. Eikö tämä ole kaikkein ihmisten rehellinen kokemus? Ajatellessamme huomaamme kyllä itsemme rajotetuiksi ja epävapaiksi ainakin johonkin määrin, mutta joka ihminen saattaa myös tuntea itsensä vapaaksi.

Vanki kadehtii mieronkiertäjän vapautta, sillä mieronkiertäjä saa vapaasti liikkua ja levätä, samoilla metsiä ja soudella järviä, seurustella ihmisten kanssa ja olla hyvä eläimille. Mutta mieronkiertäjä ajattelee kaiholla rikkaan valtaa, joka suo ihmiselle vapauden noudattaa kaikkia halujaan ja oikkujaan ja tehdä mitä hän tahtoo. Himojensa tyydyttämiseen väsynyt ja sairas miljonääri taas kadehtii filosofia, joka on himoista vapaa ja aina on osannut elää järkevästi.

Mutta filosofin mieleen kuvastuu pyhimyksen elämä, hänen, joka niin on vapautunut viimeisestäkin itsekkyydestään, ettei mitään epäile, vaan voimakkaassa uskossaan on osannut rakkaudessa kokonaan uhrautua ihmiskunnan hyväksi.

Entä pyhimys? Hän näkee, että vanki, mieronkiertäjä, miljonääri, filosofi ja hän itse — kaikki vain tavottelevat vapautta, vielä olematta vapaita. Toiset sanovat itselleen: silloin ja silloin olisin vapaa, mutta pyhimys tietää, että vapaus ei ole missään, vaan kaikkialla, ettei se ole ajasta riippuvainen, vaan iankaikkinen. Hän tietää, että niin pian kuin hän on vapautunut ajatuskuvista ja rakkauden tunteista, niin pian kuin hän itse on uppoutunut rakkauden ja järjen henkeen, silloin kohta hän on vapaa. Ainoastaan se, joka oman elämänsä antaa, hän saapi iankaikkisen elämän. Ainoastaan se, joka yhtyy totuuteen, tulee vapaaksi.

Tahto ja vapaus on siis meissä kehitettävä! Mutta millä tavoin?

Oi ihmeistä suurin: alistumalla „välttämättömyyden" lain alle, tottelemalla korkeampaa itseämme, antautumalla henkisen minämme johdatettavaksi.

Vapautemme ei kehity, jos tavottelemme sitä, joka kuvastuu meille personalliseksi vapaudeksi. Vapautemme kehittyy vain siten, että koetamme nousta personallisen vapautemme yläpuolelle.

Sortamallako personallista vapauttamme? Ei niin. Mutta tottelemalla totisesti vapaata itseämme. Ja sen jokainen kokenut tietää, että tottelemalla hengen ääntä (silloin kuin *se* puhuu) täyttyy

koko olemuksemme ihmeellisellä, yliluonnollisella vapauden tunteella.

Mitä muuta minä vielä lisäisin? Että selvästi näen, kuinka tältä korkealta kannalta katsoen me ihmiset — ja ensinnä minä itse — vielä olemme heikkoja, epävapaita ja sidottuja. Tämän sydämestäni myönnän Aatteelle ja kaikille fatalisteille. Mutta samalla uskon ja tiedän, että vapaus on olemassa, että sitä voimme kehittää ja että, kuten monta kertaa olen ollut tilaisuudessa huomauttamaan, vapautemme korkein personallinen ilmennys on siinä, että milloin ja missä tahansa kykenemme yrittämään, ponnistamaan ja tahtomaan.

Kaikki uskonnot puhuvat siitä pelastuksesta, siitä vapautuksesta, joka on ihmissielun päämaali ja jota kohti millä hetkellä hyvänsä voimme ruveta pyrkimään.

Pekka Ervast.

Näkymättömiä auttajia.

XIV.

Vaaditut edellytykset.

Kuinka voimme oppia ottamaan osaa tähän suureen työhön? Ne edellytykset, jotka jokaiselta auttajaksi pyrkivältä vaaditaan, eivät ole salaisuuksia. Vaikeus ei ole niiden tuntemisessa vaan niiden kehittämisessä. Johonkin määrin olemme jo ohimennen puhuneet niistä, vaan on ehkä hyvä, jos esitämme ne täydellisesti ja järjestyksessä.

1. *Vilpitön harrastus.* Ensimmäinen välttämätön ehto on se, että ymmärrämme sitä suurta työtä, jota Mestarit tahtovat meitä tekemään ja että se on oleva elämämme ainoa suuri harrastus. Meidän tulee oppia erottamaan turha työ hyödyllisestä ja vielä eri lajit hyödyllistä työtä niin, että jokainen antaudumme korkeimpaan, mihin kykenemme, emmekä tuhlaa aikaamme sellaiseen, joka kyllä voi olla sangen hyvää muuhun kykenemättömälle, mutta on arvotonta sen tiedon ja voiman suhteen, mikä meillä teosofeilla pitäisi olla. Ihmisen, joka pyrkii otolliseksi työhön korkeammilla tasoilla, on alkaminen tekemällä enintä, mikä hänen voimassaan on, suoranaista työtä teosofian puolesta täällä maan päällä.

Tietysti en hetkeäkään ajattele, että syrjäyttäisimme jokapäiväisen elämämme velvollisuuksia. Teemme paraiten, jollemme sitoudu mihinkään uusiin maallisiin velvollisuuksiin, mutta ne, jotka jo olemme hartioillemme ottaneet, ovat tulleet karmallisiksi siteiksi, eikä meillä ole oikeutta niitä laiminlyödä. Ennenkuin karman asettamat velvollisuudet ovat täydellisesti suoritetut, emme ole vapaita korkeampaa työtä tekemään. Mutta tämän korkeamman työn tulee kuitenkin meille olla ainoa, jonka edestä todella kannattaa elää Säälin Mestareille pyhitetyn elämän muuttumaton tausta.

2. *Täydellinen itsehillintä.* Ennenkuin meille huoletta voidaan uskoa astralisen elämän laajempia voimia käytettäväksi tulee meidän osata täydellisesti pitää vaari itsestämme. Mielialamme, „tuulen“, tulee esimerkiksi olla kokonaan vallassamme, niin ettei mikään, jota näemme tai kuulemme, voi vaikuttaa meihin todellista kiihtymistä, sillä sellaisen kiihotuksen seuraukset voisivat sillä tasolla olla paljon vaarallisempia kuin täällä. Ajatuksella on aina mahtava voima, — vaan täällä alhaalla sitä vähentää ja masentaa ne raskaat, fyysilliset aivohiukkaset, jotka sen täytyy saada liikkeesen. Astralimaailmassa on se paljoa vapaampi ja mahtavampi, ja jos täysin herännyt ihminen siellä suuttuisi toiseen, tekisi hän tälle ehkä

hyvinkin paljon onnettomuutta ja vahinkoa.

Paitsi mielialaamme täytyy meillä olla hermotkin täydellisesti omassa vallassamme, niin ettei lujaa rohkeuttamme pääse järkähyttämään mitkään eriskummalliset ja kauheat näyt, jotka siellä voivat sattua tiellemme. Tulee muistaa, että se oppilas, joka herättää ihmisen astralitasolla, joutuu sen kautta jotenkin suureen edesvastaukseen tämän toimista ja turvallisuudesta, niin että jollei vastatullut uskaltaisi olla yksinään, kuluisi vanhemman auttajan aika kokonaan kierrellessä hänen turvanaan, mikä tietysti olisi liikaa vaadittua.

Ollakseen täydellisesti varma vallastaan hermojen suhteen ja saadakseen hermot kelvollisiksi tehtävään työhön, täytyy pyrkijä aina nyt kuten muinoinkin kestää maa-, vesi-, ilma- ja tulikokeet.

Toisin sanoen hänen on saavutettava se täydellinen varmuus, joka ei tule teoriojen vaan käytännöllisen kokemuksen kautta, ja oppia, etteivät mainitut elementit voi tehdä vähintäkään vahinkoa hänen astraliselle ruumiilleen ja ettei mikään niistä voi panna estettä sille työlle, jonka hän aikoo suorittaa.

Fyysillisessä ruumiissa ollessamme tiedämme varmasti, että tuli polttaa, vesi hukuttaa, että kallioseinä on voittamattomana esteenä tiellämme ja ett'emme turvallisina voi syöksyä ilman tukea ympäröivään ilmaan. Tämä vakaumus on meihin juurtunut niin syvästi, että useimmat ihmiset saavat hyvästi ponnistella vastustaakseen sitä vaistomaista empimistä, joka tästä seuraa, ennenkuin hän käsittää, ettei kovinkaan kallio estä astraliruumiin vapaita liikkeitä, että hän korkeimmaltakin huipulta voi hypätä ilman vaaraa ja että hän aivan huolettomana voi syöstä räiskyvän tulivuoren kitaan tai suunnattoman valtameren syvyyksiin.

Mutta ennenkuin ihminen tietää tämän, — tietää sen niin varmasti, että hän vaistomaisesti ja varmasti menettelee sen mukaan — on hän verrattain hyödytön astraliseen työhön, koska alituisten odottamattomien tapausten sattuessa luulotetut mahdottomuudet voivat hänet lamauttaa. Hänen täytyy siksi kestää mainitut kokeet ja monet muut ihmeelliset kokemukset. Hänen täytyy rohkeasti ja levollisesti katsella mitä kauheimpia näkyjä hirvittävissä ympäristöissä ja tosiaankin näyttää, että hänen hermoihinsa on luottamista kaikissa niissä ihmeellisissä tilaisuuksissa, joihin hän minä hetkenä tahansa voi joutua.

Vielä täytyy meidän osata hillitä ajatuksiamme ja halujamme. Ilman ajatusten keskittämistaitoa olisi mahdotonta tehdä hyvää työtä astralitason häiritsevien virtausten keskessä, ja kun tässä merkillisessä maailmassa toivoa on usein samaa kuin saada, voi sattua, jollei himoluontomme ole vallassamme, että saamme edessämme nähdä sellaisia omia luomuksiamme, joita meidän surkeasti täytyy hävetä.

3. *Levollisuus.* Toinen erittäin tärkeä seikka on kaiken levottomuuden ja alakuloisuuden voittaminen. Tärkeä osa työtä on kiihottuneiden rauhottaminen ja surevien ilahuttaminen, vaan kuinka voi auttaja pystyä siihen, jos hänen oma ilmakehänsä väräjää alituisesta harmista ja pelosta, tai jos sillä on ainaisen alakuloisuuden toivoton harmaa väri? Yhdeksännentoista vuosisadan loppumaton huolehtiminen pikkuasioista vaikuttaa hyvin pahasti salatieteelliseen edistykseen ja hyödyllisyyteen. Monelta tuhlautuu koko ikä mitä pienimpien asioiden suurentamisessa, kun hän hartaasti ja ahkerasti koettaa tulla onnettomaksi aivan turhan tähden.

Meidän teosofien olisi jo joka tapauksessa pitänyt päästä tästä järjettömän huolehtimisen ja tarpeettoman alakuloisuuden tilasta. Meidän, jotka koetamme hankkia varmaa tietoa maailmanjärjestyksestä, pitäisi jo nyt tietää, että optimistinen katsantokanta aina on lähinnä jumalallista ja siksi lähinnä totuutta, koska ainoastaan se, mikä ihmisessä on hyvää ja kaunista, voi olla pysyväistä, jota vastoin paha oman luontonsa mukaisesti häviää. Browning sanoo aivan

oikein: „Paha on mitättömyyttä, tyhjyyttä, hiljaisuutta, jossa ääni kuuluu“ siltä kaiken tämän yläpuolella ja takana on „olioitten sielu suloinen, Olemisen Ydin taivaallista rauhaa“. Mestarit, jotka tämän tietävät, pysyvät järkähtämättömän levollisina ja yhdistävät täydellisen myötätuntoisuuteensa sen iloisen rauhan, joka johtuu kaiken hyvän lopullisen voiton varmuudesta. Joka tahtoo tulla auttajaksi, hänen täytyy oppia Heidän esimerkkiään seuraamaan.

4. *Tieto.* Voidakseen olla hyödyksi tulee ihmisen olla jotenkin selvillä sen tason luonnosta, jolla hän tulee toimimaan, ja kuta laajemmat hänen tietonsa ovat, sitä enemmän hyötyä hänestä on. Hänen tulee valmistautua tähän toimeen huolellisesti tutkimalla kaikkea, mitä tästä asiasta on sanottu teosofisessa kirjallisuudessa, sillä hän ei voi vaatia, että ne, joiden aika ilmankin on varattu, kuluttaisivat sitä opettamalla hänelle sellaista, jota hän jo täällä alhaalla olisi voinut oppia, jos olisi ottanut vaivakseen lukea kirjoja. Sen, joka ei jo nyt voimiensa ja tilaisuuden mukaan tunnollisesti koeta oppia, ei edes tarvitse toivoa päästä astraliseen työhön.

5. *Rakkaus.* Tämä on suurin ja viimeinen vaatimuksista vaan myöskin se, joka useimmin käsitetään väärin. Tahdon pontevasti huomauttaa, ettei tällä tarkoteta sitä ryhditöntä ja turhanpäiväistä hempeätunteisuutta, joka purkautuu tyhjien typeryyksien lausumisessa ja kiivastuneiden yleisten sananparsien käyttämisessä, vaan ei kuitenkaan uskalla jyrkästi pitää oikeuden puolta jotteivät ymmärtämättömät pitäisi häntä „epäveljellisenä“. Tarvitaan sellaista rakkautta, joka on kyllin suuri ollakseen itseään kehumatta, mutta toimii paljoa puhumatta, tarvitaan sitä valtavaa tunnetta, joka aina etsii palvelemisen ja avun tilaisuutta ja mieluummin sen tekee itseään ilmaisematta. Tämä tunne herää sen ihmisen sydämmessä, joka selvästi on ymmärtänyt Logoksen suuren työn ja joka kerran sen nähtyään tietää, että häntä kolmessa maailmassa kutsuu vaan se yksi tie — äärimmäisen kykynsä mukaan siihen sulautua ja tulla vaikka kuinka pienenä ja vähäpätöisenä Jumalan ihmeellisen rakkauden levittäjäksi, sen rakkauden, joka, kuten Jumalan rauha, käy yli ihmisymmärryksen.

Näiden ominaisuuksien saavuttamiseen tulee ihmisen lakkaamatta pyrkiä ja hänellä tulee olla niitä jommoisessakin määrässä, ennenkuin hän voi toivoa, että Suuret Henget, jotka ovat työn takana, pitävät häntä täydelliseen heräämiseen kypsyneenä. Päämäärä on totisesti korkea, vaan ei kenenkään siltä tarvitse toivottomana kääntyä tieltä eikä ajatella, että hänen vielä pyrkiessään määrää kohti välttämättä täytyy pysyä aivan hyödyttömänä astralitasolla, sillä jo ennen täydellistä heräämistä sen edesvastuineen ja vaaroineen saattaa jokainen turvallisesti tehdä paljon hyödyllistä työtä.

Tuskin on keskuudessamme ketään, joka ei joka yö ollessaan ruumiista poissa voisi toimittaa ainakin jonkun armeliaisuuden ja hyvyyden työn. Nukahtaessamme vaivumme tavallisesti ajatuksiin — se on huomattava — jatkamaan niitä ajatuksia, joita pääasiallisesti päivän kuluessa olemme harkinneet, ja varsinkin jää mieleemme viimeinen ajatus ennen nukkumista. Jos nyt tämä ajatus sisältää määrätyn aikomuksen auttaa jotakuta, joka on sen tarpeessa, täyttää sielu epäilemättä aikomuksensa päästyään ruumiista vapaaksi, ja siten on apu annettu. Kerrotaan monta tapausta, jossa tämä koe on tehty, ja on sattunut, että se henkilö, jota on ajateltu, on ollut aivan tietoinen auttajan aikeesta ja vieläpä on nähnyt hänen astraliruumiinsa todellisuudessa toimittavan sille annetun tehtävän.

Totisesti ei kenenkään tarvitse surra, ettei hän voi mitenkään ottaa osaa tähän kunniakkaasen työhön. Sellainen tunne olisi aivan väärä, sillä se, joka voi ajatella, voi myös auttaakin. Tämä hyödyllinen toimi ei edes ole rajotettu niihin aikoihin, jolloin nukumme. Jos tunnette (ja kuka ei tuntisi?) jonkun, joka

kärsii tai suree, niin vaikk'ette voisikaan itsetietoisena astralimuodossa seisoa, hänen vuoteensa ääressä, voitte kuitenkin lähettää hänelle rakastavia ajatuksia ja hyviä toivomuksia. Olkaa vakuutetut siitä, että sellaiset ajatukset ovat todellisia, eläviä ja voimakkaita, ja kun te olette ne lähettäneet, menevät ne toivomuksianne täyttämään sen voimamäärän mukaan, jonka te olette niihin panneet. Ajatukset ovat olioita, peräti todellisia, näkyväisiä niille, joiden silmät ovat avautuneet niitä näkemään, ja niillä voi niinhyvin köyhin kuin rikkain kantaa kortensa hyvään työhön tässä maailmassa. Vaikkemme voisikaan itsetietoisesti toimia astralitasolla, voimme kuitenkin ja meidän kaikkien pitäisi tällä tavalla yhtyä näkymättömien auttajien seuraan.

Vaan sen, joka päättävästi pyrkii oikeaksi jäseneksi siihen astraliseen auttajajoukkoon, joka työskentelee suorastaan Viisauden Mestarien johdolla, tulee valmistautua vielä suurempaa kehitysmahdollisuutta varten. Hänen ei tule pyrkiä varustautumaan tätä erikois alaa varten heidän palveluksessaan vaan hänen on jalolla päättäväisyydellä ryhdyttävä vielä suurempaan tehtävään, kehitettävä itseään seuraamaan heidän jälkiään, suuntaamaan kaikki sielunsa voimat sen päämäärän saavuttamiseen, jonka he ovat saavuttaneet, niin ettei hänen kykynsä auttaa maailmaa rajottuisi astralitasoon vaan ulottuisi niille korkeammillekin alueille, jotka ovat ihmisen jumalallisen minän oikea koti.

Ne viisaat, jotka muinaisina aikoina ovat kulkeneet tätä tietä, ovat sen jälkeentuleville viitottaneet. Se on itsekehittämisen tie, jota kaikkien ennen tai myöhemmin tulee kulkea, joko siten, että he nyt jo omasta vapaasta tahdostaan sen valitsevat, tai odottavat, kunnes hidas, vastustamaton kehityksen voima ajaa heidät sille tielle ihmisperheen viivästyneiden jäsenien kanssa monen elämän ja suunnattomien kärsimyksien jälkeen. Se ihminen on viisas, joka heti innokkaasti astuu sille, päättävästi suunnaten kulkunsa adeptiutta kohti, jotta hän, itse ainaiseksi päästyään kaikesta epäilyksestä, pelosta ja surusta, voisi auttaa muitakin varmuuteen ja onneen. Eri askeleet ja niiden järjestys tällä Pyhyyden Tiellä, joksi buddhalaiset sitä kutsuvat, kuvataan seuraavassa luvussa.

C. W. Leadbeater.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

64

Huolenpito vähäisistä.

Mikä on hiljaista, on helposti kiinni pidettyä.

Mikä on odotettua, siitä on helppo pitä huolta.

Mikä on haurasta, taittuu helposti.

Mikä on pientä, hajoaa nopeasti.

Toimita tehtäväsi, ennenkuin se pukeutuu muotoon [1]).

Järjestä asiat, ennenkuin alkaa sekaannus.

Puu, joka on sylin vahvuinen, kasvoi pienestä vesasta.

Yhdeksänkerroksinen linna kohosi pienelle kummulle.

Tuhannen virstan matka alkoi yhdestä askeleesta.

Joka ainoastaan suunnittelee, hän hävittää.

Joka tavottelee, hän kadottaa.

Viisas ei menettele siten, ja sentähden hän ei tee pahaa.

Hän ei tavota ja sentähden hän ei kadota.

---

[1]) Viisas voittaa alemman minänsä vastenmielisyyden, ennenkuin se kasvaa „kynnyksellä vartioivaksi" hirviöksi.

Mutta yhteinen kansa epäonnistuu puuhissaan menestymisensä aattona.

Jos he olisivat yhtä ymmärtäväisiä lopussa kuin alussa, ei tulisi sellaisia tappioita.

Sentähden viisas haluaa ainoastaan sellaista, jota muut halveksivat eikä pane mitään arvoa vaikeasti saavutettaviin asioihin.

Hän hankkii yleistä oppia, mutta palaa siihen, jonka joukot ovat jättäneet tien oheen.

Siten hän pyrkii luonnolliseen kehitykseen kaikissa asioissa ja toimii suunnittelematta.

65

Yksinkertainen hyve.

Vanhat, jotka panivat Taon käytäntöön, eivät käyttäneet sitä kansan pöyhistämiseksi vaan tehdäkseen heidät yksinkertaisiksi ja luonnollisiksi.

Vaikeus kansan hallitsemisessa johtuu liiallisesta valtiotaidosta.

Joka koettaa hallita valtakuntaa valtiotaidolla, on sille ainoastaan vitsaukseksi, mutta joka ilman sitä hallitsee, on siunaukseksi.

Näiden kahden asian tieto on oikea hallituskeino ja niiden noudattamista kutsutaan yksinkertaisuuden hyveeksi.

Syvä ja avara on tämä yksinkertainen hyve, ja vaikka se on vastakkainen muille keinoille, voi se saada aikaan täydellisen järjestyksen.

66

Itsensä viimeiseksi asettaminen.

Sen kautta saavat suuret virrat ja joet veroa kaikilta joilta ja puroilta, että ne ovat matalammalla: tässä on syy niiden ylemmyyteen.

Sentähden viisas tahtoessaan hallita kansaa puhuu itsestään ikäänkuin heitä alempana olevasta; ja halutessaan olla etevä asettaa hän oman personansa taaimmaiseksi.

Siten vaikka hän on heitä ylempänä, he eivät tunne hänen painoansa, ja vaikka hän on heistä edellä, ei hän ole esteeksi.

Sentähden koko maailma korottaa häntä kunniaan eikä kukaan tule loukatuksi.

Ja koska hän ei kilpaile, ei hänellä ole vihollista.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

71 Kysymys. V. S. *Kirjotuksessa „Käsitysten selvittämiseksi" (Omatunto n:o 6) kirjottaja m. m. sanoo että „varkaus"-käsite on tavattoman venyvää laatua. Lain turvissa esim. liikemies järjestelmällisesti varastaa ja — voimme siihen lisätä — valehtelee. Mutta eikö esim. virkamies, joka nauttii useamman tuhannen markan vuosipalkkaa tee itseänsä syypääksi samaan „syntiin"? Sillä tokkopahan voidaan sanoa hänen sellaista maksua työstään ansainneen? Ja ellei hän sitä ole ansainnut, niin on se kai hankittu varastamalla, käyttämällä keppihevosena yleistä mielipidettä hänen „suurista edellytyksistään"?*

Vastaus. P. E. Lyhytnäköistä olisi syyttää yksilöä siitä, johon koko yhteiskunta tekee itsensä syypääksi. Jos tässä tapahtuu varkaus, on varkaana yhteiskunta, joka varastaa itseltään antaakseen suosikeilleen — virkamiehille. Ja yhteiskunta onkin saamaisillaan silmät auki!

Yksilön iänikuiseksi ansioksi olisi sitä vastoin luettava, jos hän luopuisi liiallisista palkoistaan tai jos hän ei ollenkaan tahtoisi olla yhteiskunnan suosikkina.

72 Kysymys. M. K. *Jos paratiisi-tarina tarkottaa ihmisen alkuperäistä onnen tilaa, niin mitä tarkottaa hyvän ja pahan tiedon puu ja sen hedelmä ja käärme? Kai materialistit ovat oikeassa sanoessaan: „jos tarina paratiisista olisi tosi, olisi käärme ollut ensimäinen siveysapostoli, joka kuiskasi ihmisen korvaan pyhän sanan: vapaus"?*

Vastaus. P. E. Materialistit ovat epäilemättä oikeassa. Käärme on viisauden ja samalla himon ja uteliaisuuden vertauskuva. Viattoman tiedottomuuden tilasta meidät herättää himo ja uteliaisuus; heittäydymme elämän pyörteesen ja teemme kokemuksia. Mutta kokemuksista viisastumme. Hyvän ja pahan tiedon puu on ruumiillinen elämä kolminaismaailmassa. Sen elämän hedelmä on viisaus, jumalallinen tieto. Käärme on viisaus, joka kehottaa meitä kokemaan, mutta sen täytyy alussa esiintyä meille himon ja uteliaisuuden muodossa.

73 Kysymys. M. K. *Mitä lieneekin Issa tarkottanut sanoessaan: „jollette ihmisille anna anteeksi heidän rikoksiansa, ei jumalakaan anna anteeksi teille teidän rikoksianne"? Syyn ja seurauksen laki opettaa, ettei luonto mitään tehtyjä rikoksiamme anteeksi anna, ennen kuin olemme kärsineet tekojemme mukaiset seuraukset. Kai ihmiskunnan karma lievenee, jos ihmiset antavat anteeksi toisilleen rikoksensa? Sitä kai Issa tarkotti?*

Vastaus. P. E. Anteeksianto on hengen työtä: buddhisen (rakkauden) tason voima virtaa ihmissieluun, kun hän sydämestään antaa anteeksi Teot ja niiden seuraukset kuuluvat sitä vastoin aineelliseen kolminaismaailmaan, jossa karma vallitsee. Karmaa emme suinkaan pääse pakoon, mutta jos annamme veljillemme anteeksi heidän rikkomuksensa, silloin kehittyy meissä jumalallinen rakkaus, samalla kun autamme heitä ilolla kärsimään tekojensa luonnollisia seurauksia. Tästä johtuu, että kun itse astumme harha-askelen, taivaallinen isämme (korkeampi Itsemme) saattaa vuodattaa meihin rauhaansa ja riemuansa, niin että mekin ilolla jaksamme kärsiä tekojemme seuraukset. Kuten kysyjä huomauttaa, „lieventyy" täten tavallaan ihmiskunnan karma.

74 Kysymys. M. K. *Jos Suomessa y. m. pohjolan maissa yhtäkkiä lakattaisiin eläimiä tappamasta, niin nautaeläimiä karttuisi niin äärettömän paljon, ettei ihminen niitä enää jaksaisi elättää. Täytyisi jättää ne talveksi metsään, ja ennen pitkää ne paleltuisivat ja kuolisivat viluun ja nälkään. Eikö tämä olisi kauheata eläinrääkkäystä"? Käykö koskaan päinsä pohjolan maissa eläinten tappamattomuusteoria? Miten teoriaa voisi alulle käytäntöön panna?*

Vastaus. P. E. Kyllä vastauksia löytyy kaikkiin kysymyksiin: voisihan karjaa myydä tai antaa ilmaiseksi naapurikansoille, jotka eivät vielä toteuttaisi tappamattomuusihannetta! Mutta miksi vaivata päätä senlaatuisilla kysymyksillä? Ei Suomen eikä minkään muun maan kansa yhtäkkiä rupea niin lempeäksi ja hyväksi. Kääntymys tapahtuu vähitellen: ensin toinen yksilö tai perhe, sitten toinen, esimerkkiä seuraten. Ja jos ihminen tekee mitä on oikein, tarvitseeko hänen silloin epäröidä? Sitä paitsi on nykyinen järjestelmä teurastuslaitoksineen j. n. e. paljon suurempaa eläinrääkkäystä kuin konsanaan tappamattomuusihanteen toteuttaminen alussakaan olisi.

75 Kysymys. M. K. *Kun sanotaan, että „eläimet ensi manvantarassa tulevat ihmisiksi" (kats. „Salainen oppi ja muita kirjotuksia", siv. 15), tarkotetaanko silloin kaikkia eläimiä, vaiko ainoastaan korkeammalla kehitysasteella olevia eläimiä, kuten apinat? Ja tulevatko ne ulkonaisestikin silloin nykyisten ihmisten kaltaisiksi? Ja mihin siinä manvantarassa meidän maapallomme silloin korkealla kehitysasteella oleva ihmiskunta on siirtynyt? Vai ovatko sen yksilöt silloin eri aurinkokuntien jumalia (logoksia)?*

Vastaus. P. E. Korkeimmat eläimet, eritoten apinat, saavuttavat inhimillisen kehitysasteen jo ensi (viidennessä) elämän kierroksessa, mutta eläinkunta kokonaisuudessaan esiintyy ihmiskuntana ensi luomiskaudessa (viidennessä manvantarassa[1]). Minkälainen niiden ulkomuoto on oleva, en tiedä, mutta otaksun, etteivät ne tule suuresti poikkeamaan nykyisen ihmisen ulkomuodosta. Meidän ihmiskuntamme muodostaa silloin adeptikunnan, mestari-veljeskunnan, ja meidän tehtävämme tulee olemaan auttaa ihmiskuntia eteenpäin kehityksessä. Se kehitysaste, jolla aurinko-logos on, on niin kaukainen ja korkea, ettemme laisinkaan kykene määrittelemään, koska sen saavutamme.

76 Kysymys. M. K. *Miksi toinen ihminen on herkkä vastaanottamaan teosofisia aatteita, kun taas toinen pitää niitä petoksina tai todistamattomina arveluina? Ovatko edelliset vanhempia, jälkimäiset nuorempia sieluja?*

Vastaus. P. E. Ihminen, joka ensi kuulemalta innostuu teosofiaan ja jonka innostus osottautuu pysyväiseksi, on epäilemättä jossain edellisessä elämässä tuntenut samoja aatteita. Sielujen ikä on toinen kysymys.

77 Kysymys. J. K. *Mikä on sielu ja missä se on ihmisessä?*

Vastaus. P. E. Sielu on jumalsyntyinen tajuntakeskus, verhottuna useampaan ruumiisen, ja sinään se ei ole missään paikallisesti, koska se omassa olemuksessaan on korotettuna ajan ja paikan yli. Fyysillisen elämän aikana sielu tavallisesti ilmenee personallisena päivätajun-

[1]) Vrt. „Salatieteilijän sanakirja" ja „Enkelein lankeemus" nimisiä teoksia. Viime mainittu kirja puhuu seikkaperäisesti ihmisen y. m. kehityksestä.

tana, joskus sitäpaitsi erityisemmällä tavalla neron inspiratsionina j. n. e. — joista asioista sopii lukea kirjasta „Mitä on kuolema?" (Sanaa „sielu" käytetään muuten eri merkityksissä.)

78 Kysymys. J. K. *Mitkä ovat sielun ominaisuudet, ovatko ne näkö, kuulo, tunto, haju ja maku?*

Vastaus. P. E. Sielun perusominaisuudet ovat: tahto, järki ja tunne. „Minä tahdon, minä ajattelen, minä tunnen." Näkö, kuulo j. n. e. ovat ainoastaan ne kanavat, joiden välityksellä sielu on yhteydessä fyysillisen maailman kanssa. (Sama on laita esim. astralisen selvänäköisyyden, joka välittää sielun yhteyden astralimaailman kanssa).

Tien varrelta.

Presidentinvaali. Ilahuttava seikka oli, että huolimatta siitä kiihtyneestä mielialasta, joka Olcottin kuoleman jälkeen vallitsi Teosofisessa Seurassa Annie Besantin kuuluisan artikkelin y. m. syitten johdosta, uusi presidenttimme yleisessä äänestyksessä sai niin valtaavan enemmistön puolelleen. Hollanti ja Skandinavia antoivat kaikki äänensä (100 %), Intia, Uusi Seelanti ja Australia 99 %, Saksa 97 %, Italia 93 %, Ranska 90 %, Englanti 82 %, Cuba 80 % ja ainoastaan Pohjois-Amerikka 66 %; yhteensä 90 %. Yhdeksän kymmenesosaa Seuran kaikista jäsenistä valitsivat siis yksimielisesti eversti Olcottin ja Mestarein ehdokkaan, Mrs. Annie Besantin. Erittäin juhlallinen oli hetki, jolloin uusi presidentti suuressa teosofikokouksessa Lontoossa ilmotti ottavansa vastaan vastuunalaisen toimensa. Tämä tapahtui Queen's Hall'in suunnattoman isossa salissa, johon mahtuu neljä tuhatta henkeä, ja salin ollessa täpö täynnä juhlapukuista yleisöä. Ensimäisessä presidenttikirjeessään Seuran jäsenille Annie Besant m. m. huomauttaa, että kaikkien jäsenten velvollisuus — ja ennen kaikkea hänen oma velvollisuutensa presidenttinä — on katsoa, että ajatuksen vapaus säilyy T. S:ssa pyhänä ja loukkaamattomana, mikä ei suinkaan merkitse välinpitämättömyyttä totuutta kohtaan; päinvastoin tulee kaikkien vapaasti tuoda esille, mitä he uskovat ja mitä he tietävät, sillä ainoastaan siten T. S:n oma kokemus- ja tietovarasto lisääntymistään lisääntyy. „Kaikille rauhan ja hyvän tahdon ihmisille minä presidenttinä sanon: tulkaa, tehkäämme yhdessä työtä uskonnollisen Totuuden, uskonnollisen Rauhan ja uskonnollisen Vapauden valtakunnan puolesta — todellisen taivaan valtakunnan puolesta".

Helsingin teosofiset luennot. Luentokausi alkaa taas sunnuntaina syyskuun 1 p:nä k:lo 11 e. p. p.

„Salatiede ja salatieteilijät". Meiltä on kysytty, eikö pian tule luvattua jatkoa tähän artikkelisarjaan, ja voimme vastata, että ennen vuoden loputtua koetamme kyllä vielä saada ainakin yhden kirjotuksen mahtumaan lehteemme, mutta samalla tahdomme huomauttaa, että tässä numerossa oleva ja kaksi seuraavaa lukua „Näkymättömiä auttajia" nimistä kirjaa kuuluu sisältönsä puolesta yhtä hyvin „Salatiede ja salatieteilijät"-sarjaan.

Uusia kirjoja. Painosta on nyt valmistunut Annie Besantin ihmeellisen mieltäkiinnittävä ja sisältörikas kirja *Ihminen ja hänen ruumiinsa,* jonka V. Palomaa on suomentanut. Se on 124 sivua paksu teos ja maksaa Smk. 1: 50, korukansissa 2: 50.

V. Kososen kustannuksella on taas ilmestynyt kaksi uutta numeroa „Arvid Järnefeltin julkaisuja": *Lähestyköön sinun valtakuntasi,* Henry Georgen puhe maanvapautuksesta (hinta 15 p:iä) ja *Jeesuksen syntyminen ihmisestä ja jumalasta,* kirj. Arvid Järnefelt (hinta 30 p:iä). Meidän täytyy todella onnitella hra Kososta, että hän on ryhtynyt julkaisemaan tätä mainiota sarjaa pikkukirjasia, joita köyhäkin helposti voi hankkia.

Sillä voitto, kellä kunnia. Olemme vastaanottaneet kirjeen (päiv. heinäkuun 12 p:nä) eräältä arvoisalta aatetoverilta, ja hänen pyynnöstään julkaisemme siitä seuraavat otteet: „Lehden viime numerossa oli kirjotus, joka ei mene mielestäni, — „Käsitysten selvittämiseksi". Toivon, että joku kykenevä henkilö ottaisi vaivakseen kohta kohdalta näyttämään vääriksi kaikki valheet ja pyhyyden loukkaukset, joita kirjotus sisälsi. Omasta puolestani kysyn: kuinka Omantunnon toimitus saattaa ottaa palstoilleen kyhäelmiä, jotka puolustavat kaikenlaisia rikoksia? Tahtooko se siten hankkia tilauksia? Jokainen tietää, että langennut on rakkaudella nostettava ylös valoon, mutta vaarallista on ruveta itse pimeyden puoltajaksi. Aate luulee voivansa mustan moraalinsa tueksi vedota karman monimutkaiseen lakiin, jota ainoastaan Mestari voi täysin oivaltaa. Aviorikosta ei ole hänen mielestään olemassa, se on muitta mutkitta hyve ja apu ihmiskunnalle. Suuren Mestarin sanat *„yksi mies ja yksi vaimo"* eivät hänelle merkitse mitään. Muistakoon jokainen, ettei Jumalan valtakuntaan pääse mikään himonsa orja. Teosofi tietää, mitä „Jumalan valtakunta" on. Aate halveksii ylimielisesti niitä teosofeja, jotka vielä ovat

kirkon kahleissa, mutta totta on, että kirkossa on ihmisiä, jotka ovat paljon puhtaampia ja lähempänä Jumalan valtakuntaa kuin me, teosofin nimeä kantavat. Älkää istuttako myrkkyä, saarnatkaa kieltäytymistä avioliitossa ja sen ulkopuolella ja ehdotonta puhtautta, sitä pyytää yksi teosofian totuuden etsijä. *A. G.*"

Olemme jo yksityisesti vastanneet tähän kirjeesen. Olemme huomauttaneet, että teosofinen sananvapaus vaatii, että eri ääniä pääsee kuuluville. Ja mitä pahaa siinä on, että ihminen ilmituo rehellisen katsantokantansa? Olemmeko siksi lapsen kannalla vielä, ettemme kykene katselemaan ja arvostelemaan asioita eri puolilta? Yhtä paljon kuin kunnioitamme A. G:n kantaa yhtä paljon voimme kunnioittaa Aatteen mielipiteitä. Kun toisistaan poikkeavat mielipiteet törmäävät yhteen, on tuloksena totuus, sanoo ranskalainen sananlasku. Ja mitä siihen tulee, että olisi kirjotettava Aatteen yllämainittua artikkelia vastaan, on se mielestämme jo tapahtunut. Vai eikö Pekka Ervastin samassa numerossa oleva artikkeli „Rikollisuus ja musta magia" puhunut samoista asioista, vaikka toisella tavalla? Lukija oli oman kokemuksensa valossa tilaisuudessa punnitsemaan erilaisia näkökantoja ja siitä punnitsemisesta saattoi sitten totuus omalla tavallaan kuvastua hänen mieleensä! Tehtävämmehän on juuri saada ihmisiä ajattelemaan. Ja siinä suhteessa uskomme, että Aate on meille kaikille suureksi hyödyksi.

Adepti-ihminen paavina. Tibetissä, jossa buddhanuskolla on ulkonaisesti melkein roomalaiskatolilainen muoto, on, kuten jotkut lukijamme ehkä tietänevät, kaksi paavia, *Dalai Lama* Lhassa'ssa ja *Tashi Lama* Tashi Lumpo'ssa. Näistä on, kuten Madame Blavatsky sanoi, edellinen ainoastaan ulkonainen eli muodollinen pää, jota vastoin muukalaisilta salassa pysynyt Tashi Lama on lamaismin varsinainen pyhä johtaja. Ettei tämä H. P. B:n lausunto ollut perätön, sen on nyt todistanut maailmankuulu ruotsalainen tutkimusmatkailija *Sven Hedin*, jonka harvinaisen suotuisa karma on saattanut Tashi Laman kaupunkiin ja hänen puheilleen. Ja Sven Hedinin kuvauksesta päättäen Tashi Lama ei ole mikään tavallinen ihminen, vaan epäilemättä adepti eli mestarisielu, joka niinkuin lamaistit uskovat ruumistuu uudelleen ja uudelleen johtamaan lamaistista maailmaa. Näin kuuluvat hänen omat sanansa Svenska Dagbladet'issa, jotka Nya Pressen on toistanut:

„Ihmeellinen, unohtumaton Tashi Lama, ei koskaan hän muististani häivy! Hän täytti äsken 25 vuotta; hän lahjotti silloin rikkaita antimia kaikille lamalaisille temppeleille; erityinen suurlama lähetettiin Ladak'in luostariin. Itse hän istuu akkunakomerossaan niin yksinkertaisena ja vaatimattomana ja kuuntelee tuulen huminaa katon liehuvissa lipuissa ja katselee laaksoa allaan. Ei koskaan ihminen ole tehnyt minuun niin syvää ja unohtumatonta vaikutusta. Ei jumalana ihmisen haamussa, vaan jumalallisen puhtaana, viattomana ja täydellisenä ihmisenä. Hänen katsettaan ei voi koskaan unohtaa, enkä koskaan ole nähnyt semmoista hymyilyä, niin hienopiirteistä suuta, niin yleviä ja jaloja kasvoja, joista vain säteilee kokonainen maailma hyvyyttä ja ihmisrakkautta. Ken hän lieneekin, mies hän on erinomainen, harvinainen, ainoa laatuaan. Niin pehmeä, niin hieno, niin jalo puheissaan, esim. puhuessaan Europan kuninkaista. Hymy ei hetkeksikään jätä hänen huuliaan, ja se yltyi joka kerta kun katseemme kohtasivat toisiaan, ja hän nyökäytti päätään niin ystävällisesti, niin lempeästi kuin jos hän olisi tahtonut sanoa: „ole varma siitä, että olen paras ystäväsi". Tämä hymy, nämä äärettömän hienot suupielet tuskin näkyvine viiksineen, niin, tämä ihmeellinen hymy ei koskaan jätä minua niin kauan kuin elän, se on ihmeistä suurin mitä nähnyt olen — koko Tibetti ja Brahmaputra ovat merkityksettömiä sen rinnalla."

Kolmekymmentä vuotta sitten olisi tämmöinen kuvaus yltympäri kristikuntaa leimattu julkeaksi jumalanpilkaksi ja valheelliseksi liiotteluksi. Nyt ainakin ne, jotka ovat tutustuneet teosofian suurenmoiseen maailmankatsomukseen, ymmärtävät, että Sven Hedinin ihailu on aivan luonnollinen, kun hän, joka nähtävästi itse on sydämellinen ja vilpitön ihminen, on saanut nähdä adepti-ihmisen kasvoista kasvoihin. Ja iloisella aavistuksella maailman teosofit jäävät odottamaan, mitä seurauksia tälläkin merkillisellä kohtauksella saattaa olla länsimaitten henkiselle elämälle.

Erratum. „Enkelein lankeemus" nimisen kirjan „geologisen taulun" ajanlaskuihin on pujahtanut ikävä erehdys, jonka tarkkaavainen lukija muutenkin tekstin nojalla on voinut huomata. Ensimäisessä esitelmässä luetaan, että yli 300 miljonaa vuotta on nyt kulunut siitä, jolloin ensimäinen rotu ilmestyi maan päälle. Tämä on Salaisen Opin tiedonanto. Mutta geologisessa taulussa sanotaan, että ensimäinen eli arkainen aika olisi kestänyt yli 300 milj. vuotta. Tämä on tietysti väärin. On oleva: *yli 170 miljonaa vuotta.* Sitä paitsi on jäänyt taulussa mainitsematta, että palaiozoinen aika H. P. B:n mukaan kesti noin 103 miljonaa vuotta ja mesozoinen noin 36 miljonaa. Pyydämme, että kysymyksessä olevan kirjan lukijat hyväntahtoisesti ottaisivat tämän huomioonsa.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA ✿ BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK. 17

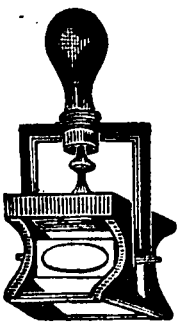

Yll koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja **J. E. Waldén** Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja, Lakkasinettejä, Ovikilpiä, Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

Karl Nordbladin

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO HELSINGISSÄ

Vuorikatu 6 :: Puhelin 25 91

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljottaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti

on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. Kallion

Kulta & Kellotavarain liikkeestä.

Mikonkatu 11.

Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin

ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI

on

Maailman Ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka kokoja puolitunti klo 2—9 i. p.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa 6 Itäin. Viertotie 6

Helsinki. *Puh. 54 34.*

Tilaa ilmotukselle.

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, **Karma.** Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid. 2: —.

ANNIE BESANT, **Ihminen ja hänen ruumiinsa.** Engl. suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: 50, sid. 2: 50.

PEKKA ERVAST, **Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä.** (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, **Enkelein lankeemus.** Piirteitä ihmiskunnan historiasta »Salaisen Opin» valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2). Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, **H. S. Olcottin elämäntyö.** Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki :: :: :: :: :: Mikonk. 11.

A. B. Oskar Eriksson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohjuvöitä ynnä muita sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähko-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmottaa 1) syntymä hetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 6: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 13: 50). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 26: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 52: 50). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen *Elämän Opas.*

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 130: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Alan Leo, Esq.
9 Lyncroft Gardens — West Hampstead
London, N. W. — England.

Tilaa ilmotukselle.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

3:s v. N:o 9

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

SYYSKUU, 1907.

I. Uusia näkökohtia, V. Luonnollinen ja inhimillinen oikeus, *Pekka Ervast* 205
II. Ruumis hengen temppelinä, III. Luonnollinen terveyden hoito, *V. H. V.* 212
III. Tao-Te-King, 67—71. 218
IV. Kysymyksiä ja vastauksia 219
V. Tien varrelta 220
VI. Lahjatili 220

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk. 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE, MIKONKATU 11, on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varvimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Åggelby.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, SYYSKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 9

Uusia näkökohtia.

V.

Luonnollinen ja inhimillinen oikeus.

Huolestunein silmin katselee ihmisystävä rikosten yhäti kasvavaa paljoutta; tilastolliset tiedot näyttävät, että kaikissa kristillisissä sivistysmaissa tämä rikosten kasvu tapahtuu monin verroin nopeammin kuin väkiluvun lisääntyminen; kauhistuen hän kysyy itseltään: onko ihmiskunta vajoamassa? Eikö kehityksen laki siinä vallitsekaan? Vai onko vika sivistyksessä?

Joka maassa rakentaa yhteiskunta yhä uusia vankiloita ja kuritushuoneita, kasvattaa yhä enemmän tuomareita ja lainoppineita, lisää polisivoimaansa, korjailee ja parantelee rikoslakipykäliään, milloin poistaa, milloin ottaa uudelleen käytäntöön ruumiillisen ja kuolemanrangaistuksen. Täytyyhän yhteiskunnan kaikin mokomin suojella itseään pahantekijöiltä! Ja ennen kaikkea sen täytyy puoltaa oikeutta ja edustaa maailman järkähtämättömän siveellisiä lakeja! Mutta kaikesta tästä huolimatta ja aivan kuin oikeuden arvokkuutta ilkkuen laittomuudet yhä lisääntyvät, rikokset rehottavat ja pahuus kasvaa päivä päivältä.

Ja ihmisystävä pudistaa päätään: mitä on tehtävä? Vieläkö on uusia vankiloita rakennettava, kasvatettava uusia syyttäjiä ja tuomareita? Pois se. Sitä tietä kulkien joudumme lopulta perikatoon. Toisia keinoja on keksittävä pahan voittamiseksi ja ehkäisemiseksi. Mutta mitä keinoja?

Tutkikaamme pahan syitä. Ehkä sitten itsestään selviää, mitä keinoja on käytettävä sen voittamiseksi tai vastustamiseksi.

Yhteiskunnallisen kristilliskirkollisen oikeuslaitoksemme kannalta katsoen rikoksentekijä on ilkeämielinen olento, joka tahallaan rikkoo lakia ja järjestystä vastaan ja siis ihmisessä piilevän oikeuskäsitteen ja luonnossa vallitsevan syysuhteen lain mukaisesti ansaitsee rangaistusta ja kostoa yhteiskunnan puolelta. Sielutieteellinen tutkimus on tosin näyttänyt, että usein tilapäiset asianhaarat, kuten juopumus, nälkä tai äkkinäinen mielenhäiriö saattavat olla rikoksia aiheuttamassa, mutta vasta materialistinen katsantokanta, jota monessa suhteessa sosialistinen liike kannattaa, julistaa toisen äärimäisyyden, että rikosten alkusyy onkin yksinomaan kaikennäköisessä yhteiskunnallisessa kurjuudessa, jonka tähden yhteiskunnalla on oikeus suojella itseään pahantekijöiltä tai vapauttaa itsensä niistä, vasta sitten kun se ensin on koettanut heitä kasvattaa.

Totuus kulkenee kultaista keskitietä tässä kuten muissakin suhteissa. Teosofisen sielutieteen kannalta on kyllä olemassa ilmiö, jota voimme kutsua rikolliseksi ihmiseksi; olemme koettaneet kuvata häntä „Rikollisuus ja musta magia“ nimisessä kirjotuksessamme. Mutta teosofiseen maailmankatsomuk-

seen mahtuu tietysti toinenkin puoli totuudesta, jonka mukaan ehkä useimmat rikokset ovat tilapäisrikoksia eivätkä varsinaisesti rikollisten ihmisten tekemiä; tästäkin tosiasiasta huomautimme mainitussa kyhäyksessämme.

Kun siis tahdomme tutkia rikosten syitä, emme suinkaan saa tyytyä tietoon, että on olemassa rikollisia ihmisiä, vaan tulee meidän myös tarkastaa, missä määrin ulkonaiset olot ovat omiansa aiheuttamaan tilapäisiä lainrikkomuksia tai suorastaan herättämään ihmisessä uinuvia rikollisia taipumuksia uudestaan eloon. Tarkkaavainen tutkija oivaltaa silloin pian, että sosialistisissa valitusvirsissä on paljon perää.

Yhteiskunta sanoo puoltavansa jumalallista ja inhimillistä oikeutta; sen oikeuslaitos edustaa niin sanoaksemme karman toimeenpanevaa voimaa ja ylläpitää yhteiskunnassa oikeudellista tasapainoa. Sen kirjotettu laki määrittelee, milloin oikeudellista tasapainoa on rikottu, ja samalla se säätää, millä tavalla rikos on rangaistava. Törkeimpiä rikoksia ovat ne kolme: murha, siveysrikos ja varkaus, joista edellä mainitussa artikkelissamme oli puhetta ja joita vastaan oikeuslaitos erityisesti on ottanut puolustaakseen yhteiskuntaansa. Katsokaamme nyt, missä määrin yhteiskunta itse toteuttaa vaatimuksiaan näissä suhteissa.

„Älä tapa, älä tee siveysrikosta, älä varasta", opetetaan vuosi vuodelta kirkoissa ja kouluissa ja katkismuksissa selitetään tarkemmin, mitä kaikkea murhalla, siveysrikoksella ja varkaudella ymmärretään. Siitä huolimatta juuri tämän laatuisten rikosten lukumäärä vuosi vuodelta kasvaa. Minkätähden? Silminnähtävästi sentähden että yhteiskunta itse ei noudata omia lakejaan.

Mitä on murha? Hengen riistäminen toiselta väkevämmän oikeudella. Mutta murha on väärä, siis väkevämmän oikeus on siveellisesti väärä. Murha on toisin sanoen semmoisen siveellisen oikeuden käyttämistä, jota käyttäjällä ei ole, eli murhaajalle kuulumattoman siveellisen oikeuden itselleen ryöstämistä. Kellä nim. on siveellinen oikeus ihmisen henkeen? Ainoastaan sillä, joka hengen on hänelle antanut: jumala, luonto, elämä tai miksi sitä antajaa kutsunemme. Ei ihmisellä itsellään eikä kellään toisella ole oikeutta hänen henkeensä: se oikeus on yksin karman kädessä. Sentähden sanotaan esim., että itsemurhaajan karma on jossain seuraavassa ruumistuksessa kuolla tapaturmaisesti samassa iässä, jossa hän itseltään hengen riisti.

Kuinka nyt menettelee yhteiskunta? Puhumattakaan siitä, että se joskus rangaistukseksi murhaa ihmisen — ennen semmoinen murha oli aivan jokapäivänen tapahtuma —, se lähettää ihmisiä suurissa joukoissa kuoliaaksi ammuttaviksi, silvottaviksi, piinattaviksi, jopa se heitä erityisesti opettaa toisia tappamaan ja vahingoittamaan, valmistaen ja antaen heidän käteensä inhottavia murha-aseita. Mutta eipä siinä kyllin. Vielä rauhankin aikana se antaa tuhansien jäsentensä kuolla viluun, nälkään ja kaikenlaiseen kurjuuteen; katsomalla etupäässä muutamien aineellista hyvinvointia, se orjuuttaa toisia, käyttää heidän työtään hyväkseen, mutta antaa heidän sortua elämän taisteluun. Ja kuitenkin se itse opettaa katkismuksessaan: „viidennessä käskyssä Jumala velvottaa meitä auttamaan lähimäistämme kaikessa hädässä, osottamaan hänelle rakkautta, laupeutta ja kärsivällisyyttä, sekä edistämään hänen ja meidän omaa parastamme sielun ja ruumiin puolesta . . ." Tämä käsky nähtävästi ei ole kirjotettu yhteiskunnalle itselleen. Se julistaakin hallituksensa ja oikeuslaitoksensa jumalan edustajaksi maan päällä ja siis kohotetuksi kaikkien käskyjen yläpuolelle. Ja sen nojalla se riistää itselleen siveellisen oikeuden, jota sillä — ei ole.

Mitä on siveysrikos? Luonnon silmällä katsoen se on lemmentunteiden, aistillisuuden ja sukuvietin oma- tai väkivaltainen väärinkäyttö. Ihmisellä ei ole omavaltaista oikeutta lemmen-

elämäänsä eikä väkivaltaista oikeutta toisen lempeen. Yksi voima vain on, joka lemmen antaa ja jolle oikeus kuuluu. Se voima on rakkaus, kahden ihmisen keskinäinen rakkaus. Rakkaus on avioliiton ja yhdyselämän ehto ja perusta. Mutta kuinka menettelee yhteiskunta? Se hyväksyy julkisesti liiton, joka ei perustu rakkauteen, vaan pakkoon, rahaan tai muihin vaikuttimiin. Se estää ennakkoluuloillaan ihmisiä rakastamasta toisiaan, sentähden että he tavalla tai toisella ovat toisilleen sopimattomat, ja se tuomitsee siveettömiksi semmoiset, joiden povessa rakkaus palaa oudonvärisellä tulella.

Ja mitä on varkaus? Jos pahansuopa ihminen salaa anastaa hedelmät puutarhani puista ja pensaista, jotka itse olen istuttanut ja hoitanut, on tämä varkautta. Varkaudeksi sanotaan myös, jos köyhä mökkiläinen lähtee luvatta talvipakkasessa rikkaan talollisen metsään polttopuita hakemaan. Mutta ero näiden kahden tapauksen välillä on silmiinpistävä. Puhumatta vaikuttimesta, joka toisessa tapauksessa on ahneus, toisessa hätä, anastaa edellinen varas semmoista, jota työllä on tuotettu, jälkimäinen semmoista, jota vain „omistetaan". Mieleemme johtuukin heti seuraava kysymys: kuinka on mahdollista, että ihminen omistaa semmoista, jota ei ihmisen työllä ole tuotettu? Ymmärrämme kyllä, että se varastaa, joka salaa vie toiselta ihmiseltä hänen työllään hankkimiansa tavaroita, mutta kuinka on mahdollista varastaa metsää, jota luonto synnyttää ja kasvattaa? Senkö tähden, että metsä on jonkun oma, joka sen rahoillaan on ostanut? Mutta keltä on metsä rahoilla ostettu? Jumalaltako?

Ennenkuin saatamme varkautta määritellä, täytyy meidän määritellä, mitä on omistusoikeus. Ja mitä se on? Mitä ihminen luonnon mukaan omistaa? Vastaus tähän kysymykseen on niin selvä, ettei siitä kenenkään pitäisi olla kahden vaiheella: ihminen omistaa oman työnsä tuotteet ja sen, mitä hän on ostanut tai saanut lahjaksi toisten ihmisten työn tuotteista. Ei mitään muuta. Luonnon kannalta on järjetöntä puhua maan, metsän, veden tai ilman omistamisesta; ne ovat ehdottomasti jumalan omia, koska ne ovat hänen työnsä tuotteita, ja me hänen lapsinaan saamme niitä hyväksemme käyttää. Hän on ne testamentannut meille kaikille yhteisesti eikä ketään erityisesti suosinut eikä syrjäyttänyt. Varkautta on siis: 1) väkivallalla tai salaa riistää ihmiseltä hänen työnsä tuotteet ja 2) olemattomalla oikeudella julistaa itsensä jumalallisten elementtien omistajaksi.

Mitenkä menettelee yhteiskunta? Se rankaisee yksityista varasta, mutta laeillaan ja järjestyksellään se ylläpitää varkautta suuressa mitassa. Tämä on sangen ikävä tosiseikka, mutta loogillinen ajattelu vie meidät siihen johtopäätökseen. Ja kuka voi totuuden peittää? Yhteiskunta on lakina määrännyt, että yksityinen saattaa omistaa maata ja metsää ja vettä, ja täten ne, joilla sattuu olemaan rahoja, ovat tilaisuudessa laillisesti varastamaan itselleen sen yhteisen perinnön, minkä jumala on kaikille lapsilleen säätänyt. Tämän alkuperäisen vääryyden suoranaisena seurauksena on, että ne, joilla on raha ja maa, tulevat laillisesti varastaneeksi toisilta veljiltään myöskin heidän työnsä hedelmät. Ja tästä kaikesta emme tietysti voi syyttää yksityisiä, vaan yhteiskuntaa, joka itse on rakennettu perin toiselle pohjalle kuin mitä se katkismuksessaan opettaa.

Joudumme välttämättä siihen johtopäätökseen, että meidän kristilliset yhteiskuntamme, kaikista suurista korusanoista huolimatta — huolimatta jumalallisista oikeuslaitoksistaan, kieltävät oman kristillisyytensä ja puolustavat vääryyttä oikeuden varjon alla. Tämä on surullista, mutta totta. Ja näin ollen — kuka saattaa ihmetellä, että rikosten lukumäärä kasvaa samassa määrin kuin ihmiset saavat silmänsä auki?

Meidän täytyy tunnustaa, että jos tahdomme täydellisesti poistaa ulkonaisista asianhaaroista aiheutuvat rikokset, ei ole sitä varten olemassa kuin yksi tepsivä keino: yhteiskunnallisten olojen perin toiselle kannalle muuttaminen. Olemme nähneet yhden syyn siihen pahaan ja väkivaltaan, joka ympärillämme kukoistaa, ja kun pahan juuri on keksitty, on samalla keksitty parannuskeino.

Vastaus on siis puoleksi valmiina ihmisystävän huolestuneesen kysymykseen: mitä on tehtävä? Se vastaus kuuluu: yhteiskunnallisen elämän pohja ja perusta on kerrassaan uudistettava.

Onko tämä helppo asia? Se jää reformatorein ja valtioiden itsensä ratkaistavaksi. Emme ole liika tunteellisia. Emme kiroo nykyistä yhteiskuntaa. Emme huuda sille helvetin tuomiota. Se on pitkän historiallisen kehityksen tulos. Se on ihmisten tietämättömyydestä, tyhmyydestä ja itsekkyydestä muodostunut semmoiseksi kuin se on. Ja koska yksityisessä ihmisessä aina on hyvääkin, on yhteiskunnassa samoin paljon hyvää. Nykyisellä yhteiskunnallamme on paljon hyviä puolia. Se on opettanut ihmisille järjestystä, valppautta, ahkeruutta, tunnollisuutta, lainkuuliaisuutta ja nöyryyttä. Sen aika on nyt olemaisillaan ohi, sentähden että ihmiset ovat alkaneet nähdä syvemmin, laajemmin ja vapaammin omaan inhimillisyyteensä. Se ei enää vastaa ihmisten ihanteita, heidän oikeuskäsitettään, heidän sydämensä vaatimuksia. Ja sentähden me pelkäämättä saatamme katsoa totuutta silmiin. Nykyinen yhteiskuntamuoto on tuomittu kuolemaan. Tuleeko kauan kestämään, ennenkuin tuomio pannaan täytäntöön, on toinen kysymys. Hyvä olisi, jos uuden luominen tapahtuisi hiljaisesti, yhteisestä sopimuksesta, ilman suuria mullistuksia. Hyvää ei saavuteta pahalla, ja väkivaltaisuudet eivät luo ihmiskunnalle onnea. Ainoastaan tiedon ja valistuksen leviäminen niin rikkaan palatseihin kuin köyhän majaan on luova varman ja luotettavan perustan tulevaisuuden jalolle yhteiskunnalle.

Meidän täytyykin kääntää katseemme pois tulevaisuuden tuulentuvista ja nykyhetkeen vedoten kysyä: mitä on tehtävä? Kuinka yhteiskunnan tulee kohdella tilapäisia rikoksentekijöitä? Onko sillä oikeus rangaista? Onko sen siveellinen velvollisuus kostaa pahantekijälle? Ja tähän kysymykseen ei nähdäksemme ole muuta kuin yksi ainoa siveellinen vastaus: yhteiskunta ei ole oikeutettu rankaisemaan muita kuin niitä (virkamiehiä esim.), joita se on opettanut ymmärtämään yhteiskunnallisia lakejaan ja jotka ovat suostuneet niitä lakeja noudattamaan. Nyt se tuomitsee ja rankaisee kaikkia umpimähkään, niitäkin, joille se itse on vääryyttä tehnyt, joille se ei ole lakejaan opettanut, joille se ei ole selittänyt, miksikä toinen on rikas, toinen köyhä, miksi toinen on sortaja, toinen sorrettu, miksi toinen on herra, toinen orja. Näillekin onnettomille — ja niille etupäässä — se kostaa, kun ne väärin tekevät; se hylkää heidät lapsina, se ärsyttää heitä nuorina, se telkee heidät vankeuteen vanhoina. Sen menettely on siveellisesti väärä. Se riistää itselleen kostonoikeuden, jota sillä ei luonnosta ole ja jota se ei inhimillisellä tavallakaan ole itselleen hankkinut. Onko ihme, että yhteiskunta itse tälläkin menettelyllään kiihottaa rikollisuuteen ja rikoksia tekemään?

Mutta pahoja ihmisiä, sielustaan rikollisia ihmisiä — niitä kai yhteiskunnalla on oikeus ja velvollisuus rangaista? Onhan se heidän luonnollinen karmansa!

Tulemme nyt huolestuneen ihmisystävän kysymyksen toiseen puoleen. Kuinka yhteiskunnan tulee kohdella sielullisesti rikollisia ihmisiä, niitä, joita olemme kuvanneet ennen mainitussa kirjotuksessamme „Rikollisuus ja musta magia“? Siinä pahan välitön syy on ihmisen omassa sielussa; hän itse on ensi sijassa vastuunalainen ilkitöistään. Tottakai hän on ankarasti, vaikka rikoksensa mukaisesti rangaistava?

Sanomme, että rangaistus on pahan teon luonnollinen karma. Joka ihmisen sielussa asuu oikeustajunta. Kun väärin tehdään, rikotaan luonnollista oikeustajuntaa. Loukattu oikeustajunta vaatii korvausta.

Niin on luonnossa. Jokaisella syyllä on seurauksensa. Karma-usko opettaa meille, että syysuhteen laki vallitsee henkisessä ja siveellisessäkin luonnossa. Jos rikomme luonnon lakia vastaan, se kostaa. Tasapainoa on häiritty, tasapaino on palautettava. Ihminen saa kärsiä.

No niin, me tahdomme siis jäljitellä luontoa ja käydä sen asioilla, kun rankaisemme pahantekijää. Mutta silloin meidän myös todellisuudessa täytyy edustaa luontoa. Meidän täytyy todella menetellä niinkuin luonto menettelisi. Ja meidän täytyy ennen kaikkea osata vastata kysymykseen, miksi luonto kostaa, ja sitä paitsi todistaa, että meidän tarkotuksemme on sama kuin luonnon.

Sillä luonnolla on tarkotus. Monet kyllä kieltävät kaiken tarkotuksellisuuden luonnolta, väittäen, että luonto on sokea ja järjetön. Mutta teosofia opettaa toista. Ja jos vakavasti ajattelemme, ymmärrämme, että samoinkuin ei luonnossa mitään tapahdu syyttä, samoin ei mikään tapahdu tarkotuksetta. Luonto on järjellinen. Sen johto on yhtä lakisiteinen kuin viisas.

Ja mikä on nyt luonnon tarkotus kostaessaan? Sen tarkotus on edistää kehityksen kulkua, sen tarkotus on kasvattaa. Jos me ihmiset tahdomme luontoa jäljitellä, täytyy meidän rangaistuksemme olla — kasvatusta.

Meidän tulee siis kasvattaa rikollisia ihmisiä! Niin, se on ainoa siveellinen oikeutemme. Me voimme rangaista heitä, jos me varmaan tiedämme, että he siitä paranevat. Tämä joskus tapahtuu. Mutta useimmiten pahantekijä rangaistuksesta paatuu. Hän yltyy himoissaan ja nyt niihin liittyy kostonhalu. Eikö siis luonnollinen johtopäätös ole tämä: miksi kasvattaa (sillä rangaistus on oleva kasvatusta!) rikollista ihmistä vasta sitten, kun hän on rikoksesta joutunut kiinni? Miksi ei suoda hänelle kasvatusta, ennenkuin hän lankeaa rikoksiin? Miksi ei opettaa ja kasvattaa häntä himojaan hillitsemään ja niitä vastaan taistelemaan, niin kauan kuin hän vielä on lapsi ja nuori ja kykenee hyviä vaikutteita vastaanottamaan? Ellei yhteiskunta tässä suhteessa laiminlöisi velvollisuuksiaan, ei sen tarvitsisi leikkiä kasvattajaa ikä-ihmisten kanssa.

Tämä ei ole mikään ennen kuulumaton totuus. Meidän päivinämme aletaan yhä selvemmin ymmärtää asian oikea laatu. Harva ajattelija enää uskoo säälittömän rangaistuksen kasvattavaan voimaan. Harva ihmisystävä enää puolustaa rangaistusta rangaistuksena. Selvästi nähdään, että rangaistuksen ainoa oikea tarkotus on kasvattaa, ja pian ymmärretään myös, että kasvatus on tapahtuva omalla ajallaan, ei silloin, kun on liika myöhäistä.

Ja vielä meidän tulee ymmärtää tärkeä kohta. Rikolliset ihmiset — ihmiset, jotka syntyvät rikollisilla taipumuksilla — ovat sielullisesti sairaita ihmisiä, usein myös sielullisesti vähemmin kehittyneitä. Heitä ei saa leimata pahoiksi ihmisiksi. Heitä ei saa erottaa muista ihmisistä erityisesti onnistumattomina ja ilkeinä olentoina. He tarvitsevat vain suurempaa huolenpitoa, lämpimämpää myötätuntoa, hellempää rakkautta. Nykyisissä yhteiskunnissamme on jo kasvatuslaitoksia tämmöisiä pahankurisia lapsia varten. Muutamat niistä vaikuttavat paljon hyvää: ne, joissa lapsia rakastetaan. Mutta niistä on poistettava rangaistuskasvatuksen leima. Kaikkia lapsia on kasvatettava, ja jos pahankurisia kasvatetaan yhdessä, on sekin tapahtuva ikäänkuin huomaamatta, ilman häpeän leimaa.

Suuria työaloja avautuu täten yhteiskunnalle, ja siihen päin pyrkimys jo kulkee meidän aikanamme. Tämän pyrkimyksen tunnuslauseena on oleva: rangaistus pois, kasvatus sijaan. Sillä semmoinen on karman laki ja silloin

palvelemme luonnon jumalaa, häntä, joka totisesti on olemassa, eikä mielikuvituksemme luomaa pelättiä.

Mutta tämäkin on vielä tulevaisuuden tuulentupia! Meidän täytyy tietää kuinka nyt on menetteleminen. Eikö yhteiskunnan nyt tule suojella itseään — muita rauhallisia jäseniään — pahantekijöiltä? Eikö ole välttämätöntä ottaa kiinni ja teljetä vankilaan murhaajat, varkaat ja väkivaltaisuuksien tekijät? Olkoon, emme tahdo vajota liialliseen tunteellisuuteen. Ehkä nyt vielä täytyy vangita eräitä ihmisiä, samoinkuin mielettömiä suljetaan hulluinhuoneihin ja tarttuvatautisia erityisiin sairaaloihin. Mutta onko asia sillä autettu? Onko yhteiskunta sillä keinoin päässyt heistä? Onko se vapautunut pahasta?

Tutkikaamme asiaa. Katsokaamme sitä sisäiseltä, salatulta kannalta. Mitä silloin huomaamme?

Tilastotieteilijät ihmettelevät, että rikokset näyttävät aivan kuin tottelevan määrättyjä, vaikka tuntemattomia luonnonlakeja: niiden lukumäärä vähentyy ja lisääntyy säännönmukaisesti; jonkinlaisesta salaperäisestä laista riippuu, miten rikosten eri lajit suhtautuvat toisiinsa, milloin enemmän varkauksia tehdään, milloin enemmän murhia tai siveysrikoksia; ja nämä vaihtelut näkyvät olevan tekemisissä ulkonaisten yhteiskunnallisten, sivistyksellisten ja taloudellisten asianhaarojen kanssa. Onko siis rikollisuus yhteiskunnallinen välttämättömyys? kysyvät eräät statistikot ihmetellen. Onko turha ponnistella pahaa vastaan? Eikö ihmiskunta kuitenkaan siitä vapaudu?

Olemme jo edellisessä nähneet, että suuri osa rikoksista, varsinkin n. k. tilapäisistä rikoksista, aiheutuu suoranaisesti yhteiskunnallisista oloista. Näistä rikoksista voimme syystä sanoa, että ne ovat ihmisten kollektivista eli joukkokarmaa, yhteiskunnallista karmaa, joka ei todellisuudessa poistu, ennenkuin yhteiskunnat muuttuvat. Kuinka nyt on varsinaisten rikosten ja rikollisten ihmisten laita? Edustavatko he ainoastaan omaa pahuuttaan vai ilmeneekö heissäkin jonkinmoinen joukkokarma?

Tuossa on murhaaja, joka kauan haudottuaan kostoa sydämessään lopulta iskee puukon vihamiehensä rintaan. Onko hän syyllinen? Onko hän vastuunalainen teostaan? Kukaan ei sitä kiellä. Syyllinen hän on ja vastuunalainen. Hän on hautonut mielessään ajatuksia, joita hän itse on tuominnut pahoiksi, mutta joita hän kuitenkin on rakastanut. Rikollinen teko oli loppurengas tässä ajatusten synkässä ketjussa.

Mutta onko hän yksin syyllinen? Onko hän yksin vastuunalainen näistä mustista vihan ja surman ajatuksista? Ei. Kaikki ihmiset, jotka ovat ajatelleet — vaikkapa vain hetkeksi — kostoa ja vihaa uhkuvia ajatuksia, ovat kanssasyyllisiä hänen kanssaan. Hekin ovat ottaneet osaa hänen murhantekoonsa. Yksi oli käsi, joka puukon ohjasi, mutta ajatusvoima käden takana ei ollut yhden miehen; sadat ja tuhannet aivot olivat sitä voimaa eristäneet.

Tämmöinen on rikollisuuden näkymätön syy. Ihmiskunta on yksi, sen eri yksilöt ovat henkisesti yhtä ja sielullisesti ja ruumiillisesti likeisesti toisistaan riippuvaiset. Sentähden rikollisuus on ihmiskunnan tauti, ja sen taudin uhriksi joutuu milloin toinen, milloin toinen heikko sielu, joka ei ole oppinut itseään hillitsemään.

Mutta itse taudin olemassa olosta me kaikki olemme vastuunalaiset. Me syytämme rikollista yksilöä, me tuomitsemme häntä, me piinaamme häntä — mutta itse asiassa me langetamme tuomion itsemme yli. Ja sentähden on viisas mestari sanonut: heittäköön ensimäisen kiven se, joka on ilman syntiä.

Epäilemättä varsinainen pahuuskin on kaikkien meidän yhteistä karmaamme. Rikollisuus ja rikollisten ihmisten esiintyminen on yhteiskunnallinen välttämättömyys siihen saakka, kunnes ihmiskunta kokonaisuudessaan on voittanut siveellisen pahan omassa poves-

saan. Tämä on asian esoterinen eli salainen puoli.

Millä tavalla voimme nyt ihmiskuntana vapautua rikollisuuden taudista? Uudistaaksemme huolestuneen ihmisystävän kysymyksen: mitä on tekeminen, jotta päästäisiin siitä raskaasta taakasta, joka painaa ihmiskunnan hartioita ja jota rikollisuudeksi kutsutaan? Kuten jo sanoimme: ihmiskunnan täytyy voittaa pahuus omassa povessaan. Tämä merkitsee ennen kaikkea, että niiden ihmisten, joilla ei ole voittamattomia taipumuksia rikollisuuteen, on vapaaehtoisesti ja itsetietoisesti liittyminen pyhän Mikaelin taivaallisiin sotajoukkoihin, ja taisteleminen näkymättömässä ja omassa itsessään pahuutta ja itsekkyyttä vastaan; jokainen voitto, minkä he saavuttavat itsensä yli, on samalla voitto koko ihmiskunnalle. Mutta se merkitsee muutakin.

Todellinen voitto itsensä yli saavutetaan siten, että avataan sielun ikkuna jumalallisen hengen valolle ja lämmölle. Kun jumalallinen rakkaus ja jumalallinen tieto tulvaa sieluun, silloin siitä kaikkoaa pois synti ja pahuus. Mutta kuinka jumalallinen rakkaus pääsisi sieluun, jos siinä asustaa viha tai ylenkatse inhimillisiä veljiä kohtaan? Kuinka jumalallinen rakkaus pääsisi „antamaan anteeksi" sille ihmissielulle, joka ei omasta puolestaan anna anteeksi veljilleen? Sovinto ja yhteensulautuminen tapahtuu ainoastaan anteeksiannon kautta.

Kärsimys on pahan teon karmallinen seuraus. Mutta onko ihmisen tehtävä palvella karmaa? Kosto on Herran, sanotaan. Kosto on karman herrojen, sillä he yksin osaavat viisaasti punnita, minkälainen kosto on omiansa kasvattamaan ihmissieluja. Meidän ei tarvitse ennenaikaisesti käydä heidän teitään, jos tahdomme pyrkiä täyttämään varsinaisia velvollisuuksiamme. Karman herrat käyttävät meitä kyllä tietämättämme välikappaleinaan joko hyvässä tai pahassa, mutta meidän ei tarvitse tahallisesti sekaantua heidän ammattiinsa. Kosto on Herran, ja se merkitsee käännettynä, että anteeksianto on meidän. Meidän tehtävämme ihmisinä on nousta karman yläpuolelle. Olemme kotoisin vapauden hengenmaasta ja meidän kuninkaallinen etuoikeutemme on murtaa karmallisen välttämättömyyden rautaiset kahleet. Meidän tulee palvella maailmankaikkeutemme henkipuolta — jumalaa — ja pyrkiä sen yhteyteen. Kun meidän sydämemme täyttyy armahtavalla rakkaudella, kun se näkymättömässä ja näkyväisessä levittää rakkautta ympärilleen, silloin puhdistuu ihmiskunnan ilmakehä pahuudesta ja itsekkyydestä, silloin rikollisuuden tauti hellittää, silloin rikokset vähenevät ja hyvän voima enenee. Lopulta, kun voitto on saavutettu, on ihmiskunta kirkastettu herransa kunnialla, ja sen olemassaolo maailmoiden äärettömyydessä on kaikille olevaisille siunaukseksi.

Joudumme täten aina tulevaisuuteen. Aina meidän täytyy kurkistaa peitteen taakse. Mutta pimeä taivas olisikin, ellei toivon tähti tuikkisi. Ja toivon tähden nimi on tulevaisuus.

Ihmisystävän ei tarvitse epäröidä eikä huolehtia. Rikollisuus ja kaikki paha on kerran häviävä ihmiskunnasta. Käyttäkäämme tuomioistuimia ja oikeuslaitoksia, jos emme vielä muuhun kykene. Mutta tietäkäämme, että meidän inhimillinen oikeutemme on vain oman heikkoutemme tunnustamista. Päivä koittaa, jolloin silmämme aukenevat. Päivä koittaa, jolloin näemme, että ainoa inhimillinen oikeus on anteeksianto ja rikollisen syliinsä sulkeminen. Tämä päivä koittaa yksitellen ihmissieluille, tänään yhdelle, huomenna toiselle.

Sillä eikö totta? Ethän sinä yksityisenä ihmisenä tahtoisi kostaa, kun sinulle pahaa tehdään? Minäkään en tahtoisi.

Miksikä siis yhdessä tahtoisimme?

Pekka Ervast.

Ruumis hengen temppelinä.

III.

Luonnollinen terveydenhoito.

Uudenaikainen tiede on pitkälle edistynyt fyysillisen luonnon tutkimisessa. Kemian ja fysikan alalla on tehty suurenmoisia keksintöjä, joiden kautta ihmiselämä on tullut paljon mukavammaksi, rikkaammaksi ja monipuolisemmaksi, kulkuneuvojen suurenmoinen kehitys on lähentänyt ihmiskunnan eri osia toisiinsa ja yhteinen tietovarasto on arvaamattomasti laajentunut.

Mutta kun tiedemiehet olivat laatineet itselleen tiukantarkat tutkimusaseet ja suurennuslaseillaan ja kaukoputkillaan urkkineet näkyväisen luonnon viimeiset sopukat, nostivat he ylpeästi päänsä ja huudahtivat: „Me olemme löytäneet totuuden, olemme tulleet olioiden sisimmän salaisuuden perille ja tiedämme mitä tämä maailma on: kaikki on ainetta, sokeata, koneellista atomien värähtelyä. Ihmisjärki on korkein kukka, minkä elämä on maan päällä synnyttänyt".

Ja he käänsivät selkänsä kaikelle entisten aikain viisaudelle, uskonnolle ja filosofialle, joka oli puhunut sielusta, hengestä, Jumalasta. Sielu on ruumiintoiminnan aikaansaama aivoprosessi, päätteli tiede. Entiset viisaat sanoivat niinkuin Sookrates: „Paljon pahempi on ihmiselle elää raihnaisen sielun kuin raihnaisen ruumiin kera". Mutta jos ei mitään ihmistä ole ruumiin ulkopuolella ja vielä vähemmän sielun ulkopuolella, jos kaikki viime kädessä riippuu ruumiin olemassaolosta ja hyvinvoinnista, itse sieluelämäkin suurimmaksi osaksi, niin täytyy ennen kaikkea pitää huolta siitä, että ruumiillinen elämä tulee niin pitkälliseksi ja nautintorikkaaksi kuin suinkin ja että tautien ja kuoleman valta saadaan supistetuksi ja voitetuksi.

Näitä periaatteita on sitten lääketiede kaikin keinoin koettanut panna täytäntöön. Miten se on onnistunut? Ovatko ihmiset nykyään terveempiä kuin entiseen aikaan?

Vaikka kaikki elämänolot ovat uskomattomasti parantuneet ja vaikka nykyään uhrataan monin verroin enemmän terveydenhoitoon varoja ja huolta ja aikaa, niin täytynee tunnustaa, että sairaus on suurempi ja yleisempi kuin ennen koskaan. Tilastollinen keski-ikä on kenties pysynyt ennallaan, mutta se riippuu siitä, että pienten lasten hoito on parantunut, ja eritoten siitä, että lääketiede osaa pitkittää kituvaa elämää yhä kauemmaksi. Mutta terveiksi se ei ihmisiä saa, vaan yleensä on kivuloisuus suurempi kuin ennen ja lyhdyllä saadaan etsiä niin terveitä ihmisiä, jollaisia useimmat olivat „vanhaan hyvään aikaan".

Mikä on siihen syynä, että lääketiede suuresta edistyksestään ja rikkaista käyttövaroistaan huolimatta ei saa enempää aikaan? Miksikä se, joka monen mielestä on tieteistä tärkein, on niin epäonnistunut, että tautien valta melkein kasvaa, mitä yleisemmäksi lääkärinhoito tulee? On sanottu, että lääketiede on samassa suhteessa terveyteen kuin kirkko uskontoon: samoin kuin kirkko sokaisee monen ihmisen silmät ja estää häntä etsimästä uskontoa, samoin lääketiede on suurena syynä siihen, että ihmiset eivät opi hoitamaan terveyttään eivätkä osaa sitä yrittääkään. Ja niinkuin kirkko hyvin vähän voi tehdä todellisen henkisen elämän hyväksi, samoin lääketiedekin on kykenemätön kohottamaan kansan terveydentilaa.

Mikä on tähän syynä? Muutamat sanovat, ettei lääketiede koetakkaan luoda terveitä vaan ainoastaan saattaa

ihmiset kykeneviksi kestämään niin monta sairautta kuin mahdollista. Kieltämättä on tässä väitteessä paljon perää, sillä nykyään on meillä lääkintälaitos järjestetty sillä lailla, että lääkärin oma etu on suoranaisessa ristiriidassa kansan terveyden kanssa, ja koska kilpailu on kiivas ja pakottava ja lääkärit eivät ole enkeleitä vaan tavallisia ihmisiä, niin he eivät jouda ollenkaan huolehtimaan „terveistä" vaan ainoastaan sairaista. Eivätkä he toivo, että ihmiset oppisivat terveyttään hoitamaan vaan suorastaan käyttävät vaikutusvaltaansa ja auktoritetiansa estääkseen kaikellaisia hyödyllisiä reformeja leviämästä. Muistakaamme, mille kannalle lääketieteellinen ammattikunta viimeiseen asti on asettunut väkijuomiin [1]), prostitutsioniin, vegetarismiin y. m. nähden, niin huomaamme, että lääkärit lievimmin sanoen ovat jotakuinkin välinpitämättömiä siitä, kuinka paljon yhteiskunnassa on tauteja tuottavia mätähaavoja.

Emme kuitenkaan voi väittää, että haluttomuus olisi ainoa tai suurin syy lääketieteen kykenemättömyyteen synnyttämään todellista terveyttä ja hyvinvointia. Suurin syy on ehkä väärät dogmit ja periaatteet. Tiedemiehet ovat nousseet luonnon herroiksi luulotellen enemmän ymmärtävänsä kuin luonto-äitimme. He eivät koeta oppia seuraamaan luonnon omaa ääntä vaan tahtovat koneellisin keinoin pakottaa luontoa tottelemaan omia teoriojaan. Kemian ja fysikan avulla tahtovat he mestaroida niin hienoa elimistöä kuin ihmisruumis on. Lääkärin kasvatus on useinkin omiansa kuolettamaan kokelaassa halun itse tutkia ja tehdä huomioita elävässä elämässä ja voimakas luokkahenki pakottaa yksilön ajattelemaan niinkuin koko muu ammattikunta, joka taas vuorostaan ajattelee niinkuin pieni nurkkakunta määrää.

Millainen on sitten sairauden kehitys? Ihminen, joka on elänyt täydellisessä tietämättömyydessä ruumiinsa yksinkertaisimmista laeista, rikkoo luontoa vastaan ylellisyydellä, kiihotusaineita nauttimalla tai muulla tavalla. Hän sairastuu ja lääkäri kutsutaan paikalle. Tämä tarkastaa sairasta kohtaa ja määrää sille lääkkeitä. Kaikki käy hyvin salaperäisesti, nimetkin kirjotetaan kielellä ja käsialalla, josta maallikon on mahdoton selvää saada. Harvoin lääkäri huomauttaa, mikä on taudin todellinen alkuperäinen syy. Joko hän ei siitä tiedä tai ei tahdo loukata asianomaista. Tavallisesti hän puhuu vilustumisesta, liikarasituksesta tai muista ulkonaisista ja toisarvoisista syistä ja jos potilas hätääntyneenä kysyy, pitääkö hänen elämäntavoissaan tehdä muutoksia, vastataan, että on paras elää „niinkuin on tottunut". Tauti on muka välttämätön ulkoa tullut paha, josta potilas ei ole vastuunalainen ja josta hän pääsee ainoastaan lääkärin määräämien taikakeinojen, rohtojen avulla. Koko tämä rohtolaitos on kätketty ihmeellisimpään salaperäisyyden vaippaan, jonka taakse yleisön ei sallita vilkaistakaan. Sentähden sattuu, niinkuin tämänvuotisissa maisterinvihkiäisissä saatiin kuulla, että kauan käytetty lääke huomataan olevan ruumiille mitä suurimmaksi vahingoksi eikä koskaan hyödyksi. Ja näin on melkein kaikkien rohtojen laita, sanovat monet tutkijat. Rohdot ovat kyllä omiansa tukahuttamaan taudin ulkonaisen ilmennyksen, mutta sen sisäinen aihe ei sillä ole poistettu, vaan jonkun ajan päästä se puhkeaa ilmoille toisessa muodossa. No, siinä on uusi tauti, sille annetaan uusi nimitys ja uudet lääkkeet ja näin jatke-

[1]) Äskettäin oli sanomalehdissä julaistuna 13 etevän englantilaisen lääkärin kirjottama selitys, jossa he tahtovat yleisön tietoon saattaa mielipiteensä, että alkoholi on mitä parhaimpia lääkitysaineita ja että se kohtuullisesti nauttituna on terveillekin hyödyksi (!). Kuitenkin ovat useat tiedemiehet, meidän maassa esim. prof. Tigerstedt, sangen vakuuttavasti todistaneet tämän ikivanhan käsityksen vääräksi.

taan niin kauan kuin elimistö kestää. Ja joka kerran antautuu lääketieteen armoille, hänen terveytensä on pian mennyttä: ainakin joka vuosi hän tarvitsee jotain uutta lääkettä.

Tällainen on virallisen lääketieteen toiminta suurimmaksi osaksi, vaikka poikkeuksia tietysti löytyy. Niinkuin sanottu, se ei kykene tekemään ihmisiä terveiksi vaan ainoastaan näennäisesti ja hetkellisesti poistamaan näkyvistä taudin. Monet voivat tätä epäillä mutta todistuksia on riittävästi, ja kanssaihmistemme alituiset kärsimykset eivät salli, että tämä asianlaita sokeudesta tai pelosta peitetään.

Mutta lääketieteellisen ammattikunnan ulko- ja osaksi sisäpuolella on viime aikoina yksi ja toinen alkanut omin päin tutkia kysymystä terveydestä ja sairaudesta. Surulliset kokemukset koululääketieteen puutteista ja kykenemättömyydestä on aiheuttanut tämän tutkimushalun. Eri tahoilla on siten esiintynyt miehiä, jotka havaintojensa ja kokemustensa perustuksella esittävät yhden tai toisen menettelytavan, periaatteen tai järjestelmän terveyden ylläpitämiseksi ja säilyttämiseksi. Tavallisesti lääkärit ensin itsepintaisesti vastustavat uutta „keksintöä" väittäen sitä humbugiksi, mutta aikaa myöden voittaa totuus, mikäli sitä on uutuudessa, ja yhä useampi ammattimieskin kallistuu sen kannattajien puolelle. Mutta hitaasti käy kehitys tälläkin alalla ja paraillaan on joukko tällaisia uusia aatteita kamppailemassa perinnäisiä käsityksiä vastaan.

Nämä uudet menettelytavat ja järjestelmät eivät ole toistensa kanssa ristiriitaisia vaan pikemmin toisiaan täydentäviä. Niissä voimme huomata yhden yhteisen periaatteen: luonnonmukaisuuden. Kaikki ne pyrkivät luontoon, antavat luonnon oman vaiston puhua ja teknilliset todistukset tulevat vasta toisessa sijassa. Ne siis ikäänkuin tunnustavat, että ihmisruumis on korkeamman älyn ja järjen luoma ja ettei meidän kannata ruveta sitä mestaroimaan vaan ennemmin ottaa selvää sen laeista ja antaa sen itse rauhassa hoitaa itseään, siten ettemme mitenkään riko sen lakeja vastaan. Monet näistä uusista terveystieteilijöistä teroittavat myöskin sielullista ja siveellistä ponnistusta korkeimmaksi keinoksi sairautta vastaan. „Luonnonlääkinnässä" on niin sanoakseni teosofinen henki perustana.

Tahdomme lyhyesti koskettaa muutamia uusia systeemejä ja niiden johtavia aatteita. Aikaisimpia niistä on saksalaisen pastori Kneippin alkuunpanema, joka nyt jo on voittanut suurta tunnustusta kaikkialla. Vesi ja ilma olivat hänen pääasialliset parannuskeinonsa ja monilla muodoin hän sovitti niitä käytäntöön. Hän ensimäisenä terotti kylpyjen, kylmien kääreitten, auringonvalon ja yksinkertaisen ravinnon suurta merkitystä ja paljon on nykyään jo alettu seurata hänen neuvojaan. Hänen maamiehiään on Kuhne, jonka järjestelmästä on ennemmin ollut tässä lehdessä puhetta. (Toukok. 1907).

Viime vuosina on meidänkin maassamme herättänyt tavatonta huomiota tanskalaisen Müllerin järjestelmä „mitt system". Sen periaatteet ovat: kunkin ihmisen pitäisi joka päivä saattaa kaikki ruumiinsa lihakset toimintaan. Tehokkaan järjestelmän avulla voi tämän ynnä sen yhteydessä olevan kylvyn suorittaa 15 minuutissa ja niin paljon aikaa täytyy joka ihmisen käyttää terveydenhoitoonsa. Jos hän laiminlyö sen, menee häneltä kuitenkin moninverroin enemmän aikaa sairastelemiseen y. m. Müllerin voimistelu taas eroaa muista järjestelmistä siinä, että se ei kehitä käsivarsissa ja jaloissa tarpeetonta voimaa vaan antaa harjotusta vartalonlihaksille ja iholle, jotenka se ensiksi hankkii todellisen voimavaraston ja toiseksi karaisee ihon kylmettymistä vastaan. Raitis ilma on lopuksi hänen systeemiinsä ehdottomasti kuuluva.

Tämäkin järjestelmä on saanut kokea vastarintaa lääkäreiltä, eikä ihmekään, sillä esipuheessa uskaltaa Müller sattuvasti kyllä huomauttaa, että taudit eivät tule taivaasta romahtaen vaan ovat luonnollinen välttämätön seuraus kehnosta elämäntavasta ja monista entisistä rikkomuksista luontoa vastaan, ja että ihminen voi päästä useimmista taudeista, jos hän tahtoo järkevästi käyttää jonkun hetken joka päivä terveydenhoitoonsa. Mutta nyt on joku vanhanpuoleinen lihava henkilö huolimatta Müllerin nimenomaisesta kiellosta ryhtynyt varomattomasti vaikeisiin harjotuksiin ja saanut sydämelleen vahinkoa ja heti ovat lääkärit valmiit tuomitsemaan koko Müllerin systeemin humbugiksi. Ja kuitenkaan eivät yritäkkään näyttää vääriksi hänen periaatteitaan eivätkä itse anna parempia systeemeja sijalle. Tosiasia muuten on, että mitä järjestelmää tahansa voidaan väärin käyttää.

Sitten on aivan äskettäin t:ri Bramsenin y. m. puolustama „syömisen taito" saanut paljon kannatusta. Hän on huomannut, että oikealla pureksimisella ja syljen käyttämisellä ihminen voi pitää vatsansa ja sen kautta koko ruumiinsa erinomaisessa kunnossa ja sitäpaitsi tulla toimeen paljoa vähemmällä ravinnolla kuin tavallisesti nautitaan. Hän itse niinkuin keksijä ainakin odottaa aatteestaan suuria: „elämänilo enenee, kuolemanpelko vähenee!" Uskallan kuitenkin epäillä, että tällä ulkonaisella tavalla elämäniloa voidaan kasvattaa, jollei sitä ennestään ole ihmisen sisällä. Kaikissa tapauksissa tämä uusi — ja samalla vanha — metoodi on suurenarvoinen ja sopii mainiosti yhteen vegetarismin kanssa, jota Bramsen ei kenties itse ole huomannut. Tiede sanoo, että sylki juuri vaikuttaa kaikkiin kasvimaailman aineihin ja siten on tämä syömisen taito niin läheisesti vegetarismiin kuuluva.

Vegetarismi on juuri luonnonlääkinnän tärkeimpiä periaatteita, ja vaikka toiset pitävät sitä ainoastaan ihanteena, toiset jo vaatimuksena, niin kaikki kuitenkin ovat sen puolella. Tässäkin on luonnollinen järki ja ihmisyystunne antanut ensimäisen sysäyksen uudelle aatteelle ja kokemus on tullut vasta toisessa sijassa. Sama on myöskin ehdottoman raittiuden laita. Tämä aate on lähtenyt ihmisrakkaudesta; siinä vaaditaan, että nekin, jotka vaaratta saattaisivat silloin tällöin ottaa lasin, heikkojen veljiensä hyväksi luopuisivat nautinnosta, josta heille ei ole minkäänlaista hyötyä, vaikkei olisi niin paljon vahinkoakaan.

Luonnollinen terveydenhoito vaatii, että kaikkien tarpeettomain nautintoja kiihotusainetten, tupakan, kahvin, teen, ryytien, käyttöä supistetaan niin vähiin kuin mahdollista tai kokonaan poistetaan, jos tahdotaan olla ehdottomasti terveitä. Tässäkin tapahtuu niin, että ihminen päästäkseen aineen orjuudesta jättää jonkun mieliteon ja jälkeenpäin huomaa, ettei hän olekkaan mitään hyvää menettänyt vaan että hän voi luonnollisemmalla tavalla nauttia yhtä paljon. Joka on yrittänyt elää „luonnonmukaisesti" hän itsekseen ihmettelee, kuinka joku saattaisi tasaista, elämäniloista ja vapaata terveyttään vaihtaa esim. tupakkahuumeesen, joka ei koskaan suo lepoa vaan aina vaatii uutta kiihotusta. Luonnollinen elämäntapa on asketismia sen alkuperäisessä merkityksessä s. o. „harjotusta", mutta se ei suinkaan vähennä elämän iloja, päinvastoin lisää niitä.

Luonnonlääkintään kuuluu sitten tietysti, että niin vähän kuin mahdollista ollaan tekemisissä nykyaikaisen apteekin kanssa. Lääketieteen vanhoja keinoja on hyvin varottava. Jo yli vuosisadan on ollut tunnettuna aivan vastakkainen lääketieteellinen järjestelmä kuin nykyinen, nim. „homöopatia". Nykyaikana se voittaa yhä enemmän alaa ja luetaan myöskin luonnonlääkintään kuuluvaksi. Omasta puolestani en sitä tarkemmasti tunne,

paitsi siinä, että sen annokset ovat mitättömän pienet, ja tämä on ainakin oikea periaate, jonka „silmädiagnoosi“ [1]) on todistanut.

Yksinkertaisuus ja puhtaus ovat luonnonlääkinnän johtavia periaatteita. Pienessä amerikalaisessa vihossa, joka minulla on edessäni, sanotaan m. m.: „Puhtaus on voimaa. Puhdas ilma, puhdas vesi, puhdas ruoka, puhdas ympäristö, puhdas ajatus, puhdas aikomus, puhdas usko, puhdas rakkaus ja puhdas hartaus — nämä tekevät ihmisen yhdeksi Kaikkivallan kanssa ... Yksinkertaisuus on varmin vapautuksen avain. Siitä lähtee fyysillinen, älyllinen ja henkinen pelastus ... Ruoka, ajatus ja sukupuoli ovat kolme tärkeintä inhimillistä asiaa. Kuinka syötävä, kuinka ajateltava, huinka rakastettava, nämä kysymykset ovat mitä tärkeimmät ja kuitenkin niitä on surkeimmin laiminlyöty ... Ensimäinen suuri askel terveyttä kohti on rakastaa jotakuta ihmistä tai jotain ihannetta enemmän kuin omaa mukavuuttaan ja siten rakastaessaan unohtaa kehno menneisyys vakuutettuna loistavasta tulevaisuudesta“.

Tässä me näemme, kuinka luonnonlääkintä vähitellen siirtyy henkisemmille tasoille. Tämä onkin kaikkein korkein menettely todellisen terveyden saavuttamiseksi. Jos teosofiselta kannalta katsomme asiaa, niin ulkonaisin keinoin saavutettu ruumiillinen terveys ei olisi suurenkaan arvoinen. Tietysti emme saa terveyttä laiminlyödä, niin että tulemme lähimäisellemme kuormaksi ja että työmme maan päällä tulee häirityksi ja ehkäistyksi. Mutta kuitenkaan emme saa itsekkäästi kiinnittää siihen liiaksi huomiota, sillä „kuka meistä voi murehtimisellaan lisätä ikäänsä kyynäränkään vertaa?“ (Matt. 6: 47). Ruumiillinen terveys on yhtä lyhytaikaista kuin kauneus ja rikkaus: eihän se kestä edes seuraavaan elämään.

Miksikä sitten lainkaan otetaan esille kysymystä terveydenhoidosta henkisten asiain yhteydessä? Sentähden että tällä kysymyksellä on myöskin sisäinen puoli. Meidän on tehtävä ruumiimme hengen temppeliksi, emme voi henkeä ottaa vastaan, jollei meillä ole puhdasta ja tervettä asuntoa sille tarjottavana. Emmekä voi tässä elämässä menestyksellä käyttää korkeampia käyttövälineitämme, ajatus- ja tunneruumistamme, ennenkuin olemme päässeet fyysillisen ruumiimme herraksi. Ja me pääsemme ruumiimme herraksi siten, että tottelemme sitä! Sillä ruumiimme on viisaampi kuin me itse! Punnittakoon tarkasti näitä lauseita, sillä ne sisältävät totuuden, niin outoja kuin ensi kuulemalta ovatkin. Jollemme tottele ruumiin vaan halujemme ja himojemme ääntä, tulemme ruumiin orjiksi. Me, henkiset olennot, tulemme aineesta riippuviksi, ruumiimme ilmeiset ja kätketyt sairaudet estävät henkistä kehitystämme, tekevät meidät ärtyisiksi, huolestuneiksi ja kituviksi, niin ettei meistä ole oikeata iloa muille eikä itsellemme.

Teosofian kannalta on tähänastinen lääketiede jo itsessään jotenkin hyödytöntä, koska se ei vaadi mitään sielun ponnistusta vaan turvautuu ulkonaisiin, konemaisiin keinoihin. Jos tämä ruumis siten tulisikin terveeksi, antaisi karman laki meille ehkä taas ensi elämässä sairaan ruumiin. Ainoastaan sellaiset ruumiin ominaisuudet menevät perintönä seuraaviin elämiin, jotka on saavutettu sielun voimalla, ja siis mikäli uusissa parannuskeinoissa vaaditaan ihmisen omaa ponnistusta, hyvää tahtoa ja tottelevaisuutta luonnolle, sikäli ne tuottavat todellista, kestävää hyötyä. Tämän alkavat nykyään vaistomaisesti havaita yhä suuremmat joukot, vaikkeivät oli-

---

[1]) Silmädiagnoosi lukee ihmisen silmästä koko hänen ruumiinsa terveydentilan. Se on siten saattanut huomata, kuinka turmiollisia jälkiä lääketieteen niin viljalti käyttämät myrkylliset kivennäisaineet jättävät ruumiisen. Tämä uusi taudin tutkimustapa on vasta alulla, mutta lupaa jo suuria.

sikaan suoranaisessa yhteydessä teosofian kanssa. Ajattelen nyt varsinkin suurta liikettä Mental Healing „henkinen eli sielullinen parantaminen“ eli Christian Science „kristillinen tiede“. Tämä liike eli ajatussuunta on ihmeellisesti levinnyt Amerikassa, Englannissa ja kautta maailman. Se hylkää kaikki ulkonaiset ja aineelliset keinot terveyden edistämiseksi ja puhuu yksinomaan hengestä ja sielusta (mind). Aine on sen mielestä jotain pettävää, harhaanviepää, kaikki sairaus on oikeastaan sielusta johtuvaa ja kun ihminen on tullut täydellisesti vakuutetuksi siitä, ettei mitään tautia ole olemassa, niin hän muka silloin on voittanut kaikki taudit. Leadbeater huomauttaa sattuvasti tätä epäjohdonmukaisuutta: ihmisen täytyy uskoa, ettei tautia ole olemassa, päästäkseen tästä samasta taudista.

Yhtäkaikki tämä „kristillinen tiede“ omistaa ja levittää monta hyvää totuutta. Se on kerrankin vakuuttavasti osottanut, kuinka uskomattomasti sielu vaikuttaa ruumiin tilaan ja terveyteen. Lääkärienkin on myöntäminen, kun heidät pannaan kovalle, että hyvä usko on yhäkin paras parannuskeino. Huonokin lääke tai vaikkapa joku mitätön aine puhtaasen veteen sekotettuna vaikuttaa mainiosti, kun usko on hyvä. Eräs Lontoon vanhoista lääkäreistä kirjotti äskettäin: „Tosiaan, voin rehellisesti sanoa, monivuotisen kokemuksen jälkeen, että suurin osa sairaustapauksista, jotka tulevat lääkärin jokapäiväiseen kokemuspiiriin, ovat johtuneet sieluntilasta. Ei ole niinkään harvinaista, että joku palattuaan jonkun rakkaan henkilön hautajaisista, sairastuu ja seuraa ystäväänsä hautaan parin päivän perästä. Mikä aiheutti kuoleman? Masentunut mieli. Äiti kuulee, että lapselleen on tapahtunut onnettomuus. Hän saa siitä ankaran kuumeen. Eikö ajatus ollut tämän syynä?“

Sielun vaikutus tunnustetaan sekä taudin aiheuttamisessa että parantamisessa. Sillä syyllä lääkärit puolustavatkin ammattinsa salaisuuksia ja kieltävät horjuttamasta lääketieteen auktoritetia, ettei hyvä usko vähenisi. Mutta he eivät ole vielä ottaneet sitä askelta, että turvautuisivat suorastaan sielullisiin voimiin ja jättäisivät turhat ja vaaralliset taikakeinonsa vähiin. On kyllä tämä hyvin vaikea askel ja kestää kauan, ennenkuin siihen päästään mutta siihen on päästävä. Nyt jo huomataan varsinkin sivistyneissä luokissa, kuinka suuri osa sairaudesta ja kivuloisuudesta on hermoista johtuvaa ja senvuoksi sielusta. Silloin tarvittaisiin sellainen lääkäri, jolla olisi vahva, ihanteellinen ja jalo maailmankatsomus, jonka koko personallisuus uhkuisi toivoa, voimaa ja elämäniloa. Kun hän tulisi hermosairaan potilaan vuoteelle, saattaisi hän sanoa: „Nouskaa paikalla ja menkää työhön ulos puutarhaan: aurinko paistaa ja linnut laulavat!“ Ja potilas ei jaksaisi vastustaa tätä voimakasta suggestionia vaan nousisi puoleksi häpeissään puoleksi iloissaan ja olisi todella kohta — terve.

Tällainen parantaja on tulevaisuuden ihanne, vaikka niitä nykyäänkin on siellä täällä. Meistä tämä tuntuu haaveelta, mutta kun sadan vuoden päästä muinaisuuden tutkija vanhoista kätköistä löytää meidän nykyaikaisia reseptejämme konstikkaine latinalaisine nimineen, näkyy ehkä hänen kasvoillaan hyvinkin surkutteleva hymy.

Ennen mainitsemassani vihkosessa sanotaan: „Luonnonlääkintä selittää, että kaikkien elävien olentojen sisin sielu on eheä, väkevä, puhdas, suloinen, terve ja selkeä. Sentähden mielen ahdingon auttamiseksi tai fyysillisen pahoinvoinnin poistamiseksi on ihmisen vetäydyttävä sisäiseen täydellisyystietoisuuteensa“. Ja toisessa paikassa sanotaan aito amerikalaiseen tapaan: „20:nnen vuosisadan terveystieteilijöiden on pyrittävä palauttamaan ihmisen ruumiin, aivojen ja sydämen yhteys luonnon kanssa ja sielun yhteys jumaluuden kanssa. Tämän tar-

kotuksen edistämiseksi ovat seuraavat menettelytavat, järjestelmät ja apuneuvot hyödyllisiä, kukin omalla alallaan, ajallaan ja edullaan: oikea ravinto, vesilääkintä, voimahengitys, hieronta, ruotsalainen voimistelu, sähköparannus, magnetismi, aurinkokylvyt, Kneippin parannustapa, paastoominen, soiton ja värien vaikutus, lepo, työ, virkistys ja nauru, mieleen nostatus itselleen ja muille, hypnoosi, „sieluparannus", „kristillinen tiede", frenologia, „uusi ajatus", teosofia, itämainen filosofia, runous, hiljaisuus, mystiikka, rakkaus ja jumaltietoisuus".

Näemme siis luonnonlääkärien huomanneen, ettei mielen tasapaino, voima ja terveys, josta sitten ruumiinkin vastaavat ominaisuudet riippuvat, tule saarnoista ja kehotuksista ja niin sanoaksemme käskystä vaan kaikki tulee sisästäpäin. Jollei vähääkään nähdä, mikä on elämän tarkotus, mitä on maailma ja mitä ihminen, niin ei synny halua eikä tarmoa etsiä yhtä vähän henkistä kuin ruumiillista terveyttä. „Menköön tämä vaivaloinen, hyödytön elämä kuinka tahansa", sanovat ihmiset ja elävät sen mukaan. Tämänkin tähden on teosofisen maailmankatsomuksen ja elämän leviäminen niin välttämätön. Se antaa levollisen rauhan, uuden innon ja elämänsisällyksen, siitä seuraa mielen terveys ja siitä taas vähitellen nyt tai myöhemmin ruumiillinen terveys. Ja kun ruumis on vahva ja reipas palvelijamme, olemme jokainen kohdastamme esteettömät tekemään korkeinta työtä, jota karma sallii meidän tehdä.

V. H. V.

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

67

Kolme kallista asiaa.

Koko maailma tunnustaa, että vaikka minun taoismini on suuri, se ei kuitenkaan ole riittävä. Sen suuruus saa sen näyttämään riittämättömältä.

Jos se olisi kuin muut, olisi se jo kauan sitten huomattu riittämättömäksi.

Mutta minä pidän kiinni kolmesta kalliista asiasta, joita myöskin harrastan.

Ensimäinen on sävyisyys.

Toinen on säästäväisyys.

Kolmas on nöyryys.

Tällä sävyisyydellä voin olla uskalias. Tällä säästäväisyydellä voin olla antelias. Tällä nöyryydellä voin olla suuri palveluksessa kuten kunnian astia.

Mutta näinä päivinä ihmiset hylkäävät sävyisyyden ja tulevat tunkeileviksi.

He heittävät säästäväisyyden ja tulevat tuhlaaviksi.

He jättävät nöyryyden ja tavottavat etevämmyyttä ja niinmuodoin kuolemaa.

Sävyisyys on aina voittokas hyökkäyksessä ja varma puolustuksessa.

Sentähden, kun taivas tahtoo säilyttää ihmisen, ympäröi se häntä sävyisyydellä.

68

Taivaan jäljitteleminen.

Joka hyvin komentaa, ei ole käskeväinen.

Joka hyvin taistelee, ei ole vihainen.

Voittajista paras ei uhmaile sotaa.

Mestareista paras johtaa palvelijoitansa alentumalla.

Tämä on kiistelemättömyyden hyve. Tämä on vakuutuksen hyve.

Tämä on taivaan jäljittelemistä, joka oli vanhojen korkein päämäärä.

69

Ylhäisen hyveen käyttö.

Suuri sotilas on sanonut: „En uskalla olla isäntä vaan olisin mieluummin vieras. [S. o. En tahdo antaa taisteluvaatimusta vaan mieluummin vastaan siihen.] En uskalla edistyä tuumaakaan, vaan mieluummin peräydyn jalan verran."

Tätä minä nyt kutsuu sivuhyökkäykseksi eikä rivien etunenässä kulkemiseksi: se on samaa kuin kantaa aseita valmistumatta taisteluun; tarttua miekkaan sitä paljastamatta ja kulkea vihollista kohti käymättä sen kimppuun.

Ei ole mitään niin onnetonta kuin astua kevytmielisesti taisteluun.

Sillä niin tekemällä olemme vaarassa kadottaa sen, mikä on arvokkainta.

Siten tapahtuu, että kun vastakkaiset vallat kohtaavat toisensa taistelussa, se joka sitä surkuttelee, hän varmasti voittaa.

70

Vaikeus tulla tunnetuksi.

Helpot ovat minun sanani tietää ja myöskin panna käytäntöön.

Kuitenkaan ei kukaan kykene niitä ymmärtämään eikä panemaan käytäntöön.

Sillä sanoissani on kaukainen alkuperä ja teoissani ylhäinen laki.

Jotka eivät niitä tunne, eivät minuakaan tunne.

Niitä on harvoja, jotka minun tuntevat, ja ne antavat minulle arvoa.

Sillä viisas on ulkonaisesti köyhä, mutta hänellä on jalokivi povessaan.

71

Tietämättömyyden tauti.

Oman tietämättömyytensä tunteminen on parasta tietoa.

Sellaisen tiedon puute on tautia.

Jos vaan joku pitää sitä tautina, paranee hän siitä.

Viisas on vapaa tästä taudista.

Hän tietää mitä se on ja on vapaa siitä.

Kysymyksiä ja vastauksia.

79 kysymys. D. L. *Onko kauneuden rakastaminen synti, pahe? Onko ylipäänsä pahe ympäröidä itseänsä kaikella kauniilla, jota rakastaa, taideteoksilla y. m.?*

Vastaus. P. E. Kauneus on sen vaipan nimi, johon jumala verhoutuu; kuinka sen rakastaminen olisi syntiä? Mutta rakkaus on tunnetta, ja kaikki tunteet voivat kehittyä ja puhdistua. Niiden täytyykin kehittyä yhä jalommiksi ja hienommiksi, sillä niin on elämän laki.

Ihminen ei ole tunnetta ainoastaan, vaan myös järkeä ja tahtoa. Kun hän on saavuttanut kehityksen päämäärän, vallitsee täydellinen sopusointu hänen olemuksessaan, sillä hän tahtoo, ajattelee ja tuntee ainoastaan jumalaa, s. o. hyvyyttä eli rakkautta, totuutta ja kauneutta, niin että se mikä hänelle on kaunista, on myös itsessään hyvää ja totta.

Mutta ennenkuin päämäärä on saavutettu, on ihmisellä vaikeuksia voitettavana. Hän tuntee esim. vetovoimaa kauneuteen (toinen tuntee tietoon tai toimintaan), rakastaa kaikkea kaunista, ihailee taidetta, koristaa kotiaan taideteoksilla j. n. e. Mutta jonakin päivänä hän herää henkisesti ja epäilykset alkavat häntä ahdistaa: „mitä varten? mitä hyötyä on tällä kauneuden ihailullani? Mitä hyvää minä sillä teen? Monet ihmiset kärsivät nälkää ympärilläni ja minä tuhlaan varani oman itseni hemmottelemiseksi." Ankara ristiriita vallitsee tästä lähtien hänen sielussaan, sillä hänen oma herännyt sydämensä kuiskaa: minähän tahtoisin sitä, mikä olisi hyvää! Ja hyvä on aina hyvä kaikille.

Kuinka hänen nyt tulee menetellä? Hänen täytyy pyrkiä sopusointuun. Hän ei saa kuolettaa henkensä ääntä.

Hän lakkaa ajattelemasta itseään. Hän kääntää ajatuksensa esim. taiteilijoihin. Kuinka paljon on köyhiä ja eteenpäin ponnistelevia taiteilijoita, lupaavia nuorukaisia, jotka juuri ovat sydämellisen osanoton ja aineellisen avus-

tuksen tarpeessa. Niiden pyrkimyksiä hän nyt rupeaa edistämään.

Tai jos hänen heräymyksensä on repäisevän voimakas, hän heittää kaikki ja alkaa uutta elämää. Siinä tapauksessa hän aina itse tietää, mitä hänen on tekeminen. Sillä henki puhuu hänen omassatunnossaan.

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran Suomalanen Osasto. Kolmas ja lopullinen perustava kokous pidetään Helsingissä, Mikonkatu 11, sunnuntaina syyskuun 15 p:nä klo 6 j. p. p. Kokouksessa valitaan väliaikainen ylisihteeri ja hallinto y. m. ja siitä on ilmotettu suullisesti ja kiertokirjeessä, mutta me saatamme vasta ensi numerossa tarjota lukijoillemme selonteon tämän tärkeän ja mieltäkiinnittävän kokouksen keskusteluista ja päätöksistä. Käytämme kuitenkin tilaisuutta hyväksemme jo tässä toivoaksemme onnea ja menestystä uudelle hankkeelle.

Presidentin matkat. Viivyttyään pari kuukautta Englannissa, jolla ajalla hän m. m. piti noin 40 luentoa — niistä enemmän kuin puolet Lontoossa —, on Annie Besant nyt matkustanut Amerikkaan, jossa hänen aikomuksensa on johtaa amerikkalaisen osaston vuosikokousta Chicagossa syyskuun puolivälissä. Oltuaan Amerikassa noin 10 päivää hän palaa Europpaan, viettää pari viikkoa Englannissa, käy sitten Belgiassa, Hollannissa, Tanskassa, Ruotsissa, jonne hän saapuu lokakuun 29 p:n vaiheilla, Norjassa, Italiassa ja lähtee marraskuun alkupäivinä Genovasta kotimatkalle Intiaan.

Helsingin suomenkielisen teosofiset luennot. Syysluentokausi alkoi taas syyskuun 1 p:nä, jolloin Mikonkadun 11:ssä oli „pitkä luento". Puhujina esiintyivät Martti Humu, joka selitti Pohjolan häiden valmistusten sisäistä merkitystä tavallisella kekseliäällä tavallaan, Veikko Palomaa, joka jatkaen Humun luentoa puhui vanhojen vertauskuvakielestä, jossa teologia vain oli sisäisen teosofian ulkonaisena kuorena, sekä Pekka Ervast, joka otti vastatakseen kysymykseen, mitä teosofinen liike on ja mitä hyötyä siitä on ihmiskunnalle. Pianonsoittoa saatiin kuulla parissa erin ja teosofinen kööri lauloi kolme tunnelmikasta laulua. Luennot jatkuvat syyskauden kuluessa säännöllisesti joka sunnuntai klo 11 e. p. p. Syyskuun 8 p:nä puhui Martti Humu, 15 p:nä esiintyy Pekka Ervast, 22 p:nä V. Palomaa, sitten taas Martti Humu j. n. e.

Uusia kirjoja. Aina Intiasta saakka on meille lähetetty ilmotettavaksi vasta painettu 32-sivuinen kirjanen, joka sisältää jälkipainoksen kahdesta Annie Besantin artikkelista englannin kielellä: „henkisen elämän kehitys" ja „perheenisännän elämä". Vihkonen maksaa ainoastaan 2 penceä (25 p.) ilman postimaksuja. Edellisessä kirjotuksessaan, joka oikeastaan on pidetty esitelmänä, Annie Besant selittää kuinka väärä se katsantokanta on, jonka mukaan ihmisen ympäristö ja ne olosuhteet, joissa hän elää, voisivat estää hänen henkistä kehitystään. Päinvastoin ne juuri ovat omiansa auttamaan häntä eteenpäin, ja henkinen elämä alkaa juuri niin, että hän asettuu oikealle kannalle ympäristöön nähden. Olosuhteemme ovat karman laatimia, niiden avulla voimme maksaa vanhat velkamme ja kun me olemme ne maksaneet, silloin itsestään ympäristömme muuttuu. Jälkimäisessä kirjotuksessa tekijä puhuu perheenisännyyden ja avioelämän eduista yksinäisen elämän rinnalla. Asketiksi kelpaa ainoastaan se, joka on oppinut täyttämään velvollisuutensa ja kieltämään itsensä avioliiton ankarassa, mutta samalla suloisessa koulussa. Tämä ei silti merkitse, että ainoastaan kehittymättömät sielut eläisivät avioliitossa, kehittyneet sitä vastoin aviottomuudessa. Päinvastoin opetuslapset ja vihitytkin voivat avioliiton koulussa saavuttaa täydellisyyden.

Osotteen muuttos. Toimittaja Pekka Ervastin osote on tästä lähtien *Åggelby*.

Lahjatili.

Heinäk. 7 p:stä — syysk. 7 p:ään:
Omantunnon tiliin: O. M. 20: —. M. V. (Kurikka) 1: 90. R. L. (Porvoo) 100: —.

ALEXANDERSGATAN 17

KIRJAKAUPPA O BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 23 03 HELSINGFORS

ALEKSANTERINKATU 17

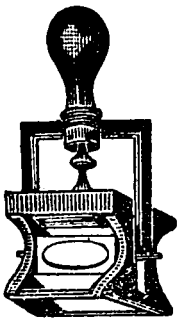

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja J. E. Waldén Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja Lakkasinettejä, Ovikilpiä. Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

KARL NORDBLAD'in

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink. 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajeja, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

ALEKSANTERINK. 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO

Helsingissä. Vuorikatu 6. Puhelin 25 91.

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljoittaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. KALLION

Kulta & Kellotavarain liikkeestä

Mikonkatu 11. Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI on

Maailman ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

MARTIN & MÄKELÄ

KIRJAKAUPPA. ▫ 6 Itäinen Viertotie 6

Helsinki. Puh. 54 34.

ASIAMIEHET ja TILAAJAT;

Pyydämme, että ne asiamiehet ja yksityiset tilaajat, jotka eivät vielä ole tilittäneet meille velkaansa, tekisivät sen niin pian kuin mahdollista. *Kunnioittaen*

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.

KIRJAPAINO-O.Y. SANA, HAKASALMENKADUN 4:SSÄ
JOSSA „OMATUNTO" PAINETAAN, TEKEE KAIKKIA ALAAN KUULUVIA HIENOIMPIA SEKÄ YKSINKERTAISEMPIA TÖITÄ. :-: PYYTÄKÄÄ KUSTANNUSARVIOITA.
PIHARAKENNUS, 2:NEN KERROS
PUHELIN 51 94.

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid 2: —.

ANNIE BESANT, Ihminen ja hänen ruumiinsa. Engl. suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: 50, sid 2: 50.

PEKKA ERVAST, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, Enkelein lankeemus. Piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin" valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2), Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ **Mikonk. 11.**

A. B. Oskar Erikson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohtuvöitä ynnä muita sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähkö-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmoittaa 1) syntymähetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 7: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 15: —). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 31: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 63: —). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen Elämän opas.

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 157: 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike. Helsinki, Mikonk. 11.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä. Nopea suoritus. Hinnat kohtuulliset.

Helsinki 1907. Kirjapaino-Osakeyhtiö SANA.

3:s v. N:o 10

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

LOKAKUU, 1907.

I. Ote Annie Besantin presidenttikirjeestä . 221
II. Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston kolmas ja lopullinen perustava kokous . 222
III. Näkymättömiä auttajia, XV, *C. W. Leadbeater* 225
IV. Laajempi karma-oppi, *Aate* 229
V. Tao-Te-King, 72—81 231
VI. T. S:n Suomalainen Osasto. Hallinnon tiedonantoja 233
VII. Omantunnon toimitukselle:
1. „Luonnollinen terveydenhoito", *L. J.* ja *V. H. V.* 234
2. Seurassa vaiko yksin? *P. K-lä* . . 234
3. Helsingin luennot, *M. K.* 235
VIII. Tien varrelta 235

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 ½ dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk. 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 ½ dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE, MIKONKATU 11, on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varvimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Åggelby.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, LOKAKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 10

Ote Annie Besantin presidenttikirjeestä.

Ensimäisessä presidenttikirjeessään Teosofisen Seuran jäsenille ja virkailijoille — josta puhuimme ja siteerasimme pari kohtaa elokuun numerossamme — Annie Besant lausuu seuraavat sanat teosofisten paikallisyhdistysten työstä ja merkityksestä; sanat sopivat meillekin vaarin otettaviksi, nyt kun olemme perustaneet T. S:n Suomalaisen Osaston.

„Me saamme kiittää Presidenttiperustajaa hyvin suunnitetusta järjestöstä, jossa eri osat ovat täysin vapaat ja samalla voimakkaat liittymällä yhteiseen keskustaan. Muutamat yksityisseikat kaivannevat korjausta, mutta käytännöllisesti katsoen on järjestämistyö loppuun saatettu. Meidän tehtävämme on nyt käyttää hänen luomaansa järjestömuotoa sen silmämäärän toteuttamiseksi — teosofisten aatteitten levittämiseksi ja tietomme lisäämiseksi.

Ensiksikin ei pitäisi looshien eli paikallisyhdistysten tyytyä vain luentoihin, yksityisiin ja julkisiin ja tutkimuskursseihin. Jäsenten tulisi kunnostautua kaikilla hyödyllisen toiminnan aloilla. Yhdistyksen olisi oltava työn keskustana eikä sisällyspiirinä. Yhdistykseen on mentävä innostusta ja tietoa hankkimaan, maailmaan palvelemaan ja opettamaan. Jäsenten tulisi ottaa osaa paikkakunnan muihin seuroihin, yhdistyksiin ja keskustelupiireihin ja tarjoutua pitämään teosofisia luentoja elikkä sellaisia, joissa voi teosofisia aatteita sovelluttaa päivän kysymyksiin. Kuuluessaan uskonnollisiin yhdyskuntiin tulisi heidän samanuskoisten kesken Seuran ulkopuolella muodostaa tutkimuspiirejä, joissa selvitettäisiin hindulaisten, buddhalaisten ja kristillisten y. m. oppien henkistä eikä kirjaimellista merkitystä ja tutkittaisiin kaikkien uskontojen suurten mystikkojen elämää. Heidän pitäisi katsoa, että lapset saavat uskonnonopetusta omassa tunnustuksessaan. Heidän pitäisi kaikin tavoin jakaa muille itse saamaansa valoa ja sitten täyttää omat lamppunsa uudella öljyllä yhdistyksen kokouksissa. Samansuuntaisiin liikkeisiin kuuluvia henkilöitä olisi kutsuttava vieraiksi looshiin ja heidän luonaan olisi taas vuorostaan käytävä. Kun looshissa on runsaasti jäseniä, olisi muodostettava piirejä erikoistyötä varten. Toista silmämäärää, tiedon lisäämistä varten olisi ryhmittäin tutkittava Seuran eri tehtäviä. Yhdessä ryhmässä tutkittaisiin ajan henkisiä ja yhteiskunnallisia liikkeitä, niiden tarkotuksista pyrittäisiin selville ja niiden toimintatapoja pohdittaisiin. Näiden tutkimusten tulokset voisivat olla hyödyksi ulospäin vaikuttaville niiden valitessa työaloja. Myöskin olisi hyödyksi, jos kussakin looshissa muodostuisi pienempi ryhmä henkilöitä, ajatuksissaan ja tunteissaan sopusointuisia, jotka kerran viikossa kokoontuisivat rauhaisaan yhteishetkeen hiljaisesti ajattelemaan jotakin määrättyä asiaa, mietiskelemään jotakin kohottavaa aatetta. Tämän ryhmän jäsenet voisivat myöskin sopia jostakin ajasta, jolloin he joka päivä, kukin eri

tahollaan, kokoisivat ajatuksensa yhteiseen voimanponnistukseen looshin työn edistämiseksi. Toinen ryhmä taas tutkisi toista tehtävää. Tästä ryhmästä voisi kehittyä teosofisia luennonpitäjiä eikä looshin pitäisi lähettää maailmalle yhtään luennoitsijaa, joka ei olisi tällaisen tutkimuksen kautta valmistautunut toimeensa. Kolmas ryhmä ottaisi pohdinnan alaiseksi Seuran kolmannen tehtävän ja harjottaisi käytännöllistä tutkimusta, jos mahdollista jonkun jäsenen johdolla, jolla jo on vähäsen kokemusta niillä aloilla, jotta he voivat kartuttaa tietovarastoaan.

Onpa monta muutakin hyödyllistä toimintatapaa, joihin olisi ryhdyttävä, lukuseuroja olisi esim. toimeenpantava ja yhteistyötä saatava aikaan eri maiden välillä. Nämä ovat tulevaisuuden asioita ja minä toivon voivani tehdä presidenttiviran eloalevittäväksi voimakeskukseksi, joka innostuttaisi ja kohottaisi koko Seuraa.

Tässä tarkotuksessa tahdon lopuksi lausua pari sanaa kaikille, jotka ovat minua kannattaneet, ja kaikille, jotka ovat toimineet minua vastaan vastapäättyneissä vaaleissa. Me olemme kaikki saman ihanteen tavottajia ja teosofian innokkaita palvelijoita. Työskennelkäämme siis ystävyydessä eri suuntiin ja eri keinoin rakastetun Seuramme hyväksi. Älkööt ne, jotka ovat minua puoltaneet, odottako minun aina olevan oikeassa, älköötkä ne, jotka ovat minua vastustaneet, odottako minun aina olevan väärässä. Auttakaa minua, rukoilen teitä kaikkia, hyvin hoitamaan sitä virkaa, johon olen valittu, ja jakamaan minun kanssani yhteisen työmme taakkaa. Missä te olette minun kanssani yhtä mieltä, siinä seuratkaa minua ja työskennelkää rinnan, missä olette eri mieltä, siinä arvostelkaa ja vastustakaa, mutta ilman katkeruutta ja vihamielisyyttä. Menettelyn eroavaisuudet, ajatuksen ja työn eroavaisuudet rikastuttavat liikettämme eivätkä heikonna, jos rakkaus on innostuttamassa ja myötätunto tuomitsemassa. Ainoastaan teidän kauttanne ja teidän avullanne voi presidenttivirka olla Seuralle tosi hyödyksi. Auttakaa minua niin sitä hoitamaan, että voin jättää sen rikkaampana perintönä seuraajalleni. Ja niin Mestarit johtakoot ja antakoot menestystä sille työlle, jonka he ovat uskoneet minun käsiini ja siunanneet.

Annie Besant,
Teosofisen Seuran Presidentti."

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston kolmas ja lopullinen perustava kokous.

Syyskuun 15 p:nä klo 6 illalla oli Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen huoneustoon Helsingissä, Mikonkatu 11, kokoontunut noin 80 innokasta teosofia lopullisesti perustamaan Teosofisen Seuran Suomalaista Osastoa (Sektsionia).

Kokouksen avasi Pekka Ervast, joka ensin puhui seuraavaan tapaan sekä suomen että ruotsin kielellä:

„Veljet ja sisaret! Marraskuun 4 p:nä viime vuonna oli meillä Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimäinen perustava kokous ja maaliskuun 3 p:nä tänä vuonna toinen. Nyt syyskuun 15 p:nä on kolmas, ja vaikka siis jo kauan aikaa on tätä asiaa ajettu ja mietitty, on vasta nyt todella tullut hetki, jolloin tämä Suomalainen Osasto perustetaan.

„Tällä hetkellä valtaa minut jonkinmoinen arkuus eli, jos niin saan sa-

noa, pelko, joka ehdottomasti on voitettava, mutta joka samalla muistuttaa minulle, kuinka tärkeä itse asiassa tämä hetki on. Jos ajattelemme — ja olemmehan niin monasti sitä punninneet — kuinka vakava ja vastuunalainen teosofinen liike on, ja kuinka se, joka tähän asti on ollut ikäänkuin äidin kohdussa näkymättömänä, nyt syntyy päivänvaloon Suomessakin Teosofisena Seurana, — jos ajattelemme tätä kaikkea, ymmärrämme, miksikä voi pelko nousta mieleen. Ja kuitenkin, niinkuin sanoin, on tämä pelko kerrassaan voitettava, sillä ainoastaan alempi minä pelkää, alempi personallisuus arkailee huomatessaan, että se on astumaisillaan ratkaisevan ja vastuunalaisen askeleen. Korkeampi minämme on aina tyyni ja astuu ilolla jokaisen askeleen, joka vie sitä eteenpäin Jumalaa kohti.

„Ja kun ylemmältä kannalta ajattelemme tätä liikettämme, ei se mitenkään ole pelättävä, vaan on mitä ihanin ja veljellisin liike. Mutta juuri sentähden että se on niin ihana liike, on se myös vastuunalainen. Sillä yksi asia on meidän muistettava, kun nyt käymme perustamaan Teosofisen Seuran: tämä seura ei ole aiottu yhtä tai toista ihmistä varten, ei yhtä tai toista kansaa varten,, yhtä uskontomuotoa, yhtä yhteiskuntaluokkaa, yhtä sukupolvea varten, vaan se on aiottu kaikille ihmisille, se on inhimillinen liike, sielullinen, henkinen liike. Niinkuin kaikki suuret uskonnot se ottaa helmaansa kaikki ihmiset. Ja niinkuin tiedämme, sanotaan sen ensimäisessä pykälässä, että Seuran tarkotus on muodostaa veljeskunnan ydin, katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin, niihin kaikkiin asioihin katsomatta, joihin maailmassa niin paljon arvoa pannaan, vaikka ne ovat aivan toisarvoisia. Sentähden on meidän muistettava, että Teosofiseen Seuraan tullessamme emme ole köyhiä emmekä rikkaita, emme herroja emmekä työmiehiä, emme hienosti puettuja „maailman lapsia“ emmekä sarkanuttuisia „heränneitä“. Teosofisen Seuran jäseninä emme kuulu mihinkään erityiseen yhteiskuntaluokkaan emmekä ole minkään erityisen kansakunnan lapsia emmekä minkään erityisen uskontokunnan kahlehdittuja jäseniä. Ulkonaisesti saatamme olla kastettuja ja kuulua mihinkä uskontoon tahansa ja mihinkä yhteiskuntaluokkaan tahansa ja voimme puhua eri kieltä, mutta kun tulemme Teosofiseen Seuraan, silloin tuo kaikki putoo päältämme, silloin rikkaus ja köyhyys häviää, silloin yläluokkalaisuus ja alaluokkalaisuus poistuu, silloin suomalaisuus tai ruotsalaisuus tai englantilaisuus haihtuu mitättömiin, kaikki ulkonaisen maailman erotukset katoovat ja me olemme ainoastaan ihmisiä, sieluja, jotka kokoonnumme yhdessä etsiäksemme totuutta — Jumalaa.

„Tämä on Teosofisen Seuran tarkotus, ja sehän on yhdeltä kannalta katsoen niin äärettömän helppoa, yksinkertaista ja suurta! Tämän Seuran tarkotus on olla kouluna, jossa saamme oppia tuntemaan itsemme, oppia olemaan juuri niinkuin sisimmässä itsessämme, pyhimmässä ja puhtaimmassa sielussamme olemme. Meidän ei tarvitse siinä pelätä omia ajatuksiamme, mikäli ne tavottavat korkeinta, eikä tunteitamme, mikäli ne tavottavat yleistä inhimillistä rakkautta, eikä tahtoamme ja sen vapautta, silloin kun tahdomme Jumalaa. Tällaisen on Teosofisen Seuran oltava, ja sentähden, kun perustamme tämän jumalallisen liikkeen ja Seuran Suomalaisen Osaston, olkoon meillä kaikilla selvänä juuri tämä aate, että T. S:n jäseninä olemme ihmisiä, vain ihmisiä ja toistemme veljiä.

„Meillä täällä Suomessa on monta päivän kysymystä, valtiollista, yhteiskunnallista y. m. Meillä on kielikysymykset ja monet muut, joissa ihmiset ovat eri mieltä ja jotka erottavat heidät toisistaan, veljiä toisistaan. Teosofisessa Seurassa näiden kaikkien asiain pitää haihtua. Surullista olisi, jos Teo-

sofisessa Seurassa tulisi kysymys erikielisyydestä tai eriluokkaisuudesta tai eri kansallisuudesta. Sellaiset erotukset jättäkäämme syrjään.

„Muistan, kuinka monta vuotta sitten kirjotin Annie Besantille kysyen, enkö voisi päästä Englantilaisen Osaston jäseneksi, koska sanoin tuntevani enemmän vetovoimaa englantilaisiin teosofeihin kuin ruotsalaisiin. Annie Besant vastasi silloin: „Se ei käy päinsä, sillä karman herrat ovat asettaneet teidät Suomeen, joka toistaiseksi ainakin kuuluu Ruotsalaisen Osaston piiriin". Ei ole niinkään yhdentekevää, pysymmekö yhdessä niiden kanssa, joiden keskuuteen karma on meidät asettanut, ja sentähden täytyy omien personallisten mielihalujemme väistyä. Minä soisin ja toivoisin, että kaikki, jotka täällä Suomessa tahtovat kuulua Teosofiseen Seuraan, voisivat kuulua myöskin Suomalaiseen Osastoon. Minä soisin, että voisimme kaikki olla tässä Seurassa täysin veljiä, että voisimme Teosofisessa Seurassa käytännöllisesti ratkaista polttavat päivän kysymykset, niin että eri kieltä puhuvat ja eri luokkaan kuuluvat voisivat Seurassa kuulua yhteen, kuulua samaan Osastoon, tuntea itsensä veljiksi, tuntea ja tunnustaa, ettei ole mitään eroa ihmisten välillä. Soisin, että kaikki voisivat tunnustaa: mitä siitä, mihinkä yhteiskuntaluokkaan kuulun, minä olen veli kaikkien teosofian harrastajien kanssa. Olen veli kaikkien ihmisten kanssa, mutta tahdon tunnustaa olevani erityisellä tavalla veli, aateveli kaikkien niitten kanssa, jotka harrastavat minun kanssani samaa asiaa.

„Jos ajattelemme suurta esimerkkiä, Jeesus Natsarealaista, niin hän, joka oli täydellisesti puhdas ja pyhä, ei mennyt etsimään ulkonaisesti puhtaita ja pyhiä ja muitten kunnioittamia ihmisiä seuraajikseen. Hän etsi niitä, jotka vapaaehtoisesti tulivat hänen luokseen. Niiden kanssa hän seurusteli, joidenka sydän veti heitä hänen luokseen, jotka tahtoivat sielussaan palvella Jumalaa samalla tavoin kuin hän. Sentähden hänestä sanottiin: „Tämä on yhdessä syntisten kanssa".

„Samalla tavalla jos joku ihminen meillä on leimattu ruotsalaiseksi, ruotsalaiseen puolueesen kuuluvaksi, tai suomettarelaiseksi tai nuorsuomalaiseksi tai sosialistiksi, niin hänen pitäisi Teosofisessa Seurassa seurustella vapaasti ja veljellisesti kaikkien Seuran jäsenien kanssa, kuulukootpa sitten kuinka erilaiseen ryhmään tai piiriin tahansa, niin että häntä katsottaisiin karsaasti ja moitittaisiin tästä. Sellaisen, joka olisi tunnettu kaikin puolin tyypilliseksi yläluokkalaiseksi, pitäisi käyttäytyä niin, että hänestä sanottaisiin: „kas tuota, joka seurustelee sosialistien ja kaikenmoisen roskaväen kanssa!". Ja pitäisi olla niin, että sosialisteista ja kaikista alaluokkaan kuuluvista heidän toverinsa sanoisivat: „katsokaa noita hölmöjä, jotka etsivät herrain suosiota". Näin pitäisi meidän jättää kaikki omat pyyteemme ja mielihalumme Teosofisessa Seurassa ja olla ainoastaan ihmisiä, veljiä."

Tämän jälkeen puhuja teki selkoa maaliskuun kokouksessa valitun seitsenhenkisen komitean työstä. Tämä oli rajottunut Suomalaisen Osaston sääntöjen korjaamiseen kokouksessa lausuttujen toivomusten mukaan ja kirjevaihtoon Teosofisen Seuran uuden presidentin, Mrs Annie Besantin kanssa. Mihinkään toimenpiteisiin Senatiin nähden ei oltu voitu ryhtyä, ennenkuin Mrs Besant vahvistaisi Suomalaisen Osaston säännöt, joissa Amerikan suomalaisia koskeva pykälä ei vielä ollut valmis. Muuten Annie Besant oli kirjottanut iloitsevansa siitä, että Suomeen perustetaan Teosofinen Osasto, ja tahtovansa auttaa asian perille saattamista. Niinpä hän oli ottanut puhuakseen Amerikan suomalaisten puolesta T. S:n Amerikkalaisen Osaston ylisihteerille. Teosofisen Seuran osastoilla on näet maantieteelliset rajansa, jonka tähden Amerikan suomalaistenkin täytyisi säännönmukaisesti kirjottautua Amerikka-

laisen Osaston jäseniksi. Koska Annie Besant paraikaa oli Amerikassa, ei tämä kysymys vielä ollut ratkaistu. Puhuja kertoi komitean kuitenkin arvelleen, ettei ollut mitään estettä Suomalaisen Osaston lopulliselle perustamiselle. Uusi yhdistyslaki oli pian odotettavissa ja hallituksen puolelta varmaan ei tehtäisi vastarintaa.

Puhuja ehdotti sentähden, että listalle kirjotettaisiin niiden nimet, jotka nyt halusivat astua Teosofiseen Seuraan, ja että samalla maksettaisiin sisäänkirjotusmaksu, 1 mka. Sen jälkeen voisivat uudet jäsenet ryhtyä asianomaisiin ylisihteerin ja hallinnon jäsenten vaaliin.

Kun ehdotus oli hyväksytty, valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Pekka Ervast ja pöytäkirjuriksi Martti Humu. Edellinen luki ääneen Suomalaisen Osaston säännöt niiden korjatussa muodossa, jotka säännöt sinänsä hyväksyttiin, ja sitten ryhdyttiin jäsenkirjotukseen. 61 henkilöä kirjottautui heti Teosofisen Seuran jäseniksi.

Nyt käytiin vaaleihin. Koska niiden tuli tapahtua suljetuilla lipuilla, määrättiin tarkastajiksi F. A. Johansson ja F. Korpi.

Ensin tapahtui ylisihteerin vaali. Suomalaisen Osaston ylisihteeriksi valittiin yksimielisesti Pekka Ervast.

Uusi ylisihteeri nousi lavalle ja kiitti. Hän sanoi sydämellisesti iloitsevansa siitä, että vaali oli tapahtunut yksimielisesti. Se osotti, että luottamus häneen ja hänen vähäisiin kykyihinsä oli yleinen. „Koska itsekin luotan hyvään tahtooni", hän sanoi, „toivon, että tässä jotenkuten eteenpäin mennään. Sitäpaitsi nämä ensimäiset vaalit ovat voimassa ainoastaan vuosikokoukseen maaliskuussa 1908, jolloin tapahtuu uusi vaali. Olen kuitenkin erityisesti iloinen siitä, että nyt olen ylisihteeri, sillä lokakuussa aion lähteä Tukholmaan Annie Besantia tapaamaan, ja silloin olen tilaisuudessa hänen kanssaan järjestämään kaikki Suomalaista Osastoa koskevat asiat."

Ylisihteerin kehotuksesta ja ehdotuksesta valittiin sitten hallintoon 3 ruotsalaista ja 3 suomalaista jäsentä. Valituiksi tulivat: varikon päällikkö Albert Backman varapuheenjohtajaksi, ekonoomi F. A. Johansson taloudenhoitajaksi, rouva Ida af Hällström kassantarkistajaksi, professori Viktor Heikel, työmies A. Aaltonen ja rouva Martti Humu jäseniksi.

Kun ylisihteeri vielä oli ilmottanut, että hän hallinnossa pian ottaisi puheeksi, mille kannalle olisi järjestettävä Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen asiat ja missä suhteessa mainittu liike tulisi olemaan Teosofiseen Seuraan, julisti hän kokouksen päättyneeksi toivoen uudelle yritykselle siunausta niiden korkeiden ihmisolentojen puolelta, jotka seisovat teosofisen liikkeen takana.

Kokous loppui täten kellon lähetessä kymmentä. Koko ajan oli vallinnut mitä toverillisin ja hilpein mieliala. Että mahtavat henkisetkin voimat olivat liikkeellä, lienee moni sydämessään tuntenut.

Näkymättömiä auttajia.

XV.

Koettelemuksen tie.

Itämaisten kirjojen mukaan on neljä keinoa, joilla ihminen pääsee henkisen kehityksen tien alkuun: 1) seurustelemalla sellaisten kanssa, jotka jo kulkevat sitä tietä, 2) kuulemalla tai lukemalla varsinaista salatieteellisen filo-

sofian opetusta, 3) valaistun mietiskelyn kautta, s. o., siten että hän pelkällä puhtaan ajatuksen voimalla tai tarkkojen järkipäätösten kautta itselleen löytää totuuden tai jonkun osan siitä, 4) hyvettä harjottamalla, jolla tarkotetaan, että monet hyveellisesti eletyt elämät, vaikkeivät välttämättömästi edistäisikään älyllistä kehitystä, kuitenkin lopuksi saattavat ihmisessä herättää tarpeeksi sisällistä havaintokykyä, niin että hän näkee tielle astumisen välttämättömäksi ja näkee, missä päin tie on löydettävissä.

Kun ihminen joillakin näillä keinoin on tullut tähän kohtaan, on korkeimman adeptiuden tie suorana hänen edessään, jos hän vaan tahtoo ruveta sitä kulkemaan. Koska kirjotan salatieteen tutkijoille, on tuskin tarpeellista huomauttaa, ettemme nykyisellä kehitysasteellamme voi oppia tuntemaan kaikkea tai likimainkaan kaikkea muista kuin alimmista asteista tätä tietä. Korkeimmista tuskin tunnemme muuta kuin nimet, vaikka joskus voi silmiimme sattua välähdys niiden kuvaamattomasta ihanuudesta.

Esoteristen oppien mukaan ovat nämä asteet järjestetyt kolmeen suureen ryhmään:

1. Koetusaika, ennenkuin mitään varmoja lupauksia on annettu tai vihkimyksiä (sanan täydellisessä merkityksessä) on saatu. Tämä johtaa ihmisen siihen tilaan, johon hänen täytyy tulla, voidakseen onnellisesti käydä sen ajan läpi, jota teosofisissa kirjoissa tavallisesti kutsutaan viidennen kierroksen kriitilliseksi kohdaksi.

2. Vannotetun opetuslapsen aika eli varsinainen tie, jonka neljää askelta itämaisissa kirjoissa usein kutsutaan pyhyyden neljäksi tieksi, Nämä kuljettuaan pääsee oppilas adeptiksi — tilaan, johon ihmiskunnan seitsemännen kierroksen lopussa pitäisi päästä.

3. Seuraa sitten niin sanoaksemme virallinen ajanjakso, jolloin adepti [suuren kosmillisen Lain alaisena] määrätyllä tavalla ottaa osaa maailman johtoon ja sen yhteydessä saa oman erikoisen viran. Tietysti jokainen adepti — jopa jokainen oppilaskin tultuaan lopullisesti hyväksytyksi, niinkuin edellisissä luvuissa olemme nähneet — ottaa osaa suureen työhön ihmiskunnan kehityksen edistämiseksi, mutta ne, jotka ovat päässeet korkeammalle, saavat huolekseen erityisiä osastoja ja vastaavat maailman hallintojärjestelmässä hyvin järjestetyn maallisen valtion ministereitä. Tarkotuksemme ei ole tässä kirjassa kuvata tätä virallista ajanjaksoa; mitään julkisia tietoja ei siitä koskaan ole annettu ja koko tämä ala on sitäpaitsi niin korkealla käsityskantamme yläpuolella, että sitä olisi vaikea kirjallisesti selittää. Meidän on sentähden tyytyminen kahden varhaisemman asteen kuvaamiseen.

Ennenkuin ryhdymme koetusajan erityiskohtiin, on syytä huomauttaa, että useimmissa itämaiden pyhissä kirjoissa pidetään tätä kehityskautta ainoastaan valmistavana, eikä minäkään tien askeleena, sillä heidän käsityskantansa mukaan astutaan tielle vasta silloin, kun määrätyt pyhät lupaukset on annettu. Suurta epäselvyyttä on johtunut siitä, että kehityskausien luetteleminen toisinaan alkaa tästä, vaikka useimmiten toisesta suuresta ryhmäjaksosta. Joskus luetellaan eri askeleet, joskus taas ne vihkimiset, jotka ovat niiden alussa tai lopussa, joten kirjoja lukiessa alituiseen saa varoa erehdyksiä.

Kuitenkin eroaa tämä koe-ajanjakso luonteeltaan hyvin paljon muista. Sen ala-asteet eivät ole niin selvästi erotetut kuin ylempien ryhmien, eivätkä vaatimukset ole niin määrättyjä ja tarkkoja. Tätä viimeistä kohtaa on helpompi selittää, kun ensin olemme luetelleet tämän jakson viisi askelta ja niiden määrätyt edellytykset. Mr Mohini Mohun Chatterji kuvasi neljää ensimmäistä askelta erittäin selvästi Lontoon looshin julkaisussa n:o 1, johonka kehotamme lukijaa tutustumaan saadakseen täydellisemmän selvityksen

kuin mitä tässä voidaan antaa. Erittäin hyvää opetusta niistä on vielä Annie Besantin kirjoissa „Oppilaan Tie“ ja „Esipihassa“ [1]).

Eri askelten nimet eroavat vähäsen, sillä mainituissa kirjoissa käytetään Hindulais-sanskritilaista nimistöä, jotavastoin tässä käytetty Pâlilainen nimistö kuuluu buddhalaiseen järjestelmään. Vaikkakin näinmuodoin tarkastelemme asiaa ikäänkuin eri puolilta, huomaamme kuitenkin, että vaaditut ominaisuudet itse asiassa ovat aivan samat, vaikka ulkoasu vähäsen vaihtelee. Sulkumerkkein välissä mainitaan ensin joka nimen ulkonainen merkitys ja senjälkeen annetaan siitä opettajan tavallisesti lisäämä selitys.

Buddhalaiset antavat siis ensimmäiselle askeleelle nimen:

1. Manodvâravadshana (sielun oven avaaminen tai ehkä pako sielun ovesta). Tässä voittaa pyrkijä varman älyllisen vakaumuksen maallisten pyrkimysten katoovaisuudesta ja turhuudesta. Tätä kuvataan usein todellisen ja epätodellisen erotuksen oppimiseksi: ja tämän oppiminen vaatii usein pitkän ajan ja monta kovaa koetusta. Mutta selvästi tämän täytyy olla ensimmäinen askel todellista edistystä kohti, sillä ei kukaan voi koko sydämmestään astua tielle, ennenkuin on varmasti päättänyt „pyrkiä niiden perään kuin ylhäällä ovat eikä niiden kuin maan päällä ovat“ [2]), ja tämä päätös johtuu varmuudesta, ettei millään maan päällä ole arvoa korkeamman elämän rinnalla. Hindulaiset kutsuvat tätä askelta Vivekan eli arvostelukyvyn saavuttamiseksi, ja Mr Sinnett sanoo sitä alamaisen uskollisuuden lupaukseksi korkeammalle minälle.

2. Parikamma (valmistus toimintaan) — tila, jossa pyrkijä on oppinut tekemään oikein, vain sentähden että se on oikein, ajattelematta omaa etuaan tai häviötään tässä tai tulevassa elämässä, ja saavuttamaan, kuten itämaiset kirjat sanovat, täydellisen välinpitämättömyyden omien töiden hedelmien nauttimisen suhteen. Tämä välinpitämättömyys on edellisen askeleen luonnollinen seuraus, sillä kun kokelas kerran on käsittänyt kaikkien maallisten palkintojen epätodellisen ja kestämättömän luonteen, ei hän enää niitä toivo. Kun todellisuuden säteily kerran on valaissut sielua, ei mikään alempi enää voi herättää halua. Hindulaiset kutsuvat tätä korkeampaa välinpitämättömyyttä nimellä Vairâdsha.

3. Upatshâro (huomio eli käytös) — tila, jossa on saavutettava „kuusi ominaisuutta“ [hindulaisten Shatsampatti]. Ne ovat Pâlin kielellä:

a) Samo (hiljaisuus) — se ajatusten puhtaus ja tyyneys, joka johtuu täydellisestä mielentasapainosta. Tämä ominaisuus on erittäin vaikea saavuttaa, mutta kuitenkin hyvin tarpeellinen, sillä jollei ajatus ole kokonaan tahdon käskynalaisena ja sen johdettavana, ei siitä tulevaisuudessa voi tulla Mestarien työhön kelpaavaa välikappaletta. Tämä ominaisuus on hyvin monipuolinen ja siihen sisältyy se itsehillintä ja se levollisuus, joita XIV:ssä luvussa kuvattiin välttämättömiksi astraliseen työhön.

b) Damo (alistaminen), samanlainen valta tekojen ja sanojen yli, josta johtuu niiden puhtaus — ominaisuus, joka taas ehdottomasti seuraa edellistä.

c) Uparati (lopettaminen) selitetään vapautumiseksi umpiuskoisuudesta eli uskosta jonkun erityisen uskonnon vaatiman teon tai juhlamenon välttämättömyyteen, joten kokelas tottuu itsenäiseen ajattelemiseen ja laajaan, jaloon suvaitsevaisuuteen.

d) Titikkhâ (kärsivällisyys eli kestävyys) — jolla tarkotetaan alttiutta ilomielin kantamaan kaikkea, mitä kunkin oma karma määrää, ja luopumaan kerrassan kaikesta maallisesta, kun se on välttämätöntä. Siihen kuuluu, ettei

[1]) Joita ei ole vielä suomenkielellä.
[2]) Kol. 3: 2. Suom.

vääryys saa synnyttää minkäänlaista katkeruutta, koska ihminen tietää, että ne, jotka hänelle tekevät väärin, vain ovat hänen oman karmansa toimeenpanijoita.

e) Samâdhâna (harras pyrkimys) — yksivakaisuus, joka sisältää, ettei kiusaus mitenkään voi eksyttää tieltä pois. Tämä vastaa hyvin läheisesti sitä vilpittömyyttä, josta viime luvussa puhuttiin.

f) Saddhâ (usko) — luottamus Mestariin ja omaan itseensä, s. o. luottamus siihen, että Mestari on kelvollinen opettaja, ja että vaikka oppilas kuinkakin epäilisi omia voimiaan, hänessä kuitenkin on se jumaluuden kipinä, joka syttyessään ilmiliekiksi kerran tekee hänet kykeneväksi samaan työhön kun hänen Mestarinsakin.

4. Anuloma (välitön järjestys eli seuraus, joka merkitsee, että sen saavuttaminen on luonnollisena seurauksena edellisistä kolmesta askeleesta) — se tila, jossa saavutetaan kiihkeä kaipuu vapautukseen maallisesta elämästä ja yhtymiseen korkeimman kanssa. Hindulaiset kutsuvat tätä nimellä Mumukshatva.

5. Gotrabhû (vihkimykseen valmis tila) — tässä tilassa oppilas niin sanoakseni kokoaa kaikki ennen saavuttamansa ominaisuudet ja lujittaa niitä siihen määrään kuin on tarpeellista seuraavaan pitkään askeleesen, joka hänet laskee varsinaiselle tielle hyväksyttynä oppilaana. Tämän tilan saavuttamista seuraa pian vihkiminen seuraavaan tilaan. Kysymykseen: „kuka on Gotrabhû?“ vastaa Buddha: „Ihminen, jolla on ne edellytykset, joista pyhityksen alkaminen heti seuraa, hän on Gotrabhû.“

Sitä viisautta, joka on tarpeellinen pyhyyden tielle astuvalle, kutsutaan Gotrabhû-gnâna'ksi.

Kun nyt lyhykäisesti olemme silmäilleet koetusajan eri askeleita, terotamme vielä sitä, mihin jo alussa viitattiin, ettei tällä alku-ajalla odoteta näiden tulosten ja ominaisuuksien *täydellistä* saavuttamista. Mr. Mohini sanoo, että „jos kaikki nämä ominaisuudet ovat yhtä vahvasti kehittyneet, saavutetaan adeptius samassa ruumistuksessa“. Mutta sellainen tulos on tietysti hyvin harvinainen. Näiden ominaisuuksien saavuttamiseen tulee ihmisen väsymättömästi pyrkiä, mutta väärin on luulla, ettei ketään ole laskettu seuraavalle askeleelle ennenkuin hänellä on ollut kaikki nämä täydellisimmässä määrässä. Eikä niiden välttämättömästi tarvitse seurata toisiaan samassa määrätyssä järjestyksessä kuin myöhemmät askeleet. Oikeastaan kehittää ihminen useimmiten kaikkia eri ominaisuuksia samalla aikaa, pikemmin rinnatusten kuin säännöllisessä järjestyksessä.

On selvää, että ihminen helposti voi kulkea pitkän matkan tätä tietä aivan tietämättömänä sen olemassaolosta, ja epäilemättä moni hyvä kristitty, moni vakava vapaa-ajattelija jo on kaukana matkalla vihkimistä kohti, vaikkei hän ehkä koskaan elämässään ole kuullut sanaa okkultismi. Mainitsen erityisesti nämä kaksi luokkaa, koska kaikki muut uskonnot tunnustavat salaisen kehityksen mahdollisuuden, jonka tähden siihen itsetietoisesti pyrkivät ne, jotka kaipaavat jotain tyydyttävämpää kuin mitä ulkonaiset uskonjärjestelmät tarjoavat.

Huomautamme myöskin, etteivät tämän koetusajan eri askeleita rajota vihkimiset sanan täydessä merkityksessä, vaikka niitä joka tasolla edistetään kaikenlaisilla koetuksilla ja autetaan viittauksilla ja avulla, niin pian kuin sitä turvallisesti voidaan antaa. Olemme toisinaan taipuvaiset käyttämään sanaa vihkiminen jotakuinkin vapaasti, kuten esimerkiksi sellaisista koetuksista, joista juuri oli puhe. Mutta tarkasti puhuen on sitä käytettävä ainoastaan siitä juhlallisesti tilaisuudesta, jolloin oppilaan juhlallisesti vihkii korkeampaan luokkaan erityinen valittu henkilö, joka Ainoan Vihkijän nimessä ottaa hänen valansa pantiksi ja laskee

hänen käteensä tiedon uuden avaimen, jota hänen on käyttäminen sillä tasolla, jonne hän nyt on päässyt. Sellainen vihkiminen toimitetaan siihen luokkaan noustessa jota kohta käymme tutkimaan, ja sitten joka seuraavalle askeleelle päästessä.

C. W. Leadbeater.

Laajempi karma-oppi.

Koska veli Pekka Ervast näyttää vakavasti vastustavan minun esittämääni välttämättömyysoppia, uskallan lausua uuden rohkean väitteen, jonka valossa toivon paremmin voivani selittää, mitä „välttämättömyydellä" tahdon ymmärtää. Tämä uusi väitteeni on:

Karman laki hallitsee koko ilmennyttä elämää korkeimmasta alhaisimpaan asti.

Teosofisessa kirjallisuudessa on tähän asti opetettu, että karma lakkaa toimimasta silloin kun ihminen on päässyt vapaaksi syntymästä ja kuolemasta. Minä en suinkaan tätä opetusta vastusta, mutta väitän, että tässä on ilmeisesti kysymys määrätyllä tasolla, erittäinkin fyysillisellä, ilmenevästä karmasta. Minä uskon sen lisäksi, että karma laajimmassa merkityksessä hallitsee kaikkea ilmennyttä elämää. Koska tällainen elämä kerran on toimintaa — olkoonpa se sitten kuinka ylevää tahansa — niin täytyy karman, joka on kaiken toiminnan vartija, välttämättä sitä hallita.

Tämän „uuden opin" mukaan ovat korkeimmatkin olennot karman lain alaisia, aivan kuin vanhat kreikkalaiset opettivat, että *anankee* eli välttämättömyys hallitsee jumaliakin. Pitäisi olla — ainakin minun käsitykseni mukaan — varsin selvää, että korkeinkin Logos on vastuullinen töistään. Jos hän on vastuullinen, täytyy hänen olla jonkinlaisen lain alainen. Minä tahdon tätä lakia nimittää karmaksi, koska ei ole sopivampaa sanaa.

Jos uskomme, että koko ilmiö-elämä on lakisiteistä, niin seuraa siitä, että kaikilla mahdollisilla toiminnoilla on syynsä yhtä hyvin kuin syillä on seurauksensa. Seuraus kasvaa syystä, lukemattomien väliasteitten rengastaessa ne toisiinsa. Jokainen syy on samalla seuraus, jokainen seuraus samalla uusi syy. Tämän tosiasian me tunnustamme horjumattomaksi ja lahjomattomaksi oikeudeksi, joka koko avaruuselämää hallitsee.

Minun ymmärtääkseni ehdoton vapaus olisi jonkinmoista avaruuden ulkopuolista elämää, mutta semmoinen on itsessään mahdottomuus. Ehdottomasti vapaa olento olisi tietysti vapautettu tekemästä hyvää yhtä hyvin kuin pahaakin. Häneen eivät mitkään syyt voisi koskea. Kuinka hyvä ja ylevä elämä tahansa edellyttää, että elävällä tajuntakeskuksella on syy elää sillä eikä millään muulla tavalla, ja tuota syytä minä juuri kutsun välttämättömyydeksi.

Vastustajani väittää m. m., että „jokainen rehellinen ihminen iloitsee, kun saa maksaa velkansa". Niinpä kyllä, kun hän vaan tietää, että hänellä on velkaa. Mutta siinäpä se tietämättömyyden siunaus juuri ilmeneekin, ettei velkaa tahdota tunnustaa. Jos kerran tässä fyysillisessä maailmassa on paljo tapauksia, joissa ei fyysillistä velkaa tahdota tunnustaa, niin paljoa enemmän täytyy olla sellaisia tapauksia, ettei ylemmistä maailmoista peruisin olevaa velkaa aavisteta olevankaan. Täytyy ensin saada velalliseksi väitetylle olennolle selväksi, että hänen velkansa on todellista eikä luuloteltua.

Fyysillisen omistusoikeuden „pyhyyttä" ei ole koskaan saatu mahtumaan

kaikkien puutetta kärsivien oikeustajuntaan. Tämä tosiasia koskee erittäinkin n. s. luonnonantimia, joita kansan oikeuskäsitys tilapäisistä laeista huolimatta kivenkovaan vaatii yhteisiksi.

Valaiskoon yksi esimerkki asiaa.

Köyhä mökkiläinen ottaa rikkaan kartanonherran metsästä kuivan puun. Herra, joka on kieltänyt sellaisen menettelyn, haastaa mökkiläisen oikeuteen, mikä tuomitsee tämän vetämään sakkoa. Pitäisikö nyt mökkiläisen — edellyttäen, että hän on tavallinen rehellinen ihminen — iloita siitä, että saa maksaa velkansa? Hän näet ei siveellisesti myönnä olevansa kartanonherralle velkaa tässä tapauksessa. Se ei mitään merkitse, että lain kirjain hänet velalliseksi todistaa. Hänen oma oikeustajuntansa vastustaa tällaista velkakäsitystä.

Kuinka paljoa suuremmalla syyllä sitten ollaankaan tunnustamatta sellaista velkaa, jota ei ensinkään ole tehty tässä elämässä! Jos edellisessä kirjoituksessani mainittu kivityömiehen onnettomuus on sellainen, niin miten saattaisi tuo mies, ollen tavallinen ihminen, iloita, että saa suorittaa vanhan velkansa jalkansa menettämällä? Ja vielä enemmän. Jos hän edellisenä päivänä olisi tietänyt, että tällainen velka lankeaa huomenna maksettavaksi, niin olisiko hän silloinkin voinut iloita? Eikö tietämättömyys juuri pitänyt häntä viimeiseen asti tasapainossa? Eikö hän taas jälkeenpäin parhaiten saattanut lohduttaa itseään sillä, että tuo ikävä tapaus oli välttämättömyys?

Tieto on ja sen täytyy olla suhteellinen tajuntakeskukseen. Suuri tieto ahtaassa tajuntakeskuksessa vaikuttaisi samaa kuin kova höyrynpaino huonossa kattilassa, joka pian räjähtäisi. Jos meidän silmien eteen avautuisi luonnon asiakirjoista nähtävä velkamme kokonaisuudessaan, emme voisi sellaista tietoa kestää; sentähden olemme onnellisia, kun emme siitä tiedä.

Mutta eikö koko teosofinen lunastusoppi kaikessa ihanuudessaan ole entisen velkamme maksuvelvollisuuden vastustamista? Mitä se merkitsee, että esim. mestari lieventää ihmiskunnan kärsimyksiä? Eivätkö nämä kärsimykset juuri ole vanhan velan maksamista? Tietysti. Mutta sittenkin hän koettaa ja tahtoo niitä lieventää, siten antaen kärsivien tietää, että kärsimys on vastustettavaa ja hyleksittävää.

Kuinka tavalliset kunnon ihmiset menettelevät kurjuutta nähdessään? Tuossa itkee köyhä leskivaimo pienokainen sylissään. Meissä herättää hän säälintunnetta. Sopiiko teosofin sanoa: „minä en tahdo puuttua karman tehtäviin? Sinä maksat vanhaa velkaasi, kärsi siis vaan". Eikö hänen siveellinen velvollisuutensa päinvastoin ole lieventää tuon onnettoman kohtaloa sekä sanalla että työllä? Mutta semmoinen menettely on samaa kuin vanhan velan maksuvelvollisuudesta tinkiminen!

Jos toisten kärsimyksen lieventäminen on vapaan tahtomme asia, niin silloin on koko auttamistyö yhdentekevää. Vapaata tahtoa ei näet voi käsittää muuten kuin yhdentekeväisyyden kannalta Jos minulla on täysi vapaus jotakin tehdä, niin täytyy olla yhdentekevää, teenkö vai jätänkö tekemättä. Mutta jos karma heti astuu voimaansa, kun tekoon ryhdyn, täytyi sen myös olla voimassa ennen sitä velvottajana tai paremmin sanoen pakottajana. Miksi tulisi teosta seuraus, jos ei tekoon ryhtyminen olisi jonkun syyn seuraus? Tämän pitäisi olla yksinkertaista logiikkaa.

Vastustajani sanoo, minun esimerkkiini kajoten, että hän voisi kyllä mennä kapakkaan, siellä juoda ja juopua, mutta hän ei tahdo. Vapaa tahto häntä siis estää juopumasta. Minä en suinkaan niin tee. Minä olen juopumatta sentähden, etten *voi* juopua. Muuten tekisi mieleni P. E:ltä kysyä, *miksi* ei hän tahdo juopua. Jos hän sanoisi minulle syyn, niin minä vastaisin, että se syy juuri estää hänet juopumasta.

Minä ymmärrän n. s. vapaalla tah-

dolla sisäistä pakkoa. Hyvin vähän nykyiset sivistyskansat enää käyttävät sellaista pakkoa, että täysi-ikäistä järkiihmistä töytätään selästä tai vedetään köysillä. Ihmisillä on velvollisuuksia ja ne ovat juuri sisäistä pakkoa. Kun nykyajan ihmiset pyrkivät yhä suurempaan vapauteen, niin se merkitsee, että he tuntevat itsensä kypsyneiksi *itse* pakottamaan itseään. Mutta tällaisen sisäisen pakon tarve johtuu syistä ja on siis karman lain alainen. Karma hallitsee siis ulkonaista vapautta yhtä hyvin kuin ulkonaista pakkoakin.

Jos ihminen olisi sisäisesti vapaa olento, niin olisi yhdentekevää, miten hän toimii. Mutta jos ei mikään ole yhdentekevää, niin hallitsee karma kaikkea tekemistä ja tekemättömyyttä.

Karman toiminta lakkaa vasta silloin kun tajuntakeskus on kuluttanut loppuun kaiken toimintahalun ja tullut iki-elämään, yhdeksi syyttömän syyn kanssa, silloin kun ei enää tehdä hyvää eikä pahaa. ***Aate.***

Tao-Te-King.

Hyveen tien kirja.

72

Itsensä rakastaminen.

Kun ihmisillä ei ole oikeata nykyisten vaarain pelkoa, syöksyvät he suurimpiin vaaroihin.

Varokoot, etteivät laajenna taloansa väsyneinä nykyiseen tilaansa.

Jolleivät he halveksi sitä, ei synny sellaista väsymystä.

Tämän vuoksi viisas, vaikka hänellä on itsetunto, ei kerskaile.

Hän rakastaa mutta ei pane itseään korkealle.

Siten hän välttää ylpeyden ja on tyytyväinen.

73

Toiminnan vapaus.

Jonka rohkeus ilmenee uhmailemisessa, hän joutuu kuolon käsiin.

Jonka rohkeus näyttäytyy itsensä hallitsemisessa, hän säilyy.

Niin että on olemassa kahdenlaista rohkeutta, toinen loukkaava ja toinen edullinen.

Mutta kuka voi sanoa, miksi toinen niistä saa osakseen taivaan tuomion?

Tämän vuoksi viisas huomaa toimimisen vaikeaksi.

Taivaallinen Tao ei kilpaile ja voittaa kuitenkin kaiken; se ei puhu ja on kuitenkin taitava vastaamaan, se ei kutsu ja kuitenkin tulevat esineet helposti sen luo.

Se on hiljainen menettelytavassaan ja sen suunnitelmat ovat täysin tehokkaat.

Taivaan verkolla on suuret silmät ja kuitenkaan ei mikään pääse siitä.

74

Hallitsemisen virhe.

Kun kansa ei pelkää kuolemaa, mitä virkaa on silloin rangaistuksella heidän pelottamisekseen?

Ja jos he aina pidettäisiin kuoleman pelossa ja minä ryhtyisin käsiksi kaikkiin pahointekijöihin ja tappaisin heidät, uskaltaisinko tehdä sen?

Aina odottaa suuri Telottaja!

Jos joku anastaa sen viran, on se samaa kuin vastalkaja kavertaisi suuren rakentajan työalaa.

Sellainen harvoin voi olla leikkaamatta omia käsiään.

75

Ahneuden paha.

Kansa kärsii nälkää sentähden että heidän ylempänsä panevat heille raskaita veroja. Tämä on heidän puutteensa aiheena.

Kansaa on vaikea hallita niiden ylempien käskeväisyyden vuoksi. Tämä on hämmennyksen syynä.

Ihmiset halveksivat kuolemaa, koska elämän kestämisessä on niin paljon tuskaa.

Siinä syy heidän välinpitämättömyyteensä kuolemaa kohtaan.

Sentähden on parempi elää syrjässä kuin tehdä liikoja elämästään.

76

Voiman vaara.

Ihminen on syntyessään hento ja heikko, kuollessaan jäykkä ja voimakas.

Samoin on kaiken laita. Puut ja vesat varhaisessa kasvussaan ovat pehmeitä ja taipuvia, mutta kuollessaan kuivettuneet ja sitkeät.

Niiden kovuus ja tukevuus ovat kuoleman seuralaisia, mutta hienous ja taipuvaisuus elämän seuralaisia.

Sen vuoksi sotilas luottamalla voimaansa ei voi voittaa kuolemaa, ja samoin voimakas puu tulee ainoastaan polttopuuksi. Sillä väkevän ja tanakkaan pitää olla alhaalla ja taas hiljainen ja myöntyväinen on ylhäällä.

77

Taivaallinen Tao.

Niinkuin jousen jännittäminen on taivaallinen Tao.

Se tuo alas kaiken, mikä on korkeata, ja nostaa sen, mikä on alhaista.

Se vähentää missä on liiallisuutta ja lisää missä on puutetta.

Taivaallinen Tao tekee kaikki oliot samanvertaisiksi. Tämä Tao ei ole ihmisestä.

Ihminen ottaa tarvitsevalta lisätäkseen omaa ylpeyttään.

Missä on se mies, jolla on yltäkyllläisyys ja voi antaa sen maailman palvelukseen? Ainoastaan se, jolla on Tao.

Tämän vuoksi viisas voi odottamatta palkintoa suorittaa työnsä eikä ota ansiota.

Sillä siten hän peittää rikkautensa.

78

Totuuden omaksuminen.

Ei mikään koko maailmassa ole niin heikkoa ja taipuvaa kuin vesi, mutta väkevän alas murtamiseen ei sillä ole vertaista.

Tässä ei ole mitään vaalinvaltaa.

Koko maailma tietää, että pehmeä voi kuluttaa loppuun kovan ja heikko voittaa väkevän, mutta kukaan ei voi toteuttaa sitä käytännössä.

Sentähden viisas sanoo: „Joka kantaa maansa moitteen, on todella maansa herra. Joka kantaa ihmisten kärsimykset, on todella heidän kuninkaansa".

Totuuden sanat ovat aina eriskummaisia (paradokseja)!

79

Lupauksen pitäminen.

Kun on sovinto tehty pitkän kiistan jälkeen, jää toinen puoli aina napisemaan. Ja kuinka tätä voitaisiin sanoa hyväksi riidan ratkaisuksi?

Sentähden viisas ottaa oman osansa sitoumuksesta eikä vaadi itselleen muuta.

Hyveellinen mies tarkastaa ainoastaan omia sitoumuksiaan sopimuksessa, mutta hyveitä vailla oleva etsii omaa etuaan.

Taivaallisella Taolla ei ole suosikkeja.

Se auttaa aina hyvää miestä.

80

Yksinään seisominen.

Jos minulla olisi pieni valtakunta ja ainoastaan kymmenen tai sata kykenevää miestä, niin minä en käyttäisi niitä.

Minä opettaisin kansaa katsomaan kuolemaa surulliseksi asiaksi ja silloin he eivät lähtisi ulkomaille sitä etsimään.

Vaikka heillä olisi laivoja ja vaunuja, eivät he niillä lähtisi matkaan.

Vaikka heillä olisi sotavaruksia, ei heillä olisi koskaan tilaisuutta ottaa niitä yllensä. Kansa palaisi taas kvippon käytäntöön.

He huomaisivat karkean ruuan hyvänmakuiseksi, pitäisivät yksinkertaiset vaatteensa kauniina, katsoisivat talojansa lepopaikoiksi ja nauttisivat omista yksinkertaisista huvituksistansa.

Vaikka läheisyydessä olisi naapurivaltio ja heille kuuluisi kukkojen kiekunta ja koirien haukunta, niin kuitenkin kansani kasvaisi vanhaksi ja kuolisi eikä tuntisi tarvetta seurustella sen kanssa.

81

Yksinkertaisuuden todistus.

Vilpittömät sanat eivät ole korskeita, korskeat sanat eivät ole luotettavia.

Taon mies ei väittele.

Jotka väittelevät, eivät ole Taossa taitavia.

Jotka tuntevat sen, eivät ole oppineita. Oppineet eivät sitä tunne.

Viisaus ei aarteita kasaa.

Mitä enemmän hän muille tuhlaa, sitä enemmän hänellä itsellään on.

Mitä enemmän hän muille antaa, sitä rikkaammaksi hän tulee.

Tämä on taivaallinen Tao, joka tunkee kaiken läpi, mutta ei loukkaa ketään.

Tämä on viisaan miehen Tao, joka toimii, mutta ei taistele.

HYVEEN TIEN KIRJAN LOPPU.

Teosofisen Seuran Suomalainen Osasto.

Hallinnon tiedonantoja.

Jokainen ken tahtoo ruveta Teosofisen Seuran jäseneksi Suomessa ilmottautukoon kirjeellisesti Suomalaisen Osaston ylisihteerille, kirjailija Pekka Ervastille, os. Åggelby, joka silloin lähettää hänelle painetun jäsenpyynnön y. m. tiedonantoja.

Ylisihteeri matkustaa lokakuun puolivälissä Tukholmaan järjestääkseen Osasto-asiat Teosofisen Seuran presidentin, Mrs Annie Besantin kanssa. Hänen mukanaan lähettää Suomalainen Osasto rakkautensa ja kunnioituksensa osotteeksi valkoiselle silkille maalatun ja tekstatun adressin T. S:n presidentille.

Marraskuun 17 p:nä pidetään Helsingissä Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston juhlallinen avajaiskokous. Koska toivottava on, että T. S:n ja sen paikallisyhdistysten jäseniä maaseudultakin saapuisi kaupunkiin tätä tilaisuutta varten, on eräissä helsinkiläisissä teo-

sofiperheissä varattu tilaa 15 vieraalle kahdeksi yöksi. Halullisten tulee kirjeellisesti ilmottautua taloudenhoitaja F. A. Johanssonille, os. Mikonkatu 11, Helsinki.

Samaan aikaan jätetään Senatiin asianomaiset hakupaperit ja presidentin hyväksymät osastosäännöt.

Hallinto on päättänyt elvyttää uuteen eloon „Esitelmärahasto"-nimisen avustustilin, joka tarkottaa esitelmien toimeenpanemista maaseudulla hallinnon puolelta. Teosofiseen huoneustoon Helsingissä hankitaan tätä varten säästölipas, johon tuntemattomat avustajat voivat laskea roponsa. Säästölipas tulee olemaan esillä avajaiskokouksessa marraskuun 17 p:nä. Sitäpaitsi ovat asianharrastajat kuten ennenkin tilaisuudessa lähettämään avustuksensa taloudenhoitaja F. A. Johanssonille, Mikonkatu 11, Helsinki.

Omantunnon toimitukselle.

1. „Luonnollinen terveydenhoito".

Omantunnon syyskuun numerossa on allekirjottaneen mielestä „Luonnollisen terveydenhoidon" kirjottaja tehnyt sangen ankaria ja vääriä syytöksiä lääkärikuntaamme vastaan. Vaikka lehti ei ole vastuunalainen yksityisten lausunnoista, tahtoisin kuitenkin panna vastalauseen tälle kirjoitukselle. Mahdollisesti ja luultavasti on lääkäreitä, jotka ovat välinpitämättömiä kaikesta muusta kuin omasta voitostaan, mutta ylipäänsä täytyy oikeuden ja kohtuuden mukaisesti tunnustaa, että suomalaisen lääkärikuntamme useimmat jäsenet ovat kutsumuksessaan innokkaita ja vilpittömiä. Syrjäinen voi tuskin aavistaa, kuinka paljon he useinkin saavat saarnata yksinkertaisimpia terveyssääntöjä sekä ylhäisten että alhaisten kuuroille korville, ja kuinka vähän yleisö tahtoo seurata niitä neuvoja, jotka kysyvät kieltäymyksiä. Potilaat juuri tahtovat lääkkeitä niiden kautta tullakseen terveiksi. Elämäntavan muuttaminen, jota useimmat lääkärit terottavat, ei heitä haluta. Tätä olen tilaisuudessa joka päivä omin silmin näkemään ja sentähden tuntuu minusta ikävältä lukea V. H. V:n syyttävän niitä, jotka muutenkin monelta taholta saavat kiittämättömyyttä palkaksi voimia ja kärsivällisyyttä kysyvästä työstään, jota he, oman ajatustapansa mukaisesti, mitä parhaiten koettavat hoitaa.

L. J.

Toimitus on suosiollisesti antanut allekirjottaneen vastata ylläolevaan. Pyydän sydämestäni anteeksi, jos kirjotukseni jotenkuten on leimannut lääkäreitä sydämettömiksi tai huolimattomiksi. Se ei ollut tarkotus. Uskon, että he henkilökohtaisesti ovat vilpittömiä ihmisiä, vieläpä „kutsumuksessaan innokkaita", samoin kuin esim. papeista voidaan sanoa. Mutta on tosiasia, josta minä totuuden nimessä tahdoin huomauttaa, että he ammattikuntana, asiain nykyisellä kannalla ollen, eivät voi huolehtia kansan *terveydenhoidosta* vaan ainoastaan sairaiden parantamisesta. Ja vaikka lääkärit, varsinkin täällä Suomessa, ovat „kutsumuksessaan" sangen mallikelpoisia, niin heidän oma etunsa ja ammatilliset rajotukset estävät heitä ryhtymästä tarmokkaisiin ja tehokkaisiin toimiin kansan terveydentilan kohottamiseksi koulun, kirjallisuuden tai lainsäädännnön kautta. Ja toiseksi: niin kauan kuin auktoritetiusko viralliseen lääketieteesen on niin sokea ja piintynyt, niin tämä estää kaikkia oikeita käsityksiä leviämästä, ihmiset eivät opi itse hoitamaan terveyttään ja tuhansien elämä tulee turmelluksi ja ennenaikaisesti katkaistuksi. „Potilaat juuri tahtovat lääkkeitä niiden kautta tullakseen terveiksi." Niinpä niinkin, mutta kenessä syy, että tämä vaarallinen erehdys lapsuudesta saakka juurtuu ja ylläpidetään? Mitä järjettömämpi systeemi on, sitä enemmän lääkärit kyllä tuhlaavat „voimia ja kärsivällisyyttä" — hukkaan jopa suorastaan vahingoksi, eikä apua ole, ennenkuin yleisö ja sitten vähitellen lääkäritkin uskaltavat katsoa totuutta suoraan silmiin ja tehdä täyden suunnanmuutoksen: hylätä luottamus keinotekoiseen parannustapaan ja turvautua luonnolliseen terveydenhoitoon.

V. H. V.

2. Seurassa vaiko yksin?

Olisikohan „Omantunnon" lukijoille mitään apua seuraavan asian miettimisestä?

Kysymyksessä on liittyä jonkun seuran jäseneksi. Oletetaan että seuran toiminta on kaikin puolin moitteetonta ja yleistä edistymistä tarkoittavaa laatua materialistisen maailman katsantokannan mukaisesti.

Tämän kirjoittaja ajattelee seuraan liittymisestä näin:

Koska seurassa esiintyvien ja sen ohjelmaan kuuluvien asiain keskustelu — niin kiitettäviä

kuin olla saattavatkin — herättää, kasvattaa ja ylläpitää tavallisessa arki-ihmisessä sellaisten tunteiden kuin esim. kiihtymyksen, harmin, vastenmielisyyden tai suvaitsemattomuuden väreilyjä ja nämät aivan päivän selvästi ovat juuri niitä ominaisuuksia, joita sisäisen ihmisen kasvattamisessa ovat poisjuuritettavia, ei seuraan yhtyminen mielestäni ole paikallaan, siksi kunnes mainitunlaisia väreilyjä ei enään synny, vaikka kuinka kiihoittavia puheita ja keskusteluja pidettäisiinkin. Vasta sitte kun sellainen tila on saavutettu, saattaa palata takaisin, kuten sanoisin, ihmisten pariin, mikäli siitä saattaa olla apua heikommalle veljelleen.

Edellä esittämäni nojalla mielestäni selviää Psaltarin 1 Psalmi, jonka lukija suvainnee lukea.

P. K:tä.

3. Helsingin luennot.

Koska me maaseutulaiset emme ole tilaisuudessa seuraamaan siellä Helsingissä pidettäviä arvokkaita teosofisia luentoja, joita tälläkin luentokaudella pidetään, niin eikö olisi käytännöllistä, että kaikki arvokkaimmat luennot, kuten edellisellläkin luentokaudella, tulisivat pikakirjotuksen avulla jäljennettyä ja julaistaisiin joko erityisenä kirjasena tai Omantunnon palstoilla artikkelikirjotuksina, tahi jos se ei ole mahdollista, niin eikö luennoitsijain velvollisuus ole, samassa kun he pitävät luentoja, että he heti seuraavan kuukauden Omantunnon palstoilla tekisivät selvää luennoistaan pääkohtaisesti? Se on minun, ehkä monen muun asiaa harrastavan maaseutulaisen toivomus. Olettehan te pääkaupunkilaiset aateveljet ja -siskot paljon edellä meitä. Olisihan tasapuolista, että mekin voisimme aikaa seurata, että edes vaikka jäljennetyssä muodossa saisimme nauttia siellä pääkaupungissa pidetyistä esitelmistä.

M. K.

Tien varrelta.

Teosofinen Seura. Suomalainen Osasto perustettiin syyskuun 15 p:nä klo 7 illalla. Sen astrologinen symboli on erään englantilaisen klärvoajantin mukaan seuraava: „Laaja metsä, etäällä aurinko juuri nousemassa taivaanrannan yli, valaisten puiden latvoja hehkuvilla säteillään. Tämä merkitsee sitä, jota kreikkalainen kyynikko Diogenes etsi lyhdyllään, nim. *ihmistä.* Niin, ihmistä ihmisten joukossa. Semmoista, joka saa vapaasti herätetyksi kanssaihmistensä hyvän tahdon ja hyväksymisen. Tuhannet katsovat ylös häneen etsien valoa ja johtoa. Mahdollisesti hän panee alulle uuden aikakauden tai osottautuu uuden elämänkatsomuksen perustajaksi.“ Tähän ei meidän tarvitse lisätä muuta kuin: toteutukoon tämä ennustus!

Omatunto. Tämän lehden marraskuun numero tulee sisältämään kertomuksen Annie Besantin vierailusta Tukholmassa. Jos se mahdollisesti myöhästyisi päivän pari, pyydämme lukijoiltamme edeltäkäsin anteeksi.

Uusia kirjoja. Vihtori Kososen kustannuksella on ilmestynyt:

Maa kuuluu kaikille! Matkoiltani Laukon lakkomailla, kirj. Arvid Järnefelt. Hinta 1 mka, helppohintainen painos 50 p:iä. Mainio kirjanen, jossa ajattelija ja ihmisystävä Järnefelt esiintuo ja puolustaa samaa aatetta maanomistukseen nähden, josta P. E. puhui Omantunnon viime numerossa.

Sieluja kevät-yössä. Vilahdus Moskovasta. kirj. Ilmari Calamnius-Kianto. Hinta Smk. 1: 50. Pieni, vaatimaton, kesken tapauksia loppuva tarina suomalaisen, venäjänkieltä opiskelevan maisterin keväthaaveiluista Moskovassa.

Parisin kokous v. 1906. Kuten tässä aikakauslehdessä ennen on ollut puhetta, pitivät Teosofisen Seuran „Europpalaiseen liittoon“ kuuluvat osastot (sektsionit) kolmannen vuosikokouksensa Parisissa heinäkuun 3—5 pnä v. 1906. Kokouksessa oli läsnä suomalainenkin Teosofisen Seuran jäsen, joka siitä kirjotti selonteon Omalletunnolle (kats. Omatunto, heinäkuu 1906). Tämän kokouksen pöytäkirja on nyt valmistunut painosta ja on meillekin lähetetty kappale ilmotettavaksi: „*Transactions of the Third Annual Congress of the Federation of European Sections of the Theosophical Society held in Paris July 3:rd 4:th, and 5:th, 1906.* London, published for the Council of the Federation, 1907.“ Se on 378 sivua käsittävä nidos isoa 8:oa ja sisältää paitsi varsinaisia pöytäkirjoja 31 pitempää ja lyhempää kirjotusta, jotka kokouksessa luettiin ääneen. Kokoukseen otti osaa noin 450 jäsentä. Puheenjohtajana toimi T. S:n presidentti-perustaja, eversti H. S. Olcott. Luennon englanninkielellä „Järjen uskonnosta“ piti Mr. G. R. S. Mead Lontoosta, ja luennon ranskankielellä, „Nykyhetken ongelmia“, piti M. P. E. Bernard Parisista. Taidenäyttely kuului kongressin ohjelmaan, mutta ei varsinainen konsertti kuten Lontoon ja Amster-

damin kokouksissa, vaikka kokous kyllä avattiin ja lopetettiin köörilaululla (Oode Auringolle, jonka sanat ja sävelen oli sepittänyt M. E. Bailly). Tämä kongressi sai oman luonteensa kahdesta mieltä kiinnittävästä keskustelukokouksesta (kts. Omantunnon ennenmainittua numeroa). Niiden lukijain varalle, jotka mahdollisesti tahtovat hankkia kirjan, luettelemme tässä muutamien artikkelien nimet ja huomautamme, että ne ovat itsenäisiä tutkimuksia tai mietelmiä:

D. A. Courmes: Aineellinen teosofinen avustus (ranskaksi). *E. Severs:* Uusi uskonto (tutkimus bahaismista, engl.), *Ed. E. Long:* Eräs puoli Islamin uskonnosta (engl.). *A. von Ulrich:* Slaavilaisten rotujen alkuperäinen uskonto (engl.). *M. U. Green:* Branin matka, vanha irlantilainen tarina (engl.). *R. Steiner:* Teosofia Saksassa sata vuotta sitten. *G. Cavallini:* Onni yhteiskunnallisten hyveiden kehityksen tuloksena (ital.). *E. Lévi:* Elämän opas, luonnos (ransk.). *Roso de Luna:* Itämainen ja länsimainen tähtitiede sopusoinnussa (engl.). *E. Bailly:* Vokaalien laulu vanhassa Egyptissä (ransk.). *A. Andre-Gedalge:* Mozartin „Taikahuilu", vihkimysdraama (ransk.). *P. C. Tarapore:* Teosofinen työ Intiassa (engl.).

Teos maksaa Smk. 15:— ja voidaan tilata Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kautta.

Teosofiset paikallisyhdistyksemme. Loosheja on Viipurissa, Nokialla, Kurikassa, Oulunkylässä, Söörnäsissä ja kaksi Helsingin kaupungissa.

Teosofia Turussa. Teosofisen luennon piti ylioppilas V. Valvanne Turussa tämän kuun 13 p:nä. Kuulijoita oli noin 80. Luennon jälkeen keskusteltiin paikallisyhdistyksen perustamisesta ja aatteen harrastajia oli toista kymmentä, mutta tuuman toteuttaminen lykättiin vielä tuonnemmaksi.

Kuinka mediumi työskentelee. Rouva Pepper on nimitetty pastoriksi eräässä Brooklynin kaupungissa Amerikassa löytyvään huomattavaan spiritistiseurakuntaan, jonka kirkkoon joka sunnuntai-ilta kokoontuu tavattomasti kansaa. Kirkon puhujalavalla — joka on kirkkaasti sähköllä valaistu — on pieni pöytä, jonne seurakunta panee kuolleille ystävilleen osotettuja kirjeitä. Kirjeiden kuoriin ei kuitenkaan ole nimiä ilmipantu. Rukouksen ja lyhyen saarnan jälkeen menee mediumi-pastori pöydän ääreen ja ottaa edessään olevasta kasasta jonkun kirjeen. Hän pitää sen ilmassa ja selittää, että siinä on yritetty häntä johtaa harhaan ja saattaa hämille. Kuoreen on kirjotettu alkukirjaimet W. H. R., mutta hän sanoo, että niiden pitäisi olla toisessa järjestyksessä R. H. W. Sitten hän ottaa toisen kuoren, joka on nuoralla ja sinetillä sulettu. Hän kääntyy erään vanhanpuoleisen miehen puoleen, sanoen häntä kirjeen kirjottajaksi ja kertoo, että nuori tyttö auttoi häntä sinetin panemisessa. Hän lisää, että edessään olevassa kasassa on vielä kaksi muuta kirjettä samalta mieheltä ja kussakin osa kysymyksestä. Tämä näyttäytyy yhtäpitäväksi todellisuuden kanssa ja vanhan herrasmiehen hämmästys on suuri. Mediumi lupaa antaa hänelle vastauksen toimituksen jälkeen yksityiskeskustelussa.

Nyt ottaa mediumi uuden kirjeen. „Tämäkin on yritys minun pettämiseksen", sanoo hän. „kuoren sisällä on osote isoisälle nimellä Eigueria". Mediumi pyytää kirjeen tuojaa nostamaan kätensä, mutta kukaan ei tottele kehotusta. „Hyvä, isoisän täytyy auttaa minua löytämään toisen kirjeen, joka on jossakin muiden keskellä". Hän kumartuu ikäänkuin pyytäen henkeä lähestymään, kohottautuu sitten suoraksi ja, kaikkein silmäin häntä katsellessa, käskee otaksuttua henkeä — joka muka nyt seisoo näkymättömänä hänen vieressään — hakemaan esille toisen hänelle osotetun kirjeen. Kaikkein nähtävissä liikahtaa kirjekasa; sitten yhden niistä ikäänkuin näkymätön käsi ottaa ja heittää lattialle. Tyynesti mediumi nostaa kirjeen lattialta ja kirkon perällä istuva mieshenkilö ilmottaa olevansa sen kirjottaja. Mediumi sanoo: „Teillä on toimi, jolla on jotain tekemistä teräksen kanssa; te tahdotte tietää, olisiko hyvä teille alottaa terästiike". Kun mies tähän myöntyi, lisäsi mediumi: „Voitte kyllä toteuttaa aikomuksenne, sillä ei isoisä enkä minä näe siinä mitään vaaraa".

Sitten ottaa mediumi kirjeen, jolle on merkitty P., sanoo, että asianomainen henki on Parshall nimeltään ja kysyy, kenelle kirje kuuluu. Muuan rouvasihminen nostaa kätensä. Rouva Pepper sanoo hänelle, että Parshall on eräs vainaja, joka teki itsemurhan kaasumyrkytyksen kautta, hänen nimensä oli Irene Parshall ja nyt hän tahtoi puhua Nelliestä . . . „Kuka on Nellie?" kysyy mediumi kesken kaikkea. Rouva kertoo itkien olevansa tuo henkilö ja myöntää tosiksi äskeiset tiedonannot. Sitten mediumi ilmottaa hengen tahtovan Nellielle sanoa, ettei hän ollut jaksanut kantaa huoliaan vaan oli uskonut olevansa tekoonsa pakotettu, mutta nyt hän sitä katui; hän ei katsonut tekoaan niin kauheaksi eikä olisi koskaan uskonut, että Charles . . . „Kuka on Charles?" „Hänen miehensä", vastasi rouva itkien, ja hänen seurassaan oleva surupukuun puettu herra kävi kuolon kalpeaksi. Mediumi jatkoi: „Hyvä! Irene sanoo, ettei hän olisi uskonut Charlesin sitä niin syvästi surevan, sillä hän tiesi enemmän niistä asianhaaroista kuin luulettekaan". Tämän paljastuksen kuultuaan rouva ankarasti vavisten loi seuralaiseensa paljonpuhuvan silmäyksen. *A. of P. S.*

ALEXANDERSGATAN 17

KIRJAKAUPPA O BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 23 03 HELSINGFORS

ALEKSANTERINKATU 17

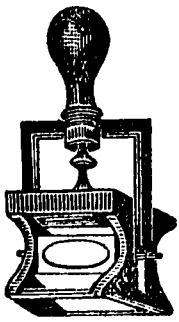

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja J. E. Waldén Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja Lakkasinettejä, Ovikilpiä. Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

KARL NORDBLAD'in

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink. 13. Telef. 48 02.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajeja, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päällystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m. y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

ALEKSANTERINK. 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO

Helsingissä. Vuorikatu 6. Puhelin 25 91.

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljoittaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. KALLION

KULTA- & KELLOTAVARAIN LIIKKEESTÄ

Mikonkatu 11. Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI on

Maailman ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

MARTIN & MÄKELÄ

KIRJAKAUPPA. ▫ 6 Itäinen Viertotie 6

Helsinki. Puh. 54 34.

ASIAMIEHET ja TILAAJAT;

Pyydämme, että ne asiamiehet ja yksityiset tilaajat, jotka eivät vielä ole tilittäneet meille velkaansa, tekisivät sen niin pian kuin mahdollista. *Kunnioittaen*

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.

KIRJAPAINO-O.Y. SANA, HAKASALMENKADUN 4:SSÄ
JOSSA „OMATUNTO" PAINETAAN, TEKEE KAIKKIA ALAAN KUULUVIA HIENOIMPIA SEKÄ YKSINKERTAISEMPIA TÖITÄ. :-: PYYTÄKÄÄ KUSTANNUSARVIOITA.
PIHARAKENNUS, 2:NEN KERROS
PUHELIN 51 94.

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid 2: —.

ANNIE BESANT, Ihminen ja hänen ruumiinsa. Engl. suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: 50, sid 2: 50.

PEKKA ERVAST, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, Enkelein lankeemus. Piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin" valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2), Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ **Mikonk. 11.**

A. B. Oskar Erikson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohtuvöitä ynnä muita sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähkö-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmoittaa 1) syntymähetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 7: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 1/2 shillinkiä (Smk 15: —). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 31: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 63: —). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen Elämän opas.

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 157 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike. Helsinki, Mikonk. 11.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä. Nopea suoritus. Hinnat kohtuulliset.

Helsinki 1907. Kirjapaino-Osakeyhtiö SANA.

3:s v. N:o 11

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

MARRASKUU, 1907.

I. Annie Besant Tukholmassa, *P. E.* . . . 237
II. Annie Besant vastaamassa kysymyksiin, *V. H. V.* 241
III. Näkymättömiä auttajia, XVI, *C. W. Leadbeater* 244
IV. Vapautta kohti, *Eräs* 248
V. Hallinnollinen määräys, *Annie Besant* . . 249
VI. Kysymyksiä ja vastauksia 250
VII. Tien varrelta 251
VIII. Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston säännöt 252

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk. 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE, MIKONKATU 11, on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettavat suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Åggelby.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, MARRASKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 11

Annie Besant Tukholmassa.

Lähimpinä päivinä ennen Annie Besantin tuloa sisälsivät sanomalehdet sekä elämäkerrallisia tietoja kuulusta puhujasta että ylistäviä kuvauksia hänen teosofisesta toiminnastaan. Kun hän maanantai-aamuna lokakuun 21 p:nä yöjunalla saapui Malmöstä, oli häntä vastassa „Centralbangården"-asemalla joukko T. S:n jäseniä, jotka vilpittömällä ilolla ja kunnioituksella lausuivat hänet tervetulleeksi neljättä kertaa Ruotsin pääkaupunkiin.

Mrs. Besant ei lainkaan näyttänyt uupuneelta. Sittenkun hän viime kesänä oli valittu presidentiksi eversti Olcottin jälkeen, oli hän syyskuussa ollut Amerikassa ja matkusti nyt pikakyytiä Englannin, Hollannin, Skandinavian, Saksan ja Italian kautta aikoen 6 p:nä marraskuuta lähteä Genuasta Intiaan, missä hänellä on kotinsa talvella. Öisin on hän tottunut matkustamaan ja päivät on hän täydessä työssä, pitää julkisia esitelmiä ja kokouksia, yksityisiä kokouksia teosofien ja yksityisten oppilastensa kera, ottaa osaa seuraelämään, suorittaa presidentin tehtäviä, hoitaa kirjevaihtoaan y. m. On kerrassaan ihme, että 60-vuotias nainen kestää tällaista rasittavaa työtä hetkeäkään kadottamatta mielensä tasapainoa, kärsivällisyyttään tai rajatonta intoaan. Niinkuin sanottu, oli hän kuin ilmi terveys, tumma terve iho valkeitten kiharien reunustamana ja silmät voimaa ja hyvyyttä loistaen.

Hän asui tällä kertaa yksityisperheessä erään Seuran jäsenen luona, ja sydämellisesti puristettuaan jokaisen läsnäolevan kättä, lähti hän vaunuissa asuntoonsa.

Kello 12 pidettiin ensimäinen kokous jäseniä varten Teosofisessa Keskustoimistossa, Engelbrektinkatu 7. Kun Ruotsalaisen Osaston ylisihteeri valituin sanoin englanninkielellä oli lausunut uuden presidentin tervetulleeksi, puhui Mrs. Besant aineesta: „Mikä tekee ihmisestä teosofin?" Hän selitti, että täydellinen teosofi on ihminen, jolla on jumalallinen viisaus, joka „tuntee Jumalan", ja että teosofi sanan tavallisessa merkityksessä on ihminen, joka pyrkii jumalalliseen viisauteen ja Jumalan tuntoon. Tälle tavalliselle teosofille on teosofian älyllinen tutkiminen sangen tärkeätä, mutta se ei ole kylliksi. Kun ihminen tutkimuksillaan on tullut vakuutetuksi muutamista suurista luonnon tosiasioista, kuten ihmiskunnan henkisestä ykseydestä, jälleensyntymisestä ja karmasta, silloin häneltä kysytään näiden oppien toteuttamista käytännössä. Sillä ainoastaan elämisen kautta voi älyllinen vakaumus muuttua personalliseksi henkiseksi tiedoksi. Puhuja antoi sitten esimerkkejä siitä, mikä käytännöllinen merkitys kullakin näistä opeista on. Jälleensyntymisoppi esim. tuntuu monesta jotakuinkin teoretiselta otaksumalta, josta muka ei jokapäiväisessä elämässä ole sanottavaa hyötyä, mutta sille, joka tähän oppiin syvemmälle tunkeutuu, on se suureksi hyödyksi juuri arkielämän elämisessä. Sillä kun elämää katselemme jälleensynty-

misen valossa, näyttäytyy kukin maallinen elämä yhdeksi päiväksi siinä pitkässä elämien sarjassa, mikä kunkin ihmissielun on loppuun käytävä, ja tämä opettaa meille kärsivällisyyttä, suvaitsevaisuutta, kestävyyttä, huolellisuutta ja malttia kaikissa vaiheissamme. Ja taaskin karman oppi terottaa mieleemme sitä perustotuutta, ettei mikään paha meitä kohtaa ansaitsemattomasti. Kun joku ihminen meitä vainoo tai loukkaa, on meidän iloittava, sillä kärsimyksemme on tilaisuus vanhan velan suorittamiseen.

Kun Mrs. Besant oli vastannut muutamiin kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin, loppui kokous. Kello kolme oli osaston hallinnolla kokous, jossa Mrs. Besant johti puhetta, ja tässä tilaisuudessa hän muun muassa antoi suostumuksensa Suomalaisen Osaston perustamiseen, jonka jälkeen hänelle Suomen teosofien puolesta ojennettiin aistikas, valkoiselle silkille kirjailtu adressi.

Samana iltana piti hän julkisen esitelmän Musikalisen Akatemian suuressa salissa aineesta: „Christianity in the light of theosophy" — „Kristinusko teosofian valossa".

Sali, johon mahtuu 800 henkeä istumaan, oli miltei täpö täynnä hienoa yleisöä.

Mrs. Besant huomautti aluksi, kuinka likeinen yhteys kaikkina aikoina on ollut olemassa uskonnon ja sivistyksen välillä. Uskonto kulloinkin antoi leimansa sivistykselle, ja kun uskonto kangistui dogmeihin ja kirkonmenoihin, joista henki puuttui, silloin oli kulttuurinkin häviö edessä. Näin tapahtui vanhassa Egyptissä, Kaldeassa, Kreikassa, Roomassa, näin myöskin saattaa tapahtua nykyaikaisessa Europassa, jollei uskonto täällä heräjä horroksestaan. Juuri tämä herätystyö on teosofian tehtävänä. Länsimaalainen sivistys on erottamattomasti yhdistynyt kristinuskoon, ja samoinkuin teosofia itämaissa vaikuttaa elähyttävästi ja uudistavasti hindulaisuuteen ja buddhanuskoon, samoin on sen tehtävä länsimaissa palauttaa kristinuskoon sen alkuperäinen henki. Usein arvellaan, että teosofia on uusi uskonto, johon kaikki maailman kansat ovat käännytettävät, mutta tämä on erehdys. Teosofia on ikivanha viisaus, joka on kätkettynä kussakin uskontojärjestelmässä, eikä kenenkään siis tarvitse luopua entisestä uskostaan tullessaan teosofiksi. Teosofiksi tuleminen merkitsee vain syvempää tietoa oman ja muidenkin uskontojen mysterioista.

Teosofian tärkein kutsumus täällä länsimaissa on taas herättää eloon Jeesuksen mysteriot, vakuuttaa ihmisille, että kristinuskollakin on oma salattu puolensa. Kristinusko on aikojen vieriessä alentunut tietämättömien uskonnoksi eikä anna ravintoa ajatteleville ihmisille, filosofeille, joiden äly ei hyväksy sokean uskon mielettömyyksiä. Tämä ei kuitenkaan ole kristinuskon vika, vaan sen syyt ovat ulkonaisissa historiallisissa oloissa. Puhuja teki senjälkeen selkoa kristinuskon historiallisesta kehityksestä pimeänä keskiaikana. Alkuansa oli tälläkin uskonnolla ollut salainen oppinsa, jota ei tietämättömille, epäpyhille ilmaistu vaan ainoastaan niille, jotka sen voivat käsittää. Eikä siinäkään kaikki. Korkeampana tätä salaista oppia oli se henkinen tieto, joka saavutettiin Jeesuksen omissa mysterioissa, missä suuri Mestari oli personallisena opettajana. Näihin mysterioihin voitiin ainoastaan „täydellisiä" vihkiä. „Täydellinen" oli oppisana, joka merkitsi vissiä korkeata henkisen kehityksen astetta.

Evankeliumit kuvailevat kirjaimellisesti Jeesuksen ulkonaista historiaa. Annie Besant lausui, että tämä ulkonainen kuvaus parhaasta päästä on todenmukainen. Pääpiirteet ovat tosia, ainoastaan jotkut yksityiskohdat ovat epähistoriallisia. Raamatunkritikin tehtävänä on erottaa historiallinen totuus lisäyksistä ja väärennyksistä, ja sentähden olisi jokaisen kristityn iloittava tämän tutkimuksen edistymisestä. Kritikki ei suinkaan voi vähentää evankeliumien sisäistä, henkistä arvoa vaan

ainoastaan oikaista niiden ulkonaista muotoa.

Ajattelevalle ihmiselle, joka järjellään koettaa tunkeutua pintaa syvemmälle evankeliumeihin, esiintyy aivan uusi puoli kristillistä totuutta. Hänelle pyhät kirjat eivät enää ole vain pyhän ihmisen ulkonaisen elämän historiallinen kuvaus vaan pikemmin suurenmoinen esitys jokaisen ihmissielun sisäisestä kehityksestä täydellisyyteen. Evankeliumit eivät puhu ainoastaan Jeesuksen syntymästä, elämästä ja kuolemasta 2,000 vuotta sitten, vaan Kristuksen synnystä, kasvusta ja ylösnousemuksesta jokaisessa yksityisessä ihmisessä. Kristus on nimittäin ihmisen henkisen elämän symbolinen nimitys, ja Jeesuksen elämän eri merkkitapaukset kuvaavat pyhityksen tien eri asteita, jotka ihmisen on läpikäytävä ja joita kutsutaan viideksi suureksi vihkimykseksi. Kristuksen syntymä vastaa siten ensimäistä vihkimystä, kaste toista, kirkastus kolmatta, viimeinen ateria neljättä ja ylösnousemus viidettä. Ettei tämä tapa lukea pyhiä kirjoja ole vain tuulesta temmattu, osottavat nämä kirjotukset itse. Selittäähän Paavali esim. vertauskuvallisesti kertomusta Abrahamista, Saarasta, Haagarista ja Ismaelista.

Puhuja ryhtyi sitten tarkastamaan muutamia kristillisiä dogmeja ja pyhiä menoja ja antoi niistä okkultisen selvityksen. Lopuksi terotti hän, että mysteriot henkisinä totuuksina aina ovat olleet ja vielä tänäpäivänä ovat olemassa, odottaen niitä opetuslapsia, jotka ovat valmiit. Jeesus ei ole elänyt vain 2,000 vuotta sitten. Hän elää vielä tällä hetkellä ja kutsuu kristityitä seuraamaan häntä ja tulemaan hänen opetuslapsikseen, nyt niinkuin tuonnoin. Aika ja paikka ei esteitä tee. Se Jeesuksen opetuslapsi, joka on astunut kautta vihkimyksen porttien, saa nähdä Herransa ja Mestarinsa kasvoista kasvoihin, saa istua hänen jalkainsa juuressa ja kuunnella hänen suustaan virtaavia jumalallisia sanoja, nyt niinkuin ensimäisten opetuslasten aikana. Hän kuului adeptien suureen veljeskuntaan, joka on niin sanoaksemme ihmiskunnan pää ja sydän, ja jonka lähettiläs Annie Besant sanoi olevansa.

Kun mahtava puhuja oli vaiennut, kuului kyllä voimakkaita ja kiitollisia suosionosotuksia, mutta sekä näkyi jotta kuului, että tämä vain oli ohimenevä, tavanmukainen ilmaus sille ihmeelliselle tunnelmalle, joka läsnäolijoiden mielen oli vallannut. Kaikki olivat tunteneet seisovansa valtaavan henkisen voiman edessä. Vaikka esitelmän sisällys kaikin puolin oli mieltäkiinnittävä, vaikka itse esitys oli muodollisesti mestarillista ja puhujan käytös ylevä ja vaikuttava, niin tuo ihmeellisyys ja melkeimpä yliluonnollisuus ei ollut siinä. Annie Besantin erottaa muista puhujista juuri hänen oma kantansa henkisenä ihmisenä. Hän ei ole ainoastaan oppinut ja tietorikas nainen, ei ainoastaan tulinen sielu, joka vakaumuksella ja innolla kannattaa erityistä maailmankatsomustaan. Hän on jotakin paljon suurempaa. Hän on ihminen, joka *tietää*. Hänellä on todellista tietoa niistä asioista, joista hän puhuu. Hän ei ole kirjoista ammentanut tietonsa Jeesuksen mysterioista ja kristinuskon salaisista opeista. Hänen kirjatietonsa sillä alalla ovat tosin rikkaat ja arvokkaat, mutta ne ovat vain ulkonaisena kehyksenä sille tiedon ja viisauden jalokivelle, jonka hän on aivan toiselta taholta hankkinut. Kun hän puhuu Jeesuksen mysterioista, puhuu hän niistä, sentähden että hän tietää niiden olevan olemassa. Kun hän puhuu Jeesuksesta, puhuu hän jostakin personallisesti tuntemastaan.

Tämän vaikutuksen hän tekee (kaikki herkkätuntoiset ja selvänäköiset myöntävät tämän todeksi), ja sentähden hän on puhujana ainoa laatuaan. Hän on todellinen apostoli ja yksi niitä harvoja korkealle kehittyneitä henkiä, jotka meidän ajallamme julkisesti esiintyvät. Onnellinen aikamme ja onnelliset me itse, mikäli ymmärrämme ottaa vaarin siitä, mitä tällä lähettiläällä on ilmotettavaa.

Pidettyään tiistain aamulla yksityisen kokouksen muutamia opetuslapsiaan varten oli Mrs. Besantilla kello 11 audienssi Ruotsin kuninkaan luona, jolle hän lahjotti kaksi käännettyä teostaan (Den uråldriga visdomen ja Esoterisk kristendom); audienssilla lienee osaksi ollut tekemistä vapaamuurariasioiden kanssa.

Kello 12 oli taas puoleksi julkinen kokous Lääkäriseuran uudessa talossa. Täällä Mrs Besant ensin piti tunnin kestävän loistavan esitelmän aineesta „Teosofian sanoma maailmalle", jolloinka hän teki selkoa siitä, mikä kutsumus teosofialla on sekä uskontoon nähden että taiteesen, tieteesen ja yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen elämään nähden. Taiteilijalle antaa teosofia ihanteet. Aikamme taide on heikkoa. Tekniikka eli muotopuoli on korkealla, mutta sisällys tyhjänpäiväistä. Ja kuitenkin jumalallisesti lahjakkaan taiteilijan on opetettava meitä näkemään sitä kauneutta, jota emme muuten voi tajuta. Taiteilijan tulee olla näkijä ja tietäjä ja häntä tulee kansansa rakastaa, kunnioittaa ja käsillään kantaa. Onnellinen se kansa, jolla on neroja! Meidän aikamme on opittava kohtelemaan nerojaan niinkuin he lahjojensa perustuksella voivat vaatia. Ei minkään taiteilijan olisi sallittava jättää jumalallista kipinäänsä alttiiksi, siten että hän olisi pakotettu kullasta kauppaamaan taidettaan. Mitä taas tulee tieteesen, osotti teosofia, että lähin suuri askel, mikä tieteen on astuttava, on että se kehittää ihmiselimistöä vielä hienommaksi tutkimusaseeksi kuin taidokkain ihmiskäsin tehty työase. Tämä kehittäminen tapahtuu siten, että ihmisessä uinuvia kykyjä elvytetään eloon, lähinnä n. k. astralista selvänäköisyyttä. Kun tieteen harrastajat alkavat harjottaa näitä sisäisiä aistejaan, silloin he pääsevät sen esiripun taakse, joka nyt heiltä sulkee tien. Ja ne teosofit, jotka tässä ovat tienaukaisijoita, voivat näyttää heille suuntaa ja puhua niistä merkillisistä havainnoista, mitä he ovat tehneet. Niinpä mainitsi Mrs. Besant, että ensi vuonna ilmestyy häneltä teos, joka m. m. käsittelee atomien rakennetta sellaisina kuin ne esiintyvät harjaantuneelle selvänäköiselle silmälle. Teos tulee olemaan kuvilla varustettu, ja Mrs. Besant sanoi toivovansa, että se tulisi olemaan hyödyksi kemialliselle tutkimukselle. Kun puhuja tämän esitelmänsä jälkeen oli vastannut muutamiin kymyksiin, loppui kokous.

Kello 9,46 lähti Teosofisen Seuran väsymätön presidentti yöjunalla matkalle Kristianiaa kohti, ja taas oli häntä asemalla saattamassa suuri joukko ihailijoita. Haihtumattoman muiston jätti hän kaikkien mieleen, joille oli suotu tulla lähemmin tekemisiin hänen kanssaan.

Selvää on, että Annie Besant presidenttinä voi viedä Teosofista Seuraa aavistamattoman suurta ja hyödyllistä tulevaisuutta kohti. Nyt kun sekä ulkonainen että sisällinen, sekä ajallinen että henkinen johto on yksissä käsissä, saattaa liike edistyä tasaisin askelin ja kehittyä sekä henkisessä tiedossa että maallisessa vaikutusvallassa, jos Seura pysyy presidentilleen uskollisena ja suopi hänelle tilaisuutta palvella totuuden asiaa sillä voimalla ja kyvyllä, mikä hänellä on. Ja se näkyy tosiaan olevan melkoista suurempi kuin tavallisen ihmisen. Valkoisen veljeskunnan jäsenenä ja sen lähettiläänä hänellä onkin tehtävä, johon eivät arki-ihmisen kyvyt riittäisi. Jos vain Teosofinen Seura osaa hyväkseen käyttää hänen viisauttaan ja henkistä mahtiaan, on liikkeen merkitys kasvava ihmeteltävästi ja sen työ ihmiskunnan hyväksi tuottava aavistamatonta siunausta.

Mutta keskellä kaikkea suuruuttaan Annie Besant on nöyrän yksinkertainen ja vaatimaton. Hänen olemuksessaan ei ole mitään farisealaisuutta tai henkistä ylpeyttä. Silmin nähtävästi hän tuntee itsensä „publikaaniksi" ja „syntiseksi" syntisten joukossa. Hän näkee täydellisyyden kirkkaammassa valossa kuin me muut, ja sentähden hän itsessään vain näkee,

kuinka kaukana hän on „Isän täydellisyydestä".

Eräs Ruotsin kirkon pappi lausui allekirjottaneelle Annie Besantin julkisen esitelmän johdosta: „Ihmeellisiä asioita hän puhui ja ihmeellistä on, jos se niin on . . . eikä hänen sanoissaan ollut mitään kristinuskoa vastustavaa... ja mikä erityisesti vakuuttaa, on, että tuntee olevansa läpeensä puhtaan ja hyvän ihmisen edessä". Tämä pappi ei ollut ennen tutkinut teosofiaa, mutta hänen arvostelunsa oli kuin parhaan teosofin.

P. E.

Annie Besant vastaamassa kysymyksiin.

Koska Annie Besantin esitelmät ovat englanninkielisiä eikä niitä luonteensa vuoksi milloinkaan tulkita, jää niiden sisällys kielentaitamattomalle kuulijalle hämäräksi, vaikka hän kyllä voi tuntea sitä voiman ja elämän vuodatusta, mikä puhujasta leviää koko kuulijakuntaan. Annie Besantin esitelmät eivät sisälläkään muita ihmeellisempiä tietoja kuin mitä hänen kirjoissaan on tarjona ja mitä joku muukin teosofinen puhuja voi lausua, kunhan hän on aineestaan selvillä kirjatietojen kautta.

Mutta niille Teosofisen Seuran jäsenille, jotka osaavat ottaa vaarin hänen suurista okkultisista tiedoistaan, antaa hän aina siihen tilaisuuden vastaamalla kysymyksiin. Ruotsissa käydessään hän esim. kaksi kertaa vastasi kysymyksiin, jotka Osaston ylisihteeri hänelle jätti englanninkielellä kirjotettuina. Kysymykset ja vastaukset tulkittiin ruotsiksi. Kummallakin kerralla toimi tulkkina Pekka Ervast. Epäilemättä on eduksi, että kysymykset ensin käyvät jonkunmoisen tarkastelun läpi, jottei turhanpäiväisiin asioihin kallista aikaa tuhlata, mutta tuntui miltei siltä kuin kysymysten luku tämän kautta olisi tullut liika rajotetuksi. Ainakin kuulijalta joka kerran pääsi huokaus, kun kysymykset loppuivat ja tuo kallis vieras poistui salista. Tahdon pikakirjotettujen muistiinpanojen mukaan tehdä selkoa niistä kysymyksistä ja vastauksista, mitä Tukholmassa saatiin kuulla.

Ensimäinen kysymystilaisuus oli Teosofisessa Keskustoimistossa heti sen jälkeen kun tervehdyspuhe ja Annie Besantin esitelmä oli pidetty. Ensimäinen kysymys koski asiata, joka hiljakkoin kuuluu olleen Ruotsissa keskustelun alaisena. Muutamat sikäläiset teosofit ovat näet erään mediumin kautta saaneet hyvin merkillisiä tietoja näkymättömistä maailmoista ja nyt tahdottiin koetteeksi saada salatieteellistä selvitystä edes yhteen kysymykseen: „Onko fyysillinen taso alin, s. o. tihein aineellinen taso vai onko ajateltavissa sarja tasoja, joilla on yhä lisääntyvä ainetiheys?"

Mrs. Besant vastasi: „On olemassa ainakin yksi alempi eli tiheämpi taso. Me tunnemme sitä vain vähäsen. Se tunkee läpi fyysillisen aineen ja fyysillinen taso on ikäänkuin sen valinkaava. Sillä ei ole mitään tekemistä meidän kehityksemme kanssa eikä meidän tarvitse vaivaantua ajattelemaan sitä."

Toinen kysymys kuului: „Kuinka kauan kestää yleensä, ennenkuin sielu eroaa ruumiista fyysillisen kuoleman jälkeen? Tavallisesti on sanottu, että se kestää 36 tuntia, mutta kuinka sitten Intiassa ruumiit poltetaan jo 24 tunnin kuluttua?"

Tähän vastasi Mrs. Besant: „Kuolemassa eroaa sielu heti paikalla ruumiista. Se on: eetterinen ruumis irrottautuu fyysillisestä ja „pysyväinen fyysillinen atomi", joka tavallisissa oloissa

on pernassa, menee sydämeen ja sieltä niskan kautta keskelle päätä ja sieltä eetteriruumiin kanssa ylös. Silloin on „kuolema“ tullut eikä fyysillisessä ruumiissa ole enää mitään tunnetta. Mutta astraliruumis ei irrottaudu eetterisestä kaksoisruumiista ennenkuin 36 tunnin kuluttua. Siis silloin kun ei ole kysymys transista eli tainnoksesta, — jolloin eetterinen ruumis on mennyt ulos mutta on langan kautta yhteydesä fyysillisen ruumiin kanssa — vaan kun kuolema on todellinen, ei ruumiissa ole mitään tunnetta, vaan se voidaan kohta polttaa. Intiassa se poltetaan vaikkapa parin kolmen tunnin jälkeen.“

Kolmas kysymys oli: „Mikä on rosenkreutsiläisen järjestelmän merkitys meidän ajallemme?“ Tähän vastasi Annie Besant:

„En saa tästä salaisesta järjestelmästä paljon sanoa. Se on hyvin mieltäkiinnittävä ja viehättää eritoten muutamia luonteita ja siten sillä on historiallinen merkityksensä. Sen symbolien ja salaisten traditsionien kautta voidaan sangen paljon tietoa jakaa sellaisessa muodossa, että monet ihmiset voivat sitä ottaa vastaan. Rosenkreutsiläisellä järjestelmällä on tekemistä kristinuskon kanssa ja sillä on muutamia arvokkaita salaisia oppeja, jotka varsinkin tarkottavat fyysillisen ruumiin puhdistamista, mutta ne ovat, niinkuin sanottu, salaisia.“

Rosenkreutsiläisten salainen seura sanoo saaneensa alkunsa Christian Rosenkreutzistä, joka kuoli v. 1484 ja sen pääsymboleja on „ruusuristi“. Sillä on vielä tänä päivänä jäseniä.

Sitten seurasi kysymys: „T. S:n Presidenttipuheen johdosta, joka pidettiin Amerikkalaisen Osaston kokouksessa syyskuussa 1907: Voiko henkilö, jolla on johtava asema Teosofisessa Seurassa, pysyä *johtajana*, jos Seuran jäsenet tietävät, ettei hän ole siveellisesti puhdas?“ Tähän vastasi Annie Besant lyhyesti: „Ei. Ei tietenkään sellainen henkilö voi pysyä *johtajana*, jos on yleisesti tunnettu, että hän viettää epäsiveellistä elämää.“

Viides kysymys: „Voitteko antaa jotain viittauksia siitä, mille kannalle Teosofisen Seuran jäsenten on paras asettua Yleiseen Veljeyteen nähden?“ Kuultuaan että oli kysymys tuonnimisestä seurasta, vastasi Annie Besant: „Paras on noudattaa *ystävällistä puolueettomuutta*. Mutta jos tuon seuran johtajat tai virkailijat hyökkäävät T. S:n kimppuun, niin tulee puolustaa Seuraamme, mutta ainoastaan totuutta esittämällä. Ei saa koskaan käyttää tarjottua tilaisuutta vastahyökkäyksen tekemiseen, sillä silloin tulisi seuraus olemaan, että he taas vastaisivat, ja näin tulisi pahoja sanoja loppumattomiin. Meidän tulee ainoastaan ystävällisesti esittää totuus ja seurata vanhaa hyvää neuvoa: viha ei koskaan lopu vihalla, viha loppuu vain rakkaudella. Jos he meitä ahdistavat, niin antakaamme rakkautta sijaan“.

Tulkinnan jälkeen lausui Annie Besant mitä herttaisimmasti hymyillen: „Olen kuullut, että viimeksi täällä käydessäni, Yleisen Veljeyden jäsenet koettivat ahdistaa minua sanomalla minua spiritistiksi. Tästä en minä suinkaan ole pahoillani. Sanokoot he minua spiritistiksi tai miksi tahansa, jos se heidän mielestä tuntuu sopivalta.“

Annie Besantin neuvo oli todellakin tarpeen, sillä ei viikkoakaan ollut kulunut hänen lähdöstään, kun Yleisen Veljeyden seuran edustajat Tukholmassa toimeenpanivat suuren mielenosotuskokouksen Teosofista Seuraa ja Annie Besantia vastaan. Siinä he julistivat pontevan vastalauseen sille, että T. S. kutsuu itseään teosofiseksi, vaikka se muka on spiritististen harjotusten johdosta menossa kohti alennusta ja epäsiveellisyyttä. Ja kuitenkin tiedämme, kuinka varovaiset juuri kaikki teosofit ovat ryhtymään mihinkään spiritistiseen kokeiluun ja mediumi-kykyjen kehittämiseen. „Kyllä susi syytä löytää j. n. e.“

Seuraava kysymysten ja vastausten anto tapahtui Lääkäriseuran huoneustossa, kun Annie Besant oli pitänyt esitelmänsä. Kokoukseen oli T. S:n

jäsenillä vapaa pääsy ja muullakin yleisöllä, mikäli tilaa riitti. Ensimäinen kysymys kuului: „Onko yhteistyö spiritismin ja teosofian välillä suotava ja luvallinen?“ Vastaus: „Spiritismi on osa suuresta teosofisesta liikkeestä, jonka itsetietoisin ilmaus on itse Teosofinen Seura. Spiritistien ja teosofien tulee aina olla ystäviä ja auttaa toisiaan. Kun minä tapaan materialistin, joka mielellään tahtoo tietää kuoleman jälkeisestä elämästä ja tulla siitä vakuutetuksi, silloin lähetän hänet spiritistiseen istuntoon, koska ainoastaan siellä fyysillinen todistus on saatavana. On kyllä muutamia vaaroja näiden kokeilujen yhteydessä, mutta kannattaa vaaraan antautua, kun on vakaumus saatava. Kun taas puhun spiritistin kanssa, esitän hänelle tietoni valossa, mitä vaaroja saattaa olla häntä uhkaamassa. Tahtoisin varsinkin lausua hyvän sanan mediumien puolesta. Niitä ei olisi, niinkuin nykyään tehdään, jätettävä sattuman varaan ja istuntojen pitämisellä leipäänsä ansaitsemaan, vaan niiden toimeentulo olisi turvattava ja heitä olisi suojeltava kaikilta pahoilta vaikutuksilta. Ei ketään henkilöä saisi päästää istuntoon, jos hän on esim. juomari tai muuten levittää epäpuhtaita aineksia.“

Toinen kysymys: Mikä on syy siihen, että Jeesuksen esiintyminen maan päällä verrattuna esim. Buddhan esiintymiseen näyttää olleen tragedia eli murhenäytelmä, sekä fyysilliseen elämään katsoen että niihin vielä suurempiin kärsimyksiin, jotka hänelle myöhemmin johtuivat hänen oppiensa väärinkäsityksistä ja hänen seuraajiensa tekemistä julmuuksista?“ Annie Besant vastasi:

„Erotus riippuu pääasiassa siitä, että ajanhenki ja kansanluonne, jonka kanssa Jeesus ja Buddha joutuivat tekemisiin, olivat niin erilaiset. Intiassa on aina totuttu katsomaan kunnioituksella ihmisiä, jolla on henkistä tietoa, ei kateudella taikka katkeruudella. Näin on laita vielä tänä päivänä. Sentähden Buddhaa ja hänen oppilaitaan kaikkialla otettiin hyvin vastaan, kaikki kansanluokat tervehtivät häntä kunnioituksella ja hän saattoi elää kauan ja saarnata laajalti. Juudan kansa sitä vastoin oli aivan toisenlainen. Siellä vallitsi uskonnollinen puhdasoppisuus ja kaavamaisuus ja kaikkia muita uskontoja ja niiden tunnustajia katsottiin katkeralla vihamielisyydellä. Juutalaisilla oli tarkkoja uskonnollisia sääntöjä ja pakkokeinoja toisten uskojen tunnustajia varten ja sentähden tämä kansa ei suinkaan ottanut rakkaudella ja kunnioituksella vastaan Jeesusta. Kun kristinusko alkoi käydä juutalaisuuden jälkiä ja itselleen omisti juutalaisten pyhät kirjat, jotka käskevät vainoomaan vääräuskoisia, niin tämä on saanut aikaan paljon julmuuksia ja tietysti Jeesus on saanut paljon kärsiä tästä. Mutta huomattakoon, että Buddhakin on saanut paljon kärsiä nähdessään niin paljon tietämättömyyttä ja taikauskoa tunnustajiensa joukossa. Asian laita on niin, ettei mikään kansa ole niiden opettajien arvoinen, jotka sille ilmestyvät.“

Kolmas kysymys: „Kuinka on selitettävissä se tosiasia, että vastaisuuden tapaukset voivat kuvastua nykyaikaan niin että herkkätuntoiset kenkilöt kykenevät niitä näkemään dramaattisen elävästi ja selvästi?“ Tähän vastasi Mrs. Besant:

„Menneisyys ja vastaisuus ovat käsitteitä, joiden perustana ei ole ehdoton todellisuus. Se mitä me kutsumme syyksi, voidaan korkeammalla tasolla huomata tapaukseksi. Toiselta puolen ovat ennustukset aina epäluotettavia ja horoskopit horjuvaisia, sillä jos uusi syy pääsee asiaan vaikuttamaan, on tulos toinen. Ihmisen tahto esim. on aina tekijänä otettava huomioon. Ei ole siis aina ennustajan vika, jollei ennustus tarkallensa toteudu. Selvänäköinen näkee syyt, mutta jos joku uusi syy tulee lisäksi, muuttaa se asian.“

Sitten tehtiin kysymys: Onko kaikkein ihmisten välttämättä kerran täytynyt olla alhaisia pahantekijöitä?“

„Aivan varmaan — vastasi Annie Besant — olemme kaikki joskus olleet sellaisia, joita kutsumme pahantekijöiksi. Me olemme murhanneet, varastaneet, eläneet epäsiveellisesti j. n. e. tietämättä sitä pahaksi. Vasta sen kautta että olemme murhanneet joukon ihmisiä ja siitä saaneet itsellemme pahaa, olemme vähitellen oppineet näkemään tappamisen vääräksi. Ne rikolliset, jotka nyt syntyvät yhteiskunnissamme, ovat kehittymättömiä raakalaisia, jotka eivät tiedä mitä tekevät. Niinkuin me villejä ollessamme saimme murhasta sen rangaistuksen, että toinen tappoi meidät, niin mekin yhteiskunnissamme annamme pahantekijöille rangaistuksia mestaamalla tai vangitsemalla j. n. e. Mutta ei ole sanottu, että se on paras keino heidän parantamisekseen."

Viimeinen kysymys oli se, jonka niin moni kristitty tekee teosofiksi tultuaan: „Mitä tarkotetaan synnillä Pyhää Henkeä vastaan?" Annie Besant vastasi leppeästi: Minä luulen että sillä tarkotetaan epätoivoa. On vaikea tietää, mitä suuri Mestari on milläkin lauseellaan tarkottanut, mutta minusta näyttää kuin tällä tarkotettaisiin epätoivoa: että ihminen epäilee jumaluutta omassa itsessään, epäilee, että tämä jumalallinen voima voi kaiken voittaa."

Tähän loppivat kysymykset ja vastaukset eikä Annie Besantin lyhyellä käynnillä enää ollut tähän aikaa. Kaikki vastaukset osottivat syvää ihmissydämen ja elämän tuntemista, ne olivat suggestioneja ja antoivat ajatteluun aihetta. Viimeinen vastaus on esim. ensi knulemalta hämmästyttävä, mutta siinä on meille annettu hyvä opetus. Me emme saa unohtaa sitä totuutta, ettei ole mitään vihamielistä mahtia meitä hallitsemassa, vaan että Jumala suo meille aina niin paljon hyvää kuin suinkin voimme vastaanottaa. Siis niin kauan kuin itsellämme on kipinäkin uskoa hyvän voittoon itsessämme, ei meillä ole mitään „kadotusta" ulkoapäin pelättävänä. Ja kuinka ihmeellisen herttainen ja sydämiävoittava on Annie Besantin hymyily hänen lausuessaan jonkun kauniin sanan! Hänen silmissään on silloin ikuinen nuoruus, hänen katsannossaan lapsen viattomuus. Sitä ei kukaan unohda nähtyään.

V. H. V.

Näkymättömiä auttajia.

XVI.

Tie.

Tämän tienosan neljän kehityskauden aikana tulee ihmisen riisua päältään ne kymmenen *Samyojanaa* eli kahletta, jotka sitovat hänet jälleensyntymisen pyörään ja pidättävät hänet Nirvânasta. Ja nyt tulee myöskin näkyviin ero tämän valalla vahvistetun oppilasajan ja kuluneen koetus-ajan välillä. Puolittainen onnistuminen ei kelpaa, kun näistä kahleista on vapauduttava. Ennenkuin oppilas voi astua toiselta portaalta toiselle, täytyy hänen olla **täysin** vapaa muutamista näistä esteistä, ja kun ne luetellaan, huomataan kyllä, kuinka laajat vaatimukset ovat, eikä ole ihmettelemistä sitä väitettä, joka pyhissä kirjoissa lausutaan, että nimittäin joskus tarvitaan seitsemän ruumiillista elämää ennenkuin ihminen on tämän osan tietä kulkenut.

Kukin näistä neljästä askeleesta eli kehityskaudesta on taas jaettu neljään osaan. Kullakin on: ensiksi *Maggo* eli tie, jolloin kulkija pyrkii vapautu-

maan kahleista; toiseksi *Phala* (päätös eli hedelmä), kun hän huomaa tällaisten ponnistustensa tuottavan yhä suurempia tuloksia; kolmanneksi *Bhavagga* eli täytäntö, jolloin tulokset ovat korkeimmillaan ja jolloin hän tyydyttävästi voi suorittaa työn sille portaalle kuuluvan, jolla hän nyt varmana seisoo; neljänneksi *Gotrabhu,* jolla [1] tarkotetaan sitä kehityksen aikaa, jolloin hän on valmis seuraavaan vihkimiseen. Ensimmäinen suuri askel on

I. Sotaapatti eli Sohan. Oppilasta, joka tähän asti on kohonnut, kutsutaan Souani eli Sotaapanna — „se, joka on astunut virtaan" — sillä tästä lähtien ei hän enää voi kokonaan luopua henkisyydestä ja tulla pelkästään maailman lapseksi, vaikkakin hän kehityksessään viivähtäisi tai lankeaisi yhä hienompiin kiusauksiin ja siten hetkeksi eksyisi pois tieltä. Hän on astunut totisesti korkeamman ihmiskehityksen virtaan, johon koko ihmiskunnan täytyy tulla ensi kierroksen puolivälissä, paitsi niitä satunnaisesti epäonnistuneita, jotka suuri elämän aalto jättää odottamaan jatkuvaa kehitystä seuraavaan maailmanketjuun.

Se oppilas, joka on kelvollinen tähän vihkimiseen, on siis ehtinyt yhden kokonaisen seitsemän planeettiemme muodostaman kierroksen ihmiskunnan enemmistöä edemmälle ja hän on siis varmasti turvattu mahdollisuudelta jäädä kehitysvirrasta jälelle viidennen kehän aikana. Siksi kutsutaan häntä välistä „vapahdetuksi" eli „pelastuneeksi". Tämän käsitteen väärinymmärtämisestä on johtunut se kummallinen oppi vapahtamisesta, jota osa kristillistä seurakuntaa julistaa.

Se „aioninen [2] pelastus", josta kristilliset kirjat puhuvat, ei ole, kuten tietämättömät häpeä kyllä otaksuvat, vapahdus ikuisista kidutuksista, vaan ainoastaan vapahdus tämän aikakauden eli armonajan loppuosan menetyksestä, ettei tarvitse jäädä pois tästä kehitys jaksosta .Tämä merkitys on luonnollisesti myöskin Atanasiuksen uskontunnustuksen kuuluisalla pykälällä: „Kuka ikänänsä tahtoo autuaaksi tulla, hänellä täytyy ennen kaikkea olla oikea yhteinen kristillinen usko."

Ne kahleet, joista ihmisen on vapauduttava, ennenkuin hän pääsee seuraavalle asteelle, ovat:

1. Sakkaajaditthi — minuuden erhetys.
2. Vitshikitshhaa — epäilys eli epävarmuus.
3. Siilabbataparaamaasa — taikausko.

Ensimäinen näistä on „minä olen minä"-tajunta, joka *personallisuuteen* liittyessään ei ole muuta kuin harhaa, josta on päästävä kohta oikean ylöspäisen tien ensi askeleelta. Mutta tämän kahleen täydellinen heittäminen merkitsee vielä enemmänkin, sillä siihen sisältyy sen totuuden tunnustaminen, että yksilöllisyys toden teolla on yhtä Kaiken kanssa, että sillä senvuoksi ei voi olla mitään sen veljien edulle vastakkaisia pyyteitä ja että se varmimmin kehittyy, mitä enemmän se auttaa muiden kehitystä.

Oikea merkki ja todistus Sotaapattitilan saavutuksesta on näet se, että oppilas ensimäisen kerran pääsee älytasoa lähinnä korkeammalle — jota me tavallisesti kutsumme buddhiseksi tasoksi. Voi olla — ja niin onkin — että oppilas vielä, Mestarinsa avullakin, ainoastaan saa ohimennen koskettaa tämän huimaavan korken tilan alinta alatasoa, mutta tämä kosketus on jo jotakin ainiaaksi unohtumatonta, se avaa hänelle uuden maailman ja saa aikaan täydellisen mullistuksen hänen tunteissaan ja käsityksissään. Silloin hän ensi kerran, tämän tason avartuneen tietoisuuden avulla, todella tajuaa kaiken perustuksena olevan ykseyden, ei enää ajatuskuvana ainoastaan, vaan hänen auenneille silmilleen ilmeisenä

[1] Kuten edellisessä luvussa on mainittu.

[2] Raamatun käännöksissä käännetty „iankaikkinen" vaikka se oikeastaan merkitsee „aikakautinen". Suom.

ja varmana totuutena. Silloin hän ensi kerran todella tietää jotakin siitä maailmasta, jossa hän elää, silloin saa hän vähäisen vilahduksen siitä, mitä on oleva suurten Mestarien rakkaus ja myötätunto.

Mitä toiseen kahleesen tulee, on varottava sana tarpeen. Me europpalaiseen ajatusjuoksuun harjaantuneet olemme valitettavasti niin piintyneesti kiinni siinä käsityksessä, että oppilaalta voidaan vaatia sokeata järjetöntä pitäytymystä muutamissa uskonkappaleissa, että me kuullessamme salatieteen pitävän *epäilystä* kehityksen esteenä, olemme valmiit otaksumaan, että sekin vaatii seuraajiltaan samaa ehdotonta uskoa kuin nykyaikaiset taikauskot vaativat. Tämä käsitys on perin väärä.

Totta on kyllä, että epäilys (eli oikeammin epävarmuus) muutamiin kysymyksiin nähden on vastuksena henkiselle kehitykselle, mutta tämän epäilyksen vastamyrkky ei ole sokea usko (jota juuri myös pidetään kahleena, niinkuin kohtikään nähdään) vaan varma vakaumus, jonka pohjana on yksilöllinen kokemus tai matemaattisen tarkka järkitodistus. Niinkauankuin lapsi epäilee kertomataulun tarkkuutta, voi hän tuskin päästä pitkälle kerkeammassa matematikassa, mutta hänen epäilyksensä voivat tyydyttävästi haihtua ainoastaan siten että hän järjen tai kokemuksen kautta pääsee vakaumukseen siitä, että kertomataulun väitteet ovat tosia. Hän uskoo kaksi kertaa kaksi olevan neljä, ei sentähden että hänelle on niin sanottu vaan sentähden että se on tullut hänelle päivänselväksi tosiasiaksi. Ja tämä on tarkallensa se keino, ja ainoa keino, jonka salatiede tuntee epäilyksen haihduttamiseksi.

Vitshikitshhaa on määritelty epäilykseksi karman ja jälleensyntymisen opeis ta ja siitä, että tällä pyhyyden tiellä todella voidaan päästä korkeimpaan hyvään. Tämän Samjodshjanan voittaminen on pääsemistä täydelliseen varmuuteen, joka perustuu joko personalliseen omintakeiseen tietoon tai järkipäätökseen siitä, että salainen opetus näistä kohdista on tosi.

Kolmas kahle, josta on päästävä, käsittää kaiken mielettömän tai väärän uskon ja kaiken riippumisen ulkonaisista uskontavoista ja menoista sydämen puhdistamiseksi. Joka tahtoo tästä kahleesta päästä, oppikoon luottamaan ainoastaan itseensä, ei muihin ihmisiin eikä minkään uskonnon ulkonaiseen kuoreen.

Kolme ensimäistä kahletta liittyvät jaksoittain toisiinsa. Kun on täysin oivallettu erotus yksilöllisyyden ja personallisuuden välillä, silloin on mahdollista johonkin määrin älytä jälleensyntymisen todellinen kulku ja voittaa kaikki epäilys siitä asiasta. Kun tämä tieto todellisen minän henkisestä pysyväisyydestä on saavutettu, antaa se luottamuksen omaan henkiseen voimaan ja karkottaa taikauskon.

II. Sakadaagaamii. Oppilasta, joka on tullut tälle toiselle portaalle, mainitaan Sakadaagaamiiksi — „siksi, joka vain kerran palajaa“ — joka merkitsee, että tälle asteelle päässyt tarvitseisi vain yhden ruumistuksen enää päästäkseen arhatiuteen. Tällä asteella ei enää heitetä pois muita kahleita vaan oppilas koettaa saattaa jälellä olevat kahleet niin heikoiksi kuin mahdollista. Tämä on tavallisesti suuren psyykkisen ja älyllisen etevyyden aika.

Jollei tähän asti vielä ole saavutettu niin kutsuttuja psyykkisiä voimia, on niiden tällä asteella kehittyminen, sillä ilman niitä olisi mahdotonta sulattaa niitä tietoja, jotka nyt ovat saatavat, tai toimittaa sitä korkeata työtä ihmiskunnan eteen, jota oppilas nyt on oikeutettu avustamaan. Hänellä täytyy olla astralinen tajuntansa omassa vallassaan fyysillisessä päivä-elämässä, ja unessa on hänelle avautuva taivasmaailma — sillä ihmisen ollessa poissa fyysillisestä ruumiistaan, on hänen tajuntansa aina askelta ylempänä kuin lihan asunnon painostamana.

III. Anaagaami. Anaagaami-nimen („joka ei enää palaa“) saa pyrkijä sen-

tähden että hänen tultuaan tälle asteelle, pitäisi hänen kyetä astumaan seuraavalle siinä samassa elämässä. Hän saa jokapäiväisessä työssäänkin hääriessään olla osallinen kaikista niistä loistavista kehitysmahdollisuuksista, joita taivaallisen maailman verrattomien voimien omistaminen hänelle tarjoo. Ja kun hän yöllä jättää fyysillisen käyttövälineensä, astuu hän taasen Buddhille kuuluvaan ihmeelliseen avaraan tietoisuuteen. Tällä asteella hän lopullisesti vapautuu seuraavan kahden kahleen viimeisistä jäännöksistä:

4. Kaamaraaga — kiintymys aistimuksesta nauttimiseen, kuten esim. maailmalliseen rakkauteen, ja

5. Patigha — kaikki suuttumuksen tai vihan mahdollisuus.

Kun pyrkijä on nämä kahleet päältään heittänyt, ei häntä enää aistimet viehätä rakkauden tai vihan puoleen vaan hän on vapaa kiintymyksestä fyysillisen tason oloihin tai kärsimättömyydestä niiden johdosta.

Tässä on meidän taas varottava mahdollista väärinkäsitystä, jota usein tapaamme. Puhtain ja ylevin inhimillinen rakkaus *ei koskaan* kuole — eikä *koskaan* mitenkään vähene salatieteellisestä harjotuksesta. Päinvastoin se kasvaa ja laajenee, kunnes se sulkee kaikki syliinsä samalla lämmöllä, jota se ennen tuhlasi yhdelle tai parille. Mutta pyrkijä lakkaa ajoissa katsomasta asioita ympärillään olevien *personallisuuden* kannalta ja vapautuu siten kaikesta siitä vääryydestä ja puolueellisuudesta, jota tavallinen rakkaus niin usein tuopi muassaan.

Eikä tarvitse hetkeäkään pelätä, että hän saavuttaessaan tämän laajemman myötätunnon kaikkia kohtaan kadottaisi erikoisen rakkautensa ystäviään kohtaan. Harvinaisen täydellinen yhdysside Aanandan ja Buddhan, samoinkuin Johanneksen ja Jeesuksen välillä todistaa, että tämä rakkaus päinvastoin tulee verrattoman paljon kiihkeämmäksi. Mestarin ja hänen oppilaittensa välinen side on paljoa vahvempi kuin mikään maallinen side, sillä se kiintymys mikä kasvaa pyhyyden tiellä, on kiintymystä minuuksien eikä pelkkien persoonallisuuksien välillä; sentähden se on luja ja kestävä eikä vaarassa laskea tai lainehtia vaan se on sitä „täydellistä rakkautta, joka ajaa pois pelvon".

IV. Arahat (kunnioitettava, täydellinen). Päästyään tälle asteelle on pyrkijä taukoamatta osallinen buddhisen tason tietoisuudesta ja kykenee käyttämään sen voimia ja kykyjä vielä fyysillisessä ruumiissa ollessaan. Ja jättäessään tämän ruumiin joko unessa tai horroksessa, pääsee hän heti nirvaanisen tason sanomattomaan ihanuuteen. Tällä asteella täytyy salatieteilijän heittää viidennen viimeisen kahleen lopullisetkin jäännökset, jotka ovat:

6. Ruuparaaga — muodon kauneuden himo tai halu fyysilliseen olemassaoloon jossakin muodossa, siihen luettuna taivasmaailmakin.

7. Aruuparaaga — muodottoman elämän kaipuu.

8. Maano — ylpeys.

9. Uddatshha — levottomuus tai kärsimättömyys.

10. Aviddshjaa — tietämättömyys.

Tästä voimme huomauttaa, että Ruuparaagan heittämiseen kuuluu ei ainoastaan vapautuminen maallisen elämän himosta, olkoon tuo elämä sitten kuinka suurenmoinen ja ylevä, ja astralisen tai deevakanisen elämän himosta, olkoot ne kuinka ihanat, vaan myöskin kaikesta alttiudesta antamaan jonkun henkilön tai esineen ulkonaisen kauneuden tai rumuuden sopimattomasti vaikuttaa mieltymystä tai vastenmielisyyttä.

Aruuparaaga — elämän kaipuu joko taivasmaailman korkeammilla muodottomilla tasoilla tai vielä korkeammalla buddhisella tasolla — tämä kaipuu olisi vain korkeampi ja vähemmän aistillinen laatu itsekkyyttä ja on siksi voitettava yhtä hyvin kuin alempikin. Uddatshha merkitsee oikeastaan „taipumusta häiriintymiseen" ja ihminen, joka vihdoin on päässyt tästäkin kahleesta, on kokonaan piittaamaton kaikesta,

mikä hänelle voi tapahtua, minkälainen sysäys häneen sattuukin, ei se vähääkään horjuuta hänen ylevää mielenrauhaansa.

Tietämättömyydestä pääseminen tietysti sisältää täydellisen tiedon saavuttamisen — kaikkitietäväisyyden, käytännöllisesti katsoen, mitä tulee meidän planeettaketjuumme. Kun kaikki kahleet lopullakin ovat katkotut, pääsee kehittyvä minä viidennelle asteelle, täyden adeptiuden asteelle, ja tulee

V. Aseekhaksi, „jolla ei ole enää mitään opittavaa", nim. mitä tulee meidän planeettaketjuumme. Nykyisellä kannalla ollessamme on meidän aivan mahdotonta käsittää, mitä tämä merkitsee. Kaikki nirvaanisen tason loisto on adeptin auenneiden silmien nähtävänä, ja milloin hän haluaa jättää ruumiinsa, voi hän kohota vielä korkeammalle tasolle, joka meille on ainoastaan nimi. Käyttääksemme professori Rhys Davidsin sanoja: „Hän on nyt vapaa kaikesta synnistä. Hän näkee ja arvioi kaikki asiat tässä maailmassa niiden oman arvon mukaan; kaikki paha on juurineen eronnut hänen mielestään hänellä on ainoastaan oikeudenmukaisia toivomuksia itseään varten ja hellää sääliä, myötätuntoa ja ylevää rakkautta muita kohtaan."

Nähdäksemme, ettei hän vähääkään ole kadottanut rakkauden tunnettaan, luemme Metta Suttassa tässä tilassa olevan henkilön mielenlaadusta: „Rakkaus *sellainen,* jota äiti tuntee oman henkensä uhalla suojellessaan ainoata poikaansa, olkoon hänellä kaikkia olentoja kohtaan. Olkoon määrätön hyvä tahto vallalla koko maailmassa, ylhäällä, alhaalla, ympärillä, tahraton, puhdas pienimmästäkin riitaisten tai vastaisten harrastusten tunteesta. Kun ihminen lakkaamatta on tässä mielentilassa, seisoessaan, käydessään, istuessaan, maatessaan, silloin toteutuu kirjotettu sana: 'Tässäkin elämässä on pyhyys tavattu.'"

C. W. Leadbeater.

Vapautta kohti.

Kun Etsijä mietiskelyn hetkellä katseli kulunutta elämäänsä, sanoi hän sielulleen: „Kohtalon käsi on *kaiken* ohjannut".

Ja kun hän oli voimalla ja väellä ponnistanut ylöspäin ja kuitenkin langennut vielä syvemmälle, sanoi hän sielulleen: „Sinä et voi mitään itsestäsi, *et mitään*".

Sentähden hän kallisti korvansa kuulemaan niitä, jotka sanoivat: „Kaikki on edeltäpäin määrättyä, kaikki on välttämätöntä, kukaan ei voi toisin menetellä kuin hän menettelee. Kellään ei ole ansiota, kellään ei ole vikaa".

Ja tämä katsomus antoi hänelle paljon valoa ja huojennusta ja opetti suvaitsevaisuutta muita ja itseään kohtaan.

Mutta tuli aika, jolloinka tämäkin katsomus petti ja pimeys taas valtasi hänen ajatustensa maailman. Ongelmat ja ristiriidat olivat vielä useammat.

Sillä kun hän uhalla oli heittäytynyt laiskuuden ja huolimattomuuden varaan ja tehnyt monta tyhmää tekoa — „koska kukaan ei voi menetellä toisin kuin hän menettelee" — niin kuitenkin sisäinen ääni kielsi eikä antanut hyväksymistään.

Miksi ovat suuret opettajat puhuneet tahdosta, pyrkimyksestä, vapaudesta, oikean valitsemisesta ja pahan hylkäämisestä, jos „kaikki käy niinkuin sen pitää käydä"? Eikö ihminen voi liikuttaa sormeaan hiuskarvankaan vertaa toiseen suuntaan kuin on välttämätöntä? Onko hän korkeampien voimien kuljettama kone?

Näin kysyi ääni ja lopuksi hänelle selvisi tämä johtopäätös: Kukatiesi on kaikki edeltäpäin määrättyä ja välttämätöntä Korkeimman Jumalan silmällä nähtynä, mutta sen näkemyksen kanssa ei ole minulla mitään tekemistä, niinkauankuin en ole kaikkinäkevä Jumala. Mutta mitä minun on annettu nähdä ja tietää, on että voin valita, vaikka vain vähässä, ja että voin tahtoa ja että tahdostani aina on seuraus, sitä selvempi ja laajempi ja nopeampi, mitä suurempi tietoni on ja mitä voimakkaampi tahtoni.

Ja toisella kerralla hän vielä jatkoi ajatustaan: Jos yhdelläkin ihmisellä on ollut joskus vapaus valita, niin täytyy myös minulla olla se mahdollisuus, koska olen hänen veljensä. Ja vaikka vapaa tahtoni minussa olisi pienempi kuin sinapinsiemen, niin se voi kasvaa, ja sitä paremmin se kasvaa, mitä enemmän sitä käytän rohkeasti ja luottavasti.

Mitä on vapaus? Eikö täydellineu vapaus ole: että saan ja voin tehdä aivan mitä tahdon? Silloinhan jumalallinen olento, Korkein Enkeli on täydellisesti vapaa, sillä hänen tahtonsa on täydellisesti oikea ja hyvä. Hänelle olisi mitä suurinta vapauden sortoa, jos hänen ainoankin kerran täytyisi poiketa oikealta tieltä ja tehdä jotain — vasten tahtoaan!

Ja hän kuvitteli itsekseen maapallon sielua, sitä Henkeä, jonka näkyvä ruumis on saanut täydellisimmän — pallomaisen — muodon. Sen ulkonainen toiminta on ankarinta välttämättömyyttä, sillä jos se poikkeisi järkähtämättömästä radastaan, syöksyisi se ulos auringon vetovoiman piiristä ja hukkuisi. Mutta sisässään se samalla tuntee rajattoman vapauden riemua, koska sen tahto on täydellisesti yhdistynyt kaikkeuden yleiseen tahtoon ja koska se aina saa noudattaa tätä tahtoaan. „Vastakohdat ovat siinä yhdistyneet", niinkuin aina on Jumalasta sanottu.

Koska ihminen on osa Jumaluudesta on hänessä ehdottomasti enemmän tai vähemmän tätä samaa vapautta. Mitä enemmän hän kehittyy, sitä suurempi on vapaa tahtonsa. Ja se vapaa tahto on aina hyvä, sillä ei ole muuta voimaa — eli tahtoa — maailmankaikkeudessa kuin se yksi jumalallinen. Niinkauankuin ihminen käy himojensa tietä, tuntee hän, ettei hän vielä ole vapaa vaan että välttämättömyyden laki kulettaa häntä eteenpäin kokemusten kautta — vapautta kohti.

Eräs.

Hallinnollinen määräys.

Niissä vaikeuksissa, jotka syntyivät useimpien Amerikkalaisen Osaston paikallisyhdistysten luopuessa T. S:sta, katsoi vastakuollut presidenttiperustaja olevansa pakotettu heinäkuussa 1895 peruuttamaan kaikki yhdistys- ja jäsenkirjat niiltä, jotka ottivat osaa luopumispäätökseen, ja samalla myöskin kieltämään pääsyn T. S:aan kaikilta niitten seurain jäseniltä, jotka tuosta luopumisesta syntyivät. Vastamainitut vaikeudet ovat kauan sitten kadottaneet merkityksensä, ja kaikilla jäsenillä on nyt jälleen täysi vapaus yhtyä ja jäädä kaikkiin seuroihin ja yhdistyksiin, joihin he tahtovat kuulua. Jäsenyys jossakin toisessa seurassa lakkaa siis olemasta esteenä jäsenyydelle Teosofisessa Seurassa.

Chicago U. S. A. Syysk. 17 p:nä 1907.

Annie Besant.
Teosofisen Seuran presidentti.

Kysymyksiä ja vastauksia.

80 Kysymys. M. K. Kirjassa „Enkelein lankeemus" sanotaan, että nykyinen maapallomme ja ketju, johon se kuuluu, on neljäs järjestyksessä, että sitä ennen on ollut kolme kiertotähtiketjua, jotka ovat kuolleet vuorotellen elämänaallon siirtyessä toiseen; mutta ei sanota, mistä uusi planetaketju aina luodaan? Eihän tyhjästä mitään synny. Mistä siis luovat voimat saavat alkuaineet uudelle ketjulle? Jos maa on singahtanut auringosta ja jos uudet maata seuraavat planetat singahtavat auringosta, silloinhan auringon massa pienenisi ja sen lämmön ja elon voima heikkenisi? Vai saako aurinko muualta avaruudesta täytteitä kadonneen tilalle?

Vastaus. P. E. Olen iloinen tästä kysymyksestä, joka asettaa minut tilaisuuteen tekemään pari tärkeätä lisäystä yllämainitussa kirjassani oleviin vaillinaisiin tiedonantoihin. Kun sivulla 6 sanon, että „tiedemiehiltä saamme melkein yksimielisesti kuulla, että maapallomme syntyi erkautumalla auringon suuresta pallosta j. n. e.", niin olen jättänyt mainitsematta, että „Salainen Oppi" ei ollenkaan hyväksy tätä, n. k. Laplace'n teoriaa. (En nim. tahtonut esitelmissäni kajota tähän asiaan, joka kuuluu toiselle alalle kuin „enkelein lankeemus"). „Salaisen Opin" mukaan ei maapallo eikä mikään muu kiertotähti ole syntynyt auringosta, vaan kukin taivaankappale on „luotu" samalla tavalla. Näkyväinen tähtihän on vain suuren joukon taivaallisia olentoja ja niiden johtajan — Logoksen — alin asunto eli „ruumis". Tämä ruumis on rakennettu, kuten kaikki luonnossa, tahdon ja ajatuksen ja rakkauden voiman avulla. Ensin on muodostettu pallo ajatuksen tasolla, sitten se on upotettu astralitasolle, ja vihdoin on fyysillinen pallo muodostettu siten, että astralitasolta on tehty n. k. *laya*-keskus fyysillisessä avaruudessa ja sen ympäri on koottu fyysillisiä atomeja. Sanskritsana *laya* merkitsee „lepo, kuolema, häipymys" ja tarkottaa sitä, että kun jonkun tason voimat saatetaan täydelliseen lepotilaan, siten irrotettu elävä voima syöksee lähinnä seuraavalle tasolle.

Maaketjusta sanotaan, että se on edellisen — kuuketjun — jälleensyntymä. Tämä merkitsee, että samat korkeammat perusosat (prinsipit), jotka elähyttivät kuuketjua, ovat jättäneet sen ja luoneet itselleen maaketjun uudeksi asunnokseen. Kuu, joka oman ketjunsa neljäntenä pallona on antanut elämänsä maapallolle, seuraa meidän kiertotähteämme kuolleena tai ehkä oikeammin puolikuolleena ruumiina, jolla on suuri salainen vaikutusvalta maapalloon ja sen asukkaihin.

Tyhjästä tosiaan ei synny mitään, mutta avaruudessa ei olekkaan mitään tyhjää paikkaa. Fyysillisen avaruuden täyttää eetteri, ja astralinen, mentalinen j. n. e. avaruus on niinikään kaikkiallinen todellisuus, vaikka toistaiseksi meidän fyysilliset aistimemme käsittävät vain fyysillisen aineen kolme alinta tilaa (kiinteän, juoksevan ja kaasumaisen) samoinkuin astralinen ja mentalinen selvänäköisyys asettaa meidät vain oman maapallomme astrali- ja mentaliruumiin yhteyteen.

Aurinko ei siis kadota mitään, kun uusia kiertotähtiä luodaan, eikä näkyvä aurinko olekkaan muuta kuin aurinkokuntamme todellisen auringon ulkonainen peilikuva.

Muuten on huvittavaa nähdä, kuinka tieteellinen tutkimus vähitellen lähenee „Salaista Oppia". Monet tiedemiehet epäilevät jo Laplace'n teorian pätevyyttä. Tunnettu ruotsalainen fyysikko Svante Arrhenius on äsken julkaissut kirjan „Världarnas utveckling" (Maailmoiden kehitys), jonka johtopäätökset kiertotähtien synnystä muistuttaa „Salaisen Opin" kantaa.

81 Kysymys. M. K. Mitä „Salainen Oppi" sanoo aurinkokuntamme muista kiertotähdistä, Merkuriuksesta, Venuksesta, Marsista, Jupiterista j. n. e.? Kiertääkö elämänaalto niissäkin seitsemän kertaa kunkin ympäri j. n. e.?

Vastaus. P. E. „Salaisen Opin" mukaan kukin kiertotähti kuuluu omaan ketjuunsa, jossa elämänaalto tietenkin „kiertää seitsemän kertaa". Niiden kehityksestä ei paljon kerrota; sanotaan vain, että Venus ja sen ketju on tätä nykyä seitsemännessä kierroksessaan (ja viidennessä luomiskaudessaan eli manvantarassaan), mikä selittää siinä asustavien olentojen korkean kehityksen.

82 Kysymys. M. K. Sanotaan, että kuu tulee häviämään aikoja ennen kuin maapallo „kuolee" (Enk. lank., siv. 20). Mihin kuu häviää? Aurinkoonko? Vai hajoaako se astraliosiinsa?

Vastaus. P. E. Ymmärtääkseni se hajoaa fyysillisiin alkuosiinsa — atomeihinsa — ja yhtyy kaikkialliseen eetteriin.

83 Kysymys. V. M. R. Moni Omantunnon lukija tahtoisi varmaan minun kanssani enemmän selvyyttä Teosofisen Seuran sinetin kuvaannollisesta merkityksestä. Ehkä tämä voisi tapahtua Omantunnon palstoilla?

Vastaus. P. E. Tämän sinetin muodostaa Salomonin sinetti (kaksi kolmiota), jonka sisällä on silmukkaristi ja jota ympäröi häntäänsä pureva käärme, pään kohdalla hakaristi, kahden ympyrän ympäröimänä.

Salomonin sinetti, jota myös kutsutaan pentakkeliksi, on salatieteellinen symboli, joka tuotiin Iranista Egyptiin ja tarkottaa muun

muassa hengen lankeamista aineesen ja maailman syntyä tahi seitsemän prinsippiä (keskipiste, aatmaa, ja sen kuusi verhoa, terät). Kutsutaan Intiassa „vishnun merkiksi".

Silmukkaristi eli *crux ansata* on kuolemattomuuden kuva, koska ikuinen hengen elämä (ympyrä) siinä on voittanut aineellisen elämän ristiriidat ja sukupuolten vastakohdat (ristin) ja noussut niiden yli. Ristinä käytetään joko t-muotoinen egyptiläinen (hebrealainen) *tau* tai vanhempi egyptiläinen *tat* (+). Silmukkaristi tässä muodossa (♀) on Venuksen astrologinen (ja astronominen) merkki, jota vastoin meidän maapallomme merkki on risti ympyrän päällä (♁), koska me emme vielä ole voittaneet itsetietoista kuolematonta elämää.

Häntäänsä pureva käärme on ikuisuuden ja absolutisen elämän vertauskuva — sen Elämän, joka aina on kaiken ilmenneen elämän (kolmioiden) takana ja ympäri. Käärme on myös viisauden symboli; sen viisauden löytää ainoastaan vihitty.

Hakaristi on salaisen opin ja vihityn veljen vertauskuva.

Teosofisen Seuran sinetti tarkottaa siis, että se ihminen, joka voittaa täydellisesti alemman minänsä ja tulee ylemmässään kuolemattomaksi, hän ymmärtää ja hallitsee ilmennyttä kolminaismaailmaa. Mutta se, joka vihitään Salaisen Veljeskunnan jäseneksi, hän ymmärtää ja hallitsee sitäkin elämää, joka on ilmenneen kolminaismaailman takana.

84 Kysymys. V. M. R. Kaikilla liitoilla ja seuroilla on omat ulkonaiset symbolinsa eli tunnusmerkkinsä; eikö Teosofisella Seuralla ole mitään merkkiä jäsentensä käytettäväksi?

Vastaus. P. E. Jokainen T. S:n jäsen voi, jos hän tahtoo, käyttää seuran sinettiä rintaneulana tai kellottimena. Niitä saadaan ostaa Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonk. 11, Helsinki; hopeisten hinta on Smk. 3: — kpl., kultaisten Smk. 30: —.

Tien varrelta.

Suomalainen Osasto. Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston *charter* eli osastokirja, jonka presidentti laatii ja lähettää meille niin pian kuin hän saapuu Adyariin, Seuran pääkortteriin, tulee olemaan päivätty lokakuun 21 p:nä 1907, jona päivänä Suomalainen Osasto presidentin puolelta hyväksyttiin ja vahvistettiin.

Amerikan suomalaiset. Kysymys Amerikassa asuvista maamiehistämme ja heidän suhteestaan T. S:n Suomalaiseen Osastoon on nyt ratkaistu seuraavalla tavalla:

1) Suomalaisen Osaston alaisia paikallisyhdistyksiä ei voi perustaa Amerikkaan; jos siis Amerikan suomalaiset teosofit tahtovat liittyä paikallisyhdistyksiksi, täytyy tämän tapahtua Amerikkalaisen Osaston turvissa. Syy on siinä, että Teosofisen Seuran Osastot ovat maantieteellisiä.

2) Ne suomalaiset, jotka ovat Amerikan kansalaisia, eivät liioin voi liittyä irtojäseniksi Suomalaiseen Osastoon; jos he tahtovat tulla Teosofisen Seuran jäseniksi, täytyy heidän siis kirjottautua Amerikkalaiseen Osastoon. Tämän Osaston nykyinen ylisihteeri on: Dr. Weller Van Hook, 103 State St., Chicago, Ill., jolta saa kaikki tarpeelliset tiedot.

3) Ne suomalaiset, jotka ovat Amerikassa vain tilapäisesti ja jotka vielä ovat kirjoissa Suomessa, voivat sitä vastoin liittyä Suomalaiseen Osastoon irtojäseniksi. Heidän tulee vain kirjallisesti ilmottautua tämän osaston ylisihteerille.

Vaikkemme täten voi muodostaa kaikkien Amerikassa asuvien suomalaisten teosofien kanssa niin lujia siteitä kuin olisimme toivoneet, tulee välimme tietysti muuten pysymään muuttumatta. Teosofinen kirjallisuutemme, aikakauskirjamme ja yksityinen kirjevaihto on edelleenkin välittäjämme poikki Atlantin.

Skandinavilaisen Osaston suomalaiset jäsenet. Lokakuun 21 p:stä lukien ei Suomesta vastaanoteta uusia jäseniä T. S:n Skandinavilaiseen Osastoon; kaikkien, jotka Suomessa tahtovat liittyä Teosofiseen Seuraan, tulee kirjottautua Suomalaisen Osaston jäseniksi. Ainoastaan ne vanhat Skand. Osaston suomalaiset jäsenet, jotka eivät tahdo muuttaa Suomalaiseen Osastoon, saavat edelleenkin pysyä Skand. Osaston jäseninä.

Suomalaisen Osaston säännöt. Olemme tähän numeroon painattaneet osastomme säännöt semmoisina kuin ne Helsingin kokouksissa on hyväksytty ja presidentti on ne vahvistanut ja jommoisina ne jätetään Senattiin rekisteröitäviksi.

Ylisihteerin matkat. Pekka Ervast piti luennon Tukholmassa „yleisestä veljeydestä" ja matkusti sieltä, täyttääkseen vanhan lupauksen, Sundsvallin kaupunkiin, jossa hän viipyi neljä päivää ja luennoitsi neljä kertaa julkisesti täydelle huoneelle ja kerran yksityisesti Sundsvallin looshille. Paluumatkalla Suomeen hän vietti kaksi päivää Turussa, puhuen lokakuun 31 p:nä

suomeksi Kansallisseuran huoneustossa ja marraskuun 1 p:nä ruotsiksi entisen yliopiston juhlasalissa. Suomalaisen esitelmän jälkeen perustettiin Turun paikallisyhdistys, johon liittyi 18 jäsentä. Ruotsalaisen esitelmän jäkeen liittyi 12 henkeä irtojäseniksi T. S:aan.

Marraskuun 17 päivä. Suomalaisen Osaston avajaisjuhla vietetään Helsingissä, kuten viimein ilmotimme, Teosofisen Seuran 32 syntymäpäivänä. Aamupäivällä klo 11—2 kokous polyteknikkojen salissa Antinkadun 29, illalla klo 6 omassa huoneustossa, Mikonk. 11. Edelliseen kokoukseen myydään pääsylippuja à 50 p:niä seuran jäsenille ja heidän ystävilleen, jälkimäinen on ainoastaan jäseniä varten (pääsy vapaa). Aamupäivän ohjelmaan kuuluu: ylisihteerin puhe suomen ja ruotsin kielellä, Humun ja Palomaan puheet suomeksi ja toht. Runebergin puhe ruotsiksi; sitäpaitsi köörilaulua ja orkesterisoittoa: esitetään m. m. neiti Mobergin tilaisuutta varten säveltämä juhlakantaatti. Illalla taas on Pekka Ervastin esitelmä jäsenille Teosofisen Seuran salaisesta historiasta ja historiallisesta tehtävästä, jonka jälkeen jaetaan jäsen- ja yhdistyskirjat ja keskustellaan yhteisistä asioista.

Luentoja T. S:n jäsenille Keskiviikkona lokakuun 20 p:nä klo 7,15 illalla alkaa Pekka Ervast luentosarjan „pahasta ja sen voittamisesta". Luennot jatkuvat joka keskiviikkoilta täsmälleen klo 7,15. Pääsymaksu on 25 p:iä ja luentosarja on aiottu ainoastaan Teosofisen Seuran jäsenille.

Teosofinen jäsenmerkki. Vaikkei Teosofisella Seuralla ole virallista jäsenmerkkiä, saattavat kuitenkin sen jäsenet käyttää Seuran sinettiä tunnusmerkkinään rintaneulan tai kellottimen muodossa. Näitä merkkejä saadaan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonk. 11, Helsinki, ja on hopeisten hinta 3 mkaa ja kultaisten 30 mkaa (ilman postikulunkeja). Jos paikallisyhdistys tilaa useampia yhdellä kertaa, lähetetään ne rahtivapaasti yllämainitulla hinnalla. Huom.! Nämä merkit ovat ainoastaan Teosofisen Seuran jäseniä varten.

Teosofiset looshimme. Suomalaisen Osaston paikallisyhdistyksiä on nyt kahdeksan, kun Turun suomalainen looshi tuli edellisten seitsemän lisäksi.

Taide ja Teosofia. Suurta huomiota on herättänyt Englannissa, että nuori maineensa huipulla oleva viuluniekka, neiti Maud MacCarthy on luopunut taiteestaan antautuakseen kokonaan teosofialle. Hän tutustui teosofiaan jo lapsena, mutta nyt hän aikoo syventyä perinpohjaisiin teosofisiin tutkimuksiin ja sitten hän toivoo voivansa asettaa sekä taiteensa että itsensä teosofisen liikkeen palvelukseen. Maailman kannalta tämä tietysti on mieletön askel — ja Englannin „taiteenystävien" valitus on suuri, — mutta on olemassa toinen näkökanta, jonka mukaan tämä askel on jalon elämän jaloin teko.

Uusia, merkillisiä teoksia odotettavissa englannin kielellä. Annie Besant valmistelee paraikaa atomien rakennetta koskevaa tutkimusta, joka perustuu klärvoajantisiin havaintoihin, ja C. W. Leadbeater kirjottaa personallisiin tutkimuksiin ja kokemuksiin perustuvaa selontekoa maailman ja elämän näkymättömästä puolesta, joka tulee ilmestymään kirjana nimeltä *The hidden side of things.*

Joulukirjallisuutemme. Ikävä kyllä ei Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike voi julkaista mitään teosta täksi jouluksi, vaikka käsikirjotuksia kyllä on odottamassa, m. m. Annie Besantin „Kristinuskon salaisuudet" niminen *Esoteric Christianity*'n suomennos.

Omantunnon lukijoille. Silminnähtävästi jää yhtä ja toista siitä, mitä tänä vuonna lupasimme palstoillamme julkaista, ensi vuoden ohjelmaan, josta seikasta sydämestä toivomme, etteivät lukijamme ole pahoillaan.

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston Säännöt.

§ 1. Teosofisen Seuran Suomalainen Osasto on Teosofisen Seuran sääntöjen alainen. Osasto (Sektsioni) käsittää kaikki irtojäsenet ja paikallisyhdistykset (looshit) Suomessa.

§ 2. Osasto on perustettu teosofisen työn edistämiseksi Suomessa.

Jäsenyys.

§ 3. Teosofisen Seuran jäsenyys on avoinna kaikille, mutta alaikäinen otetaan jäseneksi ainoastaan holhoojansa suostumuksella. Jäsen, joka ei kuulu mihinkään paikallisyhdistykseen, on irtojäsen.

§ 4. Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston jäseneksi pyrkijän on ilmottautuminen ylisihteerille, jos hän haluaa irtojäseneksi; muuten sen paikallisyhdistyksen esimiehelle, johonka hän tahtoo kuulua.

§ 5. Uudet jäsenet merkitään Osaston nimikirjaan ja saavat T. S:n presidentin ja Suomalaisen Osaston ylisihteerin allekirjottaman jäsenkirjan.

§ 6. Jäsen, joka tahtoo erota Seurasta, ilmottakoon siitä kirjallisesti ylisihteerille tai paikallisyhdistyksensä esimiehelle ja palauttakoon jäsenkirjansa.

(Jatketaan).

ALEXANDERSGATAN 17

KIRJAKAUPPA O BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 2303 HELSINGFORS

ALEKSANTERINKATU 17

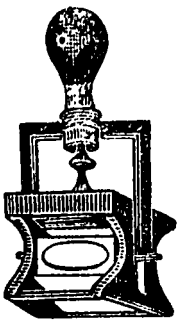

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta Kaivertaja J. E. Waldén Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja Lakkasinettejä, Ovikilpiä. Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

KARL NORDBLAD'in

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink. 13. Telef. 48 02.

Kotimaisia

URKUHARMOONEJA

Veljekset Anderssenin parhaaksi tunnettua tekoa voidaan tilata allekirjoittaneen kautta. Erikoisala: suuria pedaaliharmooneja. Patenteerattu keksintö: basson ja melodian vahvistaja.

ADOLF NYLUND, Kouvola.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

ALEKSANTERINK. 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3:-.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO

Helsingissä. Vuorikatu 6. Puhelin 25 91.

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljoittaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. KALLION

KULTA- & KELLOTAVARAIN LIIKKEESTÄ

Mikonkatu 11. Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI on

Maailman ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

MARTIN & MÄKELÄ

KIRJAKAUPPA. ▫ 6 Itäinen Viertotie 6

Helsinki. Puh. 54 34.

ASIAMIEHET ja TILAAJAT;

Pyydämme, että ne asiamiehet ja yksityiset tilaajat jotka eivät vielä ole tilittäneet meille velkaansa, tekisivät sen niin pian kuin mahdollista. *Kunnioittaen*

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.

KIRJAPAINO-O.Y. SANA, HAKASALMENKADUN 4:SSÄ
JOSSA „OMATUNTO“ PAINETAAN, TEKEE KAIKKIA ALAAN KUULUVIA HIENOIMPIA SEKÄ YKSINKERTAISEMPIA TÖITÄ. :-: PYYTÄKÄÄ KUSTANNUSARVIOITA.
PIHARAKENNUS, 2:NEN KERROS
— PUHELIN 51 94. —

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid 2: —.

ANNIE BESANT, Ihminen ja hänen ruumiinsa. Engl. suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: 50, sid 2: 50.

PEKKA ERVAST, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, Enkelein lankeemus. Piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin“ valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2), Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ **Mikonk. 11.**

A. B. Oskar Erikson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohtuvöitä ynnä muita sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähkö-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmoittaa 1) syntymähetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 7: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 15: —). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 31: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 63: —). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen Elämän opas.

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 157 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike. Helsinki, Mikonk. 11.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä. Nopea suoritus. Hinnat kohtuulliset.

Helsinki 1907. Kirjapaino-Osakeyhtiö SANA.

3:s v. N:o 12

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

KOLMAS VUOSIKERTA

JOULUKUU, 1907.

I. Ensi vuonna, *Toimitus* 253
II. Tilausilmotus vuodelle 1908 254
III. Tervehdys Suomalaiselle Osastolle, *Arvid Knös* 255
IV. Kristuksen syntymä, *Pekka Ervast* . . . 256
V. Salatiede ja salatieteilijät, IV. Salatieteilijälle välttämätön ominaisuus, *Rudolf Steiner* 258
VI. Näkymättömiä auttajia, XVII, *C. W. Leadbeater* 262
VII. Kahden äärimmäisyyden välissä, *Aate* . . 264
VIII. Haapakummun Anna Mari, *Kyllikki Ignatius* 266
IX. Kehityksen kulku, *P. E.* 268
X. Kirjoja, vanhoja ja uusia, *V. H. V.* . . . 271
XI. Kysymyksiä ja vastauksia 272
XII. Tien varrelta 274
XIII. Suomalaisen Osaston säännöt 276
XIV. Omantunnon sisällys vuonna 1907 . . . 277

HINTA: 60 P:IÄ KOKO VUODELTA 5 MK.

ओं

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

Toinen vuosikerta 1906. Hinta sidottuna korukansiin Smk. 5: —, Amerikassa 1 1/2 dollaria.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk. 5: —, Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Ruotsissa 4 kruunua. Yksityisnumerot 60 p:iä. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE, MIKONKATU 11, on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. pp.

OMANTUNNON TOIMITUKSELLE tulevat kirjeet ja lähetykset ovat osotettava suoraan toimittaja *Pekka Ervast*'ille, os. Åggelby.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

3:s v. HELSINGISSÄ, JOULUKUUN 15 P:NÄ 1907 N:o 12

Ensi vuonna.

Teosofinen liike Suomessa on saanut uutta voimaa ja uutta vauhtia sen kautta, että perustettiin Teosofisen Seuran Suomalainen Osasto. Uusi henkinen elämä alkaa versoa — sen oireet näkyvät jo Seuran ulkopuolellakin — ja hartaat teosofit ovat voineet tuntea uuden innon heräävän sielussaan.

Mikä on luonnollisempaa kuin että uuden päivän koittaessa muodot muuttuvat, vanhat hylätään ja uudet astuvat sijalle? Niinpä käy meidän teosofisen aikakauslehtemmekin. Ensi numerosta alkaen sen ulkonäkö muuttuu, sen koko muuttuu, sen nimi muuttuu.

Minkälaiseksi tulee sen ulkonäkö? Sirommaksi, sen uskomme jokaisen lukijan myöntävän. Lehti kadottaa hieman leveyttään ja hieman pituuttaan, tullen enemmän aikakauskirjan näköiseksi, mukavammaksi käytellä ja sopivammaksi lähettää. Kaksipalstaisesta se muuttuu yksipalstaiseksi. Kansilehti tulee taiteilijan piirtämäksi.

Minkälaiseksi tulee koko? Pysyväiseksi, jonka ilolla ilmotamme. Ei lehti tule enää olemaan milloin 16, milloin 20, milloin 24 tai 28 tai 32-sivuinen, vaan säännöllisesti joka kuukausi se ilmestyy 32-sivuisena.

Entä nimi? Mikä on oleva uuden tulokkaan ristimänimi? Se on oleva:

Tietäjä

Teosofinen Aikakauskirja.

Miksi semmoinen nimi? Onko se hyvä? Ystävämme päättäköot itse. Ensi numerossa teemme selkoa tämän nimen merkityksestä ja sopivaisuudesta.

Muodot vaihtelevat, mutta henki on sama. Elämä kasvaa, laajenee ja syventyy, mutta teosofian, jumalallisen viisauden henki on ikuisesti sama ja muuttumaton.

Vuosi 1908 on teosofisen aikakauslehtemme neljäs vuosi. Se on Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimäinen, mutta suomenkielisen teosofisen liikkeen kahdeksas. Liikkeemme seitsemän ensimäistä vuotta ovat nyt kuluneet, neljä niistä alemman minän vankan maaperän luomisessa ja kolme — „Omantunnon“ vuodet — ylemmän minän toistaiseksi vielä heikkoa ääntä kuunnellessa. Nyt alkaa uusi „kierros“. Liikkeemme personallisuus — T. S. — on luotu. Se on kasvanut tehtävästään itsetietoiseksi. Se tietää, että sillä on sanoma julistettavana Suomen kansalle. Sen asema ei ole enää huutavan ääni korvessa, vaan näkyväisenä se astuu ulos ihmisten kesken ja Tietäjän suulla se kansalleen puhuu. Liikkeemme alkaa ensi

vuonna uuden jakson elämässään ja 1908 on sen ensimäinen vuosi tietäjänä. Tietäjä on oleva T. S:n Suomalaisen Osaston äänenkannattaja.

Tietäjän tehtävä on kantaa korkealla valon tulisoihtua. Jos ulkonainen pimeys hetkeksi laskeutuu kansamme ja maamme yli, on sisällinen valo loistava sitä kirkkaammin, sillä jos silmä, joka on ruumiin valo, on pimeä, kuinka pimeä on silloin koko ruumis! Mutta jos silmä on valoisa, silloin se näkee pimeydessäkin. Ja tieto on silmän valo.

Korkea on tietäjän tehtävä. Mutta heikko hänen voimansa on, jolleivät hänen omaisensa häntä auta. Kaikki ne, joiden sydämen tulkki hän on, auttakoot häntä säännöllisesti ajatuksillaan ja siunauksillaan. Heidän siunauksensa rakentavat hänelle siivet. Ja ainoastaan jos hänellä on siivet, voi hän kohota Viisasten luo ja Herran luo ja oppia ja tulla valaistuksi. Ja kun hän itse on kylläinen, voi hän antaa muille syödä. Mutta ei nälkäinen kykene, vaan se joka on vanhurskaudella ravittu.

Sentähden tietäjä pyytää rakkautta. Uhratkaamme hänen hyväkseen parhaimmat ajatuksemme ja tunteemme, että hän puhuisi kansallemme totuuden sanoja ja että hänen viisautensa valo olisi niin kirkas, että sokeatkin sen näkisivät.

Toimitus.

Tilausilmotus vuodelle 1908.

Välttämättä jokaisen tarkasti luettava!

Kuten johtavassa artikkelissa „Ensi vuonna“ on selvitetty, tulee *Tietäjä, teosofinen aikakauskirja* jatkamaan Omantunnon työtä. Vuosi 1908 on Teosofisen Aikakauslehden neljäs ja samalla Tietäjän ensimäinen vuosi.

Tietäjä ilmestyy Helsingissä kerran kuukaudessa 32-sivuisena ja maksaa kuten Omatunto koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua, postimaksut siihen luettuna. Puolen vuosikerran hinta on Suomessa 2: 50 ja Amerikassa 1 dollari. Irtonumeron hinta on 60 p:iä.

Tietäjä tilataan postin kautta, asiamiehiltä, kirjakaupoista, Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä tai suoraan päätoimittajalta.

Tietäjä tulee kaikessa jatkamaan ja täydentämään Omantunnon työtä. Sen ohjelma pysyy samana. Sen päätoimittajana tulee olemaan kirjailija *Pekka Ervast* (os. Åggelby), joka tähänkin saakka on Omantunnon toimitussihteerinä lehteä toimittanut.

Kuinka Omantunnon tilaajat saavat Tietäjän vaivatta?

Koska on toivottava, että useimmat Omantunnon tilaajat edelleenkin pysyvät Tietäjän tilaajina, tahdomme vapauttaa heidät kaikista tilausvaivoista ja -maksuista siten että lähetämme heille tammikuun numeron viiden markan jälkivaatimuksella. Samalla kun he saavat käteensä Tietäjän ensimäisen numeron, suorittavat he siis tilausmaksunsa, eikä heillä ole mitään vaivaa eikä menoa koko tilauksesta, sillä me maksamme postikulungit.

Mutta koska on mahdollista, että jotkut tilaajat eivät voi suorittaa vuosikerran koko hintaa yhtaikaa, vaan tahtovat kuten ennenkin tilata lehteä paikkakuntansa asiamiehen kautta, käy tämäkin päinsä. Heidän tulee silloin vain ilmottaa asiasta meille ennen tammikuun 1 päivää, ja niin pian kuin asiamies lähettää tilauksen, lähetämme me puolestamme Tietäjän.

Koska myös on mahdollista, että jotkut lukijamme eivät huoli Tietäjää ollenkaan, pyydämme heitä hyväntahtoisesti ilmottamaan meille päätöksensä ennen tammikuun 1 päivää.

Kaikki vanhat tilaajat jotka eivät ilmota meille mitään ennen tammikuun 1 päivää, katsotaan tilanneeksi lehteä vuodeksi 1908 ja saavat tammikuun numeron lähetetyksi luokseen 5 markan jälkivaatimuksella.

Täten uskomme toimivamme kaikin puolin rehellisesti ja kohteliaasti. Helpottaaksemme vieläkin niiden vaivat, jotka tahtovat tilata asiamiesten kautta tai kokonaan hylätä meidät, painatamme valmiiksi irtileikattavan lapun, jonka asianomainen täyttää ja 5 pennin kuoressa lähettää meille ennen tammikuun 1 päivää.

Tietysti ne, jotka hyvyydessään tahtovat säästää meidän varojamme, voivat lähettää tilausrahansa meille kuten ennenkin, ja se on silloin tapahtuva niin pian kuin mahdollista. Tätäkin varten painatamme tilauslapun. Mutta koska on suotava, että lukijamme ja ystävämme hankkivat uusia tilaajia Tietäjälle, kehotamme heitä antamaan tämän lapun tuttavilleen, jos he itse tahtovat käyttää hyväkseen vaivatonta tilaamistapaa.

Lyhyesti sanoen, tilaus käy päinsä seuraavasti:

1. Jos itse tahdot nähdä vaivaa ja säästää meidän varojamme, täytä tilauslappu n:o 1, liitä raha ja lähetä meille.
2. Jos tahdot päästä kaikesta vaivasta, mutta edelleen pysyä tilaajana, älä tee mitään.
3. Jos tahdot tilata asiamiehesi kautta, täytä lappu n:o 2 ja lähetä meille ennen tammikuun 1 päivää.
4. Jos et tahdo tilata ollenkaan, täytä lappu n:o 2 ja lähetä meille ennen tammikuun 1 päivää.
5. Jos et käytä lappua n:o 1, anna se ystävällesi.

Amerikkalaisille tilaajillemme

lähetämme Tietäjän tammikuun numeron luottaen siihen, että amerikkalaiset veljemme, jotka todella ovat osottautuneet ystäviksemme, suorittavat meille tilausmaksunsa ensi postissa.

Kaikki, jotka tilaavat Omaatuntoa ensi vuodeksi, saavat tietysti Tietäjän.

Tulkoon työllemme menestys!

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Mikonkatu 11,
Helsinki.

Teosofisen Seuran Suomalaiselle Osastolle.

21 p:nä lokakuuta hyväksyi Teosofisen Seuran presidentti Mrs. Annie Besant Tukholmassa käydessään seitsemän vastaperustetun suomalaisen paikallisyhdistyksen tekemän anomuksen saada muodostaa oma suomalainen sektsioni eli osasto. Samalla vahvisti presidentti myöskin suomalaisen osaston säännöt.

Suomalainen osasto on täten muodostettu 21 p:nä lokak. 1907.

Tätä tapahtumaa tervehtii ilolla koko skandinavilainen osasto. Se on meidän nähdäksemme luonnollinen tulos

teosofisen liikkeen kehityksestä pohjoismaissa, ja se oivallinen työ, jonka Te, suomalaisen osaston jäsenet jo olette suorittaneet, takaa toivorikkaan tulevaisuuden.

Teillä saattaa olla edessänne suuri tehtävä. Suomen kansa on nykyään ripeästi kehittymässä polittisesti ja sellaisena aikana voi olla sangen tärkeätä, että selvästi esitetään se ihanne, joka on ajan vaiheita korkeampi ja joka ennen kaikkea tahtoo saattaa ihmisiin juurtumaan tiedon siitä *henkisestä* veljeydestä, mikä kaikkia yhdistää. Tämä ihanne viittaa siihen korkeaan päämaaliin, jota koko ihmiskunta kamppaillen lähestyy yhtenäisin rivein mutta samalla eri kansakunnat ryhmittäin.

Tällaisesta näkökohdasta kiinni pitämällä käy meille helpommaksi käsittää maailman tapausten juoksu ja niiden oikea merkitys. Muutoksia saattaa tapahtua, ulkonaisia siteitä katketa, mutta sisäisen yhteyden ei silti tarvitse särkyä.

Niinpä tässäkin. Me eroomme muodollisesti, ulkonaisesti, mutta sisäisesti, olennaisesti olemme yhtä lujien siteiden yhteenliittämät kuin konsanaan. Olemme oppineet käsittämään *ykseyden,* joka on kaikkien tämän maailman olosuhteiden takana ja yläpuolella, ja meitä yhdistää yhteistyö saman korkean silmämäärän eteen.

Mutta katsoen menneiden vuosien yhdessä-oloon, lausun skandinavilaisen osaston puolesta toivomuksen, että Teidän työnne Suomessa menestyisi ja varttuisi. Tahdomme iloita jokaisesta vallotuksesta, minkä teosofinen maailmankatsomus saavuttaa toisella puolen Pohjanlahtea.

Jokainen Teidän menestyksenne on myös meidän.

Tukholma, 27 p. lokak. 1907.

Arvid Knös.

Kristuksen syntymä.

Kristitty maailma laskee niin ja niin monta vuotta Kristuksen syntymän jälkeen ja joka vuosi se viettää joulujuhlaansa tämän merkillisen syntymän muistoksi.

Totta on, että meidän kristittyjen suuri opettaja ja vapahtaja Jeesus eli pari tuhatta vuotta sitten, ja kiitettävän kaunista on, että maailma edes kerran vuodessa pysähtyy touhussaan ja muistelee sivistyksensä suurta henkistä luojaa.

Mutta tämä on kuitenkin kaikki ulkonaista, se on salaisuuden katselemista sokealla silmällä. Kristuksen syntymä on mysterio, ja mysteriot eivät kuulu aikaan, vaan iankaikkisuuteen, niitä ei rajota paikka, vaan ne ovat kaikkiallisia, paikallisuudesta riippumattomia.

Mikä on Kristuksen syntymän mysterio?

Jeesus oli ihminen kuin me ja kuitenkin hän oli meistä erilainen. Ei hän ollut meistä erilainen sillä tavalla, että hän olisi ollut jumala, joka astui alas maan päälle, ja me kuolevaisia syntisiä. Vaan sillä tavalla hän oli meistä erilainen, että hän oli meitä ylempänä, kehityksessä meitä edempänä, hengessä meidän herramme.

Me olemme kaikki jumalia. Sen hän sanoi itse. Me olemme kaikki taivaasta astuneet alas maan päälle. Me emme ole kuolevaisia syntisiä, vaan kuolemattomia jumalia. Mutta me emme ole Jumalan poikia, niinkuin Jeesus oli. Sillä me emme tunne Isäämme niinkuin hän tunsi.

Sillä tavalla hän oli meitä ylempänä,

että hän oli tietoisessa yhteydessä Isän kanssa.

Ja tämä on nyt Kristuksen salaisuus. Sillä Kristus on Jumalan poika.

Kristus merkitsee „voideltu". Kristus on kuningas. Kristus on se kuninkaaksi voideltu henki, joka asuu jokaisessa ihmisessä, vaikka ihminen ei sitä tunne, se valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, joka maan päälle syntyy, vaikkei ihminen sitä valoa näe. Mutta se valo on Isästä.

Jeesuksessa Kristus oli elävä. Sentähden Jeesusta kutsuttiin Kristukseksi. Ja kun Kristus oli hänessä elävä, hän tunsi Isän. Sillä ainoastaan se, joka pojan tuntee, tuntee Isän.

Kristus on Isän Jumalan iankaikkinen poika, mutta kerran Kristus syntyy joka ihmisen sielussa.

Koska se tapahtuu?

Silloin kun ihmisen sielusta tulee äiti, joka voi pojan synnyttää. Mutta äitiys ei ole kenenkään sielusta kaukana.

Äiti rakastaa.

Ihmisen sielukin rakastaa. Kun ihminen syventyy sieluunsa, hän huomaa rakastavansa. Ketä? Kaikkia. Hän rakastaa kaikkia ihmisiä veljinään, kaikkia eläimiä lapsinaan, kaikkia kasveja ja koko luontoa holhokkeinaan. Mutta tämä rakkaus on niin syvällä, niin syvällä, ettei hän uskalla siihen heittäytyä.

Äiti kunnioittaa.

Ihmisen sielukin kunnioittaa. Kaikkea jaloa ja suurta, kaikkea totuutta, niitä kaikkia, jotka ovat luona Jumalan, se kunnioittaa. Se kunnioittaa eikä epäile. Ei ihminen sielunsa syvimmässä epäile Jumalaa. Eikä hän epäile, että niitä on, jotka Jumalan tuntevat.

Äiti on puhdas.

Ihmisen sielukin on puhdas. Polvillaan se on puhtauden edessä ja käsiään se rukoillen ojentaa puhtautta kohti. Sen silmässä on kyynel, sillä syntiä tekee ihminen omaa puhtauttaan vastaan, mutta kuitenkin hän näkee, että sielunsa sisin salaisuus on puhtaus.

Rakkaus, kunnioitus ja puhtaus.

Siis ollos äiti, oi sielu, että pojan voisit synnyttää. Sillä nähnyt olet näyssä pojan ja Jumalan sanansaattaja on sinulle ilmottanut, että synnyttämään tulet.

Muistatko? Sinussa oli kaikki hiljaista ja ympärilläsi vallitsi äänettömyys. Ei yksikään himo eikä halu puhunut sinun sisälläsi eikä yksikään ajatus nostanut päätään sinun puhtautesi hiljaisuudessa. Ja silloin näit pojan ja kuulit hänen äänensä.

Sydämesi ruusulehdillä hän seisoi ja hänen hohtavat jalkansa uppoutuivat syntien syvyyteen, mutta sydämesi täytti koko maailman. Korkeana ja valkoisena hän seisoi ja hänen vaaleat vakavat kasvonsa olivat kääntyneet taivasta kohti, Isää kohti. Niiden ilme oli sanomattomasti rauhallinen ja povellaan hänellä oli kantele.

Ja hän soitti. Ja koko avaruus täyttyi hänen soitollaan, ja hiljainen, hiljainen riemu hiipi sinuun, oi sielu. Valo levisi hänestä ja sopusointu, ja pimeys pakeni ja synti sortui ja kaikki paha karkkosi.

Sinä polvistuit, sielu, ja palvelit. Ja äänettömänä kuiskasit: Siunattu hän, joka tulee Herran nimeen. Mutta pojan ääni kuului ja hänen soittonsa ääni ja maat ja taivaat vavahtelivat, mutta sinä peitit silmäsi, oi sielu. Sillä et voinut kestää hänen sanojensa mahtia etkä hänen katseensa majesteettia.

Gloria in altissimis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!

Vieläkö epäilet, sielu? Et epäile, sillä olet äidiksi kutsuttu. Poika sinua odottaa. Katso, pian joutuu aika, että sinun tulee synnyttää. Valmistu joulusi iloa vastaanottamaan.

Tämä on nyt Kristuksen syntymän salaisuus. Tämä on mystikon jouluilo. Sen mysterion ymmärtävät ainoastaan ne, joidenka sielu alkaa äidistyä. Mutta jokaisen ihmisen sielu on tuleva äidiksi, joka Jumalan pojan synnyttää.

Pekka Ervast.

Salatiede ja salatieteilijät.

IV.

Salatieteilijälle välttämätön ominaisuus.

Joka ihmisessä on uinuvia kykyjä, joilla hän voi saavuttaa tietoa korkeammista maailmoista. Mystikko, teosofi tai gnostikko puhuu sielumaailmasta ja henkimaailmasta, jotka hänelle ovat yhtä todellisia kuin se maailma, jonka me fyysillisin silmin näemme ja fyysillisin käsin kosketamme. Joka hetki voi kuulija sanoa itselleen: „Sen, mistä hän puhuu, voin minäkin oppia, kun olen itsessäni kehittänyt vissejä voimia, jotka nyt vielä ovat kätkössä.“ On vain vielä jälellä kysymys, kuinka on alettava näiden kykyjen kehittämistä. Tätä voivat neuvoa ainoastaan ne, jotka jo ovat nämä kyvyt saavuttaneet. Niinkauan kuin ihmiskunta on maan päällä elänyt, on aina ollut kouluja, joissa tällaisten kykyjen omistajat ovat pyrkijöitä opettaneet. Niitä kutsutaan salaisiksi kouluiksi ja niissä annettua opetusta salatieteeksi eli esoteriseksi opetukseksi. Tällainen nimitys herättää luonnollisesti väärinkäsitystä. Joka sen ensi kerran kuulee, voi helposti hairahtua uskomaan, että näiden koulujen jäsenet tahtovat muodostaa erityisen etuoikeutetun luokan, joka mielensä mukaan kätkee tietonsa kanssaihmisiltään. Voipa hän ajatella niinkin, että tuossa tiedossa kenties ei olekaan mitään sen kummempaa. Hänen tekee näet mieli uskoa, että jos se olisi oikeata tietoa, ei sitä tarvitsisi salassa pitää: se voitaisiin silloin julki julistaa ja sen edut tulisivat kaikkein ihmisten saataviin.

Ne jotka ovat salaiseen tietoon vihityt, eivät vähääkään ihmettele, että vihkimätön näin ajattelee. Vasta se, joka johonkin määrään on kokenut vihkimystä olemassaolon korkeampiin salaisuuksiin, voi käsittää, miksi sen vihkimyksen luonto on salainen. Mutta voidaan kysyä: „kuinka sitten näin ollen vihkimättömässä ollenkaan voi kasvaa tämän n. k. salaisen tiedon halu? Kuinka ja miksikä pitäisi hänen etsiä jotakin, jonka luonteesta hänellä ei voi olla käsitystä?“ Mutta sellainen kysymys perustuu aivan väärään käsitykseen salaisesta tiedosta.

Todellisuudessa ei ole mitään eroa „salaisen tiedon“ ja muun inhimillisen tiedon ja taidon välillä. Tämä salainen tieto ei ole tavalliselle ihmiselle sen kummempi salaisuus kuin kirjotustaito on salaisuus sille, joka ei osaa edes lukea. Ja aivan niinkuin jokainen oikeaa menettelyä noudattaen voi oppia kirjottamaan, niin voi myös jokainen oikeaa tietä kulkien tulla opetuslapseksi, vieläpä opettajaksi. Ainoastaan yhdessä suhteessa ovat ehdot tässä toisenlaiset kuin ulkonaisessa ajatustoiminnassa. Kirjotustaidon saavuttamiseen voi joltakulta puuttua mahdollisuus köyhyyden tai hänen paikkakuntansa alhaisen sivistyskannan takia, mutta korkeampien maailmoiden tieto on esteittä jokaisen vilpittömän etsijän saavutettavissa.

Monet uskovat, että ihmisen on sieltä tai täältä löydettävä korkeamman tiedon Mestareita saadakseen niiltä johdatusta. Mutta vakavan etsijän ei tarvitse suinkaan pelätä mitään vaikeutta sellaisen Vihityn löytämisessä, joka hänet voi johtaa maailman syvimpiin salaisuuksiin. Päinvastoin jokainen voi olla varma siitä, että joku Vihitty hänet löytää tavalla tai toisella, jos hänellä on todellinen pyrkimys tähän tietoon. Sillä Vihittyjen kesken on ankara laki, joka kieltää heitä pidättämästä keltään hänelle kuuluvaa tietoa. Mutta yhtä ankara laki kieltää ketään saamasta salaista tietoa, ennenkuin hän on sen arvoinen. Ja mitä täydellisempi Vihitty on, sitä tarkemmin hän nou-

dattaa näitä kahta lakia. Kaikki Vihityt käsittävä veljeskunta on ikäänkuin muurin ympäröimä ja äskenmainitut säännöt ovat muurin kaksi kovaa koossapitävää tukea. Te voitte elää likeisessä ystävyydessä Vihityn kanssa ja kuitenkin tämä muuri erottaa teidät hänestä, niinkauankuin ette ole itse tullut Vihityksi. Vihitty voi antaa teille täyden luottamuksensa ja rakkautensa, mutta hän uskoo teille salaisuutensa ainoastaan, kun itse olette siihen valmis. Voitte imarrella häntä, voitte kiusata: mikään ei häntä saa ilmaisemaan teille sellaista, minkä hän tietää vääräksi julkaista, koska te nykyisessä kehitystilassanne ette ymmärtäisi oikein ottaa salaisuutta sieluunne.

Tiet, jotka ihmisen johtavat salaisuuden saavuttamiseen, ovat selvästi kuvatut. Ne ovat katoamattomin kirjaimin piirretyt niihin temppeleihin, joissa Vihityt salaisuuksia säilyttävät. Muinaisina, esihistoriallisina aikoina nämä temppelit olivat ulkonaisesti näkyviä, meidän päivinämme, koska olemme tulleet niin epähenkisiksi, ovat ne enimmäkseen näkymättömät. Mutta kaikkialla niitä on olemassa ja joka etsii, voi löytää.

Ainoastaan omasta sielustaan voi ihminen löytää keinot, jotka hänelle avaavat Vihityn huulet. Määrätyn pitkälle on hänen itsessään kehitettävä erityisiä kykyjä, ja silloin Hengen suurimmat aarteet tulevat hänen omikseen.

Hänen on alettava saattamalla sielunsa määrättyyn tilaan. Okkultismin tutkija kutsuu sitä antaumuksen, kunnioituksen tilaksi. Ainoastaan se, joka on tässä mielentilassa, voi tulla salaisen tiedon oppilaaksi. Ja ne, joilla on näissä asioissa kokemusta, voivat lapsessakin huomata lähestyvän opetuslapsiuden merkit. On lapsia, jotka uskonnollisella vavistuksella katsovat niihin, joita he ihailevat. Sellaiset henkilöt he asettavat niin korkealle, ettei heidän sydämensä sisimmässä sopukassakaan voi nousta arvostelun tai vastustuksen ajatusta. Sellaiset lapset kasvaessaan nuorukaisiksi ja neidoiksi, ovat onnellisia saadessaan ihailla jotakin ihailun arvoista ja heidän joukostaan ovat monet opetuslapset lähteneet.

Oletteko koskaan pysähtyneet jonkun arvossapidetyn miehen oven eteen ja tällä ensi käynnillänne tunteneet miltei uskonnollista kammoa koskiessanne ovenripaan mennäksenne taloon, joka teistä tuntuu pyhältä paikalta? Silloin teissä on ilmautunut tunne, joka voi olla tulevan opetuslapsiuden siemen. Jokaiselle kehittyvälle ihmiselle tällaiset tunteet ovat siunausta ja ovat rakennuskiviä. Mutta ei ole ajateltava, että nämä kyvyt ovat alistuvaisuuden ja orjuuden siemeniä. Kokemus on näyttänyt, että ne, jotka pystyimmässä pitävät päänsä, juuri ovat niitä, jotka ovat oppineet kunnioittamaan, missä kunnioitus on paikallaan. Ja kunnioitus on aina paikallaan, kun se tulee sydämen syvyydestä.

Jollemme itsessämme kehitä tätä syvälle juurtunutta tunnetta siitä, että on jotakin itseämme korkeampaa, niin emme koskaan saa voimaa korkeammalle kehittymään. Vihitty on saanut voiman järjessään nousemaan tiedon korkeuksiin ainoastaan siten, että hän on sydämensä ohjannut antaumuksen ja kunnioituksen syvyyksiin. Hengen huipuille käy tie vain nöyryyden porttien kautta. Tietoa voitte saavuttaa vasta, kun opitte sille arvoa antamaan. Ihmisellä on kyllä oikeus katsoa Todellisuutta silmästä silmään, mutta hänen on ensin hankittava tämä oikeus. Henkistä elämää ohjaavat lait niinkuin fyysillistäkin. Hiero lasipuikkoa sopivalla aineella, niin se tulee sähköiseksi, s. o. saa voiman vetämään puoleensa keveitä esineitä. Tämä on esimerkki luonnonlaista. Tämän tietää jokainen vähänkin fysikkaan perehtynyt. Samaten jos joku on perehtynyt edes okkultismin ensi alkeihin, tietää hän, että jokainen sielussa kehkiävä todellisen alttiuden tunne kasvattaa voiman, joka ennemmin tai myöhemmin viepi Tiedon Tielle.

Jolla on itsessään tämmöinen alttiuden eli antaumuksen tunne tai joka on onnistunut saamaan sen kasvatuksen kautta, hänellä on siitä paljon apua, kun hän myöhemmin elämässään alkaa pyrkiä korkeampaan tietoon. Mutta joka on sellaista edellytystä vailla, joutuu moniin vaikeuksiin kohta Tiedon Tien ensi askeleilla, jollei hän uutteralla itsekasvatuksella koeta itsessään kasvattaa tätä alttiuden tunnetta. Meidän aikanamme on erityisen tärkeätä, että tähän kiinnitetään huomiota. Sivistyksemme tähtää enemmän kritikkiin ja tuomitsevaan arvosteluun kuin epäitsekkääsen ja alttiiksiantavaan kunnioitukseen. Mutta jokainen paheksuva arvostelu lamauttaa sielun voimia korkeamman tiedon saavuttamiseksi ja taas kaikki syvällinen alttius kehittää niitä. Tällä emme suinkaan tahdo sivistystämme tuomita. Juuri tätä kriitillistä arvostelukykyä, joka „tutkii kaikki ja pitää sen, kuin hyvä on", me saamme kiittää sivistyksemme suuruudesta. Emme koskaan olisi päässeet tieteen, kaupan, teollisuuden, lainopin nykyiselle kannalle, jollemme olisi kaikessa käyttäneet arvostelukykymme ja järkemme mittapuuta. Mutta mitä täten on ulkonaisessa kulttuurissa voitettu, se on saatu maksaa vastaavalla tappiolla henkisen elämän korkeamman tiedon alalla.

Nyt jokaisen on selvästi käsitettävä, että sille, joka elää keskellä aikamme ulkokohtaista sivistystä, on hyvin vaikeata edistyä korkeampien maailmoiden tiedossa. Hän voi sen tehdä vain, jos hän sisäisesti tarmokkaasti työskentelee. Aikoina sellaisina, jolloin ulkonaisen elämän olot olivat yksinkertaisemmat, oli henkinen suuruus helpommin saavutettavissa. Elämän olot sallivat sen paremmin tulla huomatuksi, mikä ansaitsi arvoa ja pyhänä pitämistä. Kriitillinen aika alentaa nämä ihanteet, muut tunteet astuvat kunnioituksen, ihailun ja rukouksen sijalle. Meidän aikanamme painetaan paremmat tunteet alas, niin että ne jokapäiväisessä elämässä joutuvat yhä enemmän syrjään.

Joka pyrkii korkeampaan tietoon, hänen täytyy itse viljellä sitä omassa sielussaan. Sitä ei voi saada tutkimalla, ainoastaan elämällä. Opetuslapseksi pyrkijän on alinomaa harjotettava tätä kunnioittavaa sieluntilaa. Ympäristössään täytyy hänen huomata kaikki, mikä kysyy hänen ihailuaan. Milloin hänen velvollisuutensa ja olonsa suinkin sallivat, on hänen koetettava kokonaan kieltäytyä arvostelemasta ja tuomitsemasta mitään. Jos moitin jotakin ihmistä hänen heikkoutensa takia, riistän itseltäni sitä voimaa, mikä tarvittaisiin korkeamman tiedon saavuttamiseen, mutta jos rakastavasti koetan syventyä hänen ansioihinsa, kokoan enemmän tätä voimaa. Opetuslapsen on alinomaa seurattava tätä neuvoa. Kokeneet salatieteilijät ymmärtävät, kuinka tähdellistä heille on alati etsiä mitä hyvää on kaikissa asioissa ja pidättäytyä paheksuvasti arvostelemasta mitään. Eikä tämä saa olla vain ulkonaisena sääntönä vaan sen on tultava sielun sisäiseksi ominaisuudeksi. Se antaa voimaa täydentämään ja viimein kokonaan uudistamaan meidät. Mutta tämän uudistuksen on tapahduttava sisässämme, ajatuselämässämme. Ei ole kylliksi, jos osotan kunnioitusta vain ulkonaisessa käytöksessäni jotain ihmistä kohtaan, vaan minun on tunnettava se alinomaan sielussani. Opetuslapsen tulee sentähden kokonaan karkottaa tietoisuudestaan kaikki halveksumisen ja arvostelun ajatukset ja kaikin voimin pyrittävä kunnioittavaan sieluntilaan.

Joka kerta, milloin päättävästi poistamme mielestämme kaikki jäännökset halventavasta ja epäluuloisesta kanssaihmistemme arvostelusta, astumme askeleen lähemmäksi korkeampien asioitten tuntoa. Ja nopeasti nousemme, jos sellaisina hetkinä täytämme ajatuksemme ainoastaan kaikella, mikä herättää kunnioitusta ja ihailua ihmisiä ja asioita kohtaan. Jolla on näissä

asioissa kokemusta, hän tietää, että sellaisina hetkinä ihmisessä herää uinuvia kykyjä. Hänen henkiset silmänsä aukenevat ja hän alkaa ympärillään nähdä semmoista, mitä hän ei ennen nähnyt. Hän huomaa katsoneensa maailmaa vain yhdeltä puolelta. Jokainen, jonka yhteyteen hän tulee, näkyy hänelle nyt aivan uudelta puolelta kuin ennen. Tietenkään hän ei vielä yksinomaan tämän elämänsäännön kautta voi nähdä sitä, mitä sanotaan ihmisen *auraksi,* sillä tähän vaaditaan vielä korkeampaa harjotusta. Mutta hän voi päästä tähän korkeampaan harjotukseen, jos hän sitä ennen on käynyt perinpohjaisen alttiiksiantamisen koulun läpi.

Äänetön ja ulkomaailmalle huomaamaton on Opetuslapsiuden tiellä vaeltaminen. Ei ole kenenkään tarvis huomata oppilaassa muutosta. Hän tekee velvollisuutensa ja hoitaa ammattiansa niinkuin siihenkin asti. Muutos tapahtuu vain sielun näkymättömässä syvyydessä. Ensiksi hänen koko sieluelämänsä täyttyy syvällä kunnioituksella kaikkea kohtaan, mikä sitä ansaitsee. Ja niinkuin aurinko säteillään elähyttää kaikkia, niin opetuslapsen elämässä tämä kunnioitus elvyttää sielun käsityskykyä.

Ihmisten ei ole helppo ensin uskoa, että sellaisilla tunteilla kuin arvonannolla ja kunnioituksella on mitään tekemistä ymmärryksen kanssa. Tämä tulee siitä, että on totuttu pitämään ymmärrystä erityisenä taitona, joka ei mitenkään riipu sielun muista kyvyistä. Näin ajatellessamme unohdamme, että juuri sielu ymmärtää. Ja tunteet ovat sielulle mitä ruoka ruumiille. Jos ruumiille annamme kiviä leivän asemasta, lakkaa se toimimasta. Näin on sielummekin laita. Kunnioitus, alttiiksiantamus on kuin ravintoa, mikä tekee sielun terveeksi ja vahvaksi ja varsinkin kykeneväksi ymmärtämään. Halveksiminen, vastenmielisyys ja väärä arvostelu tuottaa nälkää ja kuihtumista. Salatieteilijälle tämä tosiasia näkyy „aurasta". Kunnioitusta tavottava sielu muuttaa auraansa. Punakeltaiset ja ruskeanpunaiset värit katoavat ja niiden sijaan tulee sinipunervia vivahduksia. Ja silloin avautuu ymmärtämyksen lahja. Se kokoo ympäriltään tietoja asioista, joista sillä ennen ei ollut aavistusta. Kunnioitus synnyttää sielussa myötätunnon voimaa ja tämän kautta me herätämme ympäröivissä ihmisissä samanlaisia ominaisuuksia, jotka muuten jäisivät kätköön.

Vielä vaikuttavampi on tämä kunnioituksen kautta saavutettu voima, jos siihen yhtyy vielä toinen tunne. Pyrkijä oppii yhä vähemmän kiinnittämään huomionsa ulkomaailman vaikutelmiin ja sensijaan kehittämään vilkasta sisällistä elämää. Se joka syöksee yhdestä ulkonaisesta vaikutelmasta toiseen ja alinomaa etsii ajankulua, ei löydä tietä salatieteesen. Opetuslapsi ei saa tulla tylsäksi ulkomaailman suhteen vaan hänen sisäinen elämänsä on hänelle osottava, millä tavalla hänen on otettava vastaan vaikutuksia ulkoapäin. Tullessaan ihanasta vuoristosta on syvämielisellä ja rikastunteisella ihmisellä aivan eri kokemukset kuin tunteettomalla. Ainoastaan se mitä sisässämme koemme avaa meille ulkonaisen maailman kauneudet. Toinen purjehtii valtameren poikki ja saa sieluunsa vain vähän kokemuksia, mutta toinen on siinä saanut kuulla maailmanhengen ikuista kieltä ja nähnyt luomisen salaisuuksien eteensä avautuvan.

Rudolph Steiner.

Näkymättömiä auttajia.

XVII.

Vielä taaempana.

On päivän selvää, ettemme voi tietää mitään niistä uusista ominaisuuksista, jotka tämän ajan jälkeen vielä korkeammilla asteilla odottavat täydellistä ihmistä. Luonnollista on kuitenkin, että kun ihminen on tullut Asekhaksi, hän on tyhjentänyt kaikki siveellisen kehityksen mahdollisuudet, niin että enempi kehitys hänelle merkitsee ainoastaan vielä laajempaa tietoa ja vielä ihmeellisempiä henkisiä voimia. Meille on kerrottu, että kun ihminen näin on saavuttanut henkisen täysi-ikäisyyden joko evolutsionivirran hitaassa kulussa tai itsekehityksen lyhempää tietä myöten, niin hän saa käsiinsä oman kohtalonsa täydellisen johdon ja valitsee tulevan kehityssuuntansa niistä seitsemästä mahdollisuudesta, jotka tässä aukeevat hänen silmiensä eteen.

Tietysti nykyisessä tilassamme emme voi odottaa ymmärtävämme näistä paljoakaan. Himmeitä ääriviivoja muutamista — siinä kaikki, mitä voimme nähdä eikä mielikuvituskaan voi niitä täydentää. Useimmat niistä vievät adeptin kerrassaan pois maaketjustamme, joka ei enää tarjoo hänelle tarpeeksi kehitysalaa.

Yhden tien valitsevat ne, jotka, kuten teknillinen termi kuuluu, „vastaanottavat Nirvaanan". Kuinka mittaamattomia aikakausia he pysyvät tässä korkeassa tilassa, mihinkä työhön he siten valmistautuvat, mihin suuntaan heidän vastainen kehityksensä tulee kulkemaan, — nämä ovat kysymyksiä, joista emme tiedä mitään. Ja tosiaankin, jos voisimme saada jotain tietää näistä asioista, on hyvin luultavaa, ettemme nykyisellä asteellamme ymmärtäisi siitä mitään.

Sen verran voimme kuitenkin käsittää, ettei Nirvaanan autuus ole, niinkuin muutamat tietämättömyydessään ovat otaksuneet, suoranaista tyhjyyttä, vaan päinvastoin paljon kiihkeämpää ja tehokkaampaa toimintaa, ja että mitä korkeammalle ihminen nousee luonnon asteikolla, sitä suuremmiksi tulevat hänen kykynsä, sitä mahtavammaksi ja ulottuvammaksi hänen työnsä toisten hyväksi. Suunnaton viisaus ja suunnaton voima merkitsee hänelle ainoastaan suunnatonta palvelemisen kykyä, koska niitä johtaa rajaton rakkaus.

Toinen joukko valitsee kehityssuunnan, joka on vähän lähempänä ihmiskuntaa, sillä vaikkei se ole suoranaisesti yhteydessä järjestelmämme seuraavan ketjun kanssa, ulottuu se läpi kahden pitkän aikakauden, jotka vastaavat ensimäistä ja toista pyörää. Tämän ajan lopussa näyttävät nämäkin „ottavan vastaan Nirvaanan", mutta korkeammalla asteella kuin ennenmainitut.

Toiset taas yhtyvät deevojen evolutsioniin, joka etenee suuressa järjestelmässä, missä on seitsemän ketjua, kukin niistä sellainen kuin meidän ketjumme, vaikka se heille on kuin yksi maailma. Tätä kehityssuuntaa sanotaan enemmän asteettaiseksi ja senvuoksi vähemmän vaivaloiseksi kuin muut näistä seitsemästä suunnasta, mutta vaikka siitä kirjoissa joskus sanotaan, että se on „lankeemus kiusaukseen tulla jumalaksi", niin tämä puolittain halveksiva puhetapa on ajateltavissa ainoastaan verrattuna Nirmaanakaajan äärettömän ylevään uhrautumiseen. Sillä adeptilla, joka tätä deevojen tietä kulkee, on todella kunniakas matka edessään, ja vaikkei hänen valitsemansa tie ole lyhin, on se kuitenkin mitä ylevin.

Yhden ryhmän muodostavat sitten Nirmaanakaajat — ne jotka hylkäävät

kaikki nuo helpommat tiet ja valitsevat lyhimmän ja samalla jyrkimmän polun edessään oleville korkeuksille. Heistä tulee runollisesti nimitetty „suojelusmuuri", ja niinkuin „Hiljaisuuden Ääni"-niminen kirja lausuu, „he suojelevat maailmaa vielä suuremmilta kärsimyksiltä ja suruilta", ei siten että he pidättäisivät siitä ulkonaisia pahoja vaikutuksia, vaan siten, että he antavat kaiken voimansa vuodattaakseen siihen henkisen avun ja elämän virran, jonka puutteessa maailma varmaankin olisi paljon toivottomammassa tilassa kuin nyt.

Sitten on sellaisiakin, jotka jäävät vielä suoranaisempaan yhteyteen ihmiskunnan kanssa ja jatkavat ruumistumistaan sen keskuuteen. He valitsevat tien, jonka neljää jaksoa ylempänä olemme kutsuneet viralliseksi jaksoksi, ja näiden joukkoon kuuluvat Viisauden Mestarit —, joilta me, teosofian opiskelijat, olemme saaneet sen vähän mitä tunnemme kehittyvän luonnon mahtavasta sopusoinnusta. Mutta näyttää siltä kuin ainoastaan verrattain pieni määrä valitseisi tämän suunnan — luultavasti vain niin monta kuin on välttämätöntä tämän fyysillisen työn suorittamiseksi.

Kuullessaan näistä eri mahdollisuuksista huudahtavat ihmiset usein ajattelemattomasti, että Mestarin sielussa ei tietysti voi herätä kysymystäkään toisen tien valitsemisesta kuin sen, joka eniten edistää ihmiskuntaa — mutta vähän suurempi tieto olisi estänyt heitä tekemästä tätä huomautusta. Emme saa koskaan unohtaa, että aurinkokunnassa on oman kehitysjärjestelmämme ohella muitakin, ja epäilemättä on Logoksen suuren suunnitelman toteuttamiseksi välttämätöntä, että on adepteja työskentelemässä kaikilla niillä seitsemällä suunnilla, joihin olemme viitanneet. Varmasti kyllä Mestari valitsee mennäkseen sinne, missä hänen työtään eniten tarvitaan ja antaa täysin epäitsekkäästi työnsä niiden Voimien käytettäväksi, joiden huolena on tämä osa suuresta kehitysjärjestelmästä.

Tällainen on siis edessämme oleva tie, jota jokaisen meistä olisi ruvettava kulkemaan. Vaikka sen korkeudet meistä näyttävät huimaavilta, on meidän muistettava, että nouseminen tapahtuu asteettaisesti, askel askeleelta, ja että ne, jotka nyt seisovat huipulla, kerran vaivaloisesti ponnistelivat laakson pohjassa, kuten me nyt teemme. Vaikka tämä tie alussa näyttää vaikealta ja vaivaloiselta, niin kuta ylemmäs nousemme, saamme varmemman jalansijan ja laajemman näköalan, ja siten huomaamme paremmin kykenevämme auttamaan niitä, jotka rinnallamme kiipeävät.

Koska tämä alussa on niin vaivaloista alemmalle minälle, on tätä toisinaan kutsuttu tuolla väärällä nimellä „tuskan tie". Mutta kauniisti kirjottaa tästä Mrs. Besant: „Keskellä kaikkea tätä kärsimystä on syvä ja pysyväinen ilo, sillä kärsiminen kuuluu alempaan luontoon, ilo korkeampaan. Kun personallisuuden viimeinen verho on loppuun kulunut, on myöskin kaikki se mennyttä, mikä voi kärsiä, ja täydellisellä adeptilla on muuttumaton rauha ja ijäinen ilo. Hän näkee päämäärän, jota kohti kaikki pyrkii, ja iloitsee siitä tietäen, että maailman suru vain on väliaikainen vaihe ihmiskehityksessä.

On liian vähän puhuttu siitä tyydytyksestä, joka johtuu tiellä olemisesta, kun ihminen näkee päämäärän ja tien siihen ja kun hän tietää, että hän yhä enemmän kykenee olemaan hyödyksi ja että alempi luonto vähitellen on häviämäisillään. Ja liian vähän on puhuttu niistä ilonsäteistä, jotka ylemmiltä tasoilta lankeevat tielle, saavutettavan ihanuuden häikäisevistä välähdyksistä ja mielenrauhasta, jota maailman myrskyt eivät voi häiritä. Sitä joka on tielle astunut, eivät lumoa mitkään muut tiet, ja tämän tien surut ovat autuaallisempia kuin alemman maailman parhaimmat ilot." (Vâhan, vol. V. N:o 12).

Sentähden älköön kukaan joutuko

epätoivoon ajatellen tehtävää liian suureksi itselleen. Mitä toinen on tehnyt, sen voi toinenkin tehdä, ja aivan siinä määrässä kuin autamme niitä kuin voimme, niin nekin, jotka jo ovat johonkin päässeet, voivat vuorostaan auttaa meitä. Näin alimmasta ylimpään asti me, jotka tietä astelemme, olemme toisiimme sidotut keskinäisen avun pitkällä ketjulla, eikä kenenkään tarvitse tuntea itseään syrjäytetyksi tai yksinäiseksi, sillä vaikka toisinaan suurten portaitten alemmat astuimet ovat sumun vallassa, tiedämme, että portaat johtavat onnellisempiin seutuihin ja puhtaampaan ilmaan, missä valo lakkaamatta loistaa. (Loppu.)

C. W. Leadbeater.

Kahden äärimmäisyyden välissä.

Tavalliset ihmiset näyttävät siveellisen elämän ongelmoita tutkiessaan unohtavan sen länsimaissakin tunnetun luonnontieteellisen tosiasian, että kaikki ilmenevä voima syntyy kahden toisilleen vastakkaisen voiman yhteentörmäyksestä. Kaikki ilmiöt, mitä nykyinen ihmiskunta tuntee, ovat tällä tavalla syntyneet. Tämä suuri, koko ilmennyttä kaikkeuselämää hallitseva laki on poikkeukseton.

Ihmisillä, jotka liikkuvat silmät auki luonnossa, ei olekaan mitään sanottavaa tätä lakia vastaan, koska tietävät sen välttämättömyydeksi. Nykyajan mahtavatkaan eivät enää Kserkses-kuninkaan tavoin pieksetä mertä, vaikka se kohtelee heidän suuria laivojaan näennäisesti yhtä halpamaisesti kuin poikanen, joka tikulla tonkii muurahaispesää, muutamassa silmänräpäyksessä hävittäen sen, mitä nämä ahkerat työntekijät kuukausien kuluessa ovat rakentaneet.

Kun salama iskee rakennukseen ja polttaa sen poroksi, ei järjestysvalta ollenkaan etsi rikollista, sillä se ei kuitenkaan sitä löytäisi. Sen sijaan koetetaan hallita tätä luonnonvoimaa, ja se onkin jo melkoisessa määrässä tehty ihmisen vallan alaiseksi.

Kun tulvavesi hävittää viljelysmaita ja pyyhkäsee pois huoneita, koetetaan keksiä keinoja, miten sellaiset tuhotyöt vastaisuudessa estettäisiin, mutta ketään ei vangita hävitystyöhön syypäänä, ei edes epäiltynä.

Miksi eivät nykyajan ihmiset tällaisissa tapauksissa hae rikollisia? Siksi että he tietävät nuo tuhotyöt jonkun muun voiman kuin ihmiskäden tekemiksi. Yksinkertaiset ihmiset luulevat ne jumalan vihanpurkauksiksi. Ja kukapa jumalaa pystyisi rankasemaan? Ymmärtävämmät uskovat, että niitten aiheuttajana on persoonaton luonto, jota ei mitenkään voi rangasta.

Jos taas yksityinen, „normaalina“ pidetty täysi-ikäinen ihminen tahallaan aiheuttaa tulipalon tai jonkun muun vahingon, niin hänet rangaistaan.

Mistä syystä?

Siitä, että otaksutaan — tai oikeastaan ollaan varmoja siitä — että hän on käyttänyt vapaata tahtoaan muitten vahingoksi.

Jos n. s. luonnonvoima tekee ihmisille vahinkoa, niin tunnustetaan tuhon perustuneen päteviin syihin. Mutta jos ihmisyksilö tekee toisille vahinkoa, ei hänen esittämiään syitä tunnusteta päteviksi.

Siis:

Kun luonnonvoima tekee tuhon, „oli niinkuin olla piti“.

Kun ihmisyksilö tekee vahingon, „ei ole niinkuin olla piti“.

Vahingonkärsijä ei edellisessäkään tapauksessa ole tyytyväinen. Vahingon syyt kyllä hänestä ovat „niinkuin

olla piti", mutta, vahinko häntä kohdanneena ei — hänen mielestään — „ole niinkuin olla piti".

Omantunnon 11 n:rossa kysyy nimimerkki Eräs:

„Miksi ovat suuret opettajat puhuneet tahdosta, pyrkimyksestä, vapaudesta, oikean valitsemisesta ja pahan hylkäämisestä, jos 'kaikki käy niinkuin sen pitää käydä?'"

Tähän kysymykseen on helppo vastata, kun vaan pitää mielessään sen tosiasian, että koko ilmiöelämä on kahden äärimmäisyyden yhteentörmäystä.

Näillä äärimmäisyyksillä on lukemattomia nimiä. Kun on kysymys ihmisen tajunnassa tuntuvan hyvän ja pahan välisestä taistelusta, niin olettakaamme kahta vastakkaista napaa, joista toisen nimi on:

„Kaikki on niinkuin olla pitää"; toisen taas:

„Ei mikään ole niinkuin olla pitää".

Antakaamme navoille toiset nimet. Olkoot ne

„Syy" ja „Seuraus".

Syyn kannalta on kaikki niinkuin ollakin pitää. Mutta kuinka on seurauksen laita? Yksinkertaisen logiikan mukaan pitäisi seurauksen olla syyn mukainen, ja niin se onkin. Mutta kun seuraus koskettaa menneisyydestään tietämätöntä tajuntakeskusta, niin *tämän* mielestä tuntuu siltä, ettei niin saisi olla.

Me ihmiset tunnemme „hyvää" ja „pahaa" sentähden, että olemme persoonallisuuksia. Se asiain osa, joka tuntuu elähyttävän persoonallisuuttamme, on „hyvää" eli „niinkuin olla pitää"; se osa taas, joka tuntuu uhkaavan persoonallisuuttamme häviöllä, on „pahaa" eli „niinkuin ei olla pitäisi".

Kun lapsi pistää kätensä tulikuumaan rautaan, niin se parkasee tuskasta. Raudan ei lapsen mielestä olisi pitänyt polttaa. Rauta oli sen mielestä „paha", kun poltti. Mutta äiti ymmärtää, että koko pahan syy lapsen puolelta oli siinä, että se koski rautaan. Vaikka hän siis hyvin tietää, että rauta polttaessaan teki niinkuin sen pitikin tehdä, ei hän siltä ole lääkitsemättä lapsen kättä. Mutta lapselle antoi tämä „paha" sen hyvän opetuksen, ettei se mahdollisesti enää toista kertaa pistä kättänsä semmoiseen rautaan.

Ihmiskunnan suuret opettajat tekevät samoin kuin äiti tässä tapauksessa. He tietävät, että ihmisten kärsimykset ovat välttämätön seuraus näitten joskus liikkeelle panemista syistä. Nuo kärsimykset ovat siis niitten syihin nähden niinkuin ollakin pitää. Mutta koska syitten seuraukset tuntuvat kärsijöistä hyleksittäviltä, neuvovat opettajat ihmisiä olemaan panematta liikkeelle sellaisia syitä, joista tulee kärsimystä tuottavia seurauksia. Kenellä on jo ennestään niin paljo kokemusta, että ymmärtää ottaa neuvosta vaarin, se vapautuu omasta puolestaan kärsimästä ja jouduttaa kehitystään, päästäkseen muita taitamattomia neuvomaan.

Kun määrättyjen syitten liikkeellepaneminen on tullut voitetuksi kannaksi, on lähempänä asian todellista laitaa sanoa, että niitten liikkeellepanemattomuus on välttämättömyyttä eikä vapaata tahtoa.

Kärsimys tekee viisaaksi. Tarpeeksi kärsinyt on tarpeeksi viisas.

Ihmisen siveellistä elämää hallitsee matemaattinen tarkkuus. Matematiikka ei tunne mitään yhdentekevää. Sentähden on totisesti varma totuus, ettei „ihminen voi liikuttaa sormeaan hiuskarvankaan vertaa toiseen suuntaan kuin on välttämätöntä". Jos näet sellaisen tavattoman pienenkin, määrättyyn suuntaan menevän liikunnon ikisyitä ruvettaisiin penkomaan, tultaisiin huomaamaan, että ne ovat liikunnon mukaiset ja liikunto niitten mukainen.

Miksi ihmiset haluavat välttää pahaa eivätkä myös hyvää? Toisesta ei päästä niin kauan kun toista halutaan. Vapautukseen on kypsynyt vasta se sielu, joka ei tahdo itse nauttia hyvää enempää kuin pahaakaan. Niin totta kuin paha ja hyvä ilmenneessä elämässä aina kulkevat käsi kädessä, niin

totta ne myös yhtyvät samassa pisteessä, ja se piste on ikielämässä.

Ihmiskunnan suuret opettajat ovat eri aikoina voimakkaasti kehottaneet etsijöitä ponnistamaan voimansa yhä suurempaan totuuden tuntemiseen päästäkseen, mutta he ovat myös ymmärtävämmille puhuessaan selittäneet, että viisauteen pyrkijän on luovuttava kaikesta, mikä elähyttää persoonallisuutta. Persoonallisuus kuuluu siihen elämänjärjestöön, jonka elinehto on kahden äärimmäisyyden välinen taistelu.

Suurempi tieto tuottaa aina suuremman vallan. Verrattain pienitietoisesta ihmisestä tuntuu siltä kuin suuremman tiedon omistajalla olisi suurempi toimintavapaus. Mutta tämä luulo ei perustu tosioloihin. Kun me tavalliset ihmiset tunnemme olevamme tuiki syyttömiä esim. suuren maanjäristyksen tuottamiin tuhoihin, niin on toisia tajuntakeskuksia, jotka, jos meidän kannalta „syyllisyyttä“ arvostellaan, ovat tällaisista tuhoista vastuullisia. Mutta tämä vastuullisuus ei esiinny länsimaalais-kirkollismaterialistisen käsityksen mukaisena „rikoksena“, jonka — kuten luullaan — olisi yhtä hyvin saattanut jättää tekemättä. Ylöspäistä kaarta noustaessa muuttuvat näet välttämättömyyden muodot perusteiltaan. Äärimmäisyyksien välinen vetovoima yhä vähenee, mutta itse olemisen sisällys laajenee. Tajuntakeskus tuntee — vastakohtien enää vaan äärettömien aikojen kuluessa yllättäessä hänen olemustaan — jaksavansa hallita yhä suurempaa valtakuntaa. Mutta tällainen jättiläiskyky ei ole mikään tilapäisen vapaan tahdon ponnistus. Se on matemaattisesti tarkkoihin lakeihin perustuvan, hitaan kasvamisprosessin tulos, josta tehdään yhä ylemmälle hallitukselle tarkka tili.

Kun semmoinen tajuntakeskus katsoo itseään alhaisempien tajuntakeskuksien elämää, ei se hänen käytöllisyyteensä verrattuna ole niinkuin pitäisi olla, mutta kun hän katsoo sitä kokemustensa ja tietonsa valossa, niin se taas on täsmälleen semmoinen kuin sen pitäisikin olla.

Kun tajuntakeskus pääsee ikielämään, nauttii se vasta silloin „viisaan lepoa“, s. o. sen määrätty, lainmukainen toimintakausi on päättynyt ajaksi — meidän käsityksen mukaan puhuen — joka riippuu siitä alkusysäyksestä, minkä ikielämä sille antoi työntäessään sen ilmennyksen, toiminnan, äärimmäisyyksien, hyvän ja pahan maailmaan.

Meidän tavallisten ihmisten tietoinen vastuullisuus rajottuu sangen pieneen alaan. Tämä pikkumaisuutemme saattaa meidät luulemaan suuria itsestämme. Mutta mikäli yhä enemmän kasvamme ulos lapsenkengistä, sikäli rupeamme näkemään, että ennen aavistamattomat asiat sitovat meitä, ja että meillä on tarkan velvollisuuden mukaista „tekemistä“ niitten kanssa. Me näet saamme hallittavaksemme suuria, määrätön järjestön mukaisia valtakuntia. Siinä asemassa olemme alamaistemme mielestä vapaita, mutta hallitsijamme käskyläisiä.

Äärimmäisyydet pieksevät kaikkia tajuntakeskuksia siihen asti että kukin keskus on lakannut väreilemästä suhteellisuuden laille, jolloin se tuntee itsensä suhteettomuudeksi. *Aate.*

Haapakummun Anna Mari.

Olisi jo aika saada meidänkin taikauskoisuuteen taipuva kansamme yleisemmin käsittämään mitä „kaukonäköisyys“ todellisuudessa on. Niitä harvoja kuudennella aistilla varustettuja henkilöitä, joita kansankin keskuudessa tavataan, pidetään yleensä vielä nykyisinkin noitina, joiden suosio voi olla

aineelliseksi eduksi ja viha kovinkin pelottava. Eikä ole ihme, ettei tätä keskiaikaista käsitystä niinkään helpolla saa kansan syvistä riveistä poistetuksi, kun sivistyneessäkin yleisössä, — varsinkin pappissäädyssä, tavataan henkilöitä, jotka arvelevat „tietäjien“ saavan tietonsa pahuuden hengiltä, tai paraimmissa tapauksissa ovat sitä mieltä, ettei psyykillisiä asioita ole luvallista ihmisjärjellä aprikoida. Muutenkin n. k. sivistyneet useimmiten kohauttavat olkapäitään kun kaukonäköisyydestä on kysymys. Tahtovat itse nähdä, itse kokea, ennenkuin uskovat. Mutta eipä aina sittenkään uskota. On muka liian typerätä uskoa mihinkaän yliluonnolliseen ja sen kautta saattaa itsensä naurun alaiseksi. Ilahduttavaa oli siksi nähdä, että suomalainen lääkäriseura Duodecim äskettään kiertokirjeellä kehottaa lääkäreitä eri pitäjissä ottamaan selkoa ja ilmottamaan tietäjistä ja puoskareista, — jotka usein ovat kaukonäkijöitä ja saavat lääketietonsa yliluonnollista tietä. On tarkotus että seuran stipendiaatit sitten kävisivät heidän taitoaan tutkimassa, ja ehkäpä sitä tietä opitaan tietäjiämme oikealla tavalla arvostelemaan, ettei heitä ainakaan viranomaisten puolelta enää ahdistettaisi, kuten tänä syksynä sattui kuulun Haapakummun Anna Marin.

Noin 6 kilometrin päässä Kiuruveden kirkolta asuu Haapakummun kylässä kaukonäköinen Anna Mari Mård l. Moorti. Hän on iloinen ja miellyttävä, pyöreäkasvoinen ja -vartaloinen keskiikäinen torpan emäntä. Viime lokakuussa kävimme eräs toverini ja minä hänen puheillaan ja koetimme päästä selville hänen lahjoistaan. Anna Marin suvussa tuntuvat psyykilliset ominaisuudet käyneen perintönä. Ellemme väärin muista, oli hänen isoäitinsä ollut kaukonäkijä ja hänen kasvatti-isävainajansa, „Lepistön ukko“, joka muuton myöskin oli sukua Anna Marille, oli tietäjänä ja „tohtorina“ laajalti tunnettu ja arvossa pidetty. Kaukonäköisyys kuuluu myöskin kehittyvän Anna Marin nuorimmassa pojassa.

Sen mukaan mitä keskustelusta Anna Marin kanssa kävi selville, osaa hän „ilmestyksensä“ avulla parantaa sairaita, löytää kadonneita kapineita ja jossakin määrin ennustaa. Kun kysyimme, näkikö hän sisällisen silmänsä edessä taudin ruumiissa, paikan, missä kadonnut esine oli, tai jonkinlaisia kuvia tulevaisista tapahtumista, vastasi hän, että hän aivan yksinkertaisesti vain tuntee, mitä hänen kussakin tapauksessa on vastattava. Kysymyksen tehdessämme osottautuikin asia tällaiseksi. Minkäänlaiseen transsiin hän ei näyttänyt joutuvan, vaan vastaus oli aina heti valmis. Väsymystä ei hän myöskään koskaan tuntenut kerrottuaan ilmestyksistään. „Mitä minä sellaisesta väsyisin, olenhan minä vankka talonpoikasnainen“, vastasi hän kysyttyämme siitä. Ilmestyksen selvyyteen kertoi Anna Mari kysyjän ajatusten vaikuttavan. Jos ne olivat varmat ja selvät, oli hänen vastauksensakin heti valmis, vaan jos kysyjä tuli hänen luokseen epäillen tai pilkaten, menivät hänen ajatuksensa sekaisin, eikä puheestakaan tullut mitään tai, kuten hän itse sattuvasti sanoi: „On niinkuin en koskaan ennen olisi immeisten ilmoilla ollut.“

„Nuorena ja korreena“ ollessaan oli hän tietäjän mainetta hiukan häveten koettanut kykyään salata, vaan eivät silloin, kuten hän itse kertoi, kysyjän ajatukset antaneet hänelle rauhaa. — „Ne tekivät minut niin levottomaksi ja tuskaiseksi, etten missään osanna olla“. Sitä vastoin oli hän täysin rauhallinen, kun oli ilmestyksensä kertonut. Samanlainen levottomuus vaivasi häntä niinikään, jollei ollut ajatuksiltaan ja mieleltään mahdollisimman puhtaana. Kokemuksensa tässä suhteessa aikoi hän pojalleen opettaa.

Keskustelun kuluessa mainitsi Anna Mari pari päivää ennen tuloamme aavistaneensa „ylläisiä vieraita“ — juuri samana päivänä, jolloin päätimme matkustaa hänen luokseen. Sittemmin

oli hänelle selvinnyt, että näitten rivien kirjottaja oli yksi tulijoista. Olin nim. pari vuotta sitten käynyt hänen luonaan, joten hän minut muisti ennestään.

Parissa sairaustapauksessa, joita lääkärit eivät ole sanoneet voivansa parantaa, kysyimme neuvoa Anna Marilta. Näihin hän heti neuvoi parannuskeinot, — lääkkeet ja hoidon, joita tosin emme vastaiseksi ole olleet tilaisuudessa koettamaan vaan jotka eivät ainakaan tunnu mahdottomilta. — Lukemattomia juttuja kerrotaan hänen ihmeellisestä parantamiskyvystään. Mainitsemme tässä vaan erään varman tapauksen, jossa hän ajatuksen voimalla paransi hermotautisen. Eräs poika muutamasta naapuripitäjästä oli jo vuosikausia käyttänyt kainalosauvoja polvensa takia, joka oli niin sairas, ettei se häntä kantanut. Sekä pitäjän kunnanlääkäri, että lääninsairaalan lääkärit olivat poikaa hoitaneet, kuitenkaan voimatta häntä parantaa. Viimein lähti hän Anna Marin luo, joka heti hänen astuttuaan huoneesen sanoi: „Mittee sinä nuor' mies' käytät kainalosauvoja. Viskaa tok' ne poikkeen, ossoot sinä omilla jalollassii kävellä". Poika teki niinkuin käskettiin, nakkasi kainalosauvansa pois ja oli siitä hetkestä asti terve.

Esimerkkinä Anna Marin kyvystä löytää kadonneita tavaroita, mainitsemme erään täysin todistettavan tapauksen. Muuan teurastaja Kiuruveden kirkonkylästä lähti Iisalmelle lihoja myymään. Palattuaan kotiin huomasi hän kadottaneensa kukkaronsa ja läksi suoraa päätä Anna Marin luokse kysymään hukkaamaansa esinettä. Tämä sanoi kukkaron olevan lumikinoksessa kaivon luona, jossa teurastaja oli hevostaan juottanut. Mies palasikin 2 penink. matkan päähän Runnille, jossa todellakin oli hevostaan juottanut ja kukkaro oli lähemmin selitetyssä paikassa.

Itse kysyimme erästä kadonnutta kapinetta, jonka luulimme varastetuksi. Anna Mari sanoi sen olevan kotona erään määrätyn henkilön kätkemänä, ja kotoa se löytyikin. — Muuten väitetään Anna Marin joskus neuvovan väärinkin. Emme tiedä miten sellainen erehdys olisi selitettävissä, — ellei juuri hänen edellä huomauttamastaan riippuvaisuudestaan kysyjästä ja hänen ajatuksistaan.

Anna Mari kertoi poikansa eräänä päivänä viime syksynä leikkineen nimismiestä ja tuli muka äitiään manaamaan. „No, miten sinä äitiä sitten mannoot?" — „Vien käräjiin", vastasi poika. Pari päivää myöhemmin manattiin todellakin Anna Mari käräjiin. Ei hän sitä sen enemmän ollut pelännyt, käski vaan lähtiessään laittaa kotiintuliaiskahvit. „Kettee minä pelekeisin, kun en oo tehnä pahhoo. Täytyyhän sitä auttoo immeisiä, kun tulloovat pyytämään apua", sanoi hän. Oikeudessa ei tullut mitään raskauttavaa ilmi. Sairailta ei hän ollut maksua ottanut, joten ei häntä puoskaroimisesta voinut tuomita.

Anna Mari on hyvällä ja auttavaisella sydämellään voittanut suuren ystäväpiirin sekä omassa pitäjässään, että sen ulkopuolella ja kuuluu hän niiden tietäjäin joukkoon, jotka ovat voimiansa käyttäneet yksinomaan hyvän palvelukseen.

Kyllikki Ignatius.

Kehityksen kulku.

(Muistiinpanoja Pekka Ervastin esitelmästä Turussa lokakuun 31 p. 1907.)

Teosofia on täydellinen maailmankatsomus, joka käsittelee kaikkia elämän puolia, ja siinä on monenlaisia yksityisoppeja. Kuitenkin voidaan siinä erottaa kolme suurta perusoppia: ihmisten veljeys, jälleensyntyminen ja karma.

Teosofinen veljeysoppi ei ole samanlainen kuin maailman yleinen käsitys veljeydestä. Se ei perustu siihen, että ihmiset ruumiillisesti ovat samanarvoisia, vaan siihen, että ihmiset ovat hengessä yhtä. Veljeys on siis teosofian mukaan luonnon tosiasia: me voimme olla sitä tunnustamatta ja sen mukaan elämättä, mutta silloin tietysti rikomme luonnon lakia vastaan ja saamme siitä itse kärsiä.

Jälleensyntyminen taas sanoo, että olemme monta kertaa eläneet maan päällä ja tulemme vastedeskin elämään. Useimmat eivät muista ennen eläneensä, vaikka niitä kyllä on, jotka muistavat. Mutta joka ihminen muistaa ainakin sillä tavoin, että hän tuntee olevansa erilainen kaikkia muita ihmisiä. Jokaisella ihmisellä on takanaan oma kehityshistoriansa. Henkisesti hän on yhtä kaikkien kanssa mutta sielullisena olentona hän on käynyt pitkän aineellisen kehityksen läpi ja tämä kehitys on yksityiskohdissaan ollut erilainen kuin muitten ihmisten. Sentähden sielulliset ja ruumiilliset ominaisuudet ovat niin äärettömän monenlaiset ihmiskunnassa. Kaikki ovat alkaneet tyhjästä ja sitten elämien vieriessä erilaisten kokemusten kautta kehittyneet erilaisiksi. Elämä suurissa piirteissään toistuu alati, mutta joka kerta viisastumme ja katsomme olosuhteita vähäsen toisilla silmillä. Toinen ihminen ei osaa asettua oikealle kannalle ympäröiviin oloihin nähden vaan lankee ja sortuu. Toinen taas on jo ennen oppinut hallitsemaan itseään ja niitä oloja, joihin hän nyt on syntynyt.

Kolmas teosofian perusoppi on oppi karmasta. Se on oppi luonnonlakien järkähtämättömyydestä ja siitä, että kaikella, mikä tapahtuu, on välttämättä ollut syynsä. Ei ole sattuma eikä oikullinen Jumala maailman johdossa. Sama syysuhteen laki, jonka tiede on nähnyt vallitsevan koko näkyväisessä luonnossa, vallitsee myös näkymättömässä maailmassa, siis ajatusten, tunteitten ja siveellisten voimien maailmassa. Mitä ihminen kerran ajattelee, siihen hänen ajatuksensa toisenkin kerran palaavat. Siten hän vähitellen kehittää itseään tämän luonnonlain turvissa. Meidän täytyykin tunnustaa, ettei elämämme ole kokonaan omassa vallassamme vaan kohtalon s. o. karman ohjaama. Kaikki suuremmat tapaukset elämässä tulevat kuin ulkopuolisen välttämättömyyden pakosta.

Onko siis teosofisen karmaopin valossa nykyiset yhteiskuntaolot Jumalan asettamia? Ei suinkaan. Ihmiset itse luovat olonsa. Karma antaa kyllä jokaisen syntyä sellaiseen yhteiskuntaasemaan kuin hän on ansainnut ja kuin hänen kehitykselleen on parhaaksi. Mutta siitä ei seuraa, että rikkauden ja köyhyyden aina pitäisi yhteiskunnassa vallita vierekkäin. Päinvastoin ihmisten tehtävä juuri on nousta vastakohtien yläpuolelle ja poistaa ne, sittekun niiden antama opetus on omistettu. Rikkaudella ei ole mitään merkitystä, jollei sitä käytetä kaikkien ihmisten hyväksi, eikä köyhyydellä, jollei se opeta kärsivällisyyttä ja kateuden ja katkeruuden voittamista. Mutta ihmisten on opittava vapaaehtoisesti poistamaan kaikki vääryydet elämästä. Ja minä vakuutan, ettei ihmiskunta koskaan tule tässä pyrkimyksessään onnistumaan, ennenkuin se voi sen tehdä sisäisestä hyvästä tahdosta.

Nyt tahdomme vähäsen tarkastaa ihmisen kehitystä. Ihminen on henkinen olento, jolla on kolme perusominaisuutta: tahto, tieto ja tunto, eli tahto, järki ja tunne. Voimme sanoa, että on olemassa kolmenlaisia käsityksiä kehityksestä ja täydellisen ihmisen ihanteesta. Ne eivät ole aina täysin itsetietoisia ja niissä on paljon yhteistä, mutta otan ne tässä tarkastelun vuoksi erilleen. Ensiksi on kulttuuri-ihmisillä se käsitys, että ihmisen kehityksen tulee käydä järjen suuntaan, niin että hänen ymmärryksensä tulee yhä terävämmäksi ja tietopiirinsä laajemmaksi. Totuus on heillä siis ihanteena. Kun

puhutaan sivistyneestä ihmisestä, silloin tavallisesti ajatellaan juuri tietopuolisesti kehittynyttä.

Sitten on toinen joukko, uskonnolliset ihmiset, jotka ovat laatineet itselleen toisen ihanteen, johon ihmisen olisi pyrittävä. Se on rakkaus. He tahtoisivat kehittää ihmisen tunne-elämää. Jos jotakin ihmistä sanotaan jumaliseksi ja uskonnolliseksi ja tämä on hänessä jotain todellista, niin sellainen ihminen on hyvä. Hänen tunne-elämänsä on vastaanottavainen rakkauden ja myötätunnon vaikutukselle. Uskonnollinen ihminen ei aina osaa tätä itse selvittää, hän puhuu yhtymisestä Jumalaan j. n. e., mutta ulkonaisesti katsoen huomaamme, että tämä sielutieteellinen kokemus ilmence siinä, että hän on lempeämpi ja rakastavampi muita ihmisiä kohtaan. Ja taas jos joku tekeytyy uskovaiseksi ja tämä hänessä vain on jotain ulkonaista, niin hänen tunteensa kärsii siitä eikä hän osaa olla muuta kuin — paha.

Jos kulttuuri-ihminen ei vastaa ihannettaan, jollei hän tunne asioita, joista hän puhuu, tekee hän järjen syntiä ja on epärehellinen. Jos taas uskonnollinen ihminen ei toden teolla ole sitä, mitä hän on olevinaan, tulee hän kovaksi, vaativaksi ja ahdasmieliseksi.

Vielä on meillä kolmas laji ihmisiä, jotka parhaasta päästä kehittävät tahtoa, ja näiden joukkoon voidaan lukea aikamme sosialistit. Heidän ihanteensa tieten tai tietämättään on vielä toisenlainen kuin edellämainittujen. Se ei ole ehdottomasti totuus eikä myöskään rakkaus vaan oikeus. Oikeutta kaikille, veljellinen hyvä tahto yhteiskunnassa vallitsemaan! He tahtovat asettaa hyvän tahdon etusijalle. Ennenkuin kannattaa ottaa selvää, mikä on tieteellinen, teoretinen totuus kaikenmoisista pikkuasioista kuten esim. kärpäsen leukaluusta, ja ennenkuin pyritään elämään ihanissa, nautintorikkaissa tunteissa, on katsottava, että oikeus ja veljeys ja hyvä tahto pääsee ihmisten kesken vallitsemaan.

Mutta tällä kolmannellakin käsityksellä on nurja puolensa. Nämäkin ihmiset voivat eksyä vastakohtaansa: tahto voi muuttua himoksi. Tahdotaan oikeutta hinnalla millä hyvänsä. Kuinka monta anarkistia juuri tähän lankee ja ajattelee: minä teen vähän vääryyttä, jotta tapahtuisi paljon oikeutta.

Näissä kaikissa käsityksissä on siis hyvä puolensa ja myös paha puolensa. Mitä sanoo näistä teosofia? Se sanoo, että ihminen on kolminaisolento, jonka on kehitettävä kaikkia puoliaan. Täydellinen ihminen tietää koko totuuden elämästä ja kuolemasta, Jumalasta ja maailmasta. Hänen tunne-elämänsä on niin kehittynyt, että se on yhtä alituista suurta rakkauden eli yhteyden tunnetta, ja hänen tahtonsa on niin kehittynyt, ettei hän koskaan tahdo muuta kuin mikä on kaikille hyvää. Teosofinen maailman katsomus sanoo, että kaikkia ihmisen puolia on kehitettävä. Mutta koskei jokainen voi kaikkia puolia samalla kehittää vaan aina toisen puolen on oltava etualalla, niin viisas on se, joka antaa ihmiskunnan ja maailman vapaasti kehittyä, joka ei mistään suutu ja närkästy. Kun hän näkee yhden joukon kehittävän järkeä, toisen tunnetta, kolmannen tahtoa, niin hän ei toista tai toista tuomitse vääräksi vaan sanoo jokaiselle: kulje omaa tietäsi, kunnes heräät. Emme voi pakottaa toisiamme mihinkään, ei totuutta etsimään, ei kaikkia ihmisiä rakastamaan eikä tahtomaan hyvää kaikille. Me voimme vain itse pyrkiä eteenpäin ja mikäli opimme maailmaa ymmärtämään, voimme näyttää tietä muille. Ja mitä toimimmekin, katsokaamme, että välikappaleet ovat puhtaat, sillä tarkotus ei koskaan pyhitä keinoja. Hyvin vähäistä on kaikki, mitä maailmassa saamme aikaan. Siksi on viisaampaa, että tämä vähä on ehdottomasti oikeudenmukaista, sillä jos hyvässä tarkotuksessa teemme jotain väärää, niin hyvä, minkä aikaansaamme, on vain näennäistä. Karmanlaki antaa meille aina takaisin sen pahan, mitä

olemme tehneet. Pääasia siis on, että työmme olisi niin puhdasta kuin suinkin, totuuden, rakkauden ja hyvän tahdon mukaista, eikä että paljon näkyväistä saavuttaisimme.

Ja jos tahdomme itseämme kehittää totisesti teosofiseen s. o. jumalviisaasen suuntaan, niin ottakaamme ihanteeksemme teosofian kolme suurta perusaatetta: karma, jälleensyntyminen ja veljeys. Karma tulkoon järkemme oppaaksi. Se sanoo, että koko maailma on ehdottomasti järjellinen ja oikeudenmukainen. Sentähden järkemme näkee, ettei pahasta koskaan ole hyvää seurausta. Karma opettaa myöskin, ettemme mistään hätäänny eikä loukkaannu, koska kaikki, mikä meitä kohtaa, on ansaittua. Jos järkemme niin käsittää karman lain, tulemme kärsivällisiksi ja pitkämielisiksi.

Jälleensyntymisen voimme ottaa tunteemme johtotähdeksi. Jälleensyntyminen opettaa, että meillä on aikaa, aikaa kehittyä, ja että olemme erilaisia luonnon pakosta. Sen kautta voin oppia rakastamaan jokaista ihmistä sellaisena kuin hän on vaatimatta häntä olemaan tällainen tai tuollainen, jotta voisin rakastaa. Tämä erehdys saa aikaan paljon kärsimyksiä elämässä. Todellinen rakkaus ei perustu ruumiisen eikä edes sielun ominaisuuksiin vaan henkeen. Meidän on opittava tuntemaan myötätuntoa kaikkia kohtaan sellaisina kuin he ovat. Ja jos olette tavanneet jonkun hyvän ihmisen, joka myöskin on vähän tietänyt mitä elämä on, niin tiedätte, kuinka hyvältä tuntuu olla sellaisen ihmisen läheisyydessä. Sielun sulut aukiavat, koska tunnen, että hän ei tuomitse. Hänelle minä avaan sydämeni, vaikka hän sen kyllä muutonkin näkee, vaan jotta saisin itselleni tunnustaa, että tuossa on ihminen, joka ei katso ulkonaisia vaan katsoo henkeä. Kukaan meistä ei ole ehdottomasti huonompi toista. Kaikki olemme yhdenarvoisia siten että olemme kaikki Jumalasta lähteneet ja kaikki Jumalaan palaamme. Todellinen rakkaus ei tuomitse ketään vaan sulkee pahimmatkin syliinsä sanoen: ihmiset kutsuvat sinua murhaajaksi tai huorintekijäksi, oma sydämesikin sanoo sinun paljon syntiä tehneen, mutta jumalallinen rakkaus sisässäni sanoo: minä rakastan sinua kuitenkin, sillä sinusta on kerran tuleva yhtä puhdas ja suuri olento kuin kaikista muistakin.

Tahtomme ihanteena olkoon taas kaikkein ihmisten yhteys ja veljeys. Kaikki olemme niin riippuvaisia toisistamme, ettei yksi ihminen tai yksi kansanluokka voi olla onnellinen toisten kustannuksella. Ei mikään hallitsija tai maailman mahtava ole onnellinen rikkautensa tai valtansa perustuksella. Ja jos siis toivomme, että hyvä tahto pääsisi ihmiskunnassa vallalle, niin emme tahdo hyvää ainoastaan sorretuille ja kärsiville vaan myöskin niille onnettomille, jotka nyt ovat sortajia. Sellainen puhdas hyvä tahto on ainoa, mikä voittoon vie.

Täten teosofinen maailmankatsomus sanoo meille, mikä on kehityksen päämäärä ja miten kehitys tapahtuu. Jos otamme nämä suuret opit jokapäiväisen elämämme ihanteiksi, silloin totisesti kasvamme sekä tiedossa — ymmärryksessä — että kaikissa tunteissa — rakastamisen kyvyssä — ja tahdossa — hyvän voimassa.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

A. W. Ricker: *Jeesuksen taloudellinen politiikka.* Suomennos. Tämä kirjanen tahtoo osottaa, että „uskonnoista paras on se, jota Jesus opetti ja joka alkuperäisessä puhtaudessaan oli tarkotettu yhteiskunnan alhaisten ja halveksittujen puolustukseksi ja heidän taloudellisen tilansa parantamiseksi". Kirjassa tahdotaan osottaa Jesus Natsarealaisen olleen sosialismin tai kommunismin julistajan. „Jesus oli työväen agitaattori". „On olemassa vahvoja syitä uskoa,

että hän kuului kirvesmiesten ammattiliittoon" eli siis aikansa järjestyneesen työväenpuolueesen. Tällaiset lauseet ovat vähäsen tympäseviä, mutta samalla on liikuttavaa nähdä, kuinka syvän vaikutuksen Jesuksen persona on tehnyt länsimaiseen ajatteluun, kun kaikki puolueet ja lahkot siitä niin hartaasti kilpailevat. Jesuksesta puhutaan muuten tässä suurella kunnioituksella: „Hän näyttäytyi kuin taivaalla uusi tähti, joka kirkkaudellaan saattaa kaikki muut huomaamattomiksi". „Hänen moraalinen filosofiansa on ainoa perustus, jonka päälle kestävä sivistys voidaan rakentaa". Otteilla raamatusta ja kirkkoisistä osotetaan, että Jesuksen ja hänen ensimäisten seuraajiensa elämänviisaus oli lyhyesti sanoen kommunismi eli yhteisomaisuus, mutta he eivät perustaneet sitä vaan „ottivat sen käytäntöön liitoilta". Nämä „liitot" olivat työväen senaikuisia ammattiosastoja, jotka olivat levinneet yli koko Rooman valtakunnan, osaksi salaisina osaksi valtion hyväksyminä. Niissä harjotettiin kommunismia ja pohjaltaan ne olivat uskonnollisia. Niistä ovat muinaistutkijat meidän päivinämme saaneet tietää työmiesten omista, luoliin ja hautoihin hakatuista kirjotuksista, sillä pergamenttihistoriat ovat muka niin väärennettyjä, ettei niihin ole luottamista. Kuvaukset näistä „liitoista" ovat mieltäkiinnittäviä puolia kirjasessa. Vahinko vain, että kirjotustapa on niin peräti epätieteellistä. Tosiasioiden ja otaksumien välillä ei tehdä mitään erotusta. Sanotaan esim. liitoista puhuttaessa: „Nyt tiedämme, että Simon Parkkari (Ap. T. 10: 32) oli „kures", liiton presidentti". Mutta kaikki mitä raamattu hänestä tietää, sisältyy sanoihin: „Pietari majailee Simon Nahkurin talossa, meren rannalla". Jos näistä niukista sanoista tehdään johtopäätöksiä, ei se ole ainakaan tietoa. „Origenes ja Tertullianus vakuuttavat Pietarin olleen Roomassa miespolven, saarnaten siellä liittojen keskuudessa j. n. e." Alkuosa lausetta on tässä tosiasia, mutta siihen rinnastaa kirjottaja rohkeasti omat otaksumansa ainoastaan pilkun erottamina. „Vanhemmat apostolit opettivat, että usko ilman töitä on vähästä arvosta. Todistukseksi näistä asioista voisimme täyttää satoja sivuja lainauksilla". Ikävä vain, että kaikki Paavalia vanhempien apostolien kirjotukset eivät yhteensäkään täytä „satoja sivuja", vähänkään tavallista kokoa. Jos kirjottaja malttaisi olla sekottamatta teorioja ja niiden todistuksia, voisimme paljon turvallisemmin seurata hänen esitystänsä.

Mutta itse pääasia: tarkottiko Jesus kommunistisen yhteiskunnan perustamista? — ei ole mielestäni niinkään helposti ratkaistu. Näemme, että hän kehotti „täydellisyyden" tavottajia jättämään kaikki ja seuraamaan itseään, mutta ei sillä ole sanottu, että hän olisi luottanut jonkun sosialistivaltion mahdollisuuteen ja toivottavuuteen. On aivan toinen se maailmankatsomus, joka katsoo ulkonaisen hyvinvoinnin ja pakollisen järjestyksen olevan maallisen elämän päämaalin, kuin se, joka perustuu yksinomaan sisäiseen kehitykseen ja yksilön vapaaehtoiseen pyrkimykseen. Sentähden on kyllä totta, ettei nykyinen allianssi „kristillinen valtio ja kirkko" tyydytä Jesuksen ja varhaisen kristinuskon siveellisyysvaatimuksia, mutta nämä vaatimukset eivät myöskään tule tyydytetyksi, vaikka työväenpuolue pääsisi valtaan ja tekisi „tuotannon välikappaleet yhteisiksi". On vaarallista sekottaa nykyaikaista sosialismia ja Jesuksen vaatimuksia opetuslapselta. Sosialismi tekee työtä olojen kärjistymisen puolesta eikä vaadi yksilöä nyt vielä uhraamaan kaikkea. Jesus sitävastoin ei katsonut aikaa ja yhteiskuntaa vaan yksinomaan yksilöä: tule ja seuraa minua!

Kirjassa on muutamia pahoja käännös- ja painovirheitä. Apostoli Paavalista on esim. tehty teltantekijän sijasta näyttämötaiteilija! Muinaisaikaisen liiton presidenttiä kutsuttiin muka „lord of the house", mikä tietysti on englanninkieltä.

V. H. V.

Kysymyksiä ja vastauksia.

85 Kysymys. **G. A.** Raamatussa kerrotaan historiallisena totuutena, että Kristus nousi kuolleista kolmantena päivänä ja että hän 40 päivän perästä samassa aineellisessa ruumiissaan astui ylös taivaasen. Kuinka tuo kaikki on ollut mahdollista? Onko hänen aineellinen ruumiinsa jonkun ihmeen kautta muuttunut hienoaineiseksi vai lieneekö kertomus liioteltu?

Vastaus. **P. E.** Raamatun kertomus esittää mielestäni yksinkertaisen historiallisen totuuden, kun sen vain ymmärrämme. Jokaisella ihmisellä on monta aineellista ruumista: fyysillinen, eetterinen, astralinen, mentalinen y. m. Kuolemassa ihminen heittää fyysillis-eetterisen ruumiinsa, joten aluksi astralinen ruumis on hänen ulkonaisin verhonsa. Tavallinen ihminen on kuitenkin sidottu astralitasoon ja hänen on ylen vaikea millään tavalla ilmestyä fyysillisesti tajuttavaksi; joskus kuitenkin hänen onnistuu „kummitella" tai näyttäytyä. Jeesus sitä vastoin, joka fyysillisesti kuoltuaan oli täysin itsetajuinen astralimaailmassa ja ollen vihitty mestari täydellisesti hallitsi astralisia y. m. luonnonvoimia, hän saattoi helposti aineellistua fyysillisesti näkyväksi ystävilleen tässä fyysillisessä

maailmassa, ja hänen ulkonäkönsä oli tietysti silloin sama kuin se oli ollut hänen fyysillisesti eläessään.

86 Kysymys. G. A. Kautta apostolien kirjotuksien henkii se käsitys, että Kristus vapaasta tahdostaan tuli ja uhrasi itsensä sovinnoksi meidän synteimme edestä ja ettei yhdessäkään toisessa ole autuutta; jos ei ken uskolla omista itselleen Kristuksen valmistamaa pelastusta, hän joutuu ehdottomasti kadotukseen. Teosofia taas todistaa kristinopilla alkuaan olleen oman sisäisen puolensa. Jos niin on — joka kyllä tuntuu uskottavalta — niin olisi luullut apostolien olevan siksi selvänäköisiä, etteivät noin ahdasmielistä oppia olisi opettaneet. Tahi olisiko luultavaa, että he kyllä tiesivät totuuden, mutta opettivat kansalle ikäänkuin vastoin parempaa tietoansa?

Vastaus. P. E. Epäilemättä apostolit tiesivät totuuden ja epäilemättä he myöskin sitä opettivat. Heidän kuulijansa joko käsittivät, mitä he opettivat, tai olivat tykkänään käsittämättä. Mutta epäilemättä ne, jotka käsittivät, käsittivät oikein. Vasta myöhemmin, kun salaisesti tietävien luku vähenemistään väheni, peittyi totuus ja aineellistunut opinkappale astui sijaan.

Mikä sitten oli se totuus, minkä apostolit opettivat kansalle? Jokaisella suurella uskonnonperustajalla on ollut oma tapansa puhutella kansaa ja herättää sitä; jokainen on paljastanut sen totuuden puolen, jonka hän on katsonut heti seuraavalle ajalle ja sivistykselle soveliaaksi ja tarpeelliseksi. Se puoli totuudesta, minkä Jeesus paljasti, oli tämä: kaikki henkinen ja aineellinen elämä perustuu uhrautumisen ja rakkauden lakiin. Jumala on rakkaus. Alempi luonto tottelee pakosta tätä lakia, mutta ihmisessä se on tuleva itsetietoiseksi ja vapaaksi tahdoksi. Tämä on mahdollista sen kautta, että jumalallinen henki on ottanut asuntonsa eläinkunnasta polveutuneesen ihmiskuntaan — jokaiseen ihmiskunnan yksilöön. Tämä on suuri rakkaus ja uhrautuvaisuus jumalan puolelta, joka todella täten on uhrannut itsensä sovinnoksi meidän synteimme edestä. Meidän henkinen kehityksemme riippuu nyt siitä, missä määrin me omistamme itsellemme tätä meissä asuvaa jumalallista henkeä, jossa on ikuinen elämä ja kuolemattomuus. Sillä jos emme usko omassa itsessämme piilevään jumalaan, olemme kadotetut. Meidän personallinen minämme häviää silloin vähitellen kuoleman jälkeen alkuosiinsa, s. o. olemattomiin, jota vastoin sama personallinen minämme, jos me pyrimme yhteyteen sisällisesti jumalan kanssa, jättää itsestään elävän jäljen varsinaiseen korkeampaan minuuteemme.

Tämä oli nyt totuus, ja miten apostolit sen esittivät? He kutsuivat ihmisessä asuvaa jumalaa Messiakseksi eli Kristukseksi — kahdesta syystä. Ensiksikin se oli vanha nimitys, joka merkitsi „voideltu" ja jota kansa ymmärsi merkitsevän sitä lohduttajaa, pelastajaa, kuningasta, joka päästäisi sekä kansan että yksilöt vaivoistaan ja vaikeuksistaan ja joka olisi jumalallinen itsessään. Nyt apostolit opettivat totuuden: „se Messias, jota te odotatte, on jo tullut; hän on jumala teidän omassa hengessänne." Toiseksi Kristus oli nimitys, joka kuului ihmiselle Jeesukselle, sentähden, että hän oli kasvanut täyteen itsetietoisuuteen sisällisestä jumalastaan, sentähden että hän oli välikappale, jota jumalan henki, Kristus eli Messias, esteettä saattoi käyttää. Tämä nimitys Kristus eli voideltu oli nimittäin Vihityn Mestarin kunnianimi.

Helposti näemme, miten myöhemmin syntyi väärinkäsitys ja kivettynyt dogmi. Unohdettiin, mitä sama Kristus merkitsi, sekotettiin yhteen Jeesuksen persona ja jumalallinen Messias, ja kautta pimeiden vuosisatojen tuli tämä väärinkäsitys ainoaksi henkiseksi valoksi.

87 Kysymys. J. A. K. Kun joku tekee rikoksen ja siitä rankaisee häntä ihmisten laatima laki, rankaiseeko häntä vielä Karman laki kuoleman perästä?

Vastaus. P. E. Jos inhimillinen oikeus on ollut jumalallisen Karman välikappaleena sillä tavalla, että rikoksentekijä on katunut ja parantunut sielussaan (mikä ei suinkaan aina tapahdu), silloin on rikollinen yksilö jo kärsinyt ne sieluntuskat ja omantunnon vaivat, mitkä häntä muuten kohtaisivat kaamalookassa (tuonelassa) kuoleman jälkeen, ja hän on siis yhdestä kuolemanjälkeisestä kärsimyksestä eli „rangaistuksesta" vapautunut. Mutta ei hän sillä ole kaikkea sovittanut. Ne katkerat ajatukset, ne vihan ja koston tunteet, mitkä hän on toisissa ihmisissä pahoilla teoillaan herättänyt, ne kiusaavat häntä kuoleman jälkeen tuonelassa. Ja ne fyysilliset kärsimykset, jotka hän on muille aiheuttanut, ne kantavat hedelmänsä hänen omissa fyysillisissä kärsimyksissään jossain tulevassa ruumistuksessa.

88 Kysymys. J. A. K. Jos joku tekee rikoksen jotakin yksityistä kohtaan ja tämä antaa sille anteeksi, niin vieläkö häntä rankaisee Karman laki kuoleman perästä?

Vastaus. P. E. Ei suinkaan, jos ei seurauksset hänen rikoksestaan ole kohdanneet muita kuin tuota yhtä ja jos hän itse on voittanut itsessään sen pahan, joka sai hänet rikoksen tekemään.

89 Kysymys. J. A. K. Eikö voitaisi tehdä spiritistisiä kokeita täällä kuten Englannissa ja Venäällä? Noudattavathan he samanlaista elämäntapaa kuin mekin vai tarvitaanko siihen koulu ja missä sellainen on?

Vastaus. P. E. Spiritistisiä kokeita tehdään kyllä yksityisesti meillä kuten muuallakin, mutta

vielä Suomessa ei ole esiintynyt yhtään etevämpää mediumia, joka olisi vetänyt yleisen huomion puoleensa. Mediumi on semmoinen ihminen, joka edellisessä ruumistuksessaan on tavotellut salaisia kykyjä, mutta ei ole pyrkimyksessään noudattanut salatieteellistä menettelytapaa; fyysillisesti näkyy mediumistinen lahja käyvän perintönä.

90 Kysymys. E. K. Miksi Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston sääntöjen vahvistusta Senaatissa anottiin ruotsin kielellä? Otaksun ettei Teosofisessa Seurassa ja sen jäsenten keskeken saa löytää minkäänlalsta puolueellisuutta. Sitä varten tuntuu niin luonnottomalta, ettei suomalaisen osaston sääntöjen vahvistusta anottu kotimaisella kielellä.

Vastaus. P. E. Teosofisen Seuran Suomalaiseen Osastoon kuuluu sekä ruotsin- että suomenkielisiä jäseniä. Säännöt ovat painetut kummallakin kielellä. Anomus oli kirjotettava toisella. Millä? Se kai oli veljesliitossa yhdentekevä, sillä Teosofisessa Seurassa tosiaan ei saa olla mitään puolueellisuutta.

Tien varrelta.

T. S:n Suomalainen Osasto. Marraskuun 22 p:nä jätettiin asianomaiset anomuspaperit Keisarilliseen Senatiin.

Suomalaisen Osaston vihkiäiset. Marraskuun 17 p:ä oli juhlallinen päivä. Aamupäivän juhlaan polyteknikkojen avarássa salissa, Antink. 29, oli kokoontunut huone täydeltä väkeä — 533 henkeä, T. S:n jäseniä ja muita asianharrastajia ja ystäviä. Kahdeksanmiehinen orkesteri soitti ensin erinomaisen tunnelmikkaan kappaleen Pergolesen Stabat Mater'ista, jonka jälkeen Suomalaisen Osaston ylisihteeri piti tervehdys- ja vihkimyspuheensa sekä suomen että ruotsin kielellä. Seurasi sitten neiti Mobergin säveltämä „Stillhet" (Hiljaisuus) niminen orkesterikappale, joka epäilemättä on tämän lahjakkaan teosofisen säveltäjämme kaunein ja ehjin luonnos. Kun tohtori Hj. Runeberg (runoilija Alceste) oli pitänyt mieltäkiinnittävän esitelmän ruotsin kielellä teosofian olemuksesta, saatiin taas kuulla toinen neiti Mobergin säveltys, „Hymni" köörille ja orkesterille, jonka sanat Alceste oli kirjottanut. Juhlallisuus loppui Martti Humun lämminhenkisellä esitelmällä suomen kielellä teosofisista perustotuuksista. Illalla kello 6 kokoontuivat teosofisen seuran jäsenet omaan huoneustoonsa, Mikonk. 11, ja siinäkin oli väkeä niin paljon kuin huoneihin mahtui; maaseutujäseniä oli saapunut Viipurista, Turusta, Forssasta, Iisalmesta ja Kajaanista. Luentosali oli juhlallisesti koristettu köynnöksillä ja kukkasilla ja Oskari Merikannon pianolla soittama Beethovenin sonati sai heti mielet oikeaan vireesen. Tämän alkusoiton jälkeen Pekka Ervast piti laajan esitelmän Teosofisen Seuran salaisesta esihistoriasta ja tulevasta historiallisesta tehtävästä. Tämä esitelmä oli todella aiottu ainoastaan jäsenille, sillä siinä saatiin kuulla kaikenmoisia vakaantuneille teosofeille mieltäkiinnittäviä ja hämmästyttäviä asioita Mestareista ja heidän opetuslapsistaan, joiden olemassaolostakaan maailma ei vielä ole vakuutettu. Opettavaisen esitelmänsä jälkeen ylisihteeri jakoi asianomaisille looshikirjat ja jäsenkirjat. Läsnäolevat paikallisyhdistysten esimiehet ja edustajat pitivät kukin pienen puheen vastaanottaessaan kallisarvoiset paperinsa. Tämän jälkeen seurasi keskustelu, joka itse asiassa muodostui mitä mieltäkiinnittävimmäksi „kysymys- ja vastausillaksi". Ylisihteeri sai pyynnöstä kertoa pitkät kertomukset madame Blavatskysta ja syytöksistä käntä kohtaan sekä vastata kaikenlaisiin kysymyksiin. Vasta kello 10 tienoissa loppui muistorikas päivä.

„Logen Vågen". Helsingin ruotsalainen paikallisyhdistys „Vågen" (vaaka) vietti vihkiäisjuhlansa sunnuntaina joulukuun 1 p:nä. Esimiehen kamreeri Hellnerin henkevän ja sisältörikkaan esitelmän jälkeen tapahtui jäsenkirjain jako, jonka jälkeen esimies piti lämminsydämisen tervehdyspuheen uusille jäsenille, joita oli 11. Sitten seurasi innokas keskustelu kolmemiehisen komitean laatiman sääntöehdotuksen johdosta. „Vågen", joka tavallaan on ollut olemassa jo kymmenkunnan vuotta, kokoontuu säännöllisesti joka torstai-ilta, jolloin luetaan kappale Annie Besantin kirjasta „Den uråldriga visdomen" ja keskustellaan luetun johdosta.

Kalevala-looshi. Helsingin teosofinen yhdistys Kalevala, joka on osastomme suurin looshi, kokoontuu joka maanantai-ilta kello 8. Ensin ei työ tahtonut oikein sujua, mutta kun ylisihteeri kävi neuvomassa, pääsi yhdistys hyvään alkuun toiminnassaan. Nyt alkaa aina kokous lyhyellä esitelmällä, jonka pitää edellisessä kokouksessa sen toimen vastaanottanut henkilö. Esitelmänpitäjä jää sitten illan puheenjohtajaksi ja saa ensin vastata kuulijain kysymyksiin puheensa johdosta. Tämän jälkeen luetaan kappale H. P. Blavatskyn kirjasta „Teosofian avain" ja keskustellaan luetun johdosta.

Oulunkylän Kalervo. Tämä yhdistys on kokoontunut torstaisin, joulukuussa sunnuntaisin, ja jäsenten vähälukuisuuden takia illat ovat muodostuneet kodikkaiksi tunnelmarikkaiksi lepohetkiksi. Jäsenet pitävät vuorotellen pienen esitelmän ja sitten tutkitaan yhdessä H. P. B:n käännöstä „Hiljaisuuden ääni", jonka mahtavia sanoja esimies Martti Humu suomentaa ruotsalaisesta tekstistä.

Rudolf Steiner. Tohtori Steiner on Teosofisen seuran saksalaisen osaston ylisihteeri. Hän on Saksan etevimpiä Goethe-tuntijoita, tunnettu kirjailijana ja puhujana ja on nyt kokonaan antautunut teosofisen liikkeen palvelukseen. Hän on rosenkreutsiläinen ja mystikko. Hän on Teosofisen Seuran lahjakkaimpia työntekijöitä, itse sangen kehittynyt salatieteilijänä, ja lukijamme tutustunevat mielihyvällä siihen otteesen eräästä hänen esitelmästään, minkä me tähän Omantunnon numeroon olemme suomentaneet *Theosophist*'ista.

Oskar II ja teosofia. Ruotsin iäkäs kuningas, joka äsken kuoli, kertoi lokakuussa Annie Besantille, kun tämä kävi kuninkaan luona audiensilla, että hän, kuningas, aina oli uskonut jälleensyntymiseen ja paraikaa kirjotti siitä kirjankin. Kuolema lienee nyt estänyt vanhaa kättä lopettamasta työtään.

Annie Besant ja Suomi. Ellei esteitä ilmaannu tulee kuuluisa presidenttimme käymään Suomessa keväällä v. 1909.

Arvid Knösin tervehdys. Skandinavilaisen Osaston ylisihterin, insinööri Knösin tervehdyssanat Suomalaiselle Osastolle, jotka olemme suomentaneet tähän numeroon, luettiin alkukielellä Teosofisk Tidskriftin marraskuun numerossa.

Tähtien sanomat. Astrologiset almanakat vuotta 1908 varten ilmestyivät jo syksyllä. Teen muutamia poimintoja Zadkielin ja Rafaelin almanakoista. Zadkiel kiinnittää huomiota Marsin ja Saturnuksen yhdessäoloon Kaloissa, Portugalin hallitsevassa merkissä, 30 p:nä jouluk. 1907. Tämän sanotaan merkitsevän „kapinaa, julmuutta ja sotamiesten raivoa ja häiriöitä merellä". Myrskyä odotetaan Englannille 29 jouluk. ja uudenvuoden välillä. Huonot ovat vielä muutamien kuukausien ajan toiveet Itä-Europassa ja Marokossa. Saturnuksen olo Kaloissa on jo tuottanut Portugalille ikävyyksiä. Kun Mars (marrask. 29) astuu samaan merkkiin ja yhtyy Saturnukseen, voi Portugalissa sattua vaikkapa vallankumous ja hallituksen muutos.

Auringonpimennys 3 p:nä tammik. 1908 tapahtuu Kauriin merkissä. Sen ensimäisiä seurauksia mahtaa olla maanjäristykset Perussa ja Keski-Amerikassa ja nämä uudistuvat 5—15 heinäk. Järistyksiä voi myös sattua Meksikossa ja Intiassa. Konstantinopelissa ja Pietarissa on auringonpimennys läntisella taivaanrannalla samalla kuin Saturnus ja Mars ovat keskitaivaalla: huonoja enteitä. Saa nähdä, tuleeko Suomi nyt, niinkuin tammikuussa 1907 tuntemaan tämän vaikutuksia.

Rafael arvelee tämän auringonpimennyksen viittaavan „tottelemattomuuteen sotaväessä, kapinoihin ja hyökkäyksiin, varsinkin Intiassa, Kreikassa ja muissa Kauriin hallitsemissa maissa".

Europan hallitsijain etenevät horoskopit ovat vuodelle 1908 huolestuttavia. Old Moore arvelee, että merkit osottavat sotaa tämän (1907) vuoden lopussa ja ensi vuonna, ja että Saksan keisari tässä tulee suurta osaa näyttelemään.

Allekirjottanut pitää mahdollisena, että ne onnettomuudet, joilta Suomi tänä vuonna osittain on säästynyt, tulevat meitä kohtaamaan v. 1908.

Esimerkkinä oikeista ennustuksista tahdon mainita, että kaikki äskettäin sattuneet maanjäristykset on ennustanut astrologi Sefariel. Lokakuun alussa ennusti hän näin sanasta sanaan: „Maanjäristyksiä alkaa olla tämän kuun 10 p:nä ja jatkuu marraskuun 12 p:ään . . . Ankaria täräyksiä tuntuu eri osissa maata 16, 22 ja 30 lokak. ja suurimmat täräykset sattuvat 5 tai 6 p:nä marrask." Todellakin tapahtui Karatagin maanjäristys 21, Kalabrian 23 p. lokak. ja Islannin lähellä 4 p., Espanjassa 7 p. marrask.

Säänlaadusta tahdon ainoastaan mainita, että „Turun ennustajan", niin pitkälle kuin se ulottuu, näyttää olevan hyvin läheistä sukua Sefarielin menettelytavan kanssa. 28. 11. 07.

(Uraniel).

Omatunto 1907. Täksikin jouluksi myydään Teosofisesta Kirjakaupasta sidottuja vuosikertoja 5 markasta kappaleelta, ja tahdomme huomauttaa lukijoillemme, että Omantunnon kolmas vuosikerta sidottuna on arvokas joululahja aatteellisille ystäville.

Rauhanaate. *Osuuskunta Väinämöisen* kustannuksella on valmistunut huomattava kirja: *Murha on murha,* toimittanut Kyösti Huhtala. Sivuja 127. Hinta 1:50. Kirja sisältää useiden huomattavien henkilöiden lausuntoja sota- ja rauhankäsitteistä sekä niiden yhteydessä olevista tärkeistä päivänkysymyksistä. Kirjan sisällys kokonaisuudessaan on seuraava: Raamamatun totuuksia. — Älä tapa, kirj. Vilh. Malmivaara. — Sotalaitos, kirj. Aliina Salomaa. — Kristityille sodan puolustajille, kirj. K. H. — Historian opetuksen varjopuolista, kirj. K. H. — Kuinka koulu voi edistää rauhanliikettä, kirj. Aatto M. — Rauhanliike ja tulevaisuus, kirj. Tirmu. — Sotalaitoksen kirous, kirj. K. H. — Rekryytinotto, kirj. Leo Tolstoi. — Sota, kirj. Guy de Maupassant. — Kansan kasvattaminen rauhan kannattajaksi, kirj. J. O. Nilsson. — Rauhanystäväin ohjelma ja toiminta, kirj. T. Sandstöt. — Maailmanrauhan tie, kirj. Carl Strandberg. — Rakkaus, kirj. Anton Renk. — Loppusanoja, kirj. K. H.

Huomattava joululehti. Helsingin Sosialistinen Yhdistys on toimittanut ja kustantanut joulujulkaisun nimeltä „Vapaus", jonka uskomme jokaisen teosofian harrastajan mielellään hankkivan itselleen. Sisältö on seuraava: Joulu, kirj. toimitus. Siveellisyydestä sananen, kirj. Pekka Ervast. Ihmishenki, runo, kirj. K. M—n. Baruch Spinoza, kirj. Matti Kurikka. Tajunta ja todellisuus, kirj. Aate. Kohtalo, runo, kirj. S. Sampo. Teosofinen liike, kirj. toimitus, Kirje, kirj. Martti Humu. Prof. William Ramsay, kirj. H—lo. Veljestunne, runo, kirj. H—a S—o. Eräs aatteemme palvelija, kirj. toimitus. Naisen vapaus Sointulassa, kirj. Viktor S. Sosialisti Kreivitär, kirj. Matti Kurikka. Mun ystäväni parhain, runo, kirj. Attu Pahlman. Joulukirkolla, kirj. F. K. Jalostuttajat, kirj. K. K—i. — Julkaisussa on kymmenen varta vasten piirrettyä muotokuvaa: Baruch Spinoza, H. S. Olcott, H. P. Blavatsky, Annie Besant, Pekka Ervast, V. Palomaa, Martti Humu, William Ramsay, A. F. Tanner, Kreivitär Wariwick. — Hinta on ainoastaan 50 p:iä 24 isosta sisältörikkaasta sivusta. Tilaukset tehdään osotteella *J. E. Suomi, 2:nen linja n:o 9, Helsinki.*

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston Säännöt.

(Jatkoa.)

Paikallisyhdistykset.

§ 7. Jäsenet voivat muodostaa paikallisyhdistyksiä, joilla on virallinen asema Seurassa, sittenkun ylisihteeriltä ovat saaneet asianomaisen yhdistyskirjan.

§ 8. Yhdistyskirja annetaan vähintäin seitsemän jäsenen hakemuksesta.

Hajotetun paikallisyhdistyksen omaisuus lankeaa Osastolle.

§ 9. Paikallisyhdistyksen tulee itse laatia sääntönsä, jotka eivät saa sotia yleisiä sääntöjä vastaan, jonka tähden ylisihteerin tulee vahvistaa ne, ennenkun ne astuvat voimaan.

§ 10. Tammikuun kuluessa tulee kunkin paikallisyhdistyksen esimiehen lähettää ylisihteerille kertomus yhdistyksen toiminnasta kuluneena vuonna, luettuna joulukuun loppuun, sekä luettelo yhdistyksen jäsenistä ja niiden osotteista.

Hallinto, virkailijat y. m.

§ 11. Hallinto johtaa Osaston asioita ja hoitaa sen omaisuutta.

§ 12. Hallinnon muodostavat Osaston ylisihteeri puheenjohtajana, varapuheenjohtaja, taloudenhoitaja, kassantarkistaja ja lisäksi kolme jäsentä. Hallinto sijaitsee Helsingissä.

§ 13. Jos hallinnon jäsen pitemmän aikaa on estetty toimestaan, tai jos paikka jää avoimeksi, täydentää hallinto itsensä, kunnes uusi vaali tapahtuu.

§ 14. Hallinto valitsee keskuudestaan tai ulkopuolelta pöytäkirjurin.

§ 15. Hallinto kokoontuu ylisihteerin kutsumuksesta. Jotta se olisi päätösvaltainen, on vähintäin viisi jäsentä oleva saapuvilla.

§ 16. Jos kaksi hallinnon jäsentä vaatii, että kaikkia jäseniä on kuultava jonkun erityisen kysymyksen johdosta, on heidän pyyntöään noudatettava.

§ 17. *Ylisihteeri* on virkansa puolesta Teosofisen Seuran presidentin edustaja ja pitää huolta siitä, että tämän Seuran sääntöjä Osastossa noudatetaan. Hänen huostassaan ovat Osaston kaikki asiakirjat ja paperit. Hallinnon puheenjohtajana on hän Suomalaisen Osaston toimeenpaneva virkailija. Hän ei saa toimia vuosikokouksen puheenjohtajana eikä paikallisyhdistyksen esimiehenä.

§ 18. *Varapuheenjohtaja* on ylisihteerin sijainen tämän ollessa estetty.

§ 19. *Kassantarkistaja* vastaa yhdessä taloudenhoitajan kanssa Osaston varoista.

§ 20. *Taloudenhoitaja* toimii Osaston keskustoimiston hoitajana ja kirjanpitäjänä sekä vastaa yhdessä kassantarkistajan kanssa Osaston varoista.

Talous.

§ 21. Jokainen jäsen maksaa sisäänkirjotusmaksuna yhden (1) markan ja maaliskuun kuluessa vuosimaksuna Osastolle kolme (3) markkaa vasta alkaneesta toimintavuodesta.

Paitsi tällä vuosimaksulla saattaa jokainen, joka tahtoo kannattaa Osaston työtä ja toimintaa, ottaa osaa sen kustannuksiin vapaaehtoisilla vuosiavustuksilla tai tilapäisillä lahjotuksilla.

Hallinto voi pyynnöstä vapauttaa jäsenen vuosimaksusta tai sen osasta.

Jäsen, joka saamatta vapautusta laiminlyö vuosimaksunsa suorittamisen, katsotaan toistaiseksi luopuneen jäsenoikeudestaan, ja jollei hän yhden vuoden kuluessa maksuajan loputtua ole antanut tietoja itsestään, poistuneen Osastosta.

§ 22. Irtojäsenet suorittavat maksunsa Osaston taloudenhoitajalle ja paikallisyhdistysten jäsenet yhdistyksensä rahastonhoitajalle, joiden tulee ennen maaliskuun loppua lähettää jäsenmaksut Osaston taloudenhoitajalle. Kaikki maksut, joita ei määräajalla ole suoritettu, peritään postietu-

annin kautta asianomaisten jäsenten kustannuksella.

§ 23. Jokaiselle jäsenelle lähetetään maksutta Osaston vuosikertomus ynnä vuosikokouksen selostus.

§ 24. Yhdistyskirjasta suoritetaan kymmenen (10) markan maksu.

§ 25. Teosofisen Seuran Adyarissa, Intiassa sijaitsevaan pääkortteriin lähetetään vuosittain marraskuussa neljäs osa kaikista saman vuoden sisäänkirjotus- ja vuosimaksuista pääkortterin ylläpidon avustukseksi.

§ 26. Osaston tilejä tarkastaa kaksi tilintarkastajaa.

§ 27. Tilivuosi loppuu joulukuun 31 p:nä. Hallinnon tulee viimeistään helmikuun 1 p:nä jättää tilintarkastajille taloudenhoitajan lopettamat tilit y. m. tilintarkastukseen tarpeelliset asiakirjat. Tilintarkastajat laativat tilikertomuksen ja jättävät sen hallinnolle viimeistään helmikuun 15 p:nä. Ylisihteeri antaa tilikertomuksesta tiedon paikallisyhdistyksille ja irtojäsenille.

§ 28. Tilintarkastajat voivat muinakin aikoina tarkastaa tilejä, jos hallinto sitä vaatii.

Vuosikokous.

§ 29. Joka vuoden maaliskuussa pidetään vuosijuhla ja -kokous Osaston asioiden käsittelemistä varten; päivän tai päivät määrää hallinto, joka lähettää kutsumuksen paikallisyhdistyksille ja irtojäsenille vähintäin kaksi viikkoa ennen kokousta.

§ 30. Vuosikokouksen avaa ylisihteeri tahi, hänen ollessaan estettynä, hallinnon määräämä henkilö, jonka jälkeen tapahtuu yleinen nimihuuto.

Yksinkertaisella tai huutoäänestyksellä valitaan sitten puheenjohtaja ja pöytäkirjuri kokousta varten.

§ 31. Ylisihteeri lukee ääneen kertomuksen Osaston toiminnasta kuluneena vuonna, tilikertomuksen ja hallinnon ehdotuksen juoksevan tilivuoden kulunkiarvioksi.

§ 32. Vuosikokouksessa valitaan 12 §:ssä mainitut virkailijat.

§ 33. Vuosikokouksessa valitaan niinikään kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varamiestä.

§ 34. Nämä 32 ja 33 §§:ssä mainitut vaalit tapahtuvat suljetuilla lipuilla ja astuvat voimaan heti vuosikokouksen loputtua. Jälleenvalinta on luvallinen. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee arpa, mutta ylisihteeriä valittaessa vaaditaan ehdoton äänienemmistö.

§ 35. Asiat ratkaistaan julkiäänestyksellä, ellei suljettua pyydetä. Äänestyksessä yksinkertainen enemmistö voittaa; jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtaja.

§ 36. Vuosikokouksessa käsiteltävät ehdotukset on jätettävä hallinnolle viimeistään helmikuun 15 p:nä. Kaikista ehdotuksista on annettava tieto jäsenille kutsumuksessa vuosikokoukseen. Muutoksia voi vuosikokouksessa tehdä jätettyihin ehdotuksiin.

§ 37. Vuosikokouksen neuvotteluissa on jokaisella läsnäolevalla jäsenellä lausuntovapaus ja päätöksiä tehtäessä yksi ääni.

§ 38. Yleisen äänestyksen kautta voi Osasto vuosikokouksien lomassakin päättää asioista, joiden hallinto katsoo vaativan ratkaisua ennen seuraavaa vuosikokousta. Ylisihteerin huolesta on silloin kullekin jäsenelle toimitettava äänestyslippu, ja kysymys ratkaistaan äänten enemmistöllä.

Sääntömuutoksia.

§ 39. Asianomaisessa järjestyksessä (§ 36) tehdyn ehdotuksen jälkeen voidaan näitä sääntöjä vuosikokouksessa muuttaa.

§ 40. Hyväksytyt sääntömuutokset eivät astu voimaan, ennenkuin Teosofisen Seuran presidentti on ne vahvistanut.

Omatunto vuonna 1907.

Sisällysluettelo.

Siv.

Aate, Eräs merkillinen tosiasia 125
—, Kahden äärimmäisyyden välissä . . 264
—, Käsitysten selvittämiseksi 152
—, Laajempi karma-oppi 229
—, Matkoiltani, X—XII . . . 21, 44, 78
—, Mullistava ja rauhottava maailmankatsomus 89
—, Rajariita teosofian valossa 64
—, Tietämättömyyden siunaus 188
—, Vapaa tahto ja välttämättömyys . . 175
Besant, Annie, Hallinnollinen määräys . . 249
—, Ote presidenttikirjeestä 221
Besant, Annie, Teosofisen Seuran perusta 85
—, Vegetarismi teosofian valossa 121, 149, 169
Ervast, Pekka, Annie Besant Tukholmassa 237
—, Avoin kirje Omantunnon lukijoille 117
—, Henry Steel Olcott 54
—, Kaita tie 55
—, Kehityksen kulku 268
—, Kirjoja, vanhoja ja uusia 22, 45, 80, 111, 136
—, Kristitty pappi arvostelee teosofiaa 74
—, Kristuksen syntymä 256
—, Luonnollinen ja inhimillinen oikeus 205

Ervast, Pekka, Mitä on vapaa tahto? . . 192
—, Onko veljeysaate toteutettavissa? 95
—, Rikollisuus ja musta magia . . . 155
—, Tao-Te-King 9
—, Todistuksia etsittäessä. 2
—, Tärkein yhteiskunnallinen työ . . 29
—, Ulkonaisia jälleensyntymistodistuksia 42, 180
Eräs, Vapautta kohti 248
Esitelmärahasto 51
H. P. B., Käytännöllinen salatiede . . . 25
Ignatius, Kyllikki, Haapakummun Anna Mari 266
—*kki,* „Rajariita teosofian valossa" . . . 164
Knös, Arvid, Tervehdys Suomalaiselle Osastolle 255
Kysymyksia ja vastauksia 23, 48, 81, 113, 139, 165, 181, 201, 219, 250, 272
Lahjatili 51, 83, 143, 168, 184, 220
Law, John, Teosofisen Seuran pääkortteri Adyarissa 5
Leadbeater, C. W., Näkymättömiä auttajia, VIII—XVII 16, 40, 71, 104, 127, 161, 197, 225, 244, 262
L. J., „Luonnollinen terveydenhoito" (kirje toimitukselle) 234
M. K., Helsingin luennot (kirje toimitukselle) 235
Omatunnon toimitukselle 234
Palveleva veljeskunta 108, 134
P. K—lä, Seurassa vaiko yksin? (kirje toimitukselle) 234
Steiner, Rudolf, Salatieteilijälle välttämäton ominaisuus 258
Subhadatta, Babylonin tähdet 13, 35
Tao-Te-King, 1—81 . 9, 32, 66, 106, 132, 163 179, 200, 218, 231
Teosofisen Seuran Suomalainen Osasto 44, 78, 222, 233
Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston säännöt 252, 276
Tien varrelta 24, 49, 81, 116, 141, 166, 184, 203, 220, 235, 251, 274
Tilausilmoitus vuodelle 1908 254
Toimituksen työpöydältä . . 24, 81, 116, 143
Toimitus, Ensi vuonna 253
—, Tilausilmotus (vuodelle 1907) . 1
Ulkonaisia jälleensyntymistodistuksia . 42, 180
V. H. V., Annie Besant vastaamassa kysymyksiin 241
—, Epäilys ja usko . . . 145, 172, 185
—, Karma 18
—, Kirjoja, vanhoja ja uusia 45, 136, 271
—, Luonnollinen terveydenhoito 212, 234
—, Maailman loppu 91
—, Mitä on synti? 61, 99
—, Uusi lääketiede 118
Ylimääräinen palkkio Omantunnon asiamiehille 51

Aatetoverit!

Paras joululahja on kirja.

Kirja on ystävä, joka ei petä.

Uskollisista ystävistä on viisas ystävä paras. Viisas ystävä neuvoo, opettaa ja auttaa.

Minkälainen kirja on kuin viisas ystävä?

Jos tiedätte semmoisia kirjoja, ostakaa niitä itsellenne ja niille, joille tahdotte hyvää.

„Mitä kirjoja minun tulee lukea perehtyäkseni teosofian oppeihin?“

Näin kysyy ystäväsi. Vastaa hänelle: lue seuraavat kirjat tässä järjestyksessä:

1. *Teosofia ja Teosofinen Seura.* Kirj. Pekka Ervast.
2. *Teosofian ulkopiirteet.* Kirj. C. W. Leadbeater.
3. *Valoa kohti.* Kirj. Pekka Ervast.
4. *Teosofian avain.* Kirj. H. P. Blavatsky.
5. *Ihminen ja hänen ruumiinsa.* Kirj. Annie Besant.
6. *Jälleensyntyminen.* Kirj. Annie Besant.
7. *Karma.* Kirj. Annie Besant.

Apuna näitä kirjoja lukiessa käytetään *„Salatieteilijän sanakirjaa“*. Sitten ryhdytään lukemaan kirjoja *Mitä on kuolema?, Bhagavad Gîtâ, Buddhalainen katkismus* y. m. y. m.

Luettelo kirjoista ja niiden hinnoista on seuraavalla sivulla.

Tietäjä,

Teosofinen Aikakauskirja

ilmestyy Helsingissä joka kuukauden 15 p:nä.

Vuosi 1908 on *Tietäjän* ensimäinen, mutta koska se välittömästi jatkaa Omantunnon työtä, on se teosofisen aikakauskirjamme neljäs.

Teosofisen Seuran jäsenet! Tehkäämme työtä äänenkannattajamme puolesta, innokasta, väsymätöntä työtä!

Levittäkäämme valoa! Tiedon valo on parempi kuin kullan loiste. Tieto tuopi meille kaikkia niitä henkisiä kalleuksia, joita ei kulta kykene hankkimaan, mutta joita ilman elämä on synkkää ja toivotonta pimeyttä.

Tietäjä maksaa Smk. 5: koko vuodelta, Amerikassa 1½ dollaria.

Tilatkaa ajoissa.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.
Mikonkatu 11, Helsinki.

TEOSOFISTA KIRJALLISUUTTA:

H. P. Blavatsky, Teosofian avain. Hinta 4:—, sid. 5:50.
Annie Besant, Jälleensyntyminen. Hinta 1:—, sid. 2:—.
— „ —, Karma. Hinta 1:—, sid. 2:—.
— „ —, Ihminen ja hänen ruumiinsa. Hinta 1:50, sid. 2:50.
C. W. Leadbeater, Teosofian ulkopiirteet. Hinta —:50.
Bhagavad-Gîtâ eli Herran taulu. Hinta 3:—, sid. 4:50.
H. S. Olcott, Buddhalainen Katkismus. Hinta 1:50, sid. 2:50.
Carl du Prel, Mistä tulen, mihin menen? Hinta 1:—, sid. 2:—.
C. S., Omantunnon uskonto. Kolmas painos. Hinta —:75.
R. W. Trine, Luonteen kasvatus. Hinta —:50.
Pekka Ervast, Valoa kohti. Toinen painos. Hinta 1:75 ja 2:25.
— „ —, Mitä on kuolema? Toinen painos. Hinta 3:—, sid. 4:50.
— „ —, „Salainen Oppi“ ja muita kirjotuksia. Hinta —:50.
— „ —, Salatieteilijän sanakirja. Hinta 1:—, sid. 2:—.
— „ —, Kun usko petti. Hinta —:20.
— „ —, Teosofia ja Teosofinen Seura. Toinen painos. Hinta —:40.
— „ —, Haaveilija. Hinta 2:—, sid. 3:50.
— „ —, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. (Teos. esitelmiä N:o 1). Hinta —:50.
— „ —, Enkelein lankeemus. (Teos. esitelmiä N:o 2). Hinta —:75.
— „ —, H. S. Olcottin elämän työ. Hinta —:75.
W. W. Atkinsson, Ajatuksen laki. Hinta 1:—.
Tuntematon, Elämänkysymyksiä. Hinta —:75.
A. H. Barley, Astrologian järjellinen perusta. Hinta 1:50, sid. 2:50.
C. S., Kort utkast till en världsåskådning och därpå grundad idealets religion. Hinta 1:—.

Kaikkia näitä teoksia saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

Ruotsalaista teosofista kirjallisuutta on meillä myytävänä ja meidän kauttamme voipi tilata saksan- ja englanninkielistä teosofista kirjallisuutta.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike

Helsinki, Mikonkatu 11.

ALEXANDERSGATAN 17

KIRJAKAUPPA O BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI TELEF. 23 03 HELSINGFORS

ALEKSANTERINKATU 17

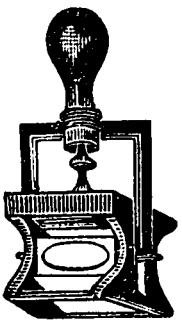

Yli koko maan parhaimmiksi tunnetut

Kautsuleimasimet

tilataan edullisimmasti maamme vanhimmalta spesialistilta

Kaivertaja J. E. Waldén

Helsinki, Mikonkatu 1.

Kaikenlaatuisia Metallileimoja Lakkasinettejä, Ovikilpiä. Numeroimis- ja Pagineerausleimoja y. m.

KARL NORDBLAD'in

Kemigrafinen laitos

tekee

Klisheitä

kuvateoksiin, ilmotuksiin ja kataloogeihin uusimpien ja nopeimpien menettelytapojen mukaan.

Helsinki, Aleksanterink. 13. Telef. 48 02.

Kotimaisia

URKUHARMOONEJA

Veljekset Anderssenin parhaaksi tunnettua tekoa voidaan tilata allekirjoittaneen kautta. Erikoisala: suuria pedaaliharmooneja. Patenteerattu keksintö: basson ja inelodian vahvistaja.

ADOLF NYLUND, Kouvola.

M. RINTALA RÄÄTÄLINLIIKE KANGASKAUPPA

ALEKSANTERINK. 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat.

HUOM.! Vierailupukuja lainataan.

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy.* Hinta 3: –.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama,] tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikink. 3 & Hämeenk. 2 a.

Rakennusaineita, Rautatavaraa, Värejä, Talouskaluja y. m.

M. CRISTENSENIN KIRJANSITOMO

Helsingissä. Vuorikatu 6. Puhelin 25 91.

Sitoo yksityisten kirjoja, konttorikirjoja, kustannus- ja paljoittaistöitä sekä hienoimmasti että yksinkertaisemmasti ja suosittautuu tekemään kaikkia ammattiin kuuluvia töitä halvimpiin hintoihin.

Rekorti on saavutettu halpuuden kilpailussa. Sanoo jokainen ken on ostanut jotakin

K. KALLION

KULTA- & KELLOTAVARAIN LIIKKEESTÄ

Mikonkatu 11. Vastapäätä asemaa.

HUOM.! Ainoastaan hyvää tavaraa.

Helsingin ehdottomasti hienoin ELÄVIEN KUVIEN TEATTERI on

Maailman ympäri

Mikonkatu 5

Näytännöt alkavat nyttemmin joka koko- ja puolitunti klo 2—9 i. p.

MARTIN & MÄKELÄ

KIRJAKAUPPA. ▫ 6 Itäinen Viertotie 6 Helsinki. Puh. 54 34.

ASIAMIEHET ja TILAAJAT;

Pyydämme, että ne asiamiehet ja yksityiset tilaajat, jotka eivät vielä ole tilittäneet meille velkaansa, tekisivät sen niin pian kuin mahdollista. *Kunnioittaen*

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.

KIRJAPAINO-O.Y. SANA, HAKASALMENKADUN 4:SSÄ
JOSSA „OMATUNTO" PAINETAAN, TEKEE KAIKKIA ALAAN KUULUVIA HIENOIMPIA SEKÄ YKSINKERTAISEMPIA TÖITÄ. :-: PYYTÄKÄÄ KUSTANNUSARVIOITA. PIHARAKENNUS, 2:NEN KERROS — - PUHELIN 51 94.

Uusia teosofisia teoksia!

ANNIE BESANT, Karma. Englanninkielestä suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: —, sid 2: —.

ANNIE BESANT, Ihminen ja hänen ruumiinsa. Engl. suom. V. Palomaa. Hinta Smk. 1: 50, sid 2: 50.

PEKKA ERVAST, Henkimaailman salaisuudet ja kuoleman jälkeinen elämä. (Teosofisia esitelmiä n:o 1). Hinta 50 p:iä.

PEKKA ERVAST, Enkelein lankeemus. Piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin" valossa. (Teosofisia esitelmiä n:o 2), Hinta 75 p:iä.

PEKKA ERVAST, H. S. Olcottin elämäntyö. Muotokuvalla varustettu. Hinta 75 p:iä.

Saadaan kirjakaupoista tai tilaamalla suoraan meiltä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ **Mikonk. 11.**

A. B. Oskar Erikson & C:o O. Y.

Helsingissä, Mikonkatu 7. Tel. 365.

Myy huokealla:

Silmälaseja ja rillejä, kiikareita, lämpömittareja, kuulotorvia y. m. Vatsa- ja kohtuvöitä ynnä muita sairashoitoon kuuluvia esineitä. Sähkö-taskulamppuja, vahakangasta y. m.

Tunnettu englantilainen astrologi

ALAN LEO

asettaa horoskopin jokaiselle halulliselle, joka kirjeessä ilmoittaa 1) syntymähetkensä (vuosi, kuukausi, päivä ja niin tarkasti kuin mahdollista kellon määrä), 2) syntymäpaikkansa, 3) sukupuolensa, nimensä ja osotteensa. Horoskopeja on erisuuria ja erihintaisia:

N:o 1. Hinta 5 shillinkiä (Smk 7: 50). Kuvaa luonteen, älylliset ominaisuudet, terveyden, rahasuhteet ja naimisen.

N:o 2. Hinta 10 ½ shillinkiä (Smk 15: —). Kuvaa edellisten lisäksi ympäristön ja tulevaisuuden ja luo yleiskatsauksen.

N:o 3. Hinta 21 shillinkiä (Smk 31: 50). Kuvaa edellisten lisäksi yksilölliset ja personalliset ominaisuudet, Kuun ja Merkuriuksen asennon, sairaudet, matkat, ystävät, ammatin y. m. ja luo yleiskatsauksen.

N:o 4. Hinta 42 shillinkiä (Smk 63: —). Tämä horoskopi lukuisine yksityiskohtineen on todellinen Elämän opas.

N:o 5. Hinta 105 shillinkiä (Smk 157 50). (Tieteellis-intuitivinen.) Täydellinen horoskopi.

Rahan, joka lähetetään postiosotuksena, tulee seurata tilausta.

Horoskopit ovat englanninkielisiä.

Tilaukset tehdään ja raha lähetetään osotteella:

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.
Helsinki, Mikonk. 11.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä. Nopea suoritus. Hinnat kohtuulliset.

Helsinki 1907. Kirjapaino-Osakeyhtiö SANA.